

SVÄTÉ PÍSMO STARÉHO ZÁKONA SZ III.

prepísané na disketu podľa vydania
Slovenského ústavu svätého Cyrila a Metoda
v Ríme 1995

V tomto stĺpci sú uvedené značky, ktorými sa cez Ctrl+F dostaneš na začiatok jednotlivého spisu Starého zákona.

KNIHA JÓB -	Job1
KNIHA ŽALMOV -	Ž1
KNIHA PRÍSLOVÍ -	Prís1
KNIHA KAZATEĽ -	Kaz1
PIESEŇ PIESNÍ -	Pies1
KNIHA MÚDROSTI -	Múd1
KNIHA SIRACHOVCOVA -	Sir1

POUČNÉ KNIHY

KNIHA JÓB

Predhovor o Jóbovi 1,1 - 2,10

A. Jóbov blahobyť 1,1-3

Job1

I. ¹ V krajine Hus žil istý muž, menom Jób. Bol to muž dokonalý a statočný, bál sa Pána a chránil sa zlého. ² (Narodilo sa mu sedem synov a tri dcéry.) ³ V jeho stádach bolo sedemtisíc oviec, tritisíc tiav, päťsto záprahov rožného statku a päťsto oslíc. Aj čeľade mal veľmi mnoho. Bol to muž, ktorý vynikal nad všetkých synov Východu.

B. Jóbova bohabojnosť 1,4-5

⁴ Jeho synovia často robili hostiny, každý v určitý deň vo svojom dome, a pozývali aj svoje tri sestry, aby s nimi jedli a pili. ⁵ No len čo uplynuli dni hodov, Jób si ich dal zavolať a obradne ich očisťoval. Vstal včasráno a podľa ich celkového počtu prinášal zápalné obety. Lebo Jób hovorieval: „Možno, že moji synovia zhrešili. Možno, že vo svojom srdci urazili Boha.“ A tak to Jób robil neprestajne.

C. Satan po prvý raz pred Bohom 1,6-12

⁶ Tu v ktorýsi deň prišli Boží synovia a postavili sa pred Pána. S nimi prišiel aj satan. ⁷ Pán povedal satanovi: „Skadiaľ prichádzaš?“ Satan odpovedal: „Chodil som krížom-krážom po zemi.“ ⁸ Pán povedal satanovi: „A všimol si si môjho služobníka Jób? Niet mu rovného na zemi. Je to muž dokonalý a statočný, bojí sa Boha a chráni sa zlého.“ ⁹ Satan odpovedal Pánovi: „Vari sa Jób zadarmo bojí Boha?!“ ¹⁰ A neurobil si ty sám akoby ohradu okolo neho, okolo jeho domu a okolo všetkého jeho imania?! Požehnávaš prácu jeho rúk a jeho čriedy zaplavili šíry kraj. ¹¹ Ale vztiahni ruku a zasiahni všetko jeho imanie, či ti nebude kliať do očí!“ ¹² Tu Pán povedal satanovi: „Hľa, všetko, čo má, je v твоjich rukách, iba jeho samého sa nedotkni!“ A satan sa vzdialil spred Pánovej tváre.

D. Boh skúša Jób pohromami 1,13-19

¹³ Tak v ktorýsi deň jeho synovia a dcéry jedli a pili víno v dome svojho prvorodeného brata. ¹⁴ Tu prišiel k Jóbovi posol a zvestoval: „Kým záprahmi orali a oslice sa pásli vedľa, vpadli Sabejci, ulúpili ich a paholkov pobili ostrým meča. ¹⁵ Ja jediný som unikol, aby som ti to oznámil.“ ¹⁶ On ešte hovoril a už prichádzal iný a zvestoval: „Pánov oheň padol z neba, spálil ovce i valachov a pohltil ich. Ja jediný som unikol, aby som ti to oznámil.“ ¹⁷ Aj on ešte hovoril a už prichádzal iný a zvestoval: „Chaldejci sa prihrnuli v troch tlupách, prepadli ťavy, ulúpili ich a pastierov pobili ostrým meča. Ja jediný som unikol, aby som ti to oznámil.“

¹⁸ Ani on ešte nedopovedal a už prichádzal iný a zvestoval: „Tvoji synovia a dcéry jedli a pili víno v dome svojho najstaršieho brata. ¹⁹ A hľa od púšte sa strhla veľká víchrica, oprela sa o štyri uhly domu, takže sa zrútil na deti a zahynuli. Ja jediný som unikol, aby som ti to oznámil.“

E. Boh dal - Boh vzal 1,20-22

²⁰ Tu Jób vstal, roztrhol si odev, oholil si hlavu, padol na zem, klaňal sa ²¹ a povedal:

„Nahý som vyšiel z lona svojej matky
a nahý sa ta vrátim.
Pán dal, Pán vzal,
nech je Pánovo meno zvelebené!“

²² V tomto všetkom Jób nezhrešil a nevyriekol proti Bohu nič neprístojné.

F. Satan druhý raz pred Bohom 2,1-6

Job2

II. ¹ Tu v ktorýsi deň zasa prišli Boží synovia a postavili sa pred Pána. S nimi prišiel aj satan a postavil sa pred Pána. ² A Pán povedal satanovi: „Skadiaľ prichádzaš?“ Satan odpovedal Pánovi: „Chodil som krížom-krážom po zemi.“ ³ Pán povedal satanovi: „A všimol si si môjho služobníka Jób, že mu niet rovného na zemi? Je to muž dokonalý a statočný, bojí sa Boha a chráni sa zlého. Podnes si zachoval svoju dokonalosť, a ty si ma popudil proti nemu, aby som ho bez príčiny trápil!“ ⁴ Satan odpovedal Pánovi: „Kožu za kožu! Všetko, čo človek má, dá za svoj život!“ ⁵ Ale vztiahni ruku a zasiahni jeho kosti a telo, či ti nebude kliať do očí!“

⁶ Tu Pán povedal satanovi: „Hľa, je v твоjich rukách, len jeho život ušetri!“

G. Boh skúša Jób chorobou 2,7-10

⁷ Satan sa vzdialil spred Pánovej tváre a ranil Jób ukrutným vredom od päty nôh až po temeno hlavy. ⁸ Takže Jób si vzal črepinu, aby sa mal čím oškrabovať, a utiahol sa na smetisko.

⁹ Jeho žena mu povedala: „Ešte sa držíš svojej dokonalosti?! Prekľaj Pána a zhyň!“ ¹⁰ On jej však povedal:

„Hovoriš, ako len hlúpe ženy hovoria.
Azda máme len dobré brat' od Pána,
a zlé prijať by sme nemali?“

V tomto všetkom Jób nezhrešil svojimi ústami.

Časť prvá

Jóbove rozhovory s tromi priateľmi 2,11 - 31,40

A. Návšteva troch priateľov

¹¹ Keď traja Jóbovi priatelia počuli o všetkom nešťastí ktoré ho postihlo, prišli každý zo svojho kraja: Elifaz z Teman, Bildad zo Šuachu a Sofar z Naamatu. Uzhovorili sa, že mu pôjdu prejavit' sústrasť a potešiť ho. ¹² Už zďaleka ho videli, ale nepoznali ho. I zaplakali hlasno, roztrhli si odev a zvysoka si trúsili prach na hlavy. ¹³ Sadli si k nemu na zem, ale sedem dní a sedem nocí mu nik nepovedal ani slova, lebo videli, že jeho bolesť je nesmierna.

B. Jóbov prvý monológ 3,1-26

Job3

III. ¹ Potom Jób otvoril ústa a preklínal svoj deň: ² Takto bedákal:

Preklína deň svojho narodenia

- ³ Bár by zhynul deň, v ktorom som sa narodil,
aj noc, keď povedali: „Chlapca počala!“
⁴ Bár by sa ten deň zaraz v temravy obrátil
a Pán naň z nebies nepohliadol viac
a svetlo slnca mu už nesvitlo!
⁵ Bár by ho zmohli tône smrti, temnoty
a čierny oblak (bár) by ho prikvačil
i schvátili ho hrôzy zatmenia!
⁶ Bár by ten deň (navždy) pojali mrákavy,
by ku dňom rokov vôbec nepatril
a do počtu mesiacov neprišiel!
⁷ Bár by oná noc bola celkom neplodná,
by nezaznel v nej jasot radostný!
⁸ A bodaj by ju zaklínači prekliali,
hoc krokodíla schopní vydráždiť.
⁹ Bár by zhasli hviezdy za jej súmraku,
by na lúč svetla darmo čakala,
ba ani zora (čo) by jej nevzišla!
¹⁰ Ved' neprimkla mi brány z lona matere
a spred očí mi biedy neskryla!
¹¹ Čo v lone matky hneď som vtedy neumrel,

12   bud' po pôrode zaraz nezhylnul?!
Nač ma pritúlili kolená (otcove),
načo ma prsia (matkine) kojili?!

Radšej smrť ako taký život...

13   Mal by som pokoj, keby som bol hneď zadriemal,
a odpočinok, keby som bol usnul
14   tam spolu s kráľmi, s poradcami krajiny,
čo samoty si vopred stavali;
15   s kniežatmi, ktoré zlata mali dosť
a hroby svoje striebrom plnili.
16   Že ma nezahrabali jak nedochôdča,
jak nemluvniatko, ktoré nezazrelo svit!
17   Tam násilníci prestávajú zúriť
a oddychujú, čo nemajú síl;
18   aj zajatci tam život nájdu pokojný
a dozorcov hlas nepočujú viac.
19   Tam malí-veľkí sebe celkom rovní sú
a otrok pána pozbavený je.
20   Prečo len dal svetlo úbožiakovi
a život takým, čo sú zatrpklí?!
21   Oni smrť si žičia, a ona nechodí,
hoc jak skrytý poklad ju hľadajú;
22   jasavú by pocítili radosť
a plesali by, že už našli hrob.

Ked' doľahne ruka Pánova...

23   Načo je život človeku,
ktorému je skrytá jeho cesta
a Pán ho koldokola ohradil?
24   Ja vzlykať musím, keď sa pozriem na chlieb;
ako voda plyní moje utrpenie,
25   bo pred čím mám strach, to práve postihne ma,
a čo ma desí, to ma zachváti.
26   Ja nemám pokoja ani istoty;
ni odpočinku, iba súženie..."

C. Prvá Elifazova reč 4,1 - 5,27

Job4

IV. ¹ Tu prehovoril Temančan Elifaz a vrazil:

Predtým múdry - teraz zúfalý...

2   „Možno s tebou hovoriť? Veď skleslý si!
Kto však mohol by sa zdržať slova?
3   Mnohých si zaiste poučoval,
utužoval ochabnuté ruky,
4   posilňoval chvejúce sa nohy,
obodroval slovom nestálych.

5   Ked' to prišlo na teba, mrzíš sa,
ked' sa ťa to dotklo, si skl'účený.
6   Nádej v bázeň pred Bohom neskladáš už,
na život dobrý nespoliehaš sa?

Nevinný nemôže zahynúť

7   Len si spomeň: Nevinný var' zhynul?
A či dobrí vyhubení boli?
8   Sám som videl, tí, čo orú zlobu,
neprávosti sejú, tí ich zožnú aj.
9   Zahubí ich závan hnevu Pánovho,
vietor jeho srdú ich znivočí.
10   Leva rev, vysk levice (umĺknu hned'),
zuby ich levičat sa vylámu.
11   Lev hynie, keď nieta koristi
mladé levičatá sa rozprchnu.

Boh prichádza...

12   Do sluchu mi slovo prišlo úchytom,
moje uši zachytili čosi...
13   Raz dumal som v ľaku nočných preludov,
keď na ľudí tuhý spánok chodí.
14   Strach a triaška prišli na mňa vzápätí,
až mi rozochveli všetky kosti.
15   A potom mi vietor zavial kolo tváre,
na hlave mi vlasy dupkom vstávali.
16   Zastal... Podobu jeho nepoznal som,
pred zrakom mi stála dáka vidina,
tichulinko hlas jej šepkať čul som:
17   „Kto spravodlivý je v očiach Pána,
kto pred svojím Tvorcom čistý je?“
18   Veď on svojim sluhom nedôveruje
a na anjeloch chyby nachodí,
19   tým skôr na tých, čo len v domoch z hlíny sú,
iba v prachu majú postáť svoju,
bývajú jak mole rozmliáždení.
20   Od svitania do mrku rozpadnú sa,
ani netušia ako - navždy hynú.
21   Povrázky ich stanu im roztrhajú,
musia zomrieť, no nie v múdrosti.

Job5

Proti Bohu niet ponosy

V⁵. ¹   Krič, či niekto odpovie ti!
Na ktorého z duchov sa obrátiš?
2   Pošetilca ničí roztrpčenosť,
blázna zasa žiarlivosť zabije.
3   Pošetilca koreň pustiť zrel som,
ale hned' som prekliat jeho príbytok.

4 Jeho deti blaho nedosiahnu,
v bránach zdeptajú ich, zástancu nemajú.
5 Čo sebe nažali, poje hladný,
ba aj sprostred trnia uchváti to;
smädní vyčerpajú ich imanie.
6 Ved' nešťastie z prachu nevyrastá,
ani bieda nevypučí z pôdy.
7 Človek si sám plodí trápenie,
ako z ohňa vyletujú iskry.

Podrobiť sa Bohu

8 Ja sa však iba k Pánovi utiekam,
Bohu zverím svoje právo.
9 Preveľké, tajomné veci robí,
skutky prepodivné, počtu im niet!
10 Povrchu zemskému on dažde dáva,
zosiela tiež rosu na tvár polí.
11 Ponížených vysoko pozdvihuje,
tých, čo trúchlia, blaženými robí.
12 Chytrákov úmysly on celkom marí,
že ich ruky vždy sú bez úspechu.
13 Múdrych on v chytráctve ich polapuje,
potuteľných plány sa nesplnia.
14 Aj za dňa bieleho do tmy rútia sa,
napoludnie tápu ako v noci.
15 Úbožiaka chráni pred mečom ich úst,
pred zlými rukami bedára,
16 takže človek ubitý môže dúfať,
ničomnosť však ústa zavrie si.

Pravé šťastie je u Boha

17 Koho Pán tu kára, blažený je.
Trestom Všemocného nepohrdaj!
18 On udiera, ale aj obväzuje,
raní, no jeho ruky liečia aj.
19 Zo šiestich súžení ťa vyslobodí,
siedme zlo ťa už nestihne.
20 Za hladu ťa zachráni od smrti,
pred ostrím meča za vojny.
21 pred šľahmi jazyka sa skryješ,
neľakneš sa skazy, keď ťa stihne.
22 Vysmeješ sa z nešťastia, z hladomoru,
ani zemskej zveri sa báť nebudeš.
23 Ale aj s poľným kamením budeš zmluvu mať,
aj poľná zverina bude žiť s tebou v pokoji.
24 Uvidíš, že tvoj stan je bez poruchy,
a keď prídeš domov, nepochybí tam nič.
25 Spoznáš, že tvoje potomstvo je početné
a tvojich výhonkov je ako bylín na poli.
26 Do hrobu zostúpiš vo vysokom veku,

- 27 ako keď vššia snopy v pravom čase.
Pozri, toto sme skúsili a tak to je.
Počúvni a vezmi si to k srdcu!“

D. Prvá Jóbova odpoveď 6,1 - 7,21

Job6

VI. ¹ Jób odpovedal:

Premiera bolesti

- 2 Bár by môj nárek presne odmeraný bol,
s ním biedu moju bár, by zvážili!
3 Veru by ona morský piesok prevážila,
nuž preto moje slová roztrpčené sú.
4 Ved' vo mne šípy Všemocného (utkveli),
že môj duch saje ich jed do seba
a Božie hrôzy bojujú proti mne.
5 Či hika osol, keď má pažiť pred sebou?
A nad obrokom býk var' zabučí?
6 Čo chuti nemá, možno jest' bez soli?
A bielko vajca má chuť nejakú?
7 Tak sa moja duša nechce dotknúť toho
a moje srdce si pokrm zhnusilo.

Už len smrť...

- 8 Bár by sa mi moja žiadosť splnila (raz)
a čo dúfam, Pán mi dožičil!
9 Bár by sa Pánovi rozmliaždiť ma chcelo
a rukou hybkou vyrvať z koreňov!
10 Tak by mi radosť akási ostala
a jasal bych aj v mukách ukrutných,
že nezaprel som slová Svätého.
11 Kde silu beriem, že schopný som vydržať?
A načo ešte život držím si?
12 Je moja sila akoby zo skaly
a moje telo ako zo spieže?
13 Či niet pre mňa už nijakej záchrany
a odňatá mi je každá opora?

Keď aj priatelia zlyhajú

- 14 Ved' nešťastného musí priateľ ľutovať,
hoci pred Všemocným bázeň potratil.
15 Jak riava prudká, tak bratia sklamali ma,
keď koryto jej vody opustia,
16 ktoré ľadmi skalené bývajú
a snehy v sebe skryté mávajú,
17 lež v horúčavách zaraz oplšasnejú
a v čase pále stadiaľ' tratia sa.
18 To pre ne cesty pomýlia si pocestní

19 a púšťou blúdia, zhynú napokon.
 Vyzerajú ich pocestní temanskí
 a tlupy sábske na ne čakajú.
 20 Jak zamrzí ich, že na ne spoľahli sa,
 že došli až k nim, sklamali sa však.
 21 Aj vy ste teraz práve takí voči mne,
 ste preľaknutí, hrôzu cítite.
 22 Či vravel som vám: Dajte mi voľačo,
 darujte mi čosi z imania!?
 23 Alebo: Vyslobodíte ma z rúk nepriateľa
 a vykúpte ma z moci zlostníka!?
 24 poučte ma a ja budem mlčať.
 Ak som v niečom schybil, vysvetlite mi!
 25 Ved' priame slová sú také pôsobivé,
 lež vaše hany čože dokážu?
 26 Či zamýšľate iba slová súdiť?
 Var' vetru platia kriky zúfalca?
 27 Aj o sirotu by ste losovali
 a priateľa by ste predali.
 28 Nuž ráčte a obráťte sa teraz ku mne,
 nebudem vám luhať do očí.
 29 Len poďte sem a nech sa krivda nedeje!
 Len poďte, tu je ešte moja statočnosť!
 30 Či nepravda väzí na mojom jazyku?
 Či moje d'asno nerozlíši zlobu?

Job7

Biedy ľudského života

VII. ¹ Či nie je vojnou život človeka na zemi
 a jeho dni dňami nádenníka?
 2 Ako otrok, čo prahne po chládku,
 jak nádenník, čo čaká na zárobok,
 3 tak aj ja mám šialivé mesiace
 a noci strastí odpočítavam.
 4 Keď líham, vzdychám: Kedyže už vstanem?
 Keď vstávam, zasa: Kedy zotmie sa?
 a do súmraku iba zmietam sa.
 5 Telo mi šatia červíky a chrasty
 a koža puká, rozpadáva sa.
 6 Nad tkáčsky člnok mi dni ušli chytnejšie
 a tratia sa, nití nemajúc.
 7 Však rozpomeň sa: Jak dych je môj život,
 viac moje oko blaho neuzrie.
 8 Už nezočí ma toho zrak, čo vídal ma,
 obzrieš sa po mne, už ma nebude.
 9 Jak mizne oblak, celkom porozchádza sa,
 tak nepríde späť, kto šiel do záhrobia,
 10 už do svojho domu nikdy nevráti sa

a jeho bydllo viac ho neuzrie.

Bez radosti a bez útechy

- 11 Nuž preto nechcem ústa držať na uzde
a prehovorím v ducha súžení,
ponariekam si v duše trpkosti.
12 vari som ja more alebo morská obluda,
že si nado mnou stráže postavil?
13 Keď myslím: Však ma moje lôžko obodrí,
posteľ sa podelí so mnou o môj plač,
14 aj vtedy mi strach naháňaš snami
a vo videniach desom stíhaš ma.
15 Preto si moja duša volí obesenie,
radšej smrť než tie útrapy.
16 Pohrdam životom, však nebudem večne žiť,
nuž tak ma nechaj, dych sú moje dni.

Boh človeka navštevuje

- 17 Čože je človek, že si ho tak všímaš,
že mávaš toľkú starosť o neho,
18 že ráno ho vyhl'adávaš za ránom
a skúšaš si ho každú chvíľočku?
19 Kedy už odvrátiš svoj pohľad odo mňa
a dáš mi času slinu prehltnúť!
20 Čo hriechom robím tebe, strážca človeka?
A prečo si si za cieľ zvolil mňa,
že na ťarchu som sebe samému?
21 Prečo nestrpíš moje neprávosti
a priestupky mi nechceš prehliadnuť?
22 Nuž do prachu sa teraz pohrúžim,
budeš ma hľadať, no už ma nebude.“

E. Prvá Bildadova reč 8,1-22

Job8

VIII. ¹ Tu prehovoril Šuachčan Bildad a vavel:

Boh je spravodlivý

- 2 Dokedy budeš vravieť také veci
a slová tvojich úst budú ako víchor?
3 Azda Boh prevracia súdne právo,
alebo Všemohúci porušuje spravodlivosť?
4 Ak ti deti zhrešili proti nemu,
vydal ich napospas vlastnej vine.
5 Ale ak sa ty obrátiš k Pánovi,
vyprosíš si milosť Všemocného.
6 Ak budeš nevinný a spravodlivý,
on bude hneď bedliť o teba
a obnoví príbytok tvojej spravodlivosti.

7 Ak tvoj počiatok aj bude malý,
tvoja budúcnosť veľmi narastie.

Boh tresce zlých

8 Len sa spýtaj pokolení minulých,
na skúsenosť predkov pozor daj.
9 My včerajší sme iba a nevedomí,
naše zemské dni sú sľaby tieň.
10 Či nie oni učia ťa a hovoria ti,
zo svojich srdc vynášajú slová?
11 Pučí azda rákosie, kde niet bahna,
abo rastie trstie, kde vlahy niet?
12 Hoc je v kvete ešte a nezrezané,
pred všetkými bylinami usychá.
13 To cesta je každého hriešnika,
takto hynie nádej bezbožníka.
14 Skladá svoju dôveru do prázdnej kapsy,
svoju zábezpeku do pavučiny.
15 Chce sa oprieť o svoj dom, no nevydrží,
chce sa ho pridržať, neobstojí však.
16 Stojí plné šťavy pred východom slnka,
výhonkami čnie nad svojím sadom,
17 lenže jeho korene sú v hĺbe skál,
v príbytku kamenistom žije si.
18 Keď však vytrhnú ho z jeho miesta,
zaprie ho a povie: Nikdy som ťa nevidelo!
19 A hľa, tu je rozpadnutý na ceste,
iní zasa vyrastajú z prachu.

Boh vyslyší spravodlivého

20 Boh nezavrhne bezúhonného,
ani svojou rukou nepodoprie zlých.
21 Ešte ústa naplní ti smiechom
a tvoje pery jasotom radostným.
22 Tvojich nenávisníkov pokryje hanba
a stánky hriešnikov sa pominú.“

F. Druhá Jóbova odpoveď 9,1 - 10,22

Job9

IX. ¹ Jób odpovedal:

S Bohom sa nedá hádať

2 „Vskutku viem, že je to tak,
že človek nie je v práve pred Bohom.
3 Keby sa niekto chcel s ním pustiť do hádky,
neodpovie mu ani na jedno z tisíc.

Nesmierna Božia moc

4 Má múdru myseľ a silu mohutnú.
Kto vzoprel sa mu už a zdravý vyviazol?!
5 On nebadane vrchy prenáša
a v rozhorlení ich poprehadzuje.
6 Aj zemou pohne on z vlastného jej miesta,
že sa jej stĺpy budú zachvievať.
7 On zakáže slnku a nevyjde
a pod pečat'ou hviezdy zatvára.
8 On samojeden rozostiera nebesá
a prechádza sa po morských hĺbinách.
9 Voz stvoril Veľký, Orion takisto
aj s Kuriatkami a juhu izbami.
10 On robí veci preveľké, nesmierne,
divy, ktorým počtu niet.
11 Keď kol' mňa ide, ani si to nevšímam,
keď prešmykne sa, tiež ho nezbadám.
12 Ak niečo schytí, kto mu v tom zabráni?
A kto mu povie: „Čo to vystrájaš?“
13 Boh však svoj hnev nijak nezdržiava
a koria sa mu voje Potvory.

Nevyspytateľné sú cesty Pánove

14 Tým menej teda smiem s ním rokovať ja
a proti nemu slová vyberať.
15 Keď v práve som snád', nedostanem odpoveď;
len prosiť môžem svojho žalobcu.
16 Keď oslovím ho, nechá ma hovoriť,
že na môj hlas dbá, veriť nemôžem...
17 On, čo ma zaraz kruší pre maličkosť
a pre nič za nič mi rany rozmnoží,
18 nedá môjmu duchu ani vydýchnuť si
a nasycuje ma horkosťou.
19 Ak o moc ide, on je najsilnejší,
ak ide o súd, kto ho predvolá?!
20 Keby som tvrdil, že som spravodlivý,
vlastné ústa ma odsúdia,
keby som nevinný robil sa, dokáže moju skazenosť.
21 Či statočný som, ani to nepoznám,
nuž opovrhujem svojím životom.
22 Hej, povedal som: Všetko je už jedno,
on nevinného so zlým zahubí!
23 Ak náhle zájde voľakto pod bičom,
on posmieva sa dobrých zúfalstvu.
24 Ba kraj ak príde do rúk bezbožníka,
on zrak jeho sudcov pozahaľuje.
Ak on to nie je, kto by to bol teda?

Beznádejné polozenie

25 Dni rýchlejšie mi ako bežec utiekli
a stratili sa, šťastie nezhliadli.

26 Sťa člnok z trstia sa iba prekĺzli,
ako keď orol zlieta na korist'.
27 Ak pomyslím si: Na svoj nárek zabudnem,
výzor si zmením, rozveselím sa;
28 hneď naľakám sa všetkých svojich bolestí,
lebo viem, že ma ich nezbavíš.
29 Nuž ak som teda vinovatý (pred tebou),
tak načo ešte mám sa namáhať?
30 Hoc snehom seba poumýval by som
a svoje ruky lúhom očistil,
31 ty ma zas pohrúžiš do špiny,
že vlastným šatom budem hnusiť sa.

Rozhodca medzi Bohom a človekom?

32 On nie je človek ako ja, by som mu povedal:
Tak spolu sa pred súd postavme!
33 Niet kto by mohol medzi nami rozsúdiť,
kto na nás oboch ruku vložil by,
34 kto jeho metlu odo mňa by oddialil,
by hrôza z neho nedesila ma.
35 Lež prehovorím, pred ním strach mať nebudem,
bo moje veci sa tak nemajú.

Job10

Prečo vlastne trpím?

X. ¹ Mne samému sa celkom spríkril život,
tak do náreku dám sa nad sebou
a z trpkej duše budem hovoriť.
2 To poviem Bohu: Nože, neodsudzuj ma!
Mne oznám, prečo so mnou prieš sa ty!
3 Či dobre ti to, že krivdy dopúšťaš sa,
že dielom rúk svojich pohŕdaš
a smeješ sa zámerom bezbožných?
4 Či vari ty máš oči telesné,
jak človek hľadí, ty tak hľadiievaš?
5 A tvoje dni sú ako dni človeka,
i roky tvoje jak dni ľudské sú,
6 že zháňaš sa tak po neprávostiach mojich
a vyzvedáš sa na moje priestupky,
7 hoc dobre vieš, že ozaj som nevinný
a z tvojej ruky nik ma nevyrve?

Stvoriteľ a stvorenie

8 Tvoje ruky ma urobili a stvárnili
a naraz ma chceš celkom zahubiť?
9 Len rozpomeň sa, že si ma urobil z hlíny,
a chceš ma zasa na prach obrátiť?
10 Či ako mlieko nepozlieval si ma
a sťaby syru zhustnúť nedal mi?

11 Hej, kožou, telom ty sám odel si ma
a votkal si mi kosti, šľachy tiež;
12 dar žitia si mi blahovoľne udelil
a tvoja starosť dych mi chránila.
13 Hoc v svojom srdci tieto veci skrývaš,
ja viem, že toto máš pred sebou:
14 Ty ma pozoruješ, či dopustím sa hriechu,
no nezbavíš ma mojich priestupkov.
15 Keby som páchal bezbožnosť, beda mi,
lež hlavu vztýčiť nesmiem nevinný.
Som sýty hanbou, spitý utrpením.
16 Keď pozdvihnem sa, sť'a lev naháňaš ma;
a opäť sa podivne správaš voči mne.
17 Hneď nových svedkov proti mne si privádzaš
a ešte väčšmi na mňa hneváš sa;
vždy nové vojská broja proti mne.

Zúfalstvo bez nádeje

18 Ba prečo si ma z lona matky vyviedol?
Čo nezhybnul som, zrak než uzrel ma?
19 Jak ten, čo nie je, prečo som sa nestal ja?
Čo neniesli ma z lona do hrobu?
20 Dni môjho žitia potrvajú kratúčko,
nuž nechaj ma už, by som pookrial,
21 prv ako pôjdem, skadiaľ sa nik nevracia,
kde zem je plná tmy a temravy,
22 kde zem je šerá, čo je nad tmy černejšie,
kde zmätok iba a svit je temravou.“

G. prvá Sofarova reč 11,1-20

Job 11

XI. ¹ Tu prehovoril Naamčan Sofar a vravel:

Ako to Jób hovorí?

2 „Nemá azda táraj dostať odpoveď,
pravdu má mať veľavravný muž?
3 Umlčia ľudia táraniny tvoje,
ty pýšiť sa budeš, že pravdu máš?

Boh pozná ľudské srdcia

4 „Moja náuka je jasná.“ Vravíš ty.
„Pred tvojím zrakom som celkom čistý.“
5 Keby len Boh ozaj vravieť začal,
otvoril si proti tebe pery,
6 dal ti poznať taje svojej múdrosti
nepochopiteľné na počutie!
Vedz, to Boh chce počet z tvojej viny!

S Bohom sa nemožno súdiť

7 Chceš azda vystihnúť Božiu podstatu,
obsiahnuť dokonalosť Všemohúceho?
8 Je vyšší nad nebesá. Čo urobíš?
Hlbší od podsvetia. Čože dozvieš sa?
9 Jeho rozsah väčší je ako zem,
jeho šírka väčšia ako more.
10 Ak on ide pomimo, či to tají,
abo rozhlasuje, kto mu zabráni?
11 Veď ľudí podvodných on dobre pozná,
neprávosti zbadá, všíma si ich.
12 Tak môže prísť prázdny človek k rozumu,
veď človek sa rodí ako divé osliatko.

Boh sa zmiluje nad kajúcnikom

13 Lenže ak ty svoje srdce priame máš,
ak ty k nemu dvíhaš svoje ruky
14 a ak je nepravosť v tvojej ruke, ty ju odstrániš
a krivde nedáš sídlit' v svojom stánku,
15 potom si pozdvihneš tvár bez poškvrný,
budeš neochvejný, bez strachu.
16 Potom iste zabudneš na útrapy,
na vody jak ušlé spomenieš si.
17 Život jasnejší máš budeš nad poludnie,
ba aj tmy ti budú ako zore.
18 Budeš istý, bo budeš mať nádej,
budeš pokojne spať chránený.
19 Keď budeš driemať, nik ťa nevyruší;
mnohí ťa budú láskat' po tvári.
20 Oči bezbožných však zhynú túžbou,
pre nich útočisko zaniklo už
a nádej všetka ich je - vydať dušu.“

H. Tretia Jóbova odpoveď 12,1 - 14,22

Job12

XII. ¹ Jób odpovedal:

Priatelia nehovoria rozumne

2 „Vy jediní ste teda ozaj ľuďmi
a všetka múdrosť s vami zahynie.
3 Aj ja mám rozum takisto ako vy
a nie som od vás nijako podlejší.
Veď oné veci kto by nevedel?!
4 Mám byť azda svojmu druhovi na posmech?
Preto vzývam Pána, nech on mi dá odpoveď!
Je na smiech človek riadny, statočný...
5 Veď „Škode posmech!“ myslí si šťastný
a „Úder tomu, komu nohy klesajú!“

6 Stánky ničomníkov sú na pokoji,
čo dráždia Boha, tí sú bezpeční,
akoby mali Boha v svojej ruke.

Božia múdrosť a moc

7 Zveri sa pýtaj, by ťa poučila,
nebeských vtákov, nech ti povedia,
8 aj zemeplazov, aby poučili teba,
a morské ryby nech ti oznámia:
9 Veď z týchto všetkých ktože by nevedel,
že ich urobila ruka Pánova?!
10 V jeho ruke je duša všetkých bytostí
aj duch každého ľudského tela.
11 Azda ucho nerozlišuje slová,
ako pokrm ochutnáva podnebie?
12 A nemávajú starší múdrosť
a vysoký vek nemá rozumnosť?
13 Aj on múdry je a veľmi mocný,
aj rozvážny je, veľmi rozumný.
14 Ak niečo zrúca, to nik nepostaví,
koho on zavrie, toho neotvorí nik.
15 Ak zahatá vody, zaraz povyschýnajú,
keď vypustí ich, kraje rozvrátia.
16 Aj on je mocný a múdry,
jeho je zvedený i jeho zvodca.
17 On dáva radcom vykračovať boso
a bláznov robí zo sudcov.
18 Aj kráľom reťaze strháva
a putá dáva kolo bedier im.
19 On dáva kňazom vykračovať boso
a veľkomožných k pádu privádza.
20 Rečníkom odoberá výrečnosť
a starcom zas rozum odníma.
21 Na urodzených vylieva potupu
a veľkomožným pásy popúšťa.
22 On odhaľuje hĺbočiny temnoty
a temravy zas mení na svetlo.
23 On rozmnožuje, lež aj hubí národy,
jak šíri kmene, tak aj tiesni ich.
24 On rozum berie zemským kniežatám
a dáva im blúdiť púšťou bezcestnou.
25 Tak tápu potme, svetla vôbec nemajú
a tackajú sa ako opití.

Job13

Chce rokovať len s Bohom

XIII. ¹ Hľa, moje oko všetko toto videlo
i ucho moje čulo, vnímalo.
² Nuž čo viete vy, to ja poznám takisto,

3   nie som od vás nijako podlejší.
Ale ja budem hovoriť so Všemohúcim
a pred Bohom sa chcem obhájiť.

Reči priateľov nie sú úprimné

4   Vy však vymýšľate klamné luhárstva,
všetci ste nanič lekári.
5   Ach, keby aspoň umlknúť ste chceli,
to za múdrosť by sa vám rátalo.
6   Len počúvajte perí mojich výčitky
a úst mojich čujte žalobu!
7   To namiesto Boha hovoríte luhárstva
a miesto neho lešti vravíte?
8   Chcete sa postaviť na jeho stranu
a zástupcami Boha chcete byť?
9   To dobre bude, keď sa o vás presvedčí,
že jak ľudí klamú, tak ho klamete?
10   On vás isto stihne trestom veľmi prísny,
ak tajne komu stranu držíte.
11   Nedesí vás jeho velebnosť
a hrôza z neho nezachváti vás?
12   Tie vaše reči nie sú hádam z popola
a nie sú z hlíny vaše pevnosti?
13   Nuž mlčte trochu, by som mohol aj ja hovoriť,
nech potom príde na mňa čokoľvek!

Pripravený súdiť sa s Bohom

14   Však svoje telo držím medzi zubmi
a svoju dušu na dlaň kladiem si.
15   Ak znivočí ma, ani sa nezachviem,
len nech si pred ním poviem svoje.
16   To bude potom moja spása,
veď nemá prístup k nemu darebák.
17   Tak počúvajte moje slovo
a v ušiach vašich nech je výklad môj!
18   Pripravil som sa na súd
a som presvedčený, že ja v práve som.
19   Kto sa teda chce pravotiť so mnou?
Lebo potom zmlknem a zahyniem...!
20   Len od dvoch vecí ma teraz ušetri
a pred tebou sa skrývať nebudem:
21   Odtiahni odo mňa svoju ruku
a hrôza z teba nech ma nedesí!
22   A zavolaj ma, budem ti odpovedať,
alebo ja budem hovoriť a ty mi odpovieš.
23   Koľko mám pokleskov a hriechov?
Tak moje viny, hriechy oznám mi!
24   Prečo svoju tvár skrývaš predou mnou
a máš ma za svojho nepriateľa?
25   Či desiť chceš lístok vetrom zmietaný

26 a za slamkou suchou sa naháňať? -
že výrok trpký zapisuješ proti mne,
27 že pričítaš mi viny z mladosti,
všetky moje kroky strážiš bedlivo
a nôh mi stopy skúmaš pozorne?
28 Rozpadá sa ako hniloba nejaká,
jak šaty, čo ich mole vyžerú.

Job14

Život ľudský je krátky

XIV. ¹ Ved' človek, čo sa zrodil zo ženy,
má dni krátke a plné lopoty,
2 jak keď kvet pučí, vzápätí však vädne,
jak keď tieň beží, nezastaví sa.
3 Ty svoje oko na neho otváraš
a poháňaš ho na súd so sebou.
4 Kto z nečistého stvorí čisté? Nik ver'.
5 Sú odmerané veľmi presne jeho dni
a poznáš počet jeho mesiacov,
dal si mu medze, neprekročí ich.
6 Nuž odvráť od neho svoj pohľad, nechaj ho,
kým nezbaví sa svojho dňa ako nádenník.
7 Ved' aj strom nádej máva
a mládnik jeho skazu nevezme.
8 Ak korene mu zostarnú v zemi
a jeho peň v prachu odumrie,
9 povyháňa, len čo cíti vodu,
st'a byť mladá vetvy vyženie.
10 No človek hynie, klesá bez vlády
a ľudia zájdu - kde sa podejú?
11 Jak keby z mora vody vymizli
a rieka klesla, vyschla nacelkom,
12 tak človek klesne, viac už nezdvihne sa,
neprecitne, kým sa nerozpadne nebo,
a nepreberie sa zo spánku.

Len Božie zmilovanie!

13 Hoc do podsvetia by si ma zavrhol,
mňa nevšímal si, kým prejde ti hnev,
len urči, kedy spomenieš si na mňa!
14 Ak človek zomrie, azda zas oživne?
To by som vydržal celý čas lopoty,
kým neprišla by za mňa výmena.
15 Ty predvoláš ma a ja ti odpoviem,
až zažiadaš si dielo svojich rúk.
16 Ty teraz rátaš moje kroky,
ale moje viny odpustiš.
17 Môj hriech bude zapečatený v mechu

a moje poklesky vybieliš.

Pod údermi Pánovej ruky

18 Tak, ako kopec padne a rozsype sa
a z miesta svojho skala pohne sa;
19 tak, ako voda rozhľadáva kameň
a jej prúvaly odplavujú prst',
tak ľudskú nádej obraciaš navnivoč.
20 Ty dorážaš naň, kým sa nepominie,
meníš mu výzor a posielaš ho preč.
21 Ved' nevie ani, či má ctené deti,
a nedozvie sa, ak sú tupené.
22 A jeho telo? Preň iba strasť zakúša.
A jeho duša? Pre tú kvíli len.“

CH. Druhá Elifazova reč 15,1-35

Job15

XV. ¹ Tu prehovoril Temančan Elifaz a vavel:

Jób nehovorí rozumne

2 Bude azda múdry odpovedať múdrosťou do vetra
a naplní si vnútro vetrom východným?
3 Bude sa hádať slovami bez osohu
a neužitočnými rečami?
4 Ved' ty takto kazíš bázeň pred Pánom,
porušuješ zbožnú úctu voči Bohu.
5 To ti ústa navádza tvoja vina,
osvojuješ si prefíkaných reč.
6 Odsudzujú ťa vlastné ústa, nie ja,
svedčia proti tebe vlastné pery.

Jóbova zatemnená myseľ

7 Hádam si sa narodil prvý z ľudí,
splodený si bol pred kopcami?
8 Azda si počul tajné Božie plány,
vari si všetku múdrosť schmatol pre seba?
9 Čo poznáš, čo my nepoznáme?
Čomu rozumieš, čo my nevieme?
10 Ved' sú medzi nami aj starci, aj kmeti,
vekom ešte starší než tvoj otec!
11 Božia útecha ti je už málo,
jeho preláskavé slová k tebe?
12 Prečo ťa strháva tvoje srdce
a prečo pomihúvaš očami,
13 keď sa s hnevom staviaš proti Bohu,
keď zo svojich úst púšťaš také slová?

Človek je hriešny

14 Čože je človek, aby čistý bol,
koho žena zrodila, aby bol spravodlivý?
15 Ved' on nemá dôveru vo svojich svätých,
nebo nie je čisté v jeho očiach,
16 ešte menej, kto ohavný, skazený -
človek, čo jak vodu pije hriech!

Nepokoj hriešnikov

17 Chcem ťa teda poučiť, počúvaj ma,
čo som spozoroval, chcem ti povedať,
18 čo aj múdri mužovia rozhlasujú
podľa svojich predkov, nič netaja,
19 ktorí jediní dostali túto zem,
nik cudzí neprešiel pomedzi nich:
20 Po všetky dni života zlý trasie sa,
po všetky svoje roky tyran tiež.
21 V ušiach mu znejú desivé hlasy,
záhuba naň príde v čase pokoja.
22 Neverí, že možno uniknúť z tmy,
pretože je pod meč určený.
23 Blúdi a hľadá chlieb: „Kade ísť?“
Vie, že je deň tmy prichystaný.
24 Prestrašuje ho čas tmy,
zachvacuje ho tieseň prehrozná
ako kráľa, čo sa chystá na boj.
25 Zdvihol svoju ruku proti Bohu,
proti Všemocnému sa postavil,
26 útočil proti nemu s tvrdou šijou
a množstvom štítov vypuklých.
27 Vo vlastnom tuku si ukryl obličaj,
a nabral sadla na svoje slabiny.
28 Osídľoval spustošené mestá,
domy, v ktorých nemal bývať nik,
lebo boli celkom v rozvalinách.

Ako skončia zlí

29 Neobstojí imaním, nezbohatne,
nerozprestrie sa tieňom po zemi.
30 Nevyjde už viac z temravy;
mládniky mu spáli horúčava,
vietor postrháva jeho kvety.
31 Lži nech márne neverí oklamany,
lebo vyjde iste navnivoč.
32 Predčasne mu zvädnú ratolesti,
nezazelenie sa vetva jeho.
33 Strapce stratí ako vinič nezrelé,
ako oliva on zhodí kvety.
34 Družina bezbožného jalová je
a oheň zhltne stany tých, čo berú úplatky.
35 Obťažkaní pohromou rodia skazu

a ich lono chystá iba lož.“

I. Štvrtá Jóbova odpoveď 16,1 - 17,16

Job16

XVI. ¹ Jób odpovedal:

Potecha - na t'archu

- ² Nuž vecí takých počul som už premnoho.
Ste tešiteľmi všetci na t'archu.
³ Bude už koniec týmto slovám do vetra?
Veď čo ťa núti odpovedať mi?
⁴ Ja by som mohol tiež ako vy hovoriť,
keby ste vy boli miesto mňa,
snovať také reči proti vám
a krútiť hlavou nad vami.
⁵ No obodroval by som vás svojimi ústami
a chvenie svojich perí by som nezadržoval.

Priatelia sú nechápaví

- ⁶ Ak vravieť začnem, môj bôľ sa nezmierňuje,
ak prestanem, neodchádza odo mňa.
⁷ No teraz ma už naskrze vysilil
a jeho tlupa sa ma zmocňuje.
⁸ Dal sa za svedka, by sa vrhol na mňa,
môj žalobca tak svedčí proti mne.
⁹ Má hnev na korisť, a tak ma schvatol
a zubmi na mňa zaškrípal
i ostro zazrel na mňa škodca môj.
¹⁰ Už svoje ústa roztvárajú na mňa
a na posmech ma bijú po tvári,
zhŕkli sa všetci proti mne.
¹¹ Boh ma dal zlostníkovi napospas
a vydal ma do rúk bezbožníkov.

Navštívenia Božie

- ¹² V pokoji žil som, náhle si ma vydesil,
za krk zdrapil a celkom skrušil ma,
sebe za cieľ si ma postavil.
¹³ Už jeho strely poletujú kolo mňa,
mne kruto roztína obličky
a moju žľču na zem vylieva.
¹⁴ Mne dáva vskutku úder jeden za druhým,
sť'a bojovník on na mňa rúti sa.
¹⁵ Tak, žínenu už ušil som si na kožu
a svoj roh som do prachu pohrúžil.
¹⁶ To sčervenala mi tvár od plaču,
a tma mi leží kolo mihalníc,
¹⁷ hoc násilie na mojich rukách nie je

18 a moje modlitby sú bez škvŕny.
Ach, zem, krv moju pozakrývať nechci!
Nech pre môj plač niet miesta skrytého!

Boh ukáže nevinu

19 Už svojho svedka iba na nebi mám
a ručiteľ môj na výsostiach je.
20 Druhovia sa mi tu posmievajú,
ale moje oko hľadá v slzách k Bohu,
21 by dal mužovi aj voči Bohu právo,
jak ho človek má voči blížnemu.
22 Lebo uplynie pár krátkych rokov
a pôjdem cestou, z ktorej niet návratu.

Job17

Boh je zárukou spravodlivosti

XVII. ¹ Môj duch je zbitý, moje dni už pohasli
a nič, len hroby sú mi potrebné.
2 Či nerobia si zo mňa iba posmešky
a v utrpení oko nebdie mi?
3 Tak teda polož záloh za mňa pred seba.
Veď kto iný odváži sa udrieť mi
do dlane na znak záruky?!
4 Lebo ich srdcu si odňal odvahu
a vyhrať veru ty ich nenecháš!
5 Keď niekto zradí za podiel priateľov,
oči sa jeho deťom zatmejú.

Nepravá zbožnosť priateľov

6 Ty dopustil si, že som ľuďom príslovím;
a práve mne to pľujú do tváre.
7 Tak moje oko od žiaľu sa skalilo
a údy všetky ako tŕňu mám.
8 Čo poctiví sú, žasnú nad tým zdesene,
nad hriešnym čistý horší sa.
9 Lež spravodlivý svojou cestou ide si
a silu získa, kto je čistých rúk.
10 Vy všetci teda, vráťte sa, poďte sem,
hoc medzi vami neznám múdreho.

Nepravá múdrosť priateľov

11 Moje dni ušli, praskli moje úmysly
aj túžby môjho srdca.
12 Noc obrátili na deň;
svetlo je opäť bližšie ako tmy.
13 Či môžem dúfať? Domom mojím podsvetie
a vo tmách som si lôžko popravil.
14 Nuž: „Môj otec si“ - tak som hrobu povedal
a červom: „Ste mi matkou, sestrami.“

- 15 V čom nádej moja môže ešte spočívať?
A moje šťastie, kto ho pobadá?
16 Či do podsvetia so mnou azda zostúpi
a do prachu sa vedno vnoríme?“

J. Druhá Bildadova reč 18,1-21

Job18

XVIII. ¹ Tu prehovoril Šuachčan Bildad a vrazil:

Jób neusudzuje správne

- 2 „Dokedy budete hádzať slová?
Dobre rozvážte si, potom vravme:
3 Prečo sme za hovädá pokladaní?
Prečo sme v твоjich očiach nečistí?
4 Ty, čo vlastnou zúrivosťou roztrhneš sa,
kvôli tebe sa zem púšťou stane
a bralo sa má pohnúť zo svojho miesta?

Hriešnik má zlý život

- 5 Isto zhasne svetlo bezbožného,
nezažiari plameň jeho ohňa.
6 Svetlo v tmu sa zmení v jeho stane,
ba aj jeho svieca nad ním zhasne.
7 Jeho veľké kroky umenšia sa,
povalia ho jeho vlastné plány.
8 Do oka sa zaplieta nohami,
vykračuje si ako po sieti.
9 Za päťu ho zachytáva osídlo,
sťahuje sa vôkol neho slučka.
10 Povraz na neho je skrytý v zemi,
na chodníku naňho čaká pasca.
11 Zo všetkých strán ho budú desiť hrôzy
a budú sa mu valiť na päty.
12 Síl mu ubudne od hladu,
pri boku mu stojí skaza istá.
13 Choroba rozožerie jeho kožu,
smrti prvý syn mu údy zhltá.
14 Vytrhne ho z bezpečného stanu,
odvedie ho ku kráľovi hrôzy.
15 V jeho stane býva to, čo nie je jeho,
a jeho príbytok sírou posypú.

Zlého hryzie svedomie

- 16 Oddola mu vyschýnajú korene,
konáre mu vädnú odvrchu.
17 Vymizla jeho pamiatka zo zeme,
nespomenú jeho meno na námestiach.
18 Zo svetla ho zaháňajú do temnôt,

zapudzujú ho z obvodu zeme.
19 Nemá synov, potomkov vo vlastnom ľude,
nijaký ostatok vo svojom príbytku.
20 Jeho osud predesil najposlednejších,
hrôza zachvátila prvých:
21 „Také sú príbytky zlého človeka,
to je miesto tých, čo nepoznajú Boha.“

K. Piata Jóbova odpoveď 19,1-29

Job19

XIX. ¹ Jób odpovedal:

Priatelia sú tvrdošíjni

2 „Ach, dokiaľ chcete moju dušu sužovať
a rečami ma mliaždiť naskrze?
3 Už desiaty raz tupíte ma;
tak utláčať ma nehanbíte sa?
4 Že pochybil som, hoc by to aj pravda bola,
tak moja vina na mne zostane.
5 Ak chcete sa vypínať nado mňa
a moju hanbu mi vytýkať,
6 tak teda vedzte, že Boh vskutku ukrivdil mi
a svoje siete na mňa zahodil.
7 Ak volám: „Krivda!“, nik sa mi neozve.
Nuž márne kričím, niečo práva už.

Útrapy bez miery

8 Mne cestu zastal, by som ďalej nemohol,
a chodníky mi tmami zavalil.
9 On postrhúval zo mňa moju slávu
a z hlavy mi sňal veniec ozdobný.
10 Borí ma zo všetkých strán, musím zahynúť,
moju nádej jak strom vyvracia.
11 Ba ešte roznečuje svoj hnev proti mne
a má ma veru za nepriateľa.
12 Už jeho tlupy postupujú združené
a nasýpajú hrádzu proti mne
i tábor robia vôkol môjho stanu.

Neverní domáci

13 On mojich bratov odohnal odo mňa,
a známi sa mi celkom odcudzili.
14 Opustila ma rodina i priatelia
a zabudli ma hostia ¹⁵ aj domáci.
Ba vlastné slúžky za cudzieho majú ma
a v očiach ich som iba prišielcom.
16 Ak volám sluhu, odpoveď mi nedá,
aj keď ho prosím vlastnými perami.

17 Ved' môj dych sa oškliví vlastnej manželke
a zo svojich útrobov deťom zapácham.
18 Ešte aj chlapčiská mnou pohŕdajú
a len čo sa zdvihnem, nadávajú mi.
19 Všetci moji dôvernici sa ma hrozia
a proti mne sú tí, ktorých som mal rád.
20 Mne koža, telo už len visí na hnátoch
a unikol som iba s kožou vôkol svojich zubov.

Zmilujte sa nado mnou!

21 Ach, zmilujte sa, priatelia, už nado mnou,
dotkla sa ma Pánova pravica.
22 Prečo ma prenasledujete ako Boh
a nemôžete sa môjho mäsa nasýtiť?

Boh - jediná nádej

23 Bár by moje slová napísané boli,
vryté do dosky spiežovej,
24 bár by ich rydlom železným a olovom
navždy vrúpali do skaly!
25 Som presvedčený, že môj Obranca žije
a posledný sa zdvihne zo zeme.
26 Tu v koži vlastnej postavím sa vzpriamený
a zo svojho tela Boha uvidím.
27 Vtedy ho ja, veru, ja sám uvidím.
Moje oči ho uzrú, a nie iný.
Mne srdce vnútri túžbou zmiera...

Vystriha priateľov

28 Ak hovoríte: „Ako ho budeme stíhať,
akú zádrapku na ňom nájdeme?“,
29 tak traste sa pred ostrím meča,
bo proti vinám vzplanie jeho hnev;
že jesto Sudca, potom uznáte.“

L. Druhá Sofarova reč 20,1-29

Job20

XX. ¹ Tu prehovoril Noamčan Sofar a vravel:

Pohoršuje sa nad Jóbom

2 „Preto mi tie myšlienky prichádzajú,
pre pocity je to, čo mám v sebe.
3 Karhanie keď čujem, čo ma tupí,
dych umu mi velí odpovedať.

Krátko šťastie hriešnika

4 Ved' to aj sám vieš, že odjakživa,
od čias, keď bol človek na zem daný,

5   radosť hriešnikov je veľmi krátka
a smiech darebákov trvá chvíľku len.
6   Hoci k nebu vypína sa jeho pýcha,
čo aj do oblakov čnie mu hlava,
7   veru navždy pominie sa ako prelud...
Vravia, čo ho zreli: „Kdeže je už?“
8   Ako sen odlietne, nenájdu ho,
sťaby nočný prízrak, tak ho odplašia.
9   Oko, čo vídalo ho, neuvidí ho už,
ani jeho sídlo ho už neuzrie.
10   Biednym dajú náhradu jeho deti,
vrátia do ich rúk jeho imanie.
11   Plné mladosti boli jeho kosti,
ale na prach spolu s ním sa obrátia.

Strašné následky hriechu

12   Ak sa stane sladkým v jeho ústach zlo,
ak ho pod svojím jazykom ukrýva,
13   vychutnáva si ho, nevypľúva,
pridržiava si ho na podnebí -
14   tak pokrm sa mu vo vnútornostiach skazí
na žľč jedovatých hadov v útrobach.
15   Vyvracia bohatstvo, ktoré zhltol,
sám Boh mu ho z brucha vyženie.
16   Nacical sa jedu jedovatých hadov,
preto skynoží ho jazyk vreteníc.
17   Čerstvého oleja prúdy nezrie,
ani medu a mlieka potoky.
18   Vyvracia svoje zisky, neprežrie ich,
neužije svoje zárobky,
19   lebo násilne utláčal biednych,
uchvátil im dom, hoci ho nestaval.
20   Keďže nezná pokoj v svojom vnútri,
jeho chamtivosti ujsť nemožno.
21   Nik jeho žravosti neunikol,
preto jeho šťastie pominie.

Boh zahubí hriešnika

22   Vprostred toľkej hojnosti mu úzko,
všetky šľahy biedy idú naň.
23   Až si bude chcieť naplniť žalúdok,
(Pán) zošle naňho plameň svojho hnevu,
svoje šípy nechá pršať naň.
24   Keď bude utekať pred železnou zbrojou,
luk spiežový ho iste prestrelí.
25   Strela tá prenikne šijou jeho
a plameň meča jeho žľč.
26   Prikvačia naň v skutku strašné hrôzy,
všetky tmy sú prichystané preňho,
oheň nezažatý pohltí ho

27 a zhltné aj pozostalých v jeho stane.
Nebo samo odhalí jeho vinu,
28 aj zem sa proti nemu postaví.
Dom mu tiež odnesie povodeň,
čo v deň jeho hnevu sa privalí.
29 Taký podiel Boh bezbožnému dáva,
od Pána ho (čaká) také dedičstvo.“

M. Šiesta Jóbova odpoveď 21,1-34

Job21

XXI. ¹ Jób odpovedal:

Len ma vypočujte!

2 Pozorne počúvajte moje slová
a nech mi je to na potechu.
3 Ach, strpteže ma, nechajte vravieť ma,
až dohovorím, potom smejte sa!
4 Či človek je to, na koho bedákam?
A roztrpčený nemám vari byť?
5 Len hľadajte na mňa a zdúpniet' musíte,
dajte si teda ruku na ústa!
6 Keď na to myslím, hrôza ma schvacuje
a moje telo triašku cíti hneď.

Hriešni žijú v šťastí

7 Nuž hriešnici, prečo sú nažive,
aj zostanú ver', silou mocnejú?
8 Ich potomci pevno stoja pred nimi,
ich výhonky sú im pred zrakom.
9 Aj domy ich sú pokojné, bez obáv
a Boží prút nie je nad nimi.
10 Ich býk je plodný, nikdy nezlyhá,
telné kravy im nikdy nezvrhnú.
11 Sť'a ovce chlapcov skákať si nechajú
a ich deti tiež môžu tancovať.
12 Vyspevujú si pri bubne, citare
a pri zvuku píšť'al sa radujú.
13 Tak celkom šťastne môžu skončiť svoje dni
a do podsvetia odísť spokojne,
14 hoc vravia Bohu: „Len sa od nás odvráť preč,
my tvoje cesty poznať nechceme.
15 Čo je Všemohúci, by sme mu slúžili,
čo osoží nám vrúcne vzývať ho?“

Hriešnosť bez trestu

16 Či v rukách jeho nie je šťastie ich
a ciele zlých nie sú mu ďaleké?
17 Ved' koľkorázže svieca zhasne hriešnych

a nešťastie tiež na nich doľahne?!
A svojím hnevom koľko ráz zničí zlých,
18 by ako slama boli vo vetre,
ako plevy, čo víchor uchytí?
19 Či jeho zlobu Boh synom necháva?
Nech jeho skára, by to pocítil!
20 Nech skazu svoju na vlastné oči uzrie
a hnev nech pije Všemohúceho!
21 Čo po smrti už na dome mu záleží,
keď prervaný je počet jeho mesiacov?!

Božie nevyspytateľné cesty

22 Či vedomosťou možno Pána poučiť?
Veď on súd koná nad nebešťanmi!
23 No v plnom šťastí tento môže zomierať,
aj celkom istý, celkom spokojný,
24 bo jeho rebrá tukom prekypujú
a jeho kosti špik je čerstvý tiež.
25 Lež s trpkou dušou onen zas umiera
a neokúsil, čo je blahobyť.
26 Aj do prachu sa rovnako uložia
a červíky ich oboch pokrývajú.

Priatelia usudzujú jednostranne

27 No dobre poznám myšlienky už vaše
i plány, čo vy na mňa kujete.
28 Vy myslíte si: Kde je dom veľmožov
a kdeže je stan, kde bývali zlí?
29 Či ste sa na to nepýtali pocestných
a ich znaky ste nerozoznali,
30 že v dňoch nešťastia je zlostiník ušetrený
a cez dni hrôzy že sa raduje?!
31 Kto mu vytkne do očí jeho spôsoby
a to, čo spáchal, kto mu odplatí?
32 Keď do hrobu ho odprevadia napokon,
pri náhrobku mu budú držať stráž.
33 Sladké mu budú aj tie hrudy údolia,
všetci sa za ním prúdmi pohnú
a pred ním pôjde zástup bez počtu.
34 Nuž darmo ma vy veru potešujete,
zo slov vašich klam len ostáva.“

N. Tretia Elifazova reč 22,1-30

Job22

XXII. ¹ Tu prehovoril Temančan Elifaz a vravel:

Čnosť nadovšetko!

² „Vari je človek na osoh Bohu?!

Osoží len sebe, kto má rozum.
3 Má Všemohúci radosť, že si statočný,
a zisk z toho, že si lepších svoje cesty?

Jób iste zhrešil

4 Azda tresce ťa pre tvoju bohabojnosť,
dáva sa preto s tebou do sporu?
5 Či nie preto je veľká tvoja zloba,
že sú tvoje viny bez hraníc?!
6 Od bratov si bezdôvodne brával záloh,
z nahých taktiež odev si strhával.
7 Ani žízňovým si nedal vody,
odoprel si lačným (skyvu) chleba.
8 Ved' zem patrí mužovi, čo pásť má mocnú,
oblúbenec môže sídlieť na nej!
9 Vdovy si prepúšťal s prázdnu dľaňou
a sirotám si lámal ramená.
10 Nuž hľa, prečo osídla sú vôkol teba
prečo ťa des zachvacuje náhly!
11 Svetlo sa ti stmilo, nevidíš už
a príval vôd ťa zakrýva.

Minulosť nás učí

12 Na výsostiach nebies vari nieto Boha?
Hlavu hviezd si pozri! Vysoko sú.
13 Ty si však povedal: „Čože Boh vie?!
Azda spoza mračien môže súdiť?
14 Oblaky mu clonia, nevidí nič,
po obvode nebies sa prechádza.“
15 Chceš sledovať chodník dávnoveku,
po ktorom si išli ľudia zloby?
16 Tí, čo boli vyrvaní pred svojím časom,
keď ich základ zaliali im vody,
17 čo kričali Bohu: „Odíď od nás!
Čo nám môže Všemohúci spraviť?“
18 A to on im plnil domy blahom,
hoci sú mu ďaleké cesty zlých.
19 Spravodliví vidia to a radujú sa,
môže sa im vysmiať nevinný:
20 „Nevyšiel im majetok na skazu už
a zvyšky po nich nepohltal oheň?“

Boh sa zmiluje nad kajúcnikom

21 Daj sa do priateľstva, pomer sa s ním,
len tak prospejú ti tvoje zisky.
22 Prijmi ponaučenia z úst jeho,
jeho slová si vlož do srdca!
23 Ak sa vrátiš k Všemocnému a pokoríš sa,
vzdiališ prevrátenosť zo svojho stanu,
24 hrudu zlata ako prach si ceniť budeš,

25 z bystrín ofírských jak skálie dajaké,
lebo Všemocný ti bude hrudou zlata,
stane sa ti kopcom zo striebra.
26 Hned' sa budeš kochať vo Všemocnom,
k Bohu pozdvihneš svoj obličaj;
27 budeš ho vzývať a vyslyší ťa
a ty splníš jemu svoje sľuby.
28 Hocčo si umieniš, zdarí sa ti,
na cestách ti bude žiarit' svetlo.
29 Bo pyšného nafúkanca ponízuje,
kto však oči klopí, toho spasí on.
30 Zachraňuje nevinného človeka;
pre čisté ruky sa zachráni.“

O. Siedma Jóbova odpoveď 23,1 - 24,25

Job23

XXIII. ¹ Jób odpovedal:

Nech Boh sám súdi

2 „Aj dnes je veru ešte spurný môj nárek
a vzlykot mi ruka zadŕža
3 Bár by som vedel, kde by som ho našiel,
zašiel by som k jeho trónu až.
4 Tam pred ním samým začal by som súdiť sa
a naplnil by som si ústa dôkazmi.
5 By som zvedel slová, čo mi vtedy povie,
a dal si pozor, čo mi odvetí.
6 Či s plnou silou so mnou bude priečiť sa?
Nie! Nech len ráči ma on vypočuť.
7 On hned' by zbadal, že sa prieči s poctivým,
a navždy súdu zbavil by som sa.

Nevinnosť sa nedá dokázať

8 Ak napred idem, ver' nikdy tam nie je,
dozadu ak, zas ho nebadám.
9 Ak hľadám vľavo, ani tak ho nezriem,
zvrtnem sa vpravo, tam ho nevidím.
10 On dobre pozná moje cesty, zastávky,
jak zlato vyjdem, keď ma preskúša.
11 Ved' moja noha k jeho stope prilipla,
jeho cestu som strážil, nezblúdil.
12 Nevzdialil som sa od pier jeho príkazov,
úst jeho slová v hrudi skryl som si.

Nezaslúžené utrpenie

13 Lež rozhodol tak! Ktože mu v tom zabráni?!
Čo duša chce mu, to aj urobí.
14 Ved' úmysel svoj uskutoční zaiste

a takých vecí v mysli veľa má.
15 Hľa, kvôli nemu prečo predesený som:
To uvážil som, hrôzu pred ním mám.
16 Ved' môjmu srdcu iste Boh dal zoslabnúť
a Všemohúci ma tak predesil.
17 Nuž pre temravy musím teda zmlknúť,
bo obličaj mi tône prikryli.

Job24

Prečo to len Boh dopúšťa?

XXIV. ¹ Prečo od Všemocného skryté nie sú osudy
a tí, čo ho poznajú, nevidia jeho dni?
2 Ved' hriešnici prekladajú medzníky
a odvádzajú stádo pastierom.
3 Ba sirotám aj osla oni odženú
a býka vdove vezmú za záloh.
4 Odháňajú z cesty bedárov
a biedni sa v kraji všetci musia skryť.
5 Iní na spôsob divých oslov na púšti
vychádzajú, za korist'ou pachtia sa.
Lež tí, čo robia do samého súmraku,
nemajú chleba ani pre deti.
6 Tí kosiť musia na poli aj za noci
a zbierať musia zlému vinicu.
7 Sú bez šiat, nahí musia nocovať,
ani v zime čím prikryť sa nemajú.
8 Aj premočení sú horskými pl'ušťami,
bez prístrešia túlia sa ku skale.
9 Už od prs matky lúpia oni siroty
a biedneho krm berú za záloh.
10 Tak chodia nahí, lebo šaty nemajú,
a vyhladnutí snopky vláčia si.
11 Aj olej tlačia medzi dvoma kameňmi
a hoc lisy šliapu, hynú od smädu.
12 Ba zo (všetkých) miest zmierajúci vzlykajú
a pomoc žiada duša zranených,
Boh si však ich modlitby nevšíma.

Zločinci bez trestu

13 To títo sú odporcami Svetla,
jeho cesty neuznávajú
a na jeho dráhu sa nevrátia:
14 Už na svitaní vstáva vražedník
a zabíja núdzných bedárov;
a v noci sa ako zlodej dobýja.
15 Na tmú striehne aj zrak cudzoložníka.
Vraví si: „Ani oko ma nevidí!“
a tvár si halí závojom.
16 Do domu sa za tmy vlámava

a cez deň sa zamyká.
Títo všetci nepoznajú svetlo,
17 lebo ranný svit im tieňom iba je
a keď rozodní sa, hrôza schvatne ich.

Hriešnici trestu neujdu

18 Na hladine vody trieskou ľahkou sú,
aj ich polia v kraji sú prekliate,
nejdu im lisovníci do viníc.
19 Teplo, úpal vysuší snehové vody,
podsvetie však zasa tých, čo pášu hriech.
20 Lono, ktoré ho počalo, zabudne naň,
jeho sláva sa nebude spomínať.
Ako strom sa zlomí hriešnosť ver'!
21 Trápil ženu neplodnú a bezdetnú,
ani vdove neurobil dobre.
22 Svojou silou ovládol aj mocných,
povstal, lenže nemá nádej života.
23 Boh mu ponechal istotu, spolieha sa,
ale jeho oči nad ním bedlia.
24 Vypína sa kratučko a už ho nieto,
znižili ho celkom, pokosili;
uvädne jak klasu vrchovec.
25 Nie je to tak? Kto ma usvedčí z nepravdy?
A moje slová ktože vyvráti?'

P. Tretia Bildadova reč 25,1-6

Job25

XXV. ¹ Tu prehovoril Šuachčan Bildad a vravel:

Boh všetko múdro riadi

2 On má vladársku moc, hroznú silu,
udrzuje pokoj na výsostiach.
3 Je možno spočítať jeho zástupy?
A nad kým nevychádza jeho svetlo?

Boh všemohúci a vševediaci

4 Je človek spravodlivý pred Bohom,
čistý, koho porodila žena?
5 Ak jasne nesvieti už ani mesiac
ani hviezdy nie sú v jeho očiach čisté,
6 o čo menej človečik, ten chrobák,
človeka syn, tento červíček!'

R. Ôsma Jóbova odpoveď 26,1-14 (27,2-12)

Job26

XXVI. ¹ Jób odpovedal:

Daromné reči priateľov

2 „Azda si takto slabému pomohol
a podoprel si bezvládne rameno?
3 Či si chcel takto nemúdremu poradiť
a prejavil si veľa rozvahy?
4 A také slová komu si to prednášal,
či duch to teda z teba vychádza?

Božia nekonečná moc a múdrosť

5 Duchovia predkov chvejú sa pod zemou,
aj vody a tí, čo v nich bývajú.
6 Podsvetie je pred ním obnažené,
zhubca nie je zahalený pred ním.
7 Nad prázdnom on rozostiera sever,
na nič zavesuje Zemeguľu,
vody uzatvára do oblakov,
pod nimi sa nepretrhne mračno.
9 Mesiaca tvár v splne zacloňuje,
oblaky on rozprestiera po ňom.
10 Hladine vôd určil presný obvod,
po hranicu samu svetla so tmou.
11 Nebeské podpery sa zachvievajú,
keď im pohrozí on, strach ich drví.
12 I more rozdelil svojou veľkou mocou
a svojou múdrosťou rozdrvil Obludu.
13 Vánkom svojho dychu on rozjasnil nebo
a čulého hada preklal svojou rukou.
14 A to sú len samy kraje jeho diela,
kde sme zachytili šepot jeho slova;
kto bude môcť počuť znenie jeho velebnosti?!“

S. Deviata Jóbova odpoveď 27,1-23

Job27

XXVII. ¹ Tu Jób začal opäť hovoriť:

Prisahá, že je nevinný

2 „Ako žije Boh, čo odobral mi právo,
a Všemohúci, čo ma roztrpčil,
3 kým vo mne duša ešte bude,
kým v mojich nozdrách trvá Boží dych,
4 nuž moje pery nepovedia nepravosť,
ani môj jazyk nepreriekne lož.
5 Mne nenapadne, by som vám za pravdu dal,
kým dýcham, nedám si vziať statočnosť.
6 Som v práve iste, toho nevzdávam sa,
mňa za dni moje srdce nekarhá.

Nech Boh potresce nepravíkov!

7 Nech ako bezbožník má sa aj môj nepriateľ,
ako naničhodník môj odporca!
8 Ak zlostník prosí, akú nádej môže mať,
keď svoju dušu k Bohu povznesie?
9 Či jeho vzlykot Boh raz azda vyslyší,
keď postihne ho dáke súženie?
10 Vari sa bude môcť kochať vo Všemohúcom
a každú chvíľu volať Boha o pomoc?!
11 Nuž poučím vás, ako si Boh počína,
a ciele Všemocného neskryjem.
12 Ved' ak ste všetci sami toto videli,
tak hlúpo konať ako môžete?!

Hriešnik stratí všetko

13 Bezbožný má ten podiel pred Bohom,
ten údel dostane tyran od Všemohúceho:
14 Ak synov početných má, sú len pod meč,
výhonky mu chleba dosť nemajú.
15 Tých, čo po ňom zostali, smrť do hrobu schváti,
ani vdovy nezaplačú po nich.
16 Hoci striebra nahromadil ani prachu,
ako blata nazhŕňal rúch drahých,
17 statočný si oblečie, čo zhŕňal on,
striebro nevinný zas po ňom zdedí.

Hriešnik náhle zahynie

18 Palác dal si postaviť sťa hniezdo,
ako keď si hájnik búdku robí.
19 Bohatý však ľahne si a nevstane už,
oči otvoriť chce, už ho nieto.
20 Hrôzy ako záplava ho stihnú,
v noci zasa víchor uchváti ho.
21 Vietor predný schmatne ho a pominie sa,
odfúkne ho z miesta, kde si sídli.
22 Neľútostne sa naň stále vrhá,
pred bijúcou rukou prechať musí.
23 Zatlieskajú si nad ním rukami
a vypískajú ho z jeho miesta.

T. Pieseň o Múdrosti 28,1-28

Job28

Umné snahy ľudí

XXVIII. ¹ Zaiste striebro má svoje náleziská
a zlato miesto, kde ho vyplavujú.
2 Železo zo zeme dobývajú taktiež
a tvrdý kameň obráti sa na meď.

3 Temnotám hranice oni vymerali
a dolujú už až po najďalšie medze
i kamenie ver', kde temravy, tône.
4 Chodby si prekopal cudzí národ také,
že na ne celkom zabúdajú nohy,
a chvejú, vznášajú sa ponad ľuďí.
5 Pod zemou, na ktorej (zrno na) chlieb rástlo,
je všetko ako ohňom spustošené.
6 V končinách, v ktorých je zafirové skálie
a zlatý prášok v sebe skrytý majú,
7 sú zasa chodníky, že ich orol nezná
a nezbadá ich ani oko supu.
8 Nijaká divá zver po nich nekráčala,
neprešiel po nej ani lev (doposiaľ').
9 Aj na tvrdý kameň položili ruku
a od základov vrchy prevrátili.
10 Kanály povytesávali v skale
a všetko, čo cenné je, uzrelo ich oko.
11 Aj riečne pramene preslédili dobre
a skryté veci na svit vynosili.

Múdrost' nemožno dost' oceniť

12 Odkiaľ teda vyviera tá múdrost'
a kde je to umu nálezisko?
13 Jej cenu nepozná ani jeden človek
a v kraji živých nijak nájsť sa nedá.
14 Hĺbka vraví: „Vo mne nie je veru“
a more hovorí: „Ja ju tobôž nemám.“
15 Nedáva sa za ňu ani rýdze zlato
ani neváži sa striebro za jej menu.
16 Jej neblíži sa cenou ni zlato ofírske,
ani ónyx vzácny, kameň zafirový.
17 Zlato nie, sklo tiež nie, jej sa nevyrovná,
ju nevymeníš za zlatú nádobu.
18 Koraly, kryštály nehodno spomenúť,
bo múdrost' získať si je nad všetky perly.
19 Ved' sa jej nerovná topás etiópsky
a zlato čistené nemôže ju zväžiť.
20 Odkiaľže vychádza teda táto múdrost'
a kde je to umu vlastné nálezisko?

Boh - prameň a darca múdrosti

21 Ukrytá je očiam všetkých živých tvorov,
utajená je aj nebeskému vtáctvu.
22 Zhubca aj so smrťou toto prehlasujú:
„My počuli sme vravieť o nej iba.“
23 Boh jediný len cestu ku nej pozná
a iba on sám vie, kde jej bydlisko je,
24 lebo on rozhl'ad má k samým medziam zeme
a vidí všetko, čo len pod nebom je.

25 Vtedy, keď určoval vetru jeho váhu
a presnou mierou odmeriaval vody,
26 aby takto určil jeho zákon dažďu
a dráhu vlastnú hučaniu i hromu,
27 vtedy ju uvidel, presne vypočítal
a naskrze spoznal, celkom prenikol ju.
28 Človeku povedal:
„Hľa, bázeň pred Pánom, to je táto múdrosť
rozumnosť je zasa vystríhať sa zlého.“

U. Druhý Jóbov monológ 29,1 - 31,40

Job29

XXIX. ¹ Jób pokračoval vo svojich výrokoch:

Predošlé št'astie

2 „Kto dá to, by bol som jak v mesiacoch dávnych
a ako v dňoch tých, keď ma sám Boh chránil,
3 keď nad hlavou mi svietil svojou lampou,
keď v jeho svetle šiel som temnotou?
4 Jak bývalo mi v dňoch mojej jesene,
keď sám Boh ochraňoval môj stan,
5 keď ešte Všemohúci býval so mnou,
keď moje dietky boli okolo mňa,
6 keď nohy mliekom sa mi temer brodili,
keď tvrdá skala tiekla olejom.

Predtým ctený od všetkých

7 Keď k bráne mesta som sa (vtedy) poberal
a na námestí som svoj stolec mal,
8 zhliadli ma mladí, hneď sa poukrývali,
a starci vstali, až sa vzpriamili.
9 Ba kniežatá aj v svojich rečiach prestali
a na ústa si ruku dávali.
10 Zaraz sa stlmil aj predstavených hlas
a jazyk im k d'asnu prilipol.
11 To ucho čulo, hneď mi blahožičilo,
to oko zrelo, pre mňa svedčilo.

Ochranca slabých

12 Bo keď bedár volal, iste som ho zachránil,
aj osirelých, bezpomocných tiež.
13 Ku mne sa nieslo požehnanie úbohých
a radosť lial som vdove do srdca.
14 Ja spravodlivosť odel som si, ona mňa,
mne právo bolo rúchom, turbanom.
15 Ved' s'ta oči bol som (vtedy) slepému
a s'aby nohy pre kul'havého.
16 Ja otcom bol som všetkým chudobným,

17 aj neznámeho vec som vyšetril.
Zločincovi som rozbil čeľuste
a z jeho zubov koristiť vyrval som.

Bývalé nádeje

18 Nuž vravel som si: „V hniezde svojom vydýchnem
a sťaby piesok dni si rozmnožím.
19 Môj koreň vlahy otvorený je,
mne rosa padá v noci na vetvy.
20 Aj sláva vo mne nová bude vždy
a v mojej ruke luk sa omladí.
21 Čo ma počúvali, celkom ticho ostali
a moju radu s túžbou čakali.
22 Dohovoril som, nerobili námietky
a moje slová na nich kvapkali.
23 Tak čakali ma, ako dážď čakajú,
ako po prške im ústa dychtili.
24 Až neverili, keď usmial som sa na nich,
svetlu mi z tváre zmiznúť nedali.
25 Im smer som určil, bol som im tiež na čele,
sťa kráľ som trónil vo vojsku,
kam viedol som ich, tam sa pobrali.

Job30

Terajšie opovrhnutie

XXX. ¹ Lež teraz (všetci) posmievajú sa mi len,
aj čo sú vekom mladší odo mňa;
tí, ktorých otcov nedržal som za hodných
ani stáda svojho psom ich prirovnať.
2 A rúk ich sila načo veru bola mi?
Veď mohúcnosť ich celkom poklesla
3 i núdzou veľkou, hladom ukrutným:
Tí obhrýzali v stepi trávy korienky,
im matkou bola skaza, sama púšť.
4 V kroví si natrhali lobody
a chlebom bol im koreň borievky.
5 Ich vyhánali z ľudskej spoločnosti aj,
jak na lupičov na nich kričali.
6 Iba do výmoľov sa mohli uchýliť
a do dier zeme, do skalných jaskýň.
7 Nuž po húšťavách oni teda kvílili
a krčili sa v kruhoch bodľacia
8 tí zlosynovia, čo ani mena nemajú,
čo z krajiny ich bičom vyhнали.
9 A stal som sa im teraz piesňou posmešnou
a som im veru porekadlom len.
10 Ja hnusím sa im, rozpáchli sa predo mnou
a nebáli sa pľuť mi do tváre.
11 Veď ten ma trápi, čo si putá rozviazal,

a ten, čo uzdu z úst si vyhodil.
12 Už po pravici svedkovia sa dvíhajú
a do slučky mi nohy lapajú
i nasypali hrádzu proti mne.
13 Chodník mi boria, by mohli ma zahubiť,
a pochodujú, nik im nebráni.
14 Už prichádzajú sťaby šírym prielomom
a sem sa rútia, krytí troskami.
15 Nuž dorážajú na mňa hrôzy ukrutné,
aj dôstojnosť mi vetrom šľahajú
a ako oblak spása ušla mi.

Ked' Pán navštevuje...

16 Tak sa duch môj teraz rozplýva nado mnou
a súženia dni zachvátili ma.
17 Moje kosti sú v noci naskrz zdrvené
a moje žily spánku nemajú.
18 On silou veľkou za šaty ma pridíža,
za golier plášťa pevne drží ma.
19 Ba do blata ma (ešte), uvrhol,
že rovný som ja prachu, popolu.
20 Ked' kričím k tebe, ty mi neodpovedáš,
hoc vzpriamil som sa, mňa si nevšímaš.
21 Ty veľmi krutým stávaš sa ver' proti mne,
mňa rukou silnou prenasleduješ.
22 Dvíhaš ma do vetra, ktorý ma unáša,
a rozplývam sa v búrky privaloch.
23 Ved' dobre viem to, že ma na smrť vedieš už,
kde všetkých živých miesto schôdzky je.

Prečo tieto navštívenia?

24 Však na biedneho som ruku ja nevztiahol,
ked' v tvrdzi žiadal pomoc odo mňa.
25 Či s tým som nelkal, koho dni sú pretrpké,
duša mi s biednym sústrast' nemala?
26 Dobre som čakal, lenže prišlo nešťastie,
svetlo som úfal, prikvitla však tma.
27 Hej, neprestajne vrú už moje útroby,
dni súženia mne dostavili sa.
28 Hoc slnca nieto, ohorený blúdiavam
a pred všetkými vstávam, nariekam.
29 Ved' stal som sa už bratom samých šakalov
a spoločníkom pštrosov (na púšti).
30 Už koža zo mňa odpadúva zhorená
a horúčka mi kosti spálila.
31 Nuž moja lutna iba nárek (vydáva)
a píš'ala zas plač len hlasitý.

Chránil sa zmyselnosti

XXXI. ¹ S očami som si takú zmluvu ujednal,
že nepozriem sa nikdy na pannu.
2 Lež aký podiel Boh to zhora zosiela
a aký údel z výšky Všemocný?
3 Či nebude to skaza nešťachetnému
a hriešnikom zasa nešťastie?
4 Či nepozera on na moje chodníky
a všetky kroky nepočíta mi?

Chránil sa neprávosti

5 Ak so lžou som ja azda (predtým) chodieval,
za lesťou noha sa mi náhlila,
6 nech ma na spravodlivej váhe odváži,
nech Boh raz pozná moju nevinnosť!
7 Ak uchýlil sa môj krok z (jeho) chodníka,
ak moje srdce za očami šlo,
ak na dlani mi škvrna prilipla,
8 nech rozsievam ja, druhý nech sa nakrmi,
nech siatiny mi vyrvú z koreňa!
9 Ak srdce mi azda žena zväbila,
ak číhal som pri vrátach blížneho,
10 nech moja žena melie pre iného len
a nech sa iní nad ňou skláňajú.
11 Ved' to je iste (preveľká) nepravosť
a nerest' veru hodna odsúdenia tiež.
12 Bo tento oheň žerie až do zahynutia
a celkom strávi moju úrodu.
13 Ak som na právo svojho sluhu nedbával
a otrokyne sú so mnou vo spore,
14 čo urobím len, akže Boh raz povstane,
čo odpoviem mu, ak (ma) navštívi?
15 Či môj Tvorca ho v útrobach tiež nestvoril
a nestvárn timer nás azda v lone sám?!

Núdznym pomáhal

16 Či odoprel som, čo si núdzni prosili,
a oko vdovy som var' skormútil?
17 Či som sám zjedol svoju skyvu chlebíka,
že sirota tiež z neho nejedla?
18 Ved' ako otec choval som ju od mladi,
od lona matky som ju vodieval.
19 Ak núdzneho som bez odevu zazrel ver'
a bez prikrývky videl bedára,
20 či jeho bedrá nepožehnávali ma,
vlnou mojich oviec sa nezahrial?
21 Ak na sirotu svoju ruku vzťahol som,
keď zrel som, že mám v bráne oporu,
22 nech od šije mi ruka zaraz odpadne,
nech vytkne sa mi z kĺbov rameno!

23 Ved' ma zachvátila bázeň pred Bohom,
neodolal som jeho velebe.

Nebol hmotárom

24 Či urobil som zlato svojou nádejou,
riekol som skvostom: „Moja istota!“?
25 Či radosť mal som, že mám veľké imanie,
že moja ruka veľa získala?
26 Keď videl som zas, ako slnce žiarilo
a mesiac jemný ako šinul sa,
27 či moje srdce bolo tajne zvedené
a moju ruku pery bozkali?
28 To bol by zločin hoden trestu veľkého,
ved' by som zaprel Boha na nebi.
29 Či som mal radosť z nešťastia nepriateľa
a zaplesal som, keď ho stihlo zlo?
30 Ved' zhrešiť svojim ústam nedovolil som,
by jeho život v kliatbe žiadali.
31 Či nevravela čel'ad' môjho stanu tiež:
„Kto z jeho mäsa nenasýtil sa?“
32 Však ani cudzinec nenocoval vonku
a otvoril som dvere pocestným.
33 Či svoje viny skrýval som jak ostatní
a svoj poklesok v sebe stajil som,
34 bo strach som dostal vari z huku po meste
a zhrozil som sa hanby od rodín,
že stíchol som hneď, k bráne nevyšiel?

Nie si je vedomý viny

35 Bár by bol niekto, čo by ma chcel vypočuť!
Tu môj znak! Mocný nech mi odpovie!
A žalobný spis, ktorý spíše odporca,
36 či na ramená si ho nevložím
a veniec z neho neuvijem si?
37 Jemu aj počet svojich krokov oznámim
a ako šľachtic predstúpim pred neho.“
38 Ak by moje polia proti mne kričali
a moje brázdy s nimi stenali,
39 ak úrodu ich bez odmeny jedol som,
ak som ich majiteľa umoril,
40 nech bodľač vzíde mi namiesto pšenice
a burina len miesto jačmeňa!

Jóbove slová skončili.

Časť druhá

Reči Elihuove 32,1 - 37,24

A. Začína hovoriť Elihu 32,1-5

XXXII. ¹ Tí traja mužovia prestali odpovedať Jóbovi lebo bol spravodlivý v ich očiach. ² Tu však vzkypel hnevom Barachelov syn Elihu, Búzčan z rodu Ram. Vzkypel proti Jóbovi hnevom, že sa prehlásil za nevinného pred Bohom. Aj proti jeho trom priateľom vzkypel hnevom, lebo nenašli, čo by odpovedali, a tak nedali za pravdu Pánovi.

⁴ Elihu totiž čakal, kým sa rozprávali s Jóbom, lebo boli vo svojich dňoch starší od neho.
⁵ Keď však Elihu zbadal, že tí traja mužovia nemajú čo odpovedať, vzkypel hnevom.

B. Prvá Elihuova reč ^{32,6} - ^{33,33}

⁶ A Búzčan, Barachelov syn Elihu vravel:

Prečo sa i on ozýva

„Ja vekom som mladý, vy ste starší zaiste,
preto som sa bál ver', hanbil som sa tiež,
by som vám oznámil svoje vedomosti.
⁷ Myslel som si takto: (Počet) dní nech hovorí,
nech to mnohé roky múdrosti hlásajú.
⁸ Ved' to v človekovi Pánov dych je zaiste,
dych Všemohúceho, ktorý dáva rozvahu.
⁹ Nie sú však vždy veľkí, ktorí múdri bývajú,
nie vždy, čo je správne, starci pochopia.
¹⁰ Preto som povedal: Nože, vypočujte ma,
vedomosti svoje aj ja oznámim!
¹¹ Hľa, na vaše reči som ja čakal doteraz,
napínal som uši na vaše názory.
Zatiaľ, čo ste (takto) slová vhodné hľadali,
¹² a obracal na vás svoju pozornosť.
Lenže Jóba nikto už viac nepresvedčuje,
nikto z vás mu správne neodpovedá.
¹³ Nevravte si teda: „My našli sme už múdrosť,
Pán sám poučil nás, človek veru nie.“
¹⁴ On vo svojich rečiach na mňa neobracal sa,
preto vašou rečou neodpoviem mu.
¹⁵ Oni zháčili sa, odpovedať nemohli,
ba aj reč im (vhodná) celkom prestala.
¹⁶ Ja som preto čakal, keď však nerozprávajú,
keď sa zarazili, nechcú odvetiť,
¹⁷ chcem dať aj ja za seba už odpoveď,
vedomosti svoje taktiež oznámim,
¹⁸ pretože som celkom preplnený slovami,
duch môjho vnútra tlačí ma takisto.
¹⁹ Ved' je moje vnútro jak víno bez prieduchu,
ako keď mechy nové poroztrháva.
²⁰ Aby som si uľavil, prehovorím teda,
otvorím si pery, dám hneď odpoveď.
²¹ Na nikoho ohľad brať ja veru nebudem,
ani pocty vzdávať nechcem nikomu,
²² lebo ozaj neviem pocty vzdávať nikomu;
na chvíľku ma strpí ten, čo stvoril ma.

Rozhodca medzi Bohom a Jóbom

XXXIII. ¹ Moje slová teda, Jób, už dobre počúvaj,
 všetkým mojim rečiam sluchu doprajže!
² Pozri, svoje ústa som ja teraz otvoril,
 jazyk v mojom hrdle prehovoril už.
³ Moje srdce zopakuje slová múdrosti,
 moje pery budú jasne rozprávať.
⁴ Utvoril ma predsa Boží dych rovnako,
 mňa Všemocného duch taktiež oživil.
⁵ Ak len teda môžeš, nože, daj mi odpoveď,
 pripravže sa (zaraz), staň si predom mňa!
⁶ Nuž, hľa! Pred Bohom ver' som ja taký ako ty,
 tiež som umiesený z hlíny hrnčiarskej.
⁷ Nuž tak ťa strach zo mňa nijak desiť nemôže,
 nepadne mi ruka ťažko na teba.

Zamieta Jóbove ponosy

⁸ Ty si mi do uší (stále) toto hovoril,
 ja som zasa počul hlahol tvojich slov:
⁹ „Ja som iste čistý, ja som bez viny,
 ja som bez úhony, ja som bez hriechu.
¹⁰ Proti mne on hľadá iba daku zádrapku,
 za svojho nepriateľa ma pokladá,
¹¹ preto moje nohy vkladá teda do klady,
 dáva pozor taktiež na každý môj krok.“
¹² V tomto nemáš pravdu, túto ti dám odpoveď:
 Boh je od človeka väčší oveľa.

Ako Boh zjavuje svoju vôľu

¹³ Akože si jemu mohol robiť výčitky,
 že ti na slovo každé neodvetil?
¹⁴ Veď Boh hovorí iba raz len jediný,
 neopakuje nič znova po druhé.
¹⁵ V spánku (obyčajne) a tiež v nočnom videní,
 keď už ľudia chytá úmor hlboký,
 keď si v noci oddychujú na lôžku,
¹⁶ vtedy uším ľudí dáva svoje zjavenia
 a svojimi znameniami desí ich.
¹⁷ Aby od spurnosti človeka on odvrátil,
 svoje diela často pred ním ukrýva.
¹⁸ Veď on jeho dušu zachraňuje pred hrobom,
 by mu život do priepasti nepadol.
¹⁹ Na jeho lôžku ho varuje on bolesťou,
 triaškou ustavičnou kosti jeho tiež,
²⁰ že si jeho život aj ten chlieb už zošklivil
 jeho duša (nechce) chutnú požíveň.
²¹ Jeho telo takto očividne trápí sa,

jeho kosti schudli, až ich nevidno.
22 Jeho duša takto k hrobu priblížila sa,
jeho život isto k mŕtvych obydlíu.

Skrúšenosť voči Bohu

23 Ale ak s ním vtedy bude (Pánov) služobník,
jeden tlmočník to medzi tisícimi,
aby človekovi povinnosti oznámil,
24 bude mať s ním sústrast', prehovorí on:
„Vyslobod'že ho ty, aby nešiel do hrobu,
za jeho dušu som našiel výkupné.“
25 Jeho hlas mladost'ou potom sa osvieži,
navráti sa do dní svojho junáctva.
26 Bude vzývať Boha, on si ho zas oblúbi,
na jeho tvár budú hľadiet' s radost'ou.
Tak on spravodlivosť vráti človeku.
27 Toto ľudom povie, takto bude hovoriť:
„Veru, ja som zhrešil, právo zvrtol som,
nebolo mi to však nijak na osoh.
28 Dušu mi zachránil, by som nešiel do hrobu,
môj život už teraz svetlo zrie.“
29 Nuž tak, všetko toto len Boh veru urobil
človekovi druhý raz aj tretí raz,
30 aby jeho dušu odvrátil tak od hrobu,
aby svetlo živých ožiarilo ho.

Nech Jób dáva pozor

31 Jób, už dávaj pozor, nože ma len počúvaj,
buďže teda ticho, ja chcem ešte hovoriť.
32 Ak máš vhodné slová, daj mi zaraz odpoveď!
Hovor! Veď rád by som ti dal za pravdu.
33 Lenže ak (ich) nemáš, nože, ty mňa počúvaj!
Zmlkni a ja teba múdrosť naučím.“

C. Druhá Elihuova reč 34,1-37

Job34

XXXIV. ¹ A Elihu vrazil:

Prečo sa Jób ponosuje

2 „Nože, moje slová počúvajte, mudrci,
vy, učenci, tiež mi sluchu dožičte,
3 lebo ucho slová rozoznáva podobne,
ako ochutnáva pokrm podnebie.
4 Stanovme si teda, čo spravodlivé je,
to čo je dobré, vedzme vospolok.
5 Jób tu totiž hovoril: „Ja spravodlivý som,
ale moje právo Boh mi odoprel.
6 Hoci v práve som ja, akoby som cigánil,

7 z rán sa nevystrábam, bár som bez viny.“
Ktorýže to človek vyrovná sa Jóbovi,
8 čo by ani vodu píjal rúhanie,
ktorý by sa spolčil hoci so zločincami,
ba aj ku hriešnikom by sa pridružil?
9 Ved' on (vlastne) tvrdil: „Neosoží človeku,
ak si nažíva on s Bohom v priateľstve.“

Boh je všemohúci, ale spravodlivý

10 Počúvajteže ma, vy mužovia rozvážni:
Nešľachetnosť iste ďaleko je od Boha,
nespravodlivosť od Všemohúceho,
11 bo on podľa skutkov dáva ľuďom (odplatu),
jak sa človek správa, tak aj zaobchádza s ním.
12 To už naozaj nie, Boh zlo veru nerobí.
Všemohúci nedá právo povaliť.
13 Ktože mohol jemu zveriť jeho vlastnú zem
a ktože mu mohol celý svet odovzdať?
14 Keby svojmu dychu dal on k sebe vrátiť sa,
keby svojho ducha naspäť zobral si,
15 všetko (živé) telo zaraz pohynulo by,
človek by sa taktiež na prach obrátil.
16 Ak máš teda rozum, len si toto vypočuj,
zvuku mojich slov ty sluchu doprajže:
17 Či by vládnuť mohol ten, kto právom pohŕda?
Chceš ty súdiť azda najvyšš spravodlivého?
18 Toho, ktorý rečie: „Lotor!“ kráľovi,
veľkomožným zasa: „Bezbožníci (ste)!“?
19 Stranu nenadrža iste ani kniežatám,
bohatému nedá prednosť pred núdnym.
Lebo oni všetci sú jeho rúk výtvorom,
v okamihu pomrú, tak sa pominú:
20 O polnoci samej ľud sa môže pobúriť,
len tak šmahom ruky zvrhne vladára.
21 Jeho oči bedlia nad cestami človeka,
všetky jeho kroky pozoruje on.
22 Nieto veru tône, nieto ani temnoty,
kde by ukryli sa tí, čo pášu zlo.

Boh zasiahne v pravej chvíli

23 Neurčuje nikdy človekovi lehoty,
by sa dostanovil na súd pred Boha.
24 Veľkomožných zničí on bez vyšetrovania,
iných na ich miesto ustanoví hneď.
25 Jemu dobre známe sú všetky ich počiny,
v noci ich podvráti, budú zdrvení.
26 On ich iste skrotí ani dákyh zločincov
na mieste tom, čo je všetkým na očiach,
27 bo sa oni takto odvrátili od neho,
ani jednu z jeho ciest uznať nechceli.

28 Dá on, by sa k nemu vzniesol výkrik biedneho
výkriky úbohých vždycky počuje.
29 Keď však odpočíva, kto ho môže odsúdiť,
keď zakryje si tvár, kto ho uvidí?
30 Bedlí nad národom aj nad každým človekom,
aby k vláde nikto z tých sa nedostal,
ktorí národ iba kruto sužujú.

Daromná opovážlivosť

31 No ak Bohu zlosyn povie: „Bol som zvedený,
nikdy sa už zlého nedopustím ja.
32 Dokiaľ nepochopím, nože, ty ma poučuj,
ak som spravil chybu, už ju nespácham,“
33 podľa tvojej mienky má ho ihneď odmeniť,
pretože sa rúhaš (Bohu samému)?
Veď si ty sám začal, ja nie, veru, zaiste,
čo si sa dozvedel, porozprávajže!
34 Mužovia mi umní takto budú hovoriť,
každý múdry človek, čo ma počuje:
35 „Jób ver’ nerozpráva, jak sa svedčí na vedu,
jeho slová isto nie sú rozvážne.
36 Lenže Jób tiež bude preskúmaný naskrze
pre tie reči svoje, hodny hriešnikov,
37 bo si on hromadí vinu jednu na druhú,
zo svojich priestupkov smeje sa tu pred nami,
množí svoje slová proti Pánovi.“

D. Tretia Elihuova reč 35,1-16

Job35

XXXV. ¹ A Elihu opäť vrazil:

Jób si protirečí

2 „Veď či za správne si toto vari pokladal:
„U Pána mám právo,“ tak si hovoril.
3 Teraz zasa tvrdíš: „Čo je ťa do toho,
čože ti tým robím, že hriech pášem ja?“
4 Nuž tak, chcem dať teraz tebe hlavne odpoveď,
zároveň však s tebou tvojim priateľom.

Nepravosť neublíži Bohu

5 Na nebesá pozri, len sa dívaj (pozorne)!
Hľadže na oblaky: Vyššie než ty sú.
6 Keď hriech teda pášeš, čo urobíš jemu tým?
Ak máš nemálo vín, čo mu spôsobíš?
7 Ak si spravodlivý, čože mu tým daruješ
alebo čo môže prijať z tvojej ruky?!

Nepravosť ubližuje ľuďom

8 Tvoja bezbožnosť týka sa muža; jak si ty,
 tvoja spravodlivosť syna človeka.
 9 Nariekajú oni pod útlakom veľikým,
 kvília pod ramenom mocných vladárov.
 10 Lenže nepomyslia: „Kde je Boh, čo stvoril nás,
 ten, čo dáva v noci piesňam hlaholiť,
 11 čo nás poučuje tvorstvom pozemským
 a čo nás vzdeláva vtáctvom nebeským?“
 12 Bedákajú iba, nik im nedá odpoveď
 pred spurným pohľadom tamtých hriešnikov.
 13 Všetko to je márne, Boh ich nechce vypočuť,
 Všemohúci si to ani nevšimne.
 14 čo však, keď ty vravíš, že ho veru nevidíš,
 hoci s ním máš súd mať, na to čakáš len?
 15 Že hnev jeho teraz teda ešte netresce,
 že sa o priestupok zaraz nestará,
 16 Jób si už aj ústa naprázdno ver' otvára,
 keďže vedu nemá, tára priveľa.“

E. Štvrtá Elihuova reč 36,1 - 37,24

Job36

XXXVI. ¹ Elihu pokračoval a vravel:

Pán trestom napráva

2 „Pozhovej mi trochu, ja ťa zaraz poučím,
 ved' sú ešte Božie slová na prospech!
 3 Svoje vedomosti doširoka rozviním,
 by som svojho Tvorcu ospravedlnil.
 4 Ved' sú moje slová naozaj nie luhárstvom,
 muž tu pred tebou je zbehlý vo vede.
 5 Hoci Boh je iste svojou mocou nesmierny,
 nepohrdne nikým srdca čistého.
 6 Neponechá veru ničomníka nažive,
 súdne právo zasa biednym poskytne,
 7 zo spravodlivého svoj zrak nespustí.
 Lebo aj kráľov on na prestol uviedol,
 navždy dosadil ich, lenže spyšneli.
 8 Keď však reťazami oni poviazaní sú,
 keď ich opantajú biedy povrazy,
 9 potom ich počiny on im zaraz odhalí,
 aj ich previnenia, že ver' spyšneli.
 10 Uši im otvorí, aby ich tak varoval,
 povie, aby od zla odvrátili sa.
 11 Ak počúvnu ho, potom slúžiť budú mu,
 dokončia aj oni v šťastí svoje dni,
 svoje roky tobôž v samých radoostiach.
 12 Lež ak neposlúchnu, jak by šli už priepasťou,
 pre nevedomosť oni iste zhynú.

13 Tí, čo srdce majú falošné a svárlivé,
čo (ho) nevzývajú, keď ich sputnáva,
14 tým aj duša hynie, keď sú ešte chlapcami,
rovnako aj život v mladom veku už.
15 Úbohosťou jeho úbohého zachráni,
zjavenie mu dáva jeho súžením.

Nech Jób dúfa v Pána!

16 Z pažeráka núdze vytrhne ťa takisto,
miesto toho príde blaho nesmierne
a tvoj stôl bude tiež tukom oplývať.
17 Zasa nad zločincom budeš vykonávať súd,
ešte tvoje ruky právo uchopia.
18 Lenže dávaj pozor, by ťa štedrosť nezviedla,
odmena veľká ťa z cesty nestrhla.
19 Keď ho v biede prosíš, dá sa to s tým porovnať,
keď zo síl všetkých naháňať sa budeš?
20 Ani po tej noci túžiť veru nemôžeš,
na ich miesto prídu iné národy.
21 K neprávosti teda varujže sa privoliť,
lebo práve preto bieda stihla ťa.

Nesmierna moc Pánova

22 Hľa, aj svojou mocou Boh je veľmi vznešený!
Ktorý učiteľ je taký ako on?
23 Ktože jemu určí, ako má sa zachovať?
Kto mu smie povedať: „Krivdu spáchal si!“?
24 Spomeň, by si stále jeho dielo velebil,
ktoré (všetci) ľudia ospevujú ver',
25 na ktoré sa díva každý človek s obdivom,
ľudia na ne hľadajú iba zďaleka!
26 Pán jak vznešený je, to už ani nevieme,
počet jeho rokov zmerať nedá sa.

Všemocný Pán prírody

27 Ved' aj kvapky z mora k sebe priťahuje on,
na paru hneď zasa dážd' on obracia.
28 Potom oblaky ho vypúšťajú (zo seba),
a tak v kvapkách prší hojne na ľudí.
29 Kto môže pochopiť, jak sa mračná vznášajú,
stanu jeho taktiež hukot dunivý?
30 Ved' on svoje pary nad ním porozostieral,
morské hĺbky (nimi) pozahaľoval.
31 Takto národy on nimi obživuje (vždy),
poživeň im dáva ozaj prehojne.
32 Ba aj blesk on chytil oboma ver' rukami,
do cieľa mu udrieť prísne prikázal.
33 Jeho veľký hukot dáva o ňom potuchu,
že sa nad nerest'ou hnevom rozpálil.

Všemocný Pán životov

XXXVII. ¹ Moje srdce nad tým celkom predesilo sa,
že až z miesta svojho ide vyskočiť.
² Počúvajte teda ten jeho hlas dunivý,
aký veľký hukot mu z úst vychádza.
³ Svoj blesk vystreľuje po šírych nebesiach
až veru po samy zeme končiny.
⁴ Za ním ozýva sa jeho hlas už dunením,
mohutnému hlasu dáva lomoziť,
blesky nezadrží, keď čuť jeho hlas.
⁵ Svojím hlasom hrmí naozaj podivne,
robí veľké veci, prečudesné tiež.
⁶ Ved' aj snehu vraví: „Nože, na zem spúšťaj sa!“,
dažd'om, lejaviciam: „Prudké budúťeže!“
⁷ On vtlača na všetkých ľudí svoje znamenie,
by tak jeho dielo všetci poznali.
⁸ Do skrýše si vlastnej (každé) zviera zalieza,
ono sa vo svojej diere zdržuje.
⁹ Z južných komôr práve povíchrice prichádza,
od severu zasa zima studená.
¹⁰ Tak sa aj ľad tvorí na Božie dýchnutie,
takže celkom stuhne vody hladina.
¹¹ A takisto mračno jeho bleskom vystrelí,
oblak rozoseje jeho záblesky.
¹² Tak sa potom vrtia st'aby kolom dokola,
podľa jeho plánov v kruhu točia sa.
A tak všetko spraví, čokoľvek im prikáže,
po obvode celom jeho zeme ver'.
¹³ Ak chce kárať azda, svoju vôľu vyplní,
či byť milosrdný, aj to dosiahne.

Nech sa Jób pokorí pred Bohom!

¹⁴ Ty, Jób, týmto veciam, nože, sluchu dopraj už!
Povstaň, Božím divom venuj pozornosť!
¹⁵ Chápeš, ako to Boh nado všetkým panuje,
ako oblak jeho bleskom zažiari?
¹⁶ Chápeš vari aj tú rovnováhu oblakov?
To div toho, čo je múdry nesmierne.
¹⁷ Ty, čo šaty sa ti celkom rozhorúčia hneď,
sotva zem na južnom vetre zastane.
¹⁸ Hádam chceš s ním mračná po oblohe rozostrieť,
pevné zrkadlo jak z kovu bieleho?

V tmách prichádza svetlo

¹⁹ Daj mi teda vedieť, čo mu máme povedať,
pre tmu nám nemožno viac už rokovať.
²⁰ Či sa mu oznámi, kedy budem hovoriť,
že hovorí ktosi, aj to dozvie sa?

21 Ani svetlo uzrieť teraz veru nemožno,
oblaky ho totiž celkom zatmili.
22 Lenže vietor vane, už ich zasa rozháňa,
od severu ide zlato akoby,
kolo Boha vidno slávu úžasnú.
23 Všemohúceho my nikdy nedosiahneme:
Mocou preveľký je, súdom takisto,
ochrancom je práva, neutiskuje.
24 Preto sa ho ľudia (všetci) musia obávať,
ani srdcom múdrych on si nevšíma.“

Časť tretia
Boh sám sa zjavuje a hovorí 38,1 - 42,6
A. Prvá Božia reč 38,1 - 39,30

Job38

XXXVIII. ¹ Tu Boh prehovoril z lona búrky k Jóbovi:

Stvoriteľ vesmíru

2 „Kto to prozreteľnosť zatemňuje zas
a slovami, v ktorých vedy vôbec niet?!
3 Slabiny si opáš ako hrdina,
ja sa budem pýtať, ty ma poučíš.
4 Keď som zem zakladal, kde si vtedy bol,
nože mi to povedz, akže pravdu znáš!
5 Vieš ty, kto jej vtedy určil rozmery,
kto to obvinul ju s'aby povrázkom?
6 Do čoho jej stĺpy zapustené sú
a kto položil jej kameň uholný,
7 keď si ranné hviezdy zborom spievali
a Boží synovia všetci plesali?
8 Ktože bránami to more uzavrel,
keď sa prúdom vzdulo, zo dna vyvrelo,
9 keď som za odev mu oblak pridelil,
ako plienky zasa mračno pošmúrne?
10 Potom som ho sputnal svojím zákonom,
vložil som naň zámok, dvoje brány tiež.
11 A povedal som: „Potiaľ smieš, ďalej nie,
tu sa už rozbije pýcha tvojich vln.“

Tvorca svetla

12 Či za svojich dní si dal ránu rozkazy
a zorničke si určil miesto jej,
13 aby zachytila zeme okraje,
a tak hriešnici z nej boli zmetení?
14 Jak smola pečatná, tak sa premieňa,
ona sa jak rúcho líči farbami.
15 Hriešnikom ich svetla nedostane sa,
napriahnuté rameno sa už doláme.

Vládca všetkých obzorov

16 Vari až ku žriedlam mora došiel si,
na dne hĺbočiny si sa prechádzal?
17 Tebe brány smrti ukázali sa,
alebo si videl brány temravy?
18 Po širavách zeme si sa rozhliadol?
Ak ju celú poznáš, nože rozpovedz:
19 Kadiaľ vedie cesta k svetla bydlisku,
kde zas majú svoje miesto temnoty,
20 aby si ich na ich panstvo zaviedol,
akže poznáš chodník do ich domova?
21 S nimi si sa zrodil, už to iste vieš,
veď preveľký je počet tvojich dní.

Mocnár búrok

22 K zásobárňam snehu vari zašiel si,
ľadovca si uzrel zásobárne tiež,
23 ktoré uschoval som na deň pohromy,
na deň veľkej bitky, vojny nemalej.
24 Kdeže cesta je ta, hmly kde delia sa,
po zemi sa šíri vietor východný?
25 Ktože to vykopal ručaj príválu,
ktože cestu tobôž bleskom hromovým,
26 nezaľudnenú zem dážd' by zavlažil,
tú púšť, na ktorej niet ani človeka,
27 by zem spustošenú, sirú zavodnil,
by zo stepi znovu vzišla travina?
28 Kde dážd' teda (svojho) otca má,
alebo kto splodil rosy kvapôčky?
29 Z čiehože lona to ľady vychodia,
nebeská inovat', ktože splodil ju?
30 Veď aj vody stvrdnú sťaby na kameň,
takisto aj hlbok stuhne hladina.

Vladár hviezd a počasí

31 Môžeš zakosíliť pásy Kuriatok,
Orióna putá môžeš rozviazať?
32 Dáš, by v svojom čase Veniec vychodil,
Medveďa viesť budeš s jeho mladými?
33 Vyznáš sa ty azda v nebies zákonoch,
čo v nich napísané, spravíš na zemi?
34 Svoj hlas pozdvihneš var' k samým oblakom,
by ťa zaliali hneď vody prívaly?
35 Azda blesky hodíš, až sa rozbehnú,
tebe odpovedia: „Aha, tu sme už!“
36 Ktože ibisovi múdrosť udelil,
ktože kohútovi umnosť daroval?
37 Ktože môže mračná múdro spočítať,
a kto môže nahnúť mechy nebeské,

38 keď prach sa na hmotu tvrdú zlepuje,
keď sa spájajú tiež hrudy navzájom?

Pán zverstva: Lev. Krkavec

39 Hádam levici ty koristiť nadháňaš,
40 levíčať ty vari žravosť ukojíš,
41 keď sa utúlili v svojich peľochoch,
abo na postriežke ležia v húšťave?
Ktože krkavcovi pokrm prichystá,
keď mláďatá jeho k Bohu volajú,
nemajú čo žrať už, len tak trasú sa?

Job39

Skálna koza. Jeleň

XXXIX. ¹ Vieš ty, kedy kozy skalné liahnu sa
kedy lane vrhnú, spozoroval si?
2 Jak sú dlho plné, čítaš mesiace,
časy liahnutia ich poznáš takisto?
3 Ony sa len schúlia, mladé vypustia,
ťažé pôrodnej sa takto pozbavia.
4 Ich mladé silnejú, rastú na stepi,
raz sa odtúlajú, k nim sa nevrátia.

Divý osol. Byvol. Pštros

5 Ktože slobodu dal oslu divému
a kto onagrovi putá rozviazal,
6 ktorému ja dal som púšte za bydllo,
za sídlisko jeho slanú krajinu?
7 Z lomozu mesta on len sa vysmieva,
na krik poháňača veľa nepodbá.
8 Po kopcoch len snorí, svojich pasienkoch,
kde zeleň dáka je, hľadá bedlivo.
9 Ochotne ti byvol službu vykoná,
či bude pri tvojich jasliach nocovať?
10 Môžeš na šiju mu vložiť opraty
a bude za tebou brázdy vyrývať?
11 Spol'ahneš sa naňho, že je mohutný,
môžeš naňho svoju prácu ponechať?
12 Môžeš si byť istý, že sa vráti zas,
že on na humno ti zrno dovezie?
13 Pštros má zasa krídla veľmi svižné ver'
a perie má hybké, taktiež perute.
14 Keď si on do zeme vajcia nakladie,
potom si ich v piesku (telom) zahrieva,
15 zabúda, že noha ich tam rozšliape,
aj divá zver ich tam môže rozdláviť.
16 K mladým krutý býva jak by k nevlastným,
že sa darmo trápi, to ho nemrzí.
17 To Boh pozbavil ho (všetkej) múdrosti

18 a nedal mu podiel na rozumnosti.
Lež ak do výšky sa letom povznesie,
vysmeje sa z koňa, z jazdca jeho tiež.

Kôň. Sup. Orol

19 Ty to azda dávaš silu koňovi,
20 šiju jeho hrivou priodievaš ty?
Dávaš, aby skákal sťaby kobyľka?
Jak je hrozne hrdé jeho erdzanie!
21 Dupká po rovine, mocne vzpína sa,
a potom sa proti zbraniam vyrúti.
22 Chichoce sa strachu, desu nepozná,
pred taseným mečom neustúpi on.
23 Len tak na ňom tulec zvučne hrkoce,
kopija sa blýska, oštep takisto.
24 Bujný, nepokojný, sťaby hltal zem,
zadržať sa nedá, keď roh zazneje.
25 Keď poľnica zvrieskne, „Hihi!“ zarehce
a bitku zďaleka už on zavetrí,
hromovanie vodcov, pokrik vojnový.
26 Jastrab operí sa podľa tvojho umu,
aby letel na juh, krídla rozvinul?
27 Orol na tvoj rozkaz vzlietne do výšky,
hniezdo postaví si veľmi vysoko?
28 Na brale on sídli, tamtiež nocúva,
na útese skalnom, jak by v pevnosti.
29 Stadiaľ vyhladáva svoju potravu,
takto jeho oči jastria do diaľky.
30 Krv si posrkujú jeho mláďatá,
zdochliny kde jesto, tam je aj on hneď.“

B. Prvá Jóbova odpoveď Bohu 40,1-5

Job40

XL. ¹ Tu Pán hovoril Jóbovi:

² Ustúpi, kto prie sa so Všemohúcim,
kto aj Boha kára, dá už odpoveď?“

Úbohý som. - ³ A Jób odpovedal Pánovi:

⁴ „Hľa, úbohý som čo ti vravieť mám?
Položím si iba ruku na ústa.
⁵ Raz hovoril som, opakovať nebudem,
aj po dva razy, znovu nezačnem.“

C. Druhá Božia reč 40,6 - 41,26

⁶ Tu Boh z lona búrky hovoril Jóbovi:

Čo je človek pred Bohom?

7 „Slabiny si opáš ako hrdina,
ja sa budem pýtať, ty ma poučíš:
8 Naozaj chceš zmariť súdny nález môj,
mňa ty odsúdiť chceš, by si v práve bol?
9 Rameno máš azda také ako Boh,
hlasom takým hrmíš, ako jeho je?
10 Hrdosťou sa ozdob, vznešenosťou tiež,
priodej sa slávou aj velebnosťou!
11 Zúrivosti svojej voľný rozbeh daj,
všetko pyšné pozri, nože poníž to,
12 všetko spurné pozri, nože zvrhni to,
bezbožníka rozšliap ihneď na mieste!
13 Pospolu ich všetkých pohrúž do prachu
a do väzenia ich vrhni tmavého!
14 Ja sám potom budem teba velebiť,
že ťa zachránila tvoja pravica.

Mohutný hroch

15 Tu, hľa, pred tebou je vodná potvora,
trávu ona žerie ani dobytok.
16 Hľa, to ona v bedrách svoju silu má,
jej moc zas vo svaloch brucha spočíva.
17 Sťaby dáky céder svoj chvost napriami,
šľachy stehien jej sú uzly akoby.
18 Jak rúry medené sú tiež kosti jej,
železné jak tyče údy jej sú ver'.
19 Je to prvotina Pána všetkých diel,
za vládcu je druhom iste stvorená.
20 Hory dávajú jej tiež svoj poplatok,
všetky divé zvery, čo sa hrajú tam.
21 Pod krom lotosovým ona líha si,
v skrýši zo šašiny abo z trstiny.
22 Lotosové tiene ju zakrývajú
a okolo nej sú vŕby potočné.
23 Ak je rieka dravá, nenaplaší sa,
hoc jej k tlame siaha, býva pokojná.
24 Ktože zrakom svojím môže skrotiť ju,
kto jej môže trňom nozdry prepichnúť?

Nepremožiteľný krokodíl

25 Na udicu lapíš krokodíla var',
jazyk jeho azda sputnáš povrázkom?
26 Do nozdier mu hádam trnie zastrčíš,
háčkom prepichneš mu jeho čelústie?
27 Bude sa ti vari veľmi prosiť on
a bude ti vraviť dáke lichôtky?
28 S tebou uzavrie on azda dohovor,
bys ho vzal na celý život za sluhu?

29 S ním sa ako s vtáčkom budeš zabávať,
pre svoje dcéry ho hádam priviažeš?
30 Budú sa jednať oň spoločníci aj,
medzi obchodníkov v kusoch dajú ho?
31 Oštepom mu kožu môžeš preraziť,
jeho hlavu azda bodcom na ryby?
32 Ak naň svoju ruku (raz) už položíš,
na boj tuhý myslí, viac už nezačneš.

Job41

XLI. ¹ Nádej (muža) bude veru zmarená,
pri pohľade naňho hneď sa vyvráti.
2 Nenapajedí sa, keď ho vyrušia?
Ktože vtedy pred ním môže vydržať?
3 Kto sprotivil sa mu, a zachránil sa?
Pod šírym ver' nebom nikto zaiste.
4 Tiež o údoch jeho mlčať nebudem,
a o jeho moci, ktorej rovnej niet.
5 Ktože môže zblieť vrchný odev mu,
do dvojitého mu vniknúť brnenia?
6 Brány tlamy jeho ktože rozovie?
Hrôza obkľučuje jeho zubiská.
7 Ako husté štíty jeho chrbát je,
pospájané tmelom sťaby z kremeňa.
8 Tesno jeden s druhým pospájané sú,
ani dych by cez ne vskutku neprešiel.
9 Priliehajú takto k sebe navzájom,
držia pohromade, nerozštiepia sa.
10 Keď sa mu (raz) kýchne, až sa zablysne,
jeho oči sú sťa brvy zornice.
11 Z jeho pažeráka jak by plameň šiel,
sťaby sršali tiež iskry ohnivé.
12 Z jeho nozdier para vystupuje ver'
jak z hrnca na ohni, keď je vo vare.
13 Jeho dych by uhlie vari zapálil,
akoby mu plameň z tlamy vyšľahol.
14 V jeho šiji iste sila spočíva,
všade ho predchádza hrôza desivá.
15 Svaly jeho tela pevne poja sa,
môžeš tlačiť na ne, nepovolí však.
16 Tuhé ani kameň jeho srdce je,
ani spodný žarnov, také tvrdé je.
17 Pred jeho velebou vlny trasú sa,
ba aj mora príboj (pred ním) ustúpi.
18 Meč ak zasiahne ho, nič mu nespraví,
ani pika, oštep, strela vôbec nič.
19 Železo on má len sťaby za sečku,
mosadz mu je iba drevom práchnivým.
20 Na útek ho strelec zahnať nemôže,

ako pleva sú mu z praku kamene.
 21 Kyj sa mu jak steblo trstia pozdáva,
 keď oštepý svištia, on sa rehoce.
 22 Pod ním jak by boli ostré črepiny,
 sanicu on (nimi) v bahne vytlačí.
 23 Zvíri ani kotol hľbočinu on
 z mora si nádobku robí na olej.
 24 Jeho cesta za ním trblieta sa ver'
 hĺbka s'aby bola vlasmi sivými.
 25 Na zemi sa jemu nevyrovná nik,
 veď on stvorený bol nebojazlivý.
 26 On gáni na všetky hrdé bytosti
 a všetkým šelmám je iste kráľom on.“

D. Druhá Jóbova odpoveď Bohu 42,1-6

Job42

XLII. ¹ Tu Jób odpovedal Pánovi:

Pred Bohom len pokora

2 „Nuž dobre viem ja, že ty všetko urobíš,
 nijaký tvoj zámer nemožno prekaziť.
 3 Hovoril som, lenže neuvážil som
 tie divy, čo chápať ver' som nemohol.
 4 Vypočuj ma, prosím, budem hovoriť,
 budem sa ťa pýtať a ty pouč mňa.
 5 Len z počutia som teba dosiaľ poznával,
 lež moje oko teraz ťa už uzrelo.
 6 Tak korím sa už, budem robiť pokánie
 a (posypem sa) prachom, taktiež popolom.“

Záver knihy o Jóbovi 42,7-17

A. Jóbovi priatelia nemajú pravdu 42,7-9

⁷ Keď Pán dohovoril tie slová Jóbovi, povedal Temančanovi Elifazovi: „Môj hnev vzkypel proti tebe i proti tvojim dvom priateľom, lebo ste o mne nehovorili pravdivo ako môj služobník Jób. ⁸ Nuž vezmite si sedem býčkov a osem baránkov, choďte k môjmu služobníkovi Jóbovi a obetujte za seba celopal! A môj služobník Jób sa za vás pomodlí. Na neho budem mať ohľad a nepostihnem vás súžením, lebo ste o mne nehovorili pravdivo ako môj služobník Jób.“

⁹ Tu Temančan Elifaz, Šuachčan Bildad a Naamčan Sofar odišli a urobili ako im prikázal Pán. A Pán mal ohľad na Jóba.

B. Jóbov nový blahobyť 42,10-17

¹⁰ Potom Pán zmenil Jóbov údel, lebo sa modlil za svojich druhov. A Pán dvojnásobne rozmnožil Jóbovo imanie. ¹¹ Tu prišli k nemu všetci jeho bratia a všetky jeho sestry a všetci jeho predošlí známi. Jedli s ním chlieb v jeho dome, ľutovali ho a potešovali ho vo všetkom tom trápení, ktoré Pán na neho zoslal. Každý mu daroval baránka a zlatý prsteň. ¹² A Pán požehnal koniec Jóbovho života viac ako jeho začiatok, takže mal štrnásťtisíc oviec, šesťtisíc

tiav, tisíc záprahov rožného statku a tisíc oslíc. ¹³ Mal tiež sedem synov a tri dcéry. ¹⁴ Jednej dal meno Holubica, druhej meno Škorica, tretej meno Roh líčidla. ¹⁵ A v širom kraji nebolo takých krásnych žien ako Jóbove dcéry. A otec im dal podiel na dedičstve s ich bratmi. ¹⁶ Jób žil potom ešte stoštyridsať rokov a uzrel svoje deti i deti svojich detí až do štvrtého pokolenia. ¹⁷ A zomrel Jób starý a sýty (svojich) dní.

KNIHA ŽALMOV

A. Prvá kniha (1 - 41 \ 1 - 40) □

Dve cesty

Ž1

¹ Blažený človek, čo nekráča podľa rady bezbožných
a nechodí cestou hriešnikov,
ani nevysedáva v kruhu rúhačov,
² ale v zákone Pánovom má záľubu
a o jeho zákone rozjíma dňom i nocou.

³ Je ako strom zasadený pri vode,
čo prináša ovocie v pravý čas,
a jeho lístie nikdy nevädne;
darí sa mu všetko, čo podniká.

⁴ No nie tak bezbožní, veru nie;
tí sú ako plevy, čo vietor ženie pred sebou.

⁵ Preto bezbožní neobstoja na súde,
ani hriešnici v zhromaždení spravodlivých.

⁶ Nad cestou spravodlivých bedlí Pán,
ale cesta bezbožných vedie do záhuby.

Mesiáš - kráľ a víťaz

Ž2

¹ Prečo sa búria pohania?
Prečo národy snujú plány daromné?
² Povstávajú pozemskí králi
a vládári sa spolčujú
proti Pánovi a proti jeho pomazanému:
³ „Rozbíme ich okovy
a ich, jarmo zhoďme zo seba!“

⁴ Ten, čo na nebesiach prebýva, sa im vysmieva;
Pán ich privedie na posmech.

⁵ Raz na nich rozhorčene zavolá
a svojím hnevom ich vydesí:

⁶ „Ved’ ja som ustanovil svojho kráľa
na svojom svätom vrchu Sione!“

⁷ Zvestujem Pánovo rozhodnutie:

Pán mi povedal: „Ty si môj syn.

Ja som ťa dnes splodil.

⁸ Žiadaj si odo mňa a dám ti do dedičstva národy
a do vlastníctva celú zem.

⁹ Budeš nad nimi panovať žezlom železným
a rozbiješ ich jak hrnce hlinené.“

¹⁰ A teraz, králi, pochopte;

dajte si povedať, pozemskí vladári.

¹¹ V bázni slúžte Pánovi

a s chvením sa mu klaňajte.

¹² Podvoľte sa zákonu: žeby sa nerozhneval

a vy by ste zahynuli na ceste,

lebo sa rýchlo rozhorčí.

Šťastní sú všetci, čo sa spoliehajú na neho.

Pán je môj ochranca

Ž3

¹ *Dávidov žalm. Keď utekal pred synom Absolónom.*

² Pane, jak mnoho je tých, čo ma sužujú!

Mnohí povstávajú proti mne.

³ Mnohí o mne hovoria:

„Boh mu nepomáha.“

⁴ Ale ty, Pane, si môj ochranca,

moja sláva, čo mi hlavu vztyčuje.

⁵ Hlasne som volal k Pánovi

a on mi odpovedal zo svojho svätého vrchu.

⁶ A ja som sa uložil na odpočinok a usnul som,

Prebudil som sa, lebo Pán ma udržuje.

⁷ Nebudem sa báť tisícov ľudí, čo ma obkľučujú.

Povstaň, Pane; zachráň ma, Bože môj.

⁸ Ved’ ty si udrel mojich nepriateľov po tvári

a hriešnikom si zuby vylámal.

⁹ Pane, ty si naša spása.

Na tvoj ľud nech zostúpi tvoje požehnanie.

Pod’akovanie

Ž4

¹ *Zbormajstrovi. Na strunový nástroj. Dávidov žalm.*

² Bože, ty spravodlivosť moja, vyslyš ma, keď volám o pomoc.

V súžení si mi ulávil.

Zmiluj sa nado mnou a vyslyš moju modlitbu.

³ Ľudia, dokedy ešte budete mať srdcia tvrdé?

Prečo máte záľubu v márnosti a vyhľadávate klamstvá?

⁴ Vedzte, že Pán zázračne chráni svojho svätého;

Pán ma vyslyší, keď k nemu zavolám.

⁵ Hneváte sa, ale nehrešite;

uvažujte vo svojom srdci,

rozjímajte na svojich lôžkach a upokojte sa.

⁶ Obetujte pravú obetu

a dôverujte Pánovi.

⁷ Mnohí hovoria: „Kto nám ukáže šťastie?“

Pane, ukáž nám svetlo svojej tváre ako znamenie.

⁸ Môjmu srdcu dal si väčšiu potechu,

než majú tí, čo oplývajú vínom a obilím.

⁹ V pokoji sa ukladám a usínam,

lebo len ty, Pane, ma necháš odpočívať v bezpečí.

Ranná modlitba o pomoc

Ž5

¹ *Zbormajstrovi. Hra na flautu. Dávidov žalm.*

² Pane, počuj moje slová,

všimni si moje vzdychanie.

³ Pozoruj moju hlasitú prosbu,

môj kráľ a môj Boh.

⁴ Veď ku tebe, Pane, sa modlím,

za rána počúvaš môj hlas,

za rána prichádzam k tebe a čakám.

⁵ Ty nie si Boh, ktorému by sa páčila nepravosť,

zlý človek nepobudne pri tebe,

⁶ ani nespravodliví neobstoja pred твоjím pohľadom.

⁷ Ty nenávidíš všetkých, čo páchajú nepravosť,

ničíš všetkých, čo hovoria klamstvá.

Od vraha a podvodníka sa odvracia Pán s odporom.

⁸ No ja len z tvojej veľkej milosti

smiem vstúpiť do tvojho domu

a s bážňou padnúť na tvár pred твоjím svätým chrámom.

⁹ Pane, veď ma vo svojej spravodlivosti pre mojich nepriateľov,

urovnaj svoju cestu pred mnou.

¹⁰ Lebo v ich ústach úprimnosti niet,

ich srdcia sú plné zrady;
ich hrtan je ako otvorený hrob,
na jazyku samé úlisnosti.

¹¹ Súď ich, Bože, nech padnú pre svoje zámery;
vyžeň ich pre množstvo ich zločinov,
veď teba, Pane, rozhorčili.

¹² Nech sa tešia všetci, čo majú v teba dôveru,
a naveky nech jasajú.
Chráň ich a nech sa radujú v tebe,
čo tvoje meno milujú.

¹³ Lebo ty, Pane, žehnáš spravodlivého,
ako štítom venčíš ho svojou priazňou.

Úbožiak prosí Pána o milosť

Ž6

¹ *Zbormajstrovi. Na osemstrunový nástroj. Dávidov žalm.*

² Pane, nekarhaj ma v svojom hneve,
netrestaj ma v svojom rozhorčení.

³ Zľutuj sa, Pane, nado mnou, lebo som nevládnym,
uzdrav ma, Pane, lebo sa mi kosti chvejú.

⁴ Aj dušu mám už celkom zdesenú.
Ale ty, Pane, dokedy...?

⁵ Obráť sa, Pane, zachráň mi dušu.
Spas ma, veď si milosrdný.

⁶ Veď medzi mŕtvymi nik nemyslí na teba.
A kto ťa môže chváliť v podsvetí?

⁷ Už ma vyčerpalo vzlykanie,
lôžko mi noc čo noc vlhne od plaču,
slzami máčam svoju posteľ.

⁸ Od náreku sa mi oko zahmlilo
a uprostred všetkých mojich nepriateľov som zostarol.

⁹ Odíďte odo mňa, všetci, čo páchate nepravosť,
lebo Pán vyslyšal môj hlasný plač.

¹⁰ Pán moju prosbu vyslyšal,
Pán prijal moju modlitbu.

¹¹ Všetci moji nepriatelia nech sa zahanbia a nech sa zdesia náramne
a zahanbení nech sa ihneď stratia.

Modlitba spravodlivého, ktorého potupujú

Ž7

¹ *Dávidov nárek. Zaspieval ho Pánovi pre Benjamínca Kúša.*

² Pane, Bože môj, k tebe sa utiekam,
zachráň ma pred všetkými, čo ma prenasledujú, a vyslobod' ma,
³ aby ma niekto neschválil a neroztrhal ako lev,
a nemal by som záchrancu.

⁴ Pane, Bože môj, ak som sa čohosi zlého dopustil,
ak som si ruky poškrtnil zločinom,
⁵ ak som sa dobrodincovi odplatil zlom,
ak som nepriateľa olúpil a nechal bez pomoci,
⁶ potom nech ma prenasleduje nepriateľ a nech sa ma zmocní
a nech ma zašliape až do zeme
a do prachu zrazí moju česť.

⁷ Povstaň, Pane, vo svojom hneve,
postav sa proti zúrivosti mojich nepriateľov.
Bože môj, vystúp na súde, ktorý si ty nariadil.

⁸ I obklopí ťa zhromaždenie národov,
ale ty si zasadni vysoko nad nimi.

⁹ Pán je sudca národov.
Súd' ma, Pane, podľa mojej spravodlivosti
a podľa mojej nevinnosti.

¹⁰ Nech je už koniec zlobe hriešnikov.
Posilni spravodlivého,
ty, spravodlivý Bože, čo skúmaš myseľ a srdce.

¹¹ Boh je moja obrana;
on zachraňuje tých, čo majú srdce úprimné.

¹² Boh je sudca spravodlivý;
dáva výstrahy každý deň.

¹³ Ak sa hriešnik neobráti, naostrí svoj meč,
napne luk a namieri.

¹⁴ Pripraví si smrtonosné zbrane,
svoje šípy naplní ohňom.

¹⁵ Hľa, hriešnik počal nepravosť,
ťarchavý je zlobou a plodí zločin.

¹⁶ Jamu vykopal a prehĺbil,
lež sám padol do pasce, ktorú nastrojil.

¹⁷ Jeho zloba zosype sa mu na hlavu,
temeno mu pritlačí jeho násilie.

¹⁸ Ale ja budem velebiť Pána pre jeho spravodlivosť
a meno najvyššieho Pána budem ospevovať.

Velebnosť Boha a dôstojnosť človeka

Ž8

¹ Zbormajstrovi. Na nápev piesne „Lis“. Dávidov žalm.

² Pane, náš Vládca,
aké vznešené je tvoje meno na celej zemi!

Tvoja veleba sa vznáša nad nebesia.

³ Z úst nemlúvniat a dojčeniec pripravil si si chválu
naprotiveň svojim nepriateľom,
aby si umlčal pomstivého nepriateľa.

⁴ Keď hľadím na nebesia, dielo tvojich rúk,
na mesiac a na hviezdy, ktoré si ty stvoril:

⁵ čože je človek, že ňaň pamätáš,
a syn človeka, že sa ho ujímaš?

⁶ Stvoril si ho len o niečo menšieho od anjelov,
slávou a cťou si ho ovenčil

⁷ a ustanovil si ho za vládcu nad dielami tvojich rúk.

Všetko si mu položil pod nohy:

⁸ ovce a všetok domáci statok

aj všetku poľnú zver,

⁹ vtáctvo pod oblohou a ryby v mori
i všetko, čo sa hýbe po dne morskom.

¹⁰ Pane, náš Vládca,

aké vznešené je tvoje meno na celej zemi!

Vďaka za víťazstvo

Ž9

¹ *Zbormajstrovi. Hra na hoboji a harfe. Dávidov žalm.*

² Oslavovať ťa budem, Pane, celým svojím srdcom
a vyrozprávam všetky tvoje diela zázračné.

³ V tebe sa budem tešiť a radovať,
ospevovať budem tvoje meno, Najvyšší.

⁴ Veď moji nepriatelia dávajú sa na útek,
pred tvojou tvárou slabnú a hynú.

⁵ Lebo ty si sa ujal môjho súdu a rozriešil si môj spor,
zasadol si na trón ako spravodlivý sudca.

⁶ Zahriakol si pohanov a vyničil si rod bezbožný,
ich meno si vyhladil navždy, naveky.

⁷ Nepriatelia zhynuli, navždy umlkli;
zboril si ich mestá, niet po nich ani pamiatky.

⁸ Ale Pán tróni naveky,
už si pripravil stolec sudcovský.

⁹ A spravodlivo bude súdiť svet,
podľa práva bude súdiť národy.

¹⁰ Pán bude utláčanému útočiskom,

príhodným útočiskom v časoch súženia.

¹¹ Na teba sa spoľahnú tí, čo tvoje meno poznajú,
veď ty, Pane, neopúšťaš tých, čo ťa hľadajú.

¹² Spievajte a hrajte Pánovi, čo na Sione prebýva,
ohlasujte jeho skutky medzi národmi.

¹³ Lebo on, čo pomstí krv, na nich pamätá,
nezabúda na nárek bedárov.

¹⁴ Zmiluj sa, Pane, nado mnou,
pozri, ako ma nepriatelia sužujú,
vytrhni ma z brán ríše smrti,

¹⁵ aby som v bránach dcéry sionskej hlásal všetky tvoje skutky preslávne
a plesal, že si mi pomohol.

¹⁶ Pohanía padli do jamy, ktorú kopali,
a v tom osídle, čo nastrojili,
chytila sa im vlastná noha.

¹⁷ Pán sa zjavil a konal súd.
Hriešnik sa zamotal do diela svojich rúk.

¹⁸ Do pekla pôjdu hriešnici,
všetci pohania, čo zabúdajú na Boha.

¹⁹ Lež na úbožiaka on nezabudne naveky,
ani nádej úbožiacov navždy márna nebude.

²⁰ Povstaň, Pane, nech sa nevyvyšuje človek;
a národy si na súd predvolaj.

²¹ Pane, hrôzou ich zasiahni;
nech pohania pochopia, že sú iba ľuďmi.

Vzdávanie vd'aky

Ž10 (Vg 9,22-39)

¹ Pane, prečo si tak ďaleko?

Prečo sa skrývaš v časoch súženia?

² Bezbožný vo svojej pýche sužuje bedára;
nech sa chytí do nástrah, čo sám zosnoval.

³ Veď hriešnik sa chvastá svojou náruživosťou
a lakomec sa vychvaľuje.

⁴ Hriešnik pohŕda Pánom a namyslene hovorí:
„Boh nezasahuje; Boha niet.“

⁵ Také sú všetky jeho myšlienky
a jeho cesty sú vždy úspešné.
Ďaleko je od myšlienky na tvoj súd
a všetkých svojich odporcov nemá za nič.

⁶ V srdci si takto hovorí: „Mnou nič nepohne,

ani mňa, ani moje pokolenie nezastihne nešťastie.“

⁷ Jeho ústa sú plné luhania, klamu a podvodu;
pod jeho jazykom zločin a násilie.

⁸ Sedí na postriežke blízko osád,
nevinného zákerne zabíja.

⁹ Očami sledí za chudákom;
ako lev v húštine číha v úkryte.
Číha, chce schvátiť bedára;
chytá ho a hádže naňho sieť.

¹⁰ Prikrčí sa a vyrúti, i hynú chudáci
v jeho násilných pazúroch.

¹¹ V duchu si ešte hovorí: „Boh zabudol,
odvrátil svoju tvár, vôbec sa nedíva.“

¹² Povstaň, Pane, Bože, zdvihni svoju ruku,
nezabúdaj na úbohých.

¹³ Ako môže bezbožník Bohom pohrdáť?
Ako si môže v duchu hovoriť: „Boh nezasiahne!“?

¹⁴ Ty vidíš, veď ty hľadáš na útrapy a žiaľ
a berieš ich do svojich rúk.
Na teba sa chudák spolieha
a sirote pomáhaš.

¹⁵ Rozmliažd' rameno hriešnika a zločínca;
budeš hľadať jeho hriech, a už ho nenájdeš.

¹⁶ Pán je kráľom navždy, na veky vekov.
Pohania vymizli z jeho krajiny,

¹⁷ Pane, ty vyslychaš túžbu úbožiakov,
vzpružuješ im srdce, ucho si k nim nakláňaš.

¹⁸ Zastaň sa práva siroty a utláčaného,
aby už nikdy nenaháňal hrôzu človek stvorený zo zeme.

Pán - dôvera spravodlivého

Ž11 (10)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

Dôverujem v Pánovi. Akože mi môžete hovoriť:
„Ulet' na vrch ako vrabec!?”

² Lebo, hľa, hriešnici napínajú luk,
šíp kladú na tetivu,
aby zákerne zasiahli ľudí statočných.

³ Keď sa rúcajú základy,
čože môže spravodlivý urobiť?“

⁴ Pán prebýva vo svojom svätom chráme,
Pán tróni na nebesiach.
Jeho oči hľadajú na úbožiaka,

jeho zrak skúma každého človeka.

⁵ Pán skúma spravodlivého i hriešnika
a nenávidí toho, čo miluje nepravosť.

⁶ Žeravé uhlie spúšťa na hriešnikov;
oheň so sírou a spaľujúci víchor; to je ich úd.

⁷ Lebo Pán je spravodlivý a miluje spravodlivosť;
statoční uvidia jeho tvár.

Volanie o pomoc proti pyšným

Ž12 (11)

¹ *Zbormajstrovi. Na osemstrunový nástroj. Dávidov žalm.*

² Pomôž mi, Pane, lebo niet už svätých,
stratila sa vernosť medzi ľuďmi.

³ Falošnými slovami sa klamú všetci navzájom,
hovoria úlisnými perami a srdce majú dvojtvárne.

⁴ Kiež Pán zničí všetky pery úlisné
a vystatovačný jazyk;

⁵ lebo hovoria: „Náš jazyk nás preslávi,
ústa sú nám zbraňou;
ktože je pánom nad nami?“

⁶ „Pretože chudák biedu trie a úbožiak stoná,
povstanem teda,“ hovorí Pán,
„zachránim toho, ktorým opovrhujú.“

⁷ Pánove výroky sú rýdze
jak striebro pretavené v ohni, bez hlíny,
sedem ráz čistené.

⁸ Pane, ty nás zachováš a ochrániš
pred týmto pokolením naveky.
Navôkol chodia bezbožní
a najhorší z ľudí sa vyvyšujú.

Nárek spravodlivého, dôverujúceho Bohu

Ž13 (12)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Dokedy, Pane? Stále budeš na mňa zabúdať?
Dokedy budeš predo mnou skrývať svoju tvár?
Dokedy mi bude dušu trápiť nepokoj
a srdce dennodenne bôľ?
Dokedy sa nepriateľ bude vypínať nado mnou?

⁴ Zhliadni na mňa a vyslyš ma, Pane, Bože môj,

⁵ daj svetlo mojim očiam, aby som v smrti nezaspal,

aby nemohol povedať môj nepriateľ: „Premohol som ho;“
aby tí, čo ma sužujú, nezajasali, že som upadol.

⁶ Lenže ja dúfam v tvoje milosrdenstvo,
moje srdce sa teší z tvojej pomoci.
Budem spievať Pánovi, že ma zahŕňa dobrodeniami.

Pochabosť bezbožných

Ž14 (13)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

Blázon si v srdci hovorí: „Boha niet.“

Skazení sú a ohavnosti páchajú.

Nikto z nich nerobí dobre.

² Pán pozerá z neba na synov ľudských
a skúma, či je niekto rozumný a hľadá Boha.

³ Všetci poblúdili, všetci sa skazili;
nikto nerobí dobre, veru, celkom nik.

⁴ Či nezmúdrejú tí, čo páchajú nepravosť
a požierajú môj ľud, akoby jedli chlieb?

Nevzývajú Pána;

⁵ ale ešte strpnu od strachu,
lebo Boh sa ujíma potomstva spravodlivých.

⁶ Vy chcete zmariť plány bedára,
lež Pán je jeho útočiskom.

⁷ Kiež príde Izraelu spása zo Siona!
Keď Pán vyslobodí svoj ľud zo zajatia,
Jakub zaplesá, poteší sa Izrael.

Kto obstojí pred Pánom?

Ž15 (14)

¹ *Dávidov žalm.*

Pane, kto smie bývať v tvojom stánku?

Kto môže nájsť odpočinok na tvojom svätom vrchu?

² Ten, čo kráča bez poškrvny a koná spravodlivo,
čo z úprimného srdca pravdu hovorí,

³ čo nepodvádza svojím jazykom,
nekrivdí svojmu blížnemu,
ani ho nepotupuje.

⁴ Čo ničomníka nemá za nič,
ale ctí si ľudí bohabojných.
Čo nemení prísahu, aj keď mu vyjde na škodu.

⁵ Čo nepožičiava peniaze na úrok

a proti nevinnému sa nedá podplácať.

Kto si tak počína, ten sa nikdy neskláti.

Pán - môj dedičný podiel

Ž16 (15)

¹ Miktam. Dávidov žalm.

Ochráň ma, Bože, k tebe sa utiekam.

² Hovorím Pánovi: „Ty si môj Pán.

Pre mňa niet šťastia bez teba.“

³ Svätým a slávnym mužom v krajine
patrí moja plná priazeň.

⁴ Rozmnožujú sa útrapy tých, čo sa ženú za cudzími bôžikmi.
Nebudem vylievať krv na ich obetu,
ani ich mená nevezmem na pery.

⁵ Ty, Pane, si môj podiel na dedičstve a na kalichu,
v tvojich rukách je môj osud.

⁶ Pripadol mi diel v kraji prekrásnom:
a je to pre mňa znamenité dedičstvo.

⁷ Velebím Pána, čo ma múdrosťou obdaril;
v noci ma k tomu moje srdce vyzýva.

⁸ Pána mám vždy pred očami;
a pretože je po mojej pravici, nezakolíšem sa.

⁹ Preto sa raduje moje srdce
a moja duša plesá
aj moje telo odpočíva v nádeji.

¹⁰ Lebo nenecháš moju dušu v podsvetí
a nedovolíš, aby tvoj svätý videl porušenie.

¹¹ Ukážeš mi cestu života.
U teba je plnosť radosti,
po tvojej pravici večná slasť.

Pane, zachráň ma pred bezbožníkom

Ž17 (16)

¹ *Dávidova modlitba.*

Vypočuj, Pane, moju spravodlivú žiadosť,
všimni si moju prosbu pokornú.

Nakloň sluch k mojej modlitbe,
čo plynie z perí úprimných.

² Nech z tvojej tváre vyjde rozsudok o mne;
tvoje oči vidia, čo je správne.

³ Skúmaj moje srdce i v noci ma navštív,
skúšaj ma ohňom a nenájdeš vo mne nepravosť.

⁴ Moje ústa nehrešia, ako robia ľudia zvyčajne.
Podľa slov tvojich perí vyhýbam sa cestám násilníkov.
⁵ Pevne drž moje kroky na svojich chodníkoch,
aby moje nohy nezakolísali.

⁶ K tebe, Bože, volám, lebo ty ma vyslyšíš.
Nakloň ku mne sluch a vypočuj moje slová.
⁷ Ukáž svoje predivné milosrdenstvo,
ty, čo pred protivníkmi pravicom zachraňuješ
dôverujúcich v teba.
⁸ Chráň ma ako zrenicu oka,
skry ma v tóni svojich perutí
⁹ pred bezbožnými, čo ma sužujú.

Obkľúčujú ma nepriatelia,
¹⁰ zatvárajú si bezcitné srdcia,
ich ústa spupne hovoria.
¹¹ Už pristupujú a už ma zvierajú,
očami sledia, ako by ma na zem zrazili.
¹² Sú ako lev pripravený na korisť,
ako levíča, čo čupí v úkryte.

¹³ Povstaň, Pane, predíd' ich a zraz,
svojím mečom mi zachráň život pred bezbožným,
¹⁴ svojou rukou pred smrteľníkmi, Pane,
pred smrteľníkmi, ktorým sa podiel života končí na zemi.
Zo svojich zásob im naplň žalúdok,
nech sa nasýtia ich synovia
a čo nezjedia, nech prenechajú svojim deťom.
¹⁵ Ja však v spravodlivosti uzriem tvoju tvár
a až raz vstanem zo sna, nasýtim sa pohľadom na teba.

Pod'akovanie za záchranu a víťazstvo

Ž18 (17)

¹ *Zbormajstrovi. Dávid, sluha Pánov,
zložil slová tohto chválospevu pre Pána,
keď ho vyslobodil z moci všetkých jeho nepriateľov*
² *a z ruky Šaulovej. Povedal teda:*

Milujem ťa, Pane, moja sila;
³ Pane, opora moja, útočisko moje, osloboditeľ môj.
Bože môj, moja pomoc, tebe dôverujem;
ty si môj štít, sila mojej spásy a môj ochranca.
⁴ Vzávať budem Pána, lebo jemu patrí chvála,
a budem zachránený pred nepriateľmi.

⁵ Obkľúčilo ma smrtiace vlnobitie
a vydesili zlostné prívaly.

⁶ Ovinuli ma povrazy záhrobia,
zovreli ma osídla smrti.
⁷ V úzkosti som vzýval Pána
a volal som ku svojmu Bohu.
Zo svojho chrámu počul môj hlas
a moje volanie pred jeho tvárou preniklo k jeho sluchu.

⁸ Zem sa pohýbala a zachvela;
vrchy sa otriasli a pohli v základoch,
lebo vzplanul hnevom.

⁹ Dym sa mu valil z nozdier
a spaľujúci oheň z jeho úst,
vyletúvali z neho žeravé uhličky.

¹⁰ Znížil nebesia a zostúpil:
čierne mračno pod jeho nohami.

¹¹ Zasadol na cheruba a vzlietol,
vznášal sa na krídlach vetrov.

¹² Temnotami sa celkom zahalil
a stánok si urobil
z čierňavy vôd a oblakov.

¹³ Pred žiarou jeho tváre mraky lietali,
ľadovec a žeravé uhlie.

¹⁴ Pán z neba zahrmel
a zaznel hlas Najvyššieho:
ľadovec a žeravé uhlie.

¹⁵ Vyslal šípy a rozprášil ich,
vrhol blesky a zmietol ich.

¹⁶ Otvorili sa hĺbočiny vôd
a základy zeme sa odkryli.
Pred tvojou hrozbou, Pane,
pred víchricou tvojho hnevu.

¹⁷ Z výsosti čiahol rukou a chytil ma
a vyzdvihol ma zo stredu hlbokých vôd.

¹⁸ Vytrhol ma z rúk mojich premocných nepriateľov,
z rúk tých, čo ma nenávideli
a boli silnejší ako ja.

¹⁹ Napadli ma v môj deň nešťastný,
ale Pán mi bol podperou.

²⁰ Vyviedol ma na miesto priestranné,
zachránil ma, lebo si ma obľúbil.

²¹ Za moju spravodlivosť ma Pán odmení,
za to, že moje ruky sú čisté,

²² lebo som kráčal po cestách Pánových
a od svojho Boha som neodstúpil bezbožne.

²³ Pred očami som mal všetky jeho príkazy
a jeho zákony som neodvrhol.

²⁴ S ním som bol bez úhony
a uchránil som sa zločinu.
²⁵ Za moju spravodlivosť ma Pán odmenil
lebo videl, že moje ruky sú čisté.

²⁶ Voči svätému si svätý,
voči šľachetnému šľachetný,
²⁷ voči úprimnému úprimný,
voči zvrhlému si neúprosný.
²⁸ Pokorný ľud chrániš pred zánikom
a ponížuješ oči pyšných.
²⁹ Ty, Pane, zapáľuješ moju pochodeň;
môj Boh rozjasňuje vo mne temnoty.
³⁰ Na šíky nepriateľov zaútočím s tvojou pomocou;
a s pomocou svojho Boha hradby preskočím.

³¹ Božia cesta je čistá,
ohňom je vyskúšané slovo Pánovo.
On je ochrancom všetkých, čo v neho dúfajú.
³² Veď kto je Boh okrem Pána?
Kto je skala okrem nášho Boha?
³³ To Boh ma silou opásal
a moju cestu urobil nepoškvrnenou.
³⁴ Mojim nohám dal rýchlosť jeleňa
a postavil ma na výšinu.
³⁵ Ruky mi na boj vycvičil
a moje ramená napínajú luk kovový.

³⁶ Dal si mi svoj štít záchranný,
pravicom si ma podporil
a tvoja láskavosť ma urobila veľkým.
³⁷ Mojim krokom si cestu uvoľnil
a moje nohy nepocitujú únavu.
³⁸ Naháňal som svojich nepriateľov, až som ich dostihol,
a nevrátil som sa, kým som ich celkom nezničil.
³⁹ Tak som ich zdrvil, že ani stáť nevládali,
popadali mi pod nohy.
⁴⁰ Opásal si ma udatnosťou v boji
a vzbúrencov si uvrhol do môjho područia.

⁴¹ Ty si zahnal mojich nepriateľov na útek
a rozprášil si tých, čo ma nenávidia.
⁴² Kričali, nemal im kto pomôcť,
volali k Pánovi, ale on ich nevyslyšal.
⁴³ Rozprášil som ich ako prach unášaný vetrom,
šliapal som po nich ako po blate uličnom.
⁴⁴ Vytrhol si ma zo vzbury ľudu
a ustanovil za hlavu národov.
Slúži mi ľud, ktorý som nepoznal,
⁴⁵ a poslúcha ma na jediné slovo.

O moju priazeň sa uchádzajú cudzinci;
cudzinci blednú od strachu
a trasú sa vo svojich úkrytoch.

⁴⁷ Nech žije Pán, nech je zvelebený môj Záchranca,
nech je vyvýšený Boh, moja spása.

⁴⁸ Bože, ty si ma poveril odplatou
a podmanil si mi národy;
ty si ma oslobodil od zlostných nepriateľov.

⁴⁹ Povýšil si ma nad mojich odporcov
a vytrhol si ma z rúk násilníka.

⁵⁰ Preto ťa, Pane, budem velebiť medzi národmi
a ospevovať tvoje meno žalmami.

⁵¹ Svojmu kráľovi dávaš veľké víťazstvá,
preukazuješ priazeň svojmu pomazanému,
Dávidovi a jeho potomstvu až naveky.

Oslava Boha Stvoriteľa

Ž19 (18)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Nebesia rozprávajú o sláve Boha
a obloha hlása dielo jeho rúk.

³ Deň dňu o tom podáva správu
a noc noci to dáva na známosť.

⁴ Nie sú to slová, nie je to reč,
ktorá by sa nedala počuť.

⁵ Po celej zemi rozlieha sa ich hlas
a ich slová až po končiny sveta.

⁶ Tam hore vybudoval stan pre slnko
a ono z neho vychádza sťa ženích zo svojej komnaty
a raduje sa ako bežec pred veľkými pretekmi.

⁷ Na jednom kraji neba sa vynára
a uberá sa k druhému;
pred jeho žiarou sa nič ukryť nemôže.

⁸ Zákon Pánov je dokonalý, osviežuje dušu.
Svedectvo Pánovo je hodnoverné, dáva múdrosť maličkým.

⁹ Rozhodnutia Pánove sú správne, potešujú srdce.
Prikázania Pánove sú jasné, osvecujú oči.

¹⁰ Bázeň pred Pánom je úprimná, trvá naveky.
Výroky Pánove sú pravdivé a všetky spravodlivé.

¹¹ Vzácnnejšie sú než zlato, než veľký drahokam,
sladšie sú než med, než medové kvapky z plástu.

¹² Tvoj služobník sa v nich vzdeláva;
veď kto ich zachováva, dostane hojnú odmenu.
¹³ Kto však vie o všetkých svojich poblúdeniach?
Očisť ma od chýb, ktoré si neuvedomujem,
¹⁴ a svojho služobníka zachráň od pýchy, aby ma neovládala.
Tak budem bez škvrny
a čistý od veľkého hriechu.

¹⁵ Nech sa ti páčia slová mojich úst
i rozjímanie môjho srdca pred tvojou tvárou.
Pane, ty si moja pomoc a môj vykupiteľ.

Modlitba za víťazstvo kráľa

Ž20 (19)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*
² Nech ťa vyslyší Pán v čase súženia,
nech ťa ochráni meno Boha Jakubovho.
³ Nech ti pošle pomoc zo svätyne
a nech ťa bráni zo Siona.

⁴ Nech si spomenie na všetky tvoje obetné dary
a tvoja žertva nech mu je príjemná.
⁵ Nech ti dá, za čím tvoje srdce túži,
a nech vyplní každý tvoj zámer.

⁶ Budeme sa tešiť z tvojho víťazstva
a v mene nášho Boha dvíhať zástavy.
Nech Pán splní všetky tvoje prania.

⁷ Teraz viem, že Pán zachráni svojho pomazaného;
vyslyší ho zo svojho svätého neba,
zachráni ho mocou spásonosnej pravice.

⁸ Na vozy sa spoliehajú jedni, druhí na kone,
ale my vzývame meno Pána, nášho Boha.
⁹ Oni sa zrútia a padnú,
my však stojíme na nohách.

¹⁰ Pane, daj vždy víťaziť kráľovi
a nás vyslyš, kedykoľvek ťa budeme vzývať.

Pod'akovanie za kráľovo víťazstvo

Ž21 (20)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*
² Pane, z tvojej sily sa kráľ raduje
a veľmi sa teší z tvojej spásy.

³ Vyplnil si túžbu jeho srdca
a prosbu jeho perí si neodmietol.
⁴ Vyšiel si mu v ústrety s požehnaním,
na jeho hlavu si vložil korunu z rýdzeho zlata.
⁵ Prosil si od teba život a ty si mu ho daroval,
život dlhý, navždy, naveky.

⁶ Veľká je jeho sláva, lebo mu pomáhaš,
ozdobuješ ho velebou a nádherou.
⁷ Robíš z neho požehnanie pre všetky veky,
blažíš ho radosťou pred svojou tvárou.
⁸ Na Pána sa kráľ spolieha;
neskláti sa, veď pomoc Najvyššieho je pri ňom.

⁹ Tvoja ruka zastihne všetkých tvojich nepriateľov,
tvoja pravica nájde tých, čo ťa nenávidia.
¹⁰ Urobíš ich ohnivou pecou, keď sa zjaví tvoja tvár;
Pán ich pohltí vo svojom hneve
a strávi ich oheň.
¹¹ Vyhubíš ich rod zo zeme
a ich potomstvo spomedzi ľudí.

¹² Lebo proti tebe snuli zlo
a vymýšľali úklady, ale nič nezmôžu.
¹³ Lebo ich obrátiš na útek,
svoj luk namieriš na ich tvár.

¹⁴ Povstaň, Pane, vo svojej sile
a my budeme ospevovať a oslavovať tvoju moc.

Utrpenie a nádej spravodlivého

Ž22 (21)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Laň na svitaní“. Dávidov žalm.*

² Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?
Slová môjho náreku sú ďaleko od toho,
kto by ma zachránil.

³ Bože môj, volám vo dne, a nečuješ;
volám v noci, a nenachádzam pokoja.

⁴ A predsa ty si svätý,
ty tróniš na chválach Izraela.

⁵ V teba dúfali naši otcovia;
dúfali a vyslobodil si ich.

⁶ Ku tebe volali a boli spasení,
v teba dúfali a zahanbení neboli.

⁷ No ja som červ, a nie človek,
ľuďom som na posmech a davu na opovrhnutie.

⁸ Vysmievajú sa mi všetci, čo ma vidia,
vykrúcajú ústa a potriasajú hlavou.

⁹ „Úfal v Pána, nech ho vyslobodí,
nech ho zachráni, ako ho má rád.“

¹⁰ Ved' ty si ma vyviedol z lona
a na prsiach matky si mi dal spočinúť

¹¹ Od samého zrodu som odkázaný na teba.
Ty si môj Boh, odkedy ma mat' povila.

¹² Nevzd'áľuj sa odo mňa,
lebo sa blíži ku mne nešťastie
a nieto, kto by mi pomohol.

¹³ Obkľučuje ma stádo juncov,
obstupujú ma býky z Bášanu.

¹⁴ Otvárajú na mňa svoje papule
ako lev, čo plieni a reve.

¹⁵ Rozlievam sa sťa voda
a uvoľňujú sa vo mne všetky kĺby.
Srdce mi mäkne ako vosk
a topí sa mi v útrobach.

¹⁶ Podnebie mi vysychá ako črepiny
a jazyk sa mi lepí k hrtanu.
Do prachu smrti ma odvádzaš.

¹⁷ Obkľučuje ma svorka psov,
obstupuje ma tlupa zlosynov.

Prebodli mi ruky a nohy,

¹⁸ môžem si spočítat' všetky svoje kosti.
Lež oni si ma premeriavajú a skúmajú;

¹⁹ delia si moje šaty
a o môj odev hádžu lós.

²⁰ Ale ty, Pane, nevzd'áľuj sa odo mňa,
ty, moja sila, ponáhľaj sa mi na pomoc.

²¹ Chráň mi dušu pred kopijou
a môj život pred pazúrami psov.

²² Vyslobod' ma z tlamy levovej,
mňa úbohého chráň pred rohmi byvolov.

²³ Tvoje meno chcem zvestovať svojim bratom
a uprostred zhromaždenia chcem ťa velebiť.

²⁴ Chváľte Pána, vy, ktorí sa ho bojíte,
oslavujte ho, všetci Jakubovi potomci.

Nech majú pred ním bázeň všetky pokolenia Izraelove,

²⁵ ved' on nepohŕda, ani neopovrhuje nešťastným chudákom;
ani svoju tvár neodvracia od neho,
lež vyslyší ho, keď volá k nemu.

²⁶ Tebe patrí moja chvála vo veľkom zhromaždení

a svoje sľuby splním pred tvárou tých, čo sa boja Pána.

²⁷ Chudobní sa najedia a budú nasýtení

a Pána budú chváliť tí, čo ho hľadajú:

„Naveky nech žijú ich srdcia!“

²⁸ Pána budú spomínať a k nemu sa obrátia

všetky zemské končiny,

jemu sa budú klaňať

všetky rodiny národov.

²⁹ Veď Pánovo je kráľovstvo,

on panuje nad národmi.

³⁰ Jemu jedinému sa budú klaňať všetci, čo spia pod zemou;

pred jeho tvárou padnú na zem všetci, čo zostupujú do prachu.

Aj moja duša bude preňho žiť

³¹ a jemu bude slúžiť moje potomstvo.

Budúcim pokoleniam sa bude rozprávať o Pánovi

³² a jeho spravodlivosť budú ohlasovať ľud, ktorý sa narodí:

„Toto urobil Pán.“

Dobry pastier

Ž23 (22)

¹ *Dávidov žalm.*

Pán je môj pastier, nič mi nechýba:

² pasie ma na zelených pašienkach.

Vodí ma k tichým vodám,

³ dušu mi osviežuje.

Vodí ma po správnych chodníkoch, verný svojmu menu.

⁴ I keby som mal ísť tmavou dolinou,

nebudem sa báť zlého, lebo ty si so mnou.

Tvoj prút a tvoja palica,

tie sú mi útechou.

⁵ Prestieraš mi stôl

pred očami mojich protivníkov.

Leješ mi olej na hlavu

a kalich mi naplňaš až po okraj.

⁶ Dobrota a milosť budú ma sprevádzať

po všetky dni môjho života.

A budem bývať v dome Pánovom

mnoho a mnoho dní.

Pán prichádza do chrámu

Ž24 (23)

¹ *Dávidov žalm.*

Pánova je zem i všetko, čo ju naplňa,
okruh zeme aj tí, čo bývajú na ňom.

² Ved' on sám položil jeho základy na moriach
a upevnil ho na vodách.

³ Kto smie vystúpiť na vrch Pánov,
kto smie stáť na jeho mieste posvätnom?

⁴ Ten, čo má ruky nevinné a srdce čisté,
čo nedvíha svoju dušu k márnosti
a neprisahá falošne.

⁵ Taký dostane požehnanie od Pána
a odmenu od Boha, svojho spasiteľa.

⁶ To je pokolenie tých, čo ho hľadajú,
čo hľadajú tvár Boha Jakubovho.

⁷ Zdvihnite, brány, svoje hlavice
a vyvýšte sa, brány prastaré,
lebo má vstúpiť kráľ slávy.

⁸ Kto je ten kráľ slávy?
Pán silný a mocný,
Pán mocný v boji.

⁹ Zdvihnite, brány, svoje hlavice
a vyvýšte sa, brány prastaré,
lebo má vstúpiť kráľ slávy.

¹⁰ Kto je ten kráľ slávy?
Pán zástupov, to je ten kráľ slávy.

Úpenlivá prosba o odpustenie a o pomoc

Ž25 (24)

¹ *Dávidov žalm.*

K tebe, Pane, dvíham svoju dušu,

² tebe dôverujem, Bože môj: Nech nie som zahanbený
a nech moji nepriatelia nejasajú nado mnou.

³ Ved' nik, čo dúfa v teba, nebude zahanbený.
Ale nech sú zahanbení tí, čo sa pre nič za nič dopúšťajú nevery.

⁴ Ukáž mi, Pane, svoje cesty
a pouč ma o svojich chodníkoch.

⁵ Ved' ma vo svojej pravde a uč ma,
lebo ty si Boh, moja spása,
a v teba dúfam celý deň.

⁶ Rozpomeň sa, Pane, na svoje zľutovanie
a na svoje milosrdenstvo, ktoré trvá od vekov.

⁷ Nespomínaj si na hriechy mojej mladosti a na moje priestupky,
ale pamätaj na mňa vo svojom milosrdenstve

ved' si, Pane, dobrotivý.

⁸ Pán je dobrý a spravodlivý:
ukazuje cestu hriešnikom.

⁹ Pokorných vedie k správne konaniu
a tichých poučá o svojich cestách.

¹⁰ Všetky cesty Pánove sú milosrdenstvo a vernosť
pre tých, čo zachovávajú jeho zmluvu a jeho príkazy.

¹¹ Pre tvoje meno, Pane,
odpusť mi môj hriech, i keď je veľký.

¹² Ako je to s človekom, čo sa bojí Pána?
Ukáže mu cestu, ktorú si má vyvoliť.

¹³ Z blahobytu sa bude tešiť jeho duša
a jeho potomstvo bude dedičom zeme.

¹⁴ Pán bude dôverným priateľom tým, čo sa ho boja,
a zjaví im svoju zmluvu.

¹⁵ Moje oči sa neprestajne upierajú na Pána,
ved' on mi vyslobodzuje nohy z osídel.

¹⁶ Pozriže na mňa a zmiluj sa nado mnou,
lebo som sám a úbohý.

¹⁷ Uľav mi v úzkosti srdca
a vytrhni ma z mojich tiesní.

¹⁸ Pozri na moju pokoru a na moje trápenie
a odpusť mi všetky priestupky.

¹⁹ Pozri, ako sa moji nepriatelia rozrástli
a nenávidia ma ukrutne.

²⁰ Ochraňuj moju dušu a vyslobod' ma;
nech nie som zahanbený, že sa utiekam k tebe.

²¹ Nech ma ochráni nevinnosť a statočnosť,
ved' sa pridržam teba.

²² Bože, vyslobod' Izraela
zo všetkých jeho súžení.

Dôverná modlitba nevinného

Ž26 (25)

¹ *Dávidov žalm.*

Súd' ma, Pane, ved' kráčam v nevinnosti
a v tebe mám nezlomnú dôveru.

² Skúmaj ma, Pane, a skúšaj,
ohňom mi prepál' srdce aj myseľ.

³ Pred očami mám tvoju dobrotu

a konám podľa tvojej pravdy.

⁴ Nevysedávam s daromníkmi
a s pokrytcami sa neschádzam.

⁵ Nenávidím spoločnosť zlosynov
a s bezbožnými si nesadnem.

⁶ V nevinnosti si ruky umývam
a kráčam okolo tvojho oltára, Pane,

⁷ aby som ťa mohol verejne chváliť
a rozprávať o všetkých tvojich, skutkoch zázračných.

⁸ Pane, milujem dom, v ktorom prebývaš,
a miesto, kde je stánok tvojej slávy.

⁹ Nezatrať moju dušu s hriešnikmi
a môj život s ľuďmi krvilačnými.

¹⁰ Ich ruky sú poškrvené zločinmi,
ich pravica je plná úplatkov.

¹¹ Ale ja kráčam v nevinnosti,
vykúp ma a buď mi milostivý.

¹² Moja noha stojí na rovnej ceste;
v zhromaždeniach chcem velebiť Pána.

Dôvera v nebezpečenstve

Ž27 (26)

¹ *Dávidov žalm.*

Pán je moje svetlo a moja spása, koho sa mám báť?

Pán je ochranca môjho života, pred kým sa mám strachovať?

² Keď sa približujú ku mne zločinci
a chcú mi zničiť telo,
vtedy moji utláčatelia a nepriatelia
strácajú silu a padajú.

³ Aj keby sa proti mne postavili šíky,
moje srdce sa nezľakne.
Aj keby proti mne vzbĺkol boj,
zotrvám v dôvere.

⁴ O jedno prosím Pána a za tým túžim,
aby som mohol bývať v dome Pánovom
po všetky dni svojho života,
aby som pociťoval nehu Pánovu
a obdivoval jeho chrám.

⁵ A on ma vo svojom stane schová
v deň nešťastia, ukryje ma v skrýši svojho príbytku
a postaví ma vysoko na skalú.

⁶ A už teraz dvíham hlavu

nad svojich nepriateľov, čo ma obkľúčujú.
V jeho stánku mu prinesiem obetu chvály,
budem spievať a hrať Pánovi.

⁷ Čuj, Pane, hlas môjho volania,
zľutuj sa nado mnou a vyslyš ma.

⁸ V srdci mi znejú tvoje slová: „Hľadajte moju tvár!“
Pane, ja hľadám tvoju tvár.

⁹ Neodvracaj svoju tvár odo mňa,
neodkláňaj sa v hneve od svojho služobníka.
Ty si moja pomoc, neodvrhuj ma,
ani ma neopúšťaj, Bože, moja spása.

¹⁰ Hoci by ma opustili otec aj mat',
Pán sa ma predsa ujme.

¹¹ Ukáž mi, Pane, svoju cestu
a prived' ma na správny chodník, lebo mám mnoho nepriateľov.

¹² Nevydávaj ma zvoli utláčateľov,
veď povstali proti mne kriví svedkovia,
dychtiví po násilí.

¹³ Verím, že uvidím dobrodenia Pánove v krajine žijúcich.

¹⁴ Očakávaj Pána a buď statočný;
srdce maj silné a drž sa Pána.

Prosba a pod'akovanie

Ž28 (27)

¹ *Dávidov žalm.*

Pane, k tebe volám;
Bože môj, nebuď voči mne mlčanlivý,
aby som sa pre tvoje mlčanie
nestal podobným tým, čo zostupujú do priepasti.

² Čuj moju úpenlivú prosbu, keď volám k tebe
a spínam ruky k tvojmu svätému chrámu.

³ Nezaobchádzaj so mnou ako s hriešnikmi
alebo s tými, čo páchajú zlo,
čo blížnym hovoria o pokoji,
ale ich srdce je plné zloby.

⁴ Nadeľ im podľa ich skutkov
a podľa ničomnosti ich výmyslov.
Odplat' im podľa diela ich rúk,
odmeň ich podľa zásluhy.

⁵ Pretože si nevšímajú skutky Pánove
a dielo jeho rúk,

zničí ich a nepostaví už viac.

⁶ Nech je velebený Pán,
že vyslyšal moju úpenlivú prosbu;
⁷ Pán je moja pomoc a môj ochranca.
V neho dúfalo moje srdce a prišla mi pomoc;
zaplesalo moje srdce
a za to mu spevom ďakujem.

⁸ Pán je sila svojho ľudu
a útočisko spásy pre svojho pomazaného.
⁹ Spas svoj ľud a požehnaj svojich dedičov
a spravuj ich a dvíhaj ich až naveky.

Chválospev na Pánovo meno

Ž29 (28)

¹ Dávidov žalm.
Vzdávajte Pánovi, synovia Boží,
vzdávajte Pánovi slávu a moc.
² Vzdávajte Pánovi slávu hodnu jeho mena,
v posvätnom rúchu klaňajte sa Pánovi.

³ Hlas Pánov nad vodami;
zahrmel Boh veleby,
Pán nad veľkými vodami!
⁴ Hlas Pánov - taký mohutný!
Hlas Pánov - taký veľkolepý!

⁵ Hlas Pánov láme cédre
aj libanonské cédre láme Pán.
⁶ Libanon rozkýva do tanca ako teliatko
a Sarion ako byvolča.

⁷ Hlas Pánov metá blesky ohnivé,
⁸ hlas Pánov púšťou otriasa,
Pán otriasa púšťou Kádeš.
⁹ Hlas Pánov urýchľuje pôrod jeleníc,
obnažuje húštiny.
A v jeho chráme všetci volajú: Sláva!

¹⁰ Pán tróni nad záplavami vôd,
Pán bude tróniť ako večný kráľ.
¹¹ Pán dá silu svojmu ľudu,
Pán požehná svoj ľud pokojom.

Pod'akovanie za vyslobodenie z nebezpečenstva smrti

Ž30 (29)

¹ *Pieseň pri posviacke chrámu. Dávidov žalm.*

² Budem ťa, Pane, oslavovať, že si ma vyslobodil
a že si nedovolil, aby sa moji nepriatelia radovali nado mnou.

³ Pane, Bože môj, k tebe som volal a ty si ma uzdravil.

⁴ Pane, vyviedol si ma z ríše zosnulých,
navrátil si mi život, aby som nezostúpil do hrobu.

⁵ Na harfe hrajte Pánovi, jeho svätí,
vzdávajúce vdaky jeho menu svätému.

⁶ Lebo len chvíľku trvá jeho hnev,
ale celý život jeho láskavosť.
Podvečer je nám hosťom plač
a radosť nad ránom.

⁷ Keď som bol v bezpečí, povedal som si:
„Už nikdy sa nezakolíšem.“

⁸ Pane, vo svojej priazni si ma obdaril
mocou a cťou.
Keď si však odo mňa odvrátil svoju tvár,
hneď sa ma zmocnil strach.

⁹ K tebe, Pane, volám,
svojho Boha prosím o milosť.

¹⁰ Aký úžitok by bol z mojej krvi,
keby som v zemi skazu vzal?
A či ťa prach môže velebiť
alebo hlásať tvoju vernosť?

¹¹ Čuj, Pane a zmiluj sa nado mnou;
Pane, buď mi na pomoci.

¹² Môj nárek si obrátil na tanec,
roztrhol si moje rúcho kajúcne a radosťou si ma opásal,
¹³ aby ti moja duša spievala a nestíchla už nikdy.
Pane, Bože môj, naveky ťa chcem velebiť.

Dôverná modlitba v súžení

Ž31 (30)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Pane, v teba dúfam, nech nie som zahanbený naveky;
vyslobod' ma, veď si spravodlivý.

³ Nakloň ku mne svoj sluch,
ponáhľaj sa a zachráň ma.
Buď mi skalou útočist'a,
opevneným hradom mojej spásy.

⁴ Veď ty si moja sila a moje útočisko,

pre svoje meno budeš ma viesť a opatrovať.

⁵ Vyvedieš ma z osídla, čo mi nastavili,
lebo ty si moja sila.

⁶ Do tvojich rúk porúčam svojho ducha;
ty si ma vykúpil, Pane, Bože verný.

⁷ Nenávidíš tých, čo si ctia márne modly;
ale ja dúfam v Pána.

⁸ Plesám a teším sa, že si milosrdný,
lebo si zhliadol na moju poníženosť.

Spoznal si tieseň mojej duše

⁹ a nevydal si ma do rúk nepriateľa:
moje nohy si postavil na šíre priestranstvo.

¹⁰ Zmiluj sa, Bože, nado mnou, lebo som v súžení;
od zármutku mi chabne oko,
duša i vnútro moje.

¹¹ Život sa mi v strastiach mína
a roky v nárekoch.
Biedny som a slabnem
a chradnú mi kosti.

¹² Všetci moji nepriatelia mnou opovrhujú,
susedom som na posmech a svojim známym som postrachom.
Tí, čo ma vidia na ulici, utekajú predou mnou.

¹³ Vytrácam sa z ich pamäti ako mŕtvy,
som sťa odhodená nádoba.

¹⁴ Veru čujem, ako ma mnohí hania: hrôza zo všetkých strán.
Spolčujú sa proti mne
a radia sa o tom, ako ma zabiť.

¹⁵ Ja sa však spolieham na teba, Pane,
a hovorím: „Ty si môj Boh,

¹⁶ V tvojich rukách je môj osud.“
Vytrhni ma z rúk mojich nepriateľov
a prenasledovateľov.

¹⁷ Rozjasni svoju tvár nad mojím sluhom
a zachráň ma vo svojom milosrdenstve.

¹⁸ Pane, nech nie som zahanbený, veď vzývam teba;
nech sa hanbia bezbožní a nech zmlknú v podsvetí.

¹⁹ Nech onemejú pery úlisné,
ktoré hovoria proti spravodlivému bezočivosti
v pýche a v pohŕdaní.

²⁰ Pane, tvoja dobrota je taká nesmierna,
a vyhradil si ju bohabojným.
Preukazuješ ju tým, čo v teba dúfajú,
pred zrakom ľudí.

²¹ Záclonou svojej tváre ich kryješ
pred zúrivosťou ľudu.

V stánku ich chrániš
pred svárlivými jazykmi.

²² Pane, buď zvelebený,
že si mi preukázal milosrdenstvo v opevnenom meste.

²³ Už som si v strachu hovoril:
„Odvrhnutý som spred tvojich očí.“
No ty si vyslyšal moju hlasitú modlitbu,
keď som volal k tebe.

²⁴ Milujte Pána, všetci jeho svätí.
Pán verných chráni,
ale plnou mierou odpláca tým, čo si počínajú pyšne.

²⁵ Vzmužte sa a majte srdce statočné,
vy všetci, čo dúfate v Pána.

Blažený, komu Pán odpustil nepravosť

Ž32 (31)

¹ *Dávidova poučná pieseň.*

Blažený, komu sa odpustila nepravosť
a je oslobodený od hriechu.

² Blažený človek, ktorému Pán vinu nepripočíta
a v ktorého mysli niet podvodu.

³ Pretože som mlčal, chradli mi kosti
a celý deň som nariekal.

⁴ Veď vo dne i v noci doliehala na mňa tvoja ruka
a ako v letných páľavách vysychala mi sila.

⁵ Vyznal som sa ti zo svojho hriechu
a nezatajil som svoj priestupok.
Povedal som si: „Vyznám Pánovi svoju nepravosť.“
A ty si mi odpustil zlobu môjho hriechu.

⁶ Preto každý nábožný bude sa modliť k tebe v čase tiesne.
A záplavy veľkých vôd
sa k nemu nepriblížia.

⁷ Ty si moje útočisko, ochrániš ma pred súžením
zahrneš ma radosťou zo spásy.

⁸ Dám ti múdrosť a poučím ťa o ceste, ktorou máš kráčať;
poradím ti a budem ťa mať stále na očiach.

⁹ Nebuďte ako žrebce či mulice,
ktoré nemajú rozum.
Keď im chceš vložiť uzdu a zubadlo,
nepodídu k tebe.

¹⁰ Bezbožného stíhajú mnohé strasti;

no dúfajúcich v Pána obklopí milosrdenstvo.

¹¹ Radujte sa, spravodliví, v Pánovi a plesajte,
jasajte všetci, čo máte srdce úprimné.

Chválospev na Pánovu prozreteľnosť

Ž33 (32)

¹ Plesajte, spravodliví, v Pánovi;
statočným sluší spievať pieseň chvály.

² Oslavujte Pána gitarou,
hrajte mu na desaťstrunovej lutne.

³ Spievajte mu novú pieseň,
nadšene mu hrajte a volajte na slávu.

⁴ Lebo Pánovo slovo je pravdivé
a verné všetko jeho konanie.

⁵ Miluje spravodlivosť a právo;
milosti Pánovej plná je zem.

⁶ Pánovým slovom povstali nebesia
a dychom jeho úst všetky ich voje.

⁷ Ako do vreca hromadí morské vody,
ako do nádrží zlieva oceány.

⁸ Celá zem nech má bázeň pred Pánom,
pred jeho tvárou nech sa chvejú všetci obyvatelia sveta.

⁹ Lebo on riekol a stalo sa,
on rozkázal a všetko bolo stvorené.

¹⁰ Pán marí úmysly pohanov,
navnivoč privádza myšlienky národov.

¹¹ Ale Pánov úmysel trvá naveky,
myšlienky jeho srdca z pokolenia na pokolenie.

¹² Blažený národ, ktorého Bohom je Pán,
blažený ľud, ktorý si on vyvolil za dedičstvo.

¹³ Pán hľadá z neba
a vidí všetkých ľudí.

¹⁴ Pozerá z miesta, kde prebýva,
na všetkých obyvateľov zeme,

¹⁵ on, čo každému osve utvoril srdce
a chápe všetky ich skutky.

¹⁶ Neochráni kráľa vojsko početné
ani obra jeho sila mohutná.

¹⁷ Kôň nepomôže k víťazstvu,
nezachráni, aj keď silou oplýva.

¹⁸ Hľa, oko Pánovo bdie nad tými, čo sa ho boja,
nad tými, čo v jeho milosrdenstvo dúfajú,

¹⁹ aby ich zachránil pred smrťou
a v čase hladu nakŕmil.

²⁰ Naša duša očakáva Pána,
on je naša pomoc a ochrana.
²¹ V ňom sa naše srdce raduje
a v jeho sväté meno máme dôveru.
²² Tvoje milosrdenstvo, Pane, nech je nad nami,
ako dúfame v teba.

Pán, záchranca spravodlivých

Ž34 (33)

¹ *Tento žalm zložil Dávid,
keď sa tváril pred Abimelechom ako šialený.
Ten ho potom prepustil a on odišiel.*
² Pána chcem velebiť v každom čase,
moje ústa budú ho vždy chváliť.
³ V Pánovi sa bude chváliť moja duša;
nechže to počujú pokorní a nech sa tešia.
⁴ Velebte so mnou Pána
a oslavujme jeho meno spoločne.

⁵ Hľadal som Pána a on ma vyslyšal
a vytrhol ma zo všetkej hrôzy.
⁶ Na neho hľad'te a budete žiarit'
a tvár vám nesčervenie hanbou.
⁷ Úbožiak zavolať a Pán ho vyslyšal
a vyslobodil ho zo všetkých tiesní.
⁸ Ako strážca sa utáborí anjel Pánov okolo bohabojných
a vyslobodí ich.

⁹ Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán;
šťastný človek, čo sa utieka k nemu.
¹⁰ Vy, jeho svätí, bojte sa Pána,
veď bohabojní núdzu nemajú.
¹¹ Boháči sa nabíedia a nahladujú,
ale tým, čo hľadajú Pána, nijaké dobro chýbať nebude.

¹² Pod'te, deti, čujte ma,
naučím vás bázni Pánovej.
¹³ Miluje niekto život
a chce požívať dobro v šťastných dňoch?

¹⁴ Zdržuj svoj jazyk od zlého
a svoje pery od reči úlisnej.
¹⁵ Unikaj pred zlom a dobre rob,
hľadaj pokoj a usiluj sa oň.

¹⁶ Pánove oči hľadajú na spravodlivých
a k ich volaniu sa nakláňa jeho sluch.

¹⁷ Tvár Pánova sa odvracia od tých, čo robia zlo,
a vyhladzuje ich pamiatku zo zeme.

¹⁸ Spravodliví volali a Pán ich vyslyšal
a vyslobodil ich zo všetkých tiesní.

¹⁹ Pán je pri tých, čo majú srdce skrúšené,
a zachraňuje zlomených na duchu.

²⁰ Spravodliví majú utrpení veľa,
ale Pán ich vyslobodí zo všetkých.

²¹ Všetky kosti im ochraňuje,
ani jedna sa im nezlomí.

²² Hriešnika zloba zahubí
a tých, čo nenávidia spravodlivého, stihne trest.

²³ Pán vykúpi duše svojich služobníkov,
nebudú potrestaní tí, čo v neho dúfajú.

Pán, záchranca prenasledovaných

Ž35 (34)

¹ *Dávidov žalm.*

Pane, odsúď tých, čo mňa odsudzujú,
napadni tých, čo mňa napádajú.

² Vezmi zbroj a štít
a vstaň mi na pomoc.

³ Zažeň sa kopijou a sekerou
proti tým, čo ma prenasledujú.
Povedz mojej duši: „Ja som tvoja spása.“

⁴ Nech sa hanbia a červenajú tí,
čo mi číhajú na život;
nech sú zavrátení a nech sa hanbia tí,
čo mi chcú zle.

⁵ Nech sú ako prach pred vetrom
a nech ich ženie Pánov anjel;

⁶ nech je ich cesta tmavá a klzká
a Pánov anjel nech ich prenasleduje.

⁷ Lebo bez príčiny mi nastavili sieť,
bez dôvodu mi vykopali jamu.

⁸ Nech ho znenazdania stihne pohroma
a nech sa sám chytí do siete, ktorú nastavil,
nech sám padne do tej istej pohromy.

⁹ Lež moja duša bude plesat' v Pánovi
a bude sa tešiť z jeho pomoci.

¹⁰ Všetko vo mne bude hovoriť:

„Pane, kto sa ti vyrovná?
Úbožiaka zachraňuješ z rúk tých, čo sú silnejší od neho
chudáka a bedára pred lúpežníkmi.“

¹¹ Vystúpili kriví svedkovia
a pýtali sa na to, o čom nemám ani tušenia.

¹² Za dobré sa mi odplácali zlým;
som celkom opustený.

¹³ Keď oni boli chorí,
ja som nosil rúcho kajúčne.
Umŕtvoval som sa pôstom
a v srdci som sa stále modlil.

¹⁴ Ako k priateľovi, ako k bratovi som sa správal k nim;
zármatok ma zohol, akoby som oplakával vlastnú mat’.

¹⁵ Ale keď som klesol ja, oni sa zaradovali a hneď sa zhŕkli;
zhŕkli sa proti mne a bili ma i tí, ktorých som ani nepoznal.

¹⁶ Bez prestania ma trhali,
dráždili ma, posmievali sa mi
a zubami škripali proti mne.

¹⁷ Pane, ako dlho sa budeš na to dívať?
Zachráň ma pred ich zlobou
a pred levmi život môj.

¹⁸ Budem ťa oslavovať vo veľkom zhromaždení
a chváliť uprostred zástupov.

¹⁹ Nech sa netešia nado mnou falošní nepriatelia,
čo ma nenávidia bez príčiny a prebodávajú očami.

²⁰ Lebo nehovoria, čo je na pokoj,
ale vymýšľajú úklady proti tichým zeme.

²¹ Naširoko rozďavujú ústa proti mne,
hovoria: „Dobre, dobre, na vlastné oči vidíme.“

²² Pane, ty to vidíš, nuž nemlč;
Pane, nevzdáľuj sa odo mňa.

²³ Prebud’ sa, vstaň a zachráň ma,
Pán môj a Boh môj, ujmi sa môjho sporu.

²⁴ Pane, Bože môj, súd’ ma podľa svojej spravodlivosti,
nech sa netešia nado mnou.

²⁵ Nech si v srdci nehovoria:
„Dobre, ako sme si želali.“
A nech nehovoria: „Zhltli sme ho.“

²⁶ Nech sa hanbia a červenajú všetci dovedna,
čo sa tešia z môjho nešťastia,
nech hanba a potupa zaodeje tých,
čo sa povyšujú nado mňa.

²⁷ Nech sa tešia a radujú tí, čo aj mne žičia spravodlivosť,
a nech stále hovoria: „Nech je zvelebený Pán,
čo svojho sluhu obdarúva pokojom.“

²⁸ Vtedy môj jazyk bude rozprávať o tvojej spravodlivosti
a bude ťa oslavovať deň čo deň.

Hriešnikova zloba a Božia добрta

Ž36 (35)

¹ *Zbormajstrovi. Od Dávida, Pánovho služobníka.*

² Nepravosť našepkáva hriešnikovi v hĺbke jeho srdca;
pred jeho očami ničo bázne Božej.

³ Sám sebe lichotí do vlastných očí,
aby nemusel poznať svoju nepravosť a zanevrieť na ňu.

⁴ Slová jeho úst sú nepravosť a klam;
prestal už myslieť rozvážne a robiť dobre.

⁵ Na svojom lôžku premýšľa o nepravosti,
dáva sa na cesty nedobré,
nijakej zloby sa neštíti.

⁶ Pane, tvoje milosrdenstvo siaha po nebesia
a tvoja vernosť až k oblakom.

⁷ Tvoja spravodlivosť je ako Božie výšiny,
tvoje súdy ako morská hlbina:
ty, Pane, ľuďom i zveri pomáhaš.

⁸ Bože, aké vzácne je tvoje milosrdenstvo!
Ľudia sa utiekajú do tône tvojich krídel.

⁹ Opájajú sa blahobytom tvojho domu
a pijú z potoka tvojich rozkoší.

¹⁰ Veď u teba je zdroj života
a v tvojom svetle uvidíme svetlo.

¹¹ Svoju milosť daj tým, čo ťa poznajú,
a spravodlivosť tým, čo majú srdce úprimné.

¹² Nech ma nezasiahne noha pyšného,
nech mnou nepohne ruka hriešnika.

¹³ Hľa, padli tí, čo páchali nepravosť,
zrútili sa a viac nevstanú.

Údel zlých a údel spravodlivých

Ž37 (36)

¹ *Dávidov žalm.*

Nerozhorčuj sa nad ničomníkmi
a nežiarli na tých, čo pášu nepravosť.

² Ved' oni uschnú rýchlo ako tráva
a zvädnú ako zelená bylina.

³ Ale spoľahni sa na Pána a dobre rob
a budeš bývať v svojej krajine a tešiť sa z bezpečia.

⁴ Hľadaj radosť v Pánovi
a dá ti, za čím túži tvoje srdce.

⁵ Pánovi zver svoje cesty a jemu dôveruj,
on sa už postará.

⁶ Tvoju spravodlivosť vyvedie na povrch ako svetlo
a tvoje právo ako poludňajší jas.

⁷ Odovzdaj sa Pánovi a dúfaj v neho;
nepretekaj sa s tým, čo kráča od úspechu k úspechu,
a s človekom, čo strojí úklady.

⁸ Prestaň sa hnevať a zanechaj zlosť,
nerozčuľuj sa, to vedie len k zlému.

⁹ Všetci ničomníci budú zničení,
lež tí, čo dúfajú v Pána, stanú sa dedičmi zeme.

¹⁰ Ešte chvíľku a už nebude hriešnika;
budeš hľadať jeho miesto, a nenájdeš.

¹¹ Tichí však zdedia zem
a budú žiť v šťastí a pokoji.

¹² Hriešnik snuje nástrahy spravodlivému
a škripe proti nemu zubami.

¹³ Ale Pán sa mu smeje,
lebo už vidí, ako sa blíži jeho deň.

¹⁴ Hriešnici tasia meč
a napínajú luk,
chcú zraziť bedára i chudáka
a zavraždiť tých, čo kráčajú po správnej ceste.

¹⁵ Lenže ten meč vnikne do ich vlastného srdca
a ten luk sa im doláme.

¹⁶ Lepšie to málo, čo má spravodlivý,
než veľké bohatstvá hriešnikov.

¹⁷ Ved' ramená hriešnikov budú polámané,
no spravodlivých posilňuje Pán.

¹⁸ O život bezúhonných sa stará Pán
a ich dedičstvo trvá naveky.

¹⁹ V nešťastí zahanbení nebudú
a v čase hladu budú nasýtení.

²⁰ Ale hriešnici, tí zahynú,
nepriatelia Pána, tí sa pomínú ako nádhera lúk

a stratia sa ako dym.

²¹ Hriešnik si požičiava, a nevracia,
lež spravodlivý má súcít a rozdáva.

²² Tí, ktorým žehná Pán, budú dedičmi zeme
a tí, ktorým zlorečí, zahynú.

²³ Pán upevňuje kroky človeka
a sprevádza ho na ceste.

²⁴ Ak padne, neostane ležať,
veď Pán ho drží za ruku.

²⁵ Bol som mladík, teraz som starec,
a nevidel som spravodlivého, že by bol opustený,
ani jeho deti žobrať o chlieb.

²⁶ Pretože sa ustavične zľutúva a požičiava,
na jeho potomstve požehnanie spočinie.

²⁷ Vyhýbaj zlu a dobre rob
a budeš mať domov naveky.

²⁸ Lebo Pán miluje spravodlivosť
a neopúšťa svojich svätých.
Nespravodlivci navždy vyhynú
a pokolenie bezbožných bude zničené.

²⁹ Lež spravodliví zdedia zem
budú ju obývať na veky vekov.

³⁰ Z úst spravodlivého zaznieva múdrosť
a jeho jazyk hovorí, čo je správne.

³¹ V jeho srdci je zákon Boží
a jeho kroky nezakolíšu.

³² Hriešnik striehne na spravodlivého
a usiluje sa ho usmrtiť;

³³ lenže Pán mu ho v rukách nenechá,
nedá ho odsúdiť, keď bude súdený.

³⁴ Očakávaj Pána a jeho cesty sa pridržaj;
on ťa povýši za dediča zeme
a dožiješ sa záhuby hriešnikov.

³⁵ Videl som bezbožného, ako sa vytáhoval
a vypínal sťa céder košatý;

³⁶ no sotva som prešiel, už ho tam nebolo,
aj som ho hľadal, ale nenašiel.

³⁷ Všímaj si nevinného a pozoruj spravodlivého,
lebo budúcnosť patrí pokojamilovným.

³⁸ Ale nespravodlivci všetci vyhynú
a potomstvo bezbožných bude vyhubené.

³⁹ Spása spravodlivých prichádza od Pána,
on je ich ochrancom v čase súženia.

⁴⁰ Pán im pomôže a oslobodí ich,

vytrhne ich z rúk hriešnikov a zachráni ich,
lebo sa spoliehajú na neho.

Modlitba hriešnika v najväčšom nebezpečenstve

Ž38 (37)

¹ *Dávidov žalm na spomienku.*

² Nekarhaj ma, Pane, v svojom rozhorčení
a netrestaj ma v svojom hneve,
³ lebo tvoje šípy utkveli vo mne,
dopadla na mňa tvoja ruka.

⁴ Pre tvoje rozhorčenie niet na mojom tele zdravého miesta
pre môj hriech nemajú pokoj moje kosti.

⁵ Hriechy mi prerástli nad hlavu
a ťažia ma príliš, sť'a veľké bremeno.

⁶ Rany mi zapáchajú a hnisajú
pre moju nerozumnosť.

⁷ Zohnutý som a veľmi skl'účený,
smutne sa vlečiem celý deň.

⁸ Bedrá mi spaľuje horúčka
a moje telo je nezdravé.

⁹ Nevládny som a celý dobitý,
v kvílení srdca nariekam.

¹⁰ Pane, ty poznáš každú moju túžbu;
ani moje vzdychy nie sú skryté pred tebou.

¹¹ Srdce mi búcha, sila ma opúšťa
i svetlo v očiach mi hasne.

¹² Priatelia moji a moji známi
odvracajú sa odo mňa pre moju biedu,
aj moji príbuzní sa ma stránia.

¹³ Tí, čo mi číhajú na život, nastavujú mi osídla
a tí, čo mi stroja záhubu, rozchyrujú o mne výmysly
a deň čo deň vymýšľajú úklady.

¹⁴ Ale ja som sť'a hluchý, čo nečuje,
ako nemý, čo neotvára ústa.

¹⁵ Podobám sa človekovi, čo nepočuje
a čo nevie obvinenie vyvrátiť.

¹⁶ Pane pretože v teba dúfam,
ty ma vyslyšíš, Pane, Bože môj.

¹⁷ A tak hovorím: „Nech sa už neradujú nado mnou;
a keď sa potknem,
nech sa nevystatujú nado mňa.“

¹⁸ Ja, pravda, už takmer padám
a na svoju bolesť myslím ustavične.

¹⁹ Preto vyznávam svoju vinu
a pre svoj hriech sa trápim.

²⁰ Moji nepriatelia sú živí a stále mocnejší,
ba ešte pribudlo tých, čo ma nenávidia neprávom.

²¹ Za dobro sa mi odplácajú zlom a tupia ma za to,
že som konal dobre.

²² Neopúšťaj ma, Pane;
Bože môj, nevzdáľuj sa odo mňa.

²³ Ponáhľaj sa mi na pomoc,
Pane, moja spása.

Prosby chorého

Ž39 (38)

¹ *Zbormajstrovi. Jedutunovi. Dávidov žalm.*

² Povedal som: „Budem dávať pozor na svoje správanie,
aby som nezhrešil jazykom.

K svojim ústam postavím stráž,
dokiaľ je hriešnik predou mnou.“

³ Ako nemý som zatíchol a zamĺkol, šťastia zbavený,
bolesť sa mi však znova ozvala.

⁴ Srdce sa mi rozpálilo v hrudi
a pri rozjímaní vzplanul vo mne oheň.

⁵ A môj jazyk preriekol:
„Daj mi poznať, Pane, môj koniec
i aký je ešte počet mojich dní;
nech si uvedomím, aký je krátky môj život.“

⁶ Hľa na pár piadí si mi dní nameral
a dĺžka môjho života je ako nič pred tebou.

Veru, len zdaním je bytie človeka,

⁷ každý sa mihne ako vidina.

Naozaj len nadarmo sa pachtí a lopotí,
poklady zháňa, hoc nevie, kto ich zoberie.

⁸ A teraz, Pane, ešte čo mám čakať?

Ty si moja nádej.

⁹ Zo všetkých mojich neprávostí ma vyslobod'
a nevystav ma hlupákovi na posmech.

¹⁰ Onemel som, neotvorím ústa,
lebo si to ty urobil.

¹¹ Odním odo mňa svoje tresty,

bo hyniem pod úderom tvojej ruky.

¹² Trestami za hriechy naprávaš človeka.

Ako mol' ničíš, čo má najcennejšie;
veru, každý človek je len márna vidina.

¹³ Pane, vyslyš moju modlitbu,

nakloň sluch k môjmu volaniu.

Nebud' mlčanlivý k mojim slzavým nárekom;

veď u teba som iba host',

len pútnik, ako všetci moji otcovia.

¹⁴ Odvráť odo mňa svoj prísny pohľad, aby som pookrial,
skôr, než odidem a než ma viac nebude.

Vzdávanie vd'aky a prosba o pomoc

Ž40 (39)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Čakal som, čakal na Pána

a on sa ku mne sklonil.

³ Vyslyšal môj nárek

a vytiahol ma z jamy hrôzy, z bahnitého kalu.

Nohy mi postavil na skalu

a kroky mi upevnil.

⁴ Do úst mi vložil pieseň novú,

chválospev nášmu Bohu.

Mnohí to uvidia a bázeň ich naplní

a budú dúfať v Pána.

⁵ Blažený človek, čo v Pána skladá dôveru

a nevšíma si pyšných ani náchylných klamať.

⁶ Veľa zázrakov si urobil, Pane, Bože môj;

a v твоjich zámeroch s nami kto sa ti vyrovná?

Aj keby som ich chcel rozhlásiť a vyrozprávať všetky,

toľko ich je, že sa nedajú spočítať

⁷ Obety a dary si nepraješ,

lež uši si mi otvoril.

Nežiadaš žertvu ani obetu zmierenia,

⁸ preto som povedal: „Hľa prichádzam.

Vo zvitku knihy je napísané o mne,

⁹ že mám plniť tvoju vôľu.

A to chcem, Bože môj,

hlboko v srdci mám tvoj zákon.“

¹⁰ Ohlasujem tvoju spravodlivosť vo veľkom zhromaždení;

svojim perám hovoriť nebránim, Pane, ty to vieš.

¹¹ Tvoju spravodlivosť si v srdci neskrývam,

rozprávam o tvojej vernosti a o tvojej spáse.

Neskrývam tvoju milosť

a pravdu pred veľkým zhromaždením.

¹² Ale ty, Pane, neodnímaj mi svoje milosrdenstvo,
tvoja milosť a tvoja pravda nech, mi vždy pomáhajú.

¹³ Zo všetkých strán sa na mňa kopia
nespočetné pohromy,
opantalo ma toľko hriechov,
že nemám o nich prehľadu.
A je ich viac, než mám vlasov na hlave,
až mi z toho srdce zamiera.

¹⁴ Pane, ráč ma zachrániť,
príď mi čím skôr na pomoc.

¹⁵ Nech sa hanbia a červenajú všetci dovedna,
čo mi číhajú na život a čo mi ho chcú zničiť.
Nech sú zavrátení a nech sa hanbia tí,
čo mi chcú zle.

¹⁶ Nech zmeravejú hanbou tí,
čo mi hovoria: „Tak mu treba!“

¹⁷ No nech jasajú a nech sa v tebe tešia všetci, čo ťa hľadajú.
A tí, čo túžia po tvojej pomoci,
nech stále hovoria: „Nech je zvelebený Pán!“

¹⁸ Ja som síce biedny a úbohý,
no Pán sa stará o mňa.
Ty si moja pomoc a môj osloboditeľ
Bože môj, nemeškaj.

Modlitba chorého

Ž41 (40)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Blažený, kto pamätá na bedára;
v deň nešťastia ho vyslobodí Pán.

³ Pán ho bude chrániť, zachová ho nažive,
urobí ho šťastným na zemi
a nevydá ho nepriateľom napospas.

⁴ Na lôžku bolesti Pán mu pomoc poskytnie,
v chorobe sníme z neho všetku slabosť.

⁵ Volám: „Pane, zmiluj sa nado mnou,
uzdrav moju dušu, zhrešil som proti tebe.“

⁶ Nepriatelia hovoria o mne zlomyseľne:
„Kedyže už zomrie? A kedy zanikne jeho meno?“

⁷ A keď ma niekto navštívi, hovorí neúprimne,
v srdci hromadí zlobu
a potom odíde von a ohovára ma.

⁸ Moji nepriatelia si šušajú proti mne

a zmýšľajú zle o mne:

⁹ Už ho prikvačila zlá choroba;
a keď raz zaľahol, viac sa nepozbiera a nevstane.“

¹⁰ Dokonca i môj priateľ, ktorému som dôveroval
a ktorý jedával môj chlieb, zdvihol proti mne päť.

¹¹ Ale ty, Pane, zmiluj sa nado mnou;
pomôž mi vstať a ja ňmu odplatím.

¹² Z toho poznám, že ma máš rád,
ak môj nepriateľ už nezajasá nado mnou.

¹³ Ty sa ma ujmeš, lebo som nevinný,
a naveky ma postavíš pred svoju tvár.

¹⁴ Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela
od vekov až naveky. Staň sa. Amen.

B. Druhá kniha (42 - 72 \41 - 71\)

Túžba za Pánom

Ž42 (41)

¹ *Zbormajstrovi. Poučný chválospev Koreho synov.*

² Ako jeleň dychtí za vodou z prameňa,
tak moja duša, Bože, túži za tebou.

³ Po Bohu žijni moja duša, po Bohu živom;
kedyže už prídem k nemu a uzriem Božiu tvár?

⁴ Slzy sú mojím chlebom vo dne i v noci,
keď sa ma deň čo deň spytujú: „Kdeže je tvoj Boh?“

⁵ Duša sa mi rozplýva pri spomienke,
ako som putoval ku vznešenému stánku
a vstupoval do domu Božieho
s radostným plesaním a s piesňou ďakovnou
uprostred zástupov sláviacich sviatky.

⁶ Prečo si smutná, duša moja?
A prečo sa chveješ?
Dúfaj v Pána, lebo ho ešte budem velebiť,
moju spásu a môjho Boha.

⁷ Moja duša je skormútená;
preto si spomínam na teba
pri Jordáne a Hermone a na vrchu Misar.

⁸ Hlbina hlbine sa ozýva na hukot vodopádov;
všetky tvoje krútnavy a prívally prešli ponad mňa.

⁹ Vo dne mi svoju milosť udeľuje Pán.
V noci mu zasa ja spievam
a modlím sa k Bohu môjho života.

¹⁰ Hovorím Bohu: „Ty si moja opora;

prečo na mňa zabúdaš?
A prečo mám chodiť smutný,
keď ma sužuje nepriateľ?“
¹¹ St’a by mi kosti drvili,
keď ma moji utláčatelia tupia,
keď sa ma deň čo deň spytujú: „Kdeže je tvoj Boh?“

¹² Prečo si smutná, duša moja? A prečo sa chveješ?
Dúfaj v Pána, lebo ho ešte budem velebiť,
spásu mojej tváre a môjho Boha.

Túžba za chrámom

Ž43 (42)

¹ Súď ma, Bože, a rozhodni môj spor s neverným ľudom;
zachráň ma pred zločincom a úskočným človekom.

² Ved’ ty, Bože, si moje útočisko.
Prečo si ma odohnal
a prečo mám chodiť smutný, keď ma sužuje nepriateľ?

³ Zošli svoje svetlo a svoju pravdu;
ony nech ma sprevádzajú a privedú
na tvoj svätý vrch a do tvojich stánkov.

⁴ I pristúpim k Božiemu oltáru,
k Bohu, ktorý ma naplňa radosťou i plesaním,
a citarou ťa, Bože, môj Bože, zvelebím.

⁵ Prečo si smutná, duša moja? A prečo sa chveješ?
Dúfaj v Pána, lebo ho ešte budem velebiť,
spásu mojej tváre a môjho Boha.

Pohromy národa

Ž44 (43)

¹ *Zbormajstrovi. Poučný chválospev Koreho synov.*

² Bože, na vlastné uši sme počuli,
naši otcovia nám rozprávali
o dielach, ktoré si vykonal za ich dní, za dní pradávnych.

³ Ty si svojou rukou vyhnal pohanov a našich otcov si usadil,
zničil si národy, a našich otcov si rozmnožil.

⁴ Ved’ nie svojím mečom získali krajinu,
nepomohlo im vlastné rameno,
ale tvoja pravica, tvoje rameno
a jas tvojej tváre,
lebo ich máš rád.

⁵ Ty si môj kráľ a môj Boh,

ty pomáhaš Jakubovi.

⁶ Len s tebou sme zahnali nepriateľov
a v tvojom mene zničili tých, čo sa vzbúрили proti nám.

⁷ Nespolieham sa veru na svoj luk,
ani môj meč ma nezachráni.

⁸ Ty si nás zachránil pred utláčateľmi
a zahanbil si tých, čo nás nenávideli.

⁹ V Bohu sa budeme chváliť celý deň
a naveky budeme velebiť tvoje meno.

¹⁰ Ale teraz si nás zavrhol a zahanbil,
už netiahneš, Bože, s našimi vojnami.

¹¹ Zahnal si nás na útek pred našimi nepriateľmi
a sme korisťou tých, čo nás nenávidia.

¹² Vydal si nás ako ovce na zabitie
a roztrúsil si nás medzi pohanov.

¹³ Svoj ľud si predal bez zisku
a neobohatil si sa jeho predajom.

¹⁴ Vystavil si nás na potupu susedom
a na posmech i pohanu nášmu okoliu.

¹⁵ Urobil si z nás príslovie pre pohanov
a národy krútia hlavou nad nami.

¹⁶ Celý deň mám pred očami svoju potupu
a rumenec hanby mi pokrýva tvár,

¹⁷ keď počúvam potupné a posmešné hlasy,
keď vidím, ako nepriateľ horí pomstou.

¹⁸ Toto všetko nás postihlo, hoci sme nezabudli na teba
a neporušili sme zmluvu s tebou.

¹⁹ Naše srdce sa neodvrátilo od teba,
ani naše kroky nezišli z tvojej cesty,

²⁰ a predsa si nás ponížil v kraji líšok
a zahalil tónou smrti.

²¹ Keby sme zabudli na meno nášho Boha
a vzpínali ruky k bohu cudziemu,

²² či Boh na to nepríde?

On predsa pozná tajnosti srdca.

²³ Ved' pre teba nás usmrcujú deň čo deň,
pokladajú nás za ovce na zabitie.

²⁴ Prebud' sa, Pane, prečo spíš?

Vstaň a nezavrhní nás navždy.

²⁵ Prečo odvraciaš svoju tvár?

Vari môžeš zabudnúť na našu biedu a naše súženie?

²⁶ Ved' naša duša je pokorená až do prachu,

naše telo je pritlačené k zemi.
Vstaň, Pane, pomôž nám
a vykúp nás, veď si milosrdný.

Svadobná pieseň pre kráľa

Ž45 (44)

¹ Zbormajstrovi. Podľa „Lalie“.

Poučná pieseň Koreho synov. Pieseň lásky.

² Moje srdce prekypuje krásnymi slovami,
svoje verše venujem kráľovi.

Môj jazyk je ako pero rýchlopisca.

³ Ty si najkrajší z ľudských synov.

Z tvojich perí plynie milota.

Preto ťa Boh požehnal naveky.

⁴ Ty, najmocnejší, pripáš si meč na bedrá;
svoju velebu a dôstojnosť.

⁵ Vo svojej dôstojnosti šťastne vytiahni, nasadni na voz
a bojuj za pravdu, lásku a spravodlivosť.

Nech ťa tvoja pravica učí konať úžasné skutky.

⁶ Tvoje ostré šípy
zasiahnu srdcia kráľových nepriateľov;
poddajú sa ti národy.

⁷ Tvoj trón, Bože, trvá naveky

a žezlo tvojho kráľovstva je žezlo spravodlivosti.

⁸ Miluješ spravodlivosť a nenávidíš nepravosť,
preto ťa Boh, tvoj Boh, pomazal
olejom radosti viac ako tvojich druhov.

⁹ Tvoj odev vonia myrhou, aloou a kasiou

a rozveseľuje ťa zvuk harfy z palácov zo slonoviny.

¹⁰ Dcéry kráľovské sú medzi tvojimi vyvolenými;
po tvojej pravici stojí kráľovná ozdobená zlatom z Ofíru.

¹¹ Čuj, dcéra, a pozoruj, nakloň svoj sluch,
zabudni na svoj ľud a na dom svojho otca.

¹² Sám kráľ zatúžil za tvojou krásou;
on je tvoj Pán, vzdaj mu poklonu.

¹³ Dcéry z Týru ti prinesú dary
a o tvoju priazeň sa budú uchádzať veľmoži národa.

¹⁴ Veľmi vznešená je dcéra kráľovská vnútri,
jej odevom sú zlaté tkanivá.

¹⁵ V pestrom rúchu ju vedú ku kráľovi;
za ňou ti privádzajú panny, jej družice.

¹⁶ Sprevádza ich jasot radostný,
tak vstupujú do kráľovského paláca.

¹⁷ Miesto tvojich otcov zaujmú tvoji synovia;
urobíš ich kniežatami nad celou zemou.

¹⁸ Na tvoje meno budem pamätať
vo všetkých pokoleniach.
Preto ťa národy budú velebiť navždy
a na veky vekov.

Boh - útočisko a sila

Ž46 (45)

¹ *Zbormajstrovi. Podľa „Panny“. Pieseň Koreho synov.*

² Boh je naše útočisko a sila
aj najistejšia pomoc v súžení.

³ Preto sa nebojíme, hoci by sa chvela zem
a vrchy na dno morské padali.

⁴ Nech hučia vody mora a nech sa vzdúvajú
a vrchy nech sa trasú pod jeho náporom.

⁵ Riečne ramená obveseľujú Božie mesto,
posvätný stánok Najvyššieho.

⁶ Nezachveje sa, veď Boh je v jeho strede;
už od úsvitu mu Boh pomáha.

⁷ Národy sa búria, klátia sa kráľovstvá;
tu zaznie jeho hlas a zem sa roztápa.

⁸ S nami je Pán zástupov,
naším útočiskom je Boh Jakubov.

⁹ Podťe a pozrite na diela Pánove,
aké úžasné veci vykonal na zemi.
Zo všetkých končín zeme odstraňuje vojny,

¹⁰ láme luky a drúzga oštepý
a štíty v ohni spaľuje.

¹¹ Prestaňte už a uznajte, že ja som Boh,
vyvýšený nad národy, vyvýšený nad zem.

¹² S nami je Pán zástupov,
naším útočiskom je Boh Jakubov.

Pán - kráľ všetkých národov

Ž47 (46)

¹ *Zbormajstrovi. Žalm Koreho synov.*

² Tlieskajte rukami, všetky národy,
jasajte Bohu hlasom radostným.

³ Lebo Pán je Najvyšší a hrozný,
nad celou zemou veľký kráľ.

⁴ Podmaňuje nám národy
a pohanov nám kladie pod nohy.

⁵ On pre nás vybral dedičstvo
slávu Jakuba, ktorého má rád.

⁶ Za jasotu vystupuje Boh,
Pán vystupuje za hlaholu poľnice.

⁷ Spievajte Bohu, spievajte,
spievajte nášmu kráľovi, spievajte.

⁸ Pretože Boh je kráľom celej zeme;
spievajte mu chválospev.

⁹ Boh kraľuje nad národmi,
Boh sedí na svojom svätom tróne.

¹⁰ Kniežatá národov sa spolčujú
s národom Boha Abrahámovho.
Veď Bohu patria mocní zeme,
tak veľmi je vyvýšený.

Vďaka za záchranu národa

Ž48 (47)

¹ *Pieseň. Žalm Koreho synov.*

² Veľký je Pán a hoden každej chvály
v meste nášho Boha.

³ Jeho svätý vrch, krásne návršie, je celej zemi na radosť.
Vrch Sion, tajomný príbytok,
je mestom veľkého kráľa.

⁴ Boh sa preslávil v jeho palácoch
ako istá ochrana.

⁵ Lebo hľa, králi sa spolčili
a utvorili jeden šik.

⁶ No sotva sa pozreli, stúpili úžasom,
zmatli sa a dali sa na útek;

⁷ hrôza ich tam schvátila,
bolesti ako rodičku,

⁸ ako keď východný víchor
rozbíja lode taršišské.

⁹ Čo sme počuli, to sme aj videli
v meste Pána zástupov,
v meste nášho Boha:

Boh ho založil naveky.

¹⁰ Spomínajte, Bože, na tvoje milosrdenstvo
uprostred tvojho chrámu.

¹¹ Ako tvoje meno, Bože,
tak aj tvoja sláva šíri sa až do končín zeme;

tvoja pravica je plná spravodlivosti.

¹² Nech sa raduje vrch Sion a judejské dcéry nech jasajú nad tvojimi výrokmi.

¹³ Obíďte Sion a obklopte ho,
spočítajte jeho veže.

¹⁴ Dobre si všimnite jeho hradby,
prejdite jeho paláce,
aby ste mohli rozprávať ďalšiemu pokoleniu,

¹⁵ že on je Boh, náš Boh,
naveky a na veky vekov:
on sám nás bude stále sprevádzať.

Márnosť bohatstva

Ž49 (48)

¹ *Zbormajstrovi. Žalm Koreho synov.*

² Čujte to, všetky národy,
počúvajte, všetci obyvatelia zeme;

³ vy všetci, prostí aj vznešení,
všetci vospolok, bohatí aj chudobní.

⁴ Moje ústa hovoria múdrosť
a moje srdce uvažuje o tom, čo je rozumné.

⁵ K prísloviám ucho nakláňam,
pri zvukoch lýry vysvetlím svoju záhadu.

⁶ Prečo by som sa mal strachovať v dňoch nešťastných,
keď ma obkľučuje zloba tých, čo mi chcú nohy podraziť?

⁷ Pred tými, čo sa spoliehajú na svoju silu
a chvastajú sa nadmerným bohatstvom?

⁸ Ved' sám seba nevykúpi nik,
ani nezaplatí Bohu výkupné za seba.

⁹ Cena za vykúpenie života je príliš vysoká;
nikdy nebude stačiť,

¹⁰ aby človek žil naveky a zánik neuzrel.

¹¹ Ved' vidí, že umierajú aj mudrci,
rovnako hynie blázon i hlupák
a cudzím nechávajú svoje bohatstvo.

¹² Hroby im budú večnými domami,
príbytkami z pokolenia na pokolenie,
aj keď krajiny pomenovali podľa svojich mien.

¹³ Ved' človek, aj keď má meno, nebude tu trvalo;
je ako lichva, čo hynie;
v tom je jej podobný.

¹⁴ Taký je osud tých, čo sa spoliehajú na seba,
a koniec tých, čo sa vo vlastných slovách kochajú.

¹⁵ Ako ovce sa ženú do priepasti
a smrť je ich pastierom.
Padajú strmhlav do hrobu,
ich zjav sa pominie:
podsvetie im bude príbytkom.

¹⁶ No moju dušu Boh vykúpi,
z moci podsvetia ma iste vezme k sebe.

¹⁷ Netráp sa, ak niekto bohatne
a ak sa poklad jeho domu zväčšuje.

¹⁸ Lebo keď zomrie, nič si nevezme so sebou,
jeho poklad s ním nepôjde.

¹⁹ Aj keď si blahoželal za živa:

„Budú ťa chváliť, že si si dobre počínal,“

²⁰ predsa k pokoleniu svojich otcov musí zostúpiť
a tí už nikdy svetlo neužrú.

²¹ A keby človek mal čo akú hodnotu, a toto by si nevšímal,
je ako lichva, čo hynie;
v tom je jej podobný.

Pravá úcta k Bohu

Ž50 (49)

¹ *Asafov žalm.*

Zvrchovaný Boh, Pán, prehovoril
a vyzval zem od východu slnka až po jeho západ.

² Zo Siona plného nádhery zažiaril Boh;

³ náš Boh prichádza a už nemlčí:
pred ním je žeravý oheň
a vôkol neho búrka mohutná.

⁴ On nebo i zem volá z výšavy
na súd nad svojím národom:

⁵ Zhromaždite mi mojich svätých,
čo zmluvu so mnou spečatili obetou.“

⁶ A nebesia zvestujú jeho spravodlivosť,
veď sudcom je sám Boh.

⁷ Počuj, ľud môj, chcem hovoriť;
teba, Izrael, idem usvedčiť
ja, Boh, čo tvojím Bohom som.

⁸ Neobviňujem ťa pre tvoje obety,
veď tvoje žertvy stále sú predo mnou.

⁹ Viac z tvojho domu býčky neprijmem
ani capov z tvojich čried.

¹⁰ Lebo mne patrí všetka lesná zver,

tisícky horskej zveriny.

¹¹ Poznám všetko vtáctvo lietavé,
moje je i to, čo sa hýbe na poli.

¹² Aj keď budem hladný, nebudem pýtať od teba;
veď moja je zem i s tým, čo ju naplňa.

¹³ Vari ja hovädzie mäso jedávam
alebo pijem krv kozľaciu?

¹⁴ Obetuj Bohu obetu chvály
a Najvyššiemu svoje sľuby splň.

¹⁵ A vzývaj ma v čase súženia:
ja ťa zachránim a ty mi úctu vzdáš.“

¹⁶ No hriešnikovi Boh hovorí:
„Prečo odriekaš moje príkazy
a moju zmluvu v ústach omieľáš?

¹⁷ Veď ty nenávidíš poriadok
a moje slovo odmietaš.

¹⁸ Keď vidíš zlodēja, pridávaš sa k nemu
a s cudzoložníkmi sa spolčuješ.

¹⁹ Zo svojich úst vypúšťáš zlo
a klamstvá snuje tvoj jazyk.

²⁰ Vysedávaš si a ohováraš svojho brata,
syna svojej matky potupuješ.

²¹ Toto páchaš, a ja by som mal mlčať?
Myslíš si, že ja som ako ty:
teraz ťa obviňujem a hovorím ti to do očí.

²² Pochopte to, vy, čo zabúdate na Boha,
inak vás zahubím a nik vám nepomôže.

²³ Kto prináša obetu chvály, ten ma ctí;
a kto kráča bez úhony, tomu ukážem Božiu spásu.“

Vyznanie viny

Ž51 (50)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² *Zložil ho po hriechu s Betsabe,
keď k nemu prišiel prorok Nátan.*

³ Zmiluj sa, Bože, nado mnou pre svoje milosrdenstvo
a pre svoje veľké zľutovanie znič moju nepravosť.

⁴ Úplne zmy zo mňa moju vinu
a očisť ma od hriechu.

⁵ Vedomý som si svojej nepravosti
a svoj hriech mám stále pred sebou.

⁶ Proti tebe, proti tebe samému som sa prehrešil
a urobil som, čo je v твоjich očiach zlé,
aby si sa ukázal spravodlivý vo svojom výroku
a nestranný vo svojom súde.

⁷ Naozaj som sa v neprávosti narodil
a hriešneho ma počala moja mať.

⁸ Ty naozaj máš záľubu v srdci úprimnom
a v samote mi múdrosť zjavuješ.

⁹ Pokrop ma yzopom a zasa budem čistý;
umy ma a budem belší ako sneh.

¹⁰ Daj, aby som počul radosť a veselosť,
a zaplesajú kosti, ktoré si rozdrvil.

¹¹ Odvráť svoju tvár od mojich hriechov
a zotri všetky moje viny.

¹² Bože, stvor vo mne srdce čisté
a v mojom vnútri obnov ducha pevného.

¹³ Neodvrhuj ma pred svojej tváre
a neodnímaj mi svojho ducha svätého.

¹⁴ Navráť mi radosť z tvojej spásy
a posilni ma duchom veľkej ochoty.

¹⁵ Poučím blúdiacich o твоjich cestách
a hriešnici sa k tebe obrátia.

¹⁶ Bože, Boh mojej spásy, zbav ma škvrny krvipreliaťia
a môj jazyk zajasá nad твоjou spravodlivosťou.

¹⁷ Pane, otvor moje pery
a moje ústa budú ohlasovať твоju slávu.

¹⁸ Veď ty nemáš záľubu v obete,
ani žertvu neprijmeš odo mňa.

¹⁹ Obetou Bohu milou je duch skrúšený;
Bože, ty nepohrdaš srdcom skrúšeným a poníženým.

²⁰ Buď dobrotivý, Pane, a milosrdný voči Sionu,
vybuduj múry Jeruzalema.

²¹ Potom prijmeš náležité obety, obetné dary a žertvy;
potom položia na твой oltár obetné zvieratá.

Modlitba o pomoc proti ohováračovi

Ž52 (51)

¹ Zbormajstrovi. Dávidov poučný chválospev.

² Zložil ho po tom, čo prišiel Idumejčan Doeg so správou,
že Dávid vošiel do Abimelechovho domu.

³ Prečo sa ešte vystatuješ zlobou, ty,

čo sa zmôžeš iba na ničomnosť?

⁴ Úklady strojíš deň čo deň,
jazyk máš ostrý ako britva, ty podvodník.

⁵ Zlo miluješ viacej než dobro,
lož väčšmi ako pravdu.

⁶ Najmilšie sú ti reči zhubné, ty jazyk úlisný.

⁷ Preto ťa Boh navždy zničí,
odstráni ťa, vyženie ťa zo stanu,
vytrhne ti korene z krajiny žijúcich.

⁸ Spravodliví to uvidia a zľaknú sa,
ale z neho sa vysmejú:

⁹ „Pozrite človeka, čo sa neutiekal k Bohu,
lež zakladal si na veľkom bohatstve
a domohol sa moci svojimi úskokmi.“

¹⁰ Ja som však ako zelená oliva v Božom dome.
Úfam v Božie milosrdenstvo
navždy a naveky.

¹¹ Ustavične ťa chcem velebiť za to, čo si urobil,
a s tvojimi svätými sa chcem spoliehať na tvoje meno,
lebo je dobré.

Nerozumnosť bezbožných

Ž53 (52)

¹ *Zbormajstrovi. Podľa „Machalat“. Dávidov poučný chválospev.*
Blázon si v srdci hovorí: „Boha niet.“

² Skazení sú a ohavnosti páchajú,
nikto z nich nerobí dobre.

³ Boh pozerá z neba na synov ľudských
a skúma, či je niekto rozumný a hľadá Boha.

⁴ Všetci poblúdili, všetci sa skazili;
nikto nerobí dobre, veru, celkom nik.

⁵ Kde podeli rozum tí, čo páchajú neprávosť
a požierajú môj ľud, akoby jedli chlieb?

Nevzývajú Boha;

⁶ no strachom sa trasú tam, kde sa báť netreba.
Boh roztrúsil kosti tvojich utláčateľov,
zahanbení sú, lebo Boh nimi opovrhol.

⁷ Kiež príde Izraelu spása zo Siona!
Keď Boh vyslobodí svoj ľud zo zajatia,
Jakub zaplesá, poteší sa Izrael.

Volanie o pomoc

¹ *Zbormajstrovi. Hra na strunovom nástroji.*

Dávidova poučná pieseň.

² *Zložil ju, keď Zifčania prišli k Šaulovi
a oznámili mu: „Dávid sa skrýva u nás.“*

³ Pane, zachráň ma pre svoje meno
a svojou mocou obráň moje právo.

⁴ Bože, vyslyš moju modlitbu
a vypočuj slová mojich úst.

⁵ Lebo pyšní povstávajú proti mne
a násilníci mi striehnu na život,
nehcú mať Boha na očiach.

⁶ Ale mne Boh pomáha
a môj život udržiava Pán.

⁷ Na mojich protivníkov obráť nešťastie
a rozpráš ich, veď si verný.

⁸ S radosťou ti prinesiem obeť;
meno tvoje, Pane, budem velebiť, lebo si dobrý;

⁹ lebo ma vyslobodzuješ zo všetkých súžení
a na svojich nepriateľov môžem hľadiť z vysoka.

Neverný priateľ

¹ *Zbormajstrovi. Hra na strunovom nástroji.*

Dávidova poučná pieseň.

² Čuj, Bože, moju modlitbu
a pred mojou úpenlivou prosbou sa neskrývaj:

³ pohliadni na mňa a vyslyš ma.

Ked' premýšľam o sebe, som rozrušený,

⁴ zmätený krikom nepriateľa a útlakom hriešnika.

Lebo ma zavaľujú bezprávím
a zúrivo do mňa dorážajú.

⁵ Srdce sa vo mne chveje
a padá na mňa hrôza predsmrtná.

⁶ Úzkosť a triaška idú na mňa
a zmocňuje sa ma des.

⁷ A tak si hovorím: „Ktože mi dá holubičie krídla,
aby som mohol odletieť a odpočinúť si?

⁸ Aby som mohol utiecť do diaľav
a pobudnúť v samote?

⁹ Vyčkávam, kto by ma zachránil
pred búrkou a víchricou.“

¹⁰ Pane, zmät' ich jazyky a rozdel';
bo v meste vidím násilie a hádky.
¹¹ Na jeho hradbách dňom i nocou krúžia dokola;
¹² v jeho strede sú neprávosť, strasti a úklady
a v jeho uliciach ustavične panuje podvod a klam.

¹³ Lebo keby mi zlorečil môj nepriateľ,
to by som ešte vedel zniest';
a keby sa nado mňa vyvyšoval ten, čo ma nenávidí,
azda by som sa pred ním skryl.

¹⁴ Ale ty, človeče, ty si predsa mne roveň,
môj dobrý známy, ba dôverný priateľ.

¹⁵ S tebou ma spájal veľmi nežný zväzok;
v sprievode sme kráčali Božím domom.

¹⁶ Smrť nech sa vrhne na nich
a do podsvetia nech zídu zaživa,
lebo zloba je v ich príbytkoch,
je medzi nimi uprostred.

¹⁷ Ja však budem volať k Bohu
a Pán ma zachráni.

¹⁸ Večer i ráno, i napoludnie budem rozjímať a vzdychať
a vypočuje môj hlas.

¹⁹ Vykúpi ma v pokoji z moci tých, čo na mňa útočia,
lebo ich je mnoho proti mne.

²⁰ Mňa Boh vypočuje, ale ich zrazí,
on, ktorý je spreď vekov.

Lebo oni sa nezmenia
a Boha sa neboja.

²¹ Každý z nich vystiera ruku proti svojim druhom
a porušuje zmluvu.

²² Jeho slová sú hladšie ako maslo,
ale v srdci strojí vojnu.
Jeho reči sú jemnejšie než olej,
ale sú to vytasené meče.

²³ Zlož svoju starosť na Pána
a on ťa zachová;
a nikdy nedopustí, aby bol spravodlivý zmietaný.

²⁴ Ty ich však, Bože, zhodíš do priepastí skazy.
Krvilačníci a podvodníci nedožijú sa ani polovice svojich dní;
ale ja dúfam v teba, Pane.

Dôvera v Božie slovo

Ž56 (55)

¹ *Zbormajstrovi. Podľa nápevu „Holubica vzdialených cherubov“.
Dávidov žalm: Miktam. Keď ho Filištínci chytili v Gath.*

² Zmiluj sa nado mnou, Bože, lebo ma prenasleduje človek,
každodenne ma napáda a utláča.

³ Moji nepriatelia ma prenasledujú deň čo deň
a veľa je tých, čo bojujú proti mne, Najvyšší.

⁴ Kedykoľvek ma popadne strach,
spolieham sa na teba.

⁵ Na Boha, ktorého slovo vebím,
na Boha sa ja spolieham
a nebojím sa: veď čože mi môže urobiť človek?

⁶ Dennodenne mi spôsobujú škodu,
myslia len na to, ako mi zle urobiť.

⁷ Podnecujú spory, stroja úklady,
idú mi v pätách a sledia.

Ako mne číhali na život,

⁸ tak im odplatiť neprávosť,

Bože, v hneve zraz pohanov až k zemi.

⁹ Ty vieš, koľko ráz som musel utekať:
pozbieraj moje slzy do svojich nádob;
či nie sú zapísané v твоjich účtoch?

¹⁰ Vtedy moji nepriatelia ustúpia,
ešte v ten deň, keď budem volať:
áno, viem, že ty si môj Boh.

¹¹ Na Boha, ktorého slovo vebím,
na Pána, ktorého slovo vebím,

¹² na Boha sa ja spolieham
a nebojím sa: veď čože mi môže urobiť človek?

¹³ Bože, ešte mám splniť sľuby, čo som tebe urobil;
obety chvály ti prinesiem,

¹⁴ lebo ty si mi život zachránil pred smrťou
a nohy pred pádom,
aby som kráčal pred Bohom vo svetle žijúcich.

Ranná modlitba v súžení

Ž57 (56)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Nezahub“. Dávidov žalm.
Miktam. Keď sa skrýl pred Šaulom v jaskyni.*

² Zmiluj sa, Bože, nado mnou, zmiluj sa nado mnou,
lebo sa k tebe utiekam;
v tieni твоjich krídel nachodím útočisko,
kým sa nepominú nástrahy.

³ Volám k Bohu, k Najvyššiemu,
k Bohu, ktorý mi preukazuje dobro.

⁴ On zošle pomoc z neba a zachráni ma;
zahanbí tých, čo ma týrajú.
Boh zošle svoju milosť a pravdu.

⁵ Som akoby uprostred levíčat,
čo požierajú ľudí.
Ich zuby sú ako oštepý a šípy,
ich jazyk sťá nabrúsený meč.

⁶ Bože, vznes sa nad nebesia
a tvoja sláva nech je nad celou zemou.

⁷ Mojim nohám nastavili osídlo,
až sa mi skormútila duša;
predo mnou vykopali jamu,
no sami do nej padli.

⁸ Ochotné je moje srdce, Bože,
ochotné je moje srdce;

⁹ budem ti spievať a hrať.
Prebud' sa, duša moja,
prebud' sa, harfa a citara,
chcem zobudiť zornicu.

¹⁰ Budem ťa, Pane, velebiť medzi pohanmi
a zaspievam ti žalmy medzi národmi.

¹¹ Lebo až po nebesia siaha tvoje milosrdenstvo
a tvoja vernosť až po oblaky.

¹² Bože, vznes sa nad nebesia
a tvoja sláva nech je nad celou zemou.

Proti nespravodlivým sudcom

Ž58 (57)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Nezahub“.*
Dávidov žalm. Miktam.

² Vari vy, mocnári, naozaj hlásate spravodlivosť,
vari správne súdite ľudských synov?

³ Naopak, v srdci páchate neprávosti,
vaše ruky pripravujú násilie na zemi.

⁴ Hriešnici sú na scestí už od lona matky,
od materského života blúdia klamári.

⁵ Jed v nich podobá sa jedu hadiemu,
jedu hluchej vretenice, čo si uši zapcháva,

⁶ ktorá nepočúva hlas zaklínačov,
hlas skúseného čarodeja.

⁷ Bože, vylám im zuby v ústach,
rozdrv čeľusť levov, Pane.

⁸ Nech sa rozplynú sťa voda, čo steká,
nech vyschnú ako zdeptaná tráva.

⁹ Nech sa pominú ako slimák, čo sa v hlien rozteká,
ako nedonosený plod ženy, ktorý slnko neuzrie.

¹⁰ Prv ako vaše hrnce pocítia oheň z bodliaka,
zaživa ich strávi ako oheň hnevu.

¹¹ Spravodlivý sa poteší, keď pomstu uvidí,
umyje si nohy v krvi hriešnika.

¹² A ľudia povedia: „Naozaj je odmena pre spravodlivého,
naozaj je Boh, čo súdi na zemi.“

Modlitba o pomoc pred pyšným nepriateľom

Ž59 (58)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Nezahub“.*
Dávidov žalm. Miktam. Keď Šaul vyslal mužov,
aby strážili dom a zavraždili Dávida.

² Vytrhni ma, Bože, z moci mojich nepriateľov,
chráň ma pred tými, čo povstávajú proti mne.

³ Vytrhni ma z rúk zločincov
a zachráň pred krvilačниками.

⁴ Pozri, úklady robia na môj život
a surovo sa vrhajú na mňa.

⁵ Pane, neľażi ma ani priestupok, ani hriech;
nedopustil som sa neprávosti, a predsa sa zbiehajú a na mňa chystajú.

Hor' sa, pod' mi v ústrety a pozri.

⁶ Ty, Pane, Bože mocností, Boh Izraela
precitni a potrestaj všetkých pohanov,
nemaj zľutovanie nad tými, čo, vierolomne konajú.

⁷ Na večer sa vracajú, zavýjajú ako psy
a pobehujú okolo mesta.

⁸ Hľa, čo chrlia ich ústa,
meč majú na perách: „Ktože to počuje?“

⁹ Ty sa im však smeješ, Pane;
vysmievaš sa všetkým pohanom.

¹⁰ Zášťita moja, čakám na teba;
lebo ty, Bože, si moja ochrana.

¹¹ So mnou je Boh, jeho láska ma predchádza.
Boh dá, že svojimi nepriateľmi budem môcť pohrdnúť.

¹² Nepobi ich, aby môj ľud nezabudol;
rozožeh ich svojou mocou
a zraz ich k zemi, Pane, môj ochranca.

¹³ Pre hriech ich úst, pre reč ich perí
nech sa chytia do svojej pýchy;
pre kliatbu a lož, ktorú vyriekli.

¹⁴ Skoncuju s nimi v rozhorčení,
skoncuju a nebude ich;
a spoznajú, že Boh panuje v Jakubovi a až po kraj zeme.

¹⁵ Na večer sa vracajú, zavýjajú ako psy
a pobehujú okolo mesta.

¹⁶ Túľajú sa za pokrmom
a ak sa nenasýtia, skuvínajú.

¹⁷ Ja však budem oslavovať tvoju moc
a z tvojho milosrdenstva sa tešiť od rána,
lebo ty si sa mi stal oporou
a útočiskom v deň môjho súženia.

¹⁸ Tebe, záštita moja, chcem spievať,
lebo ty, Bože, si môj ochranca,
môj Boh, moje milosrdenstvo.

Modlitba po porážke

Ž60 (59)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Lalie - svedectvo“.
Dávidov poučný žalm. Miktam.*

² *Keď sa vydal proti mezopotámskym Aramejcom
a Aramejcom zo Zeby a keď sa Joab vrátil z Edomu
kde v Sol'nom údolí pobil dvanásťtisíc (mužov).*

³ Bože, ty si nás odvrhol, ty si nás rozohnal;
rozhrneval si sa, ale opäť sa k nám obráť.

⁴ Zatriasol si zemou, rozštiepil si ju,
ale zahoj jej trhliny, lebo sa chveje.

⁵ Tvrdú skúšku si zoslal na svoj ľud,
napojil si nás vínom závratu.

⁶ Tým, čo sa ťa boja, dal si znamenie,
aby utiekli pred lukom.

⁷ Aby sa vyslobodili tí, ktorých miluješ;
zachráň nás svojou pravickou a vyslyš nás.

⁸ Vo svojej svätyni Boh povedal:
„S radosťou rozdelím Sichem
a rozmeriam sukotské údolie.

⁹ Môj je Galaád a môj je Manasses;
Efraim je prilba mojej hlavy.

Júda je moje žezlo vladárske,

¹⁰ Moab je nádrž, v ktorej sa kúpavam.
Idumea sa mi stane podnožkou,

nad Filištínskym víťazne zajasám.“

¹¹ Kto ma privedie do opevneného mesta
a kto ma odprevadí až do Idumey?

¹² Kto iný, ako ty, Bože, čo si nás odvrhol?
A prečo už, Bože, nekráčaš na čele našich vojsk?

Pomôž nám dostať sa z útlaku,
pretože ľudská pomoc nestačí.

¹³ S Bohom budeme udatní,
on našich utláčateľov pošliape.

Vyhnancova modlitba

Ž61 (60)

¹ *Zbormajstrovi. Na strunovom nástroji. Dávidov žalm.*

² Vypočuj, Bože, moju vrúcnu prosbu,
všimni si moju modlitbu.

³ Od konca zeme volám k tebe,
keď sa mi srdce chveje úzkosťou,
prived' ma na nedostupné bralo.

⁴ Ty si moja nádej
a bašta pred nepriateľom.

⁵ V tvojom stánku chcem prebývať naveky
a skrývať sa pod ochranou tvojich krídel.

⁶ Veď ty si, Bože môj, vypočul moju modlitbu,
dal si mi dedičstvo tých, čo si ctia tvoje meno.

⁷ Kráľovi pridaj k jeho dňom ďalšie
a jeho roky nech trvajú z pokolenia na pokolenie.

⁸ Pred Božou tvárou nech tróni večne
a nech ho chráni milosť a vernosť.

⁹ Tak budem naveky ospevovať tvoje meno
a plniť svoj sľub deň čo deň.

Pokoj v Bohu

Ž62 (61)

¹ *Zbormajstrovi. Podľa Jedutuna: Dávidov žalm.*

² Iba v Bohu spočíň, duša moja,
lebo od neho mi prichádza spása.

³ Iba on je moje útočisko a moja spása,
moja opora, nezakolíšem sa nikdy viac.

⁴ Dokedy chcete napádať človeka, dokedy ho chcete všetci krušiť
ako stenu, čo sa nakláňa, ako múr, čo sa váľa?

⁵ Stroj sa zvrhnúť ho z popredného miesta,

v klamaní majú záľubu,
dobrorečia svojimi ústami, no v srdci zlorečia.

⁶ Iba v Bohu spočíť duša moja,
lebo len on mi dáva nádej,

⁷ Iba on je moje útočisko a moja spása,
moja opora, nezakolíšem sa.

⁸ V Bohu je moja spása i sláva;
Boh je moja sila a v Bohu je moje útočisko.

⁹ Dúfajte v neho, ľudia, v každom čase,
pred ním si srdce otvorte;
Boh je naše útočisko.

¹⁰ Veď iba klam a mam sú potomci Adama,
ľudia sú iba preludom.
Keby si stali na váhu,
dohromady sú ľahší ako para.

¹¹ Nespoliehajte sa na násilie
a neprepadnite zbojstvu;
ak vám pribúda bohatstva, neod dávajte mu srdce.

¹² Raz prehovoril Boh,
počul som toto dvojce:
že Boh je mocný

¹³ a ty, Pane, milostivý;
že ty každému odplácaš podľa jeho skutkov.

Túžba duše za Bohom

Ž63 (62)

¹ *Dávidov žalm. Keď sa zdržiaval v Júdskej púšti.*

² Bože, ty si môj Boh, už od úsvitu sa viniem k tebe.

Za tebou prahne moja duša,
za tebou túži moje telo;
ako vyschnutá, pustá zem bez vody,

³ tak ťa túžim uzrieť vo svätyni
a vidieť tvoju moc a slávu.

⁴ Veď tvoja milosť je lepšia než život;
moje pery budú ťa oslavovať.

⁵ Celý život ťa chcem velebiť
a v tvojom mene dvíhať svoje ruky k modlitbe.

⁶ Sť a na bohatej hostine sa nasýti moja duša
a moje ústa ťa budú chváliť jasavými perami.

⁷ Na svojom lôžku myslím na teba,
o tebe rozjímam hneď za rána.

⁸ Lebo ty si mi pomáhal
a pod ochranou tvojich krídel budem plesať.

- ⁹ Moja duša sa vinie k tebe,
ujímaš sa ma svojou pravicom.
¹⁰ Tí však, čo chcú môj život zahubiť,
zostúpia do hlbín zeme;
¹¹ vydaní budú meču napospas,
stanú sa korisťou šakalov.
¹² Kráľ sa však bude tešiť v Bohu,
chváliť sa budú všetci, ktorí prisahajú na neho,
lebo budú umlčané ústa klamárov.

Modlitba za ochranu pred nepriateľom

Ž64 (63)

- ¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*
² Počuj, Bože, môj hlasitý nárek;
ochraňuj mi život pred strašným nepriateľom.
³ Bráň ma pred zberbou ničomníkov
pred tlupou zločincov.
- ⁴ Jazyk si brúsia ako meč,
ako šípy hádzu jedovaté slová,
⁵ aby nevinného zasiahli z úkrytu.
Znevrady a smelo doňho strieľajú,
⁶ utvrdzujú sa v zločinnom zámere.
Radia sa, ako zastrieť osídla,
a vravia si: „Ktože ich zbadá?“
⁷ Vymýšľajú nepravosť a čo vymyslia, aj dovŕšia.
Hlbočina je človek a jeho srdce priepať.
- ⁸ Lež Boh ich zasiahol svojimi šípmi;
zrazu ich pokryli rany,
⁹ vlastný jazyk sa im stal nešťastím.
Všetci, čo ich vidia, kývajú hlavou,
¹⁰ strach zachváti každého človeka;
i budú hlásať Božie skutky
a chápať jeho diela.
- ¹¹ Spravodlivý sa teší v Pánovi a spolieha sa na neho
a jasajú všetci, čo majú srdce úprimné.

Slávnostné pod'akovanie

Ž65 (64)

- ¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Pieseň.*
² Tebe, Bože, patrí chválospev na Sione;
tebe treba plniť sľuby v Jeruzaleme.
³ Ty vypočúvaš modlitby,
k tebe má prísť každý človek, keď ho ťaží hriech.

⁴ A hoci nad nami víťazia naše neprávosti,
ty nám ich odpúšťaš.

⁵ Blažený, koho si si vyvolil a prijal k sebe,
prebývať bude v tvojich sieňach.
Naplní nás blahobyť tvojho domu
a svätosť tvojho chrámu.

⁶ Obdivuhodne spravodlivo nás vyslyšíš,
Bože, naša spása,
nádej všetkých končín zeme i ďalekého mora.

⁷ Vrchy upevňuješ svojou mocou,
opásaný silou.

⁸ Tíšiš hukot mora,
hukot jeho vln
aj nepokoje národov.

⁹ Tí, čo obývajú zemské končiny,
chvejú sa bážňou pred tvojimi znameniami,
radosťou naplňaš končiny východu i západu.

¹⁰ Navštevuješ zem a dávaš jej vlahu,
zveľadľuješ jej bohatstvo.
Božia rieka je plná vody;
ľuďom pripravuješ zrnó.
Takto sa staráš o zem:

¹¹ zvlažuješ jej brázdy a vyrovnávaš hrudy,
skypruješ ju dažďami a požehnávaš jej rastliny.

¹² Rok korunuješ svojou dobrotou,
kade prejdeš, všade je hojnosť.

¹³ Pašienky púšte vlaha zarosí
a pahorky sa opášu plesaním.

¹⁴ Čriedami oviec sa lúky pokrývajú
a zrnó budú oplývať doliny;
ozývajú sa budú jasotom a spevom.

Hymnus k d'akovnej obete

Ž66 (65)

¹ *Zbormajstrovi. Pieseň. Žalm.*

Jasaj Bohu, celá zem;

² hrajte a spievajte na slávu jeho mena,
vzdávajte mu chválu.

³ Hovorte Bohu: „Aké úžasné sú tvoje diela.
Pre tvoju nesmiernu moc budú sa ti líškať tvoji nepriatelia.

⁴ Nech sa ti klania celá zem a nech ti spieva,
nech ospevuje tvoje meno.“

⁵ Pod'te a pozrite na Božie diela;

úžas budia skutky, ktoré koná ľudom.

⁶ More premieňa na suchú zem,
rieku možno prejsť suchou nohou;
preto sa tešíme z neho.

⁷ Svojou mocou panuje naveky,
očami pozoruje národy;
aby sa buriči nevypínali.

⁸ Velebte, národy, nášho Boha
a rozhlasujte jeho chválu;

⁹ on dal život našej duši
a chráni naše nohy pred pádom.

¹⁰ Ved' ty, Bože, si nás vyskúšal,
pretavil si nás ohňom, ako sa taví striebro.

¹¹ Voviedol si nás do osídla,
na plecía si nám naložil súženia.

¹² Nechal si ľudí chodiť po našich hlavách;
prešli sme cez oheň a cez vodu,
ale napokon si nám dal pookriať.

¹³ Vojdem do tvojho domu so zápalnými obetami,
splním ti sľuby,

¹⁴ ktoré ti zložili moje pery
a moje ústa vyriekli, keď som bol v súžení.

¹⁵ Bohaté žertvy ti prinesiem, pre teba spálím barance,
obetujem ti býčky a kozliatka.

¹⁶ Pod'ťe sem a počúvajte, všetci ctitelia Boží,
vyrozprávam vám, aké veľké veci mi urobil.

¹⁷ Moje ústa ho vzývali
a môj jazyk velebil.

¹⁸ Keby som sa v srdci upriamil na neprávosť,
Pán by ma nevyslyšal.

¹⁹ Ale Boh ma vyslyšal,
všimol si hlas mojej vrúcnej modlitby.

²⁰ Nech je zvelebený Boh, lebo neodmietol moju modlitbu
a neodňal mi svoje milosrdenstvo.

Zvelebujte Pána všetky národy

Ž67 (66)

¹ *Zbormajstrovi. Hra na strunovom nástroji. Žalm. Pieseň.*

² Bože, buď nám milostivý a žehnaj nás;
a tvoja tvár nech žiari nad nami,

³ aby sa tvoja cesta stala známou na zemi
a tvoja spása medzi všetkými národmi.

⁴ Bože, nech ťa vedia národy,
nech ťa vedia všetky národy.

⁵ Nech sa tešia a jasajú národy,
že spravodlivo súdiš ľudí
a spravuješ národy na zemi.

⁶ Bože, nech ťa vedia národy,
nech ťa vedia všetky národy.

⁷ Zem vydala svoj plod;
nech nás požehná Boh, náš Boh;

⁸ nech nás Boh požehná
a nech si ho ctia všetky končiny zeme.

Pán vchádza ako víťaz

Ž68 (67)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Pieseň.*

² Boh vstáva a jeho nepriatelia sa tratia,
spred jeho tváre utekajú tí, čo ho nenávidia.

³ Ako sa rozplýva dym, tak ich rozháňa;
ako sa vosk roztápa ohňom,
tak spred Božej tváre miznú hriešnici.

⁴ Ale spravodliví sa môžu tešiť a jasat' pred Božou tvárou
a v radosti sa veseliť.

⁵ Spievajte Bohu a jeho meno žalmom vebte.
Pripravte cestu tomu, čo sa vznáša nad oblakmi:
jeho meno je Pán.

Plesajte pred ním;

⁶ on je otec sirôt a záchranca vdov,
on je Boh vo svojom svätom príbytku.

⁷ On je Boh, čo opusteným dáva prebývať v domoch,
väzňov privádza k šťastiu,
no odbojníci zostanú v zemi puste.

⁸ Bože, keď si kráčal na čele svojho ľudu
a prechádzal púšťou,

⁹ zem sa zatriasla.

Pred tvárou Boha zo Sinaja sa rozpršala aj obloha,
pred tvárou Boha Izraela.

¹⁰ Zoslal si, Bože, zúrodňujúci dážď
a vzpružil si svoju ochabnutú krajinu.

¹¹ Prebývajú v nej tvoje tvory,
pre chudobného si ju pripravil vo svojej добрote, Bože.

¹² Pán vyslovuje slovo;
nesmierny zástup panien ohlasuje dobrú zvesť:

¹³ „Utekajú králi, utekajú s vojskami
a korisť delí krásavica domu.

¹⁴ Kým ste vy spali uprostred košiara,
striebrom sa zaskveli krídla holubice
a jej pierka žltým zlatom.

¹⁵ Keď tam Všemohúci rozháňal kráľov,
snehom sa zabelel Selmon.“

¹⁶ Vrch bášanský je vrch Boží,
pohorie Bášanu má veľa štítov.

¹⁷ Prečo vy, strmé štíty, závidíte vrchu,
na ktorom sa Bohu zapáčilo prebývať?
Veď Boh tam bude bývať naveky.

¹⁸ Božích vozov sú desaťtisíce tisícov:
Pán tiahne zo Sinaja do svätyne.

¹⁹ Do výšav si vystúpil, so sebou si vzal zajatcov,
ľudí si prijal do daru,
aby u Pána Boha mohli bývať aj buriči.

²⁰ Nech je velebený Pán deň - čo deň;
nesie nás Boh, naša spása.

²¹ Náš Boh je Boh spásy,
on je Pán, čo zo smrti dáva uniknúť.

²² Veď Boh rozbíja hlavy svojim nepriateľom
aj vlasaté temeno tým, čo zotrvávajú v hriechoch.

²³ I povedal Pán: „Z vrchov Bášanu ich privediem,
vyvediem ich z morských hlbín,

²⁴ aby sa tvoja noha zmáčala v krvi
a jazyky tvojich psov aby dostali podiel z nepriateľov.“

²⁵ Prizerajú sa, Bože, ako vstupuješ,
ako ty môj Boh a kráľ vstupuješ do svätyne.

²⁶ Na čele idú speváci, na konci zasa harfisti
a uprostred dievčatá bijúce na bubny.

²⁷ Na zhromaždeniach Boha velebte,
velebte Pána, potomci Izraela.“

²⁸ Vpredu ich vedie mladučký Benjamín,
kniežatá Júdove v šiku bojovom,
kniežatá Zabulonove, kniežatá Neftaliho.

²⁹ Prejav, Bože, svoju moc,
upevni, Bože, čo si v nás vykonal.

³⁰ Nech pre tvoj chrám v Jeruzaleme
králi prinášajú dary.

³¹ Zažeň obludu, čo sa skrýva v trstí,
čriedu býkov s teľcami národov;
nech sa ti s prútmi striebra pokoria.
Rozplaš národy, čo bažia za vojnou.

³² Z Egypta prídu veľmoži,
Etiópia vystrie svoje ruky k Bohu.

³³ Spievajte Bohu, zemské kráľovstvá,
na harfách hrajte Pánovi, hrajteže Bohu,
³⁴ čo sa nesie na odvekých nebesiach k východu;
hľa, dvíha svoj hlas, svoj mocný hlas.

³⁵ Uznajte Božiu moc.

Nad Izraelom jeho veleba
a jeho moc až nad oblaky.

³⁶ Vznešený si, Bože, vo svojej svätyni.

Boh Izraela sám dáva silu i statočnosť svojmu ľudu.
Zvelebený buď, Bože.

Nadšenie pre Boží dom

Ž69 (68)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Lalia“. Dávidov žalm.*

² Zachráň ma, Bože, lebo voda mi vystúpila až po krk.

³ V bezodnom bahne viaznem a nemám pevnej pôdy pod nohami,
dostal som sa do hlbín vôd a zalieva ma príval.

⁴ Ustatý som od volania, hrdlo mi zachríplo.

Unavili sa mi oči, čo tak vyzerám svojho Boha.

⁵ Viac než mám vlasov na hlave,
je tých, čo ma bez príčiny nenávidia.

Mocnejší sú tí, čo ma prenasledujú, sú to nepriatelia klamárski;
musel som vrátiť, čo som neulúpil.

⁶ Bože, ty poznáš moju pochatosť
a moje poklesky nie sú ti skryté.

⁷ Nech sa nemusia pýriť pre mňa tí, čo dúfajú v teba,
Pane, Bože zástupov.

Nech sa nemusia hanbiť pre mňa tí,
čo ťa hľadajú, Bože Izraela.

⁸ Pre teba znášam potupu
a hanba mi pokrýva tvár.

⁹ Svojim bratom som sa stal cudzincom
a synom svojej matky neznámym.

¹⁰ Stravuje ma horlivosť za tvoj dom,
padajú na mňa urážky tých, čo ťa urážajú.

¹¹ V pôstoch som si dušu vyplakal,
no aj to mi bolo na potupu.

¹² I vrecovinu som si obliekol
a príslovečným som sa stal.

¹³ Utŕhajú si zo mňa tí, čo vysedávajú v bráne,
a pri víne pospevujú o mne pijani.

¹⁴ Ale ja, Pane, obraciam sa modlitbou k tebe

v tomto čase milosti.

Vypočuj ma, Bože, pre svoju veľkú dobrotu,
pre svoju vernosť mi pomôž.

¹⁵ Vytrhni ma z bahna, aby som sa nepohrúžil doň,
a budem vytrhnutý z moci svojich nenávistníkov
i z hlbokých vôd.

¹⁶ Nech ma nezatopí príval vôd,
nech ma nepohlť hlbina
a priepasť nezavrie nado mnou pažerák.

¹⁷ Vyslyš ma, Pane, veď si dobrotivý a láskavý;
pre svoje veľké milosrdenstvo pohliadni na mňa.

¹⁸ Neodvracaj tvár od svojho služobníka,
veď, hľa, trpím; čím skôr ma vyslyš.

¹⁹ Príď ku mne a zachráň ma,
so zreteľom na mojich nepriateľov ma vyslobod'.

²⁰ Ty poznáš moju potupu,
moju hanbu i moje zneuctenie.

Ty vidíš všetkých, čo ma sužujú.

²¹ Potupa mi zlomila srdce a ochabol som.

Čakal som, že dakto bude mať so mnou súcit, no takého som nestretol;
čakal som, že dakto ma poteší, ale taký sa nenašiel.

²² Do jedla mi dali žlče,
a keď som bol smädný, napojili ma octom.

²³ Nech sa im ich stôl stane nástrahou,
odplatou a pohoršením.

²⁴ Nech sa im oči zatemnia, aby nevideli,
a nech v bedrách oslabnú navždy.

²⁵ Vylej na nich svoje rozhorčenie,
nech ich zachváti páľava tvojho hnevu.

²⁶ Nech spustne ich táborisko
a v ich stanoch nech nemá kto bývať.

²⁷ Lebo prenasledujú toho, koho si ty udrel,
a množia bolesti tomu, koho si zranil.

²⁸ K ich neprávosti pridaj nepravosť,
nech nevojdú do tvojej spravodlivosti.

²⁹ Nech sú vytretí z knihy žijúcich
a nech nie sú zapísaní medzi spravodlivými.

³⁰ Som úbožiak, plný bolesti;
tvoja pomoc, Bože, ma pozdvihne.

³¹ Piesňou chcem Božie meno osláviť
a velebiť ho chválospevmi.

³² A Pánovi to bude milšie, ako keby som obetoval býka,
ako keby som obetoval junca, ktorému rastú rožky a ratice.

³³ Nech zvedia o tom ponížení a nech sa potešia;
hľadajte Boha a srdce vám oživne.

³⁴ Lebo Pán vypočuje chudobných
a nepohrda svojimi, keď sú v zajatí.

³⁵ Nech ho chvália nebesia i zem,
moria a všetko, čo sa hýbe v nich.

³⁶ Lebo Boh zachráni Sion
a vybuduje mestá Júdove;
usadia sa tam a budú ich majetkom.

³⁷ A zdedia ho potomci jeho služobníkov
a tí, čo milujú jeho meno, budú v ňom prebývať.

Bože, príd' mi na pomoc

Ž70 (69)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Na spomienku.*

² Bože, príd' mi na pomoc;
Pane, ponáhľaj sa mi pomáhať.

³ Nech sa hanbia a červenajú tí,
čo mi číhajú na život.
Nech sú zavrátení a nech sa hanbia tí,
čo mi chcú zle.

⁴ Nech ustúpia a zapýria sa tí,
čo mi hovoria: „Tak mu treba.“

⁵ No nech jasajú a radujú sa z teba tí, čo ťa hľadajú,
a nech ustavične volajú: „Nech je zvelebený Boh“
tí, čo tvoju spásu milujú.

⁶ No ja som úbožiak a bedár;
Bože, ponáhľaj sa ku mne.
Ty si moja pomoc a môj osloboditeľ,
Pane, nemeškaj.

Pán, moja nádej od mladosti

Ž71 (70)

¹ V teba, Pane, som dúfal;
nebudem zahanbený naveky.

² Vo svojej spravodlivosti ma vyslobod' a zachráň,
naklož ku mne svoj sluch a pomôž mi.

³ Buď mi ochrannou skalou
a opevneným hradom na moju záchranu;
veď ty si moja opora a moje útočisko.

⁴ Bože môj, vytrhni ma z ruky hriešnika,
z ruky svojvoľníka a ničomníka.

⁵ Lebo ja, Pane, túžim za tebou,
ty, Pane, si moja nádej od mojej mladosti.

⁶ Od matkinho lona mám v tebe oporu,
od života matky si mojím ochrancom;
tebe vždy patrí môj chválospev.

⁷ Som ako zázrak pre mnohých
a ty mi mocne pomáhaš.

⁸ Nech sa mi ústa naplnia tvojou oslavou
a nech ťa vebím deň čo deň.

⁹ Neодоžeň ma v čase staroby,
neopušť ma, keď mi sily ochabnú.

¹⁰ Moji nepriatelia hovoria o mne
a tí, čo číhajú na môj život,
radia sa spoločne

¹¹ a vravia: „Boh ho opustil.
Prenasledujte ho a chyťte ho,
veď ho nemá kto zachrániť.“

¹² Nevzdáľuj sa, Bože, odo mňa,
Bože môj, ponáhľaj sa mi na pomoc.

¹³ Nech sa zahanbia a zhynú moji protivníci,
hanba a potupa nech pokryje tých, čo mi zlo chystajú.

¹⁴ Ja však budem úfať neprestajne
a všade budem šíriť tvoju chválu.

¹⁵ Moje ústa budú hlásať tvoju spravodlivosť
a tvoju spásu deň čo deň,
hoci ju ani neviem vyjadriť.

¹⁶ Budem hovoriť o veľkých činoch Pánových;
Pane, budem spomínať len tvoju spravodlivosť.

¹⁷ Bože, ty si ma poučal od mojej mladosti
a ja až doteraz ohlasujem tvoje diela zázračné.

¹⁸ Až do staroby a do rokov šedivých,
Bože, neopúšťaj ma,
kým nezvestujem silu tvojho ramena
všetkým pokoleniam budúcim.

Tvoja moc ¹⁹ a tvoja spravodlivosť, Bože,
siaha až po nebo, ty si stvoril veľkolepé diela:
Bože, kto sa ti vyrovná?

²⁰ Aké a koľké i trpké súženia dopustil si na mňa;
ale znova si ma oživil
a z hlbín zeme si ma opäť vyviedol.

²¹ Zveľadiš moju česť,

prídeš a mňa potešíš.

²² Lebo i ja teba oslávim,
tvoju vernosť budem chváliť na harfe, Bože môj,
na citare ti zahrám, Svätý Izraela.

²³ Jasat' budú moje pery, keď ti zaspievam,
i moja duša, ktorú si vykúpil.

²⁴ Ba i môj jazyk bude rozprávať o tvojej spravodlivosti deň čo deň,
keď potupa i hanba stihne tých, čo mi chystajú zlo.

Mesiášova kráľovská moc

Ž72 (71)

¹ *Od Šalamúna.*

Bože, zver svoju právomoc kráľovi,
kráľovmu synovi svoju spravodlivosť,
² aby spravodlivo vládol nad tvojím ľudom
a podľa práva nad tvojimi chudobnými.

³ Vrchy nech ľudu prinesú pokoj
a pahorky spravodlivosť.

⁴ Prisúdi právo ľudom úbohým,
poskytne pomoc deťom bedára
a krivditeľa pokorí.

⁵ Dlho ako slnko, dlhšie ako luna bude kraľovať
z pokolenia na pokolenie.

⁶ Ako dážď spadne na trávu
a ako voda, čo zem zavlažuje.

⁷ V jeho dňoch bude prekvitať spravodlivosť a plnosť pokoja,
kým mesiac nezhasne.

⁸ A bude panovať od mora až k moru
a od Rieky až na kraj zeme.

⁹ Obyvatelia púšte pred ním pokľaknú
a jeho nepriatelia budú lízať prach.

¹⁰ Králi Taršišu a ostrovov prinesú mu dary,
oddajú mu dane králi Arabov aj zo Sáby.

¹¹ Budú sa mu klaňať všetci králi,
slúžiť mu budú všetky národy.

¹² On vyslobodí bedára, čo volá k nemu,
i chudobného, ktorému nik nepomáha.

¹³ Zmiluje sa nad chudobným a bedárom,
zachráni život úbožiakom.

¹⁴ A vyslobodí ich z útlaku a násilia,
lebo v jeho očiach je vzácna ich krv.

¹⁵ Bude žiť a z Arábie zlato dostávať,

stále sa budú modliť za neho
a dobrorečiť mu každý deň.
¹⁶ Na zemi bude hojnosť obilia,
bude sa vlniť až po temená hôr.
Jeho ovocie bude ako Libanon
a mestá rozkvitnú ako poľná tráva.

¹⁷ Jeho meno nech je velebené naveky;
kým bude svietiť slnko, jeho meno potrvá.
V ňom budú požehnané všetky kmene zeme,
zvelebovať ho budú všetky národy.

¹⁸ Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela,
čo jediný koná zázraky.

¹⁹ Jeho vznešené meno nech je velebené naveky
a jeho velebou nech sa naplní celá zem. Staň sa! Amen!

C. Tretia kniha (73 - 89 \72 - 88\)

Prečo trpí spravodlivý

Ž73 (72)

¹ *Asafov žalm.*

Aký dobrý je Boh voči statočným,
Boh voči tým, čo majú srdce čisté.

² No mne sa temer nohy podlomili,
takmer som sa zapotácal.

³ Lebo som žiarlil na chvastúňov,
keď som videl, ako bezstarostne si žijú hriešnici.

⁴ Neprekáža im zhola nič,
sú zdraví a vypasení,

⁵ nesužujú sa ako iní smrteľníci,
ani netrpia ako iní ľudia.

⁶ Preto ich pýcha ovíja sť a náhrdelník
a násilnosť ich zahaľuje ako rúcho.

⁷ Akoby z tuku sa liahne ich zloba
a vybuchuje zlomyseľnosť.

⁸ Posmieľujú sa a zlomyseľne hovoria,
povýšenecky sa zastrájajú.

⁹ Ústa dvíhajú proti nebu
a jazyk sa im vláči po zemi.

¹⁰ Sedia si na výšinách
a nezasahuje ich povodeň.

¹¹ Vrávia si: „Vari to vidí Boh?
A vie o tom Najvyšší?“

¹² Hľa, to sú hriešnici: bezstarostne si žijú
a hromadia bohatstvo.

¹³ Nuž povedal som si: „Veru nadarmo som si srdce čisté zachoval
a v nevinnosti som si ruky umýval;

¹⁴ šľahaný som deň čo deň
a trestaný už od rána.“

¹⁵ Keby som si povedal: „Budem rozprávať ako oni,“
to by som, veru, zradil pokolenie tvojich synov.

¹⁶ Tu som sa zamyslel, aby som to pochopil;
zrejme to bolo nad moje sily,

¹⁷ kým som, Bože, nevstúpil do tvojej svätyne,
kde som pochopil, aký bude ich koniec.

¹⁸ Naozaj ich staviaš na pôdu šmykľavú
a vrháš ich do záhuby.

¹⁹ Ako vychádzajú navnivoč!
Náhle je po nich, hynú od hrôzy.

²⁰ Ako sen prebúdajúceho sa človeka,
tak sa rozplynú, keď zakročíš ty, Pane.

²¹ Moje srdce je plné trpkosti
a celé vnútro doráňané.

²² Hlúpy som bol a nechápavý
a pred tebou som bol ako dobytča.

²³ Ale ja som stále pri tebe
a ty mi držiš pravicu.

²⁴ Vedieš ma podľa svojho zámeru
a nakoniec ma prijmeš do slávy.

²⁵ Veď kohože mám na nebi?
A keď som pri tebe, nič pozemské ma neteší.

²⁶ Hynie mi telo i srdce,
no Boh je Boh môjho srdca a podiel večitý.

²⁷ Hľa, ako hynú všetci, čo sa vzdiaľujú od teba,
zatracuješ všetkých, čo sú ti neverní.

²⁸ Pre mňa je slasťou byť v Božej blízkosti
a v Pánu Bohu svoju nádej mať
a ohlasovať všetky jeho diela
v bránach dcéry sionskej .

Nárek nad spustošeným chrámom

Ž74 (73)

¹ *Asafova poučná pieseň.*

Prečo si nás, Bože, tak celkom zavrhol
a prečo si hnevom zahorel proti ovciam tvojej pastviny?

² Pamätaj na svoj ľud,
ktorý je tvoj odprvoti.

Vykúpil si výhonok svojho dedičstva,
vrch Sion, na ktorom prebývaš.

³ Namier svoje kroky k večným zrúcaninám:
nepriateľ spustošil celú svätyňu.

⁴ Tí, čo ťa nenávidia, ryčia
uprostred tvojho miesta svätého,
vztyčujú svoje zástavy na znak víťazstva.

⁵ Podobajú sa tým, čo sa veľmi rozháňajú sekerou
v hustom lese.

⁶ Tak vylamujú brány chrámové
a stfhajú ich sekerou i hákom.

⁷ Podpálili tvoju svätyňu,
príbytok tvojho mena až do základu zneuctili.

⁸ V srdci si povedali: „Zničme ich všetkých odrazu,
a vypálili tvoje sväté miesta v krajine.

⁹ Nevidíme naše zástavy,
nieť už proroka
a nik z nás nevie, dokedy to potrvá.

¹⁰ Bože, dokedy sa bude rúhať nepriateľ?
Vari naveky bude protivník urážať tvoje meno?

¹¹ Prečo odťahuješ svoju ruku
a prečo v lone držíš pravicu?

¹² Veď predsa Boh je naším kráľom od vekov
a spásne skutky konal na zemi.

¹³ More si svojou mocou rozdvojil
a rozdrvil si hlavy drakom vo vodách.

¹⁴ Leviatanovi si hlavy roztĺkol,
za pokrm si ho dal morským obludám.

¹⁵ Ty si dal vyvrieť žriedlam i potokom
a vyschnúť riekam nevysychajúcim.

¹⁶ Tvoj je deň, tvoja je aj noc,
ty si utvoril nebeské svetlá i slnko.

¹⁷ Ty si zemi ustanovil hranice;
že je leto a zima, to si ty zariadil.

¹⁸ Pamätaj, Pane, na to,
že sa to tebe rúha nepriateľ
a nerozumný ľud tvoje meno uráža.

¹⁹ Nevydaj divej zveri tých, čo ťa oslavujú,
a nezabúdaj nikdy na svojich úbožiakov.

²⁰ Zhliadni na svoju zmluvu,
veď násilníci si rozložili stany po celej krajine.

²¹ Pokorný nech sa s hanbou nevracia,
chudák a bedár budú tvoje meno velebiť.

²² Vstaň, Bože, a ujmi sa svojej veci,
maj na pamäti urážky,
ktorými ťa hlupák častuje deň čo deň.

²³ Nezabúdaj na krik svojich nepriateľov,
veď hurhaj vzbúrencov sa stále stupňuje.

Pán je najvyšší sudca

Ž75 (74)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Nezahub“.*
Asafov žalm. Pieseň.

² Oslavujeme ťa, Bože,
oslavujeme ťa a tvoje meno vzývame,
rozhlasujeme tvoje skutky zázračné.

³ Ja sám určím čas
a vykonám spravodlivý súd.

⁴ Hoc by sa roztápala zem a triasli všetci, čo na nej bývajú,
ja pevne držím jej stĺpy.

⁵ Chvastúňom hovorím: „Nevystatujte sa!“
A previnilcom: „Nedvíhajte hlavy!

⁶ Nedvíhajte hlavy vysoko,
proti Bohu nehovorte bezočivosti.“

⁷ Veď ani od východu, ani od západu,
ani z púšte neprichádza povýšenie.

⁸ Ale sudcom je sám Boh:
jedného ponizuje, druhého povyšuje.

⁹ Lebo v Pánovej ruke je kalich
plný čistého vína s korením.
On z neho nalieva,
až po kvasnice ho musia vyprázdniť,
všetci hriešnici zeme budú z neho piť.

¹⁰ Lež ja naveky chcem ohlasovať
a ospevovať Boha Jakubovho.

¹¹ Pozrážam všetku pýchu hriešnikov,
no spravodliví vztýčia svoje hlavy.

Pod'akovanie za víťazstvo

Ž76 (75)

¹ *Zbormajstrovi. Hra na strunovom nástroji. Asafov žalm. Pieseň.*

² Známy je Boh v Judei
a v Izraeli je jeho meno veľké.

³ V Jeruzaleme má stan
a na Sione príbytok.

⁴ Tam polámal lesklé luky
aj štít, aj meč a zbroj vojnovú.

⁵ Ty, Zázračný, žiariš
z vrchov plienenia;
⁶ olúpení boli chabí bojovníci.

A teraz spia svoj sen,
ochabli ruky všetkých hrdinov.

⁷ Bože Jakubov, keď si ty pohrozil,
zmeraveli jazdci aj kone.

⁸ Si hrozný; kto sa môže vzoprieť proti tebe,
keď sa rozhneváš?

⁹ Z neba si vyniesol rozsudok;
zem sa zatriasla a zatíchla,

¹⁰ keď povstal Boh a súdil
aby zachránil všetkých tichých na zemi.

¹¹ Lebo teba oslávi aj hnev človeka
a tí, čo vyhnú hnev, budú sláviť tvoj sviatočný deň.

¹² Pánovi, svojmu Bohu, skladajte sľuby a plňte ich;
všetci, čo vôkol neho stojíte, prineste dary Hroznému.

¹³ Tomu, čo kniežatám smelosť odníma
a pre zemských kráľov je postrachom.

Spomienka na diela Pánove

Ž77 (76)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev Idithuna. Asafov žalm.*

² Hlasne volám k Pánovi,
k Bohu volám a on ma počuje.

³ Boha hľadám v deň svojho súženia,
vystieram svoje ruky za noci
neúnavne.

Moja duša sa nechce dať potešiť,

⁴ na Boha myslím a vzdychám,
uvažujem a klesám na duchu.

⁵ Viečka mi držíš v bdelosti,
som rozrušený a nevládzem hovoriť.

⁶ Premýšľam o dňoch minulých
a dávne roky mám na mysli.

⁷ Za noci rozjímam vo svojom srdci,
premýšľam a v duchu sa pýtam:

⁸ Vari Boh zavrhuje naveky
a viac sa nezmiluje?

⁹ Vari je navždy koniec jeho dobroty,
prestalo jeho slovo z pokolenia na pokolenie?

¹⁰ Či Boh zabúda na zmilovanie,
či pre hnev zdržiava svoje zľutovanie?

¹¹ Vtedy som si povedal: „To je tá bolesť moja,
že sa pravica Najvyššieho odvrátila odo mňa.“

¹² Pamätám, Pane, na tvoje skutky,
pamätám na dávne zázraky.

¹³ O všetkých tvojich dielach rozmýšľam
a uvažujem o tvojich činoch.

¹⁴ Bože, tvoja cesta je svätá.
Ktorý boh je taký veľký, ako je náš Boh?

¹⁵ Ty si Boh, ty konáš zázraky,
národom si dal poznať svoju moc.
Svojím ramenom si vyslobodil svoj ľud,
synov Jakubových a Jozefových.

¹⁷ Bože, uzreli ťa vody,
uzreli ťa vody a rozbúrili sa
i zvirili sa hlbiny.

¹⁸ Oblaky vychrlili prúdy vôd,
v mračnách hrom zadunel
a zôkol-vôkol tvoje šípy šľahali.

¹⁹ Ako hrmot kolies zaburácal tvoj hrom,
blýskavica ožiarila zemekruh,
zem sa zachvela a zatriasla.

²⁰ Tvoja cesta vedie cez more a cez veľké vody tvoje chodníky,
ale tvoje stopy nikde nebadáť.

²¹ Ako ovce si viedol svoj ľud
rukou Mojžiša a Árona.

Božia добрota a nevera ľudu v dejinách spásy

Ž78 (77)

¹ *Asafova poučná pieseň.*

Počúvaj, ľud môj, moju náuku,
nakloň sluch k slovám mojich úst.

² Otvorím svoje ústa v podobenstvách,
vyrozprávam starodávne tajomstvá.

³ Čo sme počuli a poznali
a čo nám rozprávali naši otcovia,

⁴ nezatajíme pred ich synmi;
ďalším pokoleniam vyrozprávame
slávne a mocné skutky Pánove
a zázraky, ktoré urobil.

⁵ Jakubovi dal nariadenie
a pre Izraela vyhlásil za zákon,
aby to, čo prikázal našim otcom,

zvestovali svojim synom;
⁶ majú to vedieť aj ďalšie pokolenia,
synovia, ktorí sa narodia.
Oni prídu a vyrozprávajú svojim deťom,
⁷ aby svoju dôveru vkladali v Boha,
aby nezabúdali na Božie diela
a zachovávali jeho príkazy;
⁸ aby neboli ako ich otcovia,
vzdorné a zatvrdlivé pokolenie,
pokolenie nestáleho srdca,
ktorého duch nebol verný Bohu.

⁹ Synovia Efraima, obratní lukostrelci,
v deň bitky utiekli.

¹⁰ Nezachovávali zmluvu s Bohom
a odopreli kráčať podľa jeho zákona.

¹¹ Zabudli na jeho činy
a na zázraky, ktoré im ukázal.

¹² Pred zrakom ich otcov divy vykonal
v krajine egyptskej, na pláni taniskej.

¹³ Rozdvojil more a previedol ich cezeň,
vody postavil ako val.

¹⁴ Vo dne ich viedol oblakom,
za noci žiarou ohnivou.

¹⁵ Rozštíepil skalú na púšti
a napojil ich vodou ako z prítoku.

¹⁶ Potokom dal vytrysknúť zo skaly
a vody nechal ako rieky tiecť.

¹⁷ Ale oni proti nemu ďalej hrešili,
na stepi popudzovali k hnevu Najvyššieho.

¹⁸ Pokúšali Boha vo svojom srdci,
dychtivo sa dožadovali pokrmu.

¹⁹ Proti Bohu reptali
a vraveli: „Či Boh môže pripraviť stôl aj na púšti?“

²⁰ A on naozaj uderil na skalú a voda vytiekla
a potoky sa rozliali.

„A či on môže aj chlieb dať
a svojmu ľudu mäso obstarat?“

²¹ Počul to Pán a hnevom zahorel,
oheň vzplanul proti Jakubovi
a hnev vzkypel proti Izraelovi.

²² Lebo nedôverovali Bohu
a nedúfali v jeho pomoc.

²³ Rozkázal teda horným oblakom
a otvoril brány nebies;

²⁴ a pršala im manna za pokrm
a dal im chlieb z neba.

²⁵ Človek jedol chlieb anjelský;

pokrmu im dal dosýta.

²⁶ Z oblohy vyburcoval vietor východný,
svojou mocou priviedol vietor od juhu

²⁷ a spustil sa na nich dážď mäsa ako prach,
okrídlené vtáky ako morský piesok.

²⁸ Padali doprostred ich tábora,
okolo stanov.

²⁹ Nuž jedli a nasýtili sa nadmieru,
splnil im, čo si žiadali.

³⁰ Ešte boli zachvátení svojou žiadostivosťou,
ešte mali pokrm v ústach,

³¹ keď proti nim vzplanul Boží hnev,
popredných mužov pozabíjal
a zničil výkvet Izraela.

³² Ale oni ďalej hrešili
a neverili v jeho zázraky.

³³ Ich dni ukončil ako dych,
ich roky náhlou smrťou.

³⁴ Keď na nich smrť zoslal, vtedy ho hľadali,
obrátili sa a na úsvite prichádzali k nemu.

³⁵ Rozpamätali sa, že Boh je ich pomoc,
že Najvyšší, Boh, je ich záchranca.

³⁶ No podvádzali ho svojimi ústami,
svojím jazykom ho klamali.

³⁷ Ich srdcia neboli k nemu úprimné,
ani jeho zmluve neboli verní.

³⁸ On sa predsa zľutoval
a odpustil im vinu a nezničil ich.
Často svoj hnev potlačil
a nedal celkom vzplanúť svojmu rozhorčeniu.

³⁹ Ved' pamätal, že sú len ľudia,
závan, ktorý sa rozplynie a nevráti.

⁴⁰ Koľko ráz ho na púšti popudzovali
a k hnevu na stepi podnecovali.

⁴¹ Znova a znova pokúšali Boha
a roztrpčovali Svätého Izraela.

⁴² Už nepamätali na jeho činy,
ani na deň, v ktorý ich vyslobodil z rúk utláčateľov.

⁴³ V Egypte urobil svoje znamenia,
svoje zázraky na pláni taniskej.

⁴⁴ Na krv premenil ich rieky a potoky,
že už nemali čo piť.

⁴⁵ Zoslal na nich komáre, aby ich štípali,
žaby, aby ich trápili.

⁴⁶ Ich úrodu vydal húseniciam napospas
a kobyľkám plody ich námahy.

⁴⁷ Vinice im zbil ľadovcom

a moruše mrazom.

⁴⁸ Ľadovcu vydal ich dobytok,
ich čriedy bleskom ohnivým.

⁴⁹ Zoslal na nich oheň svojho hnevu,
rozhorčenie, hrôzu a strach
ako poslov skazy.

⁵⁰ Uvoľnil cestu svojmu hnevu,
neušetril ich od smrti,
ich život vydal moru napospas.

⁵¹ Pobil všetko prvorodené v Egypte,
prvotiny mužskej sily v stanoch Chámových.

⁵² Svoj ľud však ako ovce vyviedol
a viedol ako stádo po púšti.

⁵³ Viedol ich bezpečne a nemali strach,
ich nepriateľov však more pokrylo.

⁵⁴ A priviedol ich do svojej svätej zeme,
na vrch, čo získala jeho pravica.

⁵⁵ Pred nimi vyhnal kmene pohanské,
meračským lanom im rozdelil dedičnú krajinu
a v stanoch pohanov dal bývať kmeňom izraelským.

⁵⁶ Ale oni pokúšali a popudzovali Najvyššieho, Boha,
a nezachovávali jeho príkazy.

⁵⁷ Odpadávali a boli neverní
ako ich otcovia,
sklamali ako pokazený luk.

⁵⁸ Rozhnevali ho obradmi na výšinách
a svojimi modlami vzbudili jeho žiarlivosť.

⁵⁹ Počul to Boh a rozhneval sa
a na Izraela veľmi zanevrel.

⁶⁰ Opustil príbytok v Silo,
stánok, v ktorom prebýval medzi ľuďmi.

⁶¹ Vydal svoju silu do zajatia,
do rúk nepriateľa svoju nádheru.

⁶² Svoj ľud vydal meču napospas
a hnevom zahorel proti svojmu dedičstvu.

⁶³ Ich mládencov pohltil oheň,
ich panny sa nemohli zasnúbiť.

⁶⁴ Kňazi padli pod mečom
a ich vdovy nemal kto oplakať.

⁶⁵ Pán sa však prebral ako zo spánku,
ako hrdina vínom zmorený.

⁶⁶ Porazil utekajúcich nepriateľov,
pokryl ich večnou potupou.

⁶⁷ Zavrhol stánok Jozefov,
ani Efraimov kmeň si nezvolil,

⁶⁸ lež vyvolil si kmeň Júdov,
vrch Sion, ten si obľúbil.
⁶⁹ A vystavil si svätyňu ako nebo vysokú,
ako zem ktorú upevnil naveky.

⁷⁰ A vyvolil si svojho sluhu Dávida,
od čriedy oviec ho vyzdvihol,
⁷¹ vzal si ho od oviec, čo majú mlád'atá,
aby pásol Jakuba, jeho ľud,
a Izraela, jeho dedičstvo.
⁷² A on ich pásol so srdcom bez úhony
a viedol ich rukou skúsenou.

Nárek nad Jeruzalemom

Ž79 (78)

¹ *Asafov žalm.*

Bože, pohania vtrhli do tvojho dedičstva,
poškvrnili tvoj svätý chrám
a Jeruzalem obrátili na rumy.

² Mŕtvolý tvojich služobníkov dali za pokrm vtákom lietavým
a divej zveri dávali telá tvojich svätých.

³ Rozlievali ich krv ako vodu
vôkol Jeruzalema a nemal ich kto pochovať.

⁴ Susedia nás začali potupovať
a okolití ľudia haniť a vysmievat'.

⁵ Dokedy ešte, Pane? Chceš sa hnevať naveky?
Či tvoje rozhorčenie bude blčať s'ťa oheň?

⁶ Svoj hnev vylej na pohanov, ktorí ťa neuznávajú,
a na kráľovstvá, ktoré nevzývajú tvoje meno.

⁷ Ved' pohltili Jakuba
a spustošili jeho obydlia.

⁸ Zabudni na hriechy našich otcov;
príd' nám čím skôr v ústrety so svojím milosrdenstvom,
lebo sme veľmi úbohí.

⁹ Pre slávu svojho mena nám pomôž, Bože, naša spása,
a vyslobod' nás;
a pre svoje meno odpusť nám hriechy.

¹⁰ Prečo majú pohania hovoriť: „Kdeže je ten ich Boh?“
Nech sa pred našimi očami na pohanoch ukáže
pomsta za vyliatu krv tvojich služobníkov.

¹¹ Nech dôjde k tebe nárek zajatých;
silou svojho ramena
zachovaj synov smrti nažive.

¹² A našim susedom vráť sedemnásobne do lona potupu,
ktorou pohanili teba, Pane.

¹³ Ale my, tvoj ľud a ovce tvojej pastviny,
chceme ťa zvelebovať naveky
a z pokolenia na pokolenie hlásať tvoju slávu.

Izrael, Božia vinica

Ž80 (79)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Lalia je svedectvo“.*
Asafov žalm.

² Pastier Izraela,
čo ako ovcu vedieš Jozefa, počúvaj!
Ty, čo tróniš nad cherubmi, zaskvej sa
³ pred Efraimom, Benjamínom a Manassesom.
Vzbud' svoju moc
a príď nás zachrániť.

⁴ Bože, obnov nás,
rozjasni svoju tvár a budeme spasení.

⁵ Pane, Bože zástupov,
dokedy sa budeš hnevať na modlitby svojho ľudu?

⁶ Kfnil si nás ako chlebom slzami
a slzami si nás napájal v hojnosti.

⁷ Dopustil si, že sa pre nás svária naši susedia
a naši nepriatelia si z nás robia posmech.

⁸ Bože zástupov, obnov nás,
rozjasni svoju tvár a budeme spasení.

⁹ Z Egypta si preniesol vinicu,
pohanov si vyhnať a vysadil si ju.

¹⁰ Pôdu si pripravil pre ňu,
zasadil si jej korene a zaplnila krajinu.

¹¹ Svojou tŕňou pokryla úbočia
a Božie cédre ratoľami.

¹² Svoje výhonky vystrela až k moru,
až po rieku Eufrat svoje letorasty.

¹³ Prečo si zbúral jej ohradu
a oberajú z nej všetci, čo idú okolo?

¹⁴ Diviak lesný ju rozrýva
a pasie sa na nej poľná zver.

¹⁵ Bože zástupov, vráť sa,
zhliadni z neba, poďívaj sa a navštív túto vinicu.

¹⁶ A chráň ju, veď ju vysadila tvoja pravica,

chráň i výhonok, ktorý si si vypestoval.

¹⁷ Tí, čo ju vypálili od koreňa,
pred hrozbou tvojej tváre zahynú.

¹⁸ Nech je tvoja ruka nad mužom po tvojej pravici,
nad synom človeka, ktorého si si ty vyvolil.

¹⁹ Už neodstúpime od teba a ty nás
zachováš pri živote
a budeme vzývať tvoje meno.

²⁰ Pane, Bože zástupov, obnov nás,
rozjasni svoju tvár a budeme spasení.

Slávnostné obnovenie zmluvy

Ž81 (80)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Lisy“. Asaf.*

² Plesajte Bohu, ktorý nám pomáha,
jasajte Bohu Jakubovmu.

³ Vezmite harfy, udríte na bubon,
na ľúbu lýru a gitaru.

⁴ Zatrúbte rohom pri nove mesiaca
i pri jeho splne v deň našej slávnosti.

⁵ Lebo také je nariadenie pre Izrael
a zákon Boha Jakubovho.

⁶ Taký príkaz dal Jozefovi.
keď vychádzal z krajiny egyptskej;
počul som reč mne neznámu:

⁷ „Z jeho pliec som sňal bremeno
a z jeho rúk ťažký kôš.

⁸ V súžení si ma vzýval a vyslobodil som ťa,
za clonou búrky som ťa vypočul,
vyskúšal som ťa pri vodách meríbskych.

⁹ Počúvaj, ľud môj, svedčím proti tebe,
kiež by si ma poslúchol, Izrael.

¹⁰ Nebudeš mať iného boha,
ani sa nebudeš klaňať bohu cudziemu.

¹¹ Veď ja som Pán, tvoj Boh,
ja som ťa vyviedol z egyptskej krajiny;
otvor si ústa a ja ti ich naplním.

¹² Ale môj ľud nepočúval na môj hlas
a Izrael nedbal o mňa.

¹³ Preto som ich ponechal v tvrdosti ich srdca:
nech si len idú za svojimi preludmi.

¹⁴ Keby ma môj ľud bol poslúchol,

keby bol Izrael kráčať mojimi cestami,
¹⁵ ihneď by som bol jeho nepriateľov pokoril
a jeho utláčateľov svojou rukou pritlačil.

¹⁶ Zalievali by sa mu nepriatelia Pánovi
a ich osud by trval naveky.

¹⁷ Krmil by som ho jadrom pšeničným
a sýtil medom zo skaly.“

Proti nespravodlivým sudcom

Ž82 (81)

¹ *Asafov žalm.*

Vstáva Boh v zhromaždení Božom,
uprostred bohov koná súd.

² Dokedy ešte chcete súdiť nespravodlivo
a nadržovať hriešnikom?

³ Prisúdte právo bedárom a sirotám,
spravodlivosť vymáhajte poníženým a chudobným.

⁴ Ratujte chudobného a núdzneho vyslobodte z rúk hriešnika...”

⁵ Nemajú múdrosti ani rozumu, tápu v temnotách,
hýbu sa všetky základy zeme.

⁶ I povedal som: „Ste bohmi,
všetci ste synmi Najvyššieho.“

⁷ Ale aj vy, ako každý človek, umriete,
padnete ako každý velikáš.

⁸ Vstaň, Bože, a súd zem,
lebo všetky národy sú tvojím dedičstvom.

Prosba Izraela proti nepriateľom

Ž83 (82)

¹ *Pieseň. Asafov žalm.*

² Bože, neodpočívaj a nemlč,
nebuď ticho, Bože,

³ lebo, hľa, tvoji nepriatelia zúria
a dvíhajú hlavu tí, čo ťa nenávidia.

⁴ Spriadajú úskočné plány proti tvojmu ľudu
a radia sa proti tým, ktorých ty chrániš.

⁵ Hovoria si: „Podťe, vyhubme ich aby neboli národom,
aby sa meno Izraela už ani nespomenulo.“

⁶ Tak sa jednomyselne dohodli,
proti tebe uzavreli zmluvu:

⁷ stany Edomu a Izraelčania,
Moab a Agarénčania,
⁸ Gebal, Amon a Amalek,
Filištínsko s obyvateľmi Týru.
⁹ Ba aj Asýrsko sa k nim pridalo;
stali sa pomocou synom Lotovým.

¹⁰ Urob im to, čo Madiánčanom a Sisarovi,
čo Jabinovi pri potoku Kišon;
¹¹ pohynuli pri Endore
a stali sa hnojivom zeme.
¹² S ich kniežatami nalož ako s Orebom a Zebom
a so všetkými ich vojvodcami ako so Zebeemom a Salmanom,
¹³ ktorí povedali:
„Zaujmime dedične Božie pastviny!“

¹⁴ Bože môj, daj, nech sú ako páperie,
ako plevy vo vetre,
¹⁵ ako požiar, čo lesy spaľuje,
a ako plameň stravujúci hory;
¹⁶ tak ich prenasleduj svojou búrkou
a vydes ich svojou víchricou.

¹⁷ Hanbou im prikry tvár
a budú hľadať tvoje meno, Pane.
¹⁸ Nech sa hanbia a desia na veky vekov,
nech sa hanbia a hynú.
¹⁹ Nech poznajú, že tvoje meno je Pán,
že ty jediný si Najvyšší nad celou zemou.

Túžba po Božom chráme

Ž84 (83)

¹ *Zbormajstrovi. Na nápev „Lisy“.*

Žalm Koreho synov.

² Aké milé sú tvoje príbytky, Pane zástupov;
³ túži a zmiera moja duša po nádвориach Pánových.
Moje srdce i moje telo vznášajú sa k Bohu živému.

⁴ Veď aj vrabec si nájde príbytok
a lastovička hniezdo, kde vkladá svoje mláďatá:
tvoje oltáre, Pane zástupov, môj kráľ a môj Boh.

⁵ Blažení tí, čo bývajú v tvojom dome
a bez prestania ťa velebia.

⁶ Blažený človek, ktorému ty pomáhaš,
keď sa chystá na svätú púť.

⁷ Až pôjdu vyprahnutým údolím,
premenia ho na prameň,
lebo ranný dážď ho odeje požehnaním.

⁸ Stúpajú a síl im stále pribúda,
až na Sione uvidia Boha najvyššieho.

⁹ Pane, Bože zástupov, čuj moju modlitbu,
vypočuj ma, Bože Jakubov.

¹⁰ Bože, náš ochranca, pohliadni
a pozri na tvár svojho pomazaného.

¹¹ Jeden deň v tvojich nádvoriach je lepší než iných tisíce.
Radšej chcem stáť na prahu domu svojho Boha
ako prebývať v stanoch hriešnikov.

¹² Lebo Pán, Boh, je slnko a štít,
milosť a slávu udeľuje Pán;
neodoprie dobro tým,
čo kráčajú v nevinnosti.

¹³ Pane zástupov, blažený človek, čo sa spolieha na teba.

Blízko je naša spása

Ž85 (84)

¹ *Zbormajstrovi. Žalm Koreho synov.*

² Pane, svojej krajine si preukázal milosť,
Jakuba si zbavil poroby.

³ Svojmu ľudu si odpustil vinu
a zakryl si všetky jeho hriechy.

⁴ Všetok hnev si v sebe potlačil
a zmiernil svoje rozhorčenie.

⁵ Obnov nás, Bože, naša spása,
a odvráť od nás svoj hnev.

⁶ Vari sa chceš hnevať na nás naveky
a z pokolenia na pokolenie svoj hnev prenášať?

⁷ Či sa k nám nevrátiš a neoživiš nás,
aby sa tvoj ľud mohol v tebe radovať?

⁸ Ukáž nám, Pane, svoje milosrdenstvo
a daj nám svoju spásu.

⁹ Budem počúvať, čo povie Pán, Boh;
on ohlási pokoj svojmu ľudu a svojim svätým
a tým, čo sa k nemu obracajú úprimne.

¹⁰ Naozaj: blízko je spása tým, čo sa ho boja,
a jeho sláva bude prebývať v našej krajine.

¹¹ Milosrdenstvo a vernosť sa stretnú navzájom,
spravodlivosť a pokoj sa pobožkajú.

¹² Vernosť vyrastie zo zeme,
spravodlivosť zhliadne z neba.

¹³ Ved' Pán dá požehnanie

a svoje plody vydá naša zem.

¹⁴ Pred ním bude kráčať spravodlivosť
a po stopách jeho krokov spása.

Modlitba chudobného v tiesni

Ž86 (85)

¹ *Dávidova modlitba.*

Nakloň, Pane, svoj sluch a vyslyš ma,
lebo som biedny a chudobný.

² Ochraňuj ma, lebo som ti oddaný;
zachráň, Bože, svojho sluhu, ktorý dúfa v teba.

³ Zmiluj sa, Pane, nado mnou, veď k tebe volám deň čo deň.

⁴ Obveseľ, Pane, svojho sluhu,
veď k tebe dvíham svoju dušu.

⁵ Lebo ty, Pane, si dobrý a láskavý
a veľmi milostivý voči všetkým, čo ťa vzývajú.

⁶ Pane, počuj moju modlitbu,
všimni si hlas mojej úpenlivej prosby.

⁷ V deň svojho súženia volám k tebe,
lebo ty ma vyslyšíš.

⁸ Niet podobného tebe medzi bohmi, Pane,
a nič sa nevyrovná tvojim dielam.

⁹ Všetky národy, ktoré si stvoril, prídu k tebe
a budú sa ti klaňať, Pane,
a tvoje meno oslavovať.

¹⁰ Lebo si veľký a robíš zázraky,
iba ty si Boh.

¹¹ Ukáž mi, Pane, svoju cestu
a budem kráčať v tvojej pravde.
Daj, aby moje srdce bolo prosté
a malo bázeň pred tvojím menom.

¹² Celým srdcom ťa chcem chváliť, Pane, Bože môj,
a tvoje meno oslavovať naveky;

¹³ Veď si bol ku mne veľmi milostivý
a vytrhol si ma z najhlbšej priepasti.

¹⁴ Bože, pyšní povstali proti mne
a tlupa násilníkov mi čiahala na život;
nechceli ťa mať pred očami.

¹⁵ No ty, Pane, si Boh milosrdný a láskavý,
zhovievavý, veľmi milostivý a verný.

¹⁶ Pohliadni na mňa a zľutuj sa nado mnou;
daj silu svojmu služobníkovi,
zachráň syna svojej služobnice.

¹⁷ Nech som dôkazom tvojej dobroty,
aby moji nenávisníci s hanbou videli,
že ty, Pane, si mi pomohol a že si ma potešil.

Jeruzalem, matka všetkých národov

Ž87 (86)

¹ *Žalm Koreho synov. Pieseň.*

Základy má na posvätných vrchoch;

² brány Siona miluje Pán

nad všetky stany Jakuba.

³ Slávne veci sa hovoria o tebe, mesto Božie.

⁴ Rahab a Babylon pripočítam k tým, čo ma poznajú;

Filištínci, Týřčania a Etiópčania:

tí všetci sa tam zrodili.

⁵ A o Sione sa bude hovoriť: „Ten i tamten sa na ňom narodil
a sám Najvyšší mu dal pevné základy.“

⁶ Pán zaznačí do knihy národov:

„Títo sa tam zrodili.“

⁷ A spievajú ako pri tanci:

„V tebe sú všetky moje pramene.“

Modlitba r'ažko chorého

Ž88 (87)

¹ *Pieseň. Žalm Koreho synov. Zbormajstrovi.*

Má sa spievať na nápev „Machálat“.

Poučná pieseň od Emanu Ezrachitu.

² Pane, ty Boh mojej spásy,

dňom i nocou volám k tebe.

³ Kiež prenikne k tebe moja modlitba,

nakloň svoj sluch k mojej prosbe.

⁴ Moja duša je plná utrpenia

a môj život sa priblížil k riši smrti.

⁵ Už ma počítajú k tým, čo zostupujú do hrobu,

majú ma za človeka, ktorému niet pomoci.

⁶ Moje lôžko je medzi mŕtvymi,

som ako tí, čo padli a odpočívajú v hroboch,

na ktorých už nepamätáš,

lebo sa vymanili z tvojej náruče.

⁷ Hádžeš ma do hlbkej priepasti,

do temravy a tône smrti.

⁸ Doľahlo na mňa tvoje rozhorčenie,

svojimi prívalmi si ma zaplavil.

⁹ Odohnal si mi známych
a zošklivil si ma pred nimi.
Uväznený som a vyjsť nemôžem,
¹⁰ aj zrak mi slabne od zármutku.
K tebe, Pane, volám deň čo deň
a k tebe ruky vystieram.

¹¹ Či mŕtvym budeš robiť zázraky?
A vari ľudské tône vstanú ťa chváliť?
¹² Či v hrobe bude dakto rozprávať o tvojej добрôte
a na mieste zániku o tvojej vernosti?
¹³ Či sa v ríši tmy bude hovoriť o твоjich zázrakoch
a v krajine zabudnutia o tvojej spravodlivosti?

¹⁴ Ale ja, Pane, volám k tebe,
včasráno prichádza k tebe moja modlitba.
¹⁵ Prečo ma, Pane, odháňaš?
Prečo predou mnou skrývaš svoju tvár?
¹⁶ Biedny som a umieram od svojej mladosti,
vyčerpaný znášam tvoje hrôzy.
¹⁷ Cezo mňa sa tvoj hnev prevalil
a zlomili ma tvoje hrozby.
¹⁸ Deň čo deň ma obkľučujú ako záplava
a zvierajú ma zovšadiaľ.
¹⁹ Priateľov aj rodinu si odohnal odo mňa,
len tma je mi dôverníkom.

Božia milosť nad domom Dávida

Ž89 (88)

¹ Poučná pieseň od Etana Ezrachitu.
² Pánovo milosrdenstvo chcem ospevovať naveky;
po všetky pokolenia hlásať svojimi ústami tvoju vernosť.
³ Veď ty si povedal: „Moje milosrdenstvo je ustanovené naveky.“
Tvoja vernosť je upevnená v nebesiach.

⁴ Zmluvu som uzavrel so svojím vyvoleným,
svojmu služobníkovi Dávidovi som prisahal:
⁵ Naveky zaistím tvoj rod
a postavím tvoj trón, čo pretrvá všetky pokolenia.“

⁶ Tvoje zázraky, Pane, oslavujú nebesia
a tvoju vernosť spoločenstvo svätých.
⁷ Lebo kto nad oblakmi je roveň Pánovi?
Kto sa z Božích synov podobá Pánovi?
⁸ Boh, ktorý v zhromaždení svätých budí strach,
je veľký a hrozný voči všetkým, čo ho obklopujú.

⁹ Pane, Bože zástupov, kto je ako ty?

Mocný si, Pane, a pravda je u teba.

¹⁰ Ty vládneš nad neskrotným morom
a zmierňuješ jeho vlnobitie.

¹¹ Rahaba si pošliapal ako raneného,
svojich nepriateľov si rozprášil silou ramena.

¹² Tvoje je nebo a tvoja je zem,
svet i jeho bohatstvo si ty založil.

¹³ Sever i juh si ty utvoril,
Tábor a Hermon sa z tvojho mena radujú.

¹⁴ Mocné je tvoje rameno,
pevná je tvoja ruka a tvoja pravica vztýčená.

¹⁵ Spravodlivosť a právo sú základom tvojho trónu,
milosť a pravda kráčajú pred tvojou tvárou.

¹⁶ Blažený ľud, ktorý vie jasat'!

Kráča vo svetle tvojej tváre, Pane;

¹⁷ deň čo deň sa raduje z tvojho mena
a honosí sa tvojou spravodlivosťou.

¹⁸ Lebo ty si jeho sila a nádhera
a tvojou priazňou sa dvíha naša moc.

¹⁹ Ved' náš vladár patrí Pánovi
a náš kráľ Izraelovmu Svätému.

²⁰ Raz si vo videní prehovoril k svojim svätým a povedal si:

„Bohatierovi som pomoc poskytol
a vyvoleného z ľudu som povýšil.

²¹ Našiel som svojho služobníka Dávida,
pomazal som ho svojím svätým olejom.

²² Pevne ho bude držať moja ruka
a posilňovať moje rameno.

²³ Nezaskočí ho nepriateľ,
ani zlosyn ho nepokorí.

²⁴ Nepriateľov pred jeho zrakom rozmliaždim
a rozdrvím tých, čo cítia voči nemu nenávisť.

²⁵ S ním bude moja vernosť a milosť
a v mojom mene povznesie sa jeho moc.

²⁶ Položím jeho ruku na more
a na rieky jeho pravicu.

²⁷ On bude volať ku mne: „Ty si môj otec,
môj Boh a útočisko mojej spásy.“

²⁸ A ja ho ustanovím za prvorodeného,
za najvyššieho medzi kráľmi zeme.

²⁹ Naveky mu svoju milosť zachovám
a pevná bude moja zmluva s ním.

³⁰ Jeho rod udržím naveky

a jeho trón bude ako dni nebies.“

³¹ No keď raz jeho synovia môj zákon opustia
a nebudú kráčať podľa mojich príkazov,

³² keď moje ustanovenia znesvätia

a nezachovajú moje predpisy,

³³ potom ich priestupok trstenicou potrescem
a ich neprávosť korbáčom.

³⁴ Ale priazeň mu neodopriem

a neporuším svoju vernosť.

³⁵ Svoju zmluvu neznesvätím

a nezruším výroky svojich úst.

³⁶ Raz navždy som na svoju svätosť prisahal, nesklamem Dávida.

³⁷ Jeho rod bude trvať naveky

a predou mnou sa ako slnko bude vznášať jeho trón;

³⁸ a navždy bude pevný sťa luna,

verný svedok na oblohe.“

³⁹ A predsa si ho odmietol a zavrhol,
nahneval si sa na svojho pomazaného.

⁴⁰ Rozlomil si zmluvu so svojím sluhom,

do prachu si zhodil jeho korunu,

⁴¹ všetky jeho múry si rozbúral

a na trosky si premenil jeho pevnosti.

⁴² Plienili ho všetci, čo išli okolo,

a na posmech vyšiel u susedov.

⁴³ Povýšil si pravicu jeho utláčateľov,
všetkým nepriateľom si spôsobil radosť.

⁴⁴ Ostrie jeho meča si otupil

a nepomáhal si mu pri boji.

⁴⁵ Jeho lesku si urobil koniec

a na zem si povalil jeho trón.

⁴⁶ Skrátil si dni jeho mladosti,

zahrnul si ho hanbou.

⁴⁷ Ako dlho ešte, Pane? Navždy sa budeš ukrývať?

Tvoj hnev bude blčať sťa oheň?

⁴⁸ Spomeň si, aké krátke je moje trvanie,

akých pominuteľných si utvoril všetkých synov ľudských!

⁴⁹ Ktorýže človek môže žiť naveky a smrť neuzrieť,

kto môže vyviaznuť z pazúrov smrti?

⁵⁰ Kdeže sa, Pane, podela tvoja dávna priazeň,

ako si prisahal Dávidovi vo svojej vernosti?

⁵¹ Spomeň si, Pane, na potupu svojich služobníkov,

ktorá sa nakopila v mojom lone od mnohých národov,

⁵² ktorou, Pane, potupovali tvoji nepriatelia,

ktorou potupovali kročaje tvojho pomazaného.

⁵³ Nech je zvelebený Pán naveky. Staň sa. Amen.

D. Štvrtá kniha (90 - 106 \89 - 105\)

Nech je nad nami dobrotivosť Pána

Ž90 (89)

¹ *Modlitba Mojžiša, Božieho muža.*

Pane, stal si sa nám útočiskom
z pokolenia na pokolenie.

² Prv než sa vrchy zrodili a povstali zem i svet,
ty, Bože, si od vekov až naveky.

³ Človeka vraciaš do prachu
a hovoríš: „Vráťte sa, synovia človeka!“

⁴ Veď tisíc rokov je u teba
ako deň včerajší, čo sa pominul,
a ako jedna nočná stráž.

⁵ Uchvacuješ ich: sú ako ranný sen;

⁶ sú ako bylina v rozpuku:
ráno kvitne a rastie,
večer vädne a usychá.

⁷ Hynieme vskutku pre tvoj hnev
a desí nás tvoje rozhorčenie.

⁸ Naše neprávosti si postavil pred svoj zrak
a pred jas svojej tváre naše tajné chyby.

⁹ V tvojom hneve sa nám mihnajú všetky dni
a naše roky plynú ako vzdych.

¹⁰ Vek nášho života je sedemdesiat rokov
a ak sme pri sile, osemdesiat.

No zväčša sú len trápením a trýznou,
ubiehajú rýchlo a my odlietame.

¹¹ Kto pozná silu tvojho hnevu
a s bážňou prijme tvoje rozhorčenie?

¹² A tak nás nauč rátať naše dni,
aby sme našli múdrosť srdca.

¹³ Obráť sa k nám, Pane; dokedy budeš meškať?
Zľutuj sa nad svojimi služobníkmi.

¹⁴ Hneď zrána nás naplň svojou milosťou
a budeme jasat' a radovať sa po všetky dni života.

¹⁵ Rozveseľ nás za dni, keď si nás ponížil,
za roky, keď sme okusovali nešťastie.

¹⁶ Nech sa tvoje dielo zjaví tvojim služobníkom
a ich deťom tvoja nádhera.

¹⁷ Nech je nad nami dobrotivosť Pána, nášho Boha;
upevňuj dielo našich rúk,
dielo našich rúk upevňuj!

Pod ochranou Najvyššieho

Ž91 (90)

¹ Kto pod ochranou Najvyššieho prebýva
a v tóni Všemohúceho sa zdržiava,
² povie Pánovi: „Ty si moje útočisko
a pevnosť moja; v tebe mám dôveru, Bože môj.“

³ Ved' on sám ťa vyslobodí z osídel lovcov
a zo zhubného moru.

⁴ Svojimi krídlami ťa zacloní
a uchýliš sa pod jeho perute.
Jeho pravda je štítom a pancierom,

⁵ nebudeš sa báť nočnej hrôzy,
ani šípu letiaceho vo dne,

⁶ ani moru, čo sa tmou zakráda,
ani nákazy, čo pustoší na poludnie.

⁷ I keď po tvojom boku padnú tisíce
a desaťtisíce po tvojej pravici,
teba nezasiahne.

⁸ Budeš sa môcť dívať vlastnými očami
a uvidíš, ako sa odpláca hriešnikom.

⁹ Lebo твоjím útočiskom je Pán,
za ochrancu si si zvolil Najvyššieho.

¹⁰ Nestihne ťa nijaké nešťastie
a k tvojemu stanu sa nepriblíži pohroma,

¹¹ lebo svojim anjelom dá príkaz o tebe,
aby ťa strážili na všetkých твоjich cestách.

¹² Na rukách ťa budú nosiť,
aby si si neuderil nohu o kameň.

¹³ Budeš si kráčať po vretenici a po zmiji,
leva i draka rozšliapeš.

¹⁴ Pretože sa ku mne pritúlil, vyslobodím ho,
ujmem sa ho, lebo pozná moje meno.

¹⁵ Keď ku mne zavolá, ja ho vyslyším
a budem pri ňom v súžení,
zachránim ho i oslávim.

¹⁶ Obdarím ho dlhým životom
a ukážem mu svoju spásu.

Oslava Boha, Stvoriteľa

Ž92 (91)

¹ *Žalm. Pieseň na Pánov deň.*

² Dobre je oslavovať Pána
a ospevovať meno tvoje, Najvyšší;

³ za rána zvestovať tvoju dobrotu
a tvoju vernosť celú noc

⁴ na desaťstrunovej harfe a na lutne,
spevom a citarou.

⁵ Lebo tvoje počínanie, Pane, ma naplňuje radosťou
a plesám nad dielami tvojich rúk.

⁶ Aké veľkolepé sú tvoje diela, Pane,
a aké hlboké tvoje myšlienky!

⁷ Nerozumný človek to nevie
a blázon to nechápe.

⁸ Hoci hriešnici rastú ako tráva
a kadejakí zločinci prekvitajú,
večná záhuba ich predsa neminie;

⁹ no ty, Pane, si najvyšší naveky.

¹⁰ Ved' to, Pane, tvoji protivníci,
ved' to tvoji protivníci zahynú
a rozprášení budú všetci zločinci.

¹¹ Mne však dávaš silu, akú má byvol s rohami,
mažeš ma žírnym olejom.

¹² Moje oko hľadá zvrchu na nepriateľov,
moje ucho počúva o osude tých, čo zlomyseľne povstali proti mne.

¹³ Spravodlivý sťa palma zakvitne
a vyrastie sťa céder z Libanonu.

¹⁴ Tí, čo vyrastajú v dome Pánovom,
v nádvoriach nášho Boha budú prekvitať.

¹⁵ Ešte aj v starobe budú prinášať ovocie,
úrodní budú a plní sviežosti;

¹⁶ a tak zvestujú, že Pán, moje útočisko, je spravodlivý
a nepravosti v ňom niet.

Vznešenosť Pána - Stvoriteľa

Ž93 (92)

¹ Pán kraľuje, velebou sa zaodel;
zaodel sa Pán, udatnosťou sa prepásal.

² Tak upevnil zemekruh, že sa nezachveje.
Pevný je tvoj trón oddávna,
ty si od vekov.

³ Pozdvihujú rieky, Pane,
pozdvihujú rieky svoj hlas,
pozdvihujú rieky svoj hukot.

⁴ Nad hukot vodných prítvalov,
nad mohutné morské príboje
mocnejší je Pán na výsostiach.

⁵ Veľmi vierohodné sú tvoje svedectvá;
tvojmu domu, Pane, patrí posvätná úcta po všetky časy.

Boh - pomstiteľ spravodlivých

Ž94 (93)

¹ Bože odplaty, Pane,
Bože odplaty, zjav sa.

² Povstaň, ty, ktorý súdiš zem,
odplať pyšným, čo si zaslúžili.

³ Dokedy ešte hriešnici, Pane,
dokedy ešte budú hriešnici jasat'?

⁴ Dokedy budú rečniť a opovážlivo hovoriť
a chvastať sa tí, čo páchajú zločiny?

⁵ Pane, šliapu po tvojom ľude
a tvoje dedičstvo týrajú.

⁶ Vraždia vdovy a cudzincov
a zabíjajú siroty.

⁷ A hovoria si: „Pán to nevidí,
nevie o tom Boh Jakubov.“

⁸ Pochopte to, vy, nerozumní v národe,
kedy to porozumiete, hlupáci?

⁹ Že by ten, čo vsadil ucho, nepočul,
alebo ten, čo oko stvoril, že by nevidel?

¹⁰ Že by netrestal ten, čo vychováva národy,
čo učí ľud múdrosti?

¹¹ Pán pozná ľudské myšlienky
a vie, aké sú márne.

¹² Blažený človek, ktorého ty, Pane, vzdelávaš
a poučáš o svojom zákone,

¹³ aby si mu ul'aval v dňoch nešťastných,
kým pre hriešnika nevykopú jamu.

¹⁴ Lebo Pán neodvrhne svoj ľud
a neopustí svoje dedičstvo.

¹⁵ Súd sa zasa navráti k spravodlivosti
a spravodlivosťou sa budú riadiť všetci statoční.

¹⁶ Proti ničomníkom ktože mi pomôže
a kto sa ma zastane proti páchatel'om zla?

¹⁷ Keby mi Pán nebol pomohol,
už by som bol býval v ríši mlčania.

¹⁸ Ledva poviem: „Noha sa mi potkýna,“
hneď ma, Pane, podopiera tvoja доброта.

¹⁹ A keď sa v mojom srdci kopia starosti,
vzpružuje ma tvoja potecha.

²⁰ Veď či je zlučiteľný s tebou trón bezprávia,
čo vysluhuje násilie, a nie zákon?

²¹ Na život spravodlivého sa vrhajú
a odsudzujú krv nevinnú.

²² Mne sa však Pán stal pevnosťou
a skalou útočiska môj Boh.

²³ On im odplatí za ich nepravosť
a ich vlastnou zlobou ich vyhubí,

²⁴ Vyhubí ich Pán, Boh náš.

Pozvanie na oslavu Boha

Ž95 (94)

¹ Podťe, plesajme v Pánovi,
oslavujme Boha, našu spásu.

² Predstúpme s chválospevmi pred jeho tvár
a oslavujme ho žalmami.

³ Lebo Pán je veľký Boh
a nad všetkými bohmi veľký kráľ.

⁴ V jeho moci sú zemské hlbiny
a jemu patria aj nebotyčné štíty.

⁵ Jeho je more, veď on ho stvoril,
i pevnina, ktorú stvárnil jeho ruky.

⁶ Podťe, klaňajte sa a na zem padnime,
kľaknime na kolená pred Pánom, ktorý nás stvoril.

⁷ Lebo on je náš Boh
a my sme ľud jeho pastviny a ovce, ktoré vedie svojou rukou.

⁸ Čujte dnes jeho hlas:
„Nezatvrdzujte svoje srdcia.

⁹ ako v Meríbe, ako v dňoch Massy na púšti,
kde ma pokúšali vaši otcovia;
skúšali ma, hoci moje skutky videli.

¹⁰ Štyridsať rokov sa mi priečilo toto pokolenie
i povedal som: Je to ľud s blúdiacim srdcom;

¹¹ tí veru moje cesty neznajú.

Preto som v svojom hneve prisahal:
Nevojdú do môjho pokoja.“

Pán je kráľ a sudca celej zeme

- ¹ Spievajte Pánovi pieseň novú;
spievaj Pánovi, celá zem!
- ² Spievajte Pánovi, velebte jeho meno.
Zvestujte jeho spásu deň čo deň.
- ³ Zvestujte jeho slávu pohanom
a jeho zázraky všetkým národom.
- ⁴ Lebo veľký je Pán a veľkej chvály hoden,
viac ako všetkých bohov treba sa ho báť.
- ⁵ Lebo ničoty sú všetci bohovia pohanov,
ale Pán stvoril nebesia.
- ⁶ Vznešenosť a krása pred jeho tvárou,
moc a veleba v jeho svätyni.
- ⁷ Vzdávajú Pánovi, rodiny národov,
vzdávajú Pánovi slávu a česť,
- ⁸ vzdávajú Pánovi slávu hodnu jeho mena.
Prineste obetné dary a vstúpte do jeho nádvorí,
- ⁹ klaňajte sa Pánovi v posvätnom rúchu.
Chvej sa pred ním, celá zem,
- ¹⁰ hlásajte medzi pohanmi: „Pán kraluje!“
Upevnil zemekruh, nepohne sa;
a spravodlivo súdi národy.
- ¹¹ Tešte sa, nebesia, plesaj, zem;
nech more zahučí a čo ho naplňa,
- ¹² nech plesá pole a všetko, čo je na ňom.
I zajasajú všetky stromy lesa
- ¹³ pred tvárou Pána, že prichádza,
že prichádza súdiť zem.
Spravodlivo bude súdiť zemekruh
a národy podľa svojej pravdy.

Pán je slávny sudca

- ¹ Pán kraluje, jasaj, zem;
radujte sa, všetky ostrovy.
- ² Vôkol neho oblaky a mrákavy,
spravodlivosť a právo sú základom jeho trónu.
- ³ Predchádza ho oheň,
čo navôkol spaľuje jeho nepriateľov.
- ⁴ Jeho blesky ožarujú zemekruh:
zem to vidí a chveje sa.
- ⁵ Ako vosk sa topia vrchy pred tvárou Pánovou,
pred Pánom celej zeme.
- ⁶ Jeho spravodlivosť ohlasujú nebesia

a jeho slávu vidia všetky národy.

⁷ Nech sa hanbia všetci, čo uctievali modly drevené
a honosia sa svojimi sochami.

Klaňajte sa mu, všetci jeho anjeli.

⁸ Sion to počuje a teší sa
a dcéry Júdove plesajú, Pane,
nad tvojimi súdmi.

⁹ Lebo ty, Pane, si Najvyšší na celej zemi,
nesmierne prevyšuješ všetky božstvá.

¹⁰ Vy, čo milujete Pána, majte zlo v nenávisti,
veď on ochraňuje svojich svätých
a vyslobodzuje ich z rúk hriešnika.

¹¹ Vychádza svetlo spravodlivému
a radosť tým, čo majú srdcia úprimné.

¹² Radujte sa, spravodliví, v Pánovi
a oslavujte jeho sväté meno.

Boh víťazí na súde

Ž98 (97)

¹ *Žalm.*

Spievajte Pánovi pieseň novú,
lebo vykonal veci zázračné.

Víťazstvo je dielom jeho pravice
a jeho svätého ramena.

² Pán oznámil svoju spásu,
pred očami pohanov vyjavil svoju spravodlivosť.

³ Rozpamätal sa na svoju dobrotu
a na svoju vernosť voči Izraelovmu domu.
Uzreli všetky končiny zeme
spásu nášho Boha.

⁴ Na chválu Božiu jasaj, celá zem;
plesajte, radujte sa a hrajte.

⁵ Hrajte Pánovi na citare,
na citare a na harfe zunivej.

⁶ Za hlaholu trúb a poľníc
jasajte pred tvárou Kráľa a Pána.

⁷ Zahuč, more a všetko, čo ho naplňa,
zemekruh a všetci, čo na ňom bývajú.

⁸ Tlieskajte, rieky, rukami,
jasajte s nimi, vrchy,

⁹ pred tvárou Pánovou, lebo prichádza súdiť zem.
Spravodlivo bude súdiť zemekruh
a podľa práva národy.

Svätý je Pán, náš Boh

Ž99 (98)

¹ Pán kraľuje, traste sa, národy;
tróni nad cherubmi, chvej sa zem.

² Veľký je Pán na Sione,
a vyvýšený nad všetky národy.

³ Oslavujte jeho meno veľké a úžasné,
lebo je sväté.

⁴ Mocný kráľ spravodlivosť miluje:
ty si ustanovil, čo je správne,
právo a spravodlivosť v Jakubovi ty vysluhuješ.

⁵ Velebte Pána, nášho Boha,
a padnite k jeho nohám,
lebo je svätý.

⁶ Mojžiš a Áron, jeho kňazi,
a Samuel, ctiteľ jeho mena,
vzývali Pána a on ich vypočul,
⁷ z oblačného stĺpa k nim hovoril.

A zachovávali jeho svedectvo
a prikázania, ktoré im dal.

⁸ Pane, Bože náš, ty si ich vypočul,
Bože, ty si bol k nim milostivý,
no nenechal si bez trestu ich priestupky.

⁹ Velebte Pána, nášho Boha,
na jeho svätom vrchu sa mu klaňajte,
lebo svätý je Pán, Boh náš.

Radosť návštevníka chrámu

Ž100 (99)

¹ *Ďakovný žalm.*

² Jasaj na chválu Pánovi, celá zem,
s radosťou slúžte Pánovi.
S plesaním vstupujte pred jeho tvár.

³ Vedzte, že náš Pán je Boh;
on je náš stvoriteľ a jemu patríme,
sme jeho ľud a ovce z jeho stáda.

⁴ Vstupujte do jeho brán s piesňou chvály
a do jeho nádvorí s piesňami oslavnými;
chváľte ho a velebte jeho meno.

⁵ Lebo Pán je dobrý;
jeho milosrdenstvo trvá naveky
a jeho vernosť z pokolenia na pokolenie.

Zásady spravodlivého vládára

Ž101 (100)

¹ *Dávidov žalm.*

Milosrdenstvo a spravodlivosť chcem ospievať,
zahrať ti, Pane, na harfe.

² Múdro a bez úhony chcem kráčať cestou života;
kedyže prídeš ku mne?

Chcem kráčať v nevinnosti srdca
uprostred svojej čelade.

³ Nesprávne predsavzatia si nerobím,
podvodníka mám v nenávisti;
ten nemá ku mne prístup.

⁴ Skazené srdce sa mi prieči,
zlomyseľníka nechcem znáť.

⁵ Kto tajnostkársky ohovára blížneho,
toho umlčím.
Kto má oko pyšné a srdce naduté,
toho neznesiem.

⁶ Moje oči hľadajú verných v krajine, aby prebývali so mnou.
Kto kráča cestou poctivou, ten mi smie slúžiť.

⁷ V mojom dome nebude bývať pyšný človek
a luhár neobstojí pred mojimi očami.

⁸ Každé ráno umlčím všetkých hriešnikov v krajine
a z mesta Pánovho vyženiem všetkých, čo pášu nepravosť.

Vyhnanecove sľuby a prosby

Ž102 (101)

¹ *Modlitba utláčaného, ktorý v súžení
prednáša Pánovi svoje žiale.*

² Pane, vyslyš moju modlitbu
a moje volanie nech dôjde ku tebe.

³ Neskrývaj svoju tvár pred mnou;
v deň môjho súženia
nakloň ku mne svoj sluch.
Kedykoľvek ťa budem vzývať,
čím skôr ma vypočuj.

⁴ Lebo moje dni sa tratia ako dym
a kosti mám rozpálené sť a pahreba.

⁵ Moje srdce je zdeptané ako tráva a vysychá,

takže zabúdam jesť svoj chlieb.

⁶ Od samého náreku
som iba kosť a koža.

⁷ Som ako pelikán na púšti,
ako kuvik uprostred zrúcanín.

⁸ Nemôžem spať a som ako osamelý vrabec na streche.

⁹ Moji nepriatelia ma potupujú každý deň,
preklínajú ma tí, čo zúria proti mne.

¹⁰ Veď popol jedávam ako chlieb
a nápoj miešam so slzami;

¹¹ to pre tvoj hnev a výčitky,
lebo ty si ma najprv vyzdvihol a potom odsotil.

¹² Moje dni sú ako tieň, ktorý sa nakláňa,
a ja schnem sťa tráva.

¹³ Ale ty, Pane, trváš večne
a spomienka na teba z pokolenia na pokolenie.

¹⁴ Vstaň a zľutuj sa nad Sionom,
lebo už je čas, aby si sa nad ním zľutoval,
lebo už je tu ten čas.

¹⁵ Veď tvoji služobníci milujú jeho kamene
a ľútostia nad jeho troskami.

¹⁶ Tvojho mena, Pane, budú sa báť pohania
a tvojej slávy všetci zemskí králi;

¹⁷ lebo Pán vystaví Sion
a zjaví sa vo svojej sláve.

¹⁸ Zhliadne na modlitbu núdznych
a nepohrdne ich prosbami.

¹⁹ Nech sa to zaznačí pre pokolenie budúce
a obnovený ľud oslávi Pána.

²⁰ Veď Pán hľadá zo svojej vznešenej svätyne
a z nebies pozerá na zem;

²¹ čuje nárek zajatých
a odsúdeným na smrť vracia slobodu,

²² aby na Sione hlásali meno Pánovo
a v Jeruzaleme jeho slávu,

²³ keď sa tam zídu vospolok národy
a kráľovstvá, aby slúžili Pánovi.

²⁴ Cestou mi sily podlomil
a skrátil moje dni.

Hovorím: „Bože môj,

²⁵ neber ma v polovici mojich dní;
tvoje roky trvajú z pokolenia na pokolenie.

²⁶ Na začiatku si stvoril zem,
aj nebesia sú dielom tvojich rúk.

²⁷ Ony sa pominú, ale ty zostaneš;

rozpadnú sa sťa odev,
vymeniš ich ako rúcho a zmenia sa.

²⁸ Ale ty ostávaš vždy ten istý a tvoje roky sú bez konca.

²⁹ Deti tvojich služobníkov budú bývať v bezpečí
a ich potomstvo bude pevné pred tebou.“

Chvála Božieho milosrdenstva

Ž103 (102)

¹ *Od Dávida.*

Dobroreč, duša moja, Pánovi
a celé moje vnútro jeho menu svätému.

² Dobroreč, duša moja, Pánovi
a nezabúdaj na jeho dobrodenia.

³ Ved' on ti odpúšťa všetky neprávosti,
on lieči všetky tvoje neduhy;

⁴ on vykupuje tvoj život zo záhuby,
on ťa venčí milosrdenstvom a milosťou;

⁵ on naplňuje dobrodeniami tvoje roky,
preto sa ti mladosť obnovuje ako orlovi.

⁶ Pán koná spravodlivo
a prisudzuje právo všetkým utláčaným.

⁷ Mojžišovi zjavil svoje cesty
a synom Izraela svoje skutky.

⁸ Milostivý a milosrdný je Pán,
zhovievavý a dobrotivý nesmierne.

⁹ Nevyčíta nám ustavične naše chyby,
ani sa nehnevá naveky.

¹⁰ Nezaobchodí s nami podľa našich hriechov,
ani nám neodpláca podľa našich neprávostí.

¹¹ Lebo ako vysoko je nebo od zeme,
také veľké je jeho zľutovanie voči tým, čo sa ho boja.

¹² Ako je vzdialený východ od západu,
tak vzdáľuje od nás našu nepravosť.

¹³ Ako sa otec zmilúva nad deťmi,
tak sa Pán zmilúva nad tými, čo sa ho boja.

¹⁴ Ved' on dobre vie, z čoho sme stvorení;
pamätá, že sme iba prach.

¹⁵ Ako tráva sú dni človeka,
odkvitá sťa poľný kvet.

¹⁶ Ledva ho vietor oveje, už ho niet,
nezostane po ňom ani stopa.

¹⁷ No milosrdenstvo Pánovo je od večnosti až na večnosť
voči tým, čo sa ho boja

a jeho spravodlivosť chráni ich detné deti,

¹⁸ tie, čo zachovávajú jeho zmluvu,

čo pamätajú na jeho prikázania a plnia ich.

¹⁹ Pán si pripravil trón v nebesiach;

kraľuje a panuje nad všetkými.

²⁰ Dobrorečte Pánovi, všetci jeho anjeli,
udatní hrdinovia, čo počúvate na jeho slová
a plníte jeho príkazy.

²¹ Dobrorečte Pánovi, všetky jeho zástupy,
jeho služobníci, čo jeho vôľu plníte.

²² Dobrorečte Pánovi, všetky jeho diela,
všade, kde on panuje.

Dobroreč, duša moja, Pánovi.

Chvála Boha, stvoriteľa

Ž104 (103)

¹ Dobroreč, duša moja, Pánovi;

Pane, Bože môj, ty si nesmierne veľký.

Odel si sa do slávy a veleby,

² do svetla si sa zahalil ako do rúcha.

Nebesia rozpínaš ako stan,

³ nad vodami si buduješ komnaty.

Po oblakoch vystupuješ ako po schodoch,

na krídlach vánku sa prechádzaš.

⁴ Vetry sú tvojimi poslami,
ohnivé plamene tvojimi služobníkmi.

⁵ Zem si postavil na jej základoch,
nevychýli sa nikdy-nikdy.

⁶ Oceán ju prikryl sťa odev,
nad vrchmi vody zastali.

⁷ Pred tvojou hrozbou odtiekli,
zhrozili sa pred tvojím hlasom hromovým.

⁸ Vybehli na vrchy, stiekli do údolia,
na miesto, ktoré si im vyhradil.

⁹ Položil si hranicu a neprekročia ju,
ani viac nepokryjú zem.

¹⁰ Prameňom dávaš stekať do potokov,
čo tečú pomedzi vrchy

¹¹ a napájajú všetku poľnú zver
aj divým oslom hasia smäd.

¹² Popri nich hniezdi nebeské vtáctvo,
spomedzi konárov zaznieva ich pieseň.

¹³ Zo svojich komnát zvlažuješ vrchy,
plodmi svojich diel sýtiš zem.

¹⁴ Tráve dávaš rásť pre ťažný dobytok
a byli, aby slúžila človeku.

Zo zeme vyvádzaš chlieb

¹⁵ i víno, čo obveseľuje srdce človeka;
olejom rozjasňuješ jeho tvár
a chlieb dáva silu srdcu človeka.

¹⁶ Sýtia sa stromy Pánove
aj cédre Libanonu, čo on zasadil.

¹⁷ Na nich si vrabce hniezda stavajú
a na ich vrcholcoch bývajú bociany.

¹⁸ Vysoké štíty patria kamzíkom,
v skalách sa skrývajú svište.

¹⁹ Na určovanie času si mesiac utvoril;
slnko vie, kedy má zapadať.

²⁰ Prestieraš tmu a nastáva noc
a povylieza všetka lesná zver.

²¹ Levičatá ručia za korisťou
a pokrm žiadajú od Boha.

²² Len čo vyjde slnko, utiahnu sa
a ukladajú sa v svojich dúpätách.

²³ Vtedy sa človek ponáhl'a za svojím dielom,
za svojou prácou až do večera.

²⁴ Aké mnohoraké sú tvoje diela, Pane!
Všetko si múdro urobil.

Zem je plná tvojho stvorenstva.

²⁵ Tu more veľké, dlhé a široké,
v ňom sa hemžia plazy bez počtu,
živočíchy drobné i obrovské.

²⁶ Po ňom sa plavia lode
i Leviatan, ktorého si stvoril, aby sa v ňom ihral.

²⁷ Všetko to čaká na teba,
že im dáš pokrm v pravý čas.

²⁸ Ty im ho dávaš a ony ho zbierajú;
otváraš svoju ruku, sýtia sa dobrotami.

²⁹ Len čo odvrátiš svoju tvár, už sa trasú;
odnímaš im dych a hneď hynú
a vracajú sa do prachu.

³⁰ Keď zošleš svojho ducha, sú stvorené
a obnovuješ tvárnosť zeme.

³¹ Pánova chvála nech trvá naveky;
zo svojich diel nech sa teší Pán.

³² Pozrie sa na zem a rozochvieva ju,

dotkne sa vrchov a ony chrlia dym.

³³ Po celý život chcem spievať Pánovi
a svojmu Bohu hrať, kým len budem žiť.

³⁴ Kiež sa mu moja pieseň zapáči;
a ja sa budem tešiť v Pánovi.

³⁵ Nech zo zeme zmiznú hriešnici
a zločincov nech už niet.

Dobroreč, duša moja, Pánovi.

ALELUJA.

Boh je v sľuboch verný

Ž105 (104)

¹ ALELUJA.

Oslavujte Pána a vzývajte jeho meno,
rozhlasujte jeho skutky medzi národmi.

² Spievajte mu a hrajte,
rozprávajte o jeho obdivuhodných skutkoch.

³ Jeho svätým menom sa honoste;
nech sa radujú srdcia tých, čo hľadajú Pána.

⁴ Hľadajte Pána a jeho moc,
hľadajte vždy jeho tvár.

⁵ Pamätajte na divy, čo učinil,
na jeho znamenia a na výroky jeho úst,

⁶ vy, potomci Abraháma, Pánovho služobníka,
synovia Jakuba, vyvoleného Pánovho.

⁷ On, Pán, je náš Boh;
jeho rozhodnutia platia po celej zemi.

⁸ Večne pamätá na svoju zmluvu,
na sľub, ktorý dal pokoleniam tisícim,

⁹ na zmluvu, čo s Abrahámom uzavrel,
na prísahu, ktorou sa Izákovi zaviazal.

¹⁰ Jakubovi to stanovil za zákon,
Izraelovi za zmluvu večitú,

¹¹ keď povedal: „Tebe dám kanaánsku krajinu
ako váš podiel dedičný.“

¹² Keď ich bolo ešte neveľa,
iba niekoľko, a boli cudzincami v krajine

¹³ a od kmeňa prechodili ku kmeňu,
z jedného kráľovstva k inému národu,

¹⁴ nedovolil, aby im ľudia krivdili;
i kráľov karhal kvôli nim:

¹⁵ „Netýkajte sa mojich pomazaných,
neublížujte mojim prorokom.“

¹⁶ Hlad privolal na krajinu
a poničil všetku zásobu chleba.
¹⁷ Pred nimi poslal muža,
Jozefa, ktorého predali za otroka.
¹⁸ Putami jeho nohy zovreli
a jeho šiju železom;
¹⁹ no potom došlo na jeho slová,
Pán dokázal jeho nevinnosť.
²⁰ Vyslobodil ho posol kráľovský,
prepustil ho vládca národov;
²¹ ustanovil ho za Pána svojho domu
a za správcu všetkého svojho majetku,
²² aby poučil jeho kniežatá podľa svojej vôle
a jeho starcov učil múdrosti.

²³ I prišiel Izrael do Egypta
a Jakub sa stal hosťom v Chámovej krajine.
²⁴ Boh tam svoj národ rýchlo rozmnožil
a zdatnejším ho urobil od jeho nepriateľov.
²⁵ Prevrátil im srdcia, že znenávideli jeho ľud
a ľstivo zaobchodili s jeho sluhami.
²⁶ Poslal svojho sluhu Mojžiša
a Árona, ktorého si vyvolil.
²⁷ A oni medzi nimi ohlasovali jeho znamenia
a zázraky v Chámovej krajine.

²⁸ Zoslal temnoty a zahalil ich,
lež oni sa jeho slovám spriečili.
²⁹ Ich vody na krv premenil
a pozabíjal ich ryby.
³⁰ Ich krajina sa zahemžila žabami,
vnikli až do paláca kráľovho.
³¹ Rozkázal a prileteli roje múch,
všetky končiny zaplavili komáre.
³² Namiesto dažďa im zoslal kamenec,
žeravý oheň do ich krajiny.
³³ A zbil im révu i figovník,
dolámal stromy na ich území.

³⁴ Rozkázal a prileteli kobyľky,
nespočetné množstvo sarančí.
³⁵ Zožrali všetku zeleň v krajine,
zožrali všetku zemsú úrodu.
³⁶ A pobil všetko prvorodené v Egypte,
prvotiny všetkej ich mužnej sily.

³⁷ Potom ich vyviedol so striebrom a zlatom
a v ich kmeňoch nebol nik nevládny.
³⁸ I zaradoval sa Egypt, že už odišli,
lebo strach z nich naň doláhol.

³⁹ Rozostrel oblak, aby ich tak chránil,
a oheň, aby im svietil za noci.

⁴⁰ Keď požiadali, zoslal im prepelice
a sýtil ich chlebom z neba.

⁴¹ Otvoril skalú a voda vytryskla,
po púšti tiekla sťa rieka.

⁴² Lebo pamätal na slová svojho záväzku,
ktoré dal Abrahámovi, svojmu služobníkovi.

⁴³ Vyviedol teda svoj ľud v radosti,
vyvolených svojich s plesaním.

⁴⁴ A odovzdal im krajiny pohanov
i zaujali majetky národov,

⁴⁵ aby zachovávali jeho predpisy
a jeho zákon plnili.

ALELUJA.

Hriechy ľudu a Božie zmilovanie v dejinách spásy

Ž106 (105)

¹ ALELUJA.

Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

² Kto vyrozpráva mocné skutky Pánove,
kto všetku jeho chválu rozhlási?

³ Blažení sú tí, čo zachovávajú právo
a konajú spravodlivo v každý čas.

⁴ Pamätaj na nás, Pane, z lásky k svojmu ľudu,
navštív nás svojou spásou,

⁵ aby sme videli šťastie tvojich vyvolených,
aby sme sa radovali z radosti tvojho ľudu
a boli hrdí na teba so všetkými tvojimi dedičmi.

⁶ Hrešili sme ako naši otcovia,
konali sme bezbožne, páchali sme nepravosť.

⁷ Naši otcovia v Egypte nechápali tvoje zázraky,
zabudli na tvoje veľké dobrodenia
a popudzovali ťa, keď sa blížili k moru, k Červenému moru.

⁸ Ale Boh ich pre česť svojho mena zachránil,
aby ukázal svoju moc.

⁹ Červenému moru pohrozil a ono vyschlo;
po morskom dne ich previedol ako po púšti.

¹⁰ Vyslobodil ich z rúk nevraživca
a vymanil z rúk nepriateľa.

¹¹ Ich utláčateľov voda zaliala,
ani jeden z nich nezostal nažive.

¹² Až potom uverili jeho slovám
a pieseň chvály mu spievali.

¹³ No onedlho na jeho skutky zabudli
a jeho rozhodnutiu sa vzopreli.

¹⁴ Na púšti sa oddali žiadostivosti
a v bezvodnej krajine pokúšali Boha.

¹⁵ Dal im, čo si žiadali,
ba dopustil, že sa presýtili.

¹⁶ V tábore zanevreli na Mojžiša
a na Árona, posväteného Pánovho.

¹⁷ Otvorila sa zem a pohltila Dátana
a zatvorila sa nad tlupou Ábironovou.

¹⁸ I vzbĺkol oheň v ich zástupe
a bezbožníkov spálili plamene.

¹⁹ Urobili si teľa na Horebe
a klaňali sa soche uliatej;

²⁰ i zamenili svoju slávu
za podobu býka, ktorý trávu požiera.

²¹ Zabudli na Boha, svojho záchrancu,
ktorý vykonal veľké divy v Egypte,

²² zázraky v Chámovej krajine,
v Červenom mori skutky úžasné.

²³ Už povedal, že ich vyhubí,
keby nebolo Mojžiša, jeho vyvoleného.
On si stal v prielome pred ním,
aby odvrátil jeho hnev; aby ich nezničil.

²⁴ Pohrdli krajinou, po ktorej hodno túžiť,
neverili jeho slovám.

²⁵ Vo svojich stanoch šomrali,
nepočúvali Pánov hlas.

²⁶ Vtedy zdvihol ruku proti nim,
že ich zničí na púšti.

²⁷ A že ich potomstvo roztrúsi medzi pohanmi
a že ich rozoženie do cudzích krajín.

²⁸ I pridali sa k Beélfegorovi,
jedli z obetí mŕtvym bôžikom;

²⁹ popudzovali Boha svojou podlosťou,
až skaza na nich doľahla.

³⁰ Ale povstal Fínes, vykonal rozsudok
a pohroma prestala.

³¹ K dobru sa mu to pripočítalo
z pokolenia na pokolenie naveky.

³² Pri meríbskych vodách popudili ho ku hnevú;
Mojžiš tu zle pochodil ich vinou;

³³ tak ho rozčúlili,
že nerozvážne slová vyslovil.

³⁴ Nevyhubili národy,
ako im Pán bol rozkázal.

³⁵ Ale zmiešali sa s pohanmi
a osvojili si ich správanie.

³⁶ Uctievali sošky ich bôžikov
a tie sa im stali osídlom.

³⁷ Synov a dcéry
obetovali zlým duchom.

³⁸ Prelievali krv nevinnú,
krv svojich synov a dcér
obetovali modlám Kanaánu.

A zem bola poškvrená krvou;

³⁹ znečistili sa svojimi skutkami
a porušovali vernosť svojimi zločinmi.

⁴⁰ Pán vzplanul hnevom proti svojmu ľudu,
až sa mu sprotivilo jeho dedičstvo;

⁴¹ vydal ich do rúk pohanov;
vládli nad nimi tí, čo ich nenávideli.

⁴² Nepriatelia ich trápili,
pokorili a uvrhli do svojho područia.

⁴³ Častejšie ich vyslobodil;
no oni ho vždy rozčúlili nejakým výmyslom,
až pre svoje neprávosti vyšli navnivoč.

⁴⁴ Ale on zhliadol na ich súženie,
keď počul ich náreky.

⁴⁵ Rozpamätal sa na svoju zmluvu
a zľutoval sa nad nimi, lebo je veľmi milosrdný.

⁴⁶ A vzbudil k nim súcit
u všetkých, čo ich odviedli do zajatia.

⁴⁷ Zachráň nás, Pane, Bože náš,
a zhromaždí nás z krajín pohanských,
aby sme mohli tvoje sväté meno velebiť
a tvojou slávou sa honosiť.

⁴⁸ Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela,
od vekov až naveky.
A všetok ľud nech privolá: „Staň sa. Amen.“

E. Piata kniha (107 - 150 \106 - 150\)

Vďaka za oslobodenie

Ž107 (106)

- ¹ Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.
- ² Tak nech hovoria tí, ktorých Pán vykúpil,
ktorých vykúpil z rúk protivníkových
³ a zhromaždil z rozličných krajín
od východu i západu,
od severu i od mora.
- ⁴ Blúdili pustatinou a po vyprahnutej stepi,
nenachádzali cestu k trvalému bydlisku.
- ⁵ Mali hlad a smäd,
ubúdalo v nich života.
- ⁶ V súžení volali k Pánovi
a on ich vyslobodil z úzkostí.
- ⁷ Na správnu cestu ich priviedol,
aby šli po nej k trvalému bydlisku.
- ⁸ Nech oslavujú Pána za jeho milosrdenstvo
a za zázraky v prospech ľudí,
⁹ lebo smädného napojil
a hladného nakrmil dobrotami.
- ¹⁰ V temnotách a v tieni smrti sedeli,
sputnaní biedou a železom,
- ¹¹ lebo sa vzopreli Božím výrokom
a zámery Najvyššieho zavrhl.
- ¹² Preto ich srdce útrapami pokoril,
ostali nevládni a bez pomoci.
- ¹³ V súžení volali k Pánovi
a on ich vyslobodil z úzkostí.
- ¹⁴ Z temnôt a z tône smrti ich vyviedol
a ich putá rozlomil.
- ¹⁵ Nech oslavujú Pána za jeho milosrdenstvo
a za zázraky v prospech ľudí,
- ¹⁶ lebo rozdrvil brány bronzové
a rozlomil závary zo železa.
- ¹⁷ Na ceste neprávosti rozum stratili
a trpeli za svoje priestupky.
- ¹⁸ Každý pokrm sa im sprotivil
a priblížili sa až k bránam smrti.
- ¹⁹ V súžení volali k Pánovi
a on ich vyslobodil z úzkostí.
- ²⁰ Zoslal im svoje slovo a uzdravil ich
a vyslobodil ich zo záhuby.
- ²¹ Nech oslavujú Pána za jeho milosrdenstvo
a za zázraky v prospech ľudí.

²² Obetu chvály nech mu prinesú,
o jeho skutkoch nech hovoria s plesaním.

²³ Púšťali sa na lodiach po mori
a na veľkých vodách robili obchody.

²⁴ Tam videli diela Pánove
a na hlbčinách jeho zázraky.

²⁵ Prehovoril a vyvolal búrku úžasnú,
až sa morské vlny vzdúvali;

²⁶ priam k nebu stúpali
a vzápätí sa prepadali do hlbín;
duša im hrôzou zmierala.

²⁷ Knísali sa a tackali ako opití;
boli v koncoch so všetkou svojou múdrosťou.

²⁸ V súžení volali k Pánovi
a on ich vyslobodil z úzkostí.

²⁹ Búrku premenil na vánok
a morské vlny umkli.

³⁰ Tešili sa, že vlny utíchli,
a priviedol ich do prístavu, za ktorým túžili.

³¹ Nech oslavujú Pána za jeho milosrdenstvo
a za zázraky v prospech ľudí.

³² V zhromaždeniach ľudu nech ho vebia
a nech ho chvália v zbore starších.

³³ Potoky na púšť premenil
a na súš vodné pramene,

³⁴ úrodnú zem na soľnú step
pre zlobu jej obyvateľov.

³⁵ A z púšte zasa urobil jazerá,
z vyschnutej zeme vodné pramene.

³⁶ Hladujúcich tam usadil
i založili si trvalé bydlisko.

³⁷ Obsiali polia a vysadili vinice
a získali bohatú úrodu.

³⁸ I požehnal ich a rozmnožili sa preveľmi
a nezmenšil im ani počet dobytky.

³⁹ A zasa ich málo zostalo a dostali sa do biedy
pod ťarchou nešťastia a bolesti.

⁴⁰ Opovrhnutím zahrnul kniežatá
a dal im blúdiť po stepi neschodnej.

⁴¹ Chudákov však z biedy povzniesol,
ich rody ako stáda rozmnožil.

⁴² Spravodliví to uvidia a potešia sa,
ničomníci všetci stratia reč.

⁴³ Kto je dosť múdry, že sa nad tým zamyslí
a pochopí milosrdenstvo Pánovo?

Oslava Pána a prosba o pomoc

Ž108 (107)

¹ *Pieseň. Dávidov žalm.*

² Ochotné je moje srdce, Bože,
ochotné je moje srdce:
budem ti spievať a hrať.
Prebud' sa, duša moja,
³ prebud' sa, harfa a citara,
chcem zobudiť zornicu.

⁴ Budem ťa, Pane, velebiť medzi pohanmi
a zaspievam ti žalmy medzi národmi.

⁵ Lebo až po nebesia siaha tvoje milosrdenstvo
a tvoja vernosť až po oblaky.

⁶ Bože, vznes sa nad nebesia
a tvoja sláva nech je nad celou zemou.

⁷ Zachráň svojich najmilších;
pomôž svojou pravickou a vyslyš ma.

⁸ Vo svojej svätyni Boh povedal:

„S radosťou rozdelím Sichem
a rozmeriam sukotské údolie.“

⁹ Môj je Galaád a môj je Manasses;
Efraim je prilba mojej hlavy
a Júda moje žezlo vladárske.

¹⁰ Moab je nádrž, v ktorej sa kúpavam,
Idumea sa mi stane podnožkou,
nad Filištínskym víťazne zajasám.“

¹¹ Kto ma privedie do opevneného mesta
a kto ma odprevadí až do Idumey?

¹² Kto iný ako ty, Bože, čo si nás odvrhol?
A prečo už, Bože, nekráčaš na čele našich vojsk?

¹³ Ty nám pomôž dostať sa z útlaku,
pretože ľudská pomoc nestačí.

¹⁴ S Bohom budeme udatní,
on našich nepriateľov pošliape.

Proti zradným nepriateľom

Ž109 (108)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

Bože, chvála moja, nemlč,

² lebo sa proti mne otvorili ústa hriešnika a ústa podvodníka.

Hovoria proti mne lživým jazykom,

³ zahŕňajú ma nenávisťnými rečami
a napádajú ma bez príčiny.

⁴ Za moju lásku broja proti mne;
ale ja sa modlím.

⁵ Zlom sa mi odplácajú za dobré
a nenávisťou za lásku.

⁶ Postav nad neho hriešnika.

Žalobca nech stojí po jeho pravici.

⁷ Keď ho budú súdiť, nech vyjde ako odsúdený
a jeho modlitba nech mu bude hriechom.

⁸ Jeho dní nech je čím menej
a jeho úrad nech prevezme iný.

⁹ Jeho deti nech ostanú sirotami
a vdovou jeho manželka.

¹⁰ Jeho synovia nech sa voslep túlajú a nech žobrujú,
nech ich vyženú z ich spustošených príbytkov.

¹¹ Nech ho úžerník oberie o celý majetok
a plody jeho práce nech rozchvacujú cudzí.

¹² Nech mu nik nepreukáže milosrdenstvo
a nech sa nik nezľutuje nad jeho sirotami.

¹³ Jeho potomstvo nech vyhynie,
nech je vytreté v ďalšom pokolení ich meno.

¹⁴ Pán nech pamätá na neprávosť jeho otcov
a hriech jeho matky nech sa nezotrie.

¹⁵ Pán nech ich má stále pred očami
a nech vyhladí ich pamiatku zo zeme.

¹⁶ Za to, že mu ani nenapadlo byť milosrdným,
ale prenasledoval bedára a žobráka
a skl'účeného v srdci chcel usmrtiť.

¹⁷ Miloval kliatbu, nech ho teda postihne;
nechcel požehnanie, nech sa teda vzdiali od neho.

¹⁸ Preklínanie si obliekal sť'a odev,
nech vojde do jeho vnútra ako voda
a do jeho kostí ako olej.

¹⁹ Nech mu je šatou, ktorou sa odeje,
a pásom, ktorým sa vždy opáše.

²⁰ Tak nech Pán odplatí tým, čo na mňa žalujú
a zle hovoria proti mne.

²¹ Ale ty, Pane, Pane, pre svoje meno sa ma zastaň,
veď tvoje milosrdenstvo je láskavé;

²² zachráň ma, lebo ja som úbohý a chudobný
a moje srdce je vo mne ranené.

²³ Odchádzam ako tieň, ktorý sa nakláňa,
striasajú ma ako kobyľku.

²⁴ Od pôstu sa mi podlamujú kolená,
a telo mi chradne bez oleja.

²⁵ Som im už len na posmech;
keď ma vidia, potriasajú hlavou.

²⁶ Pomôž mi, Pane, Bože môj,
zachráň ma podľa svojho milosrdenstva.

²⁷ Nech poznajú, že to tvoja ruka,
že si to ty, Pane, urobil.

²⁸ Oni nech preklínajú, ty však žehnaj;
nech sú zahanbení tí, čo vystupujú proti mne,
a tvoj služobník nech sa raduje.

²⁹ Nech hanba pokryje tých, čo ma osočujú,
a potupa nech ich zahalí ako plášť.

³⁰ Veľmi budem oslavovať Pána svojimi ústami,
budem ho chváliť uprostred zástupov,

³¹ lebo on stojí po pravom boku chudáka,
aby ho zachránil pred jeho sudcami.

Mesiáš, kráľ a kňaz

Ž110 (109)

¹ *Dávidov žalm.*

Pán povedal môjmu Pánovi: „Sed' po mojej pravici,
kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám.“

² Moc tvojho žezla rozšíri Pán zo Siona:
panuj uprostred svojich nepriateľov.

³ Odo dňa tvojho narodenia patrí ti vláda
v posvätnnej nádhere.
Splodil som ťa ako rosu pred východom zornice.

⁴ Pán prisahal a nebude ľutovať:
„Ty si kňaz naveky podľa radu Melchizedechovho.“

⁵ Pán je po tvojej pravici,
v deň svojho hnevu kráľov porazí.

⁶ Súdiť bude národy: nakopia sa mŕtvoly;
po šírej zemi hlavy rozdrví.

⁷ Cestou sa napije z potoka
a potom hlavu zdvihne.

Veľké sú diela Pánove

Ž111 (110)

¹ ALELUJA.

Z celého srdca chcem oslavovať Pána
v zbore spravodlivých i v zhromaždení.

² Veľké sú diela Pánove;
nech ich skúmajú všetci, čo majú v nich záľubu.
³ Nádherné a vznešené sú jeho diela,
jeho spravodlivosť platí naveky.
⁴ Ustanovil pamiatku na svoje obdivuhodné skutky;
Pán je milosrdný a milostivý.
⁵ Pokrm dal tým, čo sa ho boja;
svoju zmluvu má stále na mysli.

⁶ Svoje mocné skutky oznámil svojmu ľudu
a dal im dedičstvo pohanov;
⁷ pravdivé a spravodlivé sú diela jeho rúk.
Nezrušiteľné sú všetky jeho príkazy,
⁸ upevnené naveky,
založené na pravde a spravodlivosti.
⁹ Vykúpenie poslal svojmu ľudu,
zmluvu uzavrel naveky.

Jeho meno je sväté a vzbudzuje hrôzu;
¹⁰ bohabojnosť je počiatok múdrosti
a múdro robia všetci, čo ju pestujú;
jeho chvála ostáva naveky.

Blaženost' spravodlivého človeka

Ž112 (111)

¹ ALELUJA.
Blažený muž, ktorý sa bojí Pána
a má veľkú záľubu v jeho príkazoch.
² Jeho potomstvo bude mocné na zemi,
pokolenie spravodlivých bude požehnané.
³ V jeho dome bude úspech a bohatstvo,
jeho spravodlivosť ostane naveky.

⁴ Spravodlivým žiari svetlo v temnotách,
milosrdný, milostivý a spravodlivý.
⁵ V obľube je človek, čo sa zľutúva a rád pomáha,
čo svoj majetok čestne spravuje;
⁶ nikdy nezakolíše.

Vo večnej pamäti bude spravodlivý,
⁷ nebude sa báť zlej zvesti.
Jeho srdce je pevné, dôveruje v Pána,
⁸ bezpečné je jeho srdce, nebojí sa,
kým nepokorí svojich nepriateľov.
⁹ Rozdeľuje a dáva chudobným;
jeho dobročinnosť potrvá naveky
a jeho moc a sláva budú stále rásť.

¹⁰ Hriešnik to uvidí a zanevrie,
zubami bude škripať a hynúť závisťou.
Želanie hriešnikov vyjde nazmar.

Chválospev na meno Pánovo

Ž113 (112)

¹ ALELUJA.

Chváľte, služobníci Pánovi,
chváľte meno Pánovo.

² Nech je velebené meno Pánovo
odteraz až naveky.

³ Od východu slnka až po západ
nech je oslávené meno Pánovo.

⁴ Vyvýšený je Pán nad všetky národy
a jeho sláva nad nebesia.

⁵ Kto je ako Pán, náš Boh,
čo tróni na výsostiach,

⁶ a predsa dbá o všetko nepatrné
na nebi i na zemi?

⁷ Z prachu dvíha chudobného
a zo smetiska povyšuje bedára

⁸ a dáva mu sedieť vedľa kniežat,
vedľa kniežat svojho ľudu.

⁹ Neplodnej dáva bývať v dome
ako šťastnej matke detí.

Vyslobodenie Izraela z Egypta

Ž114 (113 A)

¹ Keď Izrael vyšiel z Egypta,
dom Jakubov spomedzi ľudu cudzieho,

² Judea sa stala jeho svätynou,
Izrael jeho kráľovstvom.

³ More to videlo a zutekalo,
Jordán sa naspäť obrátil;

⁴ vrchy poskakovali ako barance
pahorky ako jahňatá.

⁵ Čo ti je, more, že utekáš,
a tebe, Jordán, že sa naspäť obraciaš?

⁶ Vrchy, prečo poskakujete ako barance
a vy, pahorky, ako jahňatá?

⁷ Zachvej sa, zem, pred tvárou Pánovou,
pred tvárou Boha Jakubovho,
⁸ čo skalú mení na jazerá vôd
a kameň na pramene vôd.

Chvála pravého Boha

Ž115 (113 B)

¹ Nie nás, Pane, nie nás,
ale svoje meno osláv
pre svoje milosrdenstvo a pre svoju vernosť.

² Prečo majú hovoriť pohanía:
„Kdeže je ten ich Boh?“

³ Veď náš Boh je v nebi
a stvoril všetko, čo chcel.

⁴ Pohanské modly, hoc sú zo striebra a zo zlata,
sú dielom ľudských rúk.

⁵ Majú ústa, ale nehovoria,
majú oči, a nevidia.

⁶ Majú uši, ale nepočujú,
majú nozdry, a nečuchajú.

⁷ Majú ruky, ale nehmatajú;
majú nohy, a nechodia,
z hrdla nevydajú hlas.

⁸ Im budú podobní ich tvorcovia
a všetci, čo v ne veria.

⁹ Dom Izraelov dúfa v Pána,
on je ich pomoc a záštita.

¹⁰ Dom Áronov dúfa v Pána,
on je ich pomoc a záštita.

¹¹ Všetci bohoboční dúfajú v Pána,
on je ich pomoc a záštita.

¹² Pán na nás pamätá
a žehná nás.

Požehnáva dom Izraelov,
požehnáva dom Áronov.

¹³ Požehnáva všetkých, čo si ctia Pána,
malých i veľkých.

¹⁴ Nech Pán aj vás zveľadí,
vás i vaše deti.

¹⁵ Nech vás požehnáva Pán,
ktorý stvoril nebo i zem.

¹⁶ Nebesia si Pán vyhradil pre seba,
ale zem dal synom človeka.

¹⁷ Mŕtvi ťa, Pane, chváliť nemôžu,
ani tí, čo zostupujú do ríše mlčania.

¹⁸ Lež my, živí, velebíme Pána
odteraz až naveky.
ALELUJA.

Vzdávanie vd'aky

Ž116 (114,1-9; 115)

¹ ALELUJA.

Milujem Pána, lebo vypočul
môj prosebný hlas,

² lebo svoj sluch naklonil ku mne,
kedykoľvek som ho vzýval.

³ Keď ma omotali povrazy smrti
a zmocnili sa ma úzkosti podsvetia,
keď som sa ocitol v súžení a trápení,

⁴ vzýval som meno Pánovo:
„Pane, zachráň môj život!“

⁵ Milostivý a spravodlivý je Pán,
náš Boh sa zľutúva.

⁶ Pán ochraňuje maličkých;
pomohol mi, keď som bol v biede.

⁷ Znova sa, duša moja, upokoj,
lebo Pán ti dobre urobil,

⁸ lebo môj život zachránil od smrti,
moje oči od slz
a moje nohy pred pádom.

⁹ Pred tvárou Pána budem kráčať
v krajine žijúcich.

¹⁰ Dôveroval som, aj keď som povedal:
„Som veľmi pokorený.“

¹¹ V rozrušení som vyriekol:
„Všetci ľudia klamú.“

¹² Čím sa odvd'ačím Pánovi
za všetko, čo mi dal?

¹³ Vezmem kalich spásy
a budem vzývať meno Pánovo.

¹⁴ Pánovi splním svoje sľuby
pred všetkým jeho ľudom.

¹⁵ V Pánových očiach má veľkú cenu
smrť jeho svätých.

¹⁶ Pane, som tvoj sluha,
som tvoj sluha a syn tvojej služobnice.
Ty si mi putá rozviazal:
¹⁷ obeť chvály tí prinesiem
a budem vzývať meno Pánovo.

¹⁸ Splním svoje sľuby Pánovi
pred všetkým jeho ľudom
¹⁹ v nádvoriach domu Pánovho,
uprostred teba, Jeruzalem.

Oslava milosrdného Pána

Ž117 (116)

¹ ALELUJA.
Chváľte Pána, všetky národy,
oslavujte ho, všetci ľudia;

² lebo je veľké jeho milosrdenstvo voči nám
a pravda Pánova trvá naveky.

Jasavý spev za záchranu

Ž118 (117)

¹ Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

² Teraz nech hovorí Izrael, že Pán je dobrý,
že jeho milosrdenstvo trvá naveky.
³ Teraz nech hovorí dom Áronov:
jeho milosrdenstvo trvá naveky.
⁴ Teraz nech hovoria všetci bohabojní:
jeho milosrdenstvo trvá naveky.

⁵ V súžení som vzýval Pána
a Pán ma vypočul a vyslobodil.
⁶ Pán je so mnou,
nuž nebojím sa; čože mi môže urobiť človek?
⁷ Pán je so mnou a pomáha mi;
nemusím si všímať svojich nepriateľov.

⁸ Lepšie je utiekať sa k Pánovi,
ako sa spoliehať na človeka.
⁹ Lepšie je utiekať sa k Pánovi,
ako sa spoliehať na mocnárov.

¹⁰ Obklúčili ma všetci pohanania,
ale v mene Pánovom som ich porazil.

¹¹ Obklúčili ma zovšadiaľ,
ale v mene Pánovom som ich porazil.
¹² Obklúčili ma ako roj včiel
a vzbĺkli ako plameň z raždí,
ale v mene Pánovom som ich porazil.
¹³ Prudko dorážali na mňa, aby som sa zrútil,
no Pán mi pomohol.
¹⁴ Moja sila a chvála je Pán,
on sa mi stal záchrancom.

¹⁵ Hlas plesania nad záchranou
znie v stánkoch spravodlivých:
¹⁶ „Pánova pravica mocne zasiahla,
Pánova pravica ma zdvihla;
Pánova pravica mocne zasiahla.“

¹⁷ Ja nezomriem, budem žiť
a vyrozprávam skutky Pánove.
¹⁸ Prísne ma Pán potrestal,
no nevydal ma smrti napospas.
¹⁹ Otvorte mi brány spravodlivosti,
vojdem nimi a poďakujem sa Pánovi.

²⁰ Toto je brána Pánova;
len spravodliví ňou vchádzajú.
²¹ Ďakujem ti, že si ma vyslyšal
a že si ma zachránil.

²² Kameň, čo stavitelia zavrhli,
stal sa kameňom uholným.
²³ To sa stalo na pokyn Pána;
vec v našich očiach obdivuhodná.
²⁴ Toto je deň, ktorý učinil Pán,
plesajme a radujme sa z neho.

²⁵ Pane, spas ma;
Pane, daj mi úspech.

²⁶ Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom.
Požehnávame vás z domu Pánovho.

²⁷ Boh, Pán, je naším svetlom.
Vystrojte sprievod s ozdobnými vetvami
až k rohom oltára.

²⁸ Ty si môj Boh, vďaka ti vzdávam;
ty si môj Boh, velebím ťa.

²⁹ Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Alef (1-8)

¹ Blažení tí, čo idú cestou života bez poškvrny,
čo kráčajú podľa zákona Pánovho.

² Blažení tí, čo zachovávajú jeho príkazy
a celým srdcom ho vyhľadávajú.

³ To sú tí, čo nepáchajú neprávosť
a idú jeho cestami.

⁴ Ty si dal príkazy,
aby sa verne plnili.

⁵ Kiež by ma moje cesty viedli tak,
žeby som zachovával tvoje ustanovenia.

⁶ Veru nebudem zahanbený,
keď budem dodržiavať všetky tvoje príkazy.

⁷ S úprimným srdcom ti chcem ďakovať,
že som poznal tvoje spravodlivé výroky.

⁸ Tvoje ustanovenia chcem zachovať,
len ty ma nikdy neopustíš.

Bét (9-16)

⁹ Ako sa mladík na svojej ceste udrží čistým?
Tak, že bude zachovávať tvoje slová.

¹⁰ Celým svojím srdcom ťa vyhľadávam;
nedaj, aby som zablúdil od tvojich príkazov.

¹¹ V srdci si uchovávam tvoje výroky
aby som proti tebe nezhrešil.

¹² Pane, ty si velebený;
nauč ma svoje ustanovenia.

¹³ Svojimi perami
vypočítavam všetky výroky tvojich úst.

¹⁴ Keď idem cestou tvojich zákonov, mám väčšiu radosť
ako zo všetkého bohatstva.

¹⁵ Chcem sa cvičiť v tvojich predpisoch,
rozjímať o tvojich cestách.

¹⁶ V tvojich ustanoveniach mám záľubu,
na tvoje slová nechcem zabúdať.

Gimel (17-24)

¹⁷ Preukáž dobro svojmu služobníkovi a budem žiť
a tvoje slová zachovám.

¹⁸ Otvor mi oči,
aby som pozoroval divy tvojho zákona.

¹⁹ Hoci som na zemi iba hosť,
neskrývaj predou mnou svoje predpisy.

²⁰ Túžbou za tvojimi výrokmi sa mi duša umárá,
umárá jednotaj.

²¹ Pyšných zahriakuješ
a tí, čo bočia od tvojich príkazov, sú prekliati.
²² Oddiaľ odo mňa hanbu a potupu,
lebo ja dodržiavam tvoje ustanovenia.
²³ Hoci mocnári zasadajú a radia sa proti mne,
tvoj sluha rozjíma o tvojich predpisoch.
²⁴ Veď tvoje ustanovenia sú mi rozkošou
a tvoje príkazy radcami.

Dalet (25-32)

²⁵ Uviazol som v prachu,
oživ ma podľa svojho slova.
²⁶ Tebe som vyjavil svoje cesty a ty si ma vypočul;
pouč ma o svojich prikázaniach.
²⁷ Daj, aby som pochopil cestu tvojich príkazov,
a budem rozjímať o tvojich obdivuhodných skutkoch.
²⁸ Od zármutku je moja duša plná slz;
pozdvihni ma podľa svojho slova.
²⁹ Odvráť ma od cesty lži
a milostivo mi daj svoj zákon.
³⁰ Cestu pravdy som si vyvolil,
tvoje slová mám stále pred sebou.
³¹ Prilipol som, Pane, k tvojim príkazom;
nezahanbi ma.
³² Pobežím po ceste tvojich príkazov,
lebo ty dávaš môjmu srdcu odvahu.

Hé (33-40)

³³ Pane, ukáž mi cestu svojich prikázaní
a ja vždy pôjdem po nej.
³⁴ Daj mi chápavosť a ja tvoj zákon zachovám
a celým srdcom sa ho budem pridŕžať.
³⁵ Prived' ma na chodník svojich príkazov,
lebo som si ho obľúbil.
³⁶ Nakloň mi srdce k svojej náuke,
a nie ku chamtivosti.
³⁷ Odvráť mi oči, nech nepozerajú na márnosť;
na tvojej ceste dopraj mi života.
³⁸ Svojmu sluhovi splň svoj sľub,
čo vedie k bázni pred tebou.
³⁹ Odvráť odo mňa potupu, ktorej som vystavený;
veď tvoja náuka je radostná.
⁴⁰ Hľa, túžim za tvojimi príkazmi;
nuž oživ ma v svojej spravodlivosti.

Vau (41-48)

⁴¹ Pane, nech zostúpi na mňa tvoje zmilovanie,
tvoja pomoc, ktorú si mi prisľúbil.
⁴² Potom odpoviem tým, čo ma potupujú,
že dôverujem tvojim slovám.

- ⁴³ Nikdy neodním slovo pravdy z mojich úst,
veľmi dôverujem tvojim výrokom.
⁴⁴ Tvojho zákona sa chcem stále pridržať,
na večné veky.
⁴⁵ Tak budem kráčať bezpečnou cestou,
lebo dbám na tvoje príkazy.
⁴⁶ O tvojej náuke budem svedčiť pred kráľmi
a nebudem sa hanbiť.
⁴⁷ Budem sa tešiť z tvojich predpisov,
lebo som si ich obľúbil.
⁴⁸ Svoje ruky budem dvíhať k tvojim predpisom, ktoré som si obľúbil;
a cvičiť sa budem v tvojich príkazoch.

Zajin (49-56)

- ⁴⁹ Pamätaj na slovo, čo si dal svojmu služobníkovi;
lebo ním si mi dal nádej.
⁵⁰ To ma utešuje v ponížení,
že mi tvoje slovo vracia život.
⁵¹ Pyšní sa mi vysmievajú náramne;
ale ja sa neodchýľujem od tvojho zákona.
⁵² Mám v pamäti tvoje pradávne rozhodnutia, Pane,
a to je mi potechou.
⁵³ Ovláda ma rozhorčenie
voči hriešnikom, čo zrádzajú tvoj zákon.
⁵⁴ Tvoje ustanovenia sa mi stali piesňou
na mieste môjho putovania.
⁵⁵ Na tvoje meno, Pane, v noci spomínam
a chcem dodržať tvoj zákon.
⁵⁶ To je môj údel;
zachovať tvoje príkazy.

Chét (57-64)

- ⁵⁷ Pane, ty si moje všetko;
povedal som: Budem zachovávať tvoje slová.
⁵⁸ Celým srdcom ťa prosím;
zmiluj sa nado mnou, ako si prisľúbil.
⁵⁹ O svojich cestách rozmýšľam
a svoje kročaje riadim podľa tvojej náuky.
⁶⁰ Ponáhl'am sa a neváham
zachovávať tvoje prikázania.
⁶¹ Dostal som sa do osídel hriešnikov,
no predsa som nezabudol na tvoj zákon.
⁶² Uprostred noci vstávam a zvelebujem ťa
za tvoje spravodlivé výroky.
⁶³ Pridávam sa ku všetkým tvojim ctiteľom,
k tým, čo zachovávajú tvoje príkazy.
⁶⁴ Pane, zem je plná tvojej milosti;
nauč ma tvojim ustanoveniam.

Tét (65-72)

⁶⁵ Pane, svojmu služobníkovi si preukázal dobro,
ako si prisľúbil.

⁶⁶ Nauč ma dobrotivosti, múdrosti a poznaniu,
veď verím tvojej náuke.

⁶⁷ Pred svojím pokorením som blúdil,
no teraz už dbám na tvoje výroky.

⁶⁸ Dobrotivý si a preukazuješ dobrodenia,
daj mi poznať твою spravodlivosť.

⁶⁹ Pyšní vymýšľajú proti mne klamstvá,
no ja z celého srdca zachovávam tvoje príkazy.

⁷⁰ Ich srdce stučnelo a otupelo,
ja však mám radosť v tvojom zákone.

⁷¹ Že som bol pokorený, dobre mi,
aspoň som si твою spravodlivosť osvojil.

⁷² Lepší je pre mňa zákon tvojich úst
ako tisícky v zlate a striebre.

Jód (73-80)

⁷³ Tvoje ruky ma utvorili a stvárnili.
Daj mi chápavosť a osvojím si твою náuku.

⁷⁴ Uzdú ma bohabojní a budú sa tešiť,
že veľmi dôverujem tvojim slovám.

⁷⁵ Viem, Pane, že spravodlivé sú tvoje rozsudky
a že si ma právom pokoril.

⁷⁶ Buď ku mne milosrdný a poteš ma,
ako si prisľúbil svojmu služobníkovi.

⁷⁷ Nech zostúpi na mňa tvoje zľutovanie a budem žiť,
lebo tvoj zákon je mojím potešením.

⁷⁸ Nech sú zahanbení pyšní, čo ma úskočne sužujú,
ja však neprestanem rozjímať o tvojich príkazoch.

⁷⁹ Nech sa pridajú ku mne tí, čo sa ťa boja
a čo poznajú твою náuku.

⁸⁰ Nech sa mi srdce nepoškvrní priestupkom proti tvojim príkazom,
aby som sa hanbiť nemusel.

Kaf (81-88)

⁸¹ Duša mi omdlieva túžbou za tvojou spásou
a tvojim slovám veľmi dôverujem.

⁸² Oči mi slabnú túžbou za tvojím výrokom
a hovoria: „Kedy ma potešíš?“

⁸³ Hoci som ako mech v dyme,
predsa nezabúdam na tvoje ustanovenia.

⁸⁴ Koľko dní ešte ostáva tvojmu sluhovi?
Kedy už mojich nepriateľov na súd predvoláš?

⁸⁵ Jamu mi vykopalí namyslenci,
tí, čo nežijú podľa tvojho zákona.

⁸⁶ Všetky tvoje predpisy sú pravdivé;
prenasledujú ma úskočne: pomôž mi.

⁸⁷ Bezmála ma zahubili na zemi;
no ja som ani tak neopustil tvoje príkazy.

⁸⁸ A preto, že ty si milosrdný, dožič mi života
i budem sa pridržať tvojej náuky.

Lamed (89-96)

⁸⁹ Pane, tvoje slovo
trvá naveky ako nebesia.
⁹⁰ Tvoja vernosť z pokolenia na pokolenie;
upevnil si zem a ona trvá.
⁹¹ Podľa tvojho rozhodnutia všetko trvá podnes,
lebo všetko slúži tebe.
⁹² Keby mi tvoj zákon nebol rozkošou,
vari by som bol už zahynul vo svojom pokorení.
⁹³ Nikdy nezabudnem na tvoje príkazy,
lebo nimi ma oživuješ.
⁹⁴ Tvoj som: zachráň ma,
veď dbám na tvoje príkazy.
⁹⁵ Hriešnici striehnu na mňa a chcú ma zahubiť,
ale ja rozjímam o tvojich príkazoch.
⁹⁶ Videl som, že každá dokonalosť má medze,
iba tvoj príkaz platí neobmedzene.

Mem (97-104)

⁹⁷ Pane, tvoj zákon veľmi milujem,
rozjímam o ňom celý deň.
⁹⁸ Tvoja náuka robí ma rozumnejším nad mojich nepriateľov,
ustavične sa jej pridržam.
⁹⁹ Múdrejší som nad všetkých mojich učiteľov,
lebo o tvojich prikázaniach rozjímam.
¹⁰⁰ Chápavejší som nad starcov,
lebo zachovávam tvoje príkazy.
¹⁰¹ Svojim nohám nedovolím vykročiť na zlé cesty,
chcem dodržiavať tvoje slová.
¹⁰² Neodkláňam sa od tvojich predpisov,
lebo ty si mi zákon stanovil,
¹⁰³ Aké sladké sú tvoje výroky môjmu podnebiu,
mojim ústam sú sladšie ako med.
¹⁰⁴ Zmúdrel som z tvojich príkazov,
preto nenávidím cesty klamstva.

Nún (105-112)

¹⁰⁵ Tvoje slovo je svetlo pre moje nohy
a pochodeň na mojich chodníkoch.
¹⁰⁶ Prisahal som a trvám na tom,
že budem zachovávať tvoje spravodlivé výroky.
¹⁰⁷ Pane, vždy a všade ma ponížujú,
daj mi žiť, ako si prisľúbil.
¹⁰⁸ Pane, láskavo prijmi obeť chvály mojich úst
a pouč ma o svojich zámeroch.
¹⁰⁹ Môj život je stále v nebezpečenstve,
ale ja nezabúdam na tvoj zákon.

¹¹⁰ Hriešnici mi kladú nástrahy,
ale ja neopúšťam tvoje príkazy.
¹¹¹ Tvoja náuka je mojím večným dedičstvom,
lebo je slasťou môjmu srdcu.
¹¹² Srdce som si upriamil tak, aby plnilo tvoje príkazy
navždy a naveky.

Samech (113-120)

¹¹³ Nenávidím ľudí dvojtvárnych,
ale tvoj zákon milujem.
¹¹⁴ Ty si mi ochrana a záštita,
na tvoje slovo sa najviac spolieham.
¹¹⁵ Odstúpte odo mňa, zlomyseľníci,
ja chcem zachovať príkazy svojho Boha.
¹¹⁶ Ujmi sa ma podľa svojho prísľubu a budem žiť;
a nezahanbi ma v mojej nádeji.
¹¹⁷ Podopri ma a to ma zachráni,
vždy sa budem tešiť z tvojich ustanovení.
¹¹⁸ Zavrhuješ všetkých, čo opúšťajú tvoje ustanovenia,
lebo ich zmýšľanie je klamné.
¹¹⁹ Ako odpad ničíš všetkých hriešnikov na zemi,
preto tvoje prikázania milujem.
¹²⁰ Telo sa mi chveje od strachu pred tebou,
lebo sa bojím tvojich rozsudkov.

Ain (121-128)

¹²¹ Podľa práva a spravodlivosti som si počínal;
nevydávaj ma do rúk krivých žalobcov.
¹²² Zaruč sa za svojho služobníka,
nech ma pyšní nehanobia.
¹²³ Oči mi mrú túžbou za tvojou pomocou
a za твоjím spravodlivým výrokom.
¹²⁴ Nalož so svojím služobníkom podľa svojho milosrdenstva
a pouč ma o svojich ustanoveniach.
¹²⁵ Som твоjím služobníkom,
daj mi chápanosť, aby som poznal tvoje prikázania.
¹²⁶ Pane, už je čas, aby si zasiahol,
lebo sa porušuje tvoj zákon.
¹²⁷ Milujem tvoje predpisy
viac ako zlato, viac ako najrýdzejšie zlato.
¹²⁸ Preto sa správam твоjimi príkazmi
a nenávidím cestu klamstva.

Pe (129-136)

¹²⁹ Tvoje príkazy sú obdivuhodné,
preto ich zachovávam.
¹³⁰ Výklad tvojich slov osvecuje,
maličkým dáva chápanosť.
¹³¹ Otváram ústa a dych nabieram,
lebo túžim za твоjimi predpismi.

¹³² Obráť sa ku mne a zmiluj sa nado mnou,
ako robievaš tým, čo tvoje meno milujú.
¹³³ Riad' moje kroky podľa tvojho výroku;
nech ma neovláda nijaká neprávosť.
¹³⁴ Chráň ma pred ohováračmi
a budem zachovávať tvoje príkazy.
¹³⁵ Vyjasni tvár nad mojím služobníkom
a nauč ma svojim ustanoveniam.
¹³⁶ Potoky slz ronia moje oči,
že sa nezachováva tvoj zákon.

Sade (137-144)

¹³⁷ Pane, ty si spravodlivý
a správne sú tvoje rozsudky.
¹³⁸ V spravodlivosti si vyniesol svoje prikázania
a v dokonalej pravdivosti.
¹³⁹ Spaľuje ma horlivosť,
lebo moji nepriatelia zabúdajú na tvoje slová.
¹⁴⁰ Tvoj výrok je dokonale vyskúšaný v ohni
a tvoj sluha ho miluje.
¹⁴¹ Mladučký som a opovrhovaný,
no nezabúdam na tvoje príkazy.
¹⁴² Tvoja spravodlivosť je spravodlivosť naveky
a tvoj zákon je číra pravda.
¹⁴³ Keď ma postihne úzkosť a súženie,
potešenie nájdem v твоjich príkazoch.
¹⁴⁴ Tvoje ustanovenia sú spravodlivé naveky,
daj mi to pochopiť a budem žiť.

Kóf (145-152)

¹⁴⁵ Z celého srdca volám, Pane, vyslyš ma;
chcem zachovať tvoje ustanovenia.
¹⁴⁶ K tebe volám, zachráň ma;
a budem plniť tvoje príkazy.
¹⁴⁷ Ešte pred svitaním prichádzam a volám o pomoc,
na tvoje slová sa veľmi spolieham.
¹⁴⁸ Už pred odchodom nočnej stráže otvárajú sa mi oči,
aby som rozjímal o твоjich výrokoch.
¹⁴⁹ Pane, pre svoje milosrdenstvo čuj môj hlas
a oživ ma podľa svojho rozhodnutia.
¹⁵⁰ Blížia sa tí, čo ma zlostne prenasledujú,
tí, čo sa vzdialili od tvojho zákona.
¹⁵¹ Pane, ty si blízko
a všetky tvoje predpisy sú pravdivé.
¹⁵² Odprvoti viem z твоjich prikázaní,
že si ich ustanovil naveky.

Rěš (153-160)

¹⁵³ Pozri na moje poníženie a vyslobod' ma;
veď nezabudol som na tvoj zákon.

¹⁵⁴ Ujmi sa môjho sporu a zachráň ma;
daj mi žiť, veď si to prisľúbil.
¹⁵⁵ Spása je ďaleko od hriešnikov,
lebo tí na tvoje ustanovenia nedbajú.
¹⁵⁶ Tvoje milosrdenstvo, Pane, je nesmierne,
nuž oživ ma podľa svojich rozhodnutí.
¹⁵⁷ Mnohí ma prenasledujú a sužujú,
no ja sa neodkláňam od tvojich prikázaní.
¹⁵⁸ S odporom pozerám na odpadlíkov,
lebo nedbajú na tvoje výroky.
¹⁵⁹ Pozri, Pane, tvoje príkazy milujem;
oživ ma pre svoje milosrdenstvo.
¹⁶⁰ Pravda je podstatou tvojich slov
a všetky rozsudky tvojej spravodlivosti sú večné.

Sin (161-168)

¹⁶¹ Hoci ma kniežatá prenasledujú pre nič za nič,
moje srdce si tvoje slová ctí.
¹⁶² Z tvojich výrokov sa radujem
ako ten, čo získal korisť bohatú.
¹⁶³ Nenávidím klamstvo, protiví sa mi;
ale tvoj zákon milujem.
¹⁶⁴ Cez deň ťa chválím sedemkrát
pre tvoje spravodlivé rozsudky.
¹⁶⁵ Trvalý pokoj požívajú tí, čo milujú tvoj zákon;
a nemajú sa na čom potknúť.
¹⁶⁶ Pane, vyčkávam tvoju pomoc
a plním tvoje predpisy.
¹⁶⁷ Moja duša uchováva tvoje ustanovenia
a ja ich veľmi milujem.
¹⁶⁸ Zachovávam tvoje prikázania a ustanovenia:
lebo pred tebou sú všetky moje cesty.

Tau (169-176)

¹⁶⁹ K tebe, Pane, nech prenikne moja úpenlivá prosba;
podľa tvojho slova daj mi chápanosť.
¹⁷⁰ Nech dôjde k tebe moja žiadosť;
vyslobod' ma, ako si prisľúbil.
¹⁷¹ Z perí mi vytryskne chválospev,
že si ma naučil svoje ustanovenia.
¹⁷² Môj jazyk nech spieva o tvojich výrokoch,
lebo spravodlivé sú všetky tvoje príkazy.
¹⁷³ Tvoja ruka nech mi pomáha,
veď som si vyvolil tvoje príkazy.
¹⁷⁴ Pane, túžim za tvojou pomocou
a tvoj zákon je mi slasťou.
¹⁷⁵ Ja budem žiť a teba chváliť
a tvoje rozhodnutia mi pomôžu.
¹⁷⁶ Blúdím ako ovca, čo sa stratila;
hľadaj svojho sluhu, lebo nezabúdam na tvoje predpisy.

Túžba za pokojom

Ž120 (119)

¹ *Pútnická pieseň*

K Pánovi som volal vo svojom súžení
a on ma vyslyšal.

² Oslobod' ma, Pane, od Iživých perí
a od ľstivého jazyka.

³ Čo ti dať alebo čo ešte priložiť,
ty jazyk podvodný?

⁴ Ostré šípy bojovníka
a rozpálené uhličky z borievčia.

⁵ Beda mi, že som vyhnancom v Mosochu
a bývam v stánkoch kedarských.

⁶ Už pridlho žijem s tými,
čo nenávidia pokoj.

⁷ Ale ja som za pokoj;
no kým ja o ňom hovorím, oni na mňa útočia.

Strážca ľudu

Ž121 (120)

¹ *Pútnická pieseň.*

Svoj zrak upieram na vrchy:
príde mi odtiaľ pomoc?

² Pomoc mi príde od Pána,
ktorý stvoril nebo i zem.

³ Nedovolí, aby sa ti noha zachvela,
nezdriemne ten, čo ťa stráži.

⁴ Nedrieme veru, ani nespí
ten, čo stráži Izraela.

⁵ Pán ťa stráži,
Pán je tvoja záštita
po tvojej pravici.

⁶ Za dňa ťa slnko nezraní
ani mesiac za noci.

⁷ Pán ťa bude chrániť od všetkého zlého;
Pán ti bude chrániť život.

⁸ Pán bude chrániť tvoj odchod i príchod
odteraz až naveky.

Sväté mesto Jeruzalem

Ž122 (121)

¹ *Dávidova pútnická pieseň.*

Zaradoval som sa, keď mi povedali:

„Pôjdeme do domu Pánovho.“

² Naše nohy už stoja
v твоjich bránach, Jeruzalem.

³ Jeruzalem je vystavaný ako mesto
spojené v jeden celok.

⁴ Tam prichádzajú kmene, kmene Pánove,
aby podľa obyčaje Izraela velebili meno Pánovo.

⁵ Lebo sú tam súdne stolice,
stolice domu Dávidovho.

⁶ Pre Jeruzalem proste o pokoj:
„Nech sú bezpeční, čo ťa milujú.

⁷ Nech pokoj vládne vnútri твоjich hradieb
a istota v твоjich palácoch.“

⁸ Kvôli svojim bratom a priateľom
budem hovoriť: „Pokoj s tebou!“

⁹ Kvôli domu Pána, nášho Boha,
budem prosiť o šťastie pre teba.

Pán - opora ľudu

Ž123 (122)

¹ *Pútnická pieseň.*

Oči dvíham k tebe,
čo na nebesiach prebývaš.

² Ako oči sluhov hľadajú na ruky svojich pánov,
ako oči služobníkov hľadajú na ruky svojej panej,
tak hľadajú naše oči na Pána, nášho Boha,
kým sa nezmiluje nad nami.

³ Zmiluj sa, Pane, nad nami, zmiluj sa nad nami,
lebo už máme dosť pohrdania;
lebo naša duša má už dosť výsmechu boháčov
a pohrdania pyšných.

Naša pomoc v mene Pánovom

Ž124 (123)

¹ *Dávidova pútnická pieseň.*

Keby sa nás Pán nebol ujal,

nech to povie Izrael,
² keby sa nás Pán nebol ujal,
keď ľudia povstali proti nám,
³ vari by nás živých boli prehltli,
keď proti nám blčala ich zúrivosť.
⁴ Vari by nás bola voda zaliala
a riava sa prevalila cez nás.
⁵ Vari by sa boli prevalili cez nás
rozbúrené vody.

⁶ Nech je velebený Pán,
že nás nevydal ich zubom za korisť.
⁷ Naša duša unikla ako vtáča
zo siete poľovníkov.
Slučka sa roztrhla
a my sme na slobode.

⁸ Naša pomoc v mene Pánovom,
ktorý stvoril nebo i zem.

Pán - ochranca svojho ľudu

Ž125 (124)

¹ *Pútnická pieseň.*

Tí, čo sa spoliehajú na Pána, sú ako vrch Sion:
nehýbe sa, trvá naveky.

² Ako vrchy obklopujú Jeruzalem,
tak je Pán okolo svojho ľudu
odteraz až naveky.

³ Veď žezlo ničomníka nedoľahne na krajinu spravodlivých,
aby spravodliví nevystierali ruky za nepravosťou.

⁴ Pane, dobre rob dobrým
a tým, čo majú srdce úprimné.

⁵ Ale tých, čo sa na zlé cesty spúšťajú,
Pán so zločincami zavrhne.
Pokoj nad Izraelom!

V Bohu je radosť a nádej

Ž126 (125)

¹ *Pútnická pieseň.*

Keď Pán privádzal späť sionských zajatcov,
boli sme ako vo snách.

² Ústa sme mali plné radosti
a jazyk plný plesania.

Vtedy sa hovorilo medzi pohanmi:

„Veľké veci urobil s nimi Pán.“

³ Veľké veci urobil s nami Pán
a máme z toho radosť.

⁴ Zmeň, Pane, naše zajatie
ako potoky na juhu krajiny.

⁵ Tí, čo sejú v slzách,
s jasotom budú žať.

⁶ Keď odchádzali, idúcky plakali
a osivo niesli na siatie.
No keď sa vrátia, vrátia sa s jasotom
a svoje snopy prinesú.

Bez Pána je márna námaha

Ž127 (126)

¹ *Šalamúnova pútnická pieseň.*

Ak Pán nestavia dom,
márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú.
Ak Pán nestráži mesto,
nadarmo bdejú jeho strážcovia.

² Zbytočne vstávate pred svitaním a líhate si neskoro v noci,
vy, čo jete ťažko zarobený chlieb;
lebo on dáva svojim miláčkom spánok.

³ Hľa, Pánovým dedičným darom sú synovia,
jeho odmenou je plod lona.

⁴ Čím sú bojovníkovi šípy v ruke,
tým sú vám synovia z mladých liet.

⁵ Blažený muž, ktorý si nimi tulec naplnil:
neutrpiť hanbu, keď bude rokovať s nepriateľmi v bráne.

Rodinný pokoj v Pánovi

Ž128 (127)

¹ *Pútnická pieseň.*

Blažený každý, čo sa bojí Pána
a kráča po jeho cestách.

² Budeš jest' z práce svojich rúk;
budeš šťastný a budeš sa mať dobre.

³ Tvoja manželka je ako plodonosný vinič
vnútri tvojho domu.
Tvoji synovia sú ako mládniky olivy
okolo tvojho stola.

⁴ Veru, tak bude požehnaný muž,
ktorý sa bojí Pána.
⁵ Nech ťa žehná Pán zo Siona,
aby si videl šťastie Jeruzalema
po všetky dni svojho života,
⁶ aby si videl synov svojich synov.
Pokoj nad Izraelom!

Obnovená dôvera utláčaného ľudu

Ž129 (128)

¹ *Pútnická pieseň.*
Často dorážali do mňa od mojej mladosti,
nechže povie Izrael:
² Často dorážali do mňa od mojej mladosti,
a nič nezmohli proti mne.
³ Po mojom chrbte orali oráči,
ťahali dlhé brázdy.
⁴ Ale spravodlivý Pán
rozsekal postroje hriešnikov.

⁵ Nech s hanbou ustúpia
všetci, čo nenávidia Sion.
⁶ Nech sú sťá tráva na streche,
čo uschne prv, ako ju skosia.
⁷ Kosec si ňou nenaplní hrst',
ani viazač snopov náručie.
⁸ A čo idú okolo, nezavolajú:
„Pán vás požehnaj;
žehnáme vás v mene Pánovom.“

Volanie z hlbín

Ž130 (129)

¹ *Pútnická pieseň.*
Z hlbín volám k tebe, Pane;
² Pane, počuj môj hlas.
Nakloň svoj sluch
k mojej úpenlivej prosbe.

³ Ak si budeš, Pane, v pamäti uchovávať nepravosť,
Pane, kto obstojí?
⁴ Ale ty si milostivý
a my ti chceme v bázni slúžiť.
⁵ Spolieham sa na teba, Pane,
moja duša sa spolieha na tvoje slovo;
⁶ moja duša očakáva Pána

väčšmi ako strážcovia dennicu.

Väčšmi ako strážcovia dennicu

⁷ nech očakáva Izrael Pána.

Lebo u Pána je milosrdenstvo

a hojné vykúpenie.

⁸ On sám vykúpi Izraela

zo všetkých jeho neprávostí.

Detská dôvera v Pána

Ž131 (130)

¹ *Dávidova pútnická pieseň.*

Pane, moje srdce sa nevystatuje,

moje oči nehľadia povýšene.

Nežením sa za veľkými vecami

ani za divmi pre mňa nedosiahnuteľnými.

² Ale ja som svoju dušu

upokojil a utíšil.

Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí,

ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne.

³ Dúfaj, Izrael, v Pána

odteraz až naveky.

Božie prisľúbenie Dávidovmu domu

Ž132 (131)

¹ *Pútnická pieseň.*

Pane, pamätaj na Dávida

a na jeho veľkú ochotu,

² že prisahal Pánovi

a mocnému Bohu Jakubovmu zložil sľub:

³ „Do príbytku svojho domu nevkročím,

ani sa neuložím na svoje lôžko;

⁴ svojim očiam nedoprajem spánku

ani svojim viečkam zdriemnutia,

⁵ kým nenájdem miesto pre Pána,

príbytok pre mocného Jakubovho Boha.“

⁶ Počuli sme, že archa je v Efrate,

a našli sme ju na jaarských nivách.

⁷ Vstúpme teda do Pánovho príbytku

a padnime k podnožke jeho nôh.

⁸ Zaujmi, Pane, miesto svojho odpočinku,

ty a archa tvojej všemoci.

⁹ Tvoji kňazi nech sa odejú do spravodlivosti
a tvoji svätí nech plesajú.

¹⁰ Pre svojho služobníka Dávida
neodmietaj tvár svojho pomazaného.

¹¹ Dávidovi sa Pán zaviazal prísahou;
je pravdivá, nikdy ju neodvolá:
„Potomka z tvojho rodu
posadím na tvoj trón.

¹² Ak tvoji synovia dodržia moja zmluvu
a moje príkazy, ktoré ich naučím,
aj ich synovia budú sedieť
na tvojom tróne naveky.“

¹³ Lebo Pán si vyvolil Sion,
želel si mať ho za svoj príbytok:

¹⁴ To je miesto môjho odpočinku naveky;
tu budem bývať, lebo som túžil za ním.

¹⁵ Štedro požehnám jeho komory,
chlebom nasýtim jeho chudobných.

¹⁶ Jeho kňazov odejem do rúcha spásy
a svätí budú plesáť v radosti.

¹⁷ Tu Dávidovej moci dám vypučať,
svojmu pomazanému pripravím svetlo.

¹⁸ Jeho nepriateľov hanbou zakryjem,
no na jeho hlave zažiari diadém.“

Pôvab bratskej zhody

Ž133 (132)

¹ *Dávidova pútnická pieseň.*

Aké je dobré a milé,
keď bratia žijú pospolu.

² Je to sť a vzácny olej na hlave,
čo steká na bradu, na Áronovu bradu,
čo steká na okraj jeho rúcha.

³ Sť a rosa na Hermone, čo padá na vrchy sionské.
Tam Pán udeľuje požehnanie
a život naveky.

Večerná modlitba v chráme

Ž134 (133)

¹ Pútnická pieseň.
Zvelebujte Pána,

všetci služobníci Pánovi,
čo bdiete v noci v dome Pánovom.
² Zdvíhajte svoje ruky k svätyni
a zvelebujte Pána.

³ Nech ťa žehná Pán zo Siona,
ktorý stvoril nebo i zem.

Oslava Pána, divotvorcu

Ž135 (134)

¹ ALELUJA.

Chváľte meno Pánovo,
chváľte ho, služobníci Pánovi,
² ktorí ste v dome Pánovom
a na nádvoríach domu nášho Boha.

³ Chváľte Pána, lebo Pán je dobrý;
ospevujte jeho meno, lebo je ľúbezne;
⁴ veď si Pán vyvolil Jakuba,
Izraela za svoje vlastníctvo.

⁵ Ja viem, že Pán je veľký,
že náš Boh je nad všetkými bohmi.
⁶ Čokoľvek Pán chce,
urobí na nebi i na zemi,
v mori a vo všetkých priepastiach.
⁷ Od kraja zeme privádza oblaky,
bleskami vyvoláva dážď,
zo svojich komôr vypúšťa vetry.

⁸ On pobil prvorodených Egypta,
ľudí aj zvieratá.

⁹ Uprostred teba, Egypt, urobil znamenia a zázraky
proti faraónovi i proti všetkým jeho sluhom.

¹⁰ On porazil mnohé národy
a pozabíjal mocných kráľov:

¹¹ Sehona, kráľa amorejského,
a Oga, kráľa Bášanu,
a všetkých kráľov kanaánskych.

¹² A ich krajinu dal do dedičstva,
do dedičstva Izraelu, svojmu ľudu.

¹³ Pane, tvoje meno trvá večne;
tvoja pamiatka, Pane, z pokolenia na pokolenie.

¹⁴ Lebo Pán prisúdi pravdu svojmu ľudu
a zmiluje sa nad svojimi služobníkmi.

¹⁵ Pohanské modly, hoc zo striebra a zo zlata,

sú dielom ľudských rúk.

¹⁶ Majú ústa, ale nehovoria,
majú oči, a nevidia.

¹⁷ Majú uši, ale nepočujú,
nie sú schopné ani dýchať ústami.

¹⁸ Nech sú im podobní ich tvorcovia
a všetci, čo v ne veria.

¹⁹ Dom Izraelov, zvelebuj Pána;
dom Áronov, zvelebuj Pána.

²⁰ Dom Léviho, zvelebuj Pána;
všetci bohobojní, zvelebujte Pána.

²¹ Nech je zvelebený Pán zo Siona,
čo sídli v Jeruzaleme. ALELUJA.

Veľkonočný chválospev

Ž136 (135)

¹ Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

² Oslavujte Boha nad bohmi,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

³ Oslavujte Pána nad pánmi,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

⁴ On jediný koná veľké zázraky,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

⁵ On múdro stvoril nebesia,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

⁶ On rozprestrel zem nad vodami,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

⁷ On stvoril veľké svetlá,
lebo jeho milosrdenstvo je večné:

⁸ slnko, aby panovalo vo dne,
lebo jeho milosrdenstvo je večné,

⁹ mesiac a hviezdy, aby panovali v noci,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

¹⁰ On pobil egyptských prvorodencov,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

¹¹ On vyviedol Izraela spomedzi nich,
lebo jeho milosrdenstvo je večné;

¹² mocnou rukou a vystretým ramenom,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

¹³ On rozdelil Červené more na dve časti,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

¹⁴ A Izraela previedol jeho stredom,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
¹⁵ V Červenom mori zatopil faraóna i jeho vojsko,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

¹⁶ On previedol svoj ľud cez púšť,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
¹⁷ On pobil význačných kráľov,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
¹⁸ A pozabíjal mocných kráľov,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
¹⁹ Sehona, kráľa amorejského,
lebo jeho milosrdenstvo je večné;
²⁰ a Oga, kráľa Bášanu,
lebo jeho milosrdenstvo je večné;
²¹ a ich krajinu dal za dedičstvo,
lebo jeho milosrdenstvo je večné;
²² za dedičstvo Izraelovi, svojmu služobníkovi,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

²³ On pamätal na nás v našom ponížení,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
²⁴ A oslobodil nás od našich nepriateľov,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
²⁵ On dáva pokrm každému stvoreniu,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.
²⁶ Oslavujte Boha nebies,
lebo jeho milosrdenstvo je večné.

Na brehu babylonských riek

Ž137 (136)

¹ Na brehu babylonských riek,
tam sme sedávali a plakali,
keď sme si spomínali na Sion.

² Na vrby tejto krajiny
vešali sme svoje citary.

³ Lebo tí, čo nás zajali,
žiadali od nás spevy
a tí, čo nás trápili, žiadali veselosť:
„Zaspievajte nám nejaké piesne sionské!“

⁴ Akože môžeme spievať pieseň Pánovu
v cudzej krajine?

⁵ Keby som, Jeruzalem, zabudol na teba,
nech mi odumrie pravica.

⁶ Nech sa mi prilepí jazyk na podnebie,
keby som nepamätal na teba,

keby som Jeruzalem nepovýšil
za vrchol svojej radosti.

⁷ Nezabudni, Pane, synom Edomu
deň Jeruzalema,
keď volali: „Zbúrajte ho, zbúrajte
až po samy základy.“

⁸ Babylonská dcéra, ty ničiteľka,
blahoslavený, kto ti odplatí zlo,
čo si nám spôsobila;
⁹ blahoslavený, kto chytí tvoje deti a hodí o skalú.

Vzdávanie vd'aky

Ž138 (137)

¹ *Od Dávida.*

Chcem ťa, Pane, oslavovať celým srdcom,
že si vypočul slová mojich úst.
Budem ti hrať pred tvárou anjelov,
² vrhnem sa na tvár pred tvojím svätým chrámom.
Tvoje meno budem oslavovať,
pretože si milosrdný a verný
a nadovšetko si zvelebil svoje meno a svoje prisľúbenia.

³ Vždy si ma vyslyšal, keď som ťa vzýval,
a rozmnožil si vo mne odvahu.

⁴ Oslavovať ťa budú, Pane, všetci králi zeme,
lebo počuli slová tvojich úst.

⁵ Budú ospevovať Pánove cesty,
lebo veľká je Pánova sláva;

⁶ vznešený je Pán, a predsa zhliada na pokorného,
pyšného však zďaleka pozná.

⁷ Aj keby som mal prejsť súžením, ty ma pri živote zachováš
a svoju ruku vystrieš proti hnevu mojich nepriateľov;
zachráni ma tvoja pravica.

⁸ Pán za mňa dielo dokončí.
Pane, tvoje milosrdenstvo je večné;
neopust' dielo svojich rúk.

Boh vidí všetko

Ž139 (138)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

Pane, ty ma skúmaš a vieš o mne všetko;

² ty vieš, či sedím a či stojím.

Už zďaleka vnímaš moje myšlienky:

³ či kráčam a či odpočívam, ty ma sleduješ.

A všetky moje cesty sú ti známe.

⁴ Hoci ešte slovo nemám ani na jazyku,
ty, Pane, už vieš, čo chcem povedať.

⁵ Obklopuješ ma spredu i zozadu
a kladieš na mňa svoju ruku.

⁶ Obdivuhodná pre mňa je tvoja múdrosť;
je taká veľká, že ju nemôžem pochopiť.

⁷ Kam môžem ujsť pred твоjím duchom
a kam utiecť pred tvojou tvárou?

⁸ Ak vystúpim na nebesia, ty si tam;
ak zostúpim do podsvetia, aj tam si.

⁹ I keby som si pripál krídla zorničky
a ocitol sa na najvzdialenejšom mori,

¹⁰ ešte aj tam ma tvoja ruka povedie
a podchytí ma tvoja pravica.

¹¹ Keby som si povedal: „Azda ma tma ukryje
a namiesto svetla ma zahalí noc,“

¹² pre teba ani tmy tmavé nebudú
a noc sa rozjasní ako deň.

Tebe je tma ako svetlo.

¹³ Ved' ty si stvoril moje útroby,
utkal si ma v živote mojej matky.

¹⁴ Chválim ťa, že si ma utvoril tak zázračne;
všetky tvoje diela sú hodny obdivu
a ja to veľmi dobre viem.

¹⁵ Moje údy neboli utajené pred tebou,
keď som vznikol v skrytosti,
utkávaný v hĺbinách zeme.

¹⁶ Tvoje oči ma videli, keď som ešte nebol stvárnený,
a v tvojej knihe boli zapísané všetky moje dni,
len pomyselné, lebo som ešte ani jeden neprežil.

¹⁷ Bože, aké vzácne sú pre mňa tvoje myšlienky
a ich počet aký je obrovský.

¹⁸ Keby som ich všetky chcel porátať, je ich viac ako zrn piesku;
a keby som prišiel na koniec, ešte stále som pri tebe.

¹⁹ Kiež by si, Bože, zabil hriešnikov;
vzdial'te sa odo mňa, muži krvilační.

²⁰ Oni zlomyseľne hovoria o tebe,
márnivo sa dvíhajú nad teba.

²¹ Či nemám mať v nenávisti tých, čo nenávidia teba, Pane,
a s odporom sa odvracať od tých, čo povstávajú proti tebe?

²² Skrz-naskrz ich nenávidím,
stali sa mi nepriateľmi.

²³ Skúmaj ma, Bože, a poznaj moje srdce;
skúmaj ma a všímaj si moje cesty.

²⁴ Pozri, či nejdem bludnou cestou,
a veď ma po ceste k večnosti.

Ty si moje útočisko

Ž140 (139)

¹ *Zbormajstrovi. Dávidov žalm.*

² Oslobod' ma, Pane, od zlého človeka
a pred násilníkom ma chráň.

³ Veď oni zamýšľajú robiť zlo,
deň čo deň podnecujú rozbroje.

⁴ Ako had si ostria jazyky,
za perami majú jed vreteníc.

⁵ Pane, bráň ma pred rukou hriešnika
a chráň ma pred násilníkom,
lebo mi zamýšľajú nohy podraziť.

⁶ Pyšní mi nastavujú osídlo;
napínajú sieť z povrazov
a kladú mi pasce na cestu.

⁷ Pánovi hovorím: „Ty si môj Boh;
čuj, Pane, hlas mojej úpenlivej prosby.“

⁸ Pane, Pane, ty si moja sila a záštita;
keď bojujem, kryješ mi hlavu.

⁹ Nedaj, Pane, aby sa splnili želania bezbožného,
aby sa uskutočnili jeho zámery.

¹⁰ Tí, čo ma obkľúčujú, hlavu dvíhajú;
nech ich pokryje zloba vlastných perí.

¹¹ Nech na nich padá žeravé uhlie;
vrhni ich do jamy, aby už nevstali.

¹² Muž zlého jazyka sa neudrží na zemi,
násilníka stihne náhla skaza.

¹³ Viem, že Pán úbohému právo prisúdi
a chudobnému odplatí.

¹⁴ Len spravodliví budú tvoje meno velebiť
a statoční budú bývať u teba.

Modlitba v nebezpečenstve

Ž141 (140)

¹ *Dávidov žalm.*

Pane, k tebe volám, ponáhľaj sa mi pomôcť,
počuj môj hlas, keď volám ku tebe.

² Moja modlitba nech sa vznáša k tebe ako kadidlo
a pozdvihnutie mojich rúk ako večerná obeta.

³ Pane, k mojim ústam postav stráž
a hliadku na okraj mojich perí.
⁴ Nedaj, aby sa moje srdce naklonilo k zlému,
aby bezbožne vymýšľalo výmysly
s ľuďmi, čo páchajú neprávosť;
ani ich pochúťky nechcem jesť.
⁵ Nech ma spravodlivý tresce milosrdne, nech ma karhá,
no olej hriešnika nech nesteká po mojej hlave;
nech zotrvám v modlitbe, kým oni robia zle.

⁶ Keď sa dostanú do tvrdých rúk sudcov,
budú počuť moje slová a uznajú, že boli mierne.
⁷ Ako keď sa zem orie a rozdrobuje na kúsky,
tak boli rozmetané ich kosti pri pažeráku podsvetia.

⁸ Pane, k tebe, Pane, sa upierajú moje oči:
k tebe sa utiekam, smrti ma nevydaj.
⁹ Chrán ma pred osídľom, čo mi nastavili,
pred nástrahami tých, čo páchajú neprávosť.
¹⁰ Nech všetci hriešnici upadnú do vlastných osídel,
ale ja nech cez ne prejdem.

Ty si moje útočisko

Ž142 (141)

¹ *Poučný chválospev. Dávidova modlitba, keď bol v jaskyni.*
² Nahlas volám k Pánovi,
nahlas a úpenlivo prosím Pána;
³ nariekam pred ním
a rozprávam mu o svojom súžení.

⁴ Ja síce klesám na duchu,
ale ty poznáš moje chodníky.
Na ceste, ktorou sa uberám,
nastavili mi osídlo.
⁵ Pozeral som sa napravo a videl som,
že sa už nik nepriznáva ku mne.
Nemám už kam sa uchýliť,
o môj život nik nestojí.

⁶ Pane, ku tebe volám
a hovorím: „Ty si moje útočisko,
môj podiel v krajine živúcich.
⁷ Všímni si moju úpenlivú prosbu,
lebo som hrozne zdeptaný.
Oslobod' ma od prenasledovateľov,
lebo sú mocnejší ako ja.

⁸ Vyved' ma zo žalára,
aby som tvoje meno mohol velebiť.
Spravodliví sa zhromaždia vôkol mňa,
keď mi prejavíš priazeň.“

Modlitba v úzkosti

Ž143 (142)

¹ *Dávidov žalm.*

Pane, vyslyš moju modlitbu,
pre svoju vernosť vypočuj moju úpenlivú prosbu,
pre svoju spravodlivosť ma vyslyš.

² A svojho služobníka na súd nevolaj,
veď nik, kým žije, nie je spravodlivý pred tebou.

³ Nepriateľ ma prenasleduje,
zráža ma k zemi,
do temnôt ma vrhá ako dávno mŕtveho.

⁴ Duch sa mi zmieta v úzkostiach;
v hrudi mi srdce meravie.

⁵ Spomínam si na uplynulé dni,
o všetkých твоjich skutkoch rozmýšľam
a uvažujem o dielach твоjich rúk.

⁶ Vystieram k tebe ruky,
za tebou dychtím ako vyprahnutá zem.

⁷ Rýchle ma vyslyš, Pane,
lebo už klesám na duchu.
Neskrývaj predou mnou svoju tvár,
aby som nebol ako tí, čo zostupujú do hrobu.

⁸ Včasráno mi daj pocítiť, že si sa zmiloval nado mnou,
lebo sa spolieham na teba.

Ukáž mi cestu, po ktorej mám kráčať,
veď svoju dušu dvíham ku tebe.

⁹ Pred nepriateľmi ma zachráň;
Pane, k tebe sa utiekam.

¹⁰ Nauč ma plniť твоju vôľu,
lebo ty si môj Boh;
na správnu cestu nech ma vedie tvoje dobré duch.

¹¹ Pre svoje meno, Pane, zachováš ma nažive;
pretože si spravodlivý, vyved' ma z úzkosti.

¹² Vo svojom milosrdenstve znič mojich nepriateľov,
zahub všetkých, čo ma sužujú,
veď ja som tvoje služobník.

Za víťazstvo a za pokoj

Ž144 (143)

¹ *Od Dávida.*

Nech je zvelebený Pán, môj ochranca,
čo učí moje ruky zápasit'
a moje prsty bojovať.

² On je ku mne milosrdný a dodáva mi odvahy,
on je moje útočisko a môj osloboditeľ,
on je moja záštita, na ktorú sa spolieham;
on mi podrobuje môj ľud.

³ Pane, čože je človek, že sa k nemu priznávaš,
a syn človeka, že myslíš na neho?

⁴ Preludu sa človek podobá,
jeho dni sú ako letiaci tieň.

⁵ Pane, zníž nebesia a zostúp z nich;
dotkni sa vrchov a budú chrliť dym.

⁶ Zabľýskaj bleskom a rozpráš nepriateľov,
vypuť šípy a vydes ich.

⁷ Vystri ruku z výsosti;
vytrhni ma a vyslobod' z prívalov,
z rúk cudzincov;

⁸ ich ústa luhajú
a ich pravica je krivoprišažná.

⁹ Bože, novú pieseň ti zaspievam;
zahrám ti na desaťstrunovej citare.

¹⁰ Ty pomáhaš kráľom,
ty zachraňuješ svojho sluhu Dávida pred mečom záhuby.

¹¹ Vytrhni ma a vyslobod'
z rúk cudzincov.
Ich ústa luhajú,
ich pravica je krivoprišažná.

¹² Naši synovia nech sú ako mládniky,
čo vyrastajú v mladistvej sile.
Naše dcéry nech sú sťa stĺpy nárožné,
kresané ako kvádre chrámové.

¹³ Naše sýpky nech sú plné,
nech je v nich hojnosť všetkých plodov.
Našich oviec nech sú nesčíselné tisíce
na našich nivách;

¹⁴ náš statok nech je vypasený.
Nech niet trhlín na hradbách ani vyhnanstva,
ani náreku na našich uliciach.

¹⁵ Blažený ľud, ktorému sa tak vodí;
blažený ľud, ktorého Bohom je Pán.

Oslava Božej velebnosti

¹ *Dávidov chválospev.*

Oslavovať ťa chcem, Bože, môj kráľ,
a tvoje meno velebiť
navždy a naveky.

² Budem ťa velebiť každý deň
a tvoje meno chváliť
navždy a naveky.

³ Veľký si, Pane, a veľkej chvály hoden,
tvoju veľkosť nemožno preskúmať.

⁴ Z pokolenia na pokolenie ide chvála tvojich skutkov
a všetky pokolenia ohlasujú tvoju moc.

⁵ Hovoria o vznešenosti tvojej slávy a veleby
a rozprávajú o tvojich zázrakoch.

⁶ Hovoria aj o sile tvojich skutkov úžasných
a rozprávajú o tvojej veľkosti.

⁷ Rozhlasujú chválu tvojej veľkej láskavosti
a plesajú nad tvojou spravodlivosťou.

⁸ Milostivý a milosrdný je Pán,
zhovievavý a veľmi láskavý.

⁹ Dobrý je Pán ku každému
a milostivý ku všetkým svojim stvoreniam.

¹⁰ Nech ťa oslavujú, Pane, všetky tvoje diela
a tvoji svätí nech ťa velebia.

¹¹ Nech rozprávajú o sláve tvojho kráľovstva
a o tvojej moci nech hovoria;

¹² nech ľuďom oznamujú tvoje zázraky
i slávu a velebu tvojho kráľovstva.

¹³ Tvoje kráľovstvo je kráľovstvo pre všetky veky
a tvoja vláda sa rozprestiera na všetky pokolenia.

Pán je vo všetkých svojich slovách pravdivý
a svätý vo všetkých svojich skutkoch.

¹⁴ Pán podopiera všetkých, čo klesajú,
a dvíha všetkých sklúčených.

¹⁵ Oči všetkých sa s dôverou upierajú na teba
a ty im dávaš pokrm v pravý čas.

¹⁶ Otváraš svoju ruku
a dobrotivo nasycuješ všetko živé.

¹⁷ Spravodlivý je Pán na všetkých svojich cestách
a svätý vo všetkých svojich skutkoch.

¹⁸ Blízky je Pán všetkým, čo ho vzývajú,
všetkým, čo ho vzývajú úprimne.

¹⁹ Vyplní želanie bohobojných,
vyslyší ich modlitbu a zachráni ich.

²⁰ Pán ochraňuje všetkých, čo ho milujú,

a ničí všetkých hriešnikov.

²¹ Nech moje ústa hlásajú slávu Pánovu
a všetko živé nech jeho sväté meno velebí
navždy a naveky.

Blažení tí, čo dúfajú v Pána

Ž146 (145)

¹ ALELUJA.

Chváľ, duša moja, Pána;

² celý život chcem chváliť Pána,
svojmu Bohu spievať, kým len budem žiť.

³ Nespoliehajte sa na kniežatá
ani na ľudí vôbec; oni pomôcť nemôžu.

⁴ Vyjde z nich duch a vrátia sa do svojej zeme;
v ten deň padnú ich plány.

⁵ Blažený, komu pomáha Boh Jakubov,
kto sa spolieha na Pána, svojho Boha.

⁶ On stvoril nebo i zem,
more a všetko, čo je v ňom.
On zachováva vernosť naveky,

⁷ utláčaným prisudzuje právo,
hladujúcim dáva chlieb.

Pán vyslobodzuje väzňov,

⁸ Pán otvára oči slepým,

Pán dvíha sklúčených,

Pán miluje spravodlivých.

⁹ Pán ochraňuje cudzincov,

ujíma sa siroty a vdovy,

ale hatí cesty hriešnikov.

¹⁰ Pán bude kraľovať naveky;

tvoj Boh, Sion,

z pokolenia na pokolenie.

Pánova moc a добрta

Ž147 (146,1-11; 147)

¹ ALELUJA.

Chváľte Pána, lebo je dobré ospevovať nášho Boha,
lebo je milé hlásať jeho slávu.

² Pán stavia Jeruzalem
a zhromažďuje roztratených Izraelitov.

³ Uzdravuje sklúčených srdcom

a obväzuje ich rany.

⁴ On pozná počet hviezd
a každú volá po mene.

⁵ Veľký je náš Pán a veľmi mocný,
jeho múdrosť je nesmierna.

⁶ Tichých sa Pán ujíma,
ale hriešnikov ponizuje až po zem.

⁷ Prespevujte Pánovi piesne oslavné,
na citare hrajte nášmu Bohu.

⁸ On zat'ahuje nebo oblakmi
a zemi pripravuje dážď.
Na vrchoch dáva pučať tráve
aj bylinám pre tvory, čo slúžia človeku.

⁹ Potravu dáva ťažnému dobytku
i mladým havranom, čo k nemu krákajú.

¹⁰ V sile koňa nemá potechu
ani záľubu v mužovi svalnatom.

¹¹ Pánovi sa páčia tí, čo sa ho boja,
a tí, čo dúfajú v jeho milosrdenstvo.

¹² Chváľ, Jeruzalem, Pána,
oslavuj, Sion, svojho Boha.

¹³ Lebo upevnil závary tvojich brán
a požehnal tvojich synov v tebe.

¹⁴ Zaist'uje pokoj tvojim hraniciam,
sýti ťa najlepšou pšenitou.

¹⁵ Svoj rozkaz na zem zosiela,
rýchlo sa šíri jeho slovo.

¹⁶ Sneh dáva ako vlnu,
rozsýpa srieň ako popol.

¹⁷ Kamenec spúšťa ako omrvinky;
ktože vydrží v jeho mraze?

¹⁸ Ale keď zošle svoje slovo, roztopí sa, čo zamrzlo;
keď zovanie jeho dych, vody sa rozprúdia.

¹⁹ On svoje slovo zvestuje Jakubovi,
svoje zákony a prikázania Izraelovi.

²⁰ Neurobil tak iným národom,
nezjavil im svoje zámery. ALELUJA.

Chválospev o Bohu stvoriteľovi

Ž148

¹ ALELUJA.

Chváľte Pána z nebies,
chváľte ho na výsostiach.

² Chváľte ho, všetci jeho anjeli;

chváľte ho, všetky nebeské mocnosti;

³ chváľte ho, slnko a mesiac;
chváľte ho, všetky hviezdy žiarivé;

⁴ chváľte ho, nebies nebesia
a všetky vody nad oblohou.

⁵ Nech chvália meno Pánovo,
lebo na jeho rozkaz boli stvorené.

⁶ Založil ich navždy a naveky;
vydal zákon, ktorý nepominie.

⁷ Chváľ Pána, tvorstvo pozemské:
obludy morské a všetky hlbiny,

⁸ oheň, kamenec, sneh a dym,
víchrica, čo jeho slovo poslúcha,

⁹ vrchy a všetky pahorky,
ovocné stromy a všetky cédre,

¹⁰ divá zver a všetok dobytok,
plazy a okrídlené vtáctvo.

¹¹ Králi zeme a všetky národy,
kniežatá a všetci zemskí sudcovia,

¹² mládenci a panny,
starci a junáci

¹³ nech chvália meno Pánovo,
lebo iba jeho meno je vznešené.

Jeho veleba prevyšuje zem i nebesia

¹⁴ a svojmu ľudu dáva veľkú moc.

Je chválou všetkým svojim svätým,
synom Izraela, ľudu, ktorý je mu blízky. ALELUJA.

Plesanie svätých

Ž149

¹ ALELUJA.

Spievajte Pánovi pieseň novú;
jeho chvála nech znie v zhromaždení svätých.

² Nech sa teší Izrael zo svojho Stvoriteľa,
synovia Siona nech jasajú nad svojím kráľom.

³ Nech oslavujú jeho meno tancom,
nech mu hrajú na bubne a na citare.

⁴ Lebo Pán miluje svoj ľud
a tichých venčí víťazstvom.

⁵ Nech svätí jasajú v sláve,
nech sa veselia na svojich lôžkach.

⁶ Oslavu Boha nech majú na perách

a v rukách meč dvojsečný,
⁷ aby sa pomstili na pohanoch
a potrestali národy,
⁸ aby ich kráľom nasadili putá
a ich veľmožom železné okovy
⁹ a aby ich súdili podľa písaného práva.
Všetkým jeho svätým to bude na slávu. ALELUJA.

Chváľte Pána

Ž150

¹ ALELUJA.
Chváľte Pána v jeho svätyni,
chváľte ho na jeho vznešenej oblohe
² Chváľte ho za jeho činy mohutné
chváľte ho za jeho nesmiernu velebnosť

³ Chváľte ho zvukom poľnice,
chváľte ho harfou a gitarou
⁴ Chváľte ho bubnom a tancom,
chváľte ho lýrou a flautou.
⁵ Chváľte ho ťubozvučnými cimbalmi,
chváľte ho jasavými cimbalmi;
všetko, čo dýcha, nech chváli Pána. ALELUJA

KNIHA PRÍSLOVÍ

Prís1

I. Snaha po múdrosti - ¹ Príslovia Šalamúna syna Dávidovho, kráľa izraelského.

Cennosť a cieľ prísloví

² (Hodia sa) na poznanie múdrosti a nauky,
(uschopňujú) porozumieť reči rozumné,
³ (Pomáhajú) dosiahnuť cvik, chápacosť,
spravodlivosť, právo a statočnosť,
⁴ dávajú neskúseným rozvážnosť,
mladíkovi um a dômysel.

⁵ Obohacujú vedomosti, (keď ich) múdry počuje,
a rozumný si nadobúda zručnosť
⁶ v chápaní príslovia a dôvtipného výroku,
slov mudrcov a tiež ich hádaniek.

Najvzácnejšia múdrosť

⁷ Základom poznania je bázeň pred Pánom,

(len) blázni pohŕdajú múdrosťou a nácvikom.

Prvé napomenutie

8 Počúvaj, syn môj; napomínanie svojho otca
a neopúšťaj naučenie svojej matere,
9 bo kráslia tvoju hlavu vencom ľúbezným
a tvoju šiju (zlatým) náhrdelníkom.

Pochabosť a múdrosť v ľudskom počínaní Nezriadená túžba po majetku

10 Keby ťa, syn môj, navádzali hriešnici, neprivoľ!
11 Keby vraveli:
„Pod' s nami striehnuť na bezúhonného (človeka),
klásť nevinnému pre nič za nič tajné nástrahy;
12 Pohlt' me ich sťa ríša mŕtvych, zaživa
a do chĺpka, jak tých, čo zostupujú do hrobu.
13 Získame všelijaký cenný majetok,
naplníme si domy korist'ou.
14 Hodíš si s nami kocku vospolok,
my všetci budeme mať mešec spoločný.“

15 Nekráčaj s nimi, syn môj, po ceste,
zdrž svoju nohu od ich chodníka!
16 Lebo ich nohy bežia za zlým
a ponáhľajú sa prelievať krv.
17 Ved' darmo rozťahovať sieť
pred zrakmi okrídlencov!
18 Títo však svojej vlastnej krvi kladú nástrahy,
sami si nastavujú kosítku.

19 Takáto sudba (stíha) každého, kto baží po zisku;
(chamtivosť ho pripravuje o život.

Múdrosť napomína

20 Múdrosť sa prihovára na ulici hlasito,
na priestranstvách miest vydáva svoj hlas,
21 na samom vrchu hradieb zaznieva jej volanie,
pri vrátach brán v meste svoje reči prednáša:
22 „Dokedy, nerozumní, budete mať radi nerozum
a (dokedyže), posmievači, budete sa z chuti posmievať
a, blázni, nenávidieť poznanie?!
23 Pripusťte si k srdcu moje napomínanie!
Ja vylejem na vás svojho ducha,
oznámim vám svoje zásady!
24 pretože som vás volala, a vzpierali ste sa,
rukou som (na vás) kývala a nik si nevšímal,
25 a (pretože) ste odbíjali každú moju radu
a nepripúšťali ste moje karhanie,

26 ja tiež sa budem zo záhuby vašej smiať,
 posmievať sa budem, keď vás úľak prikvačí,
 27 keď ako búrka príde na vás strach
 a vaša záhuba sa dovalí jak víchrica,
 (keď úzkosť na vás doláhne a súženie).
 28 Vtedy ma budú volať, ale ja sa neozvem,
 budú ma vyhľadávať, no nenájdu ma.
 29 Pretože mali v nenávisti poznanie
 a nevyvolili si bázeň pred Pánom,
 30 o moju radu nedbali;
 pohŕdali každým mojím dohovaraním,
 31 nech sa teda najedia ovocia svojich ciest
 a nech sa nasýtia svojich zámerov.
 32 Ved' odvrat nerozumných je ich smrť
 a bezstarostnosť bláznov je ich záhuba.
 33 Kto však mňa počúva, ten býva bezpečne
 a pokojne (si žije), bez strachu, že sa mu zle (povodí).“

Prís2

Ovocie múdrosti

II. ¹ Syn môj, ak prijmeš moje výroky
 a moje prikázania schováš u seba,
 2 ak budeš napínať ucho za múdrosťou
 a nakloníš si srdce k umnosti,
 3 keď budeš vzývať rozumnosť,
 dovolávať sa svojím hlasom umnosti,
 4 ak ju budeš hľadať ako strieborníak
 a slediť za ňou ako za skrytými pokladmi,

 5 vtedy porozumieš bázni pred Pánom
 a získaš Božie poznanie.
 6 Bo múdrosť udeľuje Pán,
 z jeho úst (pochádzajú) poznanie a rozumnosť.
 7 Ukladá pomoc pre statočných,
 bude štítom tým, čo žijú neporušene,
 8 lebo chráni cesty spravodlivosti
 a stráži dráhu svojich ctiteľov.

 9 (Až) vtedy porozumieš, (čo je) spravodlivosť a (čo) právo (je),
 (čo je to) statočnosť (a) každý dobrý chodník,
 10 bo sa ti múdrosť nasťahuje do srdca
 a tvoju dušu blažiť bude poznanie,
 11 rozvaha bude bedliť nad tebou
 (a) rozumnosť ťa bude strážiť
 12 tak, že ťa od zlej cesty zachová,
 od človeka, čo vraví mam a klam,
 13 od (tých), čo zanechali priame chodníky
 a vykračujú temravými cestami,
 14 ktorí sa tešia, keď sa môžu podopúšťať zla,

15 rozplývajú sa radosťou z (tých) najmrzkejších výčinov,
(od ľudí), ktorých cesty sú kľukaté
a sú podlí (všade), kde len nohou vykročia.

16 zachová ťa (tiež) od manželky blížneho,
17 od cudzinky, čo zalieča sa líškavými rečami,
čo zanecháva druhu svojej mladosti
a zabúda na zmluvu svojho Boha.
18 Jej dom sa vskutku zvažuje do smrti,
jej cesty (vedú) k nebohým.
19 Nevráti sa nik z tých, ktorí zalietajú k nej,
(nik z nich) viac nev Kročí na chodník života.

20 Preto sa cestou dobrých uberaj
a zachovávaj spravodlivých chodníky!
21 Lebo (len ľudia) správni budú bývať v krajine
a zostanú v nej (iba) počestní.
22 Nečestní sa odstránia z krajiny
a zločinci sa vykorenia z nej.

Prís3

Šťastný, kto je múdry

III. ¹ Syn môj, nezabudni moju náuku
a tvoje srdce nech sa pridrižiava mojim príkazov,
2 bo predĺžia (ti) dni a roky života
a prinesú ti hojnosť pokoja.

3 Láska a vernosť nech ťa (nikdy) neopúšťajú!
Priviaž si (moje prikázania) na hrdlo,
napíš ich na tabuľu svojho srdca!
4 Takto si získaš obľubu a priazeň nevšednú
pred Bohom i pred ľuďmi.

Bázeň Božia

5 Dôveruj celým svojím srdcom Pánovi
a nespoliehaj sa na svoj um!
6 Na všetkých svojich cestách myslí na neho
a on ti bude rovnať chodníky.
7 Nezdaj sa múdрым sebe samému.
Boj sa Pána a vyhýbaj sa zlu!
8 (To) bude (zachovávať) tvoje telo pri zdraví
a tvoje kosti vzpružovať.

9 Cti Pána svojím majetkom
a (prinášaj mu) prvotiny z každej svojej úrody
10 a naplnia sa zbožím tvoje stodoly
a tvoje lisy budú muštom pretekať.

Vzácnosť múdrosti

11 Nevzpieraj sa, syn môj, keď ťa cúdi Pán
a nech ťa neomŕza jeho karhanie,
12 lebo Pán karhá toho, koho miluje,
ako otec syna, ktorého má rád.

13 Blahoslavený človek, ktorý dosahuje múdrosť,
a muž, čo nadobúda rozumnosť!
14 Lebo je výhodnejšie zarobiť si ju, než zarobiť striebro,
a získať si ju (hodno viac), ako najvyberanejšie zlato.
15 Je cennejšia než koraly
a nevyrovnajú sa jej všetky tvoje drahocennosti.

16 Dlhé dni (skrýva) vo svojej pravici,
bohatstvo a slávu v svojej ľavici.
17 Jej cesty (sú) cesty krásy
a (na) jej chodníkoch (je plno) pokoja.
18 Je stromom života pre tých, čo ju chytili,
a tí, čo sa jej držia, sú blažení.

19 Pán založil zem múdrosťou,
nebesá poupevňoval umnosťou.
20 Jeho vedomosťou vyrazili morské priehlbne
a rosu kropia oblaky.

21 Nech ti to, syn môj, z očí neschodí,
zachovaj rozvahu a rozmysel
22 a budú tvojej duši životom
a skvostom na tvoj krk.
23 Vtedy si budeš bezpečne chodiť svojou cestou
a noha sa ti nepotkne.
24 Ak uložíš sa, strachovať sa nebudeš,
ak budeš odpočívať, bude sa ti sladko spať.
25 Nebude sa ti treba náhlej hrôzy ľakať,
ani presily ničomníkov, keď prikvačí,
26 lebo Pán bude tvojou dôverou
a chrániť bude tvoju nohu pred slučkou.

Láska k blížnym

27 Neodopieraj dobrodenie núdznemu,
ak je to v tvojej moci urobiť.
28 Nehovor svojmu blížnemu: „Chod' preč a (inokedy) príd'!“
a „Zajtra ti dám,“ keď máš naporúdzi (hneď).

29 Nestroj nič zlé svojmu blížnemu,
kým sa u teba baví bezpečne.

30 Nevad' sa pre nič za nič s človekom,
ak ti nič zlého nespravil.

Nezávid' násilníkom

31 Nezávid' násilníkovi
a nevoľ ani jednu z jeho ciest,
32 lebo sa hnusí zvrheľ Pánovi,
lež priateli sa so statočnými.
33 Na dome bezbožného kliatba Pánova,
ale príbytok spravodlivých požehnáva.

34 Posmievačom sa posmieva
a milosť udeľuje pokorným.
35 Múdrym sa podostáva cti
a blázni hanbu ponesú.

Prís4

Príviň múdrost'

IV. ¹ Počujte, deti, nabádanie otcovo
a pozorujte, aby ste sa naučili poznaniu.
2 Lebo vám dávam dobré ponaučenie:
Neopúšťajte moju náuku!

3 Lebo kým som bol (ešte ako) dieťa u otca,
útly jedináčik pod dozorom matkiným,
4 poučoval ma a vravel mi:
„Nech sa ti srdce pridržiava mojich slov!
Zachovávaj moje príkazy (a budeš žiť.
5 Zadovažuj si múdrost', zadovažuj si rozumnosť)!
Nezabúdaj (na ne) a neodchýľuj sa od slov mojich úst!
6 Neopúšťaj ju, tak ťa bude chrániť,
oblubuj si ju, tak ťa bude strážiť.

7 Začiatok múdrosti (je): Zadováž si múdrost'
a celým svojím imaním si zadovažuj rozumnosť!
8 Vyzdvihuj ju, a zvýši tvoju (vážnosť),
dopomôže ti ku cti, ak ju privinieš.
9 Ovinie ti hlavu nádherným vencom
(a) obdarí ťa zdobnou korunou.“

Nenasleduj cestu hriešnikov

10 Počúvaj, syn môj, a prijmi moje výroky
a rozmnožia sa ti roky života!
11 Ja ti ukážem cestu múdrosti
a povediem ťa po chodníkoch spravodlivosti.
12 Keď pôjdeš (po nich), nebude tvoj krok stiesnený,
a keď (nimi) pobežíš, nebudeš sa potkýnať.
13 Príviň sa (pevne) k náuke a nepusť ju,
nerozlúč sa s ňou, bo ona ti (je) životom.

14 Nevstupuj na chodník bezbožných
a nevykračuj cestou zlostníkov!
15 Varuj sa jej (a) neprechádzaj ňou!

- Vyhni sa jej a obíd' (ju)!
16 Lebo nespia, kým (niečo) zlé nevykonajú,
a obchádza ich spánok, ak (voľakoho) nezvedú.
17 Bo jedávajú chlieb nečestnosti
a pijú víno násilia.
- 18 Púť bezbožných je ako tmavá (noc),
nevedia, na čom sa potknú.
19 Lež chodník spravodlivých (je) sťa svetla rozbresku
čo dužie čoraz väčšmi do bieleho dňa.
- 20 Vnímaj moje slová, syn môj,
a nakloň ucho k mojim výrokom!
21 Nespúšťaj oči z nich,
chráň si ich v hĺbke srdca!
22 Lebo sú život pre tých, čo ich nachodia,
a uzdravením pre ich telo vonkoncom.
- 23 Veľmi stráž svoje srdce,
lebo z neho (vyvierajú) žriedla života.
24 Odstráň od seba falošné ústa
a úskočné pery nech sú ďaleko od teba.
- 25 Nech tvoje oči hľadia priamo vpred
a tvoje mihalnice nech pozerajú pred teba!
26 Hľaď svojej nohe rovný chodník nájsť
a všetky tvoje cesty nech smerujú do cieľa.
27 Neodkloňuj sa (ani) vpravo, ani naľavo,
odvracaj svoju nohu od zlého!

Prís5

Chráň sa cudzoložnej ženy!

- V⁵.** ¹ Syn môj, všímaj si moju múdrosť
a k mojej rozumnosti nakláňaj svoj sluch,
2 aby si si uchránil rozvahu
a aby tvoje pery zachovali poznanie.
- 3 Cudzinkine pery sú medom z plásta tečúcim
a jej hrdlo je hladšie nad olej.
4 Lež koniec s ňou je horkejší než palina
a ostrejší ako meč na dve strany brúsený.
5 Jej nohy zostupujú do smrti,
jej kroky dosahujú záhrobie.
6 Nekráča cestou života,
jej kroky sú tackavé, ani nevie o tom.
- 7 Preto ma teraz, syn môj, počúvaj
a neustupuj od slov mojích úst!
8 Stráň od nej svoju púť

9 a nepribližuj sa k vchodu (do) jej obydlia,
aby si nevydával iným svoju mladú sviežosť napospas
a svoje roky ukrutníkovi,
10 aby sa cudzí nenasycovali твоjím imaním
a (aby neprepadali) v cudzincovom dome tvoje zárobky.

11 Musel by si kvíliť nakoniec,
keby ťa pripravili o kožu a o telo,
12 a musel by si doznať:
„Ako som (len) mohol nenávidieť napomínanie
a moje srdce pohrdalo karhaním,
13 ako som mohol neslúchať hlas svojich učiteľov
a nenakláňať sluch k tým, čo ma učili?
14 Takmer by som bol celkom do nešťastia upadol
uprostred pospolitosti a zástupu.“

Miluj vlastnú ženu!

15 Pi vodu z vlastnej studnice,
tečúcu (vodu) z vlastnej studienky!
16 Aby sa nevylievali von tvoje pramene
a na námestia stružky vôd.
17 Nech patria iba tebe samému
a okrem teba nikomu!
18 Nech je požehnaný tvoj prameň
a teš sa žene svojej mladosti!

19 Je s'aby utešená laň a srnka pôvabná;
jej ňadrá nech ťa opájajú v každý čas,
kochaj sa jednostaj v jej l'úbosti!
20 Ved' prečože by si sa kochal v inej, syn môj,
a (prečo) by si cudzinku objímal?!

21 Lebo pred Pánom sú cesty človeka,
on zvažuje všetky jeho kroky.
22 Cudzoložník sa polapí vo vlastných neprávostiach
a zapletie sa v putách svojich pokleskov.
23 Taký zomrie z nedostatku náuky
a zblúdi v množstve svojej hlúposti.

Jednotlivé naučenia

Prís6

Neruč za druhého!

VI. ¹ Syn môj, ak si sa zaručil za svojho blížneho
a dal si ruku za cudzieho (človeka),
2 padol si do klepca slov svojich úst,
lapil si sa v slovách svojich úst.
3 Urob teda, čo hovorím, syn môj, aby si sa vymanil,
lebo si vošiel do hrsti svojmu blížnemu:
chod', poníž sa a naliehaj na svojho blížneho.

4 Nedožič svojim očiam spať
a svojim mihalniciam podriemať!
5 Vytrhni sa jak srna z ruky (poľovníka)
a ako vtáča z ruky vtáčnika.

Nebud' leňoch!

6 Chod', leňoch, k mravcovi,
pozoruj ruch jeho a skús!
7 Hoc nemá vojvodu,
predstaveného ani vladára,
8 pripravuje si v lete potravu,
zhromažďuje si pokrm cez žatvu.
9 Dokedy, leňoch, budeš vyspávať,
kedyže vstaneš zo spánku?!

10 „Trošičku pospať, trošku podriemať,
trošičku ruky zložiť na lôžku!“
11 a príde ako tulák bieda na teba
a núdza jak ozbrojený muž.
(Keď sa však budeš usilovať,
príde žatva tvoja ako studnica
a ujde núdza naďaleko od teba. /Vg/)

Chráň sa falše!

12 (Je) naničhodník, ničomník,
(kto) chodí s falošnými ústami;
13 (kto) žmurká okom, (kto) sa nohou dorozumieva,
(kto) naznačuje prstami,
14 (kto) v srdci svojom (prechováva) prevrátenosti,
(kto) zamýšľa zlo v každý čas, (kto) zvady rozsieva.
15 Preto naň príde náhle záhuba,
zaraz bude zgniavený a pomoci (mu) nebude.

Chráň sa siedmich ohavností!

16 Šestoro vecí nenávidí Pán
a sedmoro je preň ohavnosťou:
17 pyšné oči, jazyk falošný
a ruky, ktoré prelievajú krv nevinnú,
18 srdce, ktoré snuje zlé zámery,
nohy, čo bežkom utekajú za zlom,
19 kto hovorí lož ako svedok falošný
a (ten), kto medzi bratmi zvady rozsieva.

Chráň sa cudzoložstva!

20 Zachovaj prikázania svojho otca, syn môj,
a nepohrdaj naučením svojej matere!
21 Priviaž si ich navždy na srdce,
oviň si ich vôkol hrdla!
22 Keď (niekam) pôjdeš, budú ťa viesť,
keď budeš odpočívať, budú strážiť nad tebou,
keď sa zobudíš, budú ťa sprevádzať.

23 Lebo prikázanie je lampášom a naučenie svetlom (je)
 a cestou života (sú) prekáravé (slová, aby si sa pridržal) náuky,
 24 aby ťa zavarovali od zlej ženy,
 od úlisného jazyka cudzinky.

25 Nedychti vo svojom srdci po jej peknote
 a nedaj sa lapiť jej mihalnicami!
 26 Veď za pobehlicu je vari peceň chleba dosť,
 lež žena, (čo má) muža, na prevzácný život poľuje.

27 Či môže človek oheň vo svojom lone prenášať,
 a nespáliť si odev?!
 28 Alebo môže človek chodiť po žeravej pahrebe,
 a nohy si nepopáliť?!
 29 Nuž tak (povodí sa) tomu, kto vchádza k žene svojho blížneho:
 nebude bez trestu, nech by sa jej dotkol ktokoľvek.
 30 Neopovrhujú zlodejom, ktorý ukradne,
 aby sa nasýtil, keď hladoval;
 31 a keď ho chytia, nahradí sedemnásobne,
 dá celý majetok svojho domu.

32 Ale kto cudzoloží so ženou, ten rozum potratil,
 (iba) kto strmhlav sa rúti do skazy ten (také niečo) urobí.
 33 Stihne ho pohroma a potupa
 a jeho hanbu (z neho) nik nezotrie.
 34 Lebo žiarlivosť rozzúri muža,
 nedá sa uprosiť v deň odplaty.
 35 Nedá sa uchlácholiť kadejakým výkupným
 a neuspokojí sa, ani keby si (ho) neviem akými darmi zahŕňal.

Prís7

VII. ¹ Zachovaj moje slová, syn môj,
 a moje prikázania si uchovaj!
 2 Zachovávaj moje príkazy a budeš žiť
 a moje naučenie ako svoju očnú zrenicu!
 3 Priviaž si ich na prsty,
 napíš ich na tabuľu svojho srdca!
 4 Povedz múdrosti: „Ty si moja sestra“
 a dôvernica volaj rozumnosť,
 5 aby ťa zachránila od manželky blížneho,
 od cudzinky, čo zalieča sa líškavými rečami.

6 Keď som (tak) oknom svojho domu (pozeral),
 vyzeral spoza mriežky svojho obloka
 7 a zahladel som sa na neskúsených,
 videl som medzi synmi mladíka, čo rozum potratil.
 8 Poza roh išiel ulicou
 a vykračoval po ceste k jej domovu
 9 na mrku, keď sa nachyl'oval deň.

keď spúšťala sa noc a (hustla) tma.

- 10 Zrazu mu akási žena vyšla v ústrety
v odedzi smilnice a s potmehúdsnym zámerom;
11 náruživosť ňou zmietala a (bola) opovážlivá,
jej nohy nemali v jej dome spočinku.
12 Hneď bola na ulici a hneď na námestí
a striehla poza každý roh.
13 I dolapila ho a vtlačila mu bozk,
tvár sa jej nezapýrila, keď povedala mu:
14 „Pokojné obety som bola podlžná,
v dnešný deň som svoje sľuby splnila.
15 Preto som ti vyšla v ústrety
v túžbe vidieť ťa a nájsť.
16 Tkanicami som povystužovala svoje ležadlo,
pestrofarebným plátnom egyptským.
17 Napustila som myrhou svoju postieľku,
aloou a škoricou.
18 Pod', spíjajme sa ľúbosťou až do rána,
vychutnávajme samopaš!
19 Ved' muža doma niet,
vybral sa na ďalekú púť.
20 Vrecúško s peniazmi vzal so sebou,
vráti sa domov až v deň splnu mesiaca.“
- 21 Naklonila ho mnohým prehováraním,
zvieďla ho lichôtkami svojich pier.
22 Šiel za ňou, pochábel',
ako vôl, keď ho vedú na jatku,
a ako jeleň, čo sa zapletáva do puta,
23 kým pečeň prevrta mu šíp,
ako keď vták sa rúti do slučky
a nevie, že mu ide o život.
- 24 Nuž teda, syn môj, počúvajže ma
a všímaj si slov mojich úst:
25 Nech sa ti srdce na cesty k nej nekloní,
nezatúlaj sa na jej chodníky!
26 Lebo je množstvo zabitých, čo zrazila,
a veľký počet tých, čo bez výnimky zmárnila.
27 Jej dom je cesta do pekla,
čo zvádza dolu do komôr, kde býva smrť.

Múdrost' - sprievodkyňa

- VIII.** ¹ Či múdrost' nevolá
a umnosť nevydáva svoj hlas?
² (Vysoko) na temene výšin, pri ceste,
na križovatkách stojí,

3 pri bránach, ktoré vedú do mesta,
pri vchodoch, kade sa vstupuje, hlasito volá:

4 Na vás volám, mužovia,
k ľudským synom (nesie sa) môj hlas.
5 Priúčajte sa opatrnosti, pochábli,
blázni, priúčajte sa rozumu!
6 Počúvajte, bo znamenité (veci) zvestujem
a moje pery otvárajú sa (len) na správne (besedy).

7 Áno, (čistú) pravdu vraví moje podnebie
a mojim perám sa oškliví nepravosť.
8 Spravodlivé sú všetky reči mojich úst,
nieto v nich falše ani podvodu.
9 Všetky sú priame človeku, čo rozumie,
a prosté tým, čo prišli k poznaniu.
10 Nie striebro, (ale radšej) prijímajte moju náuku
a (radšej) poznanie než najvyberanejšie zlato.
11 Lebo múdrosť je cennejšia ako koraly
a nevyrovnajú sa jej nijaké drahocennosti.

Múdrosť a jej dobrá

12 Ja, múdrosť, bývam s rozumnosťou
a dosahujem hlbavé poznanie.
13 (Bázeň pred Pánom je nenávidieť zlo.)
Oproti pýche, nadutosti, ceste zlej
a ústam, ktoré prekrúcajú, prechovávam nenávisť.
14 U mňa je rada, u mňa je rozumnosť,
u mňa je umnosť, u mňa sila (hrdinská).
15 (Ja som tá), skrze ktorú králi (dobré) kralujú
a podľa práva rozhodujú vladári.
16 (Ja som tá), skrze ktorú kniežatá sú kniežatami
a vysluhujú právo mocnári.

17 Ja svojich milovníkov milujem,
nachádzajú ma tí, čo ma včas a pilne hľadajú.
18 U mňa je bohatstvo a česť,
trvalá zámožnosť a blahobyť.
19 Lepší než zlato a než rýdze zlato je môj plod
a to, čo donášam, je (lepšie) ako striebro najlepšie.
20 Chodievam po ceste spravodlivosti
prostriedkom chodníkov, (jak vyžaduje) súd,
21 aby som nadelila svojim milovníkom imania
a ponaplňala ich pokladnice.

Pôvod múdrosti

22 Pán vládol nado mnou od počiatku svojich ciest,
prv ako stvoril od pradávna čokoľvek.
23 Od večnosti som ustanovená,
od počiatku, prv ako povstal svet.

24 Nebolo ešte morských priehlbín,
 keď som sa ja už zrodila,
 nebolo ešte žriediel obťažných vodami.
 25 Prv ako sa vrchy vhrúžili,
 pred pahorkami som sa zrodila,
 26 Prv ako nivy urobil a planiny
 a prvé hrudy na zemekruhu.

 27 Keď zhotovoval nebesia, (bola) som tam,
 keď odmeriaval klenbu nad priehlbínami morskými,
 28 keď upevňoval mraky vo výši,
 keď dával dužiet' žriedlam morskej hlbiny,
 29 keď vymedzoval moru jeho hranicu,
 by vody neprelievajú sa cez svoj breh,
 keď ustaľoval základy zeme,
 30 ja som bola uňho chovankou,
 bola som deň po deň jeho rozkošou
 a hrala som sa pred ním v každý čas;
 31 hrávala som sa na okruhu jeho zeme
 a moja rozkoš (je byť) medzi synmi ľudskými.

 32 A teraz počúvajteže ma, synovia:
 blahoslavení sú tí, čo cesty moje varujú.
 33 Počujte naučenie, aby ste sa stali múdrymi,
 a nezanedbávajú ho!

 34 Blahoslavený človek, ktorý ma počúva
 a bdie deň čo deň pri mojich dverách
 a strežie na veraje mojich brán!
 35 Lebo kto nájde mňa, ten nájde život
 a dosiahne milosť od Pána.
 36 Kto sa však prehrešuje proti mne, ten páše voči sebe ukrutnosť,
 všetci, čo ma nenávidia, majú radi smrť.

Prís9

Múdrost' povoláva na hostinu k sebe

IX. ¹ Múdrost' si postavila dom;
 na siedmich stĺpoch spočíva.
 2 Pozabíjala svoj dobytok, namiešala víno
 a prestrela svoj stôl.
 3 Vyslala svoje služobnice zvestovať
 z najvyššej mestskej výšiny:
 4 „Ten, kto je pochabý, nech uchýli sa sem,
 (a) komu chýba rozum, toho poučím.
 5 Pod'ťe (a) jedzte z môjho pokrmu
 a pite z vína, čo som namiešala!
 6 Opusťte pochabosť a budete žiť,
 Budete kráčať cestou rozvážnosti.

- 7 Kto dohovára posmievačovi, sám upadáva do hanby
a kto karhá bezbožného, (utrzuje) potupu.
8 Nekarhaj posmievača, aby v ňom neskrsla voči tebe nenávisť,
pokarhaj múdreho a bude ťa mať rád.
9 Daj (poučenie) múdremu a bude ešte múdrejší,
poučuj bezúhonného a pribudne mu ponaučenia.
- 10 Počiatok múdrosti je bázeň pred Pánom
a poznať Najsvätejšieho je rozumnosť.
11 Bo skrze mňa sa rozmnožia tvoje dni
a pridá sa ti k rokom života.
12 Ak si skúsený, sám pre seba si skúsený,
ak si posmievač, len ty sám budeš znášať trest.“

Pochabosť takisto povoláva na hostinu

- 13 Pochabou ženou vášeň lomcuje
a vyzná sa len v zvädzaní.
14 Vysedá pred dvermi svojho príbytku
na stolci v meste vysoko,
15 by pozývala vôkolidúcich,
čo miera priamo, kam im treba ísť.
- 16 „Kto je hlúpy, nech zabočí sem!“
A tomu, kto je bez rozumu, hovorí:
17 „Ukradnutá voda je sladšia
a pokútny chlieb je chutnejší!“
18 Ale nevie, že sú tam tiene
(a že) jej pozvaní sú v priepadlisku podsvetia.

Prvá zbierka Šalamúnových prísloví

Prís10

Požehnanie spravodlivosti a kľatba hriechu

- X.** ¹ Múdry syn naplňuje (svojho) otca radosťou.
Ale pochabý syn býva na zármutok svojej materi.
- 2 Nespravodlivo nadobúdané poklady sú neužitočné,
spravodlivosť však zachraňuje pred smrťou.
- 3 Pán nedopustí, aby spravodlivý hladoval,
lež zapudzuje žiadostivosť nespravodlivých.
- 4 Kto pracuje lenivou rukou, chudobnie,
naproti tomu ruka pracovitých obohacuje.
- 5 Kto v lete zhromažďuje zásoby, je človek rozumný,
kto drichme cez žatvu, je na hanbu.
- 6 Na hlavu spravodlivého (sa hrnie) hojné požehnanie Pánovo,

lež ústa nespravodlivých ukrývajú bezprávie.

7 Pamiatka spravodlivého je na požehnanie,
lež meno bezbožných spráchnivie.

8 Kto má múdre srdce, dá si povedať,
naproti tomu mnohovravný blázon nevyhne sa poklesku.

9 Kto chodí bezúhonne, chodí bezpečne,
čie cesty sú však kľukaté, ten sa prezradí.

10 Kto mrká okom, spôsobuje bôľ
a mnohovravný blázon nevyhne sa poklesku.

11 Ústa spravodlivého sú prameňom života,
lež ústa bezbožných ukrývajú bezprávie.

12 Nenávisť vyvoláva rozbroje,
láska však ututláva všetky priestupky.

13 Na perách rozumného sa nachádza múdrosť,
prút však (dolieha na) chrbát (človeka), čo rozum potratil.

14 Múdri skrývajú vedomosť,
lež ústa pochábl'a - to skaza vzápätí.

15 Majetnosť boháča je preň pevným mestom,
postrachom núdznych je ich chudoba.

16 Zárobok spravodlivého (je na osoh jeho) životu,
dôchodok koristníka (je mu) na skazu.

17 Putuje cestou k životu, kto dbá na napomenutia,
ale kto si nevšíma dohováranie, ten blúdiera.

18 Statočné pery zakrývajú nenávisť,
ten však, kto roztrusuje klebety, je pochábel'.

19 Tam, kde je veľa rečí, nechýba hriech,
a preto ten, kto drží svoje pery na uzde, je rozumný.

20 Pretaveným striebrom je jazyk spravodlivého,
no srdce bezbožných nestojí za nič.

21 Pery spravodlivého občerstvujú mnohých,
blázni však hynú nedostatkom rozumu.

22 Pánovo požehnanie nosí bohatstvo
a nepridáva nijaké trápenie.

- 23 Pre blázna páchat' neprávosť je zábavka,
(priam tak) múdrosť pre rozumného muža.
- 24 Čoho sa bezbožný bojí, to naň príde,
čo si spravodliví žiadajú, to dostanú.
- 25 Len sa búrka preženie a už nie je z bezbožníka nič,
spravodlivý však je sťa základ večitý.
- 26 Čím je ocot na zuby a čím je na zrak dym,
tým je lenivec pre tých, čo ho posielajú.
- 27 Bázeň pred Pánom predlžuje dni života,
lež roky bezbožných sa skracujú.
- 28 Očakávanie spravodlivých (sa premieňa) na radosť,
lež nádej bezbožných sa obracia navnivoč.
- 29 Pánova cesta je pevnosťou pre bezúhonného človeka
a postrachom pre tých, ktorí pášu neprávosť.
- 30 Spravodlivý sa nikdy nepohne,
ale bezbožníci neostanú bývať v krajine.
- 31 Ústa spravodlivého rodia múdrosť,
lež jazyk úlisný odrežú.
- 32 Ústa spravodlivého vedia, čo je milé,
kým ústa bezbožných prevrátenosti.

Prísľ 1

Inakšie sa správa človek statočný a inak človek pokrytec

- XI. ¹ Falošná váha oškliví sa Pánovi,
páči sa mu spravodlivé závažie.
- ² Príde pýcha, príde aj hanba,
múdrosť sa však (zdržiava) u skromných.
- ³ Statočných (ľudí) vedie (bezpečne) ich neporušenosť,
vierolomníkov však zničí ich zvrátenosť.
- ⁴ V deň hnevu nepomôže bohatstvo,
spravodlivosť však zachraňuje pred smrťou.
- ⁵ Bezúhonnému rovná cestu jeho spravodlivé konanie,
bezbožník však padne pre svoju vlastnú bezbožnosť.
- ⁶ Statočných (ľudí) vyslobodzujú ich spravodlivé počiny,

vierolomníci sa však lapia vo svojich náruživostiach.

- 7 Keď zomrie bezbožný človek, zomiera aj nádej,
očakávanie bohatstva vyjde navnivoč.
- 8 Spravodlivý sa vyslobodí z úzkosti
a na jeho miesto nastúpi bezbožný.
- 9 Pokrytec ničí ústami svojho blížneho,
spravodlivých však vyslobodí poznanie.
- 10 Zo šťastia spravodlivých sa mesto naplňa jasotom
a zo zániku bezbožných sa ozýva plesaním.
- 11 Mesto sa dvíha požehnaním (ľudí) statočných,
ústami nestatočných sa však nivočí.
- 12 Svojím blížnym pohŕda ten, kto rozum potratil,
rozumný človek však mlčí.
- 13 Klebetník, ktorý sa túla, povyzrádza tajnosti,
kto však má zmysel pre spoľahlivosť, ten drží slovo u seba.
- 14 Kde nieto zrelej rozvahy, tam ľud upadá,
dobré je však tam, kde niet núdze o radcov.
- 15 Veľmi si škodí, kto sa zaručuje za cudzieho (človeka),
kto sa však záväzностям vyhýba, je bezpečný.
- 16 Spanilá žena nadobúda česť,
násilníci však dosahujú bohatstvo.
- 17 Sám sebe robí dobre človek dobrosrdečný,
ukrutník však trýzni svoje (vlastné) telo.
- 18 Bezbožný človek získava (len) klamný zárobok,
no ten, kto seje spravodlivosť, opravdivú odmenu.
- 19 Takto, hľa, spravodlivosť (vedie) k životu,
kto sa však ženie za zlým, (letí) svojej smrti (v ústrety).
- 20 Ľudia, čo majú srdce skazené, hnusia sa Pánovi,
ale má zaľúbenie v tých, čo bezúhonne (chodia) púťou (života).
- 21 Stavím sa (s kýmkoľvek), že podliak trestu neujde,
ale potomstvo spravodlivých vyviazne.
- 22 Zlatá obrúčka v svinskom rypáku
je pekná žena, ale bez jemnocitu.

- 23 To, čo si žiadajú spravodliví, je dobré zakaždým,
očakávanie bezbožných (ľudí) je prchký hnev.
- 24 Nieкто (priam) rozhadzuje, a (predsa) mu stále pribúda,
druhý zasa šetrí väčšmi, než sa sluší, a má nedostatok vždy.
- 25 Človek, čo žehná (rád druhým, sám) zbohatne,
ten však, kto (iných) preklína, aj sám bude prekliaty.
- 26 Toho, kto schováva zbožie, budú ľudia preklínať,
na hlavu toho, kto ho predáva, požehnanie (zostúpi).
- 27 Kto usilovne hľadá dobré, vyhladáva blahovôľu (pre seba),
ale kto vyhladáva zlo, ono naň príde.
- 28 Kto si zakladá na svojom bohatstve, ten uvädne,
spravodliví však budú pučať ako list.
- 29 Ten, kto sa prehrešuje proti svojmu domu, bude vietor žať,
blázon však bude slúžiť múdremu (človekovi).
- 30 Ovocie spravodlivosti je stromom života,
nespravodlivosť však uchvacuje život.
- 31 Ak sa spravodlivému odpláca tu na zemi,
nuž o čo väčšmi bezbožnému a hriešnemu človekovi?!

Prís12

Postoj múdreho a postoj pochabého

- XII.** ¹ Ten, kto rád znáša, keď ho napomínajú, má rád vedomosť,
kto však neľúbi, keď sa mu vyčíta, je hlupák.
- ² Ten, kto je dobrý, dosahuje milosť u Pána,
ale muža, ktorý (strojí) intrigy, on odsúdi.
- ³ Vierolomnosťou človek nenadobudne pevnú pôdu pod sebou,
ale koreňom spravodlivých neotrasie nik.
- ⁴ Spôsobná manželka je vencom svojho muža,
nehanebnica je však ako hnis, čo sa mu vŕta do kostí.
- ⁵ Myšlienky spravodlivých (zalietajú k) spravodlivosti,
zámery bezbožných k lesti.
- ⁶ V rečiach bezbožníkov (sa skrýva) nebezpečenstvo života,
lež ústa statočných (ľudí) im prinášajú záchranu.
- ⁷ Prevráťte bezbožných a nebude ich,

dom spravodlivých zato bude stáť.

8 Človeka chvália podľa jeho rozumu,
ale tým, kto má prevrátené srdce, budú pohŕdať.

8 Lepšie byť neváženým a byť sluhom sebe samému,
ako pokladať sa za váženého a o chlieb biedu trieť.

9 Spravodlivý sa stará o potreby svojho dobytká,
najvnútornejšie vnútro bezbožných je však ukrutné.

10 Kto obrába svoje pole, má chleba nadostač,
kto sa však ženie za daromnicami, rozum potratil.

11 Tvrdz oplánov sa rozvára,
lež koreň spravodlivých bude trvať.

13 Do previnenia (svojich) perí sa zakosíľuje ničomník,
spravodlivý sa však vymkyna z úzkostí.

14 Každý sa nasýti blaha z ovocia (svojich) úst
a človekovi sa odplatí podľa (skutkov) jeho rúk.

15 Bláznovi sa zdá, že je správna jeho cesta,
múdry však poslúcha radu.

16 Blázon hneď prejavuje svoju nevôľu,
opatrný však tají (svoju) príkoru.

17 Kto vypovedá pravdu, hlása spravodlivosť,
(falošný svedok však prináša len) klam.

18 Voľakto tára, (ako keby) mečom prekál'al,
ale jazyk múdrych je (sť'a) liek.

19 Pravdivé pery budú trvať naveky,
falošný jazyk však (len) chvíľočku.

20 Sklamú sa v srdci tí, čo snujú zlé,
tí však, čo narádzajú pokoj, (dožijú sa) radosti.

21 Spravodlivému sa neprihodí nijaká nehoda,
bezbožní však (zažívajú) plno nešťastia.

22 Luhárske pery sa ošklivia Pánovi,
tí však, čo pravdu pestujú, sú jeho záľubou.

23 Rozvážny človek tají, čo vie,
(zo) srdca pochábl'ov však hlúposť vykriika.

- 24 Ruka robotných (ľudí) bude vládnuť,
robotovať však bude (ruka) lenivá.
- 25 Nepokoj v srdci stláča človeka
láskavé slovo ho však rozveseľuje.
- 26 Spravodlivý si vystopuje svoju pastvinu,
lež cesta bezbožných vedie ich, kde zablúdia.
- 27 Lenivec si neupečie svoj úlovok,
lež usilovnosť človeka je vzácnym imaním.
- 28 Život je na chodníku spravodlivosti,
k smrti však vedie cesta zmýlená.

Prís13

Nerovnaký osud zbožného a bezbožného človeka

- XIII.** ¹ Múdry syn (sa rád podrobuje) otcovej disciplíne,
posmievač zasa nedbá na hromovanie.
- ² Dobrý (smie) požívať z ovocia spravodlivosti,
vierolomníci však bažia po násilenstve.
- ³ Ten, kto si dáva pozor na ústa, je strážcom svojho života,
kto však rozdrapuje svoje pery, tomu (hrozí) pohroma.
- ⁴ Duša lenivca je plná túžob, ale bezvýsledných,
baženie usilovných sa však do sýtosti ukojí.
- ⁵ Spravodlivému (človeku) sa hnusí činnosť nečestná,
bezbožný sa však (uvrhne) do hanby a potupy.
- ⁶ Spravodlivosť je strážcom bezúhonnej cesty,
bohaprázdnosť však povaľuje (toho, kto sa dopúšťa) hriechu.
- ⁷ Nieкто sa robí bohatým, a nemá ničoho,
(iný) sa robí chudobným, a (vládne) veľkým majetkom.
- ⁸ Výkupné za život má človek vo svojom bohatstve,
bedár však nepočúva vyhrážky.
- ⁹ Svetlo spravodlivých veselo (plápolá),
zatiaľ čo lampáš bezbožných zhasína.
- ¹⁰ Pýchou sa vyvoláva iba roztržka,
tí však, čo správajú sa radou, (pridržiavajú sa) múdrosti.
- ¹¹ Ľahko nadobudnutý majetok sa rozplynie,

- ten však, kto zbiera po hŕstke, dopracuje sa bohatstva.
- 12 Očakávanie, ktoré sa preťahuje, núti srdce chorľavieť,
splnená túžba je však stromom života.
- 13 Kto (dobrým) slovom pohŕda, ten škodí sebe samému,
kto si však váži prikázanie, tomu sa dostane odplaty.
- 14 Náuka mudrca je zdrojom života,
aby sa vyhlo slučkám, (ktoré nastrojila) smrť.
- 15 Dobrý rozum získava náklonnosť,
púť pohŕdačov je však tvrdá (ako štrk).
- 16 Rozvážny (človek) všetko robí s rozvahou,
blázon sa však bláznovstvom vystatuje na obdiv.
- 17 Neverný posol uvrhne v nešťastie,
lež verný posol (je ako) liek.
- 18 Chudoba s hanbou (postihujú človeka), čo nedbá na disciplínu,
ten však, kto pripúšťa si k srdcu pokarhanie, bude vážený.
- 19 Splnená túžba lahodí,
lež bláznom je odporné vyhýbať sa zlu.
- 20 Kto chodí s múdrymi, ten zmúdre (popri nich),
druhovi bláznov sa však plano povodí.
- 21 Hriešnikov stíha nešťastie,
spravodlivých však odmeňuje dobrým (Pán).
- 22 Dobrý (človek) porúča deťom dedičstvo,
no hriešnikov majetok sa uschová spravodlivému.
- 23 Je veľa chleba na prielohu chudobných,
bohatstvo sa však tráti nespravodlivosťou.
- 24 Kto ľutuje svoj prút, ten nemá svojho syna rád,
kto ho však miluje, ten ho priúča na trestanie zavčasu.
- 25 Spravodlivý sa môže najesť dosýta,
lež brucho bezbožných biedu trie.

Prednosť múdrosti pred pochabosťou

- XIV.** ¹ Múdreť žien buduje si dom,
hlúposť však vlastnými rukami ho búra.

- 2 Kto chodí svojou rovnou (cestou), Pána ctí,
ten však, kto chodí nerovnými cestami, ním pohŕda.
- 3 V bláznových ústach je prút na chrbát,
pery múdrych sú zas pre nich (samých) ochranou.
- 4 Kde nieto volov, (tam) niet obilia,
bohatý výnos je však (tam, kde) namáha sa býk.
- 5 Pravdymilovný svedok neluže,
falošný svedok vypúšťa však (kadejakú) lož (z úst).
- 6 Posmievač hľadá múdrosť, ale nadarmo,
rozumnému sa však zdalo poznanie ľahučké.
- 7 Choď zoči-voči k pochabému človeku (a hovor s ním)
a veru nevie, (čo sú) pery rozumné.
- 8 Dávať si pozor na cestu je múdrosť rozvážneho (človeka),
bláznovstvo pocháľov však značí bludnú púť.
- 9 Pre bláznov je previnenie smiechotou,
ale medzi počestnými (ľuďmi vládne) porozumenie.
- 10 (Do) srdca, ktoré pozná, (čo je) horkosť, samo po sebe,
pýcha sa neprimieša, keď ho radosť (zaplaví).
- 11 Stánok hriešnikov bude zničený,
stan počestných však bude prekvitať.
- 12 Nejedna cesta vidí sa byť správna človeku,
no napokon (predsa len) vedie do smrti.
- 13 Aj keď sa smeje, môže bolieť srdce (človeka),
po nej však, po radosti, (býva) zármutok.
- 14 Naje sa svojich ciest, kto srdcom odpadol,
lež (práve tak aj) svojich skutkov dobrý muž.
- 15 Prostomyseľný (človek) verí v každé slovíčko,
skúsený človek si však dáva pozor na svoj krok.
- 16 Múdry sa úzkostlivo chráni zla,
pochabý sa však bezstarostne vrhá doň.
- 17 Prchký sa dopúšťa bláznovstva
a ľstivý padne do nenávisti.
- 18 Prostomyseľní dedia bláznovstvo,

bystří sa však ovenčia poznaním.

- 19 Zlí sa budú skláňať pred dobrými
a bezbožní pred dvermi spravodlivého.
- 20 Chudobný (človek) je aj svojmu priateľovi odporný,
bohatý má však milovníkov nadostač.
- 21 Prehrešuje sa (človek), ktorý svojím blížnym pohŕda,
lež súcitiaci s úbožiakmi budú blažení.
- 22 Či neblúdia tí, ktorí snujú zlé?
Lásku a vernosť však zožínajú tí, čo (pamätajú na) dobré.
- 23 Pri každej tvrdej práci býva zisk,
no prázdny štebot privádza len k žobráctvu.
- 24 Korunou múdrych je ich skúsenosť
a vencom pochábl'ov (je ich) bláznovstvo.
- 25 Pravdivý svedok zachraňuje životy,
ten však, kto vraví kadejakú lož, je záhubcom.
- 26 Ten, kto sa bojí Pána, má (v ňom) pevnú nádej,
i jeho deti majú sa kam utiekať.
- 27 Bázeň pred Pánom je zdrojom života,
aby sa vyhlo slučkám, (ktoré nastrojila) smrť.
- 28 V množstve ľudu (väzí) honosenie kráľovo
a v malom počte ľudí vladárova záhuba.
- 29 Trpezlivý (má) veľa rozumu,
prchký však vyvádza (priam) bláznovstvo.
- 30 Pokojná myseľ (značí) život pre telo,
náruživosť je však (ako) hni, čo sa vrta do kostí.
- 31 Utlačovateľ núdzneho sa rúha jeho Tvorcovi,
ale ctí ho ten, kto sa nad bedárom zmilúva.
- 32 Bezbožný zhynie svojou (vlastnou) zlobou,
spravodlivý sa však upevňuje svojou bezúhonnosťou.
- 33 Múdroosť odpočívá v srdci rozvážneho (človeka),
(rovnako) sa však prejavuje, čo je vnútri pochábl'ov.
- 34 Spravodlivosť dvíha národ,
hriech je však hanbou národov.

35 Kráľova priazeň (sa dostáva) rozumnému sluhovi,
ničomníka však stíha jeho hnev.

Prís15

Múdrost' sa vypláca, pochabost' nivočí

- XV.** ¹ Vlúdna odpoveď krotí hnev
urážlivé slovo vzbudzuje však zlosť.
- ² Jazyk múdrych je pre vedomosť ozdobou
ale ústa bláznov chrlia bláznovstvá.
- ³ Na všetkých miestach (vidia) oči Pánove,
čo pozerajú na dobrých i zlých.
- ⁴ Lahodnosť jazyka je stromom života,
ale poraňuje dušu, keď je nerestný.
- ⁵ Blázon pohŕda otcovou disciplínou,
lež ten, kto prijíma pokarhanie, správa sa rozumne.
- ⁶ V dome spravodlivého je veľká hojnosť,
lež v príjmoch bezbožného, je zmätok (nad zmätok).
- ⁷ Pery mudrcov rozsievajú vedomosť,
no nie tak srdce pochábl'ov.
- ⁸ Obeta bezbožných je odporná Pánovi,
modlitba spravodlivých je mu však pôžitkom.
- ⁹ Púť bezbožného príkri sa Pánovi,
miluje však toho, kto nasleduje spravodlivosť.
- ¹⁰ Prísny trest (čaká) na toho, kto schádza (zo správneho) chodníka;
zomrie, kto neľúbi, keď sa mu vyčíta.
- ¹¹ Aj záhrobie a podsvetie sú (odhalené) pred Pánom,
nuž, o čo viac srdcia ľudských synov!?
- ¹² Posmievač nemá rád, keď sa mu robia výčitky,
(a preto) sa nestýka s múdrymi.
- ¹³ Veselé srdce rozlieva jas po tvári,
bolesť srdca však zarmucuje ducha.
- ¹⁴ Srdce rozumného sa zháňa za vedomosťou,
lež ústa pochábl'ov sa vyžívajú v bláznovstve.
- ¹⁵ Smutné sú všetky dni bedára,

lež (človek) jasnej mysle (má) vždy hodokvas.

16 Lepšie je (mať) málo a báť sa Pána,
než veľký poklad, a s ním nepokoj.

17 Lepšia je zelenina za pokrm a láska popritom,
ako vykŕmený vól a pritom nenávisť.

18 Vznetlivý človek nieti roztržku,
trpezlivý však škriepku chlácholí.

19 Cesta leňocha je sťaby trnám zatarasená,
lež chodník robotných je vysypávaný.

20 Múdry syn naplňuje (svojho) otca radosťou,
pochabý človek pohŕda však svojou materou.

21 Bláznovstvo je nerozumnému (človekovi) potechou,
rozvážny muž však mieri rovno (kam mu treba) ísť.

22 Vychodia nazmar plány, keď niet porady,
daria sa však (tam, kde je) veľa poradcov.

23 Človek sa teší z (podarenej) odpovede svojich úst
a slovo v pravý čas - oj akéže je dobré!

24 Nahor (vedie) životná púť rozumného (človeka),
aby sa vyhol dolu podsvetiu.

25 Pán zborí dom pyšných (ľudí),
ale medzu vdovy upevní.

26 Podliakove plány sa príkria Pánovi,
lež čisté reči sú mu príjemné.

27 Búra svoj dom, kto sa lakomo zháňa za ziskom,
ten však, kto nenávidí podplácanie, bude žiť.

28 (O tom, čo) odpovedať, húta srdce spravodlivého,
lež ústa bezbožných chrlia zlomyseľnosti.

29 Pán je ďaleko od bezbožných,
modlitbu spravodlivých však vyslycha.

30 Priateľský pohľad rozveseľuje srdce,
dobrá zvesť osviežuje do kostí.

31 Ucho, čo vníma spasiteľné karhanie,
(rado) sa pristavuje medzi múdrymi.

- 32 Kto striasa disciplínu zo seba, ten sebou samým pohŕda,
kto však dbá na to, keď ho karhajú, chytá sa rozumu.
- 33 Výchovou k múdrosti je bázeň pred Pánom,
pred slávou je však pokora.

Prísľ 6

Prozreteľnosť Božia zahrnuje všetko

- XVI.** ¹ Človeku patrí uvažovať v srdci,
no výpoveď (dáva) Pán na jazyk.
- ² Človeku sa môže zdať, že sú jeho cesty čisté napospol,
ale Pán je ten, čo posudzuje pohnútky.
- ³ Zver svoje diela na Pána
a podaria sa tvoje zámery.
- ⁴ Pán všetko stvoril pre svoj cieľ,
aj bezbožného na deň pohromy.
- ⁵ Pánovi je odporný každý nadutec,
stavím sa (s kýmkoľvek), že trestu neujde.
- ⁶ Previnenie sa vykupuje opravdivým milosrdenstvom
a zlému sa vyhýba bážňou pred Pánom.
- ⁷ Ak sa Pánovi ľúbia cesty (nejakého) človeka,
pomerí aj jeho nepriateľov s ním.
- ⁸ Lepšie (mať málo spravodlivým (spôsobom),
ako veľké dôchodky a nespravodlivo.
- ⁹ Človek si v duchu rozvažuje svoju púť,
ale Pán riadi jeho krok.
- ¹⁰ Na kráľových perách je Božia výpoveď,
(preto) sa jeho ústa neprehrešia v rozsudzovaní.
- ¹¹ Váha a misky prináležia Pánovi,
jeho dielom sú všetky kamienky (vo) vrečku.
- ¹² Je ohavnosťou, aby králi konali bezbožne,
lebo (len) spravodlivosťou sa upevňuje trón.
- ¹³ Kráľovou záľubou sú pery pravdivé
a rád má toho, kto sa vyjadruje úprimne.
- ¹⁴ Kráľov hnev - poslovia smrti,

a uchláchoľuje ho múdry muž.

15 Na jasnej tvári kráľovej (sa) život (zrkadlí)
a jeho láskavosť je sť a mrak pršky za vesny.

16 Nadobúdanie múdrosti je oveľa lepšie nad zlato
a získavanie rozumnosti vypláca sa nad striebro.

17 Vyhybat' zlu je hradskou cestou počestných,
chráni si život, kto stráži svoju púť.

18 Pýcha (je) pred skazou
a pred pádom je namyslený duch.

19 Lepšie ponížovať sa s poníženými,
než s pyšnými sa deliť o korisť.

20 Nachádza šťastie, kto sa dáva (dobrým) slovom poučiť,
a blažený je ten, kto sa spolieha na Pána.

21 Ten, kto má múdre srdce, bude vyhlásený za rozumného;
a prívetivá reč zvyšuje ešte vnímavosť.

22 Rozum je prameňom života pre (človeka), ktorý ho má,
pre bláznov je však trestom bláznovstvo.

23 Múdremu myseľ (vkladá) do úst rozvahu
a na perách mu rozmnožuje účinnosť.

24 Plást medom pretekajúci sú slová láskavé,
sladkosť (z nich prúdi do) duše a osvieženie (do) kostí.

25 Nejedna cesta vidí sa byť správna človeku,
napokon však vedie do smrti.

26 Hlad pracujúceho zaň pracuje,
lebo ho naháňajú jeho ústa (do práce).

27 Ničomný človek strojí zlé
a na perách má plameň blčiaci.

28 Prevrátený človek seje rozbroje
a pletkár rozlučuje priateľov.

29 Ukrutník (sa usiluje) zviest' svojho blížneho
a viesť ho cestou nedobrou.

30 (Keď niekto) prižmuruje oči, snuje zlo,
(keď si niekto) hryzie pery, (už) zlo dokonal.

- 31 Šediny sú ozdobnou korunou,
(no táto koruna) sa nadobúda čestnou púťou (života).
- 32 Lepšie je byť trpezlivý ako silák,
(lepšie) sa ovládať, než mesto zaujať.
- 33 Lós sa hádže do záhybu,
ale každé jeho rozhodnutie (býva) od Pána.

Prís17

Spokojný je človek spravodlivý, zlý sa zháňa večne

- XVII.** ¹ Lepší je (krajec) chleba suchého a pokoj pri tom,
ako dom mäsom obetným nabitý a pri tom svár.
- 2 Rozumný sluha vyšvihne sa nad (Pánovho) syna naničhodného
a s jeho bratmi si podelí dedičstvo.
- 3 Téglík je na striebro a (taviaca) pec na zlato,
srdcia však skúša Pán.
- 4 Ničomník striehne (na výpoveď) perí ničomných
(a) luhár dopriava sluchu záškodnému jazyku.
- 5 Kto si robí posmech z bedára rúha sa jeho Tvorcovi,
kto sa raduje z nešťastia, toho trest neminie.
- 6 Korunou starcov (sú ich synovia a) vnukovia
a ozdobou synov (sú) ich otcovia.
- 7 Nesluší ušľachtilá reč bláznovi
a lživé reči šľachetnému (človeku).
- 8 Podplatný dar je vzácnym kameňom
v očiach (toho, kto ho) dáva (druhému),
všade sa stretá s úspechom, kde sa len obráti.
- 9 Kto zatajuje previnenie, ten sa usiluje lásku (zachovať),
kto ďalej o ňom rozpráva, ten odpudzuje priateľov.
- 10 Viac zapôsobí (jedno) pokarhanie na rozumného,
ako sto palíc ,na blázna.
- 11 Zlý sa (vždy) usiluje iba vzdorovať,
no pošle sa naň posol ukrutný.
- 12 Lepšie sa človekovi stretnúť s medvedicou, ktorej vzali mláďatá,
ako s bláznom v jeho bláznovstve.

- 13 Kto odpláca zlým za dobré,
nehne sa z jeho domu nešťastie.
- 14 Púšťať sa do zvady je (ako) pretŕhať vodnú (hať),
a preto nechaj škriepku prv, než vybuchí.
- 15 Aj ten, kto ospravedlňuje bezbožného,
aj ten, kto odsudzuje spravodlivého,
obidvaja sa priškria Pánovi.
- 16 Načo len má blázon v ruke peniaze?!
Kúpi (si) múdrosť, keď nemá rozumu?
- 17 Priateľ miluje v každý čas
a v súžení je z neho brat.
- 18 Potratil rozum človek, ktorý tleska do dlaní,
keď za svojho blížneho dáva záruku.
- 19 Kto má rád zvaďu, má rád hriech
kto stavia svoju bránu vysoko, chce zrútenie.
- 20 Ten, kto je skazeného srdca, nenájde nič dobrého
a kto má vrtký jazyk, padne do zlého.
- 21 Kto splodil blázna, (splodil si ho) na svoj zármutok
otec nebude mať z blázna radosti.
- 22 Veselé srdce slúži na zdravie,
zronený duch však kosti vysúša.
- 23 Bezbožník tajne prijíma dar (na podplatenie),
by poprekrúcal právne chodníky.
- 24 Múdrosť (sa zračí) na výzore rozumného (človeka),
bláznove oči (sa) však (pasú) v zemskej končine.
- 25 Bláznivý syn je na mrzutosť svojmu otcovi
a na zármutok svojej rodičke.
- 26 Vonkoncom nie je dobré pokutovať spravodlivého,
biť (ľudí) statočných je (celkom) nesprávne.
- 27 Kto drží jazyk za zubami, ten vie, (čo je) vedomosť,
a kto je chladnokrvný, je muž rozumný.
- 28 Aj pochábl'a, ak mlčí, pokladajú za múdreho,
keď zatíska pery, za rozumného.

Škrieplivosť a znášanlivosť

XVIII. ¹ Zádrapku hľadá, kto by sa rád odlúčiť,
všetkými prostriedkami vyvoláva spor.

² Umnosť sa nepozdáva bláznovi,
len vyjavenie svojich myšlienok.

³ Tam, kde príde bezbožný, dostaví sa aj opovrhnutie
a s hanbou (príde) potupa.

⁴ Sť'a vody hlboké sú slová z mužských úst,
(sú ako) rozvodnený potok, (ako) prameň múdrosti.

⁵ Je mrzké nadržiavať násilníkovi
a toho, kto má pravdu, gniaviť na súde.

⁶ Pery blázna zapletávajú sa do škriepky
a jeho ústa volajú, (že by rád) buchnáty.

⁷ Ústa blázna sú (mu) na skazu
a jeho pery sa mu zastrájajú na život.

⁸ Slová klebetníka sú sť'a lahôdky
a schádzajú až na samé dno žalúdka.

⁹ Už (aj ten, kto je) vo svojej práci nedbalý,
je bratom toho, ktorý (všetko) premárnil.

¹⁰ Pánovo meno je pevnou vežou,
spravodlivý do nej utečie a je bezpečný.

¹¹ Majetnosť boháča je pevným mestom preň
a sť'aby vysoký múr v jeho predstave.

¹² Pred skazou (býva) povýšenosť srdca ľudského,
pred slávou je však pokora.

¹³ Ak odpovedá (niekto) skôr, než (riadne) počuje,
(za) bláznovstvo (sa) mu (to počíta) a (za) hanbu.

¹⁴ Mužný duch znáša svoju chorobu,
no myseľ zronenú kto môže zniesť?

¹⁵ Rozumné srdce nadobúda vedomosť
a ucho múdrych (ľudí) hľadá poznanie.

¹⁶ Dar kliesni cestu človeku
a vymáha mu prístup k veľ'možom.

- 17 Spravodlivým (sa zdá ten, kto) prvý (začína) svoj spor,
kým nepríde jeho blížny a neusvedčí ho.
- 18 Lós potlačuje rozopry,
rozsudzuje aj mocnárov.
- 19 Brat, urazený neverou, (je mocnejší) než mestská tvrdz.
Spory sú ako hradné závory.
- 20 Z ovocia (svojich) úst sa každý nasýti,
do sýtosti sa naje žatvy svojich pier.
- 21 Smrť (priam tak) ako život (býva) v moci jazyka
a tí, čo radi (obracajú) ním, budú sa živiť jeho ovocím.
- 22 Kto našiel dobrú ženu, našiel (niečo) znamenité
a dostal milostný dar od Pána.
- 23 Chudák sa prihovára prosebne,
lež tvrdo odpovedá bohatý.
- 24 Nieкто (má) takých priateľov, čo sú mu (iba) na škodu,
niektorý priateľ sa však väčšmi pridŕža než brat.

Prís19

O bedároch, o falošných svedkoch, o zahál'ačoch a posmešníkoch

- XIX.** ¹ Lepší je bedár, ktorý chodí vo svojej bezúhonnosti,
ako boháč, ktorý (neopúšťa) svoje krivolaké chodníky.
- ² Ani nedostatok rozumného nazerania nie je dobrý,
(kto však) naťahuje nohy, potkne sa.
- ³ Človeku prevracia cesty (vlastné) bláznovstvo,
a jeho srdce sa hnevá na Pána.
- ⁴ Bohatstvo získava (čoraz) viac priateľov,
chudák však stratí (aj) svojho priateľa.
- ⁵ Falošný svedok neostane bez trestu
a neutecie (ten, kto) vypúšťa (z úst kadejakú) lož.
- ⁶ Mnohí sa koria urodzenému (človekovi)
a štedrému sú všetci veľmi oddaní.
- ⁷ Bedár je všetkým svojim bratom odporný,
o čo viac sa jeho priatelia vzdialia od neho!

Ženie sa za slovami, čo nič neznačia,
kto ...

8 Kto rozvíja (svoj) um, má svoju dušu rád,
kto zachováva rozumnosť, dobre sa mu povodí.

9 Falošný svedok neostane bez trestu
a zahynie, kto vypúšťa (z úst kadejakú) lož.

10 Nesvedčí kratochvíľa bláznovi,
pravdaže (ani to), aby sluha nad kniežatami panoval.

11 Rozumnosť krotí v človekovi jeho hnev
a je mu na česť, že sa vie povzniesť nad previnením.

12 Revaniu levíčaťa (sa podobá) kráľov hnev,
lež jeho blahosklonnosť je (zas ako) rosa na byli.

13 Bláznivý syn je na nešťastie svojmu otcovi
a škriepna žena je sťa neprestajný cícerok.

14 I dom, i majetok sa dedia po predkoch,
rozumná žena je však od Pána.

15 Lenivosť pohružuje v spánok hlboký
a ťarbák bude hladovať.

16 Kto zachováva prikázanie, zachováva svoj život,
zomrie však ten, kto nevšíma si svojich ciest.

17 Požičiava Pánovi, kto sa nad chudákom zľutúva,
a on mu jeho dobrodenie odplatí.

18 Bi svojho syna, kým je voľajaká nádej
lež aby si ho zabil, nech ti (ani) na um nezíde!

19 Kto srší hnevom, nech si znáša trest,
lebo keď zachrániš ho (pred ním teraz), ešte pridávaš (k pokute).

20 Počúvaj radu a prijmi výčitku,
pretože (takto) zmúdrieš napokon.

21 V ľudskom srdci je veľa myšlienok,
podarí sa však (iba) rozhodnutie Pánovo.

22 Človekovi vynáša jeho dobrota
a lepši bedár ako podvodník.

23 Bát sa Pána (je užitočné) pre život
a (kto tak robí), prenocuje sýty a nestihne (ho) nešťastie.

- 24 Ak leňoch strčí ruku do misy,
ani len k ústam nevztiahne ju (späť).
- 25 Keď bijú posmievača, prostomyseľný sa chytá rozumu,
keď vyčíta sa rozumnému, pochopí.
- 26 Kto hubí otca, plaší mat',
je synom ohavným a hanobným.
- 27 Prestaň, syn môj, počúvať, keď sa ti vyčíta,
a zatúlaš sa od rozumných slov.
- 28 Ničomný svedok posmieva sa zákonu
a ústa zloprajníkov hlcú nepravosť.
- 29 Na posmievačov sú pripravené prúty,
na chrbty pochábl'ov však buchnáty.

Prís20

O hýrivcoch, klamároch a nezbedníkoch

- XX.** ¹ Posmievač je víno (a) nezbedník je nápoj opojný,
lenže nik (z tých, čo) po ňom bažia, múdry nebýva.
- ² Revaniu levíčaťa (sa podobá) hrozba kráľova,
ten, kto ho popudzuje k hnevu, hreší proti sebe samému.
- ³ Je pre človeka cťou, keď (pokojne) sedí, (kde sa strhol) spor,
lež každý blázon, sa zamieša (do škriepky)
- ⁴ Leňochovi sa nechce orať z jesene,
(potom) sa zháňa za žatvy, a nieto (ničoho).
- ⁵ (Sť'a) vody hlboké (sú) plán(y) v srdci človeka,
rozumný muž ich však vie odtiaľ vytiahnuť.
- ⁶ Je veľa ľudí, čo sa chvália svojou dobrotou,
ale kto nájde muža vskutku spoľahlivého?
- ⁷ (Ak niekto) kráča v bezúhonnosti a spravodlivosti,
(budú) po ňom blažení jeho synovia.
- ⁸ Kráľ, ktorý sedí na sudcovskej stolici,
rozráža svojím bystrozrakom všetko zlé.
- ⁹ Kto môže povedať: „Ja som si srdce očistil,
som čistý od hriechu?“

- 10 Dvojaké závažie a miera dvojaká,
obidvoje sa príkri Pánovi.
- 11 Už chlapec dáva svojimi skutkami najavo,
či je čisté a správne jeho konanie.
- 12 Ucho, ktoré počuje, a oko, ktoré zrie,
oboje stvoril Pán.
- 13 Nemiluj spánok, aby si neschudobnel,
(len) otvor oči (a) máš chleba dosýta.
- 14 „Zlé, nanič!“ vraví, kto kupuje,
ale keď odíde, potom chváli sa.
- 15 Je zlata a (je) veľa koralov,
(ale) pery rozumného sú drahocennou nádobou.
- 16 Ber jeho odev, lebo sa zaručil za cudzinca
a za cudzinku (vezmi) záloh od neho!
- 17 Človeku veľmi chutí nestatočne nadobudnutý chlieb,
no nakoniec má plné ústa kamenia.
- 18 Plány sa daria, (len keď predchádzala) porada,
preto sa púšťaj do vojny (len) po rozumných úvahách!
- 19 Vyvrátdza tajnosti, kto klebetí, kade sa len hne,
preto sa so strešteným rapotačom nepusť (do reči)!
- 20 Kto kľaje svojho otca abo svoju mat',
zhasne mu kahan v hustej tme.
- 21 Majetok od počiatku chvatne nadobudnutý
nebude požehnaný napokon.
- 22 Nehovor: „Ja sa za zlé vypomstím!“
(Len) dúfaj v Pána a pomôže ti.
- 23 Dvojaké závažie sa príkri Pánovi
a nie je dobrá váha falošná.
- 24 Pán (riadi) kroky človeka,
lež ako málo človek jeho ceste rozumie!
- 25 Je nebezpečné pre človeka: „Sväté!“ vybl'afnúť
a (iba) potom rozvážiť si, (čo sa) sľúbilo.
- 26 Múdry kráľ previeva zločincov
a dá ich (mlátiť) kolesom.

- 27 Pánovým kahancom je ľudské svedomie,
čo prekutáva všetky skryty života.
- 28 Dobrotivosť a vernosť ochraňujú vladára
a dobrosrdečnosťou podopiera svoj trón.
- 29 Ozdobou mladých (je) ich moc,
okrasou starcov (sú ich) šediny.
- 30 Krvavé sinky olamujú zlo
a údery riadia skryty života.

Prís21

Boh je bezvýhradným Pánom Ľudských srdc a Ľudských ciest

- XXI.** ¹ Sť a vodná struha je srdce kráľa v ruke Pánovej,
vedie ho, kamkoľvek chce.
- ² Človeku sa môže zdať, že každá jeho cesta správna je,
lenže srdcia posudzuje Pán.
- ³ Pestovať statočnosť a rozvahu
sa väčšmi páči Pánovi ako obeta.
- ⁴ Povýšenecký pohľad a srdce naduté,
čo hriešnici pokladajú (za) svetlo, (je) hriech.
- ⁵ Úsilia príčinlivého (vedú ho) vždy k zisku,
lež každého, kto by rád rýchlo nahonobiť, (vedú) k veľkej chudobe.
- ⁶ Poklady, vyzískané lživým jazykom,
sú ako rozoviata para, ako slučky, (ktoré nastrojila) smrť.
- ⁷ Násilie bezbožných strhne aj ich (samých),
lebo sa vzpierali konať podľa práva.
- ⁸ Krivolaká je cesta muža, obťažného vinou,
ale kto je čistý, správny (je aj) jeho čin.
- ⁹ Lepšie je bývať v kútiku na streche,
ako s hašterivou ženou v jednom dome pospolu.
- ¹⁰ Duša tyrana žiada zlé,
jeho blížny nenájde v jeho očiach zľutovanie.
- ¹¹ Keď trescú posmievača, prostomyselný múdrie,
keď poučujú múdreho, rozširuje si vedomosť.

- 12 Spravodlivý pozoruje dom nespravodlivého,
do akej záhuby sa rútia bezbožní.
- 13 Kto si ucho zapcháva, keď sa bedár krikom (ozýva),
bude (raz) volať tiež, ale vyslyšaný nebude.
- 14 Dar potajomky daný krotí hnev
a podarúnok za ňadrami prudkú zlosť.
- 15 Spravodlivého naplňa radosť, keď (vidí) súdiť spravodlivo,
hrôza však tých, čo pášu nepravosť.
- 16 Človek, čo zblúdil z cesty múdrosti,
(čoskoro) bude v ríši mŕtvych spočívať.
- 17 Kto rád má radovánky, bude biedu trieť,
nezbohatne, kto víno rád a olej (voňavý).
- 18 Výkupným za spravodlivého (býva), ničomník,
a vierolomník (nastupuje) na miesto statočných.
- 19 Lepšie je bývať na pustatine,
ako s hašterivou ženou mrzutosť.
- 20 V príbytku múdreho (je) vzácny poklad a (takisto) olej (voňavý),
pochabý človek ho však premrhá.
- 21 Kto sa usiluje o statočnosť a milosrdenstvo,
nachádza život, (statočnosť) a česť.
- 22 Múdry vystúpi do mesta hrdinov
a zborí baštu, ktorá budila v nich dôveru.
- 23 Ten, kto je strážcom svojich úst a svojho jazyka,
je strážcom svojej duše pred úzkosťami.
- 24 Nespratný nafúkanec, zvaný posmievač,
vyčíňa vo svojej nesmiernej pýche.
- 25 Vlastná žiadostivosť umorí leňocha,
lebo sa jeho ruky štítia roboty.
- 26 Celý deň modlíka a modlíka;
spravodlivý však rozdáva a neskrblí.
- 27 Obeta hriešnikov je odporná Pánovi,
zvlášť, keď sa obetuje na zlý úmysel.
- 28 Falošný svedok vyjde navnivoč,
ale človek, ktorý počúva, bude stále hovoriť.

- 29 Oplan vystavuje bezočivý výzor na obdiv,
statočný (človek) si však dáva pozor na cestu.
- 30 Niet múdrosti, niet rozumnosti
a nieto rady proti Pánovi.
- 31 Kôň býva prichystaný na deň, (keď sa strhne) boj,
lenže Pán dáva víťazstvo.

Prís22

Dobré meno, správna výchova a dobročinnosť

- XXII.** ¹ Meno je hodno viac ako veľké bohatstvo,
priazeň je lepšia nad striebro a nad zlato.
- 2 Boháč a bedár patria dovedna,
obidvaja sú dielom Pánovým.
- 3 Prozreteľný (človek) predvída nehodu a vyhne sa,
neskúsení však idú ďalej (neopatrne) a doplácajú (na svoj nerozum).
- 4 Odmena poníženej bázne pred Pánom
je bohatstvo a česť a život (pospolu).
- 5 Bodľáč (a) osídla (sa stelú) zvrhlému - človekovi na cestu,
kto si však chráni život, vyhne sa im zďaleka.
- 6 Navykaj chlapca na životnú dráhu, ktorej sa mu treba pridŕžať,
a neodchýli sa od nej ani v starobe.
- 7 Boháč panuje nad chudobnými,
kto si však požičiava, je veriteľovým sluhom.
- 8 Kto seje nepravosť, ten bude skazu žať,
prút jeho prchkosti sa pominie.
- 9 Požehnaný bude, (kto vie) dobrým okom (pozeráť),
lebo dáva chudákovi zo svojho chleba.
- 10 Vyžeh posmievača a vyst'ahuje sa škriepka (s ním),
rozopra a hanba prestanú.
- 11 (Pán) má rád toho, kto má čisté srdce, a milí sú mu neporušení.
Človeku ľúbych perí je kráľ priateľom.
- 12 Oči Pánove (všetko) strážia bedlivo
zámery vierolomníkov však obracia navnivoč.

- 13 Leňoch hovorí: „Vonku je lev,
mohol by ma roztrhať na (niektorej) ulici.“
- 14 Hlbokou jamou (sú) ústa cudzích (žien),
ten do nej padne, na koho sa hnevá Pán.
- 15 Bláznovstvo väzí v srdci chlapčat'a,
trestajúci prút ho však stadiaľ vyženie.
- 16 Utlačovateľ chudobného množí jeho (majetok),
kto dáva boháčovi, (privodí ho) iba do nedostatku.

Výroky mudrcov

Prvý dodatok

- 17 Nakloň svoj sluch a moje slová čuj
a obráť svoju myseľ k tomu, čo ja viem.
- 18 Lebo bude krásne, ak ich vo svojom vnútri zachováš,
keď na perách ti budú pohotové napospol.
- 19 Aby si v Pána skladal dôveru,
o jeho cestách ťa dnes poučam.
- 20 Či som ti nenapísal zas a za
vo (forme rozmanitých) rád a náhľad(ov),
21 (aby som) ťa oboznámil (s) pravdou, (s) pravdivými výrokmi,
aby si správne odpovedal tým, čo sa ťa spytujú?
- 22 Nezdieraj chudobného preto, že je chudobný,
a negniav v bráne bedára,
23 lebo Pán prevezme ich pravotu
a oberie ich oberáčov o život.
- 24 Nepobrataj sa s hnevým človekom
a s prchkým chlapom neobcuj,
aby si tiež nenavykol jeho chodníčkom
a nenastrojil svojej duši sieť.
- 26 Nepatri k tým, čo tleskajú (ihneď do dlaní na znak) záruky,
k tým, čo sa zaručujú za dlhy.
- 27 Ak nebudeš mať z čoho zaplatiť,
vezmú tvoje lôžko spod teba.
- 28 Nehýb medzu prastarú,
(tú), ktorú ustálili tvoji otcovia.
- 29 (Ak) vidíš chlapa, (ktorý je) rúči vo svojej robote,
(nuž, vedz, že) bude slúžiť u kráľov,
nebude slúžiť u bezvýznamných ľudí.

- XXIII.** ¹ Keď si sadneš s pánom jest,
dobré si všímaj (toho), kto je pred tebou.
- ² A nôž si prilož na hrdlo,
ak ovládať chceš svoju chuť.
- ³ Nežiadať si jeho lahôdok,
bo je to pokrm oklamný.
- ⁴ Nenamáhaj sa zbohatnúť
(a) zdržuj svoju vynaliezavosť.
- ⁵ (Len čo) si mihol okom (na bohatstvo), už ho niet.
Lebo je isté, že si spraví perute a odletí jak orol k nebesám.
- ⁶ Nejedávaj chlieb u závistlivého (človeka)
a nežiadať si jeho lahôdok!
- ⁷ Lebo ako zmýšľa v duši,
taký je.
„Jedz a pi!“, vraví ti,
ale jeho srdce ti nežičí.
- ⁸ Vydáviš sústo, čo si prehltol,
a budeš mrhať svoje pekné slová (podaromnici).
- ⁹ Nehovor bláznovi (nič) do ucha,
lebo (len) opovrhne rozumnosťou tvojich slov.
- ¹⁰ Nevnikaj za medzu prastarú
a neskracuj pole sirotám!
- ¹¹ Lebo ich zástanca je mocný,
on bude viesť proti tebe ich pravotu.
- ¹² Vovádzaj svoje srdce do učenia
a (napni) svoje uši k slovám rozumným.
- ¹³ Neukracuj chlapca na treste,
bo nezomrie, keď ho vyšľaháš korbáčom.
- ¹⁴ Ty ho vyšľaháš korbáčom
a (tým) zachraňuješ jeho dušu pred peklom.
- ¹⁵ Ak bude múdre tvoje srdce, syn môj,
radovať sa bude moje srdce tiež
- ¹⁶ a moje vnútro bude plesáť,
keď budú tvoje pery správne (veci) hovoriť.
- ¹⁷ Nech nerozrucuje sa tvoje srdce kvôli hriešnikom,
no (tým viac) v bázni pred Pánom každý deň,
- ¹⁸ lebo (ti) kynie budúcnosť
a tvoja nádej nazmar nevyjde.
- ¹⁹ Počúvaj, syn môj, aby si bol skúsený,
a rovnou cestou svoje srdce ved'!

20 Nepatri (k tým, čo) spijajú sa vínom (nadmieru),
 (ani k tým, ktorí) nevedia sa najesť mäsa dosýta.
 21 Bo schudobnie pijan i ten, čo sa objedá,
 a ospanlivosť odieva do handier.

 22 Poslúchaj svojho otca, ktorý je ti rodičom,
 a nepohŕdaj svojou matkou na jej staré dni!
 23 Získavaj pravdu a nepredávaj (ju),
 múdrosť, náuku a rozumnosť!
 24 Radosťou plesá otec spravodlivého
 a rodič (syna) múdreho sa kochá v ňom.
 25 Nech kochajú sa (v tebe) tvoj otec a tvoja mat'
 a nech sa teší tvoja rodička!

 26 Daj mi, syn môj, svoje srdce
 bár by tvoje oči nachádzali v mojich cestách záľubu!
 27 Bo jamou hlbokou je smilnica
 a úzkou studnicou je cudzoložnica.
 28 Aj ona striehne ako zákerník
 a rozmnožuje medzi ľuďmi tých, čo robia neverne.

 29 Kto bedáka? Kto (vraší): „Jaj!“?
 Ktože sa vadí? Kto sa sťažuje?
 Kto bez príčiny rany (trápi)?
 Ktože má oči zmútené?
 30 Tí, čo sa (dlho) bavia pri víne,
 čo chodia vychutnávať víno miešané.
 31 Nepozerať ty na víno, jak skvie sa nachovo,
 ako sa blýska v pohári!
 Klže sa (dolu hrdlom) lahodne,
 32 lež naposledok štipne ako had
 a kúsne ako zmija.
 33 Oči ti budú vidieť veci čudesné
 a tvoje srdce bude myslieť na pochybnosti.
 34 Budeš sť'a (ten, čo) na šírave mora spí,
 ako námorník, čo spí v koši na sťažni.
 35 „Nabili ma, (a) nebolelo ma,
 natĺkli ma, (a) nič som necítil. -
 Kedy sa zobudím? Pôjdem ho hľadať zas.“

XXIV. ¹ Nezávid' ľuďom zlým,
 a nežiadaj si s nimi obcovať!
 2 Lebo ich srdce myslí na zbojstvo,
 ich pery vyslovujú trápenie.

 3 Múdrosťou buduje sa dom
 a rozumnosťou býva upevňovaný.

- 4 Vedomosťou sa naplňujú komory
všakovým hodnotným a krásnym imaním.
- 5 Múdry chlap (je viac ako) moc
a umný človek (viac než) sila mohutná.
- 6 Bo (takto) po rozumných úvahách sa pustiš do vojny
a úspech (je tam, kde je) veľa poradcov.
- 7 Múdrost' je privysoká truľovi,
(a preto) v bráne neotvorí svojich úst.
- 8 Ten, kto sa zaoberá zlými zámermi,
bude sa volať intrigán.
- 9 Hriech chodí pocháľovi po myslí,
nuž oškliví sa ľudom posmievač,
- 10 Ak si chabý (teraz, keď sa dobre máš),
(bude) slabá tvoja sila v čase: súženia.
- 11 Zachraňuj na smrť vedených
a vyslobodzuj tých, čo vedú na popravisko!
- 12 Keby si povedal: „Nuž ja som o tom nevedel“ -
či ten, čo váži srdcia, neporozumie?
Ved' strážca tvojej duše vie,
odplatí človekovi podľa jeho činov.
- 13 Jedz, syn môj, med, lebo je dobrý,
a medu samotok je sladký tvojmu podnebiu.
- 14 Tak, vedz, (je) múdrost' tvojej duši.
Ak si (ju) našiel, máš budúcnosť
a tvoja nádej nazmar nevyjde.
- 15 Nestroj úklady, bohaprázdný (človek), príbytku spravodlivého,
nepustoš miesto, (kde sa kladie) na odpočinok.
- 16 Lebo spravodlivý vstane, hoc by padol sedem (ráz),
zločinci však pohrúžia sa v nešťastí.
- 17 Neteš sa, keď padne tvoj nepriateľ
a keď sa potkne, nech ti srdce neplesá,
- 18 aby (to) vari nepobadal Pán
a (nevyvolalo to) v jeho očiach neľúbosť,
aby neodvrátil od neho svoj hnev.
- 19 Nesrd' sa na tých, ktorí pášu zlo,
nerozhorčuj sa na zločincov!
- 20 Bo nemá budúcnosti zlý
(a) zhasne kahan bohaprázdných (ľudí).
- 21 Boj sa Pána, syn môj, aj vladára
(a) daj si pokoj s buričmi,

22 lebo náhle zdvihne sa ich záhuba;
a ktovie, (kedy vzíde) skaza od oboch?

Druhý dodatok

23 Aj tieto (príslovia sa pripisujú) mudrcom:

Je mrzké hľadiť na osoby pri súde.

24 Kto vraví vinnému: „Si nevinný,“
ľudia ho budú preklínať (a) národy mu budú zlorečiť.
25 Tým však, čo sa zastávajú spravodlivosti, dobre sa povodí
a príde na nich požehnanie prehojné.

26 Bozkáva (na) pery,
kto dáva správnu odpoveď.

27 Vybav si vonku svoju robotu
a vykonaj ju na poli!
Potom (sa môžeš oženit) a budovať si dom.

28 Nebývaj pre nič za nič svedkom proti svojmu blížnemu,
ani nezavádzaj nikoho svojimi perami.

29 Nehovor: „Ako on urobil mne, tak aj ja jemu urobím.
Odplatím každému podľa jeho činov.“

30 Prešiel som popri poli lenivého človeka
a popri vinohrade chlapa, ktorý rozum potratil.

31 A hľa, bol celkom zarastený prhl'avou,
jeho povrch pokrývalo bodľacie
a jeho múr sa rozvápľal.

32 Keď som to videl, uvažoval som,
hľadel som a vzal som si ponaučenie.

33 „Trošičku pospať, trošku podriemať,
trošičku ruky zložiť na lôžku.“

34 Nuž príde ako tulák bieda na teba
a núdza je ozbrojený muž.

Druhá zbierka Šalamúnových prísloví

Prís25

XXV. ¹ Toto sú tiež Šalamúnove porekadlá, čo vypísali ľudia Ezechiáša,
kráľa júdskeho.

Užitočnosť rozvážnosti, škodlivosť chvastúnstva

² (Je) Božou slávou zatajovať veci,
(je) slávou kráľov veci vyskúmať.

- 3 Výška neba, hĺbka zeme
a srdce kráľov sú nevyspytateľné.
- 4 Odstráň trosku zo striebra
a podarí sa zlatníkovi (umelecká) nádoba.
5 Odstráň bezbožníka spred kráľa
a upevní sa jeho trón v spravodlivosti.
- 6 Nevystatuj sa pred kráľom
a nepostav sa (ta, kde majú) miesto veľmoži.
7 Lebo je lepšie, (aby) ti povedali: „Potisni sa vyššie, sem!“
než by ťa uponížili pred kniežat'om.
- 8 Čo tvoje oči videli,
nechoď (s tým) hneď (a nezačínaj) spor!
Lebo čo si počneš napokon,
keď ťa tvoj blížny zahanbí?
- 9 Dožaduj sa práva, cti voči svojmu blížnemu,
ale maj ohľad na tajomstvo iného,
10 aby ti to nevyčítal, kto by (to) počul,
a nenarušil tvoju česť, čo si mal.
- 11 (Sť'a) na strieborných misách zlaté jablká
(sú) slov(á), povedané v pravý čas.
- 12 (Sť'a) zlatá obrúčka a klenot zo zlata
(je) múdry (mravo)kárca pre vnímavý sluch.
- 13 Ako (keď človek) ochladí sa snehom v horúčosti za žatvy,
(takým dobrodením je) spoľahlivý posol pre toho, kto ho posiela,
občerstvuje dušu svojmu pánovi.
- 14 Mraky a vietor, ale bez dažďa,
je človek, ktorý hory doly sľuboval, a nedal nič.
- 15 Trpezlivosťou sa dá knieža obmäkčiť
a kosti láme jazyk lichotný.
- 16 Našiel si med? Jedz, koľko je ti dost',
aby si sa ho nenajedol nadmieru a nemusel ho vydávať.
17 Zdržiavaj svoju nohu od príbytku svojho priateľa,
aby ťa nemal po krky a neznenávidel ťa.
- 18 Kladivo, meč a ostrý šíp
je človek, ktorý krivo svedčí proti svojmu blížnemu.
- 19 Zlomený zub a noha vytknutá,
(je) spoliehanie na neverného (človeka) v čase úzkosti.

- 20 Vyzliekať kabát za chladného (počasí),
(liať) ocot na ranu
(je) spievať piesne srdcu smutnému.
- 21 Ak je ten, kto ťa nenávidí, hladný, daj mu chleba jesť,
ak je smädný, daj mu vody piť;
22 lebo tak mu žeravého uhlia nahrnieš na hlavu
a Pán ti odplatí.
- 23 Severný vietor nosí dážď
a potmehúdsky jazyk nahnevanú tvár.
- 24 Je lepšie bývať v kútiku na streche,
ako s hašterivou ženou v jednom dome pospolu.
- 25 Studená voda pre vyprahnutú dušu
(je) dobrá zvesť z ďalekého kraja.
- 26 Zmútená studnica a prameň skazený
(je) spravodlivý (človek), čo sa zakolíše pred bezbožníkom.
- 27 Jest' veľa medu nie je na osoh,
nuž, (priam tak) šetri s pochvalnými slovami!
- 28 (Sťa) mesto s preboreninami, bez múru,
(je) muž, čo nevie svojho ducha držať na uzde.

Prís26

Pochabosť, lenivosť, falošnosť

XXVI. ¹ Ako (je) nemiestny) sneh v lete a dážď za žatvy,
tak nepristane pochábl'ovi česť.

² Jak vrabec, ktorý lieta sem a tam, a lastovička, ktorá letí hocikam,
je nerozvážna kliatba: nepostihne (nikoho).

³ Bič na koňa, uzda na osla
a korbáč na chrbát pochábl'ov.

⁴ Neodpovedaj pochábl'ovi podľa jeho bláznovstva,
aby si sa mu nestal aj ty podobným.

⁵ Odpovedz pochábl'ovi podľa jeho bláznovstva,
aby sa nezdal múdry sebe samému.

⁶ Nohy si odtína (a) zakusuje nešťastie,
kto posielal odkazy po pochábl'ovi.

⁷ (Ako sú) nanič stehná chromému,

priam tak je porekadlo v ústach pochábl'ov.

8 (Človeku, ktorý by) priväzoval kameň do praku,
(podobá sa ten), kto preukazuje česť bláznovi.

9 Ako trň, čo sa opitému zadrel do ruky,
je porekadlo v ústach pochábl'ov.

10 Strelcovi, (ktorý) raní všetkých vôkolidúcich,
(podobá sa ten), kto pochábl'a a opitého najíma.

11 (Ako) pes, ktorý sa vracia k tomu, čo vydávil,
je blázon, ktorý opakuje svoje bláznovstvo.

12 (Ak) vidíš muža, čo sa zdá byť múdрым sebe samému,
(nuž vedz, že) pochábel' (má) viacej nádeje než on.

13 Leňoch hovorí: „Strašný lev je na ceste,
na uliciach je lev.“

14 (Ako) sa dvere krútia na čapoch,
(priam tak sa krúti na svojej posteli lenivec.

15 Ak leňoch strčí ruku do misy,
ťažko mu vrátiť, sa ňou k svojím ústam späť.

16 Leňochovi sa vidí, že je múdrejší
ako sedem (iných, ktorí vedia) odpovedať rozumne.

17 Psa, čo si beží svojou cestou, chytá za uši
ten, kto sa mieša do (cudzieho) sporu, ktorý sa ho netýka.

18 (Ako ten, kto) vrhá zo samopaše
šípy, oštepý a smrť,
19 je človek, (ktorý) klame svojho blížneho
a (potom) vraví: „Veď ja som len žartoval!“

20 (Kde) niet dreva, (tam) vyhasne oheň
a kde niet klebetníka, tichne svár.

21 Kozub je na uhlie a drevo na oheň
a škriepny človek na rozdúchavanie rozopry.

22 Slová klebetníka sú sťa lahôdky
a schádzajú až na samo dno žalúdka.

23 Sťa povlak nevyčisteného striebra na črepe
sú pery horúce a (pritom) srdce zlé.

24 Svojimi perami sa (síce) pretvaruje (ten, kto) prechováva nenávisť,

- lež na mysli mu tanie klam.
25 Never mu, (ani) keby sa (ti) prihováral hlasom ľúbezným,
lebo v jeho srdci (väzí) sedem ohavností.
- 26 I keby niekto kryl nenávisť pretvárkou,
v rade vyjde jeho zloba najavo.
- 27 Kto kope jamu (druhému, sám) do nej padne,
a kto gúľa kameň (na iného), privalí jeho samého.
- 28 Falošný jazyk nemá rád tých, ktorých rozdrvil,
a lichotivé ústa pripravujú pád.

Prís27

Ludská namyslenosť a prevrátenosť

- XXVII.** ¹ Nechváľ sa zajtrajškom,
bo nevieš, čo prinesie deň.
- 2 Nech ťa chváli iný, a nie tvoje ústa
cudzí človek, a nie tvoje pery!
- 3 Kameň je ťažký a piesok váži tiež,
no jedovať sa na blázna je ťažšie nad oba.
- 4 Zúrivosť je ľúta a povodňou je hnev,
ale kto zmôže žiarlivosť?
- 5 Lepšia je dohovárka, vyslovená doprosta,
ako láska tajne prechovávaná.
- 6 Viac úprimnosti (je) v bitke milujúceho (človeka),
ako v klamných bozkoch nenávidiaceho (človeka).
- 7 (Ten, kto je) sýty, pošliape (aj) čistý med,
hladnému človekovi je však každá horkosť sladkosťou.
- 8 Zo svojho hniezda vyhnanému vtákovi
(podobá sa) muž, ktorý svoju postać opúšťa.
- 9 Vonný olej a vonný dym rozveseľujú srdce
a (priam tak) duša (pocituje) slasť z priateľovej rady.
- 10 Neopúšťaj svojho priateľa ani druhu otcovho
a do príbytku svojho brata nevstupuj!
- V deň tvojho nešťastia je lepší sused nablízku,
než v diali brat.

- 11 Bud' múdry, syn môj, a bud' môjmu srdcu na radosť,
aby som mohol svojho tupiteľa zahriaknuť.
- 12 Prozreteľný (človek) predvída nehodu (a) vyhne sa,
neskúsení (však) idú ďalej (neopatrne)
a doplácajú (na svoj nerozum).
- 13 Ber jeho rúcho, lebo sa zaručil za cudzinca
a za cudzinku vezmi záloh od neho!
- 14 Kto veľkým hlasom blahorečí svojmu priateľovi,
len čo vstal zaránky,
bude sa považovať (za človeka, ktorý chce) zlorečiť.
- 15 Neprestajné mrhosenie za pršky
a škriepna žena sú si rovnaké.
- 16 Tí, ktorí (by) ju (radi) zakryť,
(počínajú si ako ten, kto by rád) zakryl vietor
(a napokon) zvolá, (že je to len) olej (v) jeho pravici.
- 17 Železo brúsia železom
a človek šľachtí výzor svojho blížneho.
- 18 Pestovateľ figovníka bude jesť jeho ovocie
a ten, kto opatruje svojho pána, bude veľmi vážený.
- 19 Ako (sa) vo vode (odlišuje) tvár od tváre,
takisto ľudské srdce od (iného srdca) ľudského.
- 20 Záhrobie sa nenasýti, ani podsvetie,
a (takisto) sa nenasýtia (ani) oči človeka.
- 21 Téglik je na striebro a (taviaca) pec na zlato,
človek (sa) však (poznáva) podľa svojej dobrej povesti.
- 22 Keby si blázna roztlkol tlkom v stupke medzi krúpami,
neopustí ho jeho bláznovstvo.
- 23 Dbaj veľmi na vzhľad svojho dobytku
a venuj (svojim) stádam pozornosť!
- 24 Bo nie (je) hojnosť naveky;
alebo (sa dedí) koruna z pokolenia na pokolenie?
- 25 Keď zmizla tráva a ukázala sa (svieža) mláďa
a po horách sa zozbierali byliny,
- 26 (potom) ti (donášajú) odev baránky
a capy (kúpnu) cenu pozemku.
- 27 A jesto mlieka kozieho dosť na výživu pre teba
aj na výživu pre tvoj dom a na živienie tvojich služobníkov.

Odmena spravodlivosti a štedrosti, trest lakomstva a bezcitnosti

- XXVIII.** ¹ Bezbožný uteká, hoc ho nik neplaší,
spravodlivý sa však cíti (taký) bezpečný ako leviča.
- ² Bezprávie krajiny často mení kniežatá,
ale pod rozumným a rozvážnym mužom dlho sa žije v pokoji.
- ³ Zločinný hospodár, ktorý utláča bedárov,
(je ako) splavujúci dážď, po ktorom chleba niet.
- ⁴ Tí, čo nezachovávajú zákon, chvália bezbožníka,
tí však, čo zákon dodávajú, stavajú sa proti nemu na odpor.
- ⁵ Zlí ľudia nemajú rozvážneho úsudku,
lež (ľudia), čo hľadajú Pána, rozumejú všetko.
- ⁶ Lepší je chudák, ktorý chodí vo svojej bezúhonnosti,
ako boháč, (ktorý chodí) kľukatými cestami.
- ⁷ Kto zachováva zákon, je syn rozumný,
kto sa však kamaráti s hodovníkmi, robí hanbu svojmu otcovi.
- ⁸ Kto rozmnožuje svoj majetok úrokmi a úžerou,
zhromažďuje ho (pre toho, kto) sa zľutúva nad chudobnými.
- ⁹ (Ak niekto) odvracia svoj sluch, aby nečul, zákon,
jeho modlitba je priam hanebnosť.
- ¹⁰ Kto na zlú cestu zvádza statočných, do svojej vlastnej jamy padne,
a bezúhonní zdedia blaženosť.
- ¹¹ Boháčovi sa zdá, že múdrosť (vychlípal),
rozumný bedár ho však prezrie.
- ¹² Keď spravodliví jasajú, je slávy dost' a dost',
keď sa však bezbožní dostávajú napovrch, ľudia sa rozprchnu.
- ¹³ Tomu, kto tají svoje previnenia, povodí sa zle,
kto sa však vyzná (z nich) a nechá (hriech), dosiahne milosrdenstvo.
- ¹⁴ Blahoslavený človek, ktorý sa bojí jednotaj,
lež do nešťastia upadne ten, kto je srdca tvrdého.
- ¹⁵ Revúci lev a medveď túlavý
je nad úbohým ľudom bezbožný panovník.
- ¹⁶ Vladár, ktorý nemá rozumnosti, (býva) veľký vydierač,

(no iba) ten, kto nenávidí nestatočný zisk, bude dlho žiť.

- 17 Človeku, čo sa ľudskou krvou poškvrnil,
(hoc) uteká priam až po jamu, nech nik ruku nepodá.
- 18 Kto chodí neporušený, zachráni sa,
lež (ten, kto chodí) po dvoch cestách, padne na jednej.
- 19 Kto obrába svoju zem, má chleba dosýta,
kto sa však zháňa za daromnicami, nasýti sa chudoby.
- 20 Statočný človek bude veľmi požehnávaný,
lež toho, kto chce rýchle zbohatnúť, trest neminie.
- 21 Je mrzké nadržovať osobám,
a ne jeden človek sa pre kus chleba dopúšťa priestupku.
- 22 Závistlivý človek sa zháňa za majetkom
a nevie, že núdza príde naň.
- 23 Kto karhá človeka, potom nájde (uňho viac) vďačnosti
ako ten, kto sa mu podlizuje jazykom.
- 24 Kto kradne svojmu otcovi a svojej materi
a hovorí: „To nie je hriech,“
je roveň vrahovi.
- 25 Chamtivec nieti spor,
ale kto dúfa v Pána, bude (všetkým) oplývať.
- 26 Kto sa (len) na svoj rozum spolieha, je pohabý,
kto však chodí múdro, ten sa zachráni.
- 27 Kto dáva chudobnému, nemá nedostatok (ničoho),
kým tomu, čo si (pred ním) zrak zakrýva, zlorečiť budú veľmi.
- 28 Keď sa násilníci dostávajú navrch, treba sa skryť človeku,
a keď je po nich, spravodliví sa vzťahujú.

Požehnanie statočnosti, kliatba bezbožnosti

XXIX. ¹ Človek, ktorý je (popri všetkom) dohovárať hlavatý,
bude znežrady zničený a záchrany (preň) nebude.

² Keď vládnu spravodliví, ľud sa raduje,
no keď sa násilníci zmocnia vlády, národ lká.

³ Kto má rád múdrosť, naplňuje svojho otca radosťou,

ten však, čo vydržiava pobehlice, prehajdáka majetok.

4 Kráľ spravodlivým (počínaním) upevňuje krajinu,
lež borí ju, kto dane vydiera.

5 Človek, čo pochlebuje svojmu blížnemu,
pred jeho krokmi rozprestiera sieť.

6 V priestupku zlého človeka (skrýva sa) osídlo,
spravodlivý však plesá a je veselý.

7 Spravodlivý sa zaujíma o právo bedárov,
bezbožník nemá (pre to) porozumenia.

8 Rozdúchávajú mesto lapaji,
múdri však odvracajú srditosť.

9 (Ak) sa múdry muž súdi s mužom bláznivým,
už či sa (ten) jeduje a či sa smeje, nedá mu pokoja.

10 Krvilační nenávidia bezúhonného,
no zastávajú jeho život statoční.

11 Pochábel' vybuchuje celou svojou prudkosťou,
múdry ho však opätovne chlácholí.

12 U panovníka, ktorý počúva rád nepravdu,
čo služobník, to bezbožník.

13 Utláčaný i utláčateľ patria dovedna,
Pán osvecuje zraky obidvom.

14 Trón kráľa, ktorý spravodlivo súdi bedárov,
bude stáť pevne naveky.

15 Korbáč a karhanie dopomáha k múdrosti,
no samopašné dieťa robí hanbu svojej materi.

16 Keď pribúda bezbožných, rozmáha sa aj hriech,
spravodliví však uvidia ich pád.

17 Karhaj svojho syna a dožiči ti pokojného (života)
a bude skytať tvojej duši slasť.

18 Bez zjavenia (sa šíri) v ľuďoch bezuzdnosť,
no sláva tomu (ľudu), ktorý sa pridržiava zákona.

19 Nevoľníka nemožno vyučovať (iba) slovami,
lebo nepodrobuje sa, hoci rozumie.

20 (Ak) vidíš muža, ktorý sa prenáhl'uje vo svojom konaní,

(nuž vedz, že) pochábel' (má viac) nádeje než on.

- 21 Kto vychováva svojho sluhu zmladi maznavo,
(pozná, že) skončí s pánovitosťou.
- 22 Hnevливý človek nieti roztržku
a prchký chlap (sa podopúšť'a) veľa priestupkov.
- 23 Vlastná pýcha ponizuje človeka,
ponížený duchom však dosahuje slávu.
- 24 Ten, kto sa spriaha so zlodejom, nenávidí seba samého,
počuje kliatbu, ale neoznámi.
- 25 Strach z ľudí kladie nástrahu,
ten však, kto dôveruje v Pána, bude bezpečný.
- 26 Mnohí sa usilujú získať blahovôľu panovníka,
lenže od Pána (je) rozhodnutie pre každého (človeka).
- 27 Pre spravodlivých (je) bezbožník ohavou
a pre bezbožného (je) ohavou (ten, kto kráča) cestou statočnou.

Prís30

XXX. ¹ Slová Agura, Jakeho syna z Massy.
(Takto zneje) výrok (tohto) muža:

Vyznanie

- Ja trápil som sa, Bože, do vysilenia,
do vysilenia som sa trápil, Bože, a som na konci.
- 2 Ved' menej viem než (ktorýkoľvek) muž
a nemám rozum ako iní ľudia,
- 3 nenaučil som sa múdrosti
a nenadobudol som vedomosti o Najsvätejšom.
- 4 Kto vstúpil do neba a (zasa) zostúpil?
Kto do svojho priehrstia vietor zozbieral?
Kto zviazal vody do odevu?
Ktože dal povstať všetkým zemským končinám?
Ako sa menuje a ako sa volá jeho syn? Ak to vieš.
- 5 Každá Božia reč je rýdza,
je štítom tým, čo dúfajú v neho.
- 6 Nepridávaj nič k jeho výrokom,
aby ťa nestrestal a nedokázalo sa, že si luhárom.

Prosba

- 7 Dve veci prosím od teba,

8 neodopri mi (ich), pokým nezmriem:
Nepravdivosť a lživú reč
(ráč) vzdialiť odo mňa!
Nedávaj mi ani chudobu, ani bohatstvo,
9 udeľ mi (vždy iba toľko, koľko) potrebujem na živobytie,
aby som sa nenasýtil (var') a nezaprel ťa
a nepovedal: „Kto je Pán?“,
alebo neschudobnel (vari), a (tak) nekradol
a nepotupil meno svojho Boha.

Príslovia a výpovede

10 Nehanob sluhu pred jeho pánom,
veď by ťa klial, a ty by si sa previnil.

11 Je pokolenie, ktoré kľaje svojho otca
a svojej matke nedobrorečí.
12 Je pokolenie, ktoré je čisté podľa svojho názoru,
hoci sa z neho nezmyl jeho hnus.

13 Je pokolenie, ktoré sa (na všetko) díva z vysoka
a ktoré zdvíha brvy vozvysok.

14 Je pokolenie so zubmi (ako) paloše
a s črenovými zubmi (sťaby) kosáky,
by zosekalo biednych zo sveta
a núdznych z povrchu zemskeho.

15 Pijavica má dvoje dcéry
(a ony hovoria): „Daj! Daj!“
Tri veci sú, čo nedajú sa nasýtiť,
a štyri, (ktoré nikdy) nepovedia: „Dost!“
16 Podsvetie a lono ženy bezdetnej,
zem, čo sa (nikdy) nenapije vody nadostač,
a oheň, ktorý (nikdy) nehovorí: „Dost!“

17 Oko, ktoré robí (z) otca posmešky,
alebo zhŕda poslušnosťou voči materi,
vyd'obú na potoku havrany
a zožerú ho supie mláďatá.

18 Tri (veci) sú mi podivné
a štyri nepochopiteľné (vonkoncom):
19 púť orla na nebeskej (oblohe),
púť hada na skale,
púť lode morskou šíravou
a (napokon) púť muža k mladici.

20 Taká je aj cesta cudzoložnej ženy:
Naje sa, a (potom) si poutiera ústa
a povie: „Neurobila som nič zlé.“

21 Pre troje (vecí) chvie sa zem
 a štvoro nemôže zniesť (nijako):
 22 Pre raba, keď sa stane vladárom,
 pre chmuľa, keď má chleba dosýta,
 23 pre neľúbenú (ženu), keď sa vydáva,
 a pre slúžku, čo zapudzuje svoju gazdinú.

 24 (Je) štvoro drobných (tvorov) na zemi,
 a (pritom) sú múdre náramne:
 25 Mravce sú malý národ,
 a predsa sa v lete zásobujú potravou.
 26 Hvizdáky nie sú dáke mocné pokolenie,
 a (jednako) si zakladajú svoje sídla na skale.
 27 Kobylky kráľa nemajú,
 a (predsa) všetky tiahnu rojom usporiadaným.
 28 Jašteričku chytíš rukami,
 a (jednako) býva v kráľovských palácoch.

 29 Traja sú, čo si rázne kráčajú,
 a štyria, ktorí chodia strmým (kročajom):
 30 Lev, (ktorý je) najmocnejší medzi zvermi
 a nezvrtne sa spiatky pred nikým,
 31 kôň, osedlaný (do boja), a cap;
 a kráľ, (keď ide) v čele svojho vojenského zástupu.

 32 Či si už býval pohabý a vynášal si sa,
 alebo si rozvažoval: Ruku na ústa!
 33 Ved' úderom na mlieko vzniká maslo,
 úderom na nos vyrinie sa krv
 a úderom na hnev skrsá spor.

Naučenia kráľa Lamuela

Prís31

XXXI. ¹ Naučenia Lamuela, kráľa Massy, ktorým ho naučila jeho matka.

Naučenia

2 Čo, syn môj, čože, syn môjho života,
 čo (ti), syn mojich sľubov, (povedať)?

 3 Nedávaj svoju (mužskú) silu ženám (záletným)
 a svoju ľúbosť (tým, čo vedia) kráľov zahubiť.

 4 Nesluší kráľom, Lamuel
 (nesluší kráľom) víno piť
 a panovníkom túžiť za nápojom opojným.

 5 Ved' ináč pri popíjaní (by mohli) zabudnúť na zákon

a poprekrúcať právo všetkých bedárov.

- 6 Dávajte chudákovi nápoj opojný
a víno ľuďom skleslým na mysli,
7 nech sa napije a zabudne na svoju veľkú chudobu
a nech už ďalej nespomína na svoj trud!
- 8 Otváraj svoje ústa za zmlknutého
v pravote všetkých ponechaných (na seba)!
- 9 Otváraj svoje ústa, spravodlivo súď
a zastávaj sa práva (človeka) biedneho a chudobného!

Zlatá abeceda o dobrej žene

- (Alef) 10 Ach, ktože nájde ženu dobrú?
Jej cena je nad perly.
- (Bet) 11 Bezpečnosť nachodí srdce jej muža v nej,
bo núdze o zisk niet.
- (Gimel) 12 Gazduje mu dobre, a nie zle
po všetky dni svojho života.
- (Dalet) 13 Dbá veľmi o vlnu a o ľan
a radostne jej ide práca od ruky.
- (He) 14 Hľa, podobá sa lodiam kupeckým:
zďaleka dováža si výživu.
- (Vau) 15 Ved' vstáva ešte za noci
a rozdeľuje pokrm svojej čeľadi
a prácu svojim dievčatám.
- (Zain) 16 Zobzrie sa za poľom a (hneď) ho kupuje,
vinicu vysádza zo zárobku svojich rúk.
- (Chet) 17 Chrabrosťou si prepasuje bedrá
a zosilňuje svoje ramená.
- (Tet) 18 Tu sladko zakúša, aké dobré je jej podnikanie,
nezhasína jej svetlo za noci.
- (Jod) 19 Jej ruky siahajú po praslici,
prstami drží vreteno.
- (Kaf) 20 Kde bedár, tam svoju ruku otvára
a k chudákovi ruky vystiera.
- (Lamed) 21 Ľakat' sa neľaká, čo s čeľad'ou, keď (príde) sneh,
bo všetka jej čeľaď má po dvoch oblekoch.

(Mem)	²²	Má narobené prikrývadlá pre seba, batist a purpur sú jej odevom.
(Nun)	²³	Navôkol povestný je jej muž pri bránach na zasadaniach so starcami krajiny.
(Samech)	²⁴	Speňažuje tiež jemné šatstvo, ktoré vyrába, a kupcom odpredáva opasky.
(Ajin)	²⁵	Ako jej svedčia moc a krása za odev, tak s úsmevom sa díva na budúci deň.
(Pe)	²⁶	Prehovoria jej ústa s múdrosťou, láskavé slová sú na jej jazyku.
(Çade)	²⁷	Sleduje priebeh všetkej práce po dome a nejedáva z chleba záhaľčivého.
(Qof)	²⁸	Keď prehovoria jej synovia, dobrorečia jej a jej manžel zahŕňa, ju pochvalou:
(Reš)	²⁹	„Rúče sa namáhalo veľa žien, lež ty si ich všetky predstihla.“
(Šin)	³⁰	Spanilosť je klam a krása - daromnosť; chválu si zasluhuje žena, čo sa bojí Pána.
(Tau)	³¹	(Tak teda) dožičte jej z ovocia jej rúk a nech jej skutky zvestujú v bránach jej chválu!

KNIHA KAZATEĽ

Kaz1

I. ¹ Úvahy Dávidovho syna Kazateľa, kráľa nad Jeruzalemom.

Vedúca myšlienka spisu

² Márnosť, len márnosť - hovorí Kazateľ.
Márnosť, len márnosť, všetko je iba márnosť.

Príroda vo svojom behu neustáva

³ Aký osov má človek zo všetkej svojej námahy,
ktorou sa ustáva, (kým je) pod slnkom?

⁴ (Jedno) pokolenie prichádza,
(iné) pokolenie odchádza.

Zem však stojí naveky.

5 Slnko vychádza a slnko zapadá
a ženie sa späť na miesto, kde (zasa) vyjde.

6 Veje na juh a obráti sa na sever,
v ustavičnom krúžení duje vietor
a vietor sa vo svojom kolobehu opätovne vracia.

7 Všetky rieky tečú do mora,
a more sa nepreplňuje.
Kde vyvreli, k tomu miestu tečú rieky späť,
aby sa odtiaľ vydali na novú cestu.

8 Všetky bytosti sú podrobené ustávaniu -
vyrozprávať to nevládze nik.

Oko sa nenasycuje videním,
ucho sa nenapĺňa počúvaním.

9 Čo bolo, je to, čo aj zasa bude.
A čo sa už stalo, to sa opäť stane.

Nič nie je nové pod slnkom.

10 Ak je niečo, o čom by človek povedal:
„Pozri toto je niečo nové!“,
už to bolo v časoch,
ktoré boli pred nami.

11 Všetci na minulosť už niet spomienky
a s budúcnosťou to bude tiež len tak.
Nebude po nich spomienky u tých,
čo budú nasledovať za nimi.

Nemá mnoho významu usilovať sa o múdrosť

12 Ja, Kazateľ, bol som kráľom nad Izraelom v Jeruzaleme.

13 A svojou myslou som sa dal na to,
že múdro preskúmam a vystopujem všetko,
čo sa deje pod nebom.

To trápne zamestnanie uložil Boh Adamovým synom,
aby sa ním umárali.

14 Videl som všetko, čo sa deje pod slnkom, -
ale to všetko je márnosť a honba za vetrom!

15 Krivé sa nedá urobiť rovným
a čoho niet, to nemožno počítať.

- 16 Povedal som si v srdci:
„Hľa, vzrástol som a zbohatol v múdrosti,
moja myseľ videla mnoho múdrosti a vedomosti.“
- 17 Preto som sa v srdci rozhodol poznávať múdrosť
a tiež poznávať, (čo je) bláznovstvo a pochybosť.
Ale zistil som, že aj to je iba honba za vetrom.
- 18 Lebo čím viac je múdrosti, tým väčšmi pribúda aj mrzutosti;
a ako si niekto zväčšuje vedomosti, tak si zväčšuje aj bolesť.

Kaz2

Márny je zhon po pôžitkoch

- II.** ¹ Povedal som si v srdci:
„Hore sa! Mal by som okúsiť slasť a zažiť blaženosť.“
- Lenže aj to je iba márnosť.
- ² O smiechu som (musel) povedať: „Bláznovstvo;“
a o slasti: „Čo mi pomôže táto (vec)?“
- ³ Vo svojej mysli som premýšľal (ďalej),
či by som si nemal vínom telo potúžiť.
- Ale moja myseľ ma viedla múdro,
i keď som sa chopil pochybosťi,
aby som uvidel,
čo je dobré pre Adamových synov,
aby tak prežívali
počet dní života pod nebom.
- ⁴ Uskutočnil som veľké dielo:
postavil som si (skvelé) domy
a vysadil som si vinice;
- ⁵ zriadil som si záhrady a (ozdobné) sady
a vysadil som ich všelijakými ovocnými stromami;
- ⁶ vytvoril som jazerá pri vodách,
aby som z nich zvlažoval háje, porastené stromovým.
- ⁷ Nadobudol som si otrokov a otrokyne,
aj domácej čel'ade som mal (prehojne).
- Aj stád rožného dobytky a oviec som mal viac
ako všetci moji predchodcovia v Jeruzaleme.
- ⁸ Nahromadil som si striebra a zlata,

(vzácne) poklady, aké (dodávajú) králi a mestá.

Zadovážil som si spevákov a speváčky,
doprial som si všemožné pôžitky ľudských synov;
množstvo žien.

9 Stal som sa takým mocným, že som prevýšil všetkých,
čo boli kedy pred mnou v Jeruzaleme,
(najmä) však tým, že pri mne stále zotrvala múdrosť.

10 Čokoľvek si zažiadali moje oči,
neodoprel som im ničoho.
Srdce som si neodtiahol od nijakej slasti,
doprial som slasti svojej mysli pri všetkých námahách,
veď mi to bolo odmenou za všetky moje námahy.

11 Potom som obrátil pozornosť na všetky svoje činy,
aké (kedy) prevádzali moje ruky,
a tiež na všetky námahy,
ktoré som vynaložil pri ich prevádzaní.

A hľa, všetko to bola márnosť a honba za vetrom,
lebo z toho nebolo osohu pod slnkom.

Múdry a pochybý podľahnú rovnakému osudu

12 Potom som si všímal múdrosť, bláznovstvo a pochybosť,
aby som videl, (aký majú význam).

Čože si počne ten, kto nastupuje po kráľovi?
Zaiste to, čo už kedysi (pred ním) robili.

13 A videl som, že múdrosť je o toľko užitočnejšia oproti pochybosti,
o koľko užitočnejšie je svetlo oproti tme.

14 Múdry nosí svoje oči na hlave,
kým pochybý sa poneviera potme.

Ale dozvedel som sa aj to,
že rovnaký osud postihne všetkých.

15 A tak som si v srdci pomyslel:
„Ak aj mňa postihne osud pochybého,
potom načo som sa tak usiloval byť múdrejší?“

A vo svojom srdci som usúdil:
„Aj to je len márnosť!“

16 Ani po múdrom neostáva trvalá spomienka,
ako jej nebude ani po človekovi pochybom.
Lebo keď raz nadíde budúce dni,

na všetko sa zabudne.

Ako rovnako zomierajú múdry i pochybý!

- 17 Preto som až znenávidel svoj život:
lebo (ako) nejaké zlo dolieha na mňa všetko,
čo mám robiť pod slnkom:
veď to všetko je iba márnosť a honba za vetrom!

Výsledok svojej námahy zanechá inému, azda nehodnému dedičovi

- 18 A tak som znenávidel aj všetky svoje námahy,
ktorými som sa ustával pod slnkom.
„Zanechám ich inému človekovi,
čo nastúpi po mne.“
- 19 Ktovie, či bude (mojím dedičom) múdry alebo pochybý muž,
ktorý sa stane pánom všetkých mojich námah,
pre ktoré som sa ustával
a múdro si počínal pod slnkom.

Aj v tom je márnosť.

- 20 A tak som dospel až k tomu,
že som nechal svoje srdce zúfať
pre všetky svoje námahy,
ktorými som sa ustával pod slnkom.
- 21 Múdrost', vedomosť a úspech (sprevádzali)
námahy (istého) človeka,
ale on mal za, podiel určené
odovzdať všetko (inému) človekovi,
ktorý sa o to nemusel ani namáhať.

Aj v tom je márnosť a preveľká krivda.

- 22 Lebo čože má človek zo všetkej svojej námahy
a zo všetkého úsilia svojej mysle,
ktorým sa ustával pod slnkom?
- 23 Veď všetky jeho dni sú (plné) súženia
a každé zamestnanie ho dráždi k hnevливosti,
že jeho myseľ nemôže ani v noci spočinúť!

Aj to je márnosť - taký (človek).

Praktický úsudok

- 24 Niet (inej) dobroty pre človeka,
ako že sa môže najesť a napiť
a dopriať si blaženosti za námahy.

Lebo som zistil, že aj to je z Božích rúk.

25 Ved' ktože si smie pojeďať a oddávať sa pôžitku bez neho?

26 Lebo koho on uzná za dobrého,
nadelí mu múdrosti, vedomosti a slasti;
ale hriešnikovi dá za úlohu
zhromažďovať a hromadiť,
aby to podľa Božieho úsudku odovzdal niekomu dobrému.

Aj to je márnosť a honba za vetrom.

Boh má svoj nezmeniteľný úmysel so svetom

Kaz3

Všetko má svoj stanovený čas

III. ¹ Všetko má svoj čas

a svoju chvíľu každé úsilie pod nebom.

2 Svoj čas má narodiť sa, svoj čas má zomrieť,
svoj čas má vysádzať, svoj čas má sadenice vytrhať.

3 Svoj čas má zabíjať, svoj čas má liečiť.
Svoj čas má váľať, svoj čas má stavať.

4 Svoj čas má plakať, svoj čas má smiať sa.
Svoj čas má zarmucovať sa, svoj čas má tancovať.

5 Svoj čas má rozhadzovať kamene, svoj čas má zbierať kamene.
Svoj čas má objímať sa, svoj čas má zdržovať sa objatia.

6 Svoj čas má hľadať (niečo), svoj čas má niečo stratiť.
Svoj čas má (niečo) si uschovať, svoj čas má niečo odhodiť.

7 Svoj čas má trhať, svoj čas má zašívajť.
Svoj čas má odmlčať sa, svoj čas má prehovoriť.

8 Svoj čas má milovať, svoj čas má nenávidieť.
Svoj čas má vojna, svoj čas má pokoj.

9 Akýže má osoh, kto je (stále) činný,
z toho (všetkého), o čo sa namáhal?

Človek nevládze zmeniť beh sveta a života

10 Všimam som si zamestnanie,
ktoré Boh uložil Adamovým synom,
aby sa ním umárali.

11 Všetko urobil vhodne na svoj čas:
do srdca im vložil (tušenie) večnosti,
ale nik nemôže vystihnúť dielo,
ktoré Boh sám koná od počiatku až do konca.

12 Poznal som, že pre nich niet lepšieho,
ako radovať sa a dopriať si blaženosti
vo svojom živote.

13 Aj to, že všetci ľudia môžu jesť a piť
a dopriať si blaženosti za všetku svoju námahu,
je dar od Boha.

14 Poznal som, že všetko, čo robí Boh,
má večnú platnosť;
k tomu nemožno už nič pridať,
ako ani nie je možné nič odobrať.

Boh to tak urobil,
aby (ľudia) mali bázeň pred jeho zjavom.

15 Čo je, už dávno bolo,
a čo má byť, bolo už (tiež).

Boh sa vie vypomstiť za prenasledovaného.

Aj človek sa raz pominie

16 Ďalej som videl pod slnkom:
Kde má miesto právo, tam (vládla) nepravosť
a na mieste spravodlivosti (zavládla) nespravodlivosť.

17 Vtedy som si v srdci pomyslel:
„Spravodlivého a nespravodlivého posúdi Boh.“

Lebo on určil čas
pre každú vec a pre každý skutok.

18 Vo svojom srdci som rozmýšľal (ďalej):
„Čo sa týka Adamových synov, Boh ich (tak) skúša,
aby bolo vidno, že sami osebe sú, (tvormi) ako zvieratá.“

19 Lebo (hračkou) osudu sú Adamovi synovia,
(hračkou) osudu sú (aj) zvieratá -
veď ich osud je rovnaký.

Ako zomiera on, tak zomierajú aj ony,
rovnaký dych života má všetko -
človek ničím nevyniká nad zvieratá.

Všetko je márnosť

- 20 Všetko odchádza na spoločné miesto;
ako bolo všetko vzaté z prachu,
tak sa všetko do prachu navracia.
- 21 Kto vie, či sa dych života Adamových synov
vznáša k výsostiam
a dych života zvierat
zostupuje zasa dolu k zemi?
- 22 A tak som videl, že pre človeka niet lepšieho,
ako radovať sa zo svojich diel,
lebo to je jeho podiel.
- Ved' kto by ho mohol zaviesť tam,
kde by videl,
čo sa v budúcnosti stane?

Kaz4

Poriadok sveta a ľudský život: nenarodiť sa je lepšie ako žiť

- IV. ¹ (Keď) som sa obrátil, videl som všemožné utláčania,
ktoré sa dejú pod slnkom.
- A hľa, všade (znel) nárek utláčaných,
ktorí nemajú nikoho, kto by ich tešil.
- Z ruky ich utláčateľov (vychádzala) presila,
(utláčaní) nemali nikoho, kto by ich mohol potešiť.
- 2 Za blaženejších som pokladal mŕtvych, čo už pomreli -
než živých, ktorí ešte zostávajú nažive.
- 3 Ale za šťastnejšieho - ako ich obidvoch - mal som toho,
kto doteraz ani nebol na svete:
kto (totiž) nevidel dielo zloby,
aké sa deje pod slnkom.
- 4 Všimol som si, ako všetka námaha
a všetok zdar podnikania
slúži iba na žiarlivosť
jedného proti druhému.
- A tak aj tu je márnosť a honba za vetrom.
- 5 Pochabý si skladá ruky krížom
a chce zožierať svoje vlastné telo.
- 6 „Lepšia je plná dlaň odpočinku

ako plné päste námahy a honba za vetrom.“

Len pre seba chciť pracovať je nemúdra vec

- 7   Keď som sa obrátil (iným smerom),
aj tam som videl márnosť pod slnkom.
- 8   Tu žije niekto sám
kto nemá pri sebe nikoho:
ani syna, ani brata.
A predsa si nevie stanoviť hranice námahe,
ani sa mu oči nevedia nasýtiť majetkom.
- „Pre kohože sa namáham (takto),
že svojej duši odopieram každý pôžitok?“
- Aj to je márnosť a biedne umáranie.
- 9   Dvaja sú na tom lepšie ako sám človek:
za svoju námahu môžu dostať väčšiu odmenu,
- 10   a keď padnú, jeden zdvihne druhého.
Beda však samému, keď padne!
Nemá pri sebe druha, čo by ho zodvihol.
- 11   Aj sa (lepšie) zahrejú, ak dvaja ležia spolu,
ale sám - akože sa môže zahriať sám?
- 12   Ved' dvaja vedia premôcť samého,
dvaja sa (skôr) postaví na odpor.
- Trojmo usúkaný povrazec
sa nepretrhne tak chytro.

Láska ľuďí je vrtkavá

- 13   Lepšie je na tom chudobný,
ale pritom múdry mladík,
ako starší a nemúdry kráľ,
ktorý sa už nedá nikomu poučiť.
- 14   Lebo keby tamten prichádzal aj z väzenia
ujasť sa svojho kráľovstva
tento by bol aj pri kráľovskej (hodnosti) taký,
ako kto sa v chudobe narodil.
- 15   Všímal som si všetkých žijúcich,
čo kráčajú pod slnkom,
ale už s iným mladíkom
čo nastúpil namiesto tamtoho.
- 16   Nebolo konca všetkému ľudu
všetkým, ktorým stál na čele,

ale už pokolenie, čo príde po ňom,
nebude sa z neho radovať.

Aj to je márnosť a honba za vetrom.

Ako treba uctiť Boha

- 17 Daj si pozor na svoje kroky,
keď ideš do domu Božieho.
Prístup čím bližšie, aby si počul -
veď to je (cennejšia) obeta
ako dar pochabých,
lebo takí ani nevedia,
že si počinajú zle.

Kaz5

- V⁵.** ¹ Nehovor ústami bez uváženia!
Ani myseľ nech sa ti neprenáhli
predniesť slovo pred Bohom!

Lebo Boh je (vysoko) na nebi
a ty si zasa na zemi.
Preto nech nie je tvojich slov veľa.

- ² Lebo (ako) spánok prichádza po mnohej námahe,
tak má hlas pochabého zas mnoho rečí.

- ³ Ak sľubuješ Bohu sľub,
nemeškaj s jeho vyplnením,
lebo nemôže mať záľubu v pochabých;
čokoľvek si teda sľúbil, to aj splň!

- ⁴ Lepšie sľub (vôbec) nerobiť,
ako keby si sľúbil, a (sľub) nesplnil.

- ⁵ Nedovoľ svojim ústam, aby ti priviedli telo do hriechu,
ani nehovor pred (Božím) poslom,
že sa to a to stalo nevedomky.

Prečo by sa mal Boh rozhnevať pre tvoje slovo?
Navnivoč privedie dielo tvojich rúk!

- ⁶ Lebo kde je veľa snov,
tam je aj mnoho márnivých slov -
ty však maj bázeň pred Bohom!

Utláčanie a bezprávie

- ⁷ Ak vídiš, že chudobný trpí útlak
a ozbýjanie (vládne) namiesto práva

a spravodlivosti v meste -
nečuduj sa nijako takej veci!

Lebo vyšší dohliada na vysokopostaveného
a zasa nad nimi sú ustanovení vyšší (páni).

- 8 A z toho všetkého má krajina túto výhodu:
na službu na istom území ustanovia si kráľa.

Ani bohatstvo nezaist'uje nikomu blaženosť

- 9 Kto miluje peniaze, nikdy nemá peňazí dostatok.
Kto má rád nahromadený (majetok), nemá (dost') zisku.

(Ale) aj to je márnosť.

- 10 Ako sa (totiž) množí majetok,
tak sa množia aj tí, čo z neho jedia.
Akýže osov má z neho jeho majiteľ?
Iba toľko, že jeho oči hľadia naň.

- 11 Kto pracuje, má sladký spánok,
či sa naje menej a či viac.
Nasýtenosť však nedopraje boháčovi spať.

- 12 Je tu (aj iná) zlá choroba,
ktorú som videl pod slnkom.

(Je to) bohatstvo, ktoré sa majiteľovi
zachová na jeho nešťastie.

- 13 Bohatstvo môže zahynúť,
(ak s ním) narábajú zle;
a ak sa mu narodí syn,
nemá vo svojich rukách ničoho.

- 14 Ako nahý vyšiel zo života svojej matky,
tak musí aj odísť, aký prišiel;
neodnesie si nič zo svojej námahy,
(ani toľko), čo by v hrsti uniesol.

- 15 Aj toto je zlá choroba:
celkom tak, ako prišiel, musí odísť;
a čo za osov má taký,
kto sa namáhavo hná za vetrom?

- 16 Po všetky svoje dni vo tme jedával,
v premnohej mrzutosti, chorobe a podráždenosti.

- 17 Ale hľa, čo som uznal za dobré
a čo je (v živote ozaj) pekné:

Ak si môže človek zajedať a popíjať
a dopriať si blaženosti
za všetku svoju námahu,
ktorou sa trápil pod slnkom
podľa počtu dní svojho života,
ktorý mu udelil Boh
lebo je to jeho podiel.

18 Aj to, ak niekomu z ľudí Boh udelil
bohatstva, majetku (prehojne),
a doprial mu možnosť užívať z neho
a prevziať si tento svoj podiel,
aby sa mohol radovať za všetky námahy;
to je zaiste Boží dar - takáto (vec).

19 Človek totiž nemyslí príliš
na dni svojho života,
lebo Boh radosťou zamestnáva jeho srdce.

Kaz6

Ďalšie dôsledky bohatstva

VI. ¹ Je tu (ešte iné) zlo,
ktoré som videl pod slnkom
a ktoré ťažko (dolieha) na človeka.

² Je to človek, ktorému Boh dal
bohatstvo, majetok a slávu,
takže jeho duša nemá v ničom nedostatku,
nech by si zažiadal čokoľvek,

ale Boh mu už nedopraje možnosť,
aby z toho mohol aj požívať,
a niekto cudzí to požíje.

Hľa, toto je márnosť,
toto je ozaj zlostná choroba!

³ Keby niekto splodil aj sto synov
a sám by sa tiež dožil mnoho rokov,
- dni jeho rokov by boli početné -

duša by sa mu však nenasýtila bohatstvom,
ba ani pohrebu by sa mu nedostalo:

tak si (o ňom) myslím,
že je na tom lepšie nedochôdča ako on.

⁴ Lebo ono (síce) v márnosti prišlo (na svet)

a zasa za tmy odchádza preč:
jeho meno zakrýva temno.

5 Ani slnko neuzrelo, ani ho nepoznalo,
ono však má (viac) pokoja ako tamten.

6 Keby bol žil tisíc rokov alebo aj dvetisíc,
ale keby nebol nič dobré zažil ...,
či nepôjde všetko na jedno a to isté miesto?

Túžby človeka sú márne

7 Všetka námaha človeka slúži jeho ústam -
ale tým sa jeho duša nemôže ukojiť.

8 Akúže výhodu má múdry oproti pochybnému?
A čo bedár, ktorý vie kráčať pred živými?

9 Lepšie je očami hľadiť (na dobro),
ako by sa duša mala (túžbou) pominúť.
Aj to je (len) márnosť a honba za vetrom.

Životná múdrosť

Všetko je vopred stanovené

10 Čo je to, čoho meno už dávno odznelo?
Je známe, že nik sa nemôže pustiť do súdu
s niekým silnejším od seba.

11 Ved' je veľmi mnoho rečí,
ktoré len zväčšujú márnosť -
čo to môže osožiť človekovi?

12 Lebo kto vie,
čo je v živote dobré pre človeka.
Je to azda (väčší) počet dní jeho márneho života,
ktoré prežíva tieňu podobne?

Ktože vie oznámiť človekovi,
čo nastane po ňom pod slnkom?

Kaz7

Životné pravidlá

VII. ¹ Lepšia je dobrá povest' než (voňavý) olej.
Lepší je deň smrti ako deň narodenia.

² Lepšie je ísť do smútočného domu
ako do domu, kde hodujú.

Lebo v tom (prvom) je koniec pre každého človeka
a každý, kým žije, pripustí si to k srdcu.

- 3 Lepšia je mrzutosť na tvári než smiech:
lebo aj pri nevľúdnej tvári
srdce môže byť blažené.
- 4 Srdce múdrych ide radšej do smútočného domu,
kým srdce pochabých tiahne do domu veselosti.
- 5 Lepšie je vypočuť pokarhanie od múdreho,
ako by mal niekto počúvať chválospevy od pochabých.
- 6 Lebo ako práska trnie pod kotlom,
tak vyznieva aj smiech pochábl'a.
- Aj to je len márnosť.
- 7 Lebo útlak môže ohlúpiť aj múdreho,
ako úplatok nakazí srdce (sudcu).
- 8 Lepšie je končiť niečo ako začínať,
lepšia je trezlivá ako povýšenecká myseľ.
- 9 Neprenáhli sa svojím duchom, aby si sa zlostil,
lebo mrzutosť prebýva v hrudi pochabých.
- 10 Nepýtaj sa: „Ako to, že predošlé dni
boli lepšie ako terajšie?“
Lebo to by si sa nepýtal z múdrosti.
- 11 Lepšia je múdrosť spolu s dedičstvom,
to je výhoda pre tých, čo vidia slnko.
- 12 Lebo byť v tieni múdrosti je byť aj v tieni peňazí.
Osoh z poznania múdrosti je taký,
že zachováva jej majiteľa pri živote.
- 13 Všímaj si Božie dielo!
Ktože by mohol urobiť rovným,
čo on raz skrivil?
- 14 V deň blaženosti buď blažený,
v deň nešťastia si všimni:
tak prvý, ako aj druhý (deň) urobil Boh,
aby človek nemohol objaviť
ani najmenšie zo svojej budúcnosti.

Zlatá stredná cesta

- 15 Všetko toto som pozoroval v dňoch svojej márnosti:

stáva sa, že spravodlivý hynie
aj pri (všetkej) svojej spravodlivosti;

a stáva sa, že hriešnik dlho žije
aj popri svojej hriešnosti.

16 Nerob sa nadmieru spravodlivým,
ani si nepočínaj, akoby si bol veľmi múdry.
Veď prečo by si sa mal dožiť sklamaní?

17 Nepočínaj si príliš zlostne,
ani sa nezachovaj až veľmi pochabo!

Veď prečo by si mal zomrieť nie na svoj čas?

18 Dobré je, keď sa budeš pevne držať prvého,
ale ani od druhého neodťahuj ruku!
Lebo kto sa bojí Boha,
má úspech vo všetkom.

19 Múdrost' dáva múdremu väčšiu silu,
než akú majú desiati vladári v meste.

20 Lebo niet na svete človeka,
ktorý by bol taký spravodlivý,
že by konal iba dobré
a nedopustil by sa hriechu.

21 Nepripúšťaj si k srdcu všetky reči,
ktoré sa hovoria,
aby si nemusel počuť svojho sluhu,
ako ťa potupuje.

22 Lebo v mnohých prípadoch si aj tvoje srdce uvedomuje,
že si aj ty potupne hovoril o iných.

23 Toto všetko som skúmal v múdrosti.

Povedal som si: „Rád by som bol múdry!“ -
a ona sa odo mňa vzdialila.

24 Ďaleké je všetko, čo už bolo,
a také hlboké, až prehĺboké je to ...,
kto to odhalí?

Maj sa na pozore pred pochabou ženou

25 Všetko som v duchu prezrel,
aby som spoznával, skúmal a hľadal
múdrost' a zmysel (všetkého) -
aby som poznal,

že bezbožnosť je pochabosť
a nerozumnosť bláznovstvo.

- 26 A tu som našiel od smrti trpkejšiu vec:
ženu, ktorá je ako sieť,
jej srdce ako osídlo
a jej ruky sú ako putá.

Iba ten, kto je milý Bohu, vie pred ňou uniknúť,
ale hriešnik padne (celkom) do jej zajatia.

- 27 Hľa, toto som objavil,
povedal Kazateľ,
jedno i druhé,
aby som našiel zmysel,

- 28 ktorý ešte vždy hľadá moja duša,
a nenašiel som ho:

Našiel som jedného človeka z tisícich,
ale ženu som z nich zo všetkých nenašiel!

- 29 Hľa, iba toto som objavil:

Že Boh stvoril človeka priameho,
ale oni vyhľadávajú premnohé úlisnosti.

Kaz8

Poddaj sa Božiemu zákonu!

- VIII.** ¹ Ktože sa vyrovná múdremu?
Kto vie dať vysvetlenie na záhadu?
Múdrost' zasvieti človeku na tvári
a tvrdosť jeho tváre sa zmení.

- 2 Pozoruj ústa kráľa
a pre Božiu prísahu
3 sa neponáhľaj odísť
spred jeho tváre,
ani sa nezastavuj pri zlej veci,
lebo (kráľ) ti môže urobiť všetko,
čo sa mu len zachce.

- 4 Čo raz kráľ povie, to má svoju platnosť;
veď kto by mu aj povedal: „Čo to robíš?“

- 5 Kto zachováva príkaz,
neokúsi nijaké zlo.
Múdre srdce pozná

čas a správny spôsob.

6 Lebo každá záležitosť
má svoj čas a správny spôsob:
lenže nehoda ťažko zaľahne
na človeka.

7 Nevie totiž, čo bude.
Lebo kto mu zvestuje, ako bude?

8 Nik nemá moc nad dychom života,
aby mohol zadržať dych života.

Ani nik nemá vládu nad dňom smrti.
Veď niet priepustky, kým trvá boj.
Nijaká ničomnosť nevie vyslobodiť tých,
čo ju páchajú.

Človek nemôže vystopovať cesty Božej spravodlivosti

9 To všetko som si všímal
a (pozorne) som si ukladal do srdca,
ako je určený čas pre každý čin,
ktorý sa deje pod slnkom -
človek však chce vládnuť nad iným človekom
na svoje vlastné zlo.

10 Pritom som videl, že násilníci boli pochovaní,
kým tí, čo si počínali správne,
museli utiecť zo svätého miesta
a upadli v meste do zabudnutia.

Aj v tom je márnosť,

11 že nevykonajú hneď rozsudok
nad zločinom ničomníka, -
a preto sa srdce Adamových synov
odváži konať zlo;

12 že hriešnik, ktorý si hanebne počína,
žije aj sto rokov, ba ešte aj viac, -
hoci aj to mi je známe,
že bohobojní sa budú mať dobre:
takí, čo majú bázeň pred (Božou) tvárou;

13 a zasa, že bezbožnému dobre nebude,
ani si nemôže predĺžiť svoje dni, podobné tieňu,
pretože sa nebojí Božej tváre.

14 Je aj iná márnosť,
ktorá sa deje na zemi,

že sú spravodlivci, ktorých stíha (osud),
aký zodpovie činom bezbožných, -
a že sú bezbožníci, ktorí dosiahnu,
čo by zodpovedalo skutkom spravodlivých.

A pomyslel som si: „Aj to je márnosť!“

- 15 A preto som schvaľoval radosť;
že niet pre človeka inej dobroty pod slnkom
okrem toho, že si zaje, vypije a teší sa.

Nech ho to sprevádza
pri každej námahe
v dňoch jeho života,
ktorý mu udelí Boh pod slnkom.

Neistota ľudského osudu

- 16 Keď som sa v srdci rozhodol,
že budem poznávať múdrosť
a všímať si zamestnanie,
ktorým sú takí zaujatí na zemi,
že nikomu nevidno sen na očiach
ani vo dne, ani v noci,
- 17 tak som videl, čo všetko spôsobuje Boh
a že človek nie je schopný vystihnúť dianie,
ktoré sa odohráva pod slnkom;
čo ako by sa človek namáhal v hľadaní,
nijako ho nevie vystihnúť.

A keby si aj múdry povedal,
že on ho (už) pozná,
ani on to nevládze vystihnúť.

Kaz9

Všetci ľudia sú smrteľní, preto užívaj život!

- IX.** ¹ Keď som na to všetko upriamil svoje srdce
a chcel som to všetko vyskúmať, (zistil som),
že spravodliví a múdri ľudia
aj ich diela sú v Božích rukách,
takisto aj láska a nenávisť -
a niet človeka, čo by to mohol poznať.
Ved' všetko je (ešte) pred nimi!

- ² A všetko má rovnaký osud:

spravodlivý i bezbožný,

dobrý i zlý, čistý i nečistý,
kto prináša obeť i kto ju neprináša,
bohumilý človek i hriešnik,
kto prisahá aj ten, kto sa bojí prísahy.

3 To je zlo, ktoré lipne na všetkom,
čo sa deje pod slnkom;
že všetko má rovnaký osud
a aj srdcia Adamových synov sú plné zla,
v ich srdciach (prebýva) nerozumnosť,
pokým žijú.
A čo bude potom? „(Pôjdu) k mŕtvym!“

4 Lebo kto môže mať nádej?
(Iba) ten, kto je pripojený ku všetkým, čo žijú.

Ved' živý pes je na tom lepšie
ako lev, čo už dokonal.

5 Lebo živí aspoň vedia, že zomrú,
kým mŕtvi už o ničom nevedia.

6 Ani odmeny sa im už nedostane,
lebo ich pamiatka upadla do zabudnutia.

Aj ich láska a ich nenávisť,
aj ich žiarlivosť patrí minulosti
a už nikdy nemajú podiel na ničom,
čo sa deje pod slnkom.

7 Nuž, hore sa! S radosťou požívaj chlieb
a popíjaj víno pri dobrej nálade,
lebo Boh mal už dávno radosť z tvojich diel.

8 Nech sú tvoje rúcha biele v každom čase
a olej nech ti nechybuje na hlave!

9 Užívaj život so ženou, ktorú miluješ,
po všetky dni svojho nestáleho života,
ktorý ti dal (Boh) pod slnkom,
po všetky dni svojej márnosti.
Lebo to je tvoj podiel zo života
a zo všetkých tvojich námah,
ktorými sa ustávaš pod slnkom.

10 Všetko, čo vykonať je schopná tvoja ruka,
konaj svojou silou!
Lebo ti nebude možné konať a počítať,
poznávať a múdro si počínať v podsveť,
kam sa máš odobrať.

Múdre počínanie naráža časom na prekážky

- 11 Opäť som videl pod slnkom:
že nie rýchli (vyhrávajú) beh,
ani udatní boj,
ani múdri (nezískavajú) vždy chlieb,
ani rozvážni bohatstvo,
ani rozumní priazeň.
- 12 Lebo všetkých môže zastihnúť (neprajný) čas a nehoda.
Okrem toho človek nepozná svoj čas;
ale ako ryby chytajú do zhubnej siete
a ako vtáky uviaznu v osídle,
tak môže aj Adamových synov
zasiahnuť osídlo v nešťastnom čase,
keď na nich takmer nečakane dopadne.
- 13 Ale pozoroval som aj (iný) prípad múdrosti pod slnkom
a zdá sa mi veľmi významný:
- 14 (Bolo) malé mesto,
v ktorom bývalo iba málo mužov.
Tu pritiahol proti nemu mocný kráľ,
obkľúčil ho
a postavil proti nemu mocné dobývacie diela.
- 15 No našiel sa v ňom chudobný,
ale múdry muž,
ktorý svojou múdrosťou mesto vyslobodil;
nikto však už nepamätá na chudobného muža.
- 16 Tu som si povedal:
„Lepšia je múdrosť ako udatnosť,“
ale múdrosťou chudobného opovrhli
a jeho slová ostali nevypočuté.
- 17 Tiché náuky múdrych počuť (lepšie)
ako krik vladára nad pochabými.
- 18 Múdrosť je lepšia ako útočné zbrane,
no jediný hriešnik vie poukázať mnoho dobrého,

Kaz10

- X.¹ (ako keď zahynie mucha,
zapácha a kysne od nej aj olej mastičkárov.

Trochu nemúdrosti má väčší účinok
ako múdrosť a dôstojnosť.

- 2 Srdce múdreho je na pravej strane,
srdce pochabého však na ľavej.
- 3 Aj na ceste, ktorou nemúdry kráča,
trpí jeho srdce nedostatkom
a všetkým pripomína: „Tu je sprosták!“
- 4 Ak sa dvíha proti tebe aj nevôľa vladára,
neopúšťaj svoje miesto!
Lebo krotkosť utišuje aj veľké hriechy.
- 5 Je aj iné zlo, ktoré som videl pod slnkom:
(je to) nerozvážne slovo,
ktoré vyjde z vladárových úst,
- 6 ak nemúdreho ustanovia na vysoké miesta,
kým vznešení ostávajú sedieť v nízkości.
- 7 Videl som otrokov (velebiť sa) na koňoch,
kým kniežatá šli po zemi ako otroci.
- 8 Kto kope jamu, padne do nej
a kto borí múr, uštipne ho had.
- 9 Kto kreše kamene, poraní sa nimi,
kto rúbe drevo, (ľahko) príde pri tom do nešťastia.
- 10 Kto si nenabrúsi ostrie, ak sa mu stupí železo,
musí napnúť sily.

Tak dopomáha múdrosť k osožnému úspechu.

- 11 Ak uštipne had pred zaklínaním,
nemá zisk zaklínač.

Nemúdre je aj mnoho hovoriť

- 12 Slová z úst múdreho sú prívetivé,
(čo) však (odznieva) z perí nemúdreho, pohlcuje ho.
- 13 Počiatočné slová jeho úst sú pochabosťou,
koniec slov na jeho ústach je zlé šialenstvo.
- 14 Pochabý potára až mnoho rečí;
človek nemôže vedieť, čo sa stane,
a (ešte menej vie), čo bude potom.
Ktože mu to oznámil?
- 15 Práca unavuje pochabého,
ktorý nevie zájsť ani do mesta.

Eahkomysel'nost' je vždy nebezpečná

- 16 Beda ti, krajina, ak je tvoj kráľ primladý,
ak tvoji predáci už za rána hodujú!
- 17 Blažená si, krajina, ak je tvoj kráľ muž ušľachtilý,
ak tvoje kniežatá jedia na (svoj) čas,
(jedia) pre posilnenie, a nie z hýrivosti.
- 18 Pri veľkej nedbalosti rúti sa krov,
pri nečinnosti rúk premoká do domu.
- 19 Na pobavenie usporadúvajú hostinu,
víno rozveseľuje život
a peniaze dopomáhajú k všetkému.
- 20 Ani v myšlienke nepreklínaj kráľa,
ani v úkryte spálne nezloreč boháčovi,
lebo aj nebeské vtáky by mohli zaniest' tvoj hlas
a čo len krídla má, môže mu takú reč oznámiť.

Kaz11

Ži bezstarostne dnešku!

- XI. ¹ Púšťaj svoj chlieb po vode
a po mnohých dňoch ho (zasa) nájdeš.
- ² Podel' svoj majetok na sedem, ba na osem častí,
lebo nevieš, aké nešťastie sa, strhne nad krajinou.
- ³ Ak sú mraky plné,
vylejú na zem dážď.
- Ak strom padne južne alebo severne,
ostane ležať na mieste, kam padol.
- ⁴ Kto pozoruje na vietor, nebude chcieť siať
a kto sa obzerá po mrakoch, nepustí sa do žatvy.
- ⁵ Ako nevieš, ktorou cestou (potiahne) vietor,
(ako nevieš), ako sa tvoria kosti v živote ženy ťarchavej,
celkom tak nevieš, čo urobí Boh,
ktorý všetko pôsobí.
- ⁶ Za rána rozsievaj svoje semeno
a do večera nedaj svojej ruke spočinúť,
lebo nemôžeš vedieť,
či sa ti toto alebo iné podarí,
alebo či ti bude obidvoje dobré rovnako.

- 7 Svetlo je sladké
a očiam lahodí vidieť slnko.
- 8 Preto ak človek žil už veľa rokov,
nech sa zo všetkých raduje,
ale nech pamätá, že dni temravy
sú početnejšie.
- Ved' všetko, čo (má) prísť, je márnosť.
- 9 Mladík, raduj sa zo svojej mladosti!
Nech sa ti srdce rozveseľuje v mladých dňoch!
Kráčaj si cestami svojho srdca
a kam ťa tvoje oči povedú.
- Uvedomuj si však (pritom),
že za všetko si ťa Boh na súd predvolá.
- 10 Odstráň (akúkoľvek) mrzutosť zo svojho srdca
a odháňaj (každé) zlo od svojho tela,
ale tak vek mladosti,
ako aj úsvit života je iba - márnosť.

Kaz12

- XII.** ¹ V dňoch svojej mladosti
pamätaj na svojho Stvoriteľa,
kým ti neprídu dni nešťastia
a kým ťa nezastihnú roky,
o ktorých povieš: „Neľúbia sa mi!“
- ² Kým sa ti nezatemní slnko a svetlo,
mesiac i hviezdy
a nevrátia sa ti mrákavy po daždi.
- Alegória ľudskej staroby*
- ³ V deň, keď sa ti počnú strážcovia domu chvieť
a zhrbia sa (kedysi) mocní mužovia,
ustanú mľčky (v práci), keďže aj zredli,
a zaľahne tma na tie, čo dostávajú videnie oknami.
- ⁴ Uzavrú sa ti obidvoje dvere od námestia,
poklesne ti aj vrzgot žarnova,
a keď sa vstáva na (každý) hlások vtáčka,
poutichujú všetky zvuky spevavé.
- ⁵ Vyvýšeného miesta sa obávajú (nohy),
veď na ceste vidia (pre seba) postrachy.

Mandloňový strom už zakvitol (na bielo).
Kobylky spôsobujú ťažobu,
dráždidlo (na jedlo) minie sa účinkom,

lebo človek je už na ceste do domu svojej večnosti
a z okolitých ulíc už tiahnu oplakávači.
(Stane sa tak), až sa pretrhne strieborný povrazec
6 a rozbije sa zlatá čaša,
i rozbije sa džbán pri prameni,
a doláme sa koleso na studni.

7 A navráti sa prach do zeme, čím bol aj (predtým);
a duch sa vráti k Bohu, ktorý ho dal.

8 Márnosť, len márnosť - hovorí Kazateľ,
všetko je iba márnosť.

Doslov

Okrem toho, že Kazateľ bol učencom, patrí (o ňom) dodať:

9 učil ľud poznaniu;
všetko, si dôkladne uvážil a premyslel,
a tak skladal svoje mnohé múdre výroky.

10 Kazateľ sa usiloval nájsť lahodné slová,
takže je spísané doslovné znenie (jeho) náuky.

11 Slová učencov sú ako (zaostrené) ostne a klinec,
vhlobené do listov knižnej zbierky -,
ktoré potom odovzdal jeden pastier.

12 Okrem (uvedeného) treba dodať:
Maj sa na pozore, syn môj!
Písaniu kníh nie je konca-kraja,
ale mnohé premýšľanie,
vyčerpáva telo až priveľmi.

13 Slovo na záver všetkého, čo si počul:

Boha sa boj
a jeho prikázania zachovávaj,
lebo to je (povinnosť) každého človeka.

14 Boh si zavolá pred svoj súd všetky činy
aj všetko, čo je skryté,
či už to bolo dobré a či zlé.

PIESEŇ PIESNÍ

Pies1

I. ¹ Veľpieseň od Šalamúna.

Snúbenica túži za snúbencom

Snúbenica:

² Zľúbaj ma bozkami svojich úst,
bo láska tvoja lepšia je nad víno.

³ Dobrá je vôňa tvojich olejkov;
jak olej rozliaty je tvoje meno.
Zato ťa dievčence majú tak rady.

⁴ Tiahni ma za sebou!
Pobežme!
Zaveď ma, kráľ, do svojej komnaty!
Tam jasat' budeme a z teba tešiť sa
a ľúbosť tvoju vynášať viac ako víno.
Ozaj, právom ťa milujú.

Pohľad na dni rozlúčenia

Snúbenica:

⁵ Ja čierna som, no pekná jednako,
dcéry jeruzalemské,
jak stany kedarské,
jak plachty šiatrov šalmaských.

⁶ Nehľad'te na mňa, že som čierna,
že ma tak opálilo slnko!
Synovia mojej matky zanevreli na mňa,
postavili ma strážiť (svoje) vinice,
nuž o vinicu svoju dbať som nemohla.

Rozhovory so snúbencom

Snúbenica:

⁷ Povedz mi ty, ktorého z tej duše milujem,
kde pásavaš,
kde odpočívaš cez poludnie,
aby som sa nemusela potlíkať
od stáda ku stádu druhov tvojich.

Ženích:

⁸ Nevieš to, ty, zo žien najkrajšia?
Nuž choď len čriedam po stopách
a kozliatka svoje
pri pastierskych kolibách popásaj!

⁹ K paripám v kočoch faraónových

ť'a môžem prirovnať, priateľka moja.

¹⁰ Ako len svedčia lícam tvojim ozdobné retiazky
a šiji tvojej náhrdelníky koralové!

¹¹ Dáme ti vytepať zlatých retiazok
so striebornými zvončekmi.

Snúbenica:

¹² Pokiaľ kráľ hovie na svojom ležadle,
vydáva môj nard svoju vôňu.

¹³ Vrecúškom myrhy je mi môj milý;
odpočíva mi na prsiach.

¹⁴ Môj milý je mi strapcom cyprovým
vo vinohradoch Engadi.

Ženích:

¹⁵ Aká si krásna, priateľka moja,
aká spanilá!
Tvoje oči sú sť'a holubice!

Snúbenica:

¹⁶ Aký si krásny, milý môj,
aký pôvabný!
Postieľka naša samá zeleň!

Ženích:

¹⁷ Cédre sú trámami nášho paláca,
doskami našich stien sú cyprusy.

Pies2

Obapolná chvála

Snúbenica:

II. ¹ Som lúčny kvietok na saronských rovinách,
ľalia v údoliach.

Ženích:

² Jak ľalia medzi trnám
je moja priateľka medzi dievčencami.

Snúbenica:

³ Sť'a jabloň medzi plámkami
je milý môj medzi mládencami.
V jeho tóni sedím,
ako sa mi žiadalo,
a jeho ovocie je sladké môjmu podnebiu.

Úchvat lásky

Snúbenica:

⁴ Vovádza ma do vínnej pivnice

a jeho zástava nado mnou je láska.

⁵ Posilnite ma hrozienkovým koláčom
občerstvite ma jablkami,
lebo som chorá od lásky!

⁶ Pod mojou hlavou jeho ľavica
a jeho pravica ma ľúbo privíňa.

Ženích:

⁷ Zaprisahám vás, dcéry jeruzalemské,
na srny a lane na poli:
Nezobúdzajte ani nerušte lásku,
kým sa jej samej nezachce.

Ženích na návšteve snúbenice

Snúbenica:

⁸ Hlas môjho milého!
Hľa, on prichádza!
Po horách skáče,
po vrškoch hupká.

⁹ Milý môj je sťa srna,
je ako jeleníča.

Hľa, veď už stojí
pred naším múrom!
Okiencom hľadí,
cez mriežku sa díva.

¹⁰ Môj milý začal
a povedal mi:

Ženích volá snúbenicu do rozvitej jari

Ženích:

Hor' sa, priateľka moja,
krásava moja, a pod'!

¹¹ Lebo, hľa, už je po zime,
dážď prestal, pominul!

¹² Kviet'a sa kľúje po kraji,
nadišiel spevu čas.
Hrdličky hrkútanie
po našom kraji znie.

¹³ Na fige bronie už rané ovocie,
roznáša vôňu vinič v rozkvet.

Nuž, hor' sa, priateľka moja,
krásava moja, a pod'!

¹⁴ Holubica moja v rozsadlinách skál,
v úkryte na bralách,
daj zrieť mi svoju tvár,
daj počuť mi svoj hlas,

veď sladký je tvoj hlas
a krásna je tvoja tvár.

V krásnom opojení

Snúbenica:

¹⁵ Polapajte nám líšky,
maličké líštičky,
čo škodu robia po viniciach.
A naša vinica je práve v rozkvet.

¹⁶ Môj milý je môj a ja som jeho,
on, ktorý pasie medzi ľaliami.

¹⁷ Až ochladí sa deň
a nachýlia sa tône,
príď, milý môj,
buď srne podobný
alebo jeleníčaťu
na horách voňavých!

Pies3

Snúbenica:

III. ¹ Na svojom lôžku po nociach
hľadala som toho,
ktorého moja duša miluje.
Hľadala som ho, ale nenašla.

² Nuž vstanem, mesto pochodím;
po námestiach a uliciach
budem hľadať toho, ktorého z tej duše milujem.
Hľadala som ho, ale nenašla.

³ Stretli ma strážcovia,
čo boli v meste na obchôdzke.
„Nevideli ste toho,
ktorého z tej duše milujem?“

⁴ Sotva som trocha od nich poodišla,
našla som, koho moja duša miluje.
Chytila som ho
a nepustila viac,
kým som ho neprivedla
do domu svojej matky
a do komôrky svojej rodičky.

⁵ Zaprisahám vás, dcéry jeruzalemské,
na srny a lane na poli:
Nezobúdzajte ani nerušte lásku,

kým sa jej samej nezachce!

Sprievod snúbenice stretáva sa so sprievodom snúbencovým

Chór Pudu:

⁶ Čože je to, čo stúpa zo stepi
sťa mrákavy dymu - v záplave vône myrhy a kadidla
a všakových práškov voňavých?

⁷ Hej, to je Šalamúnovo lôžko!
Šesťdesiat bohatierov vôkol neho,
hrdinov izraelských.

⁸ Všetci sú v zbroji,
skúsení v boji.
Každý má paloš pri boku
pre nočné postrachy.

⁹ Kráľ Šalamún si dal spraviť
trón z libanonských driev.

¹⁰ Stĺpiky jeho ukovať dal zo striebra.
Operadlo zo zlata,
sedadlo z purpuru,
vnútri bol vyložený ebenovým drevom.

¹¹ Jeruzalemské dcéry, poďte sem,
podívaj sa, dcéry sionské,
na kráľa Šalamúna s korunou,
ktorou ho korunovala jeho matka
v deň jeho sobáša,
v deň, keď mu srdce napĺňala radosť.

Pies4

Ženích ospevuje svoju snúbenicu

Ženich:

IV. ¹ Aká si krásna, priateľka moja,
aká spanilá!
Tvoje oči sú sťa holubice
za tvojím závojom.
Tvoje vlasy ako stádo kôz,
čo dol' sa valí z galaádskeho hôr.
² Tvoje zuby ako stádo strižných oviec,
čo vystupujú z kúpeľa.
Každá z nich po dvoje má jahniatok
a ani jedna nie je jalová.
³ Tvoje pery sťa purpurový pásik
a tvoje ústa plné pôvabu.
Tvoje líca sťa by krížalky
granátového jablka
za tvojím závojom.

⁴ Tvoj krk je sť'a veža Dávidova
vybudovaná s obrannými múrikmi.
Na tisíc štítov visí z nej,
veľké to štíty junákov.

⁵ Tvoje prsia sú ako dve sňatá,
srnie dvojčiatka,
ktoré sa pasú medzi ľaliami.

⁶ Až ochladí sa deň
a nachýlia sa tône,
vyjdem si na vrch myrhový
a na kadidlový pahorček.

⁷ Celá si krásna, priateľka moja,
a škrvny na tebe niet.

Snúbenec zve k dôvernému spoločenstvu

Ženích:

⁸ Pod' z Libanonu, nevesta moja,
z Libanonu zostúp!
Opusť končiar Amana,
vrcholce Senira a Hermona,
peleše levov, vrchy leopardov.

⁹ Očarila si moje srdce,
sestrička moja, nevesta,
očarila si moje srdce
jediným pohľadom svojich očí,
jediným ohnivkom svojho náhrdelníka.

¹⁰ Aká je sladká tvoja láska,
sestrička moja, nevesta!
Príjemnejšia je tvoja láska nad víno.
A vôňa tvojich mastičiek
je nado všetky voňavky.

¹¹ Med z plásta tečúci sú tvoje pery, nevesta,
pod tvojím jazykom sa skrýva med a mlieko
a vôňa tvojich šiat
je sť'a vôňa Libanonu.

Hĺbka obapolnej lásky

¹² Si zatvorenou záhradou,
sestrička moja, nevesta,
si zatvorenou záhradou,
zapečatenou studienkou.

¹³ Tvoje výhonky -
to rajský sad granátovníkov
s utešeným ovocím,
s cyprusmi a nardami.

¹⁴ To nard a šafran, puškvorec a škorica,

so všelijakou kadidlovou krovinou;
myrha a aloa,
s rozličnými prevzácnymi balzamy.
¹⁵ Studienka v záhrade,
žriedlo živých vôd,
čo z Libanonu žblnkocú.

Šťastie zo svätého manželského zväzku

Snúbenica:

¹⁶ Vstaň, vetrík severný!
Zdvihni sa, vánok od juhu!
Prevejte moju záhradu!
Nech sa jej vôňa roznáša ...!

Ó, keby prišiel milý môj
do svojej záhrady
a keby požíval
jej znamenité ovocie!

Pies5

Ženích:

V⁵. ¹ Prišiel som, sestra moja, nevesta,
do svojej záhrady.
Pozbieram svoju myrhu
so svojou voňavou drevinou,
svoj plást jem a svoj med,
popíjam svoje víno a svoje mlieko.
Jedzte a pite, priatelia,
a napite sa, najmilší!

*Návrat po bolestnom odlúčení
Nedostatok lásky*

Snúbenica:

² Zaspala som, ale moje srdce bdelo.
Tu počuť čosi. Môj milý klope:

Ženích:

Otvor mi, sestra moja, priateľka moja,
holubička moja, moja čistá.
Namoklo rosou moje temeno,
nočnými kropajami moje kučery.

Snúbenica:

³ Vyzliekla som si už odev,
budem si ho znova obliekať?
Už som si nohy umyla,
mám si ich zas vari zamazať?

⁴ Môj milý siahol rukou cez otvor.
Rozbúchalo sa moje srdce preň ...

⁵ Vstala som otvoriť svojmu milému.
Kvapkala myrha z mojich rúk
a z prstov mi čistá myrha stekala
na rúčku závory.

Žiaľ a trýzeň:

⁶ Otvorila som svojmu milému -
lenže môj milý bol už preč,
už ho tam nebolo.
Zatajoval sa vo mne dych,
kým trval jeho príhovor.
Hľadala som ho, ale nenašla,
volala som ho, ale sa mi neozval.

⁷ Stretli ma strážcovia,
čo boli v meste na obchôdzke.
Zbili ma, aj poranili -
plášť mi zorvali
strážcovia mestských hradieb.

⁸ Zaprisahám vás, dcéry jeruzalemské,
ak by ste našli môjho milého,
povedzte mu,
že som ochorela od lásky!

Jeruzalemčanky:

⁹ Čím sa tvoj milý odlišuje od iných,
ty, spomedzi žien najkrajšia?
Čím sa tvoj milý odlišuje od iných,
že nás tak zaprisahávaš?

Snúbenica ospevuje snúbencovu krásu

Snúbenica:

¹⁰ Môj milý je bielunký a rumenný,
vyniká medzi desaťtisícami.

¹¹ Jeho hlava je zlato, rýdze zlato,
jeho kučery sť'a riasy na datli,
čierne jak havrany.

¹² Jeho oči sú sť'a holúbätá
nad bystrinami vôd,
v mlieku sa kúpavajú
a na brehu sedia.

¹³ Jeho líca sť'a hriadky balzamu,
na ktorých pučia vonné byliny.
Jeho pery sť'a ľalie,
z ktorých prvá myrha steká.

¹⁴ Jeho ruky sť'a váľky zo zlata,
posiate drahokamami z Taršiša.

Jeho hrud', to výtvor zo slonovej kosti,
povykladaný zafirmi.

¹⁵ Jeho nohy sť'a mramorové stĺpy,
čo stoja na podnožiach zo zlata.

Postavou je sť'a Libanon,
nádherný ako cédre.

¹⁶ Jeho ústa sú presladké
a všetko na ňom je pôvabné.
Taký je môj milý, taký je priateľ môj,
dcéry jeruzalemské!

Pies6

Snúbenec a snúbenica znova svoji

Jeruzalemčanky:

VI. ¹ Kam odišiel tvoj milý,
ty, zo žien najkrajšia?
Kade sa tvoj milý pobral,
aby sme ti ho pomohli hľadať?

Snúbenica:

² Do svojej záhrady odišiel môj milý,
k záhonom balzamu,
kochať sa v prekrásnej záhrade
a trhať ľalie.

³ Môj milý je môj
a ja som jeho,
on, ktorý pasie medzi ľaliami.

Snúbenec zas ospevuje pôvab snúbenice

Ženích:

⁴ Krásna si, priateľka moja, ako Tirza,
sť'a Jeruzalem spanilá,
strašná jak šiky pod zástavami.

⁵ Odvráť svoje oči odo mňa,
lebo ma zraňujú.

Tvoje vlasy sú ako stádo kôz,
čo dol' sa valí z galaádskeho hôr.

⁶ Tvoje zuby ako stádo jahnič,
čo vystupujú z kúpeľa.

Každá z nich po dvoje má jahniatok
a ani jedna nie je jalová.

⁷ Tvoje líca sť'aby krížalky
granátového jablka
za tvojím závojom.

⁸ Kráľovien jesto šesťdesiat
a osemdesiat bočných žien
a mladíc bez počtu!

⁹ Ale iba jediná je holubička moja, moja čistá,
jediná dcéra matky,
miláčik svojej rodičky.
Zazreli ju dievčence a blahorečia jej,
kráľovné s vedľajšími ženami,
a jasajú jej v ústrety.

Chór žien:

¹⁰ Ktože je tá, čo vychádza sťa zornica,
krásna ako mesiac, jasná ako slnko,
strašná jak šíky pod zástavami?

Tanec snúbenice

Snúbenica:

¹¹ Zišla som do orechového sadu
kochať sa na rozzelenanom údolí,
pozrieť, či vinič je v rozpuku,
či kvitnú granátové jablone.

¹² Tu zrazu znevrady -
prestalo srdce vo mne biť -
hľa, vozy kniežacieho sprievodu!

Pies7

Chór dvoranov:

VII. ¹ Postojže, postoj, Sulamit!
Postojže, postoj, nech ťa vidíme!

Snúbenica:

Čože chcete vidieť na Sulamitke?
Či tanec vojenský?

Čaro snúbenice

Chór dvoranov:

² Aké sú ladné tvoje kroky
v črieviciach, dcéra kniežacia!
Priehyby tvojich bokov - skvost,
dielo rúk majstrových.
³ Tvoje lono je miska preskvostná,
nech vína s korením jej nikdy nechýba!
Tvoj život je stoh pšenice,
vrúbený ľaliami navôkol.
⁴ Tvoje prsia sú ako dve sňatá,
srnie dvojčiatka.
⁵ Tvoj krk je sťa veža zo slonovej kosti
...
Tvoje oči sú ako plesá hesbonské
pri bráne Bat-Rabbim.
Tvoj nos jak libanonský výbežok,

čo hľadá proti Damašku.
⁶ Sť'a Karmel tvoja hlava na tebe
a vlasy, čo ti z hlavy splývajú,
sú sť'a purpur;
kráľ je spútaný do vrkočov.

Ženich:

⁷ Aká si krásna, aká spanilá,
najmilšia, so svojimi slasťami!
⁸ Tvoj vzrast sa palme podobá
a hroznám tvoje prsníky.

⁹ Zhútal som: Vydriapem sa na palmu
a siahnem po jej ovocí.
Nuž, nechže sú mi tvoje prsníky
viničovými strapcami
a vôňa tvojho dychu sť'a vôňa jabĺčok
¹⁰ a tvoje ústa ako víno najlepšie
ktoré mi zvlažuje podnebie
a lahodne sa klže cez pery a cez zuby.

Roztúženost' lásky

Snúbenica:

¹¹ Ja patrím svojmu milému
a jeho túžba za mnou nesie sa.
¹² Pod', milý môj,
zájdime na vidiek,
nocujme v dedinkách!
¹³ Včasráno pôjdeme do viníc
pozrieť sa na vinič,
či sa už rozvíja,
či sa kvet otvára,
či kvitnú granátovníky.
Tam ti dám svoju lásku.
¹⁴ Už roznáša sa vôňa mandragor
a nad našimi dvercami
všakové znamenité ovocie,
čerstvé i sušené,
ja pre teba som odložila, milý môj.

Snúbenica:

VIII. ¹ Ó, keby si bol mojím bratom,
čo prsia matky mojej sal,
vybozkávala by som ť'a,
keby som ť'a vonku postretla
a nik by za to neopovrhol mnou.
² Pojala by som ť'a a zaviedla

do domu svojej matky, čo ma vychovávala.
Opájala by som ťa vínom voňavým
a muštom z mojich granátových jabĺčok.

³ Pod mojou hlavou jeho ľavica
a jeho pravica ma ľúbo privíňa.

Ženích:

⁴ Dcéry jeruzalemské,
zaprisahávam vás:
Nezobúdzajte ani nerušte lásku,
kým sa jej samej nezachce.

Dodatky Moc a sláva lásky

Chór Pudu:

⁵ Ktože je tá, čo vystupuje zo stepi,
opretá o svojho milého?

Ženích:

Ja pod jabloňou som ťa roznietil,
tam, kde ťa porodila tvoja matka,
kde vajatala tvoja rodička.

Snúbenica:

⁶ Na srdce si ma pritlač jak prsteň,
sť a pečať na svoje rameno!

Ženích:

Lebo láska je mocná ako smrť
a vášeň lásky tvrdá ako podsvetie.
Jej páľ a - to ohňa plápoly,
jej plamene, to Jahveho je žiar.
Ani veľké vody lásku neuhasia,
ani rieky ju neodplavia.
A keby človek za lásku chcel dať
všetky bohatstvá svojho domu,
len by sa opovrhlo ním.

Snúbenica - pevnosť

Bratia:

⁸ Sestričku máme maličkú,
čo nemá ešte prsníky.
Čo urobíme pre sestru
v deň, keď ju prídu pýtať za ženu?

⁹ Ak hradba je,
zbudujme na nej baštu striebornú.
Ak brána je,
obložme ju cédrovými doskami!

Snúbenica:

¹⁰ Ja hradba som
a moje prsníky sú ako turne.
Lež preňho som ja tá,
čo sa už dávno oddala.

Nad vinicou Šalamúnovou

Bratia:

¹¹ Šalamún mal v Bál-Hamone vinicu.
Vinicu zveril opatrovníkom.
Každý bol povinný mu za jej výnos vyrovnať
po tisíc strieborných.

Ženích:

¹² Moja vinica je moja!
Nechaj si tisíc, Šalamún,
a dvesto tí, čo strážili jej ovocie.

Snúbenica, kde si?

¹³ Ty, ktorá bývaš v záhradách
- priatelia načúvajú -,
daj počuť mi svoj hlas!

Ponáhľaj sa, ženích!

Snúbenica:

¹⁴ Utekaj, milý môj,
buď srne podobný
alebo jeleníčaťu
na horách voňavých!

KNIHA MÚDROSTÍ

I. Múdrost', prameň šťastia hl. 1 - 5

Múdrost' dosiahne, kto vyhýba hriechu 1,1-15

Múd1

Múdrost' neznesie hriech

- I.** ¹ Milujte spravodlivosť, panovníci zeme!
Premýšľajte o Pánovi s dobromyseľnosťou,
hľadajte ho v úprimnosti srdca!
- ² Lebo on sa dáva nájsť tým, čo ho nepokúšajú,
a tým zjavuje sa, ktorí voči nemu nie sú nedôverčiví.
- ³ Lebo prevrátené rozmýšľanie oddeľuje od Boha
a pokúšaná Moc odvrhne pochabých.
- ⁴ Do zlovoľnej duše múdrost' totiž nevkráča,

5 ani v tele, podrobenom hriechu, bývať nebude.
Lebo pred pretvárkou uteká svätý duch výchovy,
vzdŕaľuje sa od pochabých myšlienok,
zaháňa ho približujúca sa neprávosť.

Rúhač neunikne trestu

6 Ved' múdrosť je ľudomilný duch,
rúhača však nenechá pre jeho pery bez trestu,
pretože je svedkom jeho myšlienok,
naozajstným pozorovateľom jeho srdca
a je poslucháčom jeho jazyka.
7 Ved' Pánov duch naplňuje zemekruh,
ten, čo obopína všetko, pozná (každý) hlas.
8 Preto neostane skrytý ten, kto vraví neprávosť,
neminie ho trestajúca spravodlivosť.
9 Zistia sa myšlienky bezbožníka
a zvesť o jeho rečiach dostáva sa k Pánovi,
aby boli potrestané jeho priestupky.
10 Lebo ucho Žiarlivosti všetko počuje,
neujde mu ani šepotavé mrmlanie.
11 Chráňteže sa neužitočného reptania,
uchráňte si jazyk od ohovárok,
lebo ani tajná reč neuniká trestu:
ústa, ktoré klamú, zabíjajú dušu.

Boh chce, aby človek žil

12 Nehorlite za smrť na bludisku svojho života,
nepriťahujte si skazu činmi svojich rúk,
13 pretože Boh nestvoril smrť,
neteší sa zo záhuby žijúcich.
14 Ved' on stvoril všetko pre bytie:
tvory sveta sú tu pre spásu
a nieto v nich nijakého jedu záhuby,
podsvetie tiež nepanuje na zemi.
15 Lebo spravodlivosť neokúsi smrť.

Zločinci zasluhujú smrť 1,16 - 2,24

Reči nevercov

16 Lenže hriešnici ju privolávajú rukami i rečami;
mysliac, že je priateľ, rozplývajú sa,
ba zmluvu s ňou uzatvárajú:
zasluhujú si stať sa jej korisťou.

nieto lieku pre človeka na konci,
o nejakom záchrancovi z podsvetia tiež nikdy slýchať nebolo.
2 Ved' len náhodou sme povstali
a neskôr budeme, akoby sme nikdy neboli bývali.
Ved' dych v našom nose je len dym,
myšlienka je iskrou pri tlkote nášho srdca;
3 keď tá zhasne, telo bude popolom
a duch rozplynie sa ako riedky vzduch.
4 Časom sa i naše meno zabudne
a naše diela si nepripomenie nik,
naš život sa stratí ako stopa oblaku,
tak sa rozplynie ako hmla,
ktorú lúče slnka porozháňajú,
a stlačí ju jeho teplota.
5 Ved' náš život iba prelet tône je.
Nieto návratu, keď nadíde náš skon;
spečatený je a nik sa nevráti.

Pôžitkárstvo hriešnikov

6 Hor' sa teda!
Požívajme dobrá skutočné!
Užime si sveta rýchle, ako za mladi!
7 Zasýťme sa drahocenným vínom a myrhou rovnako,
nech nám neunikne ani jeden jarný kvet!
8 Ovenčme sa pukmi ruží prv, než odkvitnú!
9 Nikto z nás nech nie je bez účasti našej samopašnosti!
Zanecháme všade známky rozkoše.
Ved' to je náš údel a to je náš lós!

Nenávist' zlosynov

10 Znásilnime spravodlivca biedneho,
nešetrimo vdovu,
neostýchajme sa šedin starca vysokého veku!
11 Sila nech je mierou našej spravodlivosti,
lebo slabé preukazuje sa neužitočným.
12 Striehnime na spravodlivého, lebo je nám na ťarchu,
protiví sa našim výčinom,
vyčíta nám prestúpenia zákona,
vytýka nám chyby proti výchove.
13 Honosí sa, že má znalosť o Bohu,
nazýva sa synom Pánovým.
14 Žalobou je proti nášmu zmýšľaniu,
už aj pohľad naňho je nám na ťarchu,
15 Ved' je život jeho nepodobný ostatným,
odlišné sú jeho chodníky.
16 Pokladá nás za spotvorených,
bočí od ciest našich ako od nečistoty,
blahoslavia koniec spravodlivých,
chválieva sa, že Boh je mu otcom.
17 Pozrimeže, či sú jeho reči pravdivé,

vid' me, ako sa mu povodí.
18 Ak je totiž spravodlivý v skutku Božím synom, zastane sa ho
a vytrhne ho z rúk odporcov.
19 Skúšajme ho potupou a mukami
aby sme poznali jeho pokojnosť
a vyskúšali jeho pevnosť.
20 Odsúd' me ho na smrť najpotupnejšiu,
veď vraví, že sa mu dostane záchrany!“

Úvaha

21 Takto uvažujú, lenže blúdia,
lebo ich zaslepila ich nepravosť.
22 Nepoznajú Božie tajomstvá;
nemajú nádej na odplatu za spravodlivosť,
ani cenu čistých duší neuznávajú.
23 Lebo Boh stvoril človeka pre neporušiteľnosť,
urobil ho obrazom svojej podoby,
24 závisťou diavla však prišla na svet smrť:
skúsia ho tí, čo sú jeho korisťou.

Osudy dobrých a zlých 3,1 - 5,23

Múd3

Nádej a beznádejnosť

III. ¹ Duše spravodlivých sú však v Božích rukách,
muka sa ich nedotkne.
2 Nemúdri sa nazdávali, že je po nich;
za nešťastie posudzoval sa ich odchod,
3 za skazu ich poberanie od nás. -
Oni sú však na pokoji.
4 Lebo keď aj, podľa mienky ľudí, pretrpeli muky,
jednako ich nádej bola plná nesmrteľnosti.
5 Po nedlhom treste prijímú veľké dobrodenie,
pretože ich skúšal Boh a zistil,
že sú ho hodni.
6 Vyskúšal ich ako zlato v peci
a prijal ich ako celopalnú obeť.
7 Skviet' sa budú v čase svojho navštívenia,
prebehnú s' a iskry cez trstinu,
8 súdiť budú ľudstvo, nad národmi panovať
a Pán bude večne vládnuť nad nimi.
9 Tí, čo mali v neho nádej, poznajú pravdu
a čo boli verní, v láske zotrývajú pri ňom,
lebo milosti a zľutovania sa dostane jeho vyvoleným.
10 Ale bezbožníci utrhú trest podľa toho, ako zmýšľali,
oni, čo pohrdli spravodlivým a odpadli od Pána.
11 Veď je nešťastný, kto pohŕda múdrosťou a ukáznosťou,
prázdna je ich nádej, neplodná ich námaha
a ich diela neužitočné.

12 Nerozumné sú ich manželky
a ich deti hanobné,
zlorečené je ich plemeno.

Radosť z detí nie je všetko

13 Šťastná bezdetná, keď žije nepoškvrnene,
a čo nepoznala hriešne obcovanie.
Bude mať plod pri prehliadke duší.
14 (Šťastný je) i bezdetný, čo nerobí nič ošklivé
a nič zlé nezamýšľa proti Pánovi!
Za vernosť dá sa mu skvelá odmena,
utešený údel v chráme Pánovom.
15 Lebo dobré snahy prinášajú krásne ovocie,
neodumrie nikdy koreň múdrosti.
16 Deti cudzoložníkov však nie sú vydarené
a plod hriešnej lásky hynie.
17 I keď dlho žijú, nemajú ich za nič,
bez cti bude nakoniec ich staroba.
18 Ak však zomrú včasne, nebudú mať nádeje
ani útechy v deň súdu,
19 lebo zlý je koniec nečestného rodu.

Múd4

Bezdetnosť spravodlivca a mnohodednosť hriešnika

IV. ¹ Lepšia (je) bezdetnosť s čnosťou,
nesmrteľnosť je v jej spomienke;
lebo ju uznáva Boh i ľudia.
2 Ak prítomná je napodobňujú ju,
ak je naďaleko, tak mrú túžbou po nej.
Vo večnosti vykračuje, vencom zdobená, jak víťaz,
lebo v zápolení čistých bojov vyhrala.
3 Veľký kŕdeľ detí nie je necudníkom na osoh,
z výhonkov, čo nie sú pravé, nepúšťajú koreň hlboko,
nechyťajú sa pevnej postate.
4 Ak aj načas vyháňajú do ratolestí,
to, čo nie je pevné, vykyvoce vietor,
prudkosť víchrov to vyvalí z koreňa.
5 Slabé vetvy budú olámané,
ich plod bez úžitku, nezrelý na jedlo,
a vôbec na nič sa nehodí.
6 Lebo deti, narodené zo snov protizákonných,
pri svojom súde dosvedčujú planosť svojich rodičov.

Včasná smrť - dlhý život

7 Spravodlivý, i keď mrie predčasne, bude na pokoji.
8 Ved' nie dlhé roky robia starobu hodnou cti,
ani sa ona nemeria počtom liet.
9 Šediny sú človekovi múdrosťou,

starým vekom život nepoškvrnený.
 10 Pretože sa ľúbil Bohu, stal sa jeho miláčikom,
 pretože žil medzi hriešnikmi, bol prenesený.
 11 Bol vzatý, aby zloba nezmenila jeho zmýšľanie,
 alebo klam aby jeho dušu nezviedol.
 12 Lebo šál'ba hriechu zabláňa to, čo je šľachetné,
 závrat zo zlej túžby myseľ nevinnú.
 13 Hoc bol skoro dokonalý, prežil časy dlhé.
 14 Ľúbila sa jeho duša Bohu,
 preto sa ponáhľal sprostred hriechu preč.
 Ľudia to videli, lenže nechápali,
 ani si to k srdcu nepripúšťali,
 15 že on svojich vyvolených obdarúva milosťou a milosrdenstvom
 a že navštevuje svojich nábožných.
 16 Mŕtvy spravodlivec odsudzuje živých hriešnikov,
 mladosť skoro dokonalá mnohoročnú starobu hriešnika.
 17 Vidia síce koniec múdrehu,
 a predsa nechápu, čo s ním Boh zamýšľal,
 ani prečo ho Pán do bezpečia postavil.
 18 Vidia, ale súdia opovržlivo,
 lenže im sa bude Pán posmievať.
 19 Potom budú mŕtvolami bez úcty,
 na posmech medzi umrlcami večnými,
 lebo ich strmhlav pozráža, že ani nehlesnú,
 vykýve ich z pevnej postate
 a až do posledného ich strašne odsúdi.
 Budú trpieť muky
 a vyhasne aj ich pamiatka.
 20 S bážňou prídu vtedy, keď budú sa vypočítavať ich hriechy,
 a ich neprávosti ich usvedčia z očí do očí.

Múd5

Súd. Dôvera dobrých, nárek hriešnikov

V⁵. ¹ Vtedy sa spravodlivý postaví s veľkou dôverou
 pred tvárou tých, čo ho sužovali (kedysi)
 a čo znevažovali jeho námahy.
 2 Keď to uzrú, zmocní sa ich strašná hrôza,
 zmeravejú z nečakanej spásy.
 3 Navzájom si budú vraviť s ľútosťou,
 zo sklúčenej duše horekovať budú:
 „To tento bol, ktorého sme vysmievali kedysi,
 zasypávali ho posmechom, my blázni!
 4 Nazdávali sme sa, že jeho život je šialenstvom
 a že jeho koniec je potupný.
 5 A hľa, veď ho medzi Božích synov pripočítali
 a má údel medzi svätými!
 6 A tak teda my sme zišli z cesty pravdy
 nám nesvietilo svetlo spravodlivosti -
 a nám slnko nevychádzalo.

7 Pechorili sme sa na chodníkoch neresti a záhuby,
 poprechádzali sme púšte neschodné,
 ale cestu Pána sme nepoznali.
 8 Čo nám pomohla namyslenosť?
 Čo nám osožilo imanie s vystatovaním?
 9 Toto pominulo všetko ako tieň,
 tak ako letmá zvesť.
 10 Ako loď, čo brázdi rozvlnené more,
 keď prešla, stopy po nej nenájdeš
 ani znaku na vlnách po jej kormidle,
 11 alebo ako keď vtáča vzduchom preletí,
 nemožno nájsť nijaký znak, kade letelo:
 iba šumom krídel udiera ľahký vzduch
 a rozráža ho silou pískania,
 máva krídlami a razí si cestu pred sebou,
 ale potom niet znaku po jeho prelete;
 12 alebo ako keď sa šíp vystrelí do cieľa,
 preťatý vzduch sa hneď zleje dovedna
 takže jeho dráhu nepoznať;
 13 Tak sme aj my - (sotva) narodení - zomreli;
 nemohli sme ani náznak čnosti ukázať,
 lež vo svojej zlobe boli sme schvátení.“
 14(15) Áno, nádej hriešnika je ako pleva, ktorú vietor odnáša,
 ako tenká pena, rozohnaná víchricou,
 sťa dym, ktorý vietor odveje,
 mizne ako rozpomienka na hosť a jednodenného.

Odmena a trest

15(16) Spravodliví žijú naveky.
 V Pánovi je ich odmena
 a starosť o nich má Najvyšší.
 16(17) Preto prijímú skvostné kráľovstvo,
 z Pánovej ruky krásnu korunu,
 lebo svojou pravickou ich bude kryť,
 svojím ramenom ich bude chrániť.
 17(18) Za výzbroj si vezme svoju horlivosť,
 tvorstvo použije za zbraň na potrestanie nepriateľov.
 18(19) Oblečie si ako pancier spravodlivosť,
 ako šišak si nasadí pravdivý, súd,
 19(20) svätosť vezme za nepremožiteľný štít,
 20(21) za britký meč naostrí si hnev:
 Celý svet s ním pôjde proti bláznom do boja.
 21(22) Blesky dobre cielené biť budú,
 páliť budú z mrakov k cieľu ako z kuše dobre napätej,
 22(23) z praku budú fŕkať krúpy plné jedovatosti,
 rozzúri sa morská voda proti nim,
 rozbesnené rieky ich zaplavia.
 23(24) Postaví sa proti nim dych Všemohúceho,
 rozpráši ich ako víchrica.
 Tak hriech obráti v púšť celý svet.

Takto zločin povyvracia panovnícke tróny.

II. Oslava múdrosti hl. 6 - 9

Výzva ku kráľom 6,1-21

Múd6

Na nemúdrych kráľov čaká súd

- VI.** ¹⁽²⁾ Čujte teda, králi, a vezmite si k srdcu,
učte sa, panovníci končín zemských,
²⁽³⁾ počúvajte pozorne vy, čo spravujete ľud,
čo ste pyšní na zástupy národov!
³⁽⁴⁾ Ved' Pán vám dal moc
a vládu Najvyšší.
On je ten, čo bude skúmať vaše skutky
a prezerať vaše úmysly.
⁴⁽⁵⁾ Lebo hoc ste služobníci jeho Kráľovstva,
nevládli ste správne,
nezachovávali zákon,
ani nekráčali podľa Božej vôle.
⁵⁽⁶⁾ Príde na vás každú chvíľu a hrozne,
lebo bude proti vládcom prísny súd.
⁶⁽⁷⁾ Ved' drobný človek si zasluhuje odpustenie z poľutovania,
ale mocní budú mocne trestaní.
⁷⁽⁸⁾ Lebo Vládca všetkých nebojí sa nijakej osoby,
ani veľikáša nijakého sa nezľakne;
ved' on stvoril malého i veľkého,
rovnako sa stará o všetkých.
⁸⁽⁹⁾ Na mocných však čaká tvrdý súd.
⁹⁽¹⁰⁾ K vám sa teda, panovníci, nesú moje reči,
aby ste sa naučili múdrosti a neklesli.
¹⁰⁽¹¹⁾ Lebo tí, čo sväté zachovajú sväto, budú svätými,
a tí, čo sú poučení o tom, nájdu ospravedlnenie.
¹¹⁽¹²⁾ Buďte teda žiadostiví mojich slov,
túžte (po nich), poučujte sa!

Múdrost' ľahko možno získať

- ¹²⁽¹³⁾ Skvúca je a nevädnuca múdrost'
ľahko ju uzrú tí, čo ju milujú,
nájdu ju tí, čo ju hľadajú.
¹³⁽¹⁴⁾ Predbieha a dáva sa poznať tým, čo po nej dychtia.
¹⁴⁽¹⁵⁾ Tomu, kto zrána hľadá ju, netreba sa namáhať,
bo nájde ju sedieť pri svojich dverách.
¹⁵⁽¹⁶⁾ V myšlienkach sa zapodievať ňou je vrchol rozumnosti,
kto však pre ňu bdie, je skoro bez starostí.
¹⁶⁽¹⁷⁾ Lebo ona sama obchádza a hľadá tých, čo sú jej hodni,
blahosklonne im kráča v ústrety na cestách,
pri každej myšlienke sa s nimi stretáva.
¹⁷⁽¹⁸⁾ Jej začiatok je túžba úprimná dať sa poučiť,
¹⁸⁽¹⁹⁾ snaha o poučenie je zasa láska (k nej),

- lásky (k nej) značí však zachovávanie jej zákonov,
zachovávanie jej zákonov je potom zaistenie nesmrteľnosti
19(20) a nesmrteľnosť vedie do blízkosti Boha.
20(21) Takto teda túžba po múdrosti vedie nahor, k vladárstvu.
21(22) Preto ak sa trónom tešíte a berlám, panovníci národov,
ctíte múdrosť, by ste panovali naveky.

Šalamún ako učiteľ múdrosti 6,22 - 9,18

Kráľ chce opísať múdrosť

- 22(23) Čo je teda múdrosť a ako vznikla, rozpoviem,
neukryjem pred vami jej tajomstvá,
ale stopovať ju budem od začiatku stvorenia,
otvorene vyrozprávam, čo sa o nej vie,
neobídeme pravdu.
23(24) Nechcem kráčať s nivočiacou závišťou,
lebo ona nie je spoločníkom múdrosti.
24(25) Množstvo mudrcov je šťastím pre svet,
múdry kráľ je požehnaním pre národ.
25(26) Dajteže sa preto rečou mojou poučiť!
Bude vám to na osoh!

Múd⁷

Šalamún si len vymodlil múdrosť

- VII.** ¹ I ja som smrteľný človek ako všetci,
rodom z prvostvoreného pozemšťana.
Bol som ako človek utvorený v lone matkinom
2 za desať mesiacov v krvi zhustol som
z mužského semena, keď sa k spánku pridružila rozkoš.
3 I ja som po narodení vdychoval vzduch spoločný.
Tak som padol na zem, ako všetci iní,
prvý hlas som plačom vydal rovnako jak všetci.
4 V plienkach som bol vychovaný a so starosťami.
5 Ani jeden kráľ ver' nemal iný bytia počiatok.
6 Všetci majú rovnaký vstup do života a ten istý odchod.
7 Preto som sa modlil: Bol mi daný rozum.
Prosil som a vošiel duch múdrosti do mňa.
8 Cenil som ju nad žezlá a tróny,
bohatstvo za nič pokladal som v porovnaní s ňou.
9 Ani drahokam som nestaval jej na roveň
lebo všetko zlato vedľa nej je iba trocha piesku,
striebró sa popri nej len za blato pokladá.
10 Väčšmi som ju miloval než zdravie a než krásu
a dal som jej prednosť pred svetlom, len aby som ju mal,
lebo nikdy nevyháša svetlo, ktoré vyžaruje ona.
11 Súčasne s ňou dostal som aj iné dobrá,

skrz jej ruky nesčíselné bohatstvo.
12 Všetkým (týmto veciam) som sa tešil,
lebo múdrosť je ich vodkyňou;
ale nevedel som ešte, že je aj ich matkou.
13 Nezištne som sa ju učil, bez závesti podávam ju ďalej,
nezatajujem jej bohatstvo.
14 Ona je pre ľudí nevyčerpatelným pokladom.
Kto ho používa, nadobúda Božie priateľstvo
odporúčaný darom, ktoré vyvierajú z ukáznenosti.

Múdrosť Božia matkou ľudskej múdrosti

15 Nech mi Boh dá hovoriť tak, ako si to želám,
a tak myslieť, by to hodné bolo toho, čo som dostal do daru,
lebo on je nielen vodcom múdrosti,
ale aj upravovateľom mudrcov.
16 Ved' sme v jeho ruke my i naše reči,
všetko hĺbanie i každá zručnosť v práci.
17 On mi totiž dal neklamnú znalosť vecí,
takže poznám stavbu vesmíru i silu živlov,
18 začiatok i koniec, i stred čias,
zmenu slnovratov i striedanie ročných období,
19 kolobeh rokov i zoskupenie hviezd,
20 povahu živočíchov a pudy divých zvierat,
silu duchov a myšlienky ľudí,
rozmanitosť rastlínstva a (liečivú) moc korenín.
21 Čo je schované i viditeľné, všetko som ja poznal,
ved' ma o tom poučila múdrosť, tvorkyňa všetkých vecí.
22 Ved' v nej je duch chápatelý,
svätý, jedinečný, mnohonásobný,
jemný, rezký, prenikavý,
bez poškvŕny, jasný, neurážajúci,
milujúci dobro, ostrý,
23 nezastaviteľný, dobročinný, ľudomilný,
pevný, nepremenný, bezstarostný, všemohúci, vševidiaci;
penikajúci všetkých duchov,
obdarených umom, čistých, najjemnejších.
24 Lebo múdrosť je pohyblivejšia než hocijaký pohyb.
Pre svoju čírosť prechádza a peniká všetko.
25 Ved' je výdych Božej moci
a je čistý výron slávy Vševládneho.
Preto sa jej nič nečisté nikdy dotknúť nemôže.
26 Ved' je odlesk svetla večného,
je zrkadlo Božej účinnosti bez poškvŕny
a je obraz jeho láskavosti.
27 Hoci je len jedna, predsa vládze všetko,
obnovuje všetko, hoci v sebe ostáva tá istá,
v každom pokolení prenáša sa v duše svätých
a robí z nich Božích priateľov a prorokov.
28 Ved' Boh miluje len toho, kto má dôverný styk s múdrosťou.
29 Nádhernejšia je nad slnko,

prevyšuje celý hviezdny svet.
V prirovnaní k svetlu prislúcha jej prednosť,
30 lebo za ním nasleduje noc,
ale proti múdrosti zloba nič nezmôže.

Múd8

VIII. ¹ Siaha mocne od jedného konca k druhému,
a všetko riadi najlepšie.

Prečo sa Šalamún usiloval o múdrosť

2 Ju miloval som a po nej túžil od mladi,
túžobne som si prial priviesť si ju domov ako nevestu
a jej krásu som vrúcne miloval.
3 Svoju urodzenosť hlása svojím spolužitím s Bohom,
takže i Pán všetkého ju miluje.
4 Ved' je zasvätená do Božej znalosti
a je veliteľkou jeho skutkov.
5 Ked' už bohatstvo je v živote tým dobrom, po ktorom sa baží,
čo je bohatšie než múdrosť, ktorá koná všetko?
6 Ked' už rozumnosť vie niečo tvoriť,
kto je v celom svete väčším umelcom než ona?
7 A keď niekto spravodlivosť miluje:
Ona spôsobuje čnosti,
lebo ona vyučuje miernosti a opatrnosti,
spravodlivosti a pevnej odvahe,
od ktorých nič užitočnejšieho nieto v ľudskom živote.
8 Ked' chce niekto zasa veľa vedieť:
Ona pozná minulosť a odhaľuje budúcnosť,
pozná slovné zvraty prísloví a rozlúštenie hádaniek,
dopredu vie znamenia a zázraky,
priebeh dôb a časov.
9 Preto som si zaumienil priviesť si ju domov, aby som s ňou žil.
Vedel som, že radkyňou mi bude v šťastí,
tešiteľkou v starostiach a zármutku.
10 Pre ňu nadobudnem vážnosť u ľudí
a česť u starších, hoc mladý som (ešte).
11 Zistí sa, že dôvtipný som pri súde,
v očiach panovníkov obdiv budiť budem.
12 Akže budem mlčať, budú čakať na mňa,
ak budem hovoriť, budú ma počúvať,
a keď budem rečniť dlhšie, ruku si položia na ústa.
13 (A čo viac), ja nesmrteľnosť nadobudnem pre ňu
a tým, ktorí po mne prídu, nechám večnú pamiatku.
14 Budem kmene spravovať a národy mi budú poddané.
15 Hrozní panovníci báť sa budú, keď počujú o mne.
Ukážem sa dobrým k ľudu, ale mužným vo vojne.

16 Keď sa vrátim domov, chcem pri nej pookriať;
lebo styk s ňou nemá trpkosť,
ani nudu spolužitie s ňou,
iba veselosť a radosť.
17 Keď som o tom uvažoval v sebe,
premietal to v svojom srdci,
že (totiž) nesmrteľnosť je v spojení s múdrosťou,
18 ušľachtilé obveselenie v jej priateľstve,
v práci jej rúk nevyčerpatelné bohatstvo,
znalosť v ustavičnej dôvernosti s ňou,
sláva účastniť sa na jej rozhovoroch,
obchádzal som teda a hľadal som, ako by som si ju vedel získať.

Múdrost' si možno len vyprosiť. Úvod

19 Bol som mladík pekne vyvinutý
a mal som i dobré srdce;
20 alebo skôr, keďže som bol dobrý,
prišiel som do nepoškvrneného tela.
21 Ale keď som videl, že sa jej nedomôžem inak (nijako),
len keď (mi ju) dá Boh,
i to už bol dôkaz pochopenia,
že som poznal, čím darom je ona -
pristúpil som k Pánovi a jeho som prosil,
z celého srdca som prehovoril:

Múd9

Šalamúnova modlitba

IX. ¹ Bože otcov, Pane milosrdenstva,
ktorý si všetko svojím slovom urobil,
2 človeka si stvoril svojou múdrosťou,
aby vládol nad stvorenstvom, ktoré si ty povolal k jestvosti,
3 aby spravoval svet v svätosti a spravodlivosti,
aby vládol v úprimnosti srdca,
4 daj mi múdrost', prísediacu tvojho trónu,
a mňa nevylučuj z počtu svojich detí.
5 Lebo ja som tvoj služobník a syn tvojej služobnice,
človek mdlý a kratučkého života,
ktorý málo chápe, čo je právo a čo je zákon.
6 Lebo aj keby bol niekto z ľudí dokonalý,
a chýbala by mu tvoja múdrost', nebol by ničím.
7 Tys' ma zvolil kráľom svojho ľudu,
za vladára tvojich synov a tvojich dcér.
8 Ty si mi dal rozkaz
postaviť chrám na tvojom svätom vrchu,
oltár v meste tvojho príbytku:
Obraz svätostánku,
ktorý si ty od počiatku pripravil.

9 U teba je múdrosť, ktorá pozná tvoje diela,
 ktorá bola prítomná, keď si tvoril zemský okruh.
 Ona vie, čo tvojim očiam lahodí
 a čo je správne podľa tvojich príkazov.
 10 Vyšliže ju zo svätého neba
 a zošli ju z trónu tvojej velebnosti,
 aby so mnou bola pri mojom konaní
 a aby som vedel, čo je milé tebe.
 11 Lebo ona všetko vie a všetko chápe,
 povedie ma rozvažito pri mojich robotách,
 ochráni ma svojou velebnosťou.
 12 Takto budú moje diela príjemné,
 spravodlivo budem vládnuť tvojmu ľudu,
 hoden budem trónu svojho otca.

 13 Lebo ktorý človek môže poznať Božiu vôľu?
 Alebo kto sa dokáže domyslieť, čo chce Pán?
 14 Myšlienky smrteľníkov sú bojazlivé,
 naše úvahy sú neisté.
 15 Lebo dušu zaťažuje pominuteľné telo
 a pozemský stánok stláča myseľ, ktorá veľa húta.
 16 Ledva poznávame to, čo je na zemi,
 a len namáhavo chápeme to, čo je pred našimi očami;
 ktože teda vládze vyskúmať to, čo je na nebi? -
 17 Ktože poznal tvoju vôľu, ak si mu ty nedal múdrosť
 a keď si z výšav nezoslal svojho ducha svätého?
 18 (Len) tak boli vyrovnané chodníky pozemšťanov;
 ľudia, poučení o tom, čo ľúbi sa tebe,
 boli zachránení múdrosťou.

III. Múdrosť v dejinách hl. 10 - 19 **Múdrosť chráni dobrých, tresce zlých 10,1 - 12,27**

Múd10

Pôsobenie múdrosti v dobe patriarchov

X. ¹ Ona prvostvoreného otca sveta chránila,
 kým bol ešte stvorený len sám,
 vytrhla ho z jeho poklesku;
 2 dala mu tiež silu vládnuť nad všetkým.
 3 Nespravodlivý však v svojom hneve od nej odpadol;
 zhynul zášťou bratovražednou.
 4 Keď preň prišla na zem potopa,
 zas to bola múdrosť, ktorá prinášala záchranu,
 keďže na slabučkom dreve spravodlivého previedla.
 5 Keď sa pre všeobecnú zločinnosť porozdeľovali národy,
 ona našla spravodlivého, uchovala ho bez úhony pred Bohom
 a zachovala ho silným napriek jeho útrpnosti so synom.
 6 Pri záhube bezbožníkov ona zachránila spravodlivého,
 keď on utekal pred ohňom, čo padal na Pät'mestie.

7 Po nich, na svedectvo zločinu,
púšť dosiaľ ostala, z ktorej sa vše dymí,
stromy, čo v nevhodný čas nesú ovocie,
a pomník neveriacej duše, vyčnievavý soľný stĺp.
8 Keďže obchádzali múdrosť,
nielenže si škodili tým, že nepoznali, čo je šľachetné,
lež aj živým zanechali pomník svojej pochybnosti,
aby to, čo popáchali, neostalo ukryté.
9 Múdrosť naopak zachránila od lopôt tých, ktorí jej slúžili.
10 Ona spravodlivého vodila po rovných cestách,
keď pred bratovým hnevom utekal,
dala mu zrieť Božie kráľovstvo,
udelila mu znalosť svätých vecí,
cez námahy ho priviedla k zámožnosti,
rozmnožila plody jeho roboty.
11 Bývala mu na pomoci proti hrabivosti utláčateľov
a dopomohla mu k bohatstvu.
12 Ochraňovala ho od nepriateľov,
pred prenasledovateľmi mu poskytovala bezpečnosť,
v ťažkom boji mu dopomáhala k víťazstvu,
aby poznal, že bohabojnosť je mocnejšia ako všetko (ostatné).
13 Ona predaného spravodlivca neopustila,
ale ochraňovala ho pred hriechom.
14 Zostúpila s ním do žalára,
neopustila ho v okovách,
kým mu nepriniesla žezlo kráľovské
a moc nad jeho utláčateľmi.
Usvedčila zo lži jeho ohováračov,
a udelila mu večnú slávu.

Izraeliti pod vedením Mojžiša

15 Ona vymanila od národa utláčateľov
ľud svätý a rod bezúhonný.
16 Vošla do duše Božieho sluhu,
takže zázrakmi a znameniami hrozným kráľom odolal.
17 Svätým za ich práce dala mzdu
a viedla ich cestou zázračnou.
18 Vo dne bola pre nich prístreším,
v noci svetlom hviezd.
19 Previedla ich morom Červeným,
odprevadila ich cez náramnú vodu.
Ich nepriateľov však potopila vo vlnách
a zas ich vyvrhla z morských priehlbín.
20 A tak spravodliví olúpili bezbožných.
Tvoje sväté meno, Pane, ospevovali,
velebili svorne tvoju ruku víťaznú.
21 Lebo múdrosť otvorila ústa nemých,
výrečnými urobila jazyky nemlúvniat.

- XI.** ¹ Ich podujatia završovala úspechom
pod vedením svätého proroka.
² Prešli púšťou neobývanou,
na neschodných miestach stavali si stany.
³ Nepriateľom vzdorovali, odporcov odrážali.
⁴ Keď ich trápil smäd, nuž vzývali teba
a dostali vodu zo strmého skaliska,
uhasenie smädu zo žulového kameňa.

Smäd Egypt'anov a Izraelitov

- ⁵ Čím boli ich nepriatelia trestaní,
(6) toho sa im dostalo sťa dobrodenia v potrebe.
⁶⁽⁷⁾ Miesto rieky ustavične tečúcej,
zamútenej krvou nečistou
⁷⁽⁸⁾ ako trest za rozkaz vraždiť deti,
dal si im hojnosť vody nečakane
⁸⁽⁹⁾ a predošlým smädом si im ukázal,
ako prísne si potrestal ich nepriateľov.
⁹⁽¹⁰⁾ Keď ich skúšal, hoc len milosrdne boli trestaní,
poznali, aké veľké muky bolo treba pretrpieť pohanom,
v hneve trestaným.
¹⁰⁽¹¹⁾ Ich si skúšal ako otec napomínaním,
tamtych si však odsúdil a trestal ako prísny kráľ.
¹¹⁽¹²⁾ Ďaleko či blízko, rovnako boli trápení,
stihol ich totiž dvojaký zármutok
a ston, keď sa rozpamätali na minulosť
¹³⁽¹⁴⁾ Lebo keď počuli, že ich trestmi
sa tamtým pomáha, pocítili Pána.
¹⁴⁽¹⁵⁾ Lebo toho, koho vyhodili kedysi a zamietli s posmechom,
museli obdivovať, keď bol udalostiam koniec,
keďže celkom ináč trpeli smäd ako spravodliví.

Rana zvierat

- ¹⁵⁽¹⁶⁾ Za ich nezmyselné, bohaprázдне rozumy,
ktorými sa dali zviest', že uctievali nemé plazy a hmyz ničomný,
poslal si na nich za trest množstvo nemých zvieratiek,
¹⁶⁽¹⁷⁾ aby poznali, že čím kto hreší, tým aj potrestaný býva.
¹⁷⁽¹⁸⁾ Ved' nebolo nemožné tvojej všemohúcej ruke,
čo vytvorila svet z beztvárnej hmoty,
poslať na nich množstvo medved'ov a levov ukrutných,
¹⁸⁽¹⁹⁾ či novostvorenú zver, ľútu, neznámu,
ktorá vydychuje paru ohňom sršiacu,
alebo vypúšťa dym smradľavý,
alebo vystreľuje z očí iskry desivé,
¹⁹⁽²⁰⁾ takže nielen útok jej ich mohol zničiť,
ale i jej hrozný pohľad ich mohol usmrtiť.
²⁰⁽²¹⁾ Ba aj okrem toho - jedinému dychu mohli podľahnúť
pomstou tvojou stíhaní,

dychom tvojej moci odviati.
Lenže ty si mierou, počtom, váhou usporiadal všetko.

Boh tresce mierne

- 21(22) Lebo ty vždy môžeš uplatňovať svoju veľkú moc.
Ktože môže odolávať sile tvojho ramena?
22(23) Lebo celý svet pred tebou je sťa prášok na vážke
a sťa kvapka rosy, ktorá pred svitaním na zem dopadá.
23(24) Ty sa zmilúvaš nad všetkými, pretože si všemocný,
zhovievavý bývaš s hriechmi ľudí, aby sa kajali.
24(25) Lebo všetko, čo je, miluješ
a nič nemáš v nenávisti z toho, čo si urobil;
lebo keby si bol nenávidel niečo, nebol by si to utvoril.
25(26) Akože by mohlo obstať niečo, keby si to nechcel ty?
Ako by sa bolo zachovalo niečo, keby si to nebol ty k jestvotnosti povolal?
26(27) Lež ty šetriš všetko, lebo je to tvoje, Pane, priateľ života,

Múd12

- XII.** ¹ veď tvoj neporušiteľný duch je vo všetkom.
² Preto mierne karháš tých, čo poblúdia,
napomínaš ich tým, keď im pripomínaš to, čím zhrešili,
aby zanechali hriech a verili v teba, Pane.

Záhuba Kanaánčanov

- ³ Lebo si nenávidel tých, čo dávno obývali tvoju svätú zem,
⁴ pretože sa dopúšťali ohavného čarodejníctva,
bezbožného modlárstva,
⁵ taktiež boli nemilosrdnými vrahmi dietok,
črevožrútmi na obetnorní hodokvase, (kde sa jedlo) ľudské mäso a krv,
pretože sa dali zasväcovať uprostred šialencov,
⁶ tiež preto, že boli rodičmi, čo vlastnoručne zabíjali bezmocné deti,
a rukou našich otcov chcel si ich vyhubiť,
⁷ aby v Božích dietkach mala osadníkov, akých zasluhuje
krajina, ktorá ti je zo všetkých najdrahšia.
⁸ Lež aj ich si šetril, že to boli ľudia,
nuž poslal si osy sťaby svojho vojska predchodcov,
aby ich postupne ničili.
⁹ Hoci si mohol modlárov podrobiť spravodlivým v boji
alebo hroznou zverou, či prísny slovom naraz znivočiť,
¹⁰ trestal si ich však postupne a dal si im čas na pokánie,
hoc si vedel, že ich pôvod je zlý
a ich zloba vrodená,
že ich zmýšľanie sa nikdy nezmení,
¹¹ od počiatku boli totiž zlorečeným semenom.

Božia добрota nie je slabosť

Ani nie z obavy pred niekým
nechal si bez trestu to, čo spáchali.

12 A kto ti smie povedať: „Čo si to urobil?“,
alebo kto sa môže tvojmu súdu sprotiviť?
Kto ťa bude obviňovať, že si zničil národy, ktoré si ty stvoril?
Alebo kto proti tebe vystúpi a bude obhajovať ľudí nespravodlivých?

13 Lebo okrem teba nieto Boha, ktorý by sa staral o všetko,
žeby si prv dokazovať musel, že si nespravodlivo nesúdil.

14 Ani kráľ a ani uchvatiteľ moci nemôže ti vyčítať
pre tých, ktorých si potrestal.

15 Pretože však ty si spravodlivý, spravodlivo všetko usporadúvaš;
odsúdiť však toho, kto trest nezasluhuje,
ty pokladáš za vec s tvojou mocou nezrovnateľnú.

16 Tvoja moc je totiž základ spravodlivosti;
a že vládneš nad všetkými, pôsobíš, že si voči všetkým plný ohľadu.

17 Lebo ty len vtedy ukazuješ svoju silu,
keď ľudia neveria v dokonalosť tvojej moci,
a tých, čo ju poznajú, tresceš za odbojnosť.

18 Ty však, hoci si mocný panovník, súdiš láskavo
a spravuješ nás s veľkou zhovievavosťou,
lebo kedy len chceš, máš moc poruke.

19 Takým počínaním si poučil svoj ľud,
že ten, kto je spravodlivý, má byť ľudomilný.
Svojim synom dal si nádej radostnú,
že im dávaš príležitosť na pokánie, keď zhrešia.

20 Lebo ak si nepriateľov svojich detí,
ktorí boli hodni smrti,
s toľkým ohľadom, ba s prosbou trestával,
že si im dal čas i príležitosť odvrátiť sa od zlého,

21 S koľkou zhovievavosťou si potom súdil svojich synov,
ktorých otcom si dal pod prísahou zmluvy plné krásnych prísľubov!

22 Kým nás teda karháš, šľaháš našich nepriateľov desaťtisíc ráz,
by sme mali na pamäti tvoju dobrotivosť, keď my súdime,
a keď zasa budeme my trestaní, aby sme tiež zľutovanie čakali.

23 Preto si nespravodlivých, tých, čo prežili svoj život pohabo,
trestával ich vlastnými ohavnosťami.

24 Ved' až príďaleko zabľúdili na chodníkoch omylu:
Pokladali za bohov,
čo medzi zvieratami je najodpornejšie a najopovrhovanejšie
a sť'a nerozumné deti dávali sa zavádzať.

25 Preto si tiež na nich, ako na deti, čo rozum nemajú,
poslal smiešny trest.

26 Tí však, ktorí takým smiešnym trestom nedajú sa napraviť,
tí musia okúsiť súd hoden Boha.

27 Lebo keď sa na nich, na domnelých bohov,
skrze ktorých boli trestaní,
sami vo svojom utrpení zlostili,
videli, že pravý Boh je ten,
ktorého prv poznať odopierali.
Preto ich stihol tiež najkrajnejší trest.

Uctievanie prírodných javov

XIII. ¹ Hlúpi boli totiž všetci ľudia od rodu,
ktorým chybovala znalosť Boha,
ktorí z viditeľných dobier nevládali poznať toho, ktorý je,
a čo nepoznali tvorcu pri pohľade na diela,
² ale oheň, vietor, či letmý vzduch,
hviezdny okruh, či vodu náramnú,
alebo svetlá nebies pokladali za bohov, čo riadia svet.
³ Keď už, zvedení ich krásou, pokladali ich za bohov,
nuž bolo im treba vedieť, o čo nádhernejší je ich Pán;
veď ich stvoril prapôvodca krásy.
⁴ A keď už ich moc a pôsobivosť budila v nich úžas,
mali poznať, o koľko mocnejší je ich Tvorca.
⁵ Lebo z veľkosti a krásy stvorenia
sa úsudkom poznáva ich Stvoriteľ.
⁶ Ale títo zasluhujú jednako len menšiu výčitku,
veď oni blúdia hádam iba preto,
lebo hľadajú a chcú nájsť Boha.
⁷ Keď sa zapodievali jeho dielami, skúmali ich
a dávajú sa zviať pohľadu, lebo to, čo vidia, také pekné je.
⁸ Lenže ani im nemožno odpustiť.
⁹ Lebo keď schopní boli toľkých znalostí,
že mohli svet preskúmať,
akože ešte prv nenašli tých vecí Vladára?

Uctievanie diel ľudských rúk

¹⁰ Nešťastní sú však a v mŕtve veci nádej skladajú
tí, čo bohmi nazývajú diela ľudských rúk:
Zlato, striebro, umelecké výtvary a podoby zvierat
abo kameň márný, spracovaný rukou pradávnou.
¹¹ Taký drevorubač, napríklad, spílil riadny strom,
zručne z neho všetku kôru olúpál,
spracoval ho a obratne
spravil z neho užitočný nástroj pre domácu potrebu;
¹² to, čo pri robote odpadlo,
upotrebil na prípravu pokrmu;
¹³ akýsi odpadok však, ktorý sa už nedá na nič použiť,
krivé drevo prerastené hrčami,
vzal a vyrezával ledbolo pre kratochvíľu,
sformoval ho zo zábavy bez prílišnej starostlivosti,
dal mu ľudskú podobu,
¹⁴ alebo ho pripodobnil hocakému zvieraťu,
zamazal ho hlinkou, líčidlom mu namaľoval do ružova plet',
pozatieral na ňom každú poškvru.
¹⁵ Potom mu zhotovil vhodný príbytok,
postavil ho k stene a pripevnil železom.
¹⁶ Stará sa oň, aby nespadlo,

ved' vie, že si samo pomôcť nemôže,
 lebo je to soška, utisnutá na pomoc.
 17 Jednako sa modlí k nemu za imanie, za ženu i za deti
 nehanbí sa osloviť to, čo bezduché je;
 vzýva za zdravie to, čo je bezmocné,
 18 za život sa modlí k mŕtvemu,
 prosí o pomoc to, čo je bezvládne,
 za šťastlivú cestu to, čo ani nehne nohami,
 19 pre zárobok, práce zdar a úspech svojej roboty
 žiada silu od toho, čo sám má ruky nevládne.

Múd14

XIV. ¹ Iný zasa, čo sa hodlá plaviť po mori,
 čo sa chystá precestovať divé vlniská,
 vzýva drevo krehkejšie než loď, čo nesie ho.
 2 Lebo túto vymyslela túžba po zisku,
 zhotovil ju umelecký dômysel.
 3 Tvoja prozreteľnosť, Otče, vedie ju,
 lebo ty si aj po mori cestu dal,
 spoľahlivý chodník medzi vlnami.
 4 Ukázať si chcel, že môžeš z čohokoľvek zachrániť,
 toho, čo nastúpi na loď, i keď nie je vycvičený námorník.
 5 Ty chceš, aby ladom neležali diela tvojej múdrosti.
 Preto ľudia zverujú svoj život drevu nepatrnému,
 prejdú cez prúd na plti a nič sa im nestane.
 6 Tak aj v praveku, keď pyšní obri hynuli,
 nádej sveta vyhľadala útočisko na plti,
 a tak rukou tvojou riadená
 zanechala svetu pre nový rod semeno.
 7 Požehnané drevo, ktoré slúži spravodlivosti.
 8 Prekliata je (modla) urobená rukou aj s tým, čo ju robil.
 On preto, že ju spravil,
 ona preto, že je nazývaná bohom, hoc je vecou pomínuteľnou.
 9 Boh rovnako totiž nenávidí modlára aj jeho dielo pohanské.
 10 Ved' výtvor i s výrobcom spolu stihne trest.
 11 Preto príde súd i na pohanských bôžikov,
 nakoľko sa stali ohavami v Božom stvorenstve
 ľudským dušiam na pohoršenie,
 tiež kosílkou nohám nemúdrych.

Pôvod modlárstva

12 Vymyslenie modiel je začiatkom modlárstva
 a ich vynález je skazou života.
 13 Lebo od počiatku neboli,
 ani večne nebudú.
 14 Dostali sa na svet pre márnomyseľné ľudské blúznenie;
 preto im je náhly koniec súdený.
 15 Ktorýsi otec, príliš utrápený predčasným zármutkom,

dal si spraviť obraz svojho priskoro zomrelého dieťaťa
a pomaly začal ako boha uctievať toho, čo predtým zomrel,
a tým, ktorí mu boli podriadení, ustanovil tajný kult a svätenie.
16 Potom, po nejakom čase,
sa tento bezbožný zvyk rozmáhal stále viac,
napokon bol zachovaný ako zákon:
kľaňali sa modlám, lebo tak rozkázali mocnári.

17 Pretože ich ľudia nemohli ctiť zblízka, lebo bývali príliš ďaleko,
z diaľky si urobili o ich podobe predstavu
a zhotovili veľkolepý obraz svojho kráľa cteného,
aby mohli neprítomnému tak vrúcne pochlebovať,
akoby bol prítomný.

18 Ku zvýšeniu úcty poháňala umelcova ctibažnosť
aj tých, ktorí tohto kráľa ani nepoznali.

19 On sa totiž chcel vladárovi rýchlo zapáčiť
a vynaložil všetko svoje umenie, len aby obraz bol čo najkrajší.

20 Potom zástup, uchvátený krásou výtvoru,
toho, ktorého ešte prednedávnom ctil ako človeka,
pokladal za bytosť hodnu bohocť.

21 Toto teda bolo živým na skazu,
že ľudia, čo podrobovali sa buď nešťastiu, buď moci kniežacej,
prenášali neprenosné meno na kameň a na drevo.

22 Nebolo im dosť, že mali mylný názor o Bohu,
ale žijúc v mravnom rozvrate, čo prýštil z ich nevedomosti,
nazývajú šťastím také veľké zlá.

23 Ani pri deťovražedných obetách, či pri pokútnych tajných obradoch,
ani pri divých hostinách s výstrednými obyčajami
24 nedbajú ani na čistotu života, ani manželstva,
ale zákernícky zabíja druh druhá,
alebo ho zarmucuje cudzoložstvom.

25 Všetko bez rozdielu drží krviprelievanie, vražda, krádež, podvod,
podplácanie, vierolomnosť, vzburá, krivá prisaha,
26 prenasledovanie dobrých, zabúdanie na dobrodenia,
sprzňovanie duší, smilstvo proti prírode,
rozvrat manželského zväzku, cudzoložstvo, samopaš.

27 Lebo uctievanie modiel bezmenných
je počiatok i príčina, i koniec všetkého zla.

28 Lebo buďto zúria na svojich zábavách, alebo prorokujú lož,
alebo sa oddávajú nerestiam,
alebo ľahkovážne prisahajú krivo.

29 Pretože sa spoliehajú na bezduchých bôžikov,
nečakajú trest, keď prisahajú falošne.

30 Ale za oboje ich neminie spravodlivý trest
preto, že si zle predstavovali Boha, keď sa pridŕžali bôžikov,
i že krivo prisahali v lešti, opovrhujúc svätosťou.

31 Ved' nie moc tých, na ktorých sa prisahá,
ale trest, čo prináleží hriešnikom,
stíha vždycky prestúpenia zločincov.

Náboženstvo Izraelitov

XV. ¹ Ty však, Bože náš, si dobrý a si verný,
 si zhovievavý a všetko riadiš s milosrdenstvom.
² I keď hrešíme, sme tvoji, známe tvoju moc;
 ale nezhrešíme, lebo vieme, že patríme tebe.
³ Lebo teba poznať, to je zvrchovaná spravodlivosť
 a uvedomiť si tvoju moc je koreň nesmrteľnosti.
⁴ Ved' nás nezviedol zlý ľudský výmysel
 ani márna práca maliarov:
 Keď blázon pozrie na sochu pestro natretú farbami,
 vzbudzuje v ňom dychtivosť,
 takže túži po bezduchej kráse neživého obrazu.
⁶ Milovníci zla a hodni takých nádejí
 sú tí, čo ich robia, aj tí, ktorí po nich túžia a ctia ich.

Nerozumnosť modlárstva

⁷ Hrnčiar namáhavo miesi mäkkú hlinu
 a robí z nej rozmanité predmety pre naše potreby;
 a z tej istej hlíny robí nádoby,
 ktoré slúžia na slušné účely,
 lež i na opačné, všetky rovnako;
 hrnčiar rozhoduje o veci,
 na ktorý z tých dvoch cieľov treba použiť tú či onú nádobu.
⁸ A tak robí s námahou zle vynaloženou
 z tej istej hlíny ničotného bôžika:
 On, čo sám len pred nedávnom povstal zo zeme
 a zas onedlho musí vrátiť sa ta, odkiaľ vzatý bol,
 keď sa bude požadovať od neho späť duša, čo mu bola vypožičaná.
⁹ Ale nestará sa o to, že mu treba zomrieť čoskoro
 ani o to, že má krátky život pred sebou,
 ale preteká sa so zlatníkmi, so strieborníkmi,
 kovolejcov napodobňuje
 a pokladá si za slávu, že robí napodobeniny.
¹⁰ Jeho srdce je popol a jeho nádej ničotnejšia ako zem,
 jeho život je bezcennejší ako hlina,
¹¹ lebo nepoznáva toho, kto ho utvoril,
 kto mu dušu vdýchol, ktorá pracuje,
 kto vložil do neho životodarný dych,
¹² lež nazdáva sa, že náš život je detská hra
 a žitie je len trhovisko výnosné,
 lebo, vraví, treba na hocičom, hoc i na zlom zarábať.
¹³ Takýto vie lepšie než kto iný, že dopúšťa sa zlého,
 keď (z tej istej) hmoty zeme tvorí krehké nádoby i bôžikov.

Pohania sa klaňajú aj cudzím bohom

¹⁴ Oni sú však všetci spochabení načisto a biednejší než nemluvňa,
 nepriatelia tvojho ľudu, ktorí ho zapriahli do jarma,

15 lebo všetky modly pohanov i oni pokladajú za bohov,
 ktorí ani oči nemajú, aby videli,
 ani nozdry, aby vdychovali vzduch,
 ani uši, aby počuli,
 ani prsty na rukách, aby hmatali,
 čo i nohy majú chôdže neschopné.
 16 Ved' ich utvoril človek,
 urobil ich taký, čo, i sám ma dušu vypožičanú.
 Lebo ani jeden človek nevie spraviť boha, čo by mu bol podobný.
 17 Smrteľný však dokáže len čosi mŕtve spraviť modláorskými rukami.
 Ved' on lepší je než tí, ktorých uctieva,
 pretože on žije, ale oni nie.

Úcta zvierat

18 Dokonca ctia najhnusnejšie zvieratá,
 lebo súdiac dľa ich nerozumu, tie horšie sú ako ostatné.
 19 Ani pekné nie sú, žeby bolo možné mať v nich záľubu,
 ako sa to môže pri pohľade na zvieratá prihodiť.
 Takto stratili i chválu Boha, i jeho požehnanie.

Osud Izraelitov a Egypt'anov hl. 16 - 19

Múd16

Žaby a jarabice

XVI. ¹ Preto boli zaslúžene potrestaní podobnými (tvormi)
 a mučilo ich množstvo hávede.
 2 Namiesto trestu urobil si dobre svojmu ľudu.
 Na ich vrúcnu žiadosť dal si im pokrm nevšedný -
 jarabice za jedlo,
 3 aby tamtí, žiadostiví pokrmu,
 pre hnusobu (zvierat) na nich poslaných
 stratili aj prirodzenú chuť,
 títo však po chvíľkovom strádaní
 okúsili pokrm nevšedný.
 4 Bolo totiž treba, aby tamtých stihol
 neodvratný nedostatok, lebo utlačovali,
 týmto bolo treba ukázať len, ako veľmi boli ich nepriatelia trápení.

Kobylky a medený had

5 Bo i keď sa vyrútili na nich zúrivé a divé zvieratá
 a keď boli kynození pohryzením skrútenými hadmi,
 predsa tvoj hnev až do konca netrval.
 6 Iba pre výstrahu postrašení boli na chvíľu,
 ale dostali znak spásy ako upomienku na príkazy tvojho zákona.
 7 Lebo kto sa (k nemu) obrátil, zachránený bol, nie skrz to, čo videl,
 ale skrze teba, spasiteľa všetkých.
 8 Nuž i týmto si našich nepriateľov presvedčil,
 že ty si ten, ktorý môžeš z každej biedy vytrhnúť.
 9 Ved' ich zabíjalo uhryznutie kobyliek a múch,

a nedal sa nájsť liek na záchranu ich života,
pretože si túto trýzeň zasluhovali.
10 Tvojich synov však neprevládli ani zuby jedovatých hadov,
lebo tvoja milosrdnosť proti tomu povstala a priniesla im vyzdravenie.
11 Boli totiž uhryznutí (iba) preto, aby pamätali tvoje slová,
skoro však boli zas uzdravovaní,
aby nezabudli celkom na tvoje ustanovenia,
a tak neprišli o tvoje dobrodenia.
12 Lebo ani zelina, ani náplast' ich nevyyliečili,
ale tvoje slovo, Pane, ktoré lieči všetko.
13 Ved' ty máš moc nad smrťou i nad životom,
zvádzaš k bránam podsvetia a zasa vyvádzaš.
14 Človek v svojej zlobe môže síce zabiť niekoho,
ale dych (života), čo vyšiel, nemôže už priviesť späť
ani vyslobodiť dušu, ktorá bola odňatá.
15 Tvojej ruke však uniknúť je nemožné.

Ľadovec a manna

16 Na bezbožných, ktorí odopreli poznať ťa,
doľahlo tvoje mocné rameno.
Stíhali ich nezvyčajné lejaky, ľadovec, hrozné nečasy
a bil do nich blesk.
17 A čo bolo najčudnejšie, vo vode, čo ináč všetko zaháša,
zúril oheň ešte mocnejšie,
lebo svet je bojovníkom za spravodlivých.
18 Občas totiž poľavil bes plameňov,
aby nespálili zvieratá, čo boli poslané proti modlárom,
ale aby sami navidomoči presvedčili sa,
že ich stíha Boží súd.
19 Inokedy zasa vzplanuli i prostred vody silnejšie,
než vzbĺka ináč oheň,
aby znivočili plody modlárskej krajiny.
20 Miesto toho si ty živil svoj ľud chlebom anjelským,
dával si im z neba hotový chlieb bez práce,
ktorý poskytoval akýkoľvek pôžitok
a splňal akúkoľvek chuť.
21 Lebo (tento) tvoj dar prejavoval
tvoju nežnú lásku k tvojim deťom.
Prispôboval sa chuti toho, čo ho požíval,
premenil sa na to, čo kto chcel.
22 Sneh a ľad však odolali ohňu a neroztopili sa,
aby zvedeli, že ten samý oheň,
ktorý v krupobití plápolal
a čo v lejakoch blýskal sa,
zničil nepriateľom úrodu;
23 lenže (oheň) zabudol i na svoju vlastnú moc,
aby sa len spravodliví mohli nasýtiť.
24 Lebo tvorstvo podriadené tebe, Tvorcovi,
stupňuje svoju moc na trestanie nespravodlivých
a (zasa) ju zoslabuje, aby dobre činila tým, čo dúfajú v teba.

25 Tak aj vtedy slúžilo tvojmu daru, sýtiacemu všetkých,
tým, že sa premieňalo vo všetko
podľa želania tých, čo ho potrebovali.
26 Lebo tvojim deťom, ktoré miluješ, ó Pane, bolo treba skúsiť,
že nie rozmanité plody živí človeka,
ale tvoje slovo zachováva tých, čo v teba dúfajú.
27 Lebo to, čo neznivočil oheň,
topilo sa priam, len čo ho zohrial letný slnka lúč,
28 aby bolo známe, že tebe treba dobrorečiť ešte pred východom slnka
a už na úsvite zjavovať sa pred tebou.
29 Lebo nádej nevďačníka roztopí sa ako zimný srieň
a jak nepotrebná voda odtečie.

Múd17

Rana tmy a ohnivý stĺp

XVII. ¹ Lebo veľké sú a nevyspytateľné tvoje súdy.
Preto poblúdili duše neukázané.
² Pohanom totiž, čo sa domnievali, že svätý ľud môžu držať v porobe,
bolo treba ležať obklopeným tmou a poviazaným dlhou nocou,
uväzneným pod svojimi strechami
a vylúčeným z večnej prozreteľnosti.
³ Kým sa totiž nazdávali, že sú so svojimi skrytými hriechmi schovaní
pod tmavým závojom zabudnutia,
boli rozohnaní, predesení hrozne,
príšerami strašení.
⁴ Ani najtajnejší kútik, v ktorom boli skrytí,
neochraňoval ich od strachu,
lebo ich obkľúčovali zvuky desivé.
Aj temné postavy zjavovali sa im so zachmúrenými tvármi.
⁵ Nijaká moc ohňa im nemohla dať svetlo,
ani bleskotné hviezd plamene
nevedeli osvetliť tú hroznú noc.
⁶ Svietil im len oheň, horiaci sám od seba a plný postrachu.
Keď tento zjav zmizol,
v hrôze pokladali to, čo videli,
ešte za horšie, než bolo.
⁷ Hókusy ich čarodejníckeho umenia tu boli bezmocné,
hanebne sa osvedčila skúška pre ich chvastanie sa vedou.
⁸ Lebo tí, čo sľúbili, že z chorej duše vypudia i strach, i zmätok,
na smiešny strach ochoreli sami.
⁹ I keď ich nestrašilo nič také hrozné,
boli takí poplašení prebehnutím hávede a hadím sipotom,
¹⁰ že sa temer zachádzali od hrôzy.
Neodvážili sa ani hľadiť do vzduchu,
ktorému sa predsa nedá vyhnúť nijako.
¹¹⁽¹⁰⁾ Zloba sama o sebe je zbabelá. Dokazuje to tým, že sama sa odsúdi.
Vždy si domýšľa to najhoršie,
pod nátlakom zlého svedomia.

- 12(11) Báb sa totiž nie je iné,
ako vzdať sa prostriedkov, čo poskytuje zdravá úvaha.
13(12) Čím menšia je vnútri nádej na pomoc,
tým väčšie trápenie vidí strach pre neznalosť príčiny.
14(13) Tí však, ktorí onej noci, ozaj bezmocnej,
ktorá prišla z hlbok bezmocného podsvetia,
spali spánkom rovnakým,
15(14) boli jednak prenasledovaní strašnými príznakmi,
jednak boli ochromení malomyselnosťou,
lebo ich náhle a nečakane strach zachvátil.
- 16(15) Takto teda každý klesol tam, kde bol,
zavretý bol ako väzeň do žalára bez závor.
17(16) Či už to bol roľník a či pastier,
alebo v samote zamestnaný robotník,
musel sa podrobiť nevyhnutnej nutnosti, prekvapený temnotou.
18(17) Všetci boli jednou reťazou tmy spútaní.
Či to bol šelestiaci van vetra,
či ladný spev vtácat v húšti konárov,
či huk prudko valiacej sa vody
19(18) a či hrozný hrmot rútiacich sa skál,
abo neviditeľný beh skákajúcej zveri,
či ryk šeliem, revúcich,
a či z horských dutín ozývajúca sa ozvena -
všetko naplňovalo ich ľakom ochromujúcim.
20(19) Lebo celý svet bol ožiarený jasným svetlom
a nehatene mohol venovať sa prácam;
21(20) iba nad nimi sa prestierala ťažká noc,
obraz temnôt, ktoré ich raz mali pohltiť.
Sami si však boli väčšmi na ťarchu než táto tma.

Múd18

XVIII. ¹ Lenže tvoji svätí prebývali v najjasnejšom svetle.

- Tamtí síce počuli ich hlas, no nevideli postavy
a blahoslavili ich, hoci predtým trpeli i oni.
2 Vďační boli za to, že sa nepomstili na nich,
hoci predtým nakladali s nimi zle
a odprosovali ich za svoje nepriateľstvo.
3 Miesto toho dal si im stĺp ohňom blčiaci
ako vodcu na neznámej ceste,
za neškodné slnko na povestnej púti.
4 Lebo tamti zaslúžili veru, aby boli olúpení o svetlo a vo tme držaní,
pretože držali v zajatí tvojich synov,
skrže ktorých svet mal dostať neporušiteľné svetlo zákona.

Egyptskí prvorodení

- 5 Pretože si umienili pozabíjať nemluvňatá svätých
a že bolo vyložené jedno dieťa, ale zachránené,

za trest si im odňal veľa detí
a vo veľkej vode zhubil si ich všetky napospol.
6 Tá noc bola našim otcom oznámená vopred,
aby boli dobrej mysle,
keď jasne videli, akým uverili prisahám.
7 Tvoj ľud teda očakával
oslobodenie spravodlivých a zánik nepriateľov.
8 Lebo čím si protivníkov trestal,
tým si práve oslávil nás, keď si nás povolal.
9 Lebo sväté deti dobrých prinášali skryte obeť,
jednomyseľne sa zaviazali pred Božím zákonom,
že ten istý údel, dobrý i zlý, rovnako znášať budú,
a už zaspievali sväté piesne otcov dopredu.
10 Na odvetu zaznel neladný krik nepriateľov
a sem-tam sa niesol nárek za oplakávanými dieťkami.
11 Trest rovnako stihol otroka i pána,
poddaný to isté trpel ako kráľ.
12 Všetci bez výnimky mali mŕtvych
na rovnaký spôsob smrti bez počtu.
Živí nestačili pochovávať mŕtvych,
keďže jedným razom bol zničený najvzácnejší diel ich potomstva.
13 Lebo tí, čo nechceli nič veriť pre čarodejstvá,
museli teraz pri záhube prvorodených
uznať, že (ten) ľud je synom Božím.

14 Veď kým všetko objímalo hlboké ticho
a noc v rýchlom behu došla do polovice,
15 zoskočilo tvoje všemohúce slovo z neba, z kráľovského trónu,
ako tvrdý bojovník
doprostriedka zeme, odsúdenej na záhubu.
16 Nieslo ostrý meč: tvoj rozkaz nezvratný;
vykročilo a smrť nieslo všade.
Dotýkalo sa neba, i keď kráčalo po zemi.
17 Vtedy ich naskutku naľakali v snách hrozné vidiny
a pojal ich nečakaný strach.
18 Jeden polomŕtvy klesol tu a iný tam
a dal jasne vedieť svojej smrti príčinu.
19 Lebo strašidelné sny im toto zvestovali popredku,
aby nezahynuli, pokým nezvedia,
prečo im také zlo treba pretrpieť.

20 Skúška smrti, pravda, dotkla sa aj spravodlivých;
veľké množstvo zahynulo na púšti,
ale hnev pridlho netrval.
21 Lebo ihneď vstúpil bezúhonný muž za nich na bojisko
zbrojou svojho úradu,
modlitbou a zmiernym tymianom;
postavil sa hnevu na odpor a tej biede koniec urobil.
Ukázal tým, že je tvojím sluhom.
22 Zdolal hnev nie silou tela ani mocou zbroje,

ale slovom podmanil si toho, ktorý trestal,
tým, že mu pripomenul zmluvy dané otcom, potvrdené prisahou.
23 Lebo keď už mŕtvi krížom-krážom na hromade ležali,
postavil sa doprostred a preťal hnev,
a tak zamedzil mu cestu, ktorá viedla k živým.
24 Celý svet bol totiž na splývacom rúchu (jeho),
slávne (mená) otcov na štvorrade vytesaných kameňov.
Na korune jeho hlavy bola tvoja veleba.
25 Tomu vyhol, toho sa bál kárateľ,
lebo už aj skúška hnevu sama stačila.

Múd19

Červené more

XIX. ¹ Na bezbožných však neľútostný hnev dopadal až dokonca,
bo predvídal budúce ich skutky,
2 totiž, že hoc sami nástojili na ich odchode
a rýchle ich posielali preč,
zmenia svoje zmýšľanie a prenasledovať ich budú.
3 Ešte boli zamestnaní smútočnými obradmi,
ešte nariekali nad hrobmi zomrelých,
keď sa ináč, nerozumne, rozhodli;
a tých, ktorých úpenlivo posielali preč,
prenasledovali ako utečencov.
4 Zaslúžený osud totiž poháňal ich k tomu koncu
a dal im zabudnúť na to, čo sa prihodilo,
aby doplnili trest, čo chyboval ich súženiam,
5 aby tvoj ľud prekonal (svoj) nevídaný prechod,
tamti však by našli neslýchanú smrť.
6 Lebo všetko tvorstvo sa pretváralo znova vo svojej podstate,
aby poslúchalo celkom osobitné príkazy,
aby tvoje deti boli zachované neporušene.
7 Bolo vidieť oblak, ktorý zatieňoval tábor,
a tam, kde prv voda bola, vynoriť sa suchú zem,
nehatenú cestu z Červeného mora,
zeleňajúcu sa pažiť z prúdu dravého;
8 a keď cez ňu prešli, celý národ rukou tvojou chránený,
uvideli neslýchané zázraky.
9 Ved' sa pásli ako paripy,
poskakovali jak baránky
a teba velebili, Pane, ako svojho záchrancu.
10 Ved' sa ešte pamätali na to, čo sa stalo, pokiaľ boli v cudzine,
ako muchy neliahli sa zo zvierat, lež zo zeme
a jak miesto vodných zvierat vychrlila rieka množstvo žiab.
11 Neskôr videli i nový spôsob vzniku vtákov,
keď ich zmohla žiadostivosť bažiť po lahôdkach,
12 pretože k ich ukojeniu jarabice vystúpili z mora.
13 Ale tresty na hriešnikov neprišli

- bez predchádzajúcich výstrah strašným blýskaním.
14(13) Spravodlivo veru znášali trest za svoju zločinnosť,
lebo veľmi rozhorčenou nenávisťou správali sa voči cudzincom.
Tamtí totiž iba odopreli prijať neznámych, čo prišli k nim,
títo si podrobovali za otrokov hostí, ktorí im dobro preukázali.
15(14) A to nie je všetko! Lebo
- za čo dozaista s ohľadom potrestaní budú -
tamti prijali hneď od začiatku cudzích nepriateľsky,
16(15) títo však ich prijímali s oslavou,
a keď im už zaistili práva občianske,
utlačovali ich preukrutnými robotami.
17(16) Teraz boli bití slepotou takisto
ako tamti pri dverách spravodlivého,
keď boli zahalení nepreniknuteľnou tmou
a keď každý hľadal prístup k svojim dverám.

Doslov

- 18(17) Ved' sa živly pretvárajú samy v sebe,
ako tóny na citare menia druh nápevu,
ale ich zvuk ostáva vždy rovnaký.
Pozorovaním sa toto môže nepochybne porozumieť z toho, čo sa stalo.
19(18) Lebo živočíchy suchozemské premieňali sa na vodné živočíchy
a čo prv plávali, vychádzali na zem.
20(19) Oheň prevyšoval svoju vlastnú silu vo vode,
a voda zabúdala na svoju hasivosť.
21(20) Plamene zas nestravovali
krehké telá zvierat,
ktoré sa do nich dostali,
ani sa neroztápal tak ľahko roztopiteľný nebeský pokrm,
ľadu podobný.
22 Lebo vo všetkom si, Pane, povýšil a oslávil svoj ľud,
neopustil si ho, ale vždy a všade si mu pomáhal.

KNIHA SIRACHOVCOVA

Úvod

Pôvod a hodnota múdrosti

Sir1

Vznešenosť múdrosti

- I. ¹ Všetka múdrosť je od Pána, Boha,
vždy bola u neho (a je pred vekmi).
² Morský piesok, kvapky dažďa,
dni odveké - ktože vie spočítat?
Výšku neba a šírku zeme
a hlbokú priepasť - ktože vie zmerať?

3 Božiu múdrosť, čo predchádza všetko -
ktože vie prebádať?
4 Prv, ako (to) všetko, bola stvorená múdrosť
a múdra rozvaha je odveká.
5 Prameňom múdrosti je slovo nebeského Boha,
a jej cesty sú večné zákony.
6 Komuže bol odkrytý koreň múdrosti -
a kto poznal jej dôvtip?
7 Komuže bola zjavená a oznámená znalosť múdrosti -
a jej mnohonásobné cesty kto pochopil?
8 Jeden je najvyšší Stvoriteľ všemohúci
- mocný a veľmi obávaný Kráľ -
ktorý sedí na svojom tróne a vládne - je to Boh.
9 On ju stvoril (Duchom Svätým) -
on ju videl, spočítal a zmeral.
10 Vylial ju na všetky svoje diela
a na všetkých ľuďí podľa svojho daru,
lebo ju udeľuje tým, ktorí ho milujú.

Cesta k múdrosti a bohabojnosti

11 Bázeň pred Pánom slúži na slávu a chválu,
na veselosť a je korunou radosti.
12 Bázeň pred Pánom plní srdce slasťou,
dáva veselosť a radosť a dlhý život.
13 Bohabojnému sa dobre povedie na konci,
v deň svojej smrti dôjde požehnania.
14 Najkrajšia múdrosť je milovať Boha.
15 Všetci, ktorým sa dá vidieť,
milujú ju už pri pohľade na ňu,
keď poznávajú jej velebné činy.
16 Počiatok múdrosti je bázeň pred Pánom,
pred veriacich bola stvorená spolu s nimi už v materskom lone;
spolu chodí s vyvolenými ženami
a možno ju poznať pri verných a spravodlivých.
17 Bázeň pred Pánom je nábožná veda.
18 Zbožnosť ochraňuje a robí srdce spravodlivým,
udeľuje slasť a radosť.
19 Dobre sa povedie bohabojnému,
v deň, keď sa pominie dôjde požehnania.
20 Plnosť múdrosti je báť sa Boha
a plnosť (nastáva) z jej plodov.
21 Všetok dom mu naplní plodmi
a sklady (naplní) svojimi vzácnosťami.
22 Koruna múdrosti je bázeň pred Pánom,
dáva plný pokoj a výkvet zdravia.
23 A videl ju i spočítal:
no obidvoje sú Božím darom.
24 Múdrosť udeľuje vedu a múdry dôvtip
a vyvyšuje slávu tých, ktorí sa jej držia.
25 Koreň múdrosti je báť sa Pána

a jej konáre sú dlhý život.

Múdrost' nenávidí hriech

- 26 V pokladnici múdrosti je dôvtip a nábožná veda,
preto hriešnikom je múdrost' ohavnosťou.
27 Bázeň pred Pánom zaženie hriech,
28 lebo kto je bez bázne, neostáva spravodlivý,
jeho náruživá hnevливость mu skazu privedie.
29 Trpezlivý vytrvá do príhodného času,
potom (dostane) blaženú odplatu.
30 Dobre vzdelaný skrýva na čas svoje slová,
ale pery mnohých budú hovoriť o jeho vzdelanosti.
31 Medzi pokladmi múdrosti je návod na vzdelanosť,
32 ale hriešnikovi je každá nábožnosť odporná.
33 Synu, ak túžiš po múdrosti, zachovaj si spravodlivosť
a Boh ti ju dá.
34 Lebo múdrost' a vzdelanosť je báť sa Pána;
jemu sa ľúbi,
35 ak je niekto verný a tichý,
aby ho zahrnul jej pokladmi.
36 Nebud' neposlušný bázni Pána,
ani sa nepribližuj k nemu s dvojakým srdcom.
37 Nepretvaruj sa pred ľuďmi,
ani sa nedopušť poklesku svojimi perami!
38 Daj si pozor na ne, aby si neklesol,
aby si nemal z toho zahanbenie;
39 aby neodkryl Boh to, čo v sebe skrývaš,
a nezrazil ťa pred celou verežnosťou:
40 za to, že si sa neúprimne blížil k Pánovi
a srdce si mal plné podvodu a falošnosti.

Zbierka múdrych výrokov o pravej životnej múdrosti

Sir2

Bud' dokonale oddaný Bohu!

- II. ¹ Synu, ak ideš slúžiť Bohu,
stoj (pevne) v spravodlivosti a bázni
a priprav sa na skúšku!
2 Uponíž si srdce a vytrvaj,
nakloň svoj sluch a prijmi rozumné slovo
a neznepokojuj sa, keď ti príde čas pohromy.
3 Znášaj, čo ti znášať ukladá Boh;
pevne sa pridaj k Bohu a vytrvaj,
aby si vzrástol životom, keď príde koniec.
4 Prijímaj všetko, čo ťa zastihne, vytrvaj v bolesti,
maj trpezlivosť, ak ťa niečo sužuje.
5 Lebo zlato a striebro čistia ohňom
a bohumilých ľudí v peci utrpenia.

Dôvera v Boha

6 Dôveruj v Boha a on ťa vyslobodí,
urob priamou svoju cestu a dúfaj v neho!
Zachovaj si bázeň pred ním a vydrž v nej do staroby!
7 Ktorí sa bojíte Pána, čakajte až sa zmiluje,
neodkloňte sa od neho, aby ste neklesli.
8 Ktorí sa bojíte, majte k nemu dôveru,
a vaša odmena vás neminie,
9 Ktorí sa bojíte Pána, dúfajte v neho,
a na vaše oblaženie príde jeho zľutovanie.
10 Ktorí sa bojíte Pána, milujte ho,
a vaše srdcia sa dožijú jasnosti.
11 Synovia, pozrite na dávne pokolenia a vedzte,
že nikoho nestihlo zahanbenie, kto dúfal v Pána.
12 Ktože bol opustený, ak vytrval pri jeho prikázaniach?
Kýmže opovrhol, ak ho niekto vzýval (o pomoc)?
13 Lebo Boh je dobrotivý a milosrdný
a odpúšťa viny, keď nastane súženie,
ochráni všetkých, ktorí ho úprimne hľadajú.

Osud zúfalcov a bohumilých

14 No beda tým, čo majú srdce dvojaké
a hriešne ústa i zločinné ruky,
ako i hriešnikovi, ktorý chodí svetom dvojakou cestou!
15 Beda takým, ktorí majú ochabnuté srdce a nedôverujú v Boha,
a preto ich neberie do svojej ochrany.
16 Beda takým, ktorí stratili trpezlivosť
a ktorí opustili priame cesty
a uchýlili sa na cesty neprávosti.
17 Lebo čo urobia, až Pán začne konať prehliadku?
18 Ktorí sa boja Pána, nebudú neposlušní jeho slovu,
ktorí ho milujú, zachovávajú jeho cestu.
19 Ktorí sa boja Pána, hľadajú, čo je mu milé,
a ktorí ho milujú, budú plní jeho zákona.
20 Ktorí sa boja Pána, majú pripravené srdcia
a budú si pred ním sväto počínať.
21 Ktorí sa boja Pána, zachovávajú jeho príkazy
a zachovávajú si trpezlivosť, až na nich zhliadne;
22 i povedia si: „Ak nebudeme robiť pokánie, (strestaj nás, Bože!),
nech upadneme do rúk Pána, a nie do rúk ľudí!“
Lebo aká je jeho velebnosť,
také je aj jeho milosrdenstvo.

Sir3

Povinnosti voči rodičom

III. ¹ Múdri synovia - to je spoločnosť spravodlivých,
ich počínanie - je poslušnosť a milovanie.
2 Synovia, vypočujte, aké je otcovo právo,

a tak aj robte, aby ste boli spasení.
3 Boh priznal úctu otcovi na synoch,
a keď vymedzoval právo matky, ustanovil ho oproti synom.
4 Kto miluje Boha, uzmieruje ho za svoje hriechy,
zdržuje sa ich a nájde vyslyšanie pri dennej modlitbe.
5 Kto si ctí matku, (počína) si tak,
ako keby si zhromažďoval poklady.
6 Kto si ctí otca, nájde radosť na synoch
a bude vždy vyslyšaný, keď sa bude modliť.
7 Kto si ctí otca, bude dlho žiť,
kto poslúcha otca, občerstvuje matku.
8 Kto sa bojí Pána, ctí si rodičov
a bude slúžiť svojim rodičom ako svojim pánom.
9 Skutkom i slovom a so všetkou trpezlivosťou
si cti svojho otca,
10 aby zostúpilo na teba požehnanie od neho
a aby ti jeho požehnanie ostalo naveky.
11 Požehnanie otcovo je oporou pre domy synov,
no kliatba matkina ich vyvracia od základov.
12 Nehľadaj svoju česť, ak tým potupíš svojho otca,
z jeho potupy ti nevzniká sláva.
13 Lebo česť vzíde každému z toho, ak je otec uctený,
ale je hanbou syna, ak je jeho otec bez cti.
14 Synu, zastaň sa v starobe svojho otca
a nezarmucuj ho, kým žije,
15 ak slabne na rozume, maj strpenie
a nepohrdaj ním, kým si pri sile;
lebo milosrdenstvo s otcom nebude zabudnuté.
16 Za ťažkosti s matkou dostane sa ti dobrej náhrady.
17 Za tvoje spravodlivé (počínanie) vybuduje sa ti dom
a pamätať sa bude na teba v deň súženia
a ako za jasného slnka ľad, tak sa rozplynú tvoje hriechy.
18 Akú zlú povest' má taký, čo si opúšťa otca
a kto trápi svoju matku, je od Boha prekliaty.

Bud' skromný!

19 Synu, v pokore konaj svoje práce,
a milovať ťa budú viac ako najslávnejších ľudí.
20 O koľko si väčší, o toľko sa uponižuj vo všetkom,
a budeš milý Bohu.
21 Lebo veľká je moc Božia,
pokorní mu vzdávajú chválu.
22 Nevypytuj sa na veci vyššie od seba,
ani neskúmaj mocnejšie veci od seba!
Ale myslí vždy na to, čo ti prikázal Boh,
a nebud' všetečný pri všetkom jeho počínaní.
23 Nie je ti potrebné, aby si na svoje oči uvidel,
čo je raz ukryté.
24 Na zbytočné veci sa nevypytuj mnohonásobne,
ani nebud' všetečný pri všetkom jeho počínaní.

25 Ved' mnoho vecí ti bolo ukázaných,
 ktoré presahujú ľudský rozum.
 26 Mnohých oklamala ich vlastná namyslenosť
 a ich rozvahu zaujala márnomyseľnosť.
 27 Vzdorné srdce skúsi na konci zlo,
 lebo kto miluje nebezpečenstvo, zahynie v ňom.
 28 Srdce, ktoré kráča po dvoch cestách, nedosiahne úspech
 a človek zlého srdca príde po nich k pádu.
 29 Tvrdé srdce sa zaťažuje bolesťou,
 no hriešnik (predsa) hromadí hriech na hriech.
 30 Niet lieku pre spoločnosť pyšných,
 lebo si neuvedomujú, že hriech v nich ako peň zapustil korene.
 31 Srdce múdreho poznajú podľa múdrosti
 a dobré ucho s veľkou túžbou počúva múdrosť.
 32 Múdre a rozumné srdce sa stráni hriechu
 a v spravodlivom počínaní má svoj úspech.
 33 Horiaci oheň zadúša voda,
 tak sa dobrý čin protiví hriechu.
 34 Sám Boh hľadá na toho, kto koná dobro,
 pamätá na neho v budúcnosti -
 a nájde oporu, až nadíde jeho úpadok.

Sir4

Ako sa treba zachovať k chudobným?

IV. ¹ Synu, chudobným neukracuj živobytie,
 ani neodvracaj oči od chudobného!
 2 Neopovrhuj nikým, kto hladuje,
 ani nedráždi chudobného v jeho biede!
 3 Srdce biedneho nesužuj
 a neodkladaj s darom núdznemu!
 4 Prosbu usúženého neodmietaj,
 ani neodvracaj tvár od bedára!
 5 Od bedára neodvracaj svoje oči mrzuto,
 ani nedovoľ, aby ťa prosebníci preklínali za chrbtom.
 6 Vyslyšaná býva kliatba toho, kto ti v trpkosti duše zlorečí,
 lebo vyslyší ho ten, čo ho stvoril.
 7 Správaj sa prívetivo k zhromaždeným chudobným,
 pred starším sa uponíž a pred veľmožom si skloň hlavu!
 8 Bez nevôle si nakloň ucho k chudobnému a vráť mu svoju podlžnosť,
 a v tichosti mu odpovedaj na pozdrav.
 9 Z rúk násilníka vyslobod' toho, kto trpí krivdu,
 a nech ti nie je v duši mdlo, keď treba niekoho ochrániť.
 10 Maj milosrdenstvo pre siroty ako otec
 a nahradzuj manžela ich matke!
 11 Tak budeš poslušným synom Najvyššieho,
 preto sa väčšmi nad tebou zmiluje ako (tvoja) matka.

Ovocie múdrosti

12 Múdrosť vdychuje život svojim synom,
prijíma tých, ktorí ju hľadajú,
a ide pred nimi na spravodlivej ceste.
13 Kto ju miluje, miluje život:
ktorí k nej prichádzajú za rána, získajú jej obľubu.
14 Ktorí sa jej pevne držia, obsiahnu život,
kam len vkročí (jeden z nich), požehná ho Boh.
15 Ktorí jej slúžia, slúžia svätyni,
a aj Boh miluje takých, čo ju milujú.
16 Kto ju počúva, bude súdiť národy,
a kto ju pozorne sleduje, bude bezpečne prebývať.
17 Kto má k nej dôveru, dostane ju:
a pevne si ju udržia aj jeho potomci.
18 Lebo aj za skúšky kráča vedľa neho
a medzi prvými si ho vyberá.
19 Bázeň a strach zosiela na neho na skúšku,
sužovať ho bude trápením svojej náuky,
až vyskúša jeho zmýšľanie, či sa môže zveriť jeho duši.
20 Potom znova pôjde k nemu po pevnej a rovnej ceste
a obveselí ho.
21 Odhalí mu svoje tajomstvá
a zahrnie ho vedou a poznaním spravodlivosti.
22 Ale keby zblúdil (z cesty), zanechá ho
a vydá ho do rúk jeho nepriateľa.

Chráň sa nemiestnej hanblivosti

23 Synu, dbaj na čas a vyhýbaj zlu!
24 Pre svoju dušu nehanbi sa vyznať pravdu!
25 Je hanblivosť, ktorá privádza hriech,
a je zasa hanblivosť, ktorá privádza slávu a česť.
26 Nenadŕžaj nikomu proti vlastnému záujmu,
ani si nepočínaj falošne na svoju škodu!
27 Nehanbi sa za svojho blížneho v jeho úpadku,
28 ani nič nezameškaj, ak môžeš niečo zachrániť;
neskrývaj sa so svojou múdrosťou pre jej krásu,
29 lebo múdrosť poznajú podľa reči
a rozum, vedu a učenosť vzdelanca zasa podľa slova;
pevné trvanie (spočíva) na spravodlivých činoch.
30 Spravodlivej veci nijako neprotireč,
hanbi sa však za nespravodlivé počínanie svojej nevychovanosti.
31 Nehanbi sa vyznať zo svojich hriechov,
no ak ide o hriech, nepoddávaj sa nikomu.
32 Mocnému sa nestavaj na odpor,
ani sa nenamáhaj plávať proti prúdu rieky!
33 Za pravdu bojuj, akoby ti išlo o život,
až do smrti máš zápasiť za spravodlivosť
a Boh porazí tvojich protivníkov za teba.
34 Neprenáhľuj sa svojím jazykom,
ani si nepočínaj nedbalo a lenivo pri práci!
35 Nepočínaj si vo svojom dome ako lev, nerozháňaj domácich

36 a neutláčaj svojich podriadených.
Keď máš dostať, nevystieraj ruku,
a zasa keď máš dať, neodťahuj ju!

Sir5

Nespoliehaj sa na nestále veci!

V⁵.¹ Nespoliehaj sa na klamlivý majetok,
ani si nehovor: „Mám dostatok živobytia!“
Lebo ti to nepomôže nič, až príde pomsta a súženie.
2 Kým si pri sile, nechod' za tým, po čom srdce túži,
3 ani si nehovor: „Aký som mocný“ -
alebo: „Ktože si ma podrobí za to, čo som urobil?“
Lebo Boh požiadá istú odplatu za všetko.
4 Ani nehovor: „Zhrešil som a čo nepríjemné sa mi stalo?“
Najvyšší sa totiž neponáhľá s odplatou.
5 I keď si uzmieril hriech, nebuď zato bez obavy,
aby si (znova) hromadil hriech na hriech.
6 Ani si nehovor: „Pánovo zľutovanie je veľké,
zmiľuje sa nad množstvom mojich hriechov.“
7 Lebo zľutovanie i hnev chytro vychádzajú od neho
a sleduje hriešnikov jeho hnev.
8 Neodkladaj so svojím obrátením sa k Pánovi,
ani to neodsunuj zo dňa na deň.
9 Lebo jeho hnev príde nečakane
a rozmetá ťa, až príde jeho pomsta.
10 Nebuď ustarostený o klamlivé bohatstvo,
nepomôže ti ničím, až príde súženie a pomsta.
11 Nevej pri každom vetre,
ani nechod' každou cestou;
podľa dvojakeho jazyka usvedčujú hriešnika.
12 Pevne sa drž Pánovej cesty,
podľa svojho správneho rozumu a svedomia,
tak nech ťa sprevádza slovo pokoja a pravdy!

Ako treba používať jazyk

13 V tichosti vypočuj slovo, aby si mu rozumel,
a s rozvahou prednes správnu odpoveď!
14 Ak sa rozumieš veci, povedz o tom blížnemu!
Ak však nie, polož si ruku na ústa,
aby ťa nepristihli pri nerozumnom slove a nezahanbili ťa.
15 Rozumný človek získa si rečou česť a chválu,
ale jazyk nemúdreho mu privedie záhubu.
16 Nedopušť, aby ťa nazvali klebetárom,
a nech ťa nepodchytiť v reči a nezahanbia ťa!
17 Zlodejovi hrozí zahanbenie a trest,
však najpotupnejšie je označiť niekoho
za (človeka) dvojakeho jazyka;

18 ale aj na klebetára padá nenávisť, odpor a potupa.
Spravodlivo si počínaj! Rovnako v malom i vo veľkom!

Sir6

VI. ¹ Svoju blížnemu sa nestávaj z priateľa nepriateľom!
Opovrhnutia a potupenia sa dostane zlému,
ale aj každému, kto je závistlivý hriešnik a má dvojaký jazyk.
² Nevypínaj sa mysl'ou svojej duše ako býk,
aby ti tvoja nerozumnosť azda neporazila silu,
³ nezožrala listie a nezničila plody
a bol by si ako suchý strom na púšti.
⁴ Lebo zlá povaha zničí toho, kto je taký,
vydá ho na posmech jeho nepriateľom
a privedie na neho osud hriešnikov.

O priateľstve

⁵ Milé slovo získava mnohých priateľov a krotí nepriateľov
láskavá reč dobrého človeka rozmnožuje (dobro).
⁶ Môžeš mať mnoho takých, čo s tebou nažívajú v pokoji,
ale za poradcu maj jediného z tisícich!
⁷ Ak si chceš získať priateľa, získaj si ho pri skúške
a nezdôveruj sa mu ľahko!
⁸ Lebo niekto je priateľom za (vhodného) času,
ale neostane ním, keď príde súženie.
⁹ Iný priateľ sa zvrhne v nepriateľa
a zasa iný je takým priateľom, čo odhaľuje nenávisť, zradu a pohanu.
¹⁰ Niektorý priateľ je ti až účastníkom stola,
a predsa nevytrvá pri tebe, keď príde núdza.
¹¹ Len priateľ, čo verne vytrvá pri tebe, nech ti je rovný
a nech sa slobodne stýka s tvojimi domácimi;
¹² ak sa upokorí pred tebou
a pred tvou tvárou sa ukryje,
budeš mať svorné a dobré priateľstvo.
¹³ Od svojich nepriateľov sa oddel'
a daj si pozor aj na priateľov!
¹⁴ Verný priateľ je ako mocná pevnosť,
kto takého nájde, nájde si poklad.
¹⁵ Verného priateľa nemožno kúpiť
a hodnota jeho vernosti sa nedá vyvážiť zlatom a striebrom.
¹⁶ Verný priateľ je akoby liek nesmrteľného života
a tí, ktorí sa boja Pána, nájdu ho.
¹⁷ Kto sa bojí Boha, bude mať ozaj pravé priateľstvo,
lebo kto aký je, takého bude mať aj priateľa.

Ako možno nadobudnúť múdrosť

¹⁸ Synu, od svojej mladosti prijímaj poučenie
a až do svojich šedín budeš mať múdrosť u seba.
¹⁹ Približuj sa k nej, ako to robí oráč a rozsievateľ

a trpezlivo čakaj na jej vzácne plody!
 20 Lebo pri jej obrábaní sa budeš len málo namáhať
 a čoskoro budeš jesť z jej plodov.
 21 Aká náramne neprístupná je múdrosť neučiteľným ľuďom
 a nerozvážny človek nevie pri nej vytrvať.
 22 Zaľahne na nich skúška ako ťažký kameň
 a bez meškania ju budú chcieť od seba odraziť.
 23 Lebo učená múdrosť je ako aj jej meno,
 nie je mnohým známa;
 ale komu sa stala známou,
 pri takých vytrvá, až uvidia Boha.

24 Synu, počúvaj ma a prijmi rozumnú radu;
 mojou radou neopovrhuj!
 25 Vlož svoje nohy do jej pút
 a svoju šiju do jej ohlávky;
 26 podlož svoje rameno a znášaj ju
 a jej putá nezunuj!
 27 Priblíž sa k nej s celou svojou dušou
 a celou svojou silou sa drž jej ciest!
 28 Pust' sa po jej stopách a ukáže sa ti,
 a keď ju raz uchopíš, nespúšťaj sa jej!
 29 Nakoniec nájdeš u nej spočinutie
 a premení sa ti v rozkoš.
 30 Jej putá ti budú mocným hradom a silnými základmi
 a jej nákrčník ti bude skvelým odevom.
 31 Lebo slúži za ozdobu života
 a jej záväzky sú nite spásy.
 32 Ako skvelé rúcho si ju oblečieš
 a ako slávny veniec si ju nasadiš.
 33 Synu, ak budeš na mňa dávať pozor, poučíš sa,
 a keď sa mi mysl'ou venuješ, staneš sa múdrom.
 34 Ak nakloníš svoj sluch, dostane sa ti poučenia,
 a keď budeš rád počúvať, zmúdrieš.
 35 Do zástupu skúsených starcov postav sa
 a s (celým) srdcom sa oddaj ich múdrosti,
 aby si mohol vypočuť každý rozhovor o Bohu
 a aby ani jediná chvályhodná múdra reč neušla tvojej pozornosti.
 36 Ak uzrieš rozumného muža, už za rána choď k nemu:
 a tvoja noha nech otiera schody, ktoré vedú k jeho dverám.
 37 Tvoja myseľ nech sa nesie k Božím prikázaniam
 a najmä pri jeho ustanoveniach zotrúvajú neprestajne;
 on ti dá (múdre) srdce
 a udelí ti aj z múdrosti, po ktorej túžiš.

Sir7

Chráň sa hriechu!

VII. ¹ Nerob zle a nezastihne ťa (zlo).

2 Odstúp od neprávosti a minie ťa nešťastie.
3 Synu, nerozsievaj zlo do brázd neprávosti,
aby si ho nežal sedemnásobne.
4 Nežiadaš si vladársku moc od Pána
ani nečestné postavenie od kráľa!
5 Nepokladaj seba za spravodlivého pred Bohom,
lebo on sám pozná srdcia:
ani za múdreho sa nevydávaj pred kráľom!
6 Nežiadaš si stať sa sudcom,
ak svojou silou nevládzeš zamedziť nepravosť;
aby si sa azda nepoľakal pred mocnejším
a nepriviedol k pádu svoju poctivosť.
7 Nedopuť sa viny proti množstvu (ľudí) v meste,
8 ani sa nemiešaj medzi zástup;
ani sa nepleť do hriechu na dve strany,
lebo ani za jediný nebudeš bez viny.
9 Nebuď malomyseľný na duchu!
10 Nezanedbaj modliť sa a dávať almužnu!
11 Nehovor: „Boh zhliadne na množstvo mojich darov
a prijme dary, keď ich obetujem najvyššiemu Bohu.“
12 Nesmej sa nikomu, keď má roztrpčenú myseľ,
lebo vševidiaci Boh je ten, ktorý poníža i povyšuje.
13 Nerozsievaj nepravdivé (správy) proti svojmu bratovi,
ale ani priateľovi nerob nič podobného!
14 Nevymýšľaj si nič, čo je nepravdivé,
lebo v tom zotrvať neslúži na dobré.
15 V zhromaždení starších si nedovoľuj mnoho rečí,
ani nezdvuj slová, keď sa modlíš!
16 Nemaj v nenávisti namáhavé práce,
aj roľnícke práce ustanovil Najvyšší.
17 Nedovoľ, aby ťa pripočítali k ľuďom bez vzdelania!
18 Pamätaj, že (Boží) hnev nebude dlho meškať.
19 Úplne pokoruj svojho ducha,
lebo telo hriešnika sa trestá ohňom a červom.

Ako sa zachovať k ľuďom, ktorí si zasluhujú úctu a lásku

20 Nehromži na priateľa, ak odkladá (vrátiť ti) peniaze,
ani neopovrhuj svojím vzácnym bratom pre zlato!
21 Nerozhádzaj sa s múdrou a dobrou ženou,
ktorú si dostal pre bázeň pred Pánom:
lebo pôvab jej cudnosti je nad zlato.
22 Neurážaj otroka za jeho poctivú prácu:
ani nádenníka, ak ti je dušou oddaný.
23 Rozumného otroka maj v láske ako vlastnú dušu:
neukracuj ho na slobode, ani ho neopúšťaj v núdzi!
24 Ak máš dobytok, maj oň starosť:
ak máš z neho osoh, podrž si ho u seba!
25 Ak máš synov, vzdelávaj ich
ohýbaj ich od ich mladosti!
26 Ak máš dcéry, ochraňuj ich telo

a neukazuj im veselú tvár!
 27 Vyďaj svoju dcéru a vykonáš veľké dielo,
 ak ju dáš rozumnému mužovi.
 28 Ak máš ženu podľa svojej ľúbosti, nezaháňaj ju,
 ale takej, ktorá ti je odporná, sa nezdôveruj.
 29 Z celého srdca si cti otca
 a na vzdychy svojej matky nezabúdaj!
 30 Pamätaj, že bez nich nebol by si sa narodil;
 oddaj (sa) im ako aj oni tebe.
 31 Z celej svojej duše sa boj Pána
 a jeho kňazov maj za posvätné (osoby)!
 32 Z celej svojej sily miluj toho, ktorý ťa stvoril,
 a jeho služobníkov nenechaj opustených!
 33 Cti si Boha z celej svojej duše a maj v úcte kňazov,
 hľad' sa očistiť obetnými stehnami!
 34 Daj im obetný podiel, ako máš prikázané
 (dávať) z prvotín a zmiernych obetí,
 a za svoje nedbalosti sa očisťuj menšími darmi!
 35 (Nech majú) dar z obetných stehien
 a prinášaj Pánovi zasvätenú obeť a posvätné prvotiny!
 36 A podaj svoju ruku aj chudobnému,
 aby tvoje požehnanie a uzmiernenie bolo dokonalé.
 37 Úprimnosť tvojho daru nech je (známa) každému, kto žije,
 ale ani mŕtvemu neodpieraj svoju láskavosť!
 38 Nevyhýbaj sa, keď treba potešiť plačúcich,
 a choď spolu s tými, ktorí smútia!
 39 Nech sa ti neľahšie navštíviť chorého:
 pre také (počínanie) budú ťa väčšmi milovať.
 40 Pri všetkých svojich činoch maj na mysli svoj koniec
 a nikdy nezhrešíš.

Sir8

Ako sa treba zachovať oproti jednotlivým skupinám ľudí

VIII. ¹ S mocným mužom nepúšťaj sa do hádky,
 aby si mu azda neupadol do rúk.
 2 Nepúšťaj sa do sporu s boháčom,
 aby azda nepostavil proti tebe (iný) spor:
 3 lebo mnohých nakazilo zlato a striebro,
 až k srdcu kráľov sa tak možno dostať a prikloniť (si ich).
 4 Nehádaj sa s takým, čo má mnoho rečí,
 a neprikladaj drevo na jeho oheň!
 5 Nestýkaj sa s takým, kto nemá učenosti,
 aby sa nevyslovil potupne o tvojich predkoch!
 6 Neopovrhuj nikým, kto sa odvrátil od hriechu -
 ani mu už nerob výčitky -
 pamätaj, že všetci si zasluhujeme pokarhanie.
 7 Nepohŕdaj nikým pre jeho starobu:
 lebo aj my ideme, do staroby.

8 Neraduj sa z toho, že tvoj nepriateľ je mŕtvy,
 máš vedieť, že všetci umrieme a nežiadame si byť iným na radosť.
 9 Nepohŕdaj tým, čo rozprávajú múdri starci,
 ale máš sa zapodievať ich múdrymi výrokmi;
 10 lebo od nich sa naučíš múdrosti a rozumnej vede,
 ako bezúhonne sa máš správať voči váženým.
 11 Nedaj si ujst', čo hovoria starší,
 lebo oni sa tomu priučali od svojich rodičov,
 12 od nich sa totiž naučíš rozumnosti,
 ako máš (správne) odpovedať, keď ti to bude treba.
 13 Nerozpaľuj uhlíky hriešnikov - ak by si ich karhal -
 aby si nezhorel plameňom ohňa ich hriechov.
 14 Nestavaj sa proti posmeškárovi,
 aby ti nevysedával pred ústami ako vyzvedač.
 15 Nepožičaj nikomu, kto by bol mocnejší od teba;
 ak si požičal, maj to za stratenú vec!
 16 Nezaručuj sa na viac, ako stačíš silou;
 ak si sa zaručil, myslí na to, že máš splatiť.
 17 Proti sudcovi sa do súdu nepúšťaj,
 lebo súdi tak, ako je spravodlivé.
 18 S odvážlivcom sa nevydávaj na cestu,
 aby azda neuvalil na teba svoje zlo;
 lebo on pôjde, ako sa mu zachce,
 a pre jeho nemúdrosť zahynieš spolu s ním.
 19 S prchlivcom si nezačínaj hádku,
 ani s odvážlivcom nechod' na púšť,
 lebo krv je u neho akoby nič
 a zamorduje ťa tam, kde nemáš pomocníka.
 20 U nemúdrych nehľadáj radu,
 veď nemôžu mať v láske nič,
 iba čo im je milé.
 21 Pred cudzincom sa nerad',
 veď nevieš, čo sa zrodí v ňom.
 22 Neotváraj svoje srdce pred kýmkoľvek
 aby sa ti azda nezaliečal predstieranou láskou a nepošpinil ťa.

Sir9

Ako sa správať voči ženám

IX. ¹ Nežiarli na svoju milovanú manželku,
 aby ti nedokázala, ako veľmi škodí zlá náuka.
 2 Nedávaj svojej manželke moc nad sebou
 aby neprevýšila tvoju moc a mal by si hanbu.
 3 Nevšímaj si chlivej ženy,
 aby si azda neupadol do jej osídel.
 4 S tanečnicou nemaj časté styky, ani nepočúvaj (jej spev),
 aby si sa azda nezničil pre jej umenie.
 5 Na pannu neupieraj svoj zrak,
 aby si neprišiel k pádu pre jej krásu.

6 Svoju dušu nijako neoddávaj smilniciam,
aby si nezničil seba a svoje dedičstvo.
7 Neobzeraj sa po uliciach mesta,
ani sa netúlaj po jeho námestiach!
8 Odvráť svoje oko od úhl'adnej ženy
a nezahľad' sa do cudzej krásy!
9 Pre ženskú krásu už mnohí vyšli navnivoč
a hriešna túžba zahorí pritom ako oheň.
10 Každú takú ženu, ktorá smilní,
pošliapu ako výkal na ceste.
11 Mnohí, čo obdivovali krásu cudzej ženy, dostali sa do opovrhnutia,
lebo rozhovor s ňou rozpaľuje ako oheň.
12 S cudzou ženou si nikdy spolu nesadaj,
ani nestoluj s ňou, (ležiac) na pohovke;
13 ani ju nedráždi pri víne,
aby sa ti azda nepriklonilo k nej srdce,
aby si potom svojou krvou neklesol do záhuby.

Ako máme zaobchádzať s priateľom

14 Dávneho priateľa neopúšťaj,
lebo nový nebude mu podobný.
15 Ako nové víno je nový priateľ;
až zostarne, budeš ho piť s pôžitkom.
16 Nezávid' hriešnikovi slávu a bohatstvo,
lebo nevieš, ako príde na neho pohroma.
17 Nemaj záľubu v neprávostiach násilníkov:
máš vedieť, že násilník ani po hrob nenájde obľubu.
18 Vzďaľuj sa od toho, kto má moc zabiť,
a nech ti ani na myseľ nepríde báť sa smrti;
19 ak sa však k nemu priblížiš,
nedopuť sa ničoho, aby ti azda neodňal život.
20 Uvedomuj si, že si blízky smrti,
lebo chodíš akoby medzi osídlami
a kráčaš nad zbraňami, ktoré spôsobujú žalosť.
21 Ako len vládzeš, (skúmaj) blízneho, (ináč) sa ho stráž,
dohovor sa s takými, ktorí sú múdri a skúsení.
22 Spravodlivých mužov si posad' k hostine,
tvoja chvála nech je v bázni pred Bohom!
23 Svojou mysl'ou premýšľaj o Bohu
a všetka tvoja reč nech sa riadi Božími príkazmi!

Vedúci mužovia nech sa chránia nerozvážnosťou!

24 Pre (zručnú) umelcovu ruku dostane sa dielu pochvala,
tak sa dostáva aj vladárovi ľudu pre jeho múdru reč
a tiež slovu starcov pre jeho zmysel.
25 Táravý človek je postrachom mesta,
lebo vzbudí proti sebe nenávisť, kto je nerozvážny v slove.

X. ¹ Múdry vladár (správne) spravuje svoj ľud
a vláda rozumného muža je pevná.
² Aký je panovník ľudu, takí sú aj jeho úradníci,
a aký je správca mesta, takí sú aj tí, ktorí v ňom bývajú.
³ Nemúdry kráľ privedie do záhuby svoj ľud:
a mestá vzrastajú rozumnosťou mocnárov.
⁴ Vláda nad zemou je v rukách Pána;
on jej na svoj čas ustanoví schopného vladára.
⁵ V Pánových rukách spočíva aj blahobyť ľudí,
ale na správcovu osobu prenáša svoju česť.
⁶ Krivdu od blížneho nenos v pamäti,
ani nemaj nič spoločné so skutkami neprávosti!
⁷ Pýcha vzbudzuje odpor u Boha aj u ľudí
a oškliví sa mu všetka hriešnosť pohanov.
⁸ Vláda prechádza z národa na národ
pre nespravodlivosti a neprávosti,
pre hanebné činy a rozličné podvody.
⁹ Nad lakomca niet väčšieho podliaka.
Prečo si pyšne počína prach a popol?
¹⁰ Niet väčšej neprávosti nad lásku k peniazom,
lebo taký má aj svoju dušu na predaj
a zaživa vyvrhuje svoje vnútornosti.
¹¹ Každé vladárstvo má krátke bytie.
Zdlhavejší neduh robí lekárovi starosti.
¹² Kratší neduh vie lekár zamedziť.
Tak sa má vec aj s kráľom: dnes ešte je, a zajtra umiera.
¹³ Keď totiž človek zomrie,
dedičmi sú mu plazy, divá zver a červy.
¹⁴ Počiatkom ľudskej pýchy býva odpad od Boha,
¹⁵ lebo sa jeho srdce odvráti od Stvoriteľa,
keďže počiatkom každého hriechu je pýcha,
kto sa jej pridŕža, je plný zlorečených činov:
ona ho navždy rozvráti.
¹⁶ Preto Pán zbavil spoločnosť zlých všetkej cti
a zničil ich naveky.
¹⁷ Boh rozrúcal prestol pyšných vladárov
a na ich miesto posadil pokorných.
¹⁸ Korene pyšných národov Boh suchom vypálil
a miesto nich zasadil pokorných z týchto národov.
¹⁹ Pán vyvracia krajiny národov
a ničí ich až po základy.
²⁰ (Niektoré krajiny) z nich stíha suchotou,
(ich obyvateľov) rozhádže
a zruší z (povrchu) zeme aj pamiatku po nich.
²¹ Boh zničil pamiatku po pyšných,
ale ponechal pamiatku na tých, čo pokorne zmýšľajú.
²² Človek nie je stvorený na to, aby sa pýšil,
ani človek zrodený zo ženy (nie je na to), aby zúril hnevom

Komu patrí česť

23 To pokolenie ľudské dôjde cti, ktoré sa bojí Boha;
ale pokolenie, ktoré prestupuje Božie príkazy,
bude cti zbavené.

24 Uprostred bratov požíva úctu ich náčelník:
a ktorí sa boja Pána, budú (vzácní) jeho očiam.

25 Pre boháčov, oslávencov a chudobných
je bázeň pred Bohom rovnakou slávou.

26 Neopovrhuj spravodlivým mužom, i keď je chudobný,
ako zasa nemáš zvelebovať hriešnika, ak je boháčom.

27 Veľmož, vladár a mocnár požívajú úctu;
ale niet väčšieho nad toho, kto sa bojí Boha.

28 Rozvážnemu otrokovi sa podriadia (aj) slobodní
a múdry a vzdelaný muž nereptá pri karhaní;
no muž, ktorý nemá nijaké vedomosti, je bez cti.

29 Nevypínaj sa, keď máš konať svoju prácu;
a keď nastáva úzkosť, nepočínaj si pohodlne!

30 Lepšie je na tom ten, kto pracuje a má vo všetkom hojnosť,
ako ten, kto sa len vychvaľuje, no nemá ani chleba dosť.

31 Synu, v pokore si uchovaj svoju dušu
a preukáž jej tým úctu, akú si zasluhuje.

32 Kto bude pokladať za spravodlivého toho, kto hreší proti svojej duši?
A ktože má ctiť toho, kto sám sa zbavuje cti?

33 Chudobný dosiahne pochvalu pre svoju vzdelanosť a bohabajnosť
a je aj taký, koho uctia iba pre jeho majetok.

34 Koho však už v chudobe chvália,
o koľko viac (ho budú chváliť), až zbohatne?
No koho chvália iba pre bohatstvo, ten má obavu pred chudobou.

Sir11

XI. ¹ Múdrost' dvíha poníženému hlavu
a posadí ho do kruhu veľmožov.

2 Nikoho nechváľ pre jeho krásu,
ako zasa nikým neopovrhuj pre (jeho vzhľad)!

3 Včela je malá medzi lietavým (hmyzom),
ale zo sladkostí je prvý jej plod.

4 Nikdy sa nevychvaľuj svojím odevom,
ani sa nevypínaj, ak sa ti dostane cti:
lebo jedine skutky Najvyššieho sú obdivuhodné,
jeho diela sú slávne, skryté a neviditeľné.

5 Mnohí vladári si zasadli na prestol,
ale veniec nosil aj ten, o kom sa ani nenazdali.

6 Mnohí mocnári boli až veľmi porazení;
a (ktorí boli) v sláve, vydaní boli do rúk iných.

V ničom sa neprenáhliť!

7 Nekarhaj nikoho, dokiaľ si nevyšetril vec,
až (vec) vyšetríš, karhaj podľa spravodlivosti!

8 Neodpovedaj ani slovom, dokiaľ si nevypočul,
a nezačínaj hovoriť znova, dokiaľ iní majú slovo.
9 Nehádaj sa o vec, ktorá ťa netrápi,
a nemiešaj sa do sporu hriešnych ľudí!

Prameň bohatstva

10 Synu, nezamestnávaj sa mnohými vecami,
lebo ak (takto) chceš zbohatnúť, nebudeš bez viny.
Keď aj sleduješ (bohatstvo), nedosiahneš ho
a čo sa dáš aj do behu, neunikneš (sklamaniu).
11 Nieкто sa namáha, ponáhl'a a sužuje -
ale ak je hriešny, o toľko má viac nedostatku.
12 A zasa iný je skleslý, potrebný pomoci,
až veľmi mu chýba sila a má hojnosť biedy:
13 ale Božie oko si ho dobrotivo všíma,
dvíha ho z jeho uponíženia a pozdvihuje mu hlavu.
Mnohí sú nad ním udivení a zvelebujú preto Boha.
14 Dobré a zlé, život a smrť, chudoba a zámožnosť sú od Boha.
15 Múdrosť a vzdelanosť, ako aj znalosť zákona je od Boha.
Láska a správna cesta je (rovnako) od neho.
16 Blúdenie (vo) tme je vrodené hriešnikom;
tí však, čo jasajú pri zlých činoch, zostarnú v zlom.
17 Boží dar zostáva so spravodlivými,
takže čo podnikne, vždy sa stretne so zdarom.
18 Iný prišiel k zámožnosti tým, že si šetrne počínal,
a je to čiastka jeho mzdy;
19 ak by si niekto povedal: „Našiel som si spočinutie -
a teraz budem sám hodovať zo svojho bohatstva,“
20 taký si ani neuvedomuje, ako plyní jeho čas
a približuje sa aj k nemu smrť, keď všetko zanechá iným a zomrie.

Nemáme sa spoliehať na vrtkavé bohatstvo

21 Stoj pri svojej zmluve a rozprávaj o nej
a konaj až do svojej staroby čo ti je prikázané.
22 Nezostávajú pri tom, čo robia hriešnici:
maj dôveru v Boha a vytrvaj na svojom mieste!
23 Ak Boh chce, ľahko sa stane,
že chytro obohatí aj biedneho.
24 Božie požehnanie môže rýchlo odmeniť spravodlivého
a jeho podnikanie v krátkom čase prinesie ovocie.
25 Nehovor: „Čo ešte potrebujem
a čo dobrého budem z toho mať?“
26 Nehovor: „Mám (všetkého) dosť,
a čo zlé mi z tohto hrozí?“
27 V dňoch šťastia nezabúdaj na nešťastie,
ako ani v deň nešťastia nezabúdaj na šťastie:
28 lebo Boh ľahko vie v deň skonania
odplatiť každému podľa toho, kto ako žil.
29 Keď príde zlo, zabúdame (aj) na veľké slasti,
až príde koniec, objavia sa skutky každého.

30 Pred smrťou nevychvaľuj nikoho,
lebo podľa dietok možno poznať, kto aký bol.

Nemaj priateľstvo so zlými!

31 Neuvádzaj kohokoľvek do svojho domu:
lebo úlisník skrýva v sebe mnoho úkladov.
32 Lebo ako sa šíri zápach z útrov
a ako jarabicu vábia do kletky a srnu do osídla,
také je aj srdce pyšných;
je ako vyzvedač, čo hľadá zničiť blížneho.
33 Lebo úkladne obráti dobro na zlo
a chce nájsť škvrnu aj na najlepších.
34 Od jedinej iskry vzniká veľký oheň,
jediný ničomník vylieva mnoho krvi:
lebo hriešnik lačnie iba po krvi.
35 Chráň sa pred ničomníkom, lebo kuje zlo;
aby ťa azda nevyviedol na večný posmech.
36 Ak si uvedieš cudzinca (do domu), rozvráti ho ako búrka
a odcudzí ťa tvojim najbližším.

Sir12

Dobre si uváž, ku komu máš byť dobrý!

XII. ¹ Ak niekomu dobre robíš, vedz, komu to robíš,
aby ti bol za tvoje dobro veľmi vďačný.
2 Rob dobre spravodlivému a dostaneš veľkú odplatu:
ak aj nie od neho, určite od Pána.
3 Nepovedie sa dobre tomu, kto ustavične zmýšľa zlo
a nedáva almužnu.
Lebo Najvyšší nenávidí hriešnych,
ale má ľútosť nad kajúcnikmi.
4 Dávaj nábožnému, ale o hriešnika nestoj,
bezbožných a hriešnych stihne pomstou,
lebo ich uchováva na deň pomsty.
5 Dávaj iba dobrým, ale hriešnika sa neujmi!
6 Dobre rob pokornému, ale nič nedaj spupnému:
zadrž mu dar chleba, aby ti za to nerobil násilie;
lebo za všetko tvoje dobro, čo si mu urobil,
dvojnásobným zlom sa ti odplatí.
Preto má Najvyšší hriešnika v nenávisti
a bezbožným dá pocítiť pomstu.

Chráň sa neúprimného priateľa!

8 Nie v šťastí poznáš, kto je tvoj priateľ,
ako sa nevie zasa nepriateľ utajiť v tvojom nešťastí.
9 Ak je niekto v šťastí, nepriatelia sú v žiali;
až v jeho nešťastí sa ukáže, kto mu je priateľom.
10 Nikdy nemaj dôveru v tom, kto ti je nepriateľom,
lebo ako hrdzavie meč, tak aj jeho zlosť;

11 a čo by sa aj uponížil a chodil by zhrbený,
 zvýš svoju ostrážitosť a chráň sa ho!
 12 Nepostav si ho vedľa seba, nech ti nesedí po pravici,
 aby sa azda nebral na tvoje miesto
 a nezaujal tvoju stolicu;
 nakoniec by si uznal moje slovo,
 len aby ťa netrápila moja reč!
 13 Ktože ľutuje zaklínača, ak ho štipol had,
 a vôbec tých, ktorí majú do činenia s divými zvermi.
 Tak (pochodí aj ten), čo ide s hriešnikom
 a zaplieta sa do jeho hriechov.
 14 Vytrvá s tebou na chvíľu;
 ale ak padneš, už nevydrží pri tebe.
 15 Nepriateľ vie byť sladký v slove,
 no srdcom túži zvrhnúť ťa do jamy.
 16 Nepriateľ roní slzy očami:
 ale nenasýti sa krvi, ak príde na to čas.
 17 Ak ťa stihne zlo, jeho tam nájdeš prvého.
 18 Nepriateľ roní slzy očami,
 ba predstiera pomoc, ale podráža ti nohy.
 19 Pokyvuje hlavou, tleska rukami,
 šušká sem a tam a zmení sa mu tvár.

Sir13

Ako sa zachovať oproti hodnostárom a boháčom

XIII. ¹ Kto sa dotkne smoly, zašpiní sa:
 kto sa stýka s posmeškárom, aj sám spyšnie.
 2 Berie si bremeno, kto sa stýka s hodnostárom:
 nehľadá priateľstvo s bohatším, ako si sám.
 3 Čo majú spoločné (hlinený) hrniec a kotol?
 Ak narazia na seba, ten sa rozbije.
 4 Boháč pácha neprávosť a zúri pritom,
 kým bedár aj ukrivdený musí mlčať.
 5 Ak mu môžeš hojne dať, hľadá si ťa získať,
 ak nemáš nič, nechá ťa tak.
 6 Ak niečo máš, bude sa s tebou chcieť hostiť,
 ak ťa olúpi, ani ťa nepoľutuje.
 7 Keď ťa bude potrebovať, zalieča sa ti,
 s úsmevom ti robí nádej,
 pekne ti hovorí a pýta sa: „Čo ti je treba?“
 8 Zahanbí ťa svojimi hostinami,
 ale keď ťa vyjedol dvoj - až trojnásobne,
 naposledy sa ti vysmeje:
 keď ťa aj zazrie potom, nevšímne si ťa,
 iba hlavou nad tebou potrasie.
 9 Pokor sa Bohu a čakaj na jeho pomocnú ruku!
 10 Chráň sa uponíženia, kam by ťa zaviedla hlúposť!
 11 Pre svoju múdrosť sa nemusíš pokorovať,

aby ťa pokorenosť nevedla až k nemúdrosti.

Ako sa správať pred veľmožom

- 12 Ak ťa mocnejší zve k sebe, zdráhaj sa (ísť),
tým väčší ťa bude privolať.
13 Ani sa nevtieraj, aby si nebol nevítaný;
ani sa nevzdŕaj, aby na teba nezabudli.
14 Nehovor s ním ako so seberovným
ale ani veľmi nedôveruj jeho slovám;
lebo dlhou rečou ťa len skúša
a s úsmevom vyláka z teba tajomstvá.
15 Jeho krutá myseľ si uschová tvoje slová
a neupustí ani od zloby, ani od púť.
16 Buď opatrný a pozoruj, čo počuješ,
lebo kráčaš (v sprievode) svojej záhuby.
17 Ak počuješ o niečom, akoby to bolo vo sne,
otvor oči a prebuď sa!
18 Celou dušou miluj Boha
a pros ho o záchranu!
19 Zviera sa priateli s tvorom seberovným,
tak aj človek s tým, kto mu je blížny.
20 Každý tvor prisadá k seberovnému,
tak aj človek sa priateli so seberovným.
21 Čo má vlk do činenia s baránkom? -
Taký je (pomer) hriešnika k spravodlivému.
22 Čo majú spoločného svätec a pes? -
Akýže je pomer boháča k chudobnému?
23 Úlovkom pre leva je divý osol púšte -
tak sú chudobní pastvou pre boháča.
24 Ako je pyšnému ohavná pokora,
tak je boháčovi chudobný prekliaty.
25 Boháča podporujú priatelia, ak ho stihne otras,
ak padne bedár, poženú ho aj jeho známi.
26 Ak oklamú boháča, sú mnohí, ktorí mu to nahradia,
ak pyšne hovorí, mnohí sa ho zastanú;
27 ak bedára oklamú, ešte ho za to karhajú,
ak aj hovorí rozvážne, neuznajú mu (to).
28 Ak sa ozve boháč, všetci umlknú
a vyvyšujú jeho slovo pod oblaky.
29 Ak sa ozve chudobný, hneď sa pýtajú: „Ktože je to?“ -
a nech by pochybil, zničia ho.

Majetok treba správne používať!

- 30 Majetok je dobrý, ak na ňom niet vedomej viny:
a zasa chudoba je zlá vec iba podľa mienky bezbožníka.
31 Úmysel človeka mení tvár buď na dobrú alebo na zlú.
32 Znakom dobrého srdca je veselá tvár -
no ťažko a len s námahou ho nájdeš.

XIV. ¹ Blahoslavený, kto sa nepotkol slovom svojich úst
a netrápí ho zármutok nad hriechom.
² Šťastlivý, koho duša nepocítila zármutok
a kto nestratil nádej úplne.
³ Pre lakomca a skupáňa nemá zmyslu majetok
a načo potrebuje zlato závistník?
⁴ Kto ani sebe nepraje, keď zhromažďuje, ten zhromažďuje iným
a z jeho majetku budú iní žiť rozkošne.
⁵ Kto nepraje sám sebe, ku komuže bude lepší? -
Nemá nijakej radosti zo svojho majetku.
⁶ Niet horšieho od toho, kto sám sebe závidí,
aj takú odplatu bude mať za svoje zlo.
⁷ Ak aj robí dobre, robí tak nevedomky a s nevôľou,
nakoniec vždy ukáže, aký je zlý.
⁸ Veľmi zlý je, kto má závistlivé oko:
odvracia si tvár a opovrhuje (inými).
⁹ Závistlivé oko sa nevie nasýtiť svojím hriešnym podielom,
nenasycuje sa, ani čo by strávil svoju usužovanú dušu.
¹⁰ Zlostné oko myslí na zlo, nenasyti sa chlebom,
trpí nedostatkom a zármutkom pri vlastnom stole.
¹¹ Synu, ak máš z čoho, dopraj si
a Bohu prinášaj obeť, ako sa sluší.
¹² Pamätaj, že smrť nebude meškať
a zákon podsvetia nie je ti zjavený,
zákonom každého na svete je: smrťou zomrieť.
¹³ Rob dobre priateľovi, kým neumrieš,
koľko môžeš, podaj a daruj chudobnému!
¹⁴ Nepripusť, aby ti unikol radostný deň;
a nech ťa neminie dobrá čiastka, ktorú dostaneš.
¹⁵ Či nezanecháš iným (ovocie) svojich námah,
aby si lósom podelili, čo si (získal) mnohou prácou?
¹⁶ Dávaj a ber, buď však spravodlivý voči sebe!
¹⁷ Prv ako skonáš, rob dobre, správne,
lebo v podsvetí už nenájdeš pokrm.
¹⁸ Každý človek - ako tráva - ostarie,
bude ako list na zelenom plodonosnom strome.
¹⁹ Jedny listy rašia, iné odpadávajú,
tak sa vedie aj pokoleniu z tela a krvi:
jedna časť odumiera, iná sa rodí.
²⁰ Každé pomínutelné dielo vezme nakoniec skazu
a s ním pôjde aj jeho tvorca.
²¹ Každý výborný čin dôjde spravodlivej odmeny
a slávu bude mať z neho aj ten, kto ho koná.

Treba sa usilovať o užitočnú múdrosť

²² Blahoslavený, kto sa venuje múdrosti,
každý, kto rozjíma o jej záslužnosti
a svojím rozumom premýšľa o Božej prozreteľnosti,

23 kto uvažuje svojím srdcom o jej cestách,
 kto vtipom preniká do jej tajomstiev,
 kto ide po nej, akoby ju stopoval,
 a stavia sa na jej cesty,
 24 hľadá jej do okien
 a načúva pri jej dverách;
 25 kto spočínie vedľa jej domu
 a na jej stenách si upevňuje stánkový kôl;
 kto si svoj stánok upevňuje na dosah ruky od nej,
 aby v tom domku navždy spočinul jeho majetok,
 26 ten stavia svojich synov pod jej záštitu
 a sám spočínie pod jej ratoľami,
 27 v jej úkryte nájde ochranu pred úpalom
 a spočínie v jej sláve.

Sir15

Spravodlivý dosiahne múdrosť

XV. ¹ Kto sa bojí Boha, bude konať, čo je dobré,
 a kto sa drží spravodlivosti, dosiahne ju.
 2 Vyjde mu v ústrety ako počestná matka
 a privinie ho k sebe ako manželka panenského veku.
 3 Nakrmi ho životodarným chlebom rozumnosti
 a vodou spasiteľnej múdrosti ho napojí.
 4 A spevnie v ňom, takže sa nezohne,
 pevne sa ho bude držať, takže nevyjde na posmech.
 5 Povýši ho v kruhu jeho blížnych,
 uprostred zhromaždenia mu otvorí ústa,
 naplní ho duchom múdrosti a rozumnosti
 a slávnym rúchom ho odeje.
 6 Zahrne ho veselosťou a radosťou
 a udelí mu večne slávne meno za dedičstvo.
 7 Však nerozumní ju nedostanú,
 iba rozvážni ľudia ju postretnú:
 nerozumní ju ani neuvidia,
 lebo sa ďaleko stráni pýchy a podvodu.
 8 Nepríde na myseľ takým, čo hovoria ľživo,
 ale pravdovravných vyhľadáva sama,
 aby im zaistila zdar z Božej priazne.
 9 Hriešnikovým ústam nepristane chvála,
 10 lebo múdrosť pochádza od Boha:
 chvála sluší tomu, komu dal Boh múdrosť,
 v ústach verného muža je ona hojná
 a Vladár ju dá iba takému.

Zodpovednosť za hriechy

11 Nehovor: „Božou (vinou) jej nemám,“ -
 ale nerob to, čo má v nenávisti.
 12 Nehovor: „On ma zvedol do bludu!“ -

Lebo on nepotrebuje bezbožných.
13 Pán nenávidí každú ohavnosť,
ani tí ju neoblubujú, ktorí sa ho boja.
14 Na počiatku stvoril Boh človeka
a ponechal mu možnosť rozhodnúť sa.
15 Dal mu svoje príkazy a ustanovenia.
16 Ak chceš zachovávať príkazy, zachovajú ťa,
a máš mu večne preukazovať žiadanú vernosť.
17 Položil pred teba vodu a oheň:
čiahni rukou po tom, čo si vyvolíš.
18 Pred človekom leží život a smrť, dobro a zlo:
dostane to, čo sa mu ľúbi.
19 Božia múdrosť je preveľká,
on je silný mocou a neprestajne sleduje všetko.
20 Jeho oči hľadajú na tých, ktorí sa ho boja.
On poznáva všetko, čo robia ľudia.
21 Bezbožne konať nekáže nikomu,
ani nedáva súhlas k nijakému hriechu;
22 nepraje si množstvo takých synov,
ktorí nemajú viery a zdatnosti.

Sir16

Odplata za hriechy

XVI. ¹ Neteš sa z početných synov, ak sú bezbožní,
ani radosti z nich nemaj, ak im chýba bázeň pred Bohom.
2 Neskladaj svoju dôveru na ich život,
ani nehľad' (s úľubou) na ich námahy.
3 Lebo je lepší jediný bohobožný syn
ako tisíc (iných) bezbožných.
4 Ba lepšie je zomrieť bez detí,
ako zanechať po sebe zlosynov.
5 Jediný rozumný muž upevní obyvateľov vlasti,
(ale) pokolenie bezbožníkov spustne.
6 Mnoho takých (prípado) som videl na vlastné oči,
no moje ucho počulo aj silnejšie prípady.
7 Oheň vzplanie v kruhu tých, čo pášu hriech,
a v národe, ktorý neverí, rozplamení sa (Boží) hnev.
8 Pradávní obri nemohli (ho) uprosiť za svoje hriechy,
vyšli navnivoč, ktorí sa spoliehali na svoju udatnosť.
9 Neušetril ani tých, ktorí dali príbytok Lotovi,
zošklivil si ich pre ich pyšnú reč.
10 Nezľutoval sa nad nimi, ale zahubil celý rod,
lebo sa vystatoval svojimi hriechmi.
11 A tak (strestal) aj šesťstotisíc pešieho ľudu,
ktorý mal rovnako zatvrdnuté srdce:
keby bol býval len jediný z nich nepoddajný,
bol by to div, keby bol ostal bez trestu.
12 Lebo milosrdenstvo a hnev je u neho.

13 Mocne však pôsobí odprosenie, aj keď uplatňuje svoj hnev:
ako vie byť milosrdný, tak vie aj trestať,
každému nasúdi podľa zásluhy.
14 Hriešnika nenechá uniknúť s jeho korisťou,
ani nemešká, ak spravodlivý utrpenie znáša.
15 Každý dobrý čin pripraví miesto
každému jednému podľa záslužnosti jeho skutkov
(a podľa toho, kto ako chápal svoju životnú púť).
16 Nehovor si: „Ukryjem sa pred Bohom,
veď ktože pamätá na mňa na nebi?
17 Vo veľkom zástupe ma nikto nerozozná:
veď čože som ja v takom nezmernom stvorení?“
18 Hľa, nebo, to najvyššie nebo
prehlboké (more), celá zem a všetko, čo tam žije,
chveje sa (strachom) pred ním,
19 či sú to vrchy, kopce alebo aj samy základy zeme:
rovnako sa trasú hrôzou, keď Boh na ne zhliadne.
20 Srdce ostáva nechápavé uprostred toho všetkého:
no on pozná všetky srdcia.
21 Veď ktože rozumie jeho cestám? -
Kto (chápe) víchricu, ktorú ľudské oko ani nevidí?
22 Lebo väčšina jeho diel je nám skrytá:
alebo kto môže vyrozprávať jeho spravodlivé činy?
Ktože na ne čaká?
Mnohí stoja ďaleko od toho, čo ustanovil,
ale až príde dokončenie, všetci pôjdu na skúšku.
23 Kto má srdce zakrpatené, myslí na pominuté veci:
každý, kto je nemúdry a zblúdený, myslí pochobo.

Rady pre každého, kto chce patriť Bohu

24 Synu, počuj ma a priučaj sa múdrej náuke
a (celým) svojím srdcom pozoruj moje slová!
25 Budem ti vykladať dobre uváženu náuku
a pokúsim sa rozpovedať ti, v čom je múdrosť.
A tak pozoruj svojím srdcom moje slová,
správne ti rozpoviem, aké sú sily ducha,
ktoré Boh na počiatku vložil do svojich diel,
a verne ti vyrozprávam, čo treba o ňom vedieť.
26 Na Boží rozkaz povstali jeho diela od počiatku
a od ich stvorenia im vyhradil rozličné sídlo,
ako aj ich vznik (určil) podľa ich rodu.
27 Naveky skvele ustanovil ich činnosť:
nevedia o hlade ani o únave,
ani neprestanú konať svoju úlohu.
28 Ani jediné dielo nebude nikdy na prekážku inému dielu.
29 Nebuď neposlušný jeho rozkazom!
30 Potom zhliadol Boh na zem
a naplnil ju svojimi darmi.
31 Pokryl jej povrch všemožnými živočíchmi,
ktoré sa majú zasa vrátiť do (zeme).

Boh so zvláštnou starostlivosťou stvoril človeka

- XVII.** ¹ Boh stvoril človeka zo zeme
a stvoril ho podľa svojho obrazu.
- ² A zasa ho prinavráti do nej,
ale - ako je sám mocný - vyzbrojil ho silou.
- ³ Udelil mu (obmedzený) počet dní a veku,
ale dal mu zasa moc nad všetkým, čo je na zemi.
- ⁴ Každému stvoreniu vložil strach pred ním,
aby bol pánom nad zverou a vtáctvom.
- ⁵ Z neho stvoril pomocnicu jemu podobnú:
dal im (slobodnú) vôľu, reč, oči a uši,
ako aj srdce na myslenie;
tak ich naplnil múdrou rozumnosťou.
- ⁶ Stvoril v nich rozumného ducha,
rozumom im naplnil srdce,
naznačil im, čo je dobré a čo zlé.
- ⁷ Svoje oko im vložil do srdca,
aby im ukázal veľkosť svojich diel.
- ⁸ Aby chválili (jeho) posvätné meno:
aby sa honosili jeho podivnými činmi
a zvestovali veľkoleposť jeho diel.
- ⁹ Okrem toho im dal náuku
a zákon života im dal do dedičstva.
- ¹⁰ Uzavrel s nimi večnú zmluvu
a oznámil im svoje spravodlivé ustanovenia.
- ¹¹ Ich oči videli jeho veľkolepú slávu,
ich uši počuli jeho velebný hlas,
keď im prikazoval: „Varujte sa neprávosti!“
- ¹² A dal všetkým prikázania o blížnom.
- ¹³ Ich cesty sú mu vždy známe,
nie sú ukryté pred jeho očami.
- ¹⁴ V každom národe ustanovil správcov:
no Izrael sa stal očividne Božím podielom.
- ¹⁵ Všetky ich činy sú Bohu (zjavné) ako slnko:
jeho oči bez prestania dozerajú na ich počínanie.
- ¹⁶ Nie sú mu skryté ustanovenia (zákona) pri ich neprávosti,
lebo o všetkých neprávostiach má Boh vedomosť.
- ¹⁷ Almužna každého ostáva akoby pečať u neho,
ako zrenicu chráni zásluhu každého.
- ¹⁸ Keď potom povstane (na súd), odplácať bude odplatou
každému jednému osobitne na jeho hlavu
a (niektorých) navráti do najhlbších častí zeme.
- ¹⁹ Kajúcnikom však umožní cestu k spravodlivosti,
klesajúcich posilňuje k vytrvalosti
a určuje im spravodlivý podiel.

Pokánie je potrebné

21 Obráť sa k Pánovi a zanechaj svoje hriechy:
22 modli sa pred tvárou Pána a menej klesaj.
23 Vráť sa k Pánovi a odvráť sa od svojej neprávosti
a maj vo veľkej nenávisti, čo je ohavné;
24 poznávaj Božie spravodlivé ustanovenia,
vytrvaj v úlohe, ktorá ti je určená,
a (bud' stály) v modlitbe k najvyššiemu Bohu!
25 Počínaj si tak, ako žije sväté pokolenie,
riad' sa podľa tých, ktorí zaživa zvelebujú Boha.
26 Nezostávaj v blude bezbožníkov, pred smrťou zvelebuj (Boha)!
Kto zomrel - je akoby nič - nie je schopný zvelebovať ho.
27 Kým žiješ, môžeš zvelebovať (Boha),
kým si živý a zdravý, zvelebuj ho!
Vtedy máš chváliť Boha a honosiť sa jeho milosrdenstvom.
28 Ó, aké veľké je milosrdenstvo Pána
a jeho zľutovanie nad tými, ktorí sa obrátia k nemu!
29 Lebo všetko nevystane od ľudí,
keďže syn človeka nie je ani nesmrteľný
a mávajú svoje zaľúbenie v márnej zlosti.
30 Či je niečo jasnejšie nad slnko? - Časom sa aj ono zatmie.
A tak, či je niečo ničomnejšie nad to, čo si vymyslí telo a krv?
Ale stihne ho za to trest!
31 On sleduje vojsko vysokého neba:
no všetci ľudia sú iba zem a popol.

Sir18

Treba sa obrátiť k veľkému a milosrdnému Bohu!

XVIII. ¹ Všetko spolu stvoril ten, ktorý večne žije.
Boh jediný je spravodlivý a nepremožiteľný vladár.
2 Kto by stačil vypočítať jeho diela?
3 Kto preskúma jeho veľkolepé činy?
4 Ktože by vedel vyjadriť silu jeho mohutnosti?
Alebo kto sa podujme vyrozprávať jeho milosrdenstvá?
5 Nič z toho nemôže ubrať ani pridať,
ani len vyskúmať Božie veľkolepé diela.
6 Keby už človek končil, vtedy vlastne začína,
a keby prestal, zmätie sa.
7 Načo je človek, aký je z neho osoh,
čo má na sebe dobré a čo zasa zlé?
8 Počet ľudských dní je najvyšš sto rokov,
oproti vodám mora treba ich pokladať za kvapku:
a ako zrnko piesku - také malé sú jeho roky oproti dňu večnosti.
9 Preto je Boh trpezlivý s nimi
a zosiela na nich svoje hojné zľutovanie.
10 Vidí, že je zlé, čo si zaumienili v srdci,
a pozná, aké biedne je ich úplné zničenie.
11 Preto im prejavuje svoje plné zľutovanie

a ukazuje im cestu k spravodlivosti.
12 Človek sa vie zľutovať nad svojím blíznym:
no Božie milosrdenstvo je pre všetkých ľudí.
13 Ten, ktorý má také milosrdenstvo, poučuje
a vodí ako pastier svoje stádo.
14 Zľutoval sa nad tými, čo prijímajú náuku o Zľutovníkovi
a horlivo sa riadia jeho ustanoveniami.

Rady, ako si treba počínať pri styku s ľuďmi

15 Synu, k dobrému skutku nepridávaj výčitku
a ani k jedinému daru nepridávaj zlé slovo, čo sužuje.
16 Či rosa neľavuje horúčosť?
Tak aj vľúdne slovo je časom lepšie ako dar.
17 Hľa, či nie je slovo lepšie ako sám dar?
Ale koho majú za dobrotivého, nech má obidvoje!
18 Pochabý ostro nadáva:
a dary nevľúdneho zožierajú oči.
19 Prv, ako by ťa súdili, rob si zásluhu,
a tak sa uč prv, ako by si mal hovoriť.
20 Užívaj liek pred chorobou,
skúmaj sa pred svojím súdom
a pred Bohom nájdeš zľutovanie.
21 Predtým, ako by si ochorel, sa upokor,
a keď si slabý, ukáž, že si sa obrátil.
22 Nestrp, aby ti niečo prekážalo v stálej modlitbe,
ani sa nehanbi opravovať seba až do smrti!
23 Pred modlitbou si priprav ducha,
nepočínaj si tak, ako kto pokúša Boha.
24 Pamätaj na (Boží) hnev v deň pominutia
a na čas odvety, keď sa od teba odvráti (Božia) tvár.
25 Pamätaj na chudobu, ak máš hojnosť,
a na nedostatky chudoby, ak oplývaš bohatstvom.
26 Čas sa môže zmeniť od rána do večera
a pred Božími očami to všetko chytro beží.
27 Múdry je opatrný pri všetkom počínaní,
ak zavládne hriešnosť, varuje sa nečinnosti.
28 Kto je prehnaný, pozná múdrosť
a zvelebuje každého, kto ju nájde.
29 Kto je rozvážny v reči, múdro si počína:
takí poznajú, čo je pravda a spravodlivosť,
a chrlia zo seba napomenutia a spravodlivé (rady).

Treba sa vzopriet náruživostiam!

30 Nežeň sa za náruživosťou,
ale odvráť sa od svojej (hriešnej) vôle.
31 Ak vyhovieš svojim náruživostiam,
bude to na radosť tvojim nepriateľom.
32 Nehľadaj zábavu v hlučnej spoločnosti pri svojej chudobe,
lebo takí ich ustavične až opreteký usporadúvajú.
33 Neožobračuj sa, ak by si sa im chcel rovnať za požičaný peniaz,

ak vo svojom vrecku nemáš ničoho:
lebo tak by si bol nenávideniahodným (nepriateľom) svojho života.

Sir19

- XIX.** ¹ Kto robí a opíja sa, nezbohatne:
kto si neváži málo, pomaly upadne.
² Víno a ženy vedú k úpadku aj múdrych,
trest uvádzajú aj na rozvážnych.
³ Kto sa viaže k smilniciam, bude sám ničomník:
jeho dedičmi budú hniloba a červy.
Postavia ho za výstražný príklad,
lebo jeho duša vyhynie z počtu (živých).

Nehovor bez rozvahy!

- ⁴ Kto prenáhľene dôveruje, je ľahkoverný a príde do škody:
a kto tak škodí sebe, za nič ho budú mať.
⁵ Kto sa raduje z neprávosti, dostane sa mu potupy,
kto nenávidí pokarhanie, ukracuje si život:
ale kto nenávidí táravosť udúša zlo.
⁶ Kto sa prehrešuje proti sebe, bude to ľutovať,
kto má záľubu v zlosti, dostane sa mu potupy.
⁷ Neopakuj ničomné a tvrdé slovo,
tak ani teba neuponížia.
⁸ O priateľovi a nepriateľovi nehovor, čo si myslíš:
ak niečo pokladáš za hriešne, neodkrývaj to!
⁹ Lebo ťa vypočuje, ale bude sa ťa strániť
a takmer brániť bude hriech a teba nenávidieť,
a tak sa bude vždy k tebe približovať.
¹⁰ Ak si počul neprajné slovo proti blížnemu, nech umrie v tebe!
Ver mi, neroztrhne ťa.
¹¹ Pochabý dostane aj od slova bolesti,
ako postenáva (rodička) pri pôrode dieťaťa.
¹² Ako šíp zapichnutý do mäsitého stehna
je slovo v srdci pochabého.

I priateľa treba pokarhať!

- ¹³ Napomeň priateľa - azda o ničom nevie a povie ti: „Neurobil som to!“
Ak však urobil, (dosiahneš), aby to znovu neurobil.
¹⁴ Napomeň blížneho - azda to ani nepovedal:
ak však povedal, aby to neopakoval.
¹⁵ Napomeň priateľa: často sa vyskytne aj ohovárka.
¹⁶ Preto never každému slovu!
Mnohí sa previnia jazykom, ale nie úmyselne.
¹⁷ Ktože sa ešte neprevinil jazykom?!
Napomeň blížneho prv, ako by si sa mu vyhrážal.
¹⁸ Dovoľ, aby sa uplatnil zákon Najvyššieho,
lebo všetka múdrosť je bázeň pred Bohom
a bázeň pred Bohom je v nej

19 a pri všetkej múdrosti je: zachovávať Zákon.
Nie je múdrosťou správať sa ničomne:
ako nie je rozumnosťou zmýšľať hriešne.
20 To je ničomnosť a je ohavná;
nemúdry je ten, komu sa dostalo málo múdrosti.
21 Lepší je menej múdry, komu chybuje vtip, ale nie bázeň,
ako ten, kto vtipom oplýva, ale narušuje zákon Najvyššieho.
22 Zdatnosť môže byť aj dôkladná, a predsa hriešna.
23 Je aj taký, ktorý hovorí dôležité reči a rozpovie, čo je pravda,
ale je zas iný, ktorý sa nemiestne uponižuje,
pritom má útroby plné podvodu.
24 Iný sa príliš ukladá v mnohej poníženosti:
no niekto skláňa iba tvár
a pretvára sa, že nevidel, o čom sa nevie;
25 a keď mu nedostatok sily nedovoľuje robiť zlé,
predsa páše zlo, keď nadíde čas, že môže robiť zle.
26 Podľa vzhľadu možno poznať človeka,
z výrazu tváre poznáš rozvážneho.
27 Oblek na tele a úsmev na perách
a chôdza - ukazujú o každom, aký je.

Rozdiel medzi múdrym a nemúdrym

28 Pomýlené je napomenutie od toho, kto potupuje v hneve:
je aj také posúdenie, ktoré nemožno uznať za dobré:
ale kto vie mlčať, stáva sa múdrym.

XX. ¹ O koľko lepšie je napomínať, ako hnevať sa:
neprerušuj odprosovanie toho, čo priznáva sa (k vine).
2 (Ako môže) chlipnosť eunucha zbaviť devu panenstva,
3 tak (robí) aj ten, kto koná násilne nespravodlivý súd.
4 O koľko lepšie je, ak napomenutý javí ľútosť!
Tak unikneš dobrovoľnému hriechu.
5 Niekto mlčí, a predsa ho majú za múdreho:
no nenávidia toho, kto premnoho hovorí.
6 Niekto mlčí, lebo nevie nič múdreho povedať,
iný zasa mlčí, lebo vie, kedy je príhodný čas.
7 Múdry človek mlčí až do (príhodného) času:
ale chvastún a pochabý nestoja o (príhodný) čas.
8 Kto má mnoho rečí, škodí sebe samému:
kto si neoprávnene prisvojuje moc, je nenávidený.
9 Nemúdremu slúži úspech za nešťastie,
ak niečo nájde, je mu to na škodu.
10 Môže byť taký dar, ktorý nič neosoží:
a je aj taký dar, ktorý treba dvojnásobne splácať.
11 Uponíženie je na slávu:
iný zasa z uponíženia dvíha hlavu.
12 Niekto vie mnoho nakúpiť za malý peniaz,

ale zaplatí to sedemnásobne.
13 Múdry sa pre svoju reč stáva obľúbeným:
no láskavosti pochabých sú ako vyliata voda.
14 Z daru od nemúdreho ti nekynie ošoh:
lebo jeho oči sú sedemnásobné.
15 Málo dáva, ale mnoho ti napočíta:
ak otvorí ústa, vrhá oheň.
16 Nieкто ti dnes požičia, ale zajtra už pýta späť:
odporný je každý taký človek.
17 Pochabý nemá priateľa,
ani niet radosti z jeho bohatstva.
18 Ktorí požívajú jeho chlieb, sú falošného jazyka;
ako často a ako veľmi sa mu smejú!
19 Lebo neudeľuje s úprimnou myslou, čo každému patrí:
ako potom to, čo ani nenáleží.
20 Keď sa potkne jazyk falošný, ako keby nieкто padol na podlahe:
tak rýchlo príde aj pád hriešnikov.
21 Nevľúdny človek je ako prázdna povedačka:
pochabí ju majú ustavične na ústach.
22 Aj múdru náuku zamietajú, ak vychádza z úst pochabého:
lebo ju neprednesie v príhodný čas.
23 Niekomu nedostatok nedovolí zhrešiť,
ale dráždi ho to, aj keď je pokojný.
24 Nieкто zmárni seba od hanby,
ale zmárni sa pre ohľad na nemúdru osobu:
teda zmárni sa z ľudského ohľadu.
25 Nieкто urobí sľub priateľovi zo studu
a bez potreby má v ňom nepriateľa.
26 Ničomná potupa pre každého je ľuhat',
a v ústach neukázaných je to ustavičný (zjav).
27 Radšej zlodeja ako človeka, čo ustavične luhá:
i keď oboch čaká večná záhuba.
28 Mravy takých, čo luhajú, nezažijú cti,
ich hanba ostane s nimi bez prestania.

Aký úžitok prináša múdrosť

29 Múdry slovom priťahuje na seba (pozornosť)
a rozumný nájde obľubu u veľmožov.
30 Kto obrába svoju roľu, do výšky kladie stoh z jej plodín;
kto si počína spravodlivo, povyšuje seba samého:
kto sa však chce ľúbiť veľmožom, vyhýba neprávosti.
31 Odmeny a dary zaslepia oči sudcom,
sú ako nemota v ústach, ktorá im zabraňuje karhať.
32 Skrytá múdrosť a neviditeľný poklad:
akýže je úžitok z obidvoch?
33 Lepšie je na tom, kto skrýva svoju nemúdrosť,
ako ten, kto ukryje svoju múdrosť.

Ako treba vyhýbať hriechu

- XXI.** ¹ Synu, zhrešil si? - nerob to viac! -
ale odpros aj za predošlé viny, aby ti ich odpustili.
² Ako pred jedovatým hadom, tak utekaj pred hriechom,
lebo ak sa k nemu priblížiš, privinie ťa k sebe.
³ Jeho zuby sú ako zuby levov:
ktoré zabíjajú duše ľudí.
⁴ Každá neprávosť (ničí) ako dvojsečný meč:
no na jeho ranu lieku niet.
⁵ Násilie a neprávosti ničia majetok:
i dom, čo by bol aj veľmi bohatý, zničí pýcha:
tak aj bohatstvo pyšného úplne spustne.
⁶ Prosba z úst biedneho prenikne k Božím ušiam
a rozsudok mu rýchlo príde na pomoc.
⁷ Kto neprijíma rád pokarhanie, tam je stopa hriešnika,
ale kto sa bojí Boha, srdcom sa obráti.
⁸ Už zďaleka možno poznať hrdinu smelého jazyka:
rozumný vie, že by mu mohol zaviniť pád.
⁹ Kto si buduje dom na cudzí náklad,
podobá sa tomu, kto si zbiera kameň na zimu.
¹⁰ Množstvo hriešnikov je ako nahromadená kúdeľ,
ich koniec bude ohnivý plameň.
¹¹ Cesta hriešnikov je vydláždená kameňom:
no na konci na nich čakajú: podsvetie, tmy a tresty.

Jedine o spravodlivosť treba dbať, hriešnikov nenasledovať!

- ¹² Kto chce zachovávať zákon, vnika do jeho zmyslu.
¹³ Vrcholným plodom bázne pred Bohom je múdrosť a rozumnosť.
¹⁴ Nemožno vzdelávať toho, kto nechce byť múdry v dobrom.
¹⁵ Je aj múdrosť, ktorá má v sebe hojne zla:
niet však rozumnosti tam, kde je trpké (násilie).
¹⁶ Vedomosti múdreho sa šíria ako povodeň
a jeho rada je stále ako živý prameň.
¹⁷ Srdce pochabého je ako rozbitá nádoba,
nijakú múdrosť neudrží v sebe.
¹⁸ Akékoľvek rozumné slovo počuje vzdelanec,
pochváli ho a ďalšie pridá k nemu;
ak ho počuje spustlý človek, neľúbi sa mu
a odhodí ho za svoj chrbát.
¹⁹ Rozhovor s pochabým - to je ako bremeno pre pocestného,
na ústach rozumného možno nájsť pôvab.
²⁰ V zhromaždení žiadajú si (počuť) ústa múdreho
a o jeho slovách budú uvažovať v srdci.
²¹ Múdrosť je pre pochabého ako zbúraný dom:
a čo vie nerozumný, je reč bez zmyslu.
²² Čím sú putá pre nohy tým je náuka pre pochabého,
pôsobí ako ručné okovy, vložené na jeho pravú ruku.
²³ Pochabý pri smiechu zosilňuje hlas;
ale múdry sa sotva potichu usmieva.

24 Náuka je múdremu zlatou ozdobou,
akoby bola náramkom na pravej ruke.
25 Noha pochabého ľahko (vkročí) do domu blížneho:
ale skúsený človek príde do rozpakov pred mocným vladárom.
26 Pochabý oknom nazerá do domu,
no kto je dobre vychovaný, ostáva stáť vonku.
27 Pochabosť je načúvať pri dverách,
lebo múdreho trápi, ak niekoho hania.
28 Pery nemúdrych hovoria o pochabostiach,
kým múdri kladú svoje slová na vážky.
29 Pochabí nosia srdce na ústach,
no múdri majú v srdci svoje ústa.
30 Keď bezbožný zlorečí satanovi,
akoby zlorečil sebe samému.
31 Klebetár poškvŕňuje seba samého,
preto ho každý nenávidí;
nenávidený je aj ten, kto s ním spolu drží:
len mlčanlivý a múdry muž si získa úctu.

Sir22

Podarené a nepodarené dietky

XXII. ¹ Zamazaným kameňom hádžu po leňochovi,
všetci hovoria o tom, že je hoden opovrzenia.
2 Hnojom od volov hádžu po leňochovi,
kto sa ho dotkne, každý si otrasie ruku.
3 Zahanbenie sa dostane otcovi pre nevychovaného syna,
(taká) dcéra mu však škodu prinesie.
4 Múdra dcéra je dedičstvom pre svojho muža,
ale hanebnica je pohanou pre rodiča.
5 Bezočivá (dcéra) prináša potupu otcovi i mužovi,
u obidvoch bude v nevážnosti.
6 Hudba je nevhodný prejav v čase zármutku,
ale trestné údery a poučenie sú vždy múdrosťou.
7 Kto sa ujíma poučiť pochabého,
akoby zliepal črepiny.
8 Kto rozpráva inému, kto ho nepočúva,
ako keby spáča zobúdzal z hlbokého sna.
9 So spácom vedie rozhovor, kto pochabému hovorí o múdrosti;
lebo na konci rozhovoru sa pýta: „Ktože je tento?“
10 Mŕtveho oplakávajú, lebo mu vyhaslo svetlo:
aj pochabého opláč, lebo mu chýbuje chápanosť.
11 Málo oplakávajú mŕtveho, keď už spočinul.
12 Ničomný život ničomníka
je totiž niečo horšie, ako smrť pochabého.
13 Smútok nad mŕtvym (trvá) sedem dní:
u pochabého a bezbožníka (sú smútkom) všetky dni ich života.

Pochabému vyhýbaj!

14 S pochabým nemaj mnoho rečí
a s nemúdrym sa nepúšťaj na cestu!
15 Chráň sa ho, aby si nemal súženie
a aby si ho nepoškvrnil jeho hriechom.
16 Vyhni mu a nájdeš pokoj
a nebudeš mať ťažkosti z jeho nerozumnosti.
17 Čo je ťažšie od slova?
Čím iným ho možno menovať, ak nie pochabým?
18 Ľahšie unesieš piesok, soľ a kus železa,
ako znášať nemúdreho, pochabého a zlomyseľného človeka.
19 Drevený obklad, upevnený až v základoch stavby, nepustí;
tak (nepovolí) ani srdce, ak je upevnené premyslenou rozvahou.
20 Úmysly rozumného (sú pevné) po všetok čas, strach ich nezruší.
21 Ako kolová (stavba) na výšine
a kamenný múr bez omietky vystavený vetrom neobstojí:
22 tak ani srdce pochabého neodolá náporu strachu,
lebo sa vždy ľaká, ak má (o niečom) uvažovať.
23 Ako (odvážne) srdce - ktoré sa u pochabého bojí, uvažovať -
nikdy nepozná obavy:
tak (si bude počínať), kto vždy zotrvá v Božích príkazoch.

Ako si môžeš zachovať priateľstvo

24 Kto poraní oko, vyženie (z neho) slzy,
kto poraní srdce, vyvolá (bolestný) pocit.
25 Kto hodí kameňom po vtákoch, odplaší ich:
tak aj kto nadáva priateľovi ruší priateľstvo.
26 Keby si na priateľa aj meč vytasil, nezúfaj:
lebo k priateľovi je možný návrat.
27 Ak si otvoril ústa proti priateľovi a zármútil si ho,
neboj sa, je tu možnosť zmieriť sa:
ibaže by si ho bol hanobil a tupil,
(urazil ho) pýchou, zradou tajomstva a zákernou ranou:
pre toto uniká každý priateľ.
28 Získaj si dôveru priateľa, kým je v núdzi,
aby si mal radosť aj za jeho blahobytu.
29 Kým trvá čas jeho súženia, zostaň mu verný,
aby si bol spoluredičom jeho dedičstva.
30 Prv, ako (sa zjaví) oheň v peci, vystupuje do výšky para a dym z ohňa:
tak pred (vyliatím) krvi (odznievajú) kliatby, tupenia a hrozby.
31 Nebudem sa hanbiť zachrániť si priateľa,
ani sa pred ním neschovám:
a keby mi vznikli nepríjemnosti pre neho,
budem ich znášať.
32 Každý, kto sa o tom dopytuje, bude sa ho chrániť.

Modlitba k Bohu za zdržanlivosť v rečiach

33 Kto mi postaví stráž pred ústa
a na pery mi (vtlačí) pevnú pečat',
aby som neprišiel pre ne k pádu,
aby ma jazyk nepriviedol do záhuby?

XXIII. ¹ Pane, Otče a Vladár môjho života,
 neprenechaj ma im napospas,
 nedopušť, aby som nimi klesol.
² Ktože ustanoví mojej mysli biče
 a môjmu srdcu (dá) múdru náuku,
 aby ma nešetrili pre ich viny,
 aby nebolo viditeľné, keď sa prehrešia,
³ aby sa nerozmohli moje viny,
 nerozmnožili sa moje priestupky
 a nerozhojnili moje hriechy,
 aby som neklesol pred svojimi nepriateľmi
 a neradoval sa zo mňa môj protivník.
⁴ Pane, Otče a Bože môjho života,
 neponechaj ma im napospas!
⁵ Nedaj nadutosti mojim očiam
 a vzdial' odo mňa všetku žiadostivosť;
⁶ odstráň odo mňa žiadosti brucha,
 aby ma nepochytili necudné túžby,
 a nevydávaj ma nehanebnému a bláznivému zmýšľaniu!

Ako sa varovať pred hriechmi jazyka

⁷ Synovia, vypočujte si poučenie o ústach:
 kto ho zachová, ne zahynie pre pery,
 ani nepríde k pádu pre najhoršie činy.
⁸ Hriešnika prichytia pri márnivej (reči),
 pyšní a zlorečiaci tak prichádzajú k pádu.
⁹ Tvoje ústa nech neprivykajú prísaha,
 lebo z nej vzišlo mnoho nešťastia.
¹⁰ Božie meno nemaj ustavične v ústach
 a menovanie najsvätejších vecí nezaplietaj (do reči),
 lebo neobstojíš pre ne bez viny.
¹¹ Ako totiž dlho nevyšetrovaného otroka neminie sinka,
 tak ani kto sa ustavične prisahá a uvádza sväté mená,
 nie je bez hriechu.
¹² Kto sa mnoho prisahá, je plný nepravosti,
 a tak neodstúpi od jeho domu trestajúci úder.
¹³ Ak zruší (prísahu), jeho previnenie zaľahne na neho:
 ak by si jej nevšímal, prehrešuje sa dvojnásobne.
¹⁴ Kto krivo prisahá, toho nemožno ospravedlniť:
 lebo jeho dom bude za to plný odvety.
¹⁵ Je aj iná reč, ktorá vedie v ústrety smrti,
 nech sa nenájde v Jakubovom dedičstve!
¹⁶ Lebo od nábožných ľudí to má byť všetko vzdialené,
 aby sa neválali v bahne hriechov.
¹⁷ Na bezuzdné reči si nenavikaj ústa,
 lebo pri takých (často) padne hriešne slovo.

18 Pamätaj na svojho otca i matku,
ak sedíš v spoločnosti veľmožov;
19 aby azda ani Boh nezabudol na teba, dokiaľ si s nimi,
takže by si si mohol podľa zvyku nemúdro počínať
a utrpel by si hanbu
a prial by si si, aby si nebol prišiel na svet,
a preklial by si aj deň svojho narodenia.
20 Kto si zvykol slovom zlorečiť,
ten sa vo svojom živote nedá poučiť.

Chráň sa smilstva!

21 Dvojaký druh (ľudí) je zamorený hriechom
a tretí druh privádza na seba iba hnev a záhubu.
22 Rozpálená duša, ktorá horí ako oheň
a neuhasne, kým niečo nezhltnie.
23 Potom taký, čo smilní údom svojho tela,
neustáva, dokiaľ nedohorí oheň.
24 Smilníkovi je každý pokrm sladký,
nepozná únavu, čo aj dôjde na koniec (života).
25 Ktokoľvek sa neuspokojí so svojím lôžkom,
opovrhne svojou dušou, keď si povie: „Ktože ma vidí?
26 Veď ma obkľúčujú tmy a ukrývajú múry -
takže ma nemôže nik vidieť.
Koho sa mám obávať? O moje hriechy nedbá Najvyšší.“
27 Taký nechápe, že jeho oko vidí všetko,
lebo bázeň tohto človeka nepozná bázeň pred Bohom,
iba oči ľudí mu naháňajú strach.
28 Ani na to nemyslí, že Pánove oči
svietia omnoho jasnejšie ako samo slnko,
sledujú všetky cesty ľudí, aj hlbokú priepasť mora (preniknú)
a vnikajú do ľudských srdc, až do ich najskrytejších častí.
29 Pán Boh všetko poznal prv, ako stvoril veci:
a tak si aj po stvorení všíma všetkého.
30 Nieкого postihne pomsta na uliciach mesta,
a keby sa dal na útek ako konské žriebä,
dolapia ho, kde sa ani nenazdá.
31 Bude na potupu všetkým,
pretože nemal zmysel pre bázeň pred Bohom.
32 A tak (sa stane) aj každej žene, ktorá opustí muža
a z cudzoložstva podvrhne dediča;
33 lebo sa spreneverí predovšetkým zákonu Najvyššieho,
po druhé sa previní proti svojmu manželovi,
po tretie smilní cudzoložne
a od cudzieho muža nadobúda synov.
34 Pred zástup ľudu predvedú takú ženu,
ale i na jej dietky príde navštívenie (Božie).
35 Jej dietky nezapustia korene do hĺbk
a jej haluze nebudú prinášať ovocie.
36 Zanechá po sebe prekliatu pamiatku,
lebo jej hanbu nikdy zotrieť nemožno.

37 Všetci po nej pozostali poznávajú,
že nič lepšieho niet nad bázeň pred Bohom
a nič sladšieho, ako si všímať Pánove príkazy.
38 Veľká sláva je z toho: ísť za Pánom;
lebo možno za to nadobudnúť dlhý vek.

Sir24

Chvála múdrosti

XXIV. ¹ Múdrost' sama sa vychvaľuje,
aj u Boha je v úcte
a má chválu aj u svojho ľudu.
2 Uprostred zástupov Najvyššieho otvára ústa,
pred jeho mocou dostáva sa jej sláva.
3 Chváli ju aj jej ľud,
obdivuje ju zhromaždenie svätých.
4 Množstvo vyvolených jej vzdá chválu,
obsiahne väčšie požehnanie ako (všetci) požehnaní. Povie:
5 Ja som vyšla z úst Najvyššieho
ako prvorodená pred všetkým tvorstvom.
6 Ja som roznieťla na nebi neuhasiteľné svetlo,
ako hmla som pokryla zem.
7 Svoj príbytok mám na výsostiach,
prestol mám na stĺpe mrakov.
8 Okruh neba som pochodila a sama,
prenikla som do morských hlbín,
po vlnách mora som kráčala;
9 na každom mieste zeme som sa zastavila:
10 u každého ľudu, v každom národe som vládla.
11 Mocne som pošliapala srdcia všetkých,
ktorí vynikali, alebo boli postavení nízko:
U týchto všetkých som hľadala, kde spočinúť
a zdržovať sa v dedičnom (národe) Pána.
12 Stvoriteľ vesmíru mi rozkázal a ustanovil -
lebo môj Stvoriteľ spočinul v mojom stánku -
13 a riekol mi: „V Jakubovom (rode) prebývaj,
v Izraeli maj podiel dedičný
a medzi mojimi vyvolenými zapuť korene!“
14 Od počiatku a pred vekmi stvoril ma (Boh),
takže naveky už nikdy nepominiem.
V (Božom) svätostánku som konala bohoslužbu.
15 Tak som sa trvale usadila na Sione
a na posvätnom mieste mám svoje spočinutie,
lebo v Jeruzaleme mám vládnuť.
16 V slávnom národe som zapustila korene,
v podiele môjho Boha, ktorý jemu patrí dedične,
a medzi zástupom svätých mám príbytok.
17 Ako céder na Libanone som vyrástla do výšky,
ako cyprus na vrchu Sion.

18 Vyrástla som ako palma v Engadi,
(som) ako ružový sad v Jerichu;
19 ako utešená oliva na rovinách; tak sa vznášam
ako platan pri vodách (na námestiach).
20 Rozvoniavam ako škorica a vonný balzam:
ako vzácna voňavá masť vydávam zo seba vôňu ľúbeznú.
21 Akoby som si (plodmi) storaxu, galbanu, ónyxu a staktu
a tiež samotokým kadidlom okurovala príbytok.
22 Ja ako terebinta rozkladám svoje haluze
a moje haluze sú nádherné a utešené.
23 Ako vinič prinášam ľubovonné (plody)
a z mojich kvetov vzíde skvelé a prevzácne ovocie.
24 Ja som matka krásneho milovania,
(matka) bázne, uznanlivosti a svätej nádeje.
25 U mňa je všetka milosť spravodlivej cesty životnej,
u mňa je všetka nádej silného života.
26 Pristúpte ku mne všetci, ktorí po mne túžite,
a nasýťte sa z mojich plodov!
27 Lebo môj duch je sladší ako med
a mať mňa je (sladšie) ako plást medu.
28 Spomienka na mňa pretrvá večné pokolenia.
29 Ktorí ma požívajú, budú väčšmi lačniet',
a ktorí ma pijú, budú väčšmi smädiť'.
30 Kto ma počúva, nezažije zahanbenie,
ktorí sa namáhajú v mojej službe, nezhrešia.
31 Ktorí (iným) dajú poznať moju jasnosť, obsiahnu večný život.

Chvála Mojžišovho Zákona

32 Toto všetko je obsahom knihy života
a zmluvy s Najvyšším, a tak možno poznať pravdu.
33 Mojžiš sprostredkoval Zákon ako pravidlo spravodlivosti,
ako dedičstvo Jakubovho rodu a prisľúbenia dané Izraelovi.
34 (Boh) dal do výhľadu Dávidovi, svojmu synovi,
že z jeho (rodu) vyvedie najmocnejšieho vládára,
ktorý si udrží slávny prestol naveky.
35 Táto (knih) preteká múdrosťou ako (rieka) Fison
a ako Tigris, keď sú prvotiny (obil)ia),
36 naplňuje rozumnosťou ako Eufrat:
a dáva hojne (múdrosti), ako má Jordán v čase žatvy vody.
37 Dáva náuku, ako má Níl (vody),
takže vystupuje (z riečišť) ako v čase vinobrania Gihon.
38 Nestačí ju preskúmať ani ten, kto sa prvý ujme (práce),
ako ju nepreskúma ani ten, kto sa na to neskôr podujal.
39 Lebo jej zmysel je hlbší ako more
a jej múdra rada je väčšia ako (morská) priepasť'.
40 Ja, múdrosť, vydala som (zo seba) rieky.
41 Ja (však) som ako struha z rieky nezmerných vôd,
som ako priekopa vedená od rieky
a ako vodný žliabok, čo vychádza zo záhrady.
42 Pomyslel som si: „Zvlažím svoju vysadenú záhradu

a napojím úrodu svojej lúky.“
 43 A hľa, žliabok sa mi rozvodnil
 a moja rieka vzrástla ako more:
 44 lebo svojou náukou posvietim všetkým ako ranná zora,
 budem ju ohlasovať veľmi ďaleko.
 45 Preniknem do všetkých nížin zeme,
 poprehliadam všetkých, ktorí spia ešte,
 a osvietim všetkých, čo dúfajú v Pána.
 46 Chrliť budem náuku silnejšie, ako je prorocká reč,
 zanechám ju tým, ktorí túžia po múdrosti,
 a neustanem ani cez ich pokolenia až do posvätného veku.
 47 Vidíte, že som nepracoval iba pre seba,
 ale pre všetkých, čo hľadajú pravdu.

Sir25

Príkazy o Božej láske

XXV. ¹ V trojakej veci má záľubu môj duch,
 ktoré schvaľuje Boh aj ľudia:
 2 (To sú:) Svornosť bratov a láska k blíznym
 a ďalej: manžel a manželka, ak žijú v dobrej zhode.
 3 Trojaký druh ľudí však nenávidí moja duša
 a veľmi ťažko nesiem, že aj takí sú nažive:
 4 pyšného bedára, falošného boháča
 a starca, ak je pochybý a bez rozumu.
 5 Čoho si si nenazbieral za mladi
 ako to chceš nájsť vo svojej starobe?
 6 Ako veľmi sluší súdnosť šedinám
 a starcom, aby vedeli poradiť!
 7 Ako veľmi sluší zostarnutým múdrosť
 a osláveným ľudom rozvaha a rada!
 8 Vencom pre starcov je bohatá skúsenosť
 a ich slávou je bázeň pred Pánom.
 9 Chválil som si deväť vecí o ktorých by sa nik ani nenazdal,
 a desiatu oznámim ľudom svojím jazykom:
 10 Ten, kto sa môže radovať z dietok,
 už zažíva vidí skazu svojich nepriateľov.
 11 Blažený, kto nažíva s rozumnou ženou,
 kto sa neprevinil jazykom
 a kto neotročí od seba nehodnejším ľudom.
 12 Blažený, kto nájde pravého priateľa
 a kto spravodlivosť hlása uším, čo ho počúvajú.
 13 Veľký je ten, kto našiel múdrosť a vedomosť,
 ale niet nad toho, kto sa bojí Pána.
 14 Bázeň pred Bohom prevyšuje všetko ostatné.
 15 Blažený, kto dostal bázeň pred Bohom do daru:
 kto si ju drží pevne - komu ho možno prirovnať?
 16 Bázeň pred Bohom je počiatkom lásky k nemu,
 viera však počiatkom oddanosti jemu.

O zlej a dobrej žene

17 Najväčšia rana je zo zármutku srdca,
najväčšia zloba však, ak je žena ničomná.
18 (Nech je) akákoľvek rana, len nie rana srdca!
19 (Nech je) akákoľvek ničomnosť, len nie ničomnosť ženy!
20 (Nech je) akékoľvek súženie, len nie súženie od nenávisníkov!
21 (Nech je) akákoľvek pomsta, len nie pomsta od nepriateľov!
22 Niet horšieho jedu, ako je jed hadí
23 a niet (horšieho) hnevu nad hnev ženy:
radšej by si si prial bývať spolu s levom a drakom,
ako byť spolu s ničomnou ženou.
24 Zloba znetvorí tvár ženy:
zachmúri sa jej tvár ako tvár medvedice:
a vyzerá, akoby bola vrecom.
25 Jej muž vzdychá v kruhu priateľov
a len čo málo (o nej) počuje, zastene.
26 Akákoľvek zloba je menšia od zloby ženskej,
nech by na ňu zaľahol osud hriešnikov!
27 Ako ťažko stúpajú nohy starca v piesku,
tak pôsobí jazyčnica na pokojného muža.
28 Nezahladaj na krásu ženy,
ani nepožiadaj ženy pre jej pôvab!
29 Hnev ženy zneuctuje a je veľkou hanbou.
30 Ak žena raz uchváti moc, vždy odporuje mužovi.
31 Skľúčená myseľ, tvár bez (znaku) radosti
i zranené srdce - to je (dielo) ničomnej ženy.
32 Skleslé ruky, trasľavé kolená -
to je (dielo) ženy, ktorá nevie oblažiť muža.
33 Prvý hriech povstal pre ženu
a pre ňu musíme všetci zomrieť.
34 Netrp, aby ti čo len málo unikala voda:
ani zlej žene nepriznaj voľnosť na vychádzku!
35 Ak sa nespráva na (pokyn) tvojej ruky,
hanbu ti zapríčiní pred nepriateľmi.
36 Oddel' takú od svojho tela,
aby ti nekrivdila ustavične.

Sir26

Chvála dobrej ženy

XXVI. ¹ Muž dobrej ženy je blažený:
počet jeho rokov sa zdvojnásobí.
2 Zdatná žena oblažuje muža,
takže v pokoji prežíva roky života.
3 Dobrá žena je dobrý podiel dedičný,
muž ju dostane ako odmenu za dobré skutky.
4 Či je bohatý, či chudobný, veselá je myseľ,
pohľad takých je v každom čase radostný.

5 Trojaká vec mi napĺňa myseľ strachom:
a pri štvrtej sa mi chveje, tvár:
6 klebety po meste, zbíhanie sa ľudu,
7 falošné osočovanie, lebo to všetko je ťažšie od smrti.
8 Bolest' a zármutok zavíni srdcu žiarlivá žena;
9 u žiarlivej ženy je jazyk bičom pre všetkých, s kým sa stretá.
10 Zlá žena je ako záprah volov sem-tam hnaných,
kto ju má, akoby držal šťúra.
11 Opitá žena spôsobuje veľký hnev:
jej potupu a nestydatosť nemožno ukryť.
12 Smilnú ženu môžeš poznať z jej vyzývavých očí
a podľa mihalníc.
13 Prísne si stráž ženu, ak sa nechce odvrátiť (od zla),
aby sa ti nespreneverila, keď si nájde príležitosť.
14 Varuj sa všetkej nehanebnosti jej očí
a nediv sa tomu, ak opovrhne tebou.
15 Ako smädný pocestný otvára nad prameňom ústa
a pije z každej vody, ktorá sa mu naskytne:
tak aj (ona) sa posadí pred každý kôl
a roztvorí púzdra každému šípu, kým neustane.
16 Pôvab usilovnej ženy oblažuje muža
a (jej rozvaha) dodáva vzrast jeho kostiam.
17 Jej rozvážnosť je dar od Boha;
18 ak je žena rozvážna a mlčanlivá,
nemožno dosť preplatiť takú dobre vychovanú dušu.
19 Svätá a cudná žena je pôvab nad pôvab,
20 nijaká protihodnota sa nevyrovná zdržanlivej duši.
21 Ako osvieti ranné slnko svet z Božích výšin,
tak je ozdobou pre dom pôvab dobrej ženy;
22 ako žiari svetlo na posvätnom svietniku,
tak žiari aj jej krása na pevnej postave.
23 Ako zlaté stĺpy na strieborných podstavcoch,
tak pevne sa opierajú na chodidlá nohy urastenej (ženy).
24 Ako (kladú) večné základy na tvrdú skalú,
také (pevné) sú aj Božie prikázania v srdci svätej ženy.

Vsuvka gréckej osnovy Knihy Sirachovcovej po 26, 24.

- (1) Synu, zachovaj si zdravú sviežosť svojej mladosti
a svoju schopnosť nemárni s cudzími ženami!
- (2) Vyhl'adaj si najlepšiu čiastku z poľa
a sej do nej svoje semeno v nádeji šľachetného potomstva;
(3) tak ťa obkľúčia tvoji potomci
a budú vzrastať, keďže majú oporu v šľachetnom pôvode.
- (4) Smilnicu treba klásť svini na roveň,
vydatá žena je zas vežou smrti tým, ktorí ju užívajú.
- (5) Necudnú ženu dostáva smilník ako svoj údel,
nábožnú ženu zase dostáva bohabojný.
- (6) Chlipná žena nedbá na nijakú hanbu,
no cudná žena cíti hanblivosť aj pred svojím mužom.
- (7) Ženu bez hanby treba pokladať za podobnú psovi,

- ale hanblivá sa bojí Pána.
(8) Ženu, ktorá si ctí muža, všetci uznávajú za múdru,
ale takú, ktorá ním pohŕda, všetci majú za odpornú pre jej pýchu.
(9) Keď sa dobrá žena v niečom aj protiví, robí to pokorne
a budí zdanie, že je to iba iskierka.
(10) Krikľavú ženu a jazyčnicu majú za vojnovú trúbu, ktorá plaší na ústup.
A muž, svojou myslou podobný jej spôsobom,
prežíva celý svoj život v bojovných nepokojoch.
- 25 Pri dvoch veciach zarmucuje sa mi srdce
a pri tretej pochyťí ma hnev:
26 Ak udatný bojovník hynie nedostatkom,
keď opovrhujú rozumným mužom
27 a keď niekto prechádza od spravodlivosti k hriechu.
Pre takého ustanovil Boh meč.
28 Dva druhy vecí zdajú sa mi ťažké a krajne nebezpečné:
priekupník sa ťažko zbaví nedbalosti (voči pravde)
a obchodník sa nevie zdržať od hriechov svojich perí.

Sir27

- XXVII.** ¹ Mnohí ľudia sa prehrešili pre svoj nedostatok:
a kto chce zbohatnúť, odvracia si oko (od pravdy).
2 Ako vrážajú kôl do škáry medzi kamene,
tak aj hriech sa vtiera medzi kúpu a predaj.
3 S hriešnikom sa spolu rozpadne aj jeho hriech,
4 Ak sa nebudeš pilne pridržať bázne pred Pánom,
čoskoro sa ti rozpadne dom.
5 Ako pri osievaní sitom ostávajú smeti,
tak sa javí nedostatok človeka pri spomienke na neho.
6 Pec skúša výrobky hrnčiara
a spravodlivého skúša súženie.
7 Ovocie ukáže, ako ošetrovali strom,
a tak aj slovo človeka (ukáže), ako myslí v srdci.
8 Nechváľ nikoho, dokiaľ neprehovoril,
lebo (reč) je skúška pre ľudí.
9 Ak sleduješ spravodlivosť, dosiahneš ju
a oblečieš si ju ako ozdobné rúcho;
ak budeš s ňou prebývať, ochráni ťa naveky
a stane sa ti oporou v deň skúšky.
10 Vták prisadne k sebe podobným
a vernosť sa vracia k tým, ktorí ju konajú.
11 Lev ustavične číha po koristi:
tak aj hriechy (číhajú) po tých, ktorí robia nepravosť.
12 Svätý človek vytrvá v múdrosti ako slnko,
kým pochybý sa mení ako mesiac.
13 V spoločnosti nerozumných si uchovaj slovo na (svoj) čas,
ale v spoločnosti rozvážnych zostávajú trvale.
14 Rozhovor s hriešnikmi (nech ti je) odporný,

ich smiech (sa ozýva) pri hriešnom hodovaní.
15 Reč spojená s častou prísahou naježuje vlasy na hlave
a ich nehanebné (reči nútia) zapchať si uši.
16 Kde sa násilníci hádajú, tam je možné vyliatie krvi,
a ťažko počúvať ich zlorečenia.
17 Kto vyzradí priateľovo tajomstvo, stráca dôveru
a nenájde viac priateľa po svojej vôli.
18 Miluj priateľa a verne sa ho drž!
19 Ak zradíš jeho tajomstvá, už za ním ani nechod'!
20 Aký je totiž ten, kto sa zbaví priateľa,
taký je aj ten, kto zničí priateľstvo so svojim blíznym.
21 Ak niekto vypustí vtáka z ruky, (už ho viac nemá),
tak ani ty viac nechytíš blížneho, ak si ho opustil.
22 Nehoň sa za ním, lebo je už ďaleko:
utečie ti ako srna, keď (sa dostane von) z osídla,
lebo zranili jeho dušu.
23 (Takú ranu) nemožno zaviazať:
ako sa dá udobriť zlostné slovo?
24 Kto zradí priateľovo tajomstvo,
pre takú nešťastnú dušu niet už nádeje.
25 Kto súhlasne (žmurká) okom, zlé veci kuje,
ale neodmietne ho nik.
26 Pred tvojimi očami mu kypia ústa sladkosťou,
pri tvojich rečiach prejavuje obdiv,
potom si však (s úškl'abkom) skryje ústa
a z tvojich slov ti pripravuje pád.
27 Všeličo nenávidím, ale takému sa už nič nevyrovná;
no aj Pán ho má v nenávisti.
28 Kto hádže kameňom do výšky, môže mu padnúť na hlavu:
tak aj zákerný úder falošníka rozdáva viaceré rany.
29 Kto inému jamu kope, sám do nej padá;
kto nastavuje kameň blížnemu, potkne sa oň,
a kto stavia druhému osídlo, zahynie v ňom.
30 Kto sa zapodieva hriešnym úmyslom (proti iným), spadne to na neho;
ani si neuvedomí, odkiaľ to prišlo.
31 Výsmech a potupa je (dielo) pyšných,
pomsta však číha po takých ako lev.
32 V osídle zahynú, čo sa kochajú pri páde spravodlivých:
bolesť ich zožerie prv, ako zomrú.

Treba potlačiť hnevľivosť!

33 Hnev a zúrivosť - to obidvoje je odporné,
len hriešny človek sa ich pevne drží.

XXVIII. ¹ Kto sa chce pomstiť, ujde sa mu pomsty od Pána,
lebo si jeho hriechy zachová v pevnej pamäti.

² Odpusť svojmu blížnemu, ak ti uškodil:

lebo aj tebe odpustia viny, ak o to poprosíš.
3 Ak človek prechováva hnev proti blížnemu,
ako si potom žiada od Boha, aby bol zdravý?
4 Pre človeka sebe podobného nemá milosrdenstva,
a pritom oroduje za svoje hriechy?
5 Prechováva v sebe hnev, hoci sám je iba človekom,
a pritom prosí o zľutovanie u Boha?
Ved' kto iný môže jeho hriechy uzmierniť?
6 Mysli na koniec (všetkého) a zanechaj nepriateľstvo,
7 lebo hniloba a smrť ti hrozia, ako to ustanovil (Boh).
8 Pamätaj na Božiu bázeň a nehnevaj sa na blížneho!
9 Pamätaj na zmluvu Najvyššieho a prepáč vinu blížnemu!
10 Vzdľaľuj sa sporu a umenšiš hriechy:
11 človek totiž v hneve rozdúcha spor,
hriešny človek pobúri (proti sebe) aj priateľov
a vie uviesť nepriateľstvo aj medzi pokojných.
12 Lebo oheň horí tak, aké je drevo v lese:
ako je kto mocný, taký je aj jeho hnev,
a ako je kto bohatý, tak sa zmocňuje jeho hnev.
13 Prenáhlený spor zapaluje oheň;
prenáhlená hádka vylieva krv;
a (zradne) svedčiaci jazyk privádza smrť.
14 Ak fúkneš na iskru, vzbĺkne ako oheň,
ak však na ňu napľuješ, zadusíš ju.
Obidvoje vychádza z tých (istých) úst.

Chráň sa našepkávača!

15 Prekliaty je našepkávač a ten, kto má dvojaký jazyk,
vie pobúriť mnohých, ktorí žili v pokoji.
16 „Tretí jazyk“ uviedol mnohých do nepokoja
a hnal ich od národa k národu.
17 Rozrúcal hradené mestá boháčov
a domy veľmožov podkopával.
18 Silu národov podlomil
a udatné rody rozbil.
19 „Tretí jazyk“ povyháňal z domu zdatné ženy
a obral ich (o výsledky) ich námah.
20 Kto naň bude dbať, nikdy si nenájde pokoja,
nezíska si ani priateľa, u koho by spočinul.
21 Úder bičom vyvoláva sinku;
úder jazyka až kosti láme.
22 Mnohí padli ostrím meča,
ale nie toľkí, ako čo zahynú pre jazyk.
23 Blažený, kto je skrytý pred ničomným jazykom,
aj ten, kto sa nedostal do jeho zúrivosti,
kto si nepřitiahol jeho jarmo na seba
a koho neviažu jeho putá.
24 Lebo jeho jarmo je jarmo železné
a jeho putá sú putá z kovu:
25 zomrieť od neho je najhroznejšie zomieranie,

od toho lepšie je aj samo podsvetie.
26 Chcel by vytrvať, ale neudrží sa;
do svojej moci dostane iba tých, čo sú na ceste nespravodlivcov,
svojím plameňom neupáli spravodlivých.
27 Ktorí opustia Boha, upadnú do jeho (moci),
rozhorí sa v nich neuhasiteľne.
Pustí sa do nich ako lev
a dokaličí ich ako leopard.
28 Ohraď svoje uši tŕním a nepočúvaj zlý jazyk,
aj na ústa si vlož bránu i zámky!
29 Zlato a striebro si dobre chrániš,
tak si zadováž aj pre svoje slová vážky
a na ústa si vlož primerané uzdy!
30 Daj si pozor, aby si jazykom neklesol
a neupadol pred nepriateľmi, čo na teba číhajú.
Tvoj pád nebude možno vyliečiť do smrti.

Sir29

Treba mať milosrdenstvo s biednymi!

XXIX. ¹ Kto požičiava blížnemu, almužnu mu dáva:
a kto - ako mocnejší - berie ho za ruku, zachováva príkazy.
2 Požičaj svojmu blížnemu, keď je v núdzi,
a zasa na svoj čas vráť (pôžičku) blížnemu!
3 Pevne drž slovo a verne si počínaj voči nemu:
tak dostaneš v každom čase, čo potrebuješ.
4 Mnohí pokladajú pôžičku za nájdenú vec
a zapríčiňujú trpkosti tým, čo im pomohli.
5 Kým dostávajú, bozkávajú ruku darcovi,
ich hlas je ponížený, keď všetko sľubujú.
6 Ale v čase splátky žiada čas (odkladu),
mrzuto rozpráva, reptá a žaluje sa na časy.
7 Aj keby mohol vrátiť, nechce sa mu,
splatí sotva polovicu dlžoby
aj to pokladá za nájdenú vec.
8 Ak nemôže (platiť), chce veriteľ'a dostať o jeho peniaze,
bez príčiny sa mu stáva nepriateľom.
9 Odplatí sa mu preklínaním a nadávaním
a miesto vďaky za dobrotu odplatí sa mu potupovaním.
10 Mnohí nepožičiavajú nie tak zo zloby,
ale boja sa, aby zbytočne neprišli do škody.
11 Bud' však voči ubiedenému veľkodušný
a neodkladaj poskytnúť mu almužnu!
12 Pre rozkaz (zákona) ujmi sa chudobného
a v jeho nedostatku ho neprepúšťaj naprázdno!
13 Aj peniaze utrať, ak ide o tvojho brata a priateľa;
(peniaze) neukrývaj pod kameň, kde môžu vziať skazu.
14 Ukladaj si poklad v príkazoch Najvyššieho
a bude ti to osožiť viac ako zlato.

15 Svoju almužnu uzavri chudobnému do srdca
a vymodlí ťa za to zo všetkého zla.
16 Viac ako mohutný štít a oštep
bude bojovať proti tvojmu nepriateľovi.

Verš 17 a 18 vo Vulgáte chýba.

Opatrnosť pri požičaní

19 Dobrý muž sa zaručí za blížneho,
len kto nemá hanby, nechá ho na seba.
20 Na dobrotu ručiteľ'a nezabúdaj:
veď sa vydal (do nebezpečenstva) pre teba.
21 Pred ručiteľ'om uteká iba hriešnik a nepoctivec.
22 Hriešnik pokladá majetok ručiteľ'a za svoj
a v nevďačnej mysli opúšťa svojho záchrancu.
23 Muž sa zaručuje za svojho blížneho;
ak ten stratí slušnosť, opustí ho aj on.
24 Nepoctivé ručenie zahubilo už mnoho zámožných ľudí
a otriaslo nimi tak, ako sa kolíšu morské vlny.
25 Boháčov poslalo do vyhnanstva ako tulákov,
takže sa potulovali medzi cudzincami.
26 Ak hriešnik prestúpi Božie príkazy,
zapletie sa do nešťastného ručenia:
a kto sa ženie po mnohých, podujatiach,
prepadne svojmu odsúdeniu.
27 Zaujmi sa svojho blížneho, koľko len vládzeš,
ale daj si pozor, aby si neprišiel do skazy.

Skromnosť v živobytí a šatstve

28 Hlavné potreby pre život človeka sú: voda, chlieb, dom
a (odev), čo zakrýva nahotu.
29 Lepšie chutí chudobnému pod drevenou strechou,
ako skvelé hodovanie ďaleko od domova.
30 Miesto mnohých vecí nech ti stačí aj to málo, čo máš,
a nezačuješ nadávky pri potulke cudzinou.
31 Zlý je to život od domu k domu si hľadať prístrešie,
a kto je v hostinci, nesmie si voľne počínať ani ústa otvoriť.
32 Za prijatie do hostinca musí kŕmiť a napájať nevďačníkov
a k tomu počuje trpké slová (za všetko):
33 „Cudzinec, chod' a prestri stôl!“
a čo len v ruke máš, aby si tým kŕmil iných.
34 „Odíd', lebo si chcem uctiť priateľ'ov,
mám prijať iného na pobyt v svojom dome,
lebo mi je bratom.“
35 To sú tvrdé slová pre toho, kto to chápe.
Domu sa dostane výčitka a potupné meno: Úžerník!

Ako vychovávať

XXX. ¹ Kto si miluje syna, často používa aj tresty,
aby sa nakoniec radoval a nemusel ohmatávať brány blížnych.
² Kto si vyučuje syna, dožije sa na ňom chvály
a môže sa ním honosiť v kruhu svojich domácich.
³ Kto si vyučuje syna, do žiarlivosti uvádza nepriateľa,
ale v kruhu priateľov sa ním môže chváliť.
⁴ Ak mu aj umrie otec, akoby nebol mŕtvy:
lebo podobného (syna) zanecháva po sebe.
⁵ Keď ho vidí za života, raduje sa z neho,
pri svojom skone sa nezarmucuje,
ani pred nepriateľmi sa nemá čo hanbiť pre neho.
⁶ Lebo svojmu rodu zanecháva obrancu proti nepriateľom
a priateľom vďačného odplatiteľa.
⁷ Za maznanie synov bude si viazať rany
a pri každom slove sa mu znepokojí srdce.
⁸ Nekrotený kôň je nepoddajný,
voľkaný syn bude bez rozvahy, náhly.
⁹ Maznaj sa so synom a naženie ti strachu,
pohrávaj sa s ním a zarmúti ťa.
¹⁰ Nesmej sa mu, by si to neľutoval,
aby ti nakoniec nestŕpli aj zuby.
¹¹ Nepovoľuj mu mnoho za mladi
a nenechaj jeho myseľ bez povšimnutia!
¹² Ohýbaj ho ešte v mladosti,
trestaj, kde neškodí, kým je mladý,
aby nezostal tvrdohlavý a nevzoprel sa ti,
mal by si žalosť na duši.
¹³ Vyučuj si syna a zapracúvaj ho,
aby si nenarazil na jeho neslušnosť.

Ako si šetriť zdravie

¹⁴ Lepšie je na tom chudobný, ak je zdravý a mocný v sile,
ako nevládny a neduhom bičovaný boháč.
¹⁵ Nad všetko zlato a striebro drahšia je zdravá myseľ posvätená pravdou
a zdravé telo je viac ako nezmerné bohatstvo.
¹⁶ Niet bohatstva nad bohatstvo zdravého tela;
a niet väčšej blaženosti nad radosť srdca.
¹⁷ Lepšia je smrť ako trpký život
a večné spočinutie je lepšie ako ustavičná choroba.
¹⁸ Maškrtky, ktoré nemôžu požiť uzavreté ústa,
podobné sú hodovným pokrmom, ktorými obložia hrob.
¹⁹ Aký pôžitok má z obetovaného (jedla) modla?
Nemôže ani jesť ani ovoňať:
²⁰ taký je aj ten, koho Pán odoženie od seba
a dá mu znášať odplatu za nepravosti.
²¹ Očami hľadá (na svoje bohatstvo) a stone pri tom,
ako keď eunuch so vzdychom objíma pannu.
²² Zármutoť si nepripuť na myseľ,
ani sa nesužuj svojimi nápadmi!

23 Veselosť srdca - to je život pre človeka,
 a svätosť je nevyčerpatel'ný poklad:
 jasavá radosť dodáva mužovi na veky.
 24 Zľutuj sa nad svojou dušou, ľúbias sa trvale Bohu,
 maj sústredenú myseľ pre svätosť
 a ďaleko zaháňaj od seba (všetok) zármutok!
 25 Lebo zármutok zničil už mnohých,
 a nikto nemá z toho osoh.
 26 Závist' a hnevливosť skracujú život
 a (mnohé) premýšľanie privádza predčasne starobu.
 27 Jasná a dobrá myseľ sa ukáže pri hodovaní,
 lebo hodovanie je časté u neho.

Sir31

Nestaraj sa príliš o bohatstvo!

XXXI. ¹ Nespavosť pre bohatstvo zožiera telo
 a ustarostenosť oň zaženie spánok.
 2 Starosť o to, ako poznať budúcnosť, ruší myseľ,
 ťažká choroba prebúdza dušu k triezvosti.
 3 Boháč sa namáha hromadením bohatstva,
 a keď spočinie, má plno statkov.
 4 Namáha sa bedár, takže si odpiera aj živobytie,
 ale nakoniec ostáva (naďalej) núdzny.
 5 Kto má rád zlato, nebude bez viny,
 a kto sa ženie za svojím zničením, úplne si ho nájde.
 6 Mnohí prišli do záhuby pre zlato,
 ale sami si pripravili skazu pre jeho lesk.
 7 Polenom na pád je zlato pre tých, čo sa mu koria,
 ako aj tým, ktorí sa po ňom zháňajú;
 kto je nemúdry, každý preň zahynie.
 8 Blahoslavený každý, kto sa zachová bez úhony
 a kto sa nezháňa po zlate,
 ani svoju nádej neskladá v peniazoch a poklade.
 9 Ktože je to? - aby sme ho chválili,
 lebo obdivuhodný (príklad) dal svojím životom.
 10 Veď kto sa osvedčil a ukázal, že je dokonalý,
 tomu patrí večná sláva!
 Lebo mohol prestúpiť (zákon), ale ho neprestúpil,
 a mohol robiť zle, ale neurobil tak.
 11 Preto sám Pán upevní jeho bohatstvo (navždy)
 a o jeho dobrých skutkoch bude hovoriť celé zhromaždenie svätých.

Ako sa treba správať pri hostine

12 Ak sedíš za skvelým stolom, neotváraj nad ním prvý ústa!
 13 Ani nehovor: „Ako mnoho je toho, čo je na ňom!“
 14 Pamätaj, že závistlivé oko je zlé.
 15 Čože je zo všetkého stvorenia horšie ako (závistlivé) oko?
 Preto zaslží pri každej veci, ktorú len zazrie.

16 Nenačahuj prvý rukou (do misy),
aby si sa nemusel znevážení hanbiť pre svoju hltavosť.
17 Nedaj sa tlačiť pri hostine!
18 Podľa seba poznaj, čo patrí tvojmu blížnemu;
19 ako slušný človek požívaj zo všetkého, čo ti predložia:
ale tak, aby neopovrhli tebou, ak by si mnoho jedol.
20 Prestaň prvý jesť už pre slušnosť;
a nebuď nemierny, aby si niekoho nepohoršil.
21 Ak sedíš vo veľkej spoločnosti,
nečiahaj prv ako oni rukou (do misy),
ani si nežiadať prvý piť!
22 Ako veľmi stačí slušnému človekovi kvapka vína;
pri spánku nebudeš mať od neho bolesti
ani ťa nič trápiť nebude.
23 Nespavosť, podráždenú žľč a trápne bolesti
má iba nenásytník.
24 Mierny človek má zdravý spánok,
spí až do rána a v radostnej nálade.
25 Ak ťa nútia veľa jesť,
vstaň zo spoločnosti, vyvrhni a uľahčí sa ti
a nezapríčiň si slabosť tela.
26 Synu, počúvaj ma a neopovrhuj mnou! -
Nakoniec uznáš moje slová (za pravdivé).
27 Buď zručný pri všetkých svojich dielach,
a tak ťa nestretne nijaká choroba.
28 Kto je slušný pri jedle, pochvália ho za to ústa premnohých
a svedectvo o jeho pravej (slušnosti) je spoľahlivé.
29 Proti tomu, kto je neslušný pri jedle, šomre celé mesto
a svedectvo o jeho neslušnosti je tiež pravdivé.
30 Milovníkov vína nevyzývaj na preteky,
lebo víno už mnohým vyhasilo (život).
31 Oheň skúša tvrdé železo,
tak aj víno v opilosti požitie prezradí srdcia pyšných.
32 Spokojný život pre ľudí - to je víno s mierou (požitie),
ak ho s mierou piješ, ostaneš triezvy.
33 Akýže je to život, ktorému chýba víno?
34 (Čože nás olupuje o život? Smrť.)
35 Víno je od počiatku stvorené na obveselenie,
ale nie na opilstvo.
36 Duša a srdce sa (rovnako) radujú
pri mierne požitom víne.
37 Mierne požitý nápoj je zdravý pre dušu i pre telo.
38 Len mnoho požitého vína spôsobuje
podráždenosť, hnev a mnohé iné škodlivé prípady.
39 Trpkosťou pre dušu je,
ak sa pije mnoho vína.
40 Opilstvom podráždená myseľ vedie nemúdreho k úrazu,
zbavuje ho sily a zadáva mu rany.
41 Na hostine pri víne nezabrádaj do blízneho,
ani neopovrhuj ním, ak je rozjarený.

42 Nehovor mu potupné slová
ani nenaliehaj na neho so svojou pohľadávkou!

Sir32

XXXII. ¹ Nevypínaj sa, ak ťa ustanovili za usporiadateľa (hostiny),
správaj sa v ich kruhu tak, ako jeden z nich!
² Staraj sa najprv o nich, až potom si sadni;
až keď si splnil všetky svoje úlohy posad' sa (k stolu),
³ aby si z nich mal radosť
a dostal ozdobný veniec (na znak) vďaka
a získal uznanie od pozvaného zástupu.

Ako sa správať v spoločnosti

⁴ Prehovor, starší vekom: sluší ti
⁵ prehovoriť s bedlivou rozvahou prvé slovo,
ale ani hudbe a (spevu) neprekážaj!
⁶ Keď ťa nepočúvajú, neplytvaj mnohými slovami
a nevypínaj sa nepríhodne svojou múdrosťou!
⁷ Ako vyniká rubínový kamienok na zlatej ozdobe,
tomu sa podobá hudba na hostine pri víne.
⁸ Ako smaragdová pečať v zlatej obrube
je nápev hudby pri radostnom a miernom požívaní vína.
⁹ Načúvaj mlčky
a za tvoju úctu dostane sa ti vďačného uznania.
¹⁰ Ak si mladý, sotva čo povedz v svojej veci!
¹¹ Ak sa ťa dva razy opýtajú, tvoja odpoveď nech má hlavu!
¹² Pri mnohých (dopytoch) sa rob, akoby si nevedel o veci,
počúvaj mlčky a spolu sa aj dopytuj!
¹³ V spoločnosti veľmožov nebuď náročný:
a kde sú starší, tam nehovor mnoho!
¹⁴ Pred krupobitím sa dostavujú blesky:
pred skromnosťou predchádza obľuba,
za úctivosť dostane sa ti milej priazne.
¹⁵ Vo chvíli, keď iní vstávajú, nepočínaj si lenivo,
odbehni ako prvý pred inými domov, tam sa zabávaj a vesel',
¹⁶ tu si počínaj, ako ti napadne,
nie však hriešne alebo pyšným slovom!
¹⁷ Za to všetko chváľ Pána, ktorý ťa stvoril
a hojne ťa sýti svojimi dobrami.

Rozdiel medzi múdрым a nemúdrym človekom

¹⁸ Kto sa bojí Pána, ten prijíma jeho náuku
a ktorí ho včasne hľadajú, nájdu požehnanie.
¹⁹ Kto sa vhlíbi do Zákona, bude ním úplne preniknutý,
ale kto si pokrytecky počína, potkne sa oň.
²⁰ Ktorí sa boja Pána, nájdu spravodlivé právo,
ako svetlu dajú svietiť jeho ustanoveniam.
²¹ Hriešny človek vyháňa pokarhaniu

22 a vyhľadáva si poučenie, aké mu lahodí.
23 Obozretný muž neodmietne rozumnú radu,
24 len nerozvážny a pyšný sa nebojí strachu:
25 a keď aj urobil spolu s ním niečo bez rozvahy,
26 trest nájde v tom, za čím sa hnali.
27 Synu, nerob nič bez rozvahy,
28 potom neoľutuješ nič, čo sa stalo.
29 Nekráčaj po ceste skazy a neudrieš sa o kameň:
30 ani neschodnej ceste nedôveruj, aby si sa nepriviedol do skazy.
31 Opatrný buď aj voči svojim synom
32 a maj sa na pozore pred svojimi domácimi!
33 Pri všetkom počínaní sa s dôverou spoliehaj na svedomie:
34 lebo v tom je plnenie príkazov.
35 Kto verí v Boha, dbá aj o jeho prikázania,
36 a kto dôveruje v neho, nezažije ujmu.

Sir33

XXXIII. ¹ Bohabojného nezastihne nešťastie,
2 ale Boh ho pri skúške zachráni a zbaví zlého.
3 Múdry nemá v nenávisti príkazy a právne predpisy (Zákona)
4 a nedostane sa na úskalie ako loď za búrky.
5 Rozvážny človek sa spolieha na Boží Zákon
6 a Zákon mu bude verne pomáhať.
7 Kto predpokladá dotaz, pripraví si slovo,
8 a keď ho požiadajú (o slovo), aj ho vypočujú.
9 Lebo taký zachová, čo sa sluší, a len tak odpovie.
10 Myseľ pochabého podobá sa kolu na voze
11 a jeho zmýšľanie sa obracia ako os.
12 Priateľ našepkávač je ako bujný žrebec,
zarehce pod každým, kto si naň sadne.

Prozreteľnosť Božia je podivná

7 Prečo vyniká deň nad iný deň,
8 svetlo nad iné svetlo, rok nad iný rok -
(kdeže sú) pod slnkom?
9 Múdrom (ustanovením) Pána sú (dni) oddelené od seba
10 utvorením slnka, ktoré zachováva, čo mu prikázal.
11 (Nariadil), aby sa časy a v nich sviatočné dni zamieňali,
12 aby (ľudia) svätili sviatočné dni na svoju hodinu.
13 Niektoré z nich Boh (zvlášť) povýšil a zvelebil,
14 iné zasa zaradil do počtu všedných dní.
15 Všetci ľudia sú z hlíny, zo zeme, z ktorej stvoril Adama.
16 Podľa svojej veľkej múdrosti urobil Pán rozdiel medzi nimi
17 a určil im rozmanité cesty.
18 Niektorých medzi nimi (zvlášť) požehnal a urobil slávnymi;
19 iných posvätil a (bližšie) k sebe privinul;
20 iných z nich zasa preklial a uponížil:
21 a odstránil aj z miesta, ktoré im určil.

13 V jeho rukách sú ako hrnčiarska hlina,
premiesi ju, ako pokladá za dobré.
14 Všetky jej (ďalšie) osudy utvárajú sa podľa jeho rozhodnutia.
Taký je aj (osud) ľudí, riadený rukou Stvoriteľa,
aby im odplatil podľa svojho spravodlivého súdu.
15 Zlu sa protiví dobré a smrti zasa život:
tak je oproti spravodlivému postavený hriešnik.

Pokyny pre hlavu rodiny

16 Ja ako jeden z posledných bdelo som sa pousiloval,
ako ten, kto paberkuje po obračoch hrozna.
17 I ja som dúfal, že Boh požehná moju prácu,
a tak som si aj ja naplnil lis ako ten, kto (riadne) oberá.
18 Všimnite si, že nie jedine pre seba som sa namáhal,
ale pre všetkých, čo túžia mať poučenie.
19 Počúvajteže ma, náčelníci a všetky národy,
čujte aj zhromaždení predáci.
20 Ani synovi a žene, ani bratovi a priateľovi
nedávaj, dokiaľ žiješ, moc nad sebou;
ani svoj majetok nedávaj nikomu, aby si neľutoval,
keď by si musel oň prosiť.
21 Dokiaľ žiješ a (dokiaľ) dýchaš,
nedovoľ, aby ťa niekto vymenil (v úlohe).
22 Lepšie je, ak ťa synovia budú prosiť,
ako by si mal ty hľadiť synom na ruky.
23 Vo všetkom podnikaní si podrž vedenie!
24 Neuved' škvrnu na svoju slávu!
V deň, keď dokončíš dni svojho života,
vo chvíli svojho odchodu rozďaj svoje dedičstvo!
25 Oslovi (prislúcha) krm, palica a náklad -
chlieb, prísne zaobchádzanie a práca zasa otrokovi.
26 Pracuje ti, ak si prísny, ale chce si aj odpočinúť;
uvoľni mu ruky a hľadiť sa dostať na slobodu.
27 Jarmo a remeň sklonia tvrdú šiju,
aj otroka zhrbia ustavičné práce.
28 Zlomyseľnému otrokovi (patrí) trest a putá,
pošli ho na robotu, aby nezaháľal.
29 Lebo zaháľanie učí mnohému zlu.
30 Postav ho do práce: tak mu to prislúcha.
Ak ťa neposlúchne, zohni ho putami!
Ale požiadavky voči nikomu neprepínaj,
bez rozvahy nič dôležité nepodnikni!
31 Ak máš verného otroka, nech ti je (milý) ako vlastná duša,
zaobchádzaj s ním, akoby ti bol bratom,
lebo si ho nadobudol za cenu krvi.
32 Ak ho neoprávnene zraníš, utečie ti,
33 a keď sa raz vzchopí a odíde,
nevieš, ani koho sa pýtať, ani ktorou cestou ho treba hľadať.

Kde treba hľadať pevnú ochranu?***Falošné videnia vo sne***

XXXIV. ¹ Nerozumný človek si robí márne a falošné nádeje
a sny naplňuje namyslenosťou nemúdrych.
² Akoby chytal tieň a hnal sa za vetrom,
tak robí ten, kto si všíma falošné videnia.
³ Videnie vo sne (si vykladá): to zodpovie tomu,
tejto ľudskej tvári, jemu zodpovie podobný človek.
⁴ Čo môže urobiť čistým, kto sám je nečistý?
A akú pravdu ti povie, kto sám je luhár?
⁵ Mylné veštenie, falošné hádačstvo, sny čarodejníkov -
to všetko je márne.
⁶ Srdce trpí pri predstavách ako tá, čo pracuje k pôrodu.
Ak videnia nemajú svoj pôvod od Najvyššieho,
nevenuj im svoje srdce!
⁷ Lebo sny už mnohých uviedli do bludu
a došli k pádu, ktorí sa spoliehali na ne.
⁸ Neomylne sa splní slovo Zákona
a vyplní sa, čo múdrosť spoľahlivo (oznámila) ústami.

Životná skúsenosť a bázeň pred Bohom

⁹ Čo môže vedieť taký, kto neprešiel skúškami?
Ale muž v mnohom skúšaný má hlbokú myseľ
a kto sa mnoho učil, vie rozumne hovoriť.
¹⁰ Kto nič neskúsil, málo toho vie,
ale kto prešiel d'alekým (svetom), vie aj mnoho zla urobiť.
¹¹ Kto neprešiel skúškou (života), akéže veci pozná?
Kto sa už mnoho (sklamal), mnoho zla môže narobiť.
¹² Mnoho som videl na svojich potulkách
a (poznal som) rozličné zvyky, že ich nemožno vyrozprávať.
¹³ Pre tieto veci som sa dostal často do nebezpečenstva smrti,
ale Božia milosť ma zachránila.
¹⁴ Duch bohabojných bude, mať život
a svojím navštívením ich Boh požehnáva.
¹⁵ Svoju nádej skladajú vo svojom Vysloboditeľovi,
lebo oči Pána sledujú tých, ktorí ho milujú.
¹⁶ Kto sa bojí Pána, pred ničím sa nestrahuje ani neobáva,
lebo on je jeho nádejou.
¹⁷ Blažená duša toho, kto sa bojí Pána!
¹⁸ Na koho iného má upierať svoj zrak, kto je jej posilou?
¹⁹ Oči Pána hľadia na tých, ktorí sa ho boja,
on je ich mocným ochrancom, silnou oporou.
Chrání proti úpalu a zatieni ich proti (horúčave) poludnia.
²⁰ Uzmieri previnenia, pomáha pri páde,
pozdvihuje dušu, rozžiaruje oči,
poskytuje uzdravenie, život a požehnanie.

Príkazy o obetách

21 Obeta z veci nespravodlivo (nadobudnutej) je poškrvnená,
posmechy rúhačov nemôžu byť milé (Bohu).
22 Pán (ostáva) jedine s tými, ktorí vytrvajú
na cestách pravdy a spravodlivosti.
23 Najvyšší neprijíma dary hriešnikov,
obetu hriešnikov si ani nevšímne,
množstvo obiet ho nepohne k zľutovaniu nad ich hriechmi.
24 Kto prináša obetu z majetku chudobných,
ako keby syna zabíjal pred otcovými očami.
25 Život chudobných je núdzny chlieb:
kto by takého oklamal, je mužom krvi.
26 Kto inému odníma v pote zarobený chlieb,
akoby zavraždil svojho blížneho.
27 Kto vylieva krv a kto krivdí nádenníkovi - sú (rovnakí) bratia.
28 Ak jeden stavia, druhý rúca - čo z toho majú okrem námahy?
29 Ak sa jeden modlí, druhý preklína - koho hlas má Boh vypočúť?
30 Kto sa umyl po dotyku mŕtveho (tela), ale znovu sa ho dotýka,
čo mu osoží všetko jeho očisťovanie?
31 Tak je to aj s človekom, ktorý sa postí za svoje hriechy,
ale znovu tie isté hriechy pácha,
čo mu osoží všetko, čím sa umŕtvoval,
a jeho modlitbu ktože má vypočúť?

Sir35

XXXV. ¹ Kto zachováva Zákon, prináša časté obety.

² Je to spasiteľná obeta, ak niekto dbá na prikázania
a ďaleký zostáva všetkej neprávosti.
³ Zmiernu obetu prináša za neprávosti a odprosuje za hriechy,
kto sa vzdialil od neprávosti.
⁴ Kto preukazuje lásku, ako keby obetoval jemnú múku,
a kto koná milosrdenstvo, prináša (pravú) obetu.
⁵ Pán má v tom záľubu, ak niekto zanechá neprávosti,
a uzmiernenie za hriechy je v tom,
ak niekto odstúpi od nespravodlivosti.
⁶ Nedostavuj sa pred Pána naprázdno!
⁷ Toto všetko treba konať, lebo to prikazuje Boh.
⁸ Obeta spravodlivého je tuk na oltári
a (jeho) vôňa vystupuje až pred Najvyššieho.
⁹ Obeta spravodlivého je príjemná (Bohu)
a na jeho spomienkovú obetu Najvyšší nezabudne.
¹⁰ S dobrou myslou vzdávaj Bohu chválu
a neukracuj prvotiny (dorobené) svojimi rukami!
¹¹ Pri každom dare nech je tvoja tvár veselá
a svoje desiatky s plesaním zasväcuj (Bohu)!
¹² Dávaj Najvyššiemu, ako ti on dáva,
s prívetivým okom prinášaj všetko, čo nájde tvoja ruka.
¹³ Lebo Pán je to, ktorý ti odplatí;
a on ti môže odplatiť sedemnásobne.

14 Neprinášaj podľa veci za obetu,
lebo také ani neprijme.
15 Nespoliehaj sa na nespravodlivú obetu,
lebo Pán je sudcom
a pred ním sláva osoby (neznamená) nič.

Modlitba chudobného

16 Pán nedáva nikomu prednosť pred chudobným
a vypočuje prosbu ukrivdeného.
17 Modlitbou siroty neopovrhne,
ani vdovy, keď svoju žalobu prednesie s nárekom.
18 Či netečú slzy po tvári vdove
a jej výkriky sa nevznášajú (proti tomu), kto ich vyvolal?
19 Lebo slzy z jej tváre vystupujú do neba
a Pán, keď ju počuje, nebude sa z toho radovať.
20 Kto sa korí Pánovi, ako sa jemu ľúbi, toho prijme (na milosť),
jeho modlitba sa približuje až k oblakom.
21 Modlitba pokorného preniká oblaky:
ani sa nevie potešiť, kým sa nedostane do jeho blízkosti,
ani neodstúpi, dokiaľ Najvyšší nezhladne na neho.
22 A Pán ho nebude odkladať,
ale spravodlivosť prizná spravodlivým, lebo si počína podľa práva,
a Všemohúci nebude voči (nespravodlivým) zhovievavý,
ale bolestným (úderom) zasiahne im chrbát.
23 Aj pohanom odplatí pomstou,
až kým nezahubí množstvo pyšných
a nerozláme berly nešťachetných;
24 kým neodplatí všetkým podľa ich činov,
ako urobil za činy Adama a za jeho opovážlivosť;
25 kým neprisúdi spravodlivým súdom svojmu ľudu
a svojím milosrdenstvom nerozveselí spravodlivých.
26 Boh sa vie hojne zľutovať v čase súženia,
(zakročí), akoby (prichádzali) kvapky za veľkého sucha.

Sir36

Modlitba za ochranu Božiu pre národ

XXXVI. ¹ Zmiluj sa nad nami, Bože vesmíru a zhladni na nás
a ukáž nám jasnosť svojho milosrdenstva!
2 Uvrhni svoju bázeň na pohanov, ktorí nejdú za tebou,
aby poznali, že okrem teba niet Boha,
a nech ohlasujú tvoje veľké činy!
3 Pozdvihni svoju ruku proti cudzím národom,
aby uzreli tvoju všemohúcnosť!
4 Ako si sa na nás ukázal svätým pred ich pohľadom,
tak zasa ukáž pred nami, aký vieš byť mocný proti nim,
5 aby poznali teba, ako sme my poznali,
že niet Boha okrem teba, Pane.
6 Obnov podivné znamenia, zopakuj zázraky!

7 Osláv svoju ruku a pravé rameno!
8 Prebud' svoju rozhorčenosť a vylej svoj hnev!
9 Vyhub protivníka a znič nepriateľa!
10 Urýchli čas a pamätaj (urobiť utrpeniu) koniec,
aby rozprávali o твоjich obdivuhodných činoch!
11 Nech plameň hnevu zožerie každého,
kto by si myslel, že sa zachráni,
a tí, čo trápia tvoj ľud, nech sa dožijú záhuby!
12 Rozdrv hlavu nepriateľským vladárom,
ktorí si myslia: „Niet nikoho okrem nás.“
13 Zhromaždi všetky Jakubove pokolenia,
aby poznali, že okrem teba niet Boha;
nech hovoria o твоjich veľkých činoch
a urob ich svojím dedičstvom, ako to bolo od počiatku.
14 Zľutuj sa nad svojím ľudom, ktorý nesie tvoje meno,
nad Izraelom, ktorého si rovným urobil svojmu prvorodenému.
15 Zľutuj sa nad mestom, ktoré je zasvätené tebe,
nad Jeruzalemom, kde máš svoje bývanie.
16 Naplň Sion svojimi nevysloviteľnými dielami
a svoj ľud svojou slávou!
17 Osvedč sa tým, ktorí sú prvotinami všetkého stvorenia,
a splň všetko, čo v tvojom mene predpovedali dávni proroci.
18 Daj odmenu tým, ktorí sa spoliehajú (iba) na teba,
aby sa ukázala spoľahlivosť твоjich prorokov:
vyslyš modlitby svojich služobníkov
19 podľa Áronovho požehnania, ktoré dal ľudu,
a upravuj nás na spravodlivú cestu!
Nech vedia všetci, ktorí žijú na zemi,
že ty si Boh, ktorý svojím okom sleduješ svet.

Ako si počínať v rozličných okolnostiach života

O dobrej manželke

20 Žalúdok požíva každé jedlo,
ale niektoré jedlo je lepšie než druhé.
21 Ako podnebie rozozná jedlo z divočiny,
tak aj rozvážne srdce (pozná) falošné slová.
22 Podvodné srdce pôsobí zármutok,
ale skúsený človek mu vie odporovať.
23 Žena prijíma každého muža,
ale niektorá deva je hodnejšia od inej.
24 Krása ženy privábi veselosť na tvár jej muža
a túžba (po nej) prevyšuje každú inú túžbu mužovu.
25 Ak má na jazyku prívetivosť, miernosť a srdečnosť,
jej muž nie je potom ako ostatní ľudskí synovia.
26 Kto dostal dobrú ženu ten sa dostáva k bohatstvu,
ona je pomocnicou aj stĺpom, o ktorý sa pokojne (opiera).
27 Kde niet plotu, tam voľne kradnú majetok,
kde niet ženy, tam (muž) zastane v biede.
28 Ktože dôveruje tomu, kto nemá hniezda?

Uchýli sa tam, kde príde naňho súmrak.
Je ako opásaný lúpežník,
skokom sa ženie od jedného mesta k inému mestu.

O voľbe priateľa

XXXVII. ¹ Každý priateľ hovorí: „Uzavrel som priateľstvo.“
Ale mnohý priateľ je len podľa mena priateľom.
Či to nespôsobí trpkosť až na smrť,
² ak sa ti priateľ a druh zmení v nepriateľa?
³ Ó, krajne ničomná opovážlivosť, kdeže si sa len vzala,
aby si pokryla zem zlosťou a úlisnou falošnosťou?
⁴ Priateľ sa raduje s priateľom nad (jeho) blaženosťou,
no v čase súženia stane sa mu protivníkom.
⁵ Priateľ má sútrpnosť s priateľom (pre žalúdok):
a proti nepriateľovi sa chopí štítu.
⁶ Nezabúdaj na svojho priateľa, ktorý sa ti oddáva s celou dušou,
nezabudni na neho ani pri svojom bohatstve!

O voľbe poradcu

⁷ Nehľadaj radu u toho, kto číha po tebe,
ukry svoj úmysel pred tými, čo ti závidia.
⁸ Každý, kto radí, prednáša svoju mienku,
ale je aj poradca sám pre seba.
⁹ Chráň sa pred (takým) poradcom,
najprv sa vyzvedaj, v čom má nedostatok.
Lebo taký myslí (najprv) na seba,
¹⁰ aby ti nezarazil kolík do zeme.
Povie ti: „Správna je tvoja cesta!“ -
¹¹ a pritom sa postaví stranou, aby videl, čo sa ti stane.
¹² S nepobožným (nemaj) rozhovor o svätosti
a s nespravodlivým o spravodlivosti!
So ženou (nemaj) rozhovor o tej, na ktorú žiarli,
bojazlivému nehovor o vojne!
S obchodníkom (nehovor) o obrate,
s kupcom o predaji,
so závistlivcom zasa o prejave vďaky!
¹³ S človekom bez milosrdenstva (nehovor) o milosrdenstve,
s nepočestným o počestnosti,
s roľníckym robotníkom o jeho rozličných prácach!
¹⁴ S robotníkom (zjednaným) na rok nehovor o zakončení roka,
s lenivým otrokom o mnohých pracovných (povinnostiach):
na radu takýchto sa nikdy nespoliehaj!
¹⁵ Stýkaj sa ustavične so svätými mužmi,
o komkoľvek sa dozvieš, že zachováva bázeň pred Bohom,
¹⁶ ktorého duša sa podobá tvojej duši
a ktorý má sútrpnosť s tebou, keby si sa zakolísal vo tme.

Rozliční poradcovia

17 Pevne sa drž toho, čo ti radí dobré svedomie,
nad to nemáš nič cennejšie.
18 Svedomie svätého človeka ti niekedy povie viac
ako sedem strážcov, ktorí sedia vysoko (na veži) a skúmajú (kraj).
19 Ale pritom vyzývaj Najvyššieho,
aby riadil tvoju cestu podľa pravdy.
20 Pred každým tvojím dielom nech predchádza správne uváženie
a pred každým výkonom pevný úmysel.
21 Ničomné slovo mení srdce; štyri výhonky z neho vyrastú:
dobré a zlé, život a smrť
a nad nimi trvale vládne jazyk.
Niektorý učiteľ je zbehlý a vyučuje mnohých,
ale sebe vie málo osožiť.
22 Múdry učiteľ vie poučiť mnohých,
aj sám sebe osoží.
23 Iný vie múdro hovoriť, ale ho zavrhnú,
takže v každom ohľade trpí núdzu;
24 nedostal od Boha milosť,
lebo aj v múdrosti má nedostatok.
25 Iný je zasa múdry iba pre seba
a plody jeho rozvahy sú chvályhodné.
26 Múdry muž poučuje svoj ľud
a plody jeho múdrosti sú spoľahlivé.
27 Múdry muž obsiahne plné požehnanie,
ktorí ho vidia, chvália ho.
28 Život človeka má spočítané dni:
no dni Izraela sú nespočítateľné.
29 Múdry sa dožije úcty vo svojom národe
a jeho meno bude žiť naveky.

Miernosť v jedení a pití

30 Synu, kým žiješ, skúšaj svoju dušu,
ak nájdeš v sebe ničomnosť, nerob jej po vôli!
31 Nie všetko je na osoh každému jednému
a nie každý druh (vecí) nájde u všetkých rovnaké (zaľúbenie).
32 Nebuď nenásytný pri každom hodovaní,
ani sa nevrhaj na každé jedlo!
33 Lebo z mnohého jedenia nastáva choroba
a pažravosť pritiahne ti bolesť žlče.
34 Pre opilstvo mnohí zahynuli,
kto je zdržanlivý, predlžuje si život.

Sir38

Ako si máme hodnotiť lekára

XXXVIII. ¹ Maj vo vážnosti lekára, lebo ho potrebuješ,
a veď ho stvoril Najvyšší (na pomoc iným).
² Lebo uzdravenie pochádza od Boha,

od kráľa dostane nejaké dary.
3 Vedomosti lekára mu pozdvihujú hlavu
a veľmoži hovoria o ňom s pochvalou.
4 Najvyšší vytvoril zo zeme liečivé byliny
a múdry muž ich nebude odmietat' od seba.
5 Či nie od dreva sa stala sladkou horká voda,
6 aby ľudia poznali jeho (liečivú) silu?
Najvyšší dal ľudom aj znalosť,
aby ho ctili za jeho podivné činy.
7 Nimi mierni lekár bolesti
a mastičkár z nich vyrába jemné voňavky;
a tiež iné masti na liečenie (dal Boh),
aby jeho diela nezahynuli.
8 Lebo uzdravenie na zemskom povrchu je od Boha.
9 Synu, pri chorobe sa nezanedbávaj,
ale modli sa k Pánovi a uzdraví ťa.
10 Odvráť sa od hriechu a nech sú tvoje ruky priame;
a očisti si srdce od každej neprávosti!
11 Obetuj na úboznú vôňu (suchú) obeť z čistej múky
a hojne pokrop tukom svoju obeť!
Ale aj lekárovi daj možnosť, (aby zasiahol),
12 lebo nato ho stvoril Pán;
a nech neodstúpi od teba,
lebo potrebuješ jeho pomoc.
13 Pride taký čas, keď sa dostaneš do ich rúk:
14 ale oni budú prosiť Pána,
aby ich sám riadil (nájst') úľavu a uzdravenie
pre ich vlastné správanie.
15 Kto sa však dopustí hriechu pred svojím Stvoriteľom,
upadne do rúk lekára.

Ako sa máme správať voči mŕtvemu

16 Synu, nad mŕtvym vylievaj slzy
a započni žalospev ako kruto postihnutý človek.
Zakry mu telo, ako je spravodlivé,
a nebud' nebanlivý pri jeho pochovaní!
17 Aby ťa neohovorili, konaj nad ním trpký žal' cez deň,
a potom (hľadaj) útechu na svoju bolesť!
18 Maj nad ním žalosť, ako si zasluhuje,
aspoň deň-dva, aby ťa neohovorili.
19 Lebo zármutok urýchľuje smrť a zastiera silu,
najmä zármutok srdca zohýba šiju.
20 Aj keď odnesú (mŕtvolu), zármutok ostáva:
Život chudobného je taký, aké je jeho srdce.
21 Svoje srdce neodďavaj (prílišnému) zármutku,
ale zažeh ho od seba a mysl na posledné veci.
22 Nezabúdaj, že niet návratu (pre mŕtveho),
a tak jemu (zármutkom) nie si na osoh a len sebe škodíš.
23 Pamätaj na môj osud: taký bude aj tvoj,
včera mne a dnes tebe.

24 Ako odpočívajú mŕtvy, tak nech spočívajú aj jeho pamiatka,
potešujú ho, keď odchádza jeho duch (zo sveta).

O učiteľoch Zákona

Kto sa nedopracuje k múdrosti

25 Zákonníková múdrosť (sa rodí) v pokojnom čase,
kto nemá povinností veľa, môže sa naplňať múdrosťou.
26 Či nadobúda múdrosť, kto sa musí držať pluhu?
Alebo ten, kto honosí sa vrhaním (oštepou)?
Alebo ten, kto ostňom poháňa dobytok a pohybuje sa v ich práci?
Ved' takého reč sa okolo teliec točí!
27 Svoju pozornosť venuje obracaniu brázd,
ani nespí, čo myslí na kŕmenie kráv.
28 Tak aj tesár a staviteľ
a ten, čo deň a rovnako aj noc venuje sa tomu,
že ryje rytiny do pečatných (kameňov),
vytrvalo vymýšľa rozličné kresby,
a svoju myseľ sústreďuje na to, aby maľby boli podobné;
ani nespí, čo dokonat' chce svoje dielo.
29 Tak aj kováč sedí pri nákově,
prezerá si prácu, ktorú robí zo železa.
Horúcosť ohňa mu páli telo,
ale odporuje peci horúcej.
30 Úder kladiva mu ohlušuje uši,
ku vzorcu náradia oči upiera.
31 Svoju myseľ sústreďuje na to, ako vyhotoviť dielo,
svojou bedlivosťou ho vyzdobuje dôkladne.
32 Tak aj hrnčiar sadá k svojej práci,
pričom nohami poháňa kolo,
ustavične je ustarostený o svoje dielo
a v celom svojom počínaní dbá na úmernosť (diela).
33 Rukou stvárňuje blato,
ktoré pod jeho nohami stráca svoju tvrdosť.
34 Svoju myseľ venuje tomu, ako previesť posledný náter,
a starostlivo vec očistí.
35 Títo všetci spoliehajú sa na svoje ruky
a každý z nich musí sa rozumieť svojmu remeslu.
36 Bez nich všetkých nemožno budovať mesto.
37 Nedovoľuje sa im bývať (v cudzine) ani cestovať.
Ale ani do rady (mesta) im nepriznávajú vstup,
38 ani na sudcovskú stolicu si nezasadnú,
nemajú pochop o tom, čo ustanovuje právo,
ani neoznamujú verejnosti, čo vyžaduje poriadok a spravodlivosť.
Ešte menej sa vyznajú v múdrych výpovediach.
39 Vo svojom svetskom zamestnaní sú však pevne zbehlí,
ich (jedinou) túžbou je: prevádzať svoje remeslo.
(Ináč si počína ten), kto svoju myseľ upriamuje k tomu,
aby premýšľal o zákone Najvyššieho.

Ktorou cestou možno dôjsť k múdrosti

XXXIX. ¹ Mudrc skúma múdrosť všetkých predkov
a zapodieva sa náukou prorokov.
² Má v pamäti, čo kedysi rozprávali slávni muži,
a mysl'ou preniká do zvrátov múdroslovných výpovedí.
³ Preskúmava tajnosti múdrych výrokov
a zapodieva sa záhadami múdroslovných výpovedí.
⁴ U veľmožov koná služby,
ba dostavuje sa aj pred vládata.
⁵ Cestuje po krajinách cudzích národov:
skusuje, čo je dobré a čo zlé u ľudí.
⁶ Už na úsvite - ako sa prebudí -
svojím srdcom sa oddáva Pánovi, svojmu Stvoriteľovi,
a pred tvárou Najvyššieho si koná svoju modlitbu.
⁷ Svoje ústa otvára na modlitbu,
aby odprosoval za svoje previnenia.
⁸ Lebo ak náš všemohúci Pán bude tak chcieť,
bohato mu nadelí rozumného ducha,
⁹ takže ako lejak bude chrliť zo seba výpovede Božej múdrosti
a modlitbou bude zvelebovať Pána.
¹⁰ On sám bude upravovať jeho myseľ k rozumnosti
a dá mu vysvetlenie o svojich skrytých zámeroch.
¹¹ Svoju vyspelosť bude prejavovať v múdrosti
a svoju slávu bude zakladať na zákone zmluvy s Pánom.
¹² Premnohí pochvália jeho múdrosť,
lebo ju nebude možno zničiť naveky.
¹³ Spomienka na neho nikdy neprestáva
a jeho meno bude žiť z pokolenia na pokolenie.
¹⁴ Jeho múdrosť budú vychvalovať národy
a jeho chválu bude hlásať zhromaždený (ľud).
¹⁵ Ak bude dlho žiť, zanechá po sebe slávnejšie meno ako tisíce iní,
ale i keď sa (skôr) vráti k odpočinku, bude mu to na prospech.

Diela Božie sú dobré a účelné

¹⁶ Chcem ešte vyrozprávať, (o čom) som uvažoval,
lebo som plný nadchnutia (ako proroci).
¹⁷ Vypočujte ma, zbožní synovia,
vyháňajte do plodu ako ruža, sadená pri vodných tokoch!
¹⁸ Vydávajte zo seba ľúbeznú vôňu ako jemné kadidlo,
¹⁹ rozvíňajte svoje kvety ako ľalie a vydávajte vôňu,
zazelenajte sa utešene a spievajte spoločnú pieseň,
zvelebujte Pána pre jeho diela!
²⁰ Vzdávajte mu jeho zvelebovanie,
chváľte ho hlasite svojimi perami,
piesňami svojich úst a gitarou (ho chváľte)
a vaša chvála nech zaznieva takto:
²¹ „Všetky diela Pánove sú veľmi dobré...
Všetko, čo ustanoví, stáva sa na svoj čas.“

Preto nehovorte: „Načo je toto a načo tamto?“ -
 lebo svojím časom všetko sa ukáže potrebným.
 22 Na jeho slovo stala sa voda ako mohutný násyp,
 na rozkaz jeho úst povstali nádrže vôd.
 23 Lebo na jeho rozkaz sa stane všetko, čo chce,
 a nik mu nemôže prekážať, keď chce spasiť (niekoho).
 24 Skutky všetkých ľudí sú (známe) pred ním,
 jeho očiam nie je skryté nič.
 25 Od večnosti do večnosti siaha jeho pohľad,
 pred ním nič nie je podivuhodné.
 26 Nesluší sa pýtať: „Čo je toto a čo zasa ono?“ -
 Všetko bude potrebné na svoj čas.
 27 Jeho požehnanie je také hojné, ako rozvodnená rieka,
 28 ako keď povodeň napája suchú (zem).
 Jeho hnev zachváti národy, ktoré ho nehládali.
 29 Ako vie premeniť na púšť vodou (zvlažený kraj),
 takže zem vyschne (úplne),
 tak sú jeho cesty priame pre ich chôdzu,
 ale pre hriešnikov (sú) ako prekážky pre jeho hnev.
 30 Pre dobrých stvoril všetko dobré od počiatku,
 hriešnikom (určil) dobré i zlé veci.
 31 Najpotrebnejšie veci pre život ľudí (sú)
 voda, oheň, železo a soľ,
 mlieko, jemný pšeničný chlieb a med,
 hrozno z viniča, olej a odev.
 32 To všetko dal svätým (ľuďom) k dobru,
 ale ničomníkom a hriešnikom sa mení (aj) to na zlo.
 33 Sú vetry, ktoré majú za cieľ trestať,
 ktoré, keď rozzúria sa, väčšie utrpenie prinášajú.
 34 Keď na svoj čas plnia (svoju úlohu) a napnú sily,
 tak ukájajú hnev svojho Stvoriteľa.
 35 Oheň, krúpy, hlad a smrť -
 to všetko je na trest stvorené.
 36 Zuby dravcov, škorpióny a hady
 a pomstivý meč je na skazu hriešnikom.
 37 Cítia rozkoš, ak dostanú od neho rozkaz (na zásah),
 sú pripravené na zemi, ak sú potrebné,
 ale (zasiahnu) na svoj čas, ani neprekročia rozkaz.
 38 Preto o čom som bol od počiatku pevne presvedčený,
 premýšľal som o tom a uvažoval, i v písme zanechal.
 39 Všetky Božie diela sú dobré
 a on každé dielo uvádza (do činnosti) na svoju hodinu.
 40 Nesluší sa hovoriť: „Toto je horšie ako tamto.“
 Všetko sa osvedčuje na svoj čas.
 41 A teraz celým srdcom i ústami chváľte
 a zvelebujte meno Pánovo!

Ľudská bieda v utrpení

XL. ¹ Každému človekovi je určená veľká úloha,
pretože preťažké jarmo spočíva na Adamových synoch,
a to odo dňa, keď zo života matky prídu (na svet),
až do dňa pohrebu, keď sa vrátia k matke nás všetkých.
² Všetkých trápi premýšľanie a obavy srdca,
starosti o budúcnosť a o deň zakončenia (života),
³ (od toho počnúc), kto sedí na slávnom prestole,
až po toho kto je uponížený v zemi a popole,
⁴ (počnúc od toho), kto nosí purpurový oblek a na hlave veniec,
až po toho, kto sa iba drsným plátnom odieva;
(všetkých stíha): hnev, závisť, zmätok a neistota,
strach pred smrťou, ustavičné zvady a hašterenia.
⁵ A keď si má oddýchnuť na lôžku,
nočný sen mu mení všetku myseľ.
⁶ Málo alebo nijakého odpočinku nemá,
akoby aj vo sne strážiť mal, ako to za dňa (robíeva).
⁷ Poľakaný je videním svojho srdca,
je mu tak, ako keby vyviazol v deň vojny.
Prebúdza sa vo chvíli svojej záchrany
a čuduje sa, že sa nemá čoho obávať.
⁸ (To je osud) každého tvora - od človeka až po dobytok -
a hriešnika až sedemnásobný:
⁹ okrem toho je stanovená smrť, vyliatie krvi, nesvornosť, meč,
útlaky, hlad, skaza a pohromy.
¹⁰ Proti hriešnikom sú stanovené všetky tieto veci,
veď pre nich prišla (kedysi) aj potopa.
¹¹ Všetko, čo je zo zeme, do zeme sa navráti,
ako sa vracajú všetky vody do mora.

O pravom bohatstve

¹² Každý úplatok a nespravodlivý (dar) zahynie,
len poctivosť pretrvá naveky.
¹³ Majetky nespravodlivých vyschnú ako rieky
a odznejú ako mohutný rachot hromu za dažďa.
¹⁴ Raduje sa, kým vládze otvárať ruku,
ale hriešnici nakoniec zmiznú úplne.
¹⁵ Potomstvo bezbožníkov nenasadí veľa výhonkov,
nečisté korene chraštia na strmých skalinách.
¹⁶ Ako sítie, čo rastie pri každej vode na brehoch riek,
býva prv ako ostatné seno skášané.
¹⁷ Dobročinnosť je akoby požehnaný raj,
lebo (zásluha) milosrdenstva pretrvá naveky.

Radosti Ľudského života

¹⁸ Sladký je život pracovitého a pritom spokojného človeka,
nájdeš poklad aj v takom (živote).
¹⁹ Deti a stavba mesta zachovávajú meno človeka,
ale nad to viac treba hodnotiť bezúhonnú ženu.
²⁰ Hudba a víno rozveseľuje srdce,

21 ale nad obidvoje viac treba cenit' lásku k múdrosti.
 Píšťaly a lutny prinášajú sladkosť do piesne,
 22 ale prívetivý hlas má vyššiu hodnotu ako obidvoje.
 Tvoje oko túži za pôvabom a krásou,
 ale zeleň siatín je nad oboje.
 23 Priateľ a druh sa z času na čas zídu
 však viac ako oni znamenajú muž a žena.
 24 Bratia si poskytnú pomoc v čase súženia,
 ale viac vyslobodenia ako oni prináša milosrdenstvo (iných).
 25 Zlato a striebro dáva nohám pevne stát':
 ale dobrá rada je nad to obidvoje.
 26 Statky a moc (nad inými) pozdvihujú srdce,
 ale nad to cennejšia je bázeň pred Bohom.
 27 Ak niekto má bázeň pred (Bohom), nebude mať nedostatok,
 pri jej (ochrane) netreba hľadať inú pomoc.
 28 Bázeň pred Pánom je ako požehnaný raj,
 pokrytá je slávou nad všetku inú (slávu).

Výstraha pred žobrotou

29 Synu, pokiaľ žiješ, chráň sa nedostatku,
 lebo lepšie ti je umrieť, ako v nedostatku žiť.
 30 Ak niekto musí hľadiť na cudzí stôl,
 jeho život nemožno pokladať za život:
 Ved' svoj život udržiuj iba cudzím pokrmom.
 31 Rozumný a dobre vychovaný muž sa (toho) uchráni.
 32 V ústach nemúdreho sa nájde sladká výhovorka pre biedu,
 ale v jeho bruchu horí oheň.

Sir41

Ľudská bieda sa ukazuje najmä v smrti:

Smrť ako zisk

XLI. ¹ Ó, smrť, aká trpká je spomienka na teba
 pre človeka, ktorý spokojne požíva svoje bohatstvo;
 2 pre takého, čo žije si bezstarostne,
 ktorého cesty sú hladké vo všetkom
 a ktorý má ešte dosť sily, aby jedol (s chuťou).
 3 Ó, smrť, aké dobré je tvoje ustanovenie
 pre bedára a takého človeka, ktorého opustili sily,
 4 ktorý je zošlý vekom, ktorý sa musí starať o všetko
 a ktorý už (od života) nemá čo čakať a stratil všetku trpezlivosť.
 5 Neľakaj sa zákona smrti!
 Spomeň si na to, čo bolo pred tebou a čo príde zasa po tebe:
 6 to je údel od Pána, (ustanovený) pre všetkých ľudí.
 Čože ťa môže prekvapiť, ak s tým súhlasí Najvyšší,
 či sa (dožiješ) desať, sto alebo tisíc rokov?
 7 V podsvetí prestanú sa žalovať na život.

Smrť ako trest

8 Z ohavných synov pochádzajú hriešni potomci,
(ale takí budú aj tí), ktorí sa stýkajú s domom zlých.
9 Dedičstvo hriešnych synov vyjde navnivoč
a ich rodu sa bude trvale držať potupa.
10 Na nečestného otca žaloby znášajú synovia,
lebo jeho vinou sa dostali do hanby.
11 Beda vám, hriešni mužovia,
ktorí ste opustili zákon najvyššieho Pána.
12 Keď sa aj rodením (množíte), prekliate je vaše zrodenie,
a keď zomierate, kľatba je vaším podielom.
13 Všetko, čo pochádza zo zeme, do zeme sa navráti,
a tak aj bezbožní z kľatby prejdú do záhuby.
14 Zármatok ľudí (oplakáva) iba telo,
no u zatratených aj meno zanikne.
15 Maj starosť o svoje dobré meno: ono ti skôr zostane
ako tisíc vzácných a veľkolepých pokladov.
16 Dobrý život má spočítané dni:
dobré meno však zostane naveky.
17 (Synovia, svoje poučenie si zachovajte v pokoji!)
Skrytá múdrosť a poklad, ktorý vidieť nemožno -
akýže je osov z obidvoch?
18 Lepší je ten, kto vie ukryť svoju nemúdrosť,
ako ten, kto zakryje svoju múdrosť.

Za čo sa treba zahanbovať

19 Pocíťte však zahanbenie pri tom,
čo budem prednášať svojimi ústami.
20 Nie je dobre pýriť sa hanbou za všetko,
ako je zas pravda, že nie všetci rovnako všetko schvaľujú.
21 Hanbite sa pred otcom a matkou za smilstvo
a pred vladárom a mocnárom (sa hanbite) za lož,
22 pred kniežaťom a sudcom za zločin;
pred obcou a zástupom (ľudu) za priestupok (zákona),
23 pred priateľom a druhom za nepravosť
a za krádež pred celým miestom, na ktorom bývaš,
24 aj za (spreneverenia) proti Božej, pravde a jeho zmluve,
za opieranie laktom pri jedení,
za zneváženie toho, čo dávaš alebo prijímaš,
25 za mlčanie pri pozdrave,
za pohľady na smilnicu,
za odvrátenie svojej tváre od pokrvného.
26 Neodvracaj tvár od blížneho,
(hanbiť sa treba) za odňatie čiastky, ktorú si nevrátil.
27 Nepozerať po žene iného muža,
ani nečíhaj po jeho otrokyni,
ani sa nepostav k jej lôžku!
28 (Hanbi sa) pred priateľmi za potupné slová,
a preto, keď máš dar, nerob pritom výčitky.

Za čo sa netreba hanbiť

XLII. ¹ Neopakuj reč, ktorú si (raz) počul,
 (hanbi sa) za prezradenie reči, čo má byť ukrytá.
 Tak ťa skutočne nestihne zahanbenie
 a budeš obľúbený u všetkých ľudí.
 Za toto všetko sa nehanbi,
 ani neber na nikoho ohľad, aby si sa neprevinil:
² za Zákon Najvyššieho a za jeho zmluvu,
 za súd, ktorým aj bezbožníka berieš do ochrany,
³ za (zúčtovanie) so spoločníkmi a spolucestujúcimi,
 za dary zo svojho majetku,
⁴ za rovnakú presnosť váh a závažia,
 za zisk, či bol väčší alebo menší;
⁵ za zisk pri kúpe a obchodovaní,
 za prísne vychovávanie synov,
 za to, že si ničomného otroka do krvi zbil po boku.
⁶ Pre ničomnú ženu je dobrá pečať.
⁷ Kde je mnoho rúk, tam zatváraj (veci):
 čokoľvek vydávaš, spočítaj si to a odváž,
 spíš si (presne), čo vydaš a prijmeš.
⁸ (Nehanbi sa) za pokarhanie nerozumného a pochabého,
 za starcov, ktorých mladí (radi) posudzujú:
 ak budeš dobre vychovaný vo všetkom,
 budeš obľúbený u všetkých ľudí.

Otcove starosti o dcéru

⁹ Dcéra je pre otca skrytý poklad - treba ho strážiť,
 starosť o ňu odníma (všetok) spánok,
 aby mu azda v slobodnom stave nezostarla,
 a keď sa aj vydá za muža, aby sa mu nestala odpornou.
¹⁰ Tiež aby sa za svojho panenstva nepoškvrnila
 a v otcovskom dome sa nedostala do druhého stavu,
 aby sa nedopustila priestupku, keď už nažíva s mužom;
 alebo azda aby sa nestala neplodnou.
¹¹ Zvýš svoju bdelosť nad dcérou, ktorá má sklon ku smilstvu,
 aby ťa nevyviedla na posmech pred tvojimi neprajníkmi.
 (Hambil by si sa za to), že ťa ohovárajú po meste,
 že ti ľudia robia výčitky
 a že ťa zahanbila pred celým množstvom ľudu.
¹² Neobdivuj krásu nikoho,
 ani sa nezdržuj v spoločnosti žien!
¹³ Lebo ako zo šiat vychádzajú mole,
 tak aj zo ženy (vzíde) neprávosť muža.
¹⁴ Lepší je neláskavý muž ako žena, čo robí dobrotu,
 a žena, čo zahanbuje a do potupy (privádza).

Ako sa javí sláva Božia v prírode

¹⁵ Chcem si spomenúť na Pánove diela

a chcem rozhlasovať, čo som videl.
 Na rozkaz Pána vznikli všetky jeho diela.
 16 Žiarivé slnko sa rozhliada po vesmíre,
 každé dielo je plné slávy Pánovej.
 17 Či neustanovil Pán svätých na to,
 aby zvestovali jeho obdivuhodné diela?
 A či ich neustanovil všemohúci Pán,
 aby pevne stáli na jeho slávu?
 18 Priepasť mora a ľudské srdce (rovnako) skúma
 a svojou mysl'ou postihne ich výmysly.
 19 Lebo Pánovi je známa každá vedomosť,
 svojím pohľadom pozoruje znak vekov;
 oznamuje, čo pominulo, ako aj to, čo prichádza,
 a odhaľuje stopy, čo (vedú) k veciam ukrytým.
 20 Jeho pozornosti neunikne jediná myšlienka,
 nijaká reč sa nemôže pred ním skryť,
 21 Skvele usporiadal veľké diela svojej múdrosti
 on, ktorý bol pred vekmi a bude naveky.
 22 Nič mu nebolo pridané, nič sa mu nemôže odňať,
 nepotrebuje, aby mu niekto radil.
 23 Aké prevzácne sú všetky jeho diela,
 hoci je iba iskierka, čo môžeme vidieť.
 24 Všetko to žije a trvá naveky;
 a nech by šlo o akúkoľvek potrebu, všetko poslúcha.
 25 Všetko je usporiadané dvojmo: jedno je iné ako druhé,
 a nič neutvoril tak, aby bolo nedostatočné.
 26 Dobro pevne zaistil každému (tvoru),
 ktože sa vie nasýtiť pohľadom na jeho slávu?

Sir43

Velebnosť Božia v jednotlivých stvorených dielach

XLIII. ¹ Okrasou výšin je obloha,
 krása neba poskytuje veľkolepý pohľad.
 2 Slnko svojím zjavom pri východe hlása:
 je to podivné teleso a dielo Najvyššieho.
 3 Napoludnie rozpaľuje zem,
 ktože môže obstáť pred jeho horúčosťou?
 Akoby udržoval pec pre diela, čo potrebujú horúčavu.
 4 Slnko trojnásobne vypaľuje vrchy,
 páľčivé lúče vydychuje zo seba;
 a ako žiari svojimi lúčmi, až oslepuje oči.
 5 Veľký Pán je jeho stvoriteľom,
 na jeho rozkaz urýchlene koná cestu.
 6 Aj mesiac svieti na svoj čas.
 Ukazuje čas a je večným znakom.
 7 Od mesiaca je znamenie pre sviatočný deň
 podľa svitu, ktorého ubúda po splne.
 8 Mesačný čas dostal meno podľa jeho mena,

kým podivne narastie po svojom zániku.
9 Je odznakom pre tábor na výsosti,
keď sa skvele rozsvieti na nebeskej oblohe.
10 Krásou neba sú (aj) hviezdy jagavé,
nimi Pán na výsostiach osvecuje celý svet.
11 Na rozkaz Svätého sa postaví, (aby vypočuli) rozsudok,
a neklesajú (silou) na svojich strážnych miestach.
12 Pohliadni na dúhu a zvelebuj toho, kto ju stvoril,
veľmi je utešená svojím leskom.
13 Svojím skvostným oblúkom sa vinie po nebi,
ruky Vznešeného ju rozopáli.
14 Svojím rozkazom urýchlene privádza sneh
a podobne rýchlo zosiela blesky podľa svojho súdu.
15 Okrem toho otvára zásobárne
a vyletujú (stadial') mraky ako vtáky.
16 Vo svojej veľkosti ukladá mraky
a rozdrobia sa na kamene krupobitia.
17 Pri jeho zjave sa otriasajú vrchy
a keď sa mu páči, zaveje vietor od juhu.
18 Zvuk jeho hromobitia udrie o zem,
keď dujú od severu víchrice a smršte veterné.
19 Ako sa vták spúšťa na zosadnutie, tak rozsieva sneh,
ktorý poletuje dolu, ako keď sa usádzajú kobylky.
20 Jeho biely lesk obdivuje oko,
no nad jeho prívalom sa až srdce strachuje.
21 Mráz - ako soľ - posýpa zem,
a keď mrzne, akoby sa tvorili pichliače bodliaka.
22 Zaveje mrazivý vietor od severu
a z vody namrzne kryštál,
pokryje všetko, kde je viac vody,
a voda sa odeje akoby pancierom.
23 A zasa (horúcosť) strávi všetko na vrchoch a vypaľuje púšť,
akoby ohňom vypaľuje všetku zeleň.
24 Rýchlo prichádzajúce mraky prinesú všetkému osvieženie
a keď spadne rosa, zmierňuje horúčavu (a osviežuje).
25 Na jeho rozkaz umlknú vietor,
stačí mu pomyslieť, aby sa utíšilo more;
Pán vysadil (more) ostrovmi.
26 Námorní plavci vedú rozprávať o nebezpečenstvách (na mori):
i keď iba počúvame o nich, trpneme.
27 Sú aj tam skvelé a podivné diela:
rozličné druhy zverov, zvierat a obludné plemeno.
28 Skrze (neho) dosiahne plavec bezpečne cieľ (cesty),
lebo jeho slovom bolo všetko usporiadané.

Boh je všetko

29 Mohli by sme premnoho hovoriť, no chýba nám slovo,
koniec všetkých rečí nech je: On je vo všetkom prítomný.
30 Keď ho treba oslavovať, na čo sa zmôžeme?
Lebo on Všemohúci je väčší nad svoje diela.

31 Pocit hrôzy budí Pán, lebo veľmi veľký je,
 a jeho moc je obdivuhodná.
 32 Oslavujte Pána, koľko len vládzete,
 on je ešte väčší,
 lebo obdivuhodná je jeho velebnosť.
 33 Dobrorečte Pánovi a zvelebujte ho podľa svojej schopnosti,
 je väčší nad všetku chválu.
 34 Pri jeho zvelebovaní vynaložte všetku svoju silu,
 aby to nebolo nedostatočné,
 ani tak ho nemôžete vystihnúť.
 35 Ktože ho videl a môže o ňom rozprávať?
 A kto ho môže zvelebovať takého, aký je od počiatku?
 36 Mnohé veci, väčšie od toho, (čo poznáme), sú skryté,
 lebo iba málo vidíme z jeho diel!
 37 Všetko však urobil Pán
 a udelil múdrosť tým, ktorí si počínali nábožne.

Sláva Božia sa javí aj v slávnych predkoch

Sir44

Úvod

XLIV. ¹ Chváliť nám patrí slávnych mužov,
 svojich otcov podľa ich činov,
 2 svojou odvekou veľkodušnosťou.
 3 Jedni panovali vo svojich ríšach,
 boli to slávni mužovia pre svoju udatnosť,
 (iní), obdarovaní múdrosťou,
 svojimi rečami zvestovali svoju prorockú dôstojnosť.
 4 Stali sa vodcami ľudu v svojom čase
 a s hojnou múdrosťou predkladali ľudu posvätnú náuku.
 5 Svojím nadaním zostavovali piesne a nápevy
 a písmom zaznačovali básne.
 6 Boli (medzi nimi) aj veľkí boháči, ktorí sa usilovali o krásny (život)
 a ktorí si pokojne nažívali vo svojich domoch.
 7 Všetci títo si získali slávu v dejinách svojho národa
 a už za ich života sa im dostalo pochvaly.
 8 Ich potomci, z nich zrodení, zanechali meno po sebe,
 aby im hlásalo chválu.
 9 A zase sú (iní), ktorí nemajú po sebe ani pamiatky:
 pominuli sa, akoby ich ani nebolo bývalo.
 A hoci sa zrodili, ako keby sa neboli narodili,
 lebo aj ich synovia (sa pominuli) spolu s nimi.
 10 No aj oni boli nábožní mužovia,
 ktorým nechýbali dobré skutky.
 11 Pri ich potomstve zostal majetok,
 12 u ich vnukov posvätné dedičstvo.
 Pri zmluve zotráva ich potomstvo,
 13 ich synovia pre nich zostanú naveky:
 ani ich potomstvo, ani ich sláva nezaniknú nikdy.

14 Ich telá pochovali v pokoji,
no ich (slávne) meno žije po večné rody.
15 O ich múdrosti rozprávať si budú národy
a ich chválu zvestovať bude zhromaždenie (svätých).

Henoch a Noe

16 Henoch sa ľúbil Bohu, a preto ho preniesol do raja,
aby dal národom (príklad) pokánia.
17 Noe bol uznaný za dokonalého a spravodlivého:
keď nastával čas hnevu, stal sa zmieriteľom,
18 a preto bol ako zvyšok (žijúci) ponechaný na zemi,
keď nastala potopa.
19 Uzavrel s ním večne platnú zmluvu:
že ľudstvo viac nezahynie potopou.

Abrahám, Izák a Jakub

20 Abrahámovi, veľkému praotcovi mnohých národov,
sa slávou nenašiel nik podobný,
lebo plnil zákon Vznešeného,
a preto s ním uzavrel zmluvu.
21 Túto zmluvu potvrdil na jeho tele
a on sa osvedčil verným, keď ho (Boh) skúšal ...
22 Preto mu prisahou zaručil
slávu vo vlastnom národe:
že ho rozmnoží ako prach zeme
23 a jeho potomstvo povýši ako hviezdy;
a že dostane do vlády (zem) od mora k moru,
od (Veľkej) rieky až po kraj zeme.
24 Aj s Izákom si podobne počínal
pre Abraháma, jeho otca.
25 Väčšie požehnanie ako všetkým (iným) národom udelil mu Pán
a svoju zmluvu utvrdil nad Jakubovou hlavou.
26 Uznal (Jakuba) za hodného, aby ho zahrnul svojím požehnaním,
preto mu priznal dedičný podiel;
a on ho rozdelil po častiach medzi dvanástimi pokoleniami.
27 A zachoval mu zbožných mužov,
ktorí boli obľúbení u všetkých ľudí.

Sir45

Mojžiš

XLV. ¹ Mojžiš je milý Bohu i ľuďom;
jeho spomienku požehnávajú.
2 Podobne ho oslávil ako svätých (praotcov)
a veľkým ho urobil na postrach nepriateľov.
Na jeho slovo zastavil príšerné udalosti.
3 Oslávil ho pred tvárou kráľov,
dal mu prikázania, (určené) pre jeho národ,
pri čom mu aj svoju slávu ukázal.

4 Pre jeho vernosť a pokoru povolal ho na svätú úlohu
a spomedzi všetkých ľudí si ho vyvolil.
5 Lebo mu dal počuť svoj hlas a uviedol ho do mraku
6 a osobne mu odovzdal svoje prikázanie: zákon nábožného života,
aby vyučoval Jakubov rod podľa jeho zmluvy,
Izrael podľa toho, čo preň ustanovil.

Áron

7 Jeho brata Árona, z pokolenia Léviho,
zvelebil jemu podobne.
8 Ujednal s ním večne platnú zmluvu
a dal mu kňazskú (dôstojnosť) v národe;
slávnym (rúchom) blaženým ho urobil:
9 lebo ho opásal ozdobným opaskom,
obliekol ho do slávnostného rúcha
a ozdobil ho znakmi (kňazskej) moci.
10 Dal mu (za oblek) spodky, dlhú sukňu a plášť (na ramená)
a obklopil ho zlatými zvončekmi, ktoré hojne (navešal na neho) dokola,
11 aby sa rozzvučali pri jeho chôdzi,
aby tak bolo počuť ich hlas v chráme
na upomienku synov z jeho rodu.
12 (Odel ho) do svätého rúcha zo zlata, modrého a červeného purpuru,
s tkaným náprsníkom s osudím;
13 (bolo to) tkané dielo umného muža, nadaného dokonalou zručnosťou.
(Bola to) umelecká práca zo šarlátovej priadze,
(zdobená) vzácnymi, rytými kameňmi, zasadenými do zlata -
dielom kameňorytca - ktorý do nich vryl upomienku
podľa počtu Izraelových pokolení.
14 Zlatou stuhou na (veľkňazskej) čiapke (ho ozdobil),
s vyrytým označením: Svätý (Pána) -
nádherná ozdoba, dielo prevzácne,
slasť pre oči: (dokonalá) krása.
15 Pred ním od prvopočiatku nik nemal toľko krásy (na sebe),
16 nebol ňou odetý nijaký cudzinec,
ale jedine jeho synovia (to nosievali)
a jeho vnukovia po všetky časy.
17 Nech jeho obetu spaľuje oheň každodenne.
18 Mojžiš mu naplnil ruky (obetným mäsom)
a pomazal ho svätým olejom.
19 Večne platnou zmluvou dostalo sa jemu
a jeho potomstvu - ako sú dni neba -
konať úrad kňazský, prednášať chvály (Bohu)
a požehnanie udeľovať menom jeho ľudu.
20 Jeho si vyvolil zo všetkých živých:
prinášať obetu Bohu na ľúbeznú vôňu,
kadidlo (páliť) pri suchej obeti
a uzmierovať ho (v zastúpení) ľudu.
21 Vo svojich prikázaniach mu dal moc
(rozhodovať) o ustanoveniach zmluvy,
vyučovať Jakubov rod podľa jeho zmluvy

a pomocou zákona dávať svetlo Izraelovi.
22 Proti nemu sa vzbúrili mužovia z iného rodu,
závisťou naplnení mužovia ho obkľúčili v púšti
tí, čo boli (spojení) s Dátanom a Ábironom,
a rozzúrená skupina Koreho.
23 Pán to videl a neľúbilo sa mu to,
preto ich aj zničil v návale hnevu.
24 Desné veci spôsobil proti nim,
nechal ich pohltiť plameňom ohňa.
25 Tak rozmnožil Áronovu česť,
keď mu dal dedičský podiel
a vyhradil mu prvé plody zeme.
26 Predovšetkým zaopatril im chleba do sýtosti:
lebo jedia z obetných darov Pánových,
ktoré prepustil jemu a jeho potomstvu.
27 Iný majetok nemá mať v zemi ostatného ľudu,
(nijakú územnú) časťku nebude mať v národe,
keďže sám (Boh) je jeho časťou a dedičstvom.

Finés

28 Finés, Eleazarov syn, je tretí v tejto slávnej (hodnosti),
lebo podobným sa mu stal v bázni Pánovej;
29 zostal pevný keď sa národ vzbúril,
svojím dobrým a rozhodným duchom (uzmieril) Boha
v zastúpení Izraela.
30 Preto uzavrel s ním zmluvu pokoja,
(ustanovil ho) za knieža svätyne a ľudu,
aby si podržal on sám a jeho potomstvo
kňazskú hodnosť naveky.
31 Tak mal aj kráľ Dávid, syn Jesseho, z pokolenia Júdovho,
zmluvu s (Bohom),
že dostane dedičstvo on sám aj jeho potomstvo.
Nech nám dá múdrosti do srdca,
aby sme mohli spravovať ľud podľa pravdy,
aby nevyšli ich dobrá nazmar,
ale aby ich slávu urobil večnou v národe.

Sir46

Jozue a Kaleb

XLVI. ¹ Hrdinom v boji bol Jozue, syn Nunov,
Mojžišov nástupca v prorockom úrade.
On sa preslávil tým, čo znamená jeho meno:
2 bol veľkým záchrancom jeho vyvolených,
porazil nepriateľov, ktorí povstali proti nemu,
aby zaujal dedičstvo pre Izrael.
3 Akú slávu dosiahol vtedy, keď dvíhal svoje ruky
alebo keď sa s mečom vrhal proti mestám!
4 Ktože sa mu mohol postaviť naproti?

Lebo sám Pán privádzal nepriateľov (k porážke).
5 Či nezastavil slnko svojou rozhorčenosťou
a jeden deň stal sa mu akoby dva dni?
6 Vzýval všemohúceho Najvyššieho,
keď bojoval proti nepriateľom dokola;
náš velebný a svätý Boh ho vypočul,
a (pomohol mu) mohutným kamením krupobitia veľkej sily.
7 Zaútočil na nepriateľský národ
a na svahu zničil protivníkov,
8 aby pohanské národy poznali jeho silu
a že nie je ľahké proti Bohu bojovať.
Pretože nasledoval Mocného
9 a už za Mojžišových čias dosvedčil svoju vernosť,
tak sám, ako aj Kaleb, syn Jefonov, (keď obidvaja radili):
postaviť sa nepriateľom na odpor,
prekaziť hriechy národu
a urobiť koniec zlostmému reptaniu.
10 Preto oni dvaja boli zachránení,
z počtu šesťstotisíc pešieho (ľudu),
aby ich voviedli do dedičnej (krajiny),
do zeme, ktorá oplýva mliekom a medom.
11 A Pán udelil aj Kalebovi udatnosť
a túto silu mal až do svojej staroby,
12 aby Izraelovi synovia videli,
aké dobré je poslúchať svätého Boha.

Sudcovia

13 A sudcovia - nech je ich meno akékoľvek! -
ich srdce nepoznalo (modlárskej) skazy,
ani sa neodvrátili od Pána:
14 nech je ich pamiatka požehnaná!
Ich kosti nech vydajú na svojom mieste novšie výhonky!
15 Nech sa zachová ich meno naveky,
nech sláva týchto svätých mužov ustavične prechádza na ich synov.

Samuel

16 Od Pána, svojho Boha, milovaný Samuel,
Pánov prorok, uviedol kráľovskú hodnosť
a pomazal (prvých) panovníkov vo svojom národe.
17 Podľa Pánovho zákona súdil ľud na zhromaždeniach,
a Pán milostivo zhliadol na Jakuba,
a svojou vernosťou sa osvedčil ako jeho pravý prorok.
18 Z jeho slov poznali, aký bol vždy verný,
lebo videl Boha, ktorý osvecuje.
19 Vzýval všemohúceho Pána,
keď ho zvierali nepriatelia, ktorí sa postavili zovšadiaľ,
pri obetovaní nepoškvrneného baránka.
20 Pán mu odpovedal hrmením z neba
a veľkým rachotom mu dal počuť svoj hlas,
21 a tak mohol rozbiť týrske kniežatá

- a všetkých vodcov Filištíncov.
22 Pred ukončením života a svojho veku
sa osvedčil pred Pánom a pred jeho pomazaným,
že od nikoho neprijímal ani peniaze, ani obuv,
a tak nemohol nik proti nemu pozdvihnúť žalobu.
23 A keď potom zomrel, ukázal sa kráľovi
a oznámil mu, ako skončí svoj život.
Pozdvihol zo zeme svoj hlas
a svojím proroctvom zotrel nepravosť ľudu.

Sir47

Nátan a Dávid

- XLVII.** ¹ A po ňom povstal Nátan,
prorok za Dávidovej vlády.
2 Ako oddeľujú tuk od obetného mäsa,
tak bol oddelený Dávid od Izraelových synov.
3 S levmi sa hral ako s baránkami
a s medveďmi si počínal podobne ako s baránkami oviec
za svojej mladosti.
4 Či neporazil obra - a tak neodňal potupu z národa?
5 Len čo napnul ruku, kameňom z praku povalil chvastavého Goliáša.
6 Lebo vzýval všemohúceho Pána
a on dal silu jeho pravici,
aby porazil udatného bojovníka,
a tak zvelebil silu svojho národa.
7 Tak ho oslavovali „desaťtisícami“,
chválili ho pre požehnanie od Pána
a venovali mu slávny veniec.
8 Lebo rozmlátil nepriateľov zo všetkých strán
a vyhubil filištínskych protivníkov až podnes,
navždy rozbil všetku ich silu.
9 Pri každom svojom počínaní vzdával chválu
Svätému a Vznešenému oslavnou rečou.
10 Celým svojím srdcom vychvaľoval Pána,
lebo miloval Boha, svojho stvoriteľa,
a on mu udelil silu proti nepriateľom.
11 Ustanovil spevákov naproti oltáru
a pre ich spev zložil sladké piesne.
12 (Sviatočným) oslavám dodal lesku,
(sviatočné) časy skvele upravil až do konca roka,
aby pri nich chválili sväté meno Pána;
od rána sa mala mohutne ozývať svätyňa.
13 Boh ho očistil od hriechov
a navždy pozdvihol jeho silu:
dal mu pevný prísľub o (dôstojnosti) kráľovskej
a o slávnom prestole v Izraeli.

Šalamún

14 Po ňom nastúpil jeho premúdry syn
a pre (Dávída Boh) zvrhol všetku nepriateľskú moc.
15 Šalamún vládol v pokojných časoch;
Boh mu podrobil všetkých nepriateľov,
aby mohol vybudovať dom jeho menu
a pripraviť svätýňu, (trvajúcu) naveky.
Aký si bol múdry vo svojej mladosti,
16 naplnený si bol múdrosťou ako (mohutná) rieka,
tvoj duch stačil pokryť zem!
17 Zaplnil si ju tajomnými múdroslovnými výpoveďami,
takže sa tvoje meno rozchýrilo až na ďaleké ostrovy,
i milovali ťa pre tvoju pokojnú dobu.
18 Pre piesne, príslovia, podobenstvá
a pre výklady krajiny ťa obdivovali.
19 V mene Pána, Boha, ktorý sa volá Boh Izraelov,
20 nahromadil si zlata ako mosadze
a striebra si mal hojne, akoby to bolo olovo.
21 (Neskôr) si sa však s náruživosťou priklonil k ženám
a svojmu telu si povolil bezuzdnosť.
22 Na svoju slávu si tým uvalil škvrnu
a zhanobil si svoje potomstvo:
tým si uviedol hnev na svoje dietky
a dal si sa dráždiť svojej pochabosti.
23 Tak si zaviniť, že sa rozdvajilo tvoje kráľovstvo
a z Efraima vznikla ríša odbojná.
24 Ale Boh neopustí svoje milosrdenstvo,
ani nezruší, ani nezničí svoje diela,
nezničí potomkov svojho vyvoleného,
ani nezahubí potomstvo toho, kto miluje Pána.
25 Ponechal teda Jakubovi (akýsi) zvyšok
a Dávidovi výhonok zo samého koreňa.

Roboam a Jeroboam

26 Keď Šalamún došiel ku koncu (života)
(a pochovali ho) s jeho otcami,
27 zanechal po sebe zo svojho potomstva
(najväčšieho) sprostáka v národe,
28 ktorý nemal nijakej rozvahy - Roboama,
ktorý svojím rozhodnutím priviedol národ k odpadu;
29 a tiež Jeroboama, Nabatovho syna,
ktorý zviedol Izrael na hriechy
a Efraimovi ukázal hriešnu cestu;
a tak sa ich hriechy rozmnožili čo najviac.
30 (Hriechy) ich odviedli ďaleko od vlasti,
lebo sa (ľud) hnal za všetkou nepravosťou,
až prišla na nich pomsta.
Ale (Boh) ich zbavil všetkých ich hriechov.

Eliáš

XLVIII. ¹ (Potom) povstal Eliáš, prorok ako oheň,
jeho slovo (blčalo) ohňom sťa fakľa.
² Uviedol na nich hlad
a klesli počtom tí, ktorí ho nenávisťou dráždili.
Nemohli totiž strpieť prikázania Pána.
³ Pánovým slovom uzavrel nebo
a tri razy priviedol oheň z neba.
⁴ Tak bol oslávený Eliáš svojimi zázrakmi!
Ktože by sa mohol podobne tebe chváliť?
⁵ Priviedol si mŕtveho z podsvetia,
z ríše zomrelých slovom Pána, Boha.
⁶ Uvrhol si do skazy kráľov,
ľahko si rozlámal všetku ich moc
a oslavovaných mužov (si zvrhol) z ich lôže.
⁷ Na Sinaji si vypočul poučenie (od Boha)
a na Horebe (si prijal) rozkazy na pomstu.
⁸ Za kráľa si pomazal muža, aby vykonal tresty,
a ustanovil si proroka za svojho nástupcu.
⁹ Vzatý si bol v ohnivej víchrici
na voz ohnivých koní.
¹⁰ O tebe je písané, že v ustanovenom čase
máš krotiť rozhorčenosť Pána,
obrátiť srdce otcovo k synovi
a znovu zriadiť pokolenia Jakubove.
¹¹ Blahoslavení, ktorí ťa videli
a ktorých si vyznačil svojím priateľstvom.
¹² Lebo my žijeme iba dotiaľ, kým nám (trvá) život,
po smrti však nebudeme mať také (slávne) meno.

Elizeus

¹³ (Keď) Eliáša zakryla víchrica,
Elizeus dostal celého jeho ducha:
v svojom živote sa nebál vladára
ani násilím ho nepremohol nik.
¹⁴ Nič mu nebolo nemožné:
i jeho mŕtve telo ukázalo (vôľu) prorockú.
¹⁵ Za života konal (mnohé) divy,
ale aj mŕtvy ešte konal podivuhodné činy.
¹⁶ Ale ľud sa ani pri tom všetkom nedával na pokánie,
ani nezanechal svoje hriechy,
až bol vyvrhnutý zo svojej vlasti
a rozmetaný po celej zemi.
¹⁷ A zostala iba malá (čiastka) národa
s panovníkom z Dávidovho rodu.
¹⁸ Niektorí konali, čo bolo bohumilé,
iní sa dopúšťali mnohých hriechov.

Ezechiáš a Izaiáš

19 Ezechiáš opevnil svoje mesto,
do jeho stredu dal priviesť vodu,
(pričom) museli prerúbať skalú železom,
a vybudovali vodnú nádrž.
20 Za jeho vlády vytiahol proti nemu Sennacherib,
vyslal rabsakeho, aby napnul ruku proti nim.
Svoju ruku zdvihol proti Sionu
a pyšne si počínal, pretože bol mocný.
21 Vtedy sa im zachveli srdcia aj s rukami,
zvíjali sa bolesťou ako ženy pri pôrode.
22 Vzývali Pána, zľutovníka,
rozprestierali ruky, zdvíhali ich k nebu;
a svätý Pán, Boh, rýchlo vypočul ich volanie.
23 Nespomenul si na ich hriechy,
nevydal ich do rúk ich nepriateľom,
ale zachránil ich rukou svätého proroka Izaiáša.
24 Zvrhol tábor Asýrov
a Pánov anjel ich (úplne) rozbil.
25 Lebo Ezechiáš konal, čo bolo milé Bohu,
a verne chodil po cestách svojho otca Dávida,
ako mu prikazoval prorok Izaiáš,
ten veľký a verný muž pred Bohom.
26 Za jeho života ustúpil späť (tieň) slnka
a (Boh) predĺžil život panovníkovi.
27 (Izaiáš) svojím veľkým duchom videl budúcnosť,
utešoval tých, ktorí trúchlili na Sione.
28 Oznámil budúcnosť, (čo siahla) naveky,
a (oznámil) skryté tajomstvá prv, než sa splnili.

Sir49

Joziaš a Jereremiáš

XLIX. ¹ Pamiatka na Joziaša vonia ako namiešané voňavky,
ktoré umne pripravil voňavkár.
2 Jeho pamiatka je sladká ako med v ústach
a (pôsobí) ako hudba pri požívaní vína.
3 Boh sám ho upravoval, aby sa národ kajal,
a odstránil všetku pohanskú ohavnosť.
4 Srdce si priamo obracal k Pánovi,
v hriešnom prostredí držal sa zbožnosti.
5 (Králi) - okrem Dávida, Ezechiáša a Joziaša -
všetci sa dopustili hriechu.
6 Lebo júdski králi opustili zákon Najvyššieho
a opovrhli bázňou pred Bohom.
7 Vladárstvo svoje prenechali iným
a svoju slávu (prepustili) cudziemu národu.
8 Tí vypálili vyvolené mesto s chrámom
a cesty k nemu zanechali pusté -
(ako vopred oznámil Pán) skrze Jeremiáša,

9   ktorého utrúpili, hoci od života jeho matky
si ho (Boh) určil za proroka,
aby rozvracal, vytrhával a ničil,
a zasa budoval, obnovoval a sadiť.

Iní znamenití mužovia

10   Ezechiel mal veľbné videnie,
ktoré mu ukázal (Sediaci) na voze cherubov.
11   Spomenul nepriateľov (podobenstvom) o prívale
a poukázal na požehnanie tých, čo chodia po priamych cestách.
12   Nech kosti dvanástich prorokov
vyháňajú nové výhonky na svojom mieste:
lebo posilňovali Jakuba
a silnou vierou poučovali o vyslobodení.
13   Ako zvelebíme Zorobábela? -
Lebo aj on je akoby pečatný (prsteň) na pravej ruke.
14   A spolu s ním (sa sluší chváliť) aj Jozueho, Jozedekovho syna.
Oni vo svojom čase budovali chrám,
do výšky vytiahli posvätný chrám Pánov,
pripravený na jeho večnú slávu.
15   Pamiatka na Nehemiáša pretrvá dlhé časy,
lebo on nám vzbudil rozborené hradby,
opravil brány a ich závary
a vybudoval nám bydliská.
16   Medzi zrodenými na svete nikto sa nevyrovná Henochovi,
lebo aj jeho vzali (hore) zo zeme.
17   Ani Jozefovi podobný sa nenarodil nik,
knieža svojich bratov, opora svojho rodu,
vládár nad svojimi bratmi, ktorý upevnil ľud.
18   (Bedlivo) uložili jeho kosti,
ktoré aj po smrti prorokovali.
19   Set a Sem dosiahli tiež chválu u ľudí:
ale Adam predchádza všetko ľudstvo svojím pôvodom.

Sir50

Veľkňaz Šimon

L. ¹   Veľkňaz Šimon, syn Oniášov,
za svojho života opravil dom (Boží)
a za svojich čias upevnil chrám.
2   Vysoká (ohrada) chrámu má svoj pôvod od neho,
stavba to na dvojité (výšku), aby boli vysoké steny (okolo) chrámu.
3   Za jeho čias vytesali vodné nádrže,
ktorých ohromný objem (robil dojem) mora.
4   Všemožne sa staral o svoj národ
a zachránil ho od záhuby.
5   Značne rozšíril aj samo mesto,
získal si slávu svojím správaním sa k ľudu
a rozšíril vchod do (Božieho) domu a jeho nádvorie.

6   Podobal sa rannej hviezde uprostred mraku,
ako keď sa zachveje plný mesiac na svoj čas,
7   ako keď zažiarí slnko, tak zažiaril aj on v Božom chráme,
8   bol, ako keď dúha sa zaleskne z nádherných mrakov,
ako zakvitnú ruže, keď príde jar,
ako ľalie, čo rastú pri vodnom toku,
ako rastlinstvo libanonské za letných dní,
9   ako oheň, čo jasne osvecuje,
ako (dymiace) kadidlo na ohni,
10   ako nádoba z čistého zlata,
vyzdobená rozličnými drahokamami,
11   ako košatá oliva a do výšky čnejúci cyprus:
keď na seba bral slávnostné rúcho.
A keď ho odeli všetkými odznakmi (kňazskej) dôstojnosti,
12   keď vystupoval k svätému oltáru,
keď (aj sám) pridal slávy posvätnému obleku,
13   keď preberal čiastky (obiet) z rúk kňazov,
ako tam stál vedľa oltára -
a okolo neho veniec bratov,
bolo to, ako mladý cédrový sad na vrchu Libanon.
14   Tak stáli okolo neho ako palmové ratolesti
všetci synovia Árona vo svojej výzdobe.
15   V ich rukách spočíval obetný dar pre Pána
pred celým zhromaždeným Izraelom.
A keď dokončil službu pri oltári
- pri ktorej prinášal veľkolepú obetu vznešenému Vládcovi -
16   naplnil ruku (po nádobe) tekutej obety
a rozlieval krv hrozna (ako obetu).
17   Polial ňou základy oltára
na ľúbeznu vôňu Bohu, vznešenému Kniežat'u.
18   Tu zaspievali Áronovi synovia,
zatrúbili na svoje tiahle trúby,
mohutné trúbenie bolo počuť (ďaleko),
na upomienku pred Bohom.
19   Vtedy sa razom zbepol všetok ľud
a vrhol sa tvárou na zem,
aby sa koril pred Pánom, svojím Bohom,
a predniesol svoje modlitby všemohúcemu a velebnému Bohu.
20   Speváci svojím spevom pokračovali v oslave
a vo veľkolepom chráme sa naplno rozliehal ľúbezny zvuk.
21   Ľud vo svojej modlitbe prosil svojho vznešeného Pána,
kým sa neukončila Pánova oslava,
(až kňazstvo) ukončilo svoje obrady.
22   Ako potom zostupoval, vystrel svoje ruky
nad celým zhromaždením izraelských synov,
aby im svojimi ústami udelil slávnostné (požehnanie) od Boha,
aby sa jeho menom mohli honosiť.
23   A (ľud) sa modlil znovu tú modlitbu,
(ktorou) si žiadal ukázať mu Božiu silu.

Zakľúčenie chvály slávnych predkov

24 Teraz sa modlíme k Bohu vesmíru,
ktorý koná veľké diela po celom svete,
ktorý od lona našej matky rozmnožuje naše dni
a zaobchádza s nami podľa svojho milosrdenstva.
25 Nech udelí nášmu srdcu blažený pocit
a uvedie pokoj za našich čias
v Izraeli na večné veky!
26 Nech verí Izrael, že s nami je milosrdný Boh,
aby nás vyslobodil, keď nadíde na to čas.
27 Dva národy nenávidím z duše:
a tretí z tých nenávidených nie je ani národom.
28 (Sú to): obyvatelia vrchov Seir a Filištínci
a nerozumný ľud, ktorý býva v Sicheme.

Záverečné slovo

29 Náuku múdrosti a dobrej výchovy spísal
do tejto knihy Jezus, syn Sirachov z Jeruzalema,
ktorému akoby zo srdca vyvierala múdrosť.
30 Blahoslavený, kto sa zapodieva touto vzácnou vecou,
kto si to berie k srdcu, stane sa múdрым.
31 Kto si tak bude počínať, bude schopný na všetko,
lebo mu bude svetlo od Boha svietiť na stopy.

Dodatok knihy

Sir51

LI. ¹ Chváliť ťa chcem, Pane, môj kráľ,
zvelebovať ťa chcem, Bože, môj spasiteľ.
2 Chválu chcem vzdávať tvojmu menu,
lebo si mi bol pomocníkom a ochrancom.
3 Telo si mi vyslobodil zo záhuby,
(zachránil si ma) z osídel zlostiného jazyka,
od perí, čo falošne vedia hovoriť,
stal si sa mi pomocníkom proti tým, čo ma utláčajú.
4 Vyslobodil si ma podľa premnohého milosrdenstva svojho mena
od tých, čo revali proti mne, hotoví hrýzť ma.
5 Z rúk takých ľudí, ktorí mi číhali na život,
a z prehrozného súženia, čo ma obkľúčovalo;
6 od dusivého ohňa, čo ma už uzavieral,
ale postaveného uprostred ohňa ma nespálil,
7 z hĺbky útrov podsvetia, od poškvneného jazyka,
od falošných slov, zlého vladára a nespravodlivého jazyka.
8 Až do svojej smrti chcem zvelebovať Pána.
9 Život mám už veľmi blízko dolu v podsvetí.
10 Obkľúčili ma zovšadiaľ a nemal som pomocníka,
ohliadal som sa po ľudskej pomoci, ale nebolo nikoho.
11 Pane, rozpomenul som sa na tvoje milosrdenstvo,
na to všetko, čo si pôsobil od večnosti.

12 Lebo ty, Pane, ochraňuješ všetkých, ktorí sa spoliehajú na teba,
a vyslobodzuješ ich z moci národov.
13 Vysoko nad zemou stanovil si mi príbytok
a prosil som, aby ma pominula smrť.
14 Vzýval som Pána, otca, môjho Pána,
aby ma neopustil, keď mi nadíde deň súženia,
ani ma nenechal bez pomoci, keď príde chvíľa násilníkov.
15 Ustavične chcem vychvaľovať tvoje meno
a vychvaľovať ho budem vyznávaním;
a moja prosba nájde vypočutie.
16 Lebo si ma vyslobodil zo záhuby
a vytrhol si ma, keď prišlo na mňa zlo.
17 Preto ťa chcem oslavovať a chválu ti vzdávať
a zvelebovať meno Pánovo.

Odporúčanie múdrosti

18 Kým som bol mladý, prv, ako som sa dal cestovať,
prosil som hlasitou modlitbou za múdrosť.
19 Pred (samým) chrámom som si ju vrúcne žiadal,
až do svojho posledného dychu ju budem hľadať:
a vykvitla mi ako predčasné hrozno.
20 Zaradovalo sa mi nad tým srdce:
moja noha kráčala priamou cestou,
od mladosti som šiel po jej šľapajach.
21 Len trochu som si naklonil ucho a prijal som ju.
22 Mnoho múdrosti som našiel pre seba
a veľký pokrok som urobil jej pomocou.
23 Chváliť budem toho, kto mi dáva múdrosť.
24 Rozhodol som sa, že ju budem (všade) uplatňovať.
Pilne som robil, čo je dobré, a nezahanbí ma to.
25 Moja duša až zápasila o ňu,
keď som ju konal, stal som sa pevným.
26 Svoje ruky som vystieral k výšinám
a žalostil som, že ju (mnohí) nepoznajú.
27 Svoju dušu som k nej upriamil
a našiel som ju, keď som začal poznávať.
28 Spolu s ňou som nadobudol od počiatku rozvahu,
a preto ju už nikdy neopustím.
29 Vo svojich útrobach som cítil nepokoj, aby som ju hľadal,
preto som si ju zaopatril ako vzácny poklad.
30 Za odmenu mi Pán dal jazyk, ním ho chcem vychvaľovať.
31 Neučení, poďte ku mne a zhromažďujte sa v mojej škole.
32 Prečo meškáte? Akú námietku máte proti nej? -
Veď vaše duše veľmi smädia!
33 Otvoril som ústa a prehovoril som:
Zadovážte si ju aj bez peňazí!
34 Svoju šiju vložte do jarma,
vaša myseľ nech prijme poučenie,
je nablízku, takže ju nájdete.
35 Na vlastné oči vidíte, že som sa málo namáhal,

- no našiel som pre seba mnoho pokoja.
- 36 Prijmite poučenie, ktoré má hodnotu za veľké množstvo striebra;
a zlata v nej bohato nájdete.
- 37 Nech sa veselí vaša duša z jeho milosrdenstva,
ani nedôjdete zahanbenia, ak jeho chválite.
- 38 Konajte si načas prácu
a dá vám vašu odmenu na svoj čas.